



Izdevums  
latviešu valodā

## Informācija un paziņojumi

64. gadagājums  
2021. gada 8. decembris

Saturs

### EIROPAS PARLAMENTS

2021.–2022. GADA SESIJA

2021. gada 24. un 25. marta sēdes

PIENĒMTIE TEKSTI

#### I Rezolūcijas, ieteikumi un atzinumi

##### REZOLŪCIJAS

##### Eiropas Parlaments

##### Ceturtdiena, 2021, 25 marts

2021/C 494/01	Eiropas Parlamenta 2021. gada 25. marta rezolūcija par digitālās izglītības politikas veidošanu (2020/2135(INI)) . . . . .	2
2021/C 494/02	Eiropas Parlamenta 2021. gada 25. marta rezolūcija par jūras atkritumu ietekmi uz zveju (2019/2160(INI)) . . . . .	14
2021/C 494/03	Eiropas Parlamenta 2021. gada 25. marta rezolūcija par kohēzijas politiku un reģionālajām vides stratēģijām cīņā pret klimata pārmaiņām (2020/2074(INI)) . . . . .	26
2021/C 494/04	Eiropas Parlamenta 2021. gada 25. marta rezolūcija par Eiropas Datu stratēģiju (2020/2217(INI)) . . . . .	37
2021/C 494/05	Eiropas Parlamenta 2021. gada 25. marta rezolūcija par Direktīvas 2009/81/EK īstenošanu attiecībā uz iepirkumu aizsardzības un drošības jomā un Direktīvas 2009/43/EK īstenošanu attiecībā uz tādu produktu nodošanu, kas saistīti ar aizsardzību (2019/2204(INI)) . . . . .	54
2021/C 494/06	Eiropas Parlamenta 2021. gada 25. marta rezolūcija par Regulas (ES, Euratom) 2020/2092 piemērošanu (tiesiskuma nosacījumu mehānisms) (2021/2582(RSP)) . . . . .	61

2021/C 494/07	Eiropas Parlamenta 2021. gada 25. marta rezolūcija par gaisa kvalitātes direktīvu — Direktīvas 2004/107/EK un Direktīvas 2008/50/EK — īstenošanu (2020/2091(INI)) . . . . .	64
2021/C 494/08	Eiropas Parlamenta 2021. gada 25. marta rezolūcija par jaunu ES un Āfrikas stratēģiju — partnerība ilgtspējīgai un iekļaujošai attīstībai (2020/2041(INI)) . . . . .	80
2021/C 494/09	Eiropas Parlamenta 2021. gada 25. marta rezolūcija par ES ilgtspējīga tūrisma stratēģijas izstrādi (2020/2038(INI)) . . . . .	106
2021/C 494/10	Eiropas Parlamenta 2021. gada 25. marta rezolūcija par euro starptautiskās nozīmes stiprināšanu (2020/2037(INI)) . . . . .	118
2021/C 494/11	Eiropas Parlamenta 2021. gada 25. marta rezolūcija par Komisijas novērtējuma ziņojumu attiecībā uz Vispārīgās datu aizsardzības regulas īstenošanu divus gadus pēc tās piemērošanas (2020/2717(RSP))	129
2021/C 494/12	Eiropas Parlamenta 2021. gada 25. marta rezolūcija par Komisijas 2019. un 2020. gada ziņojumiem par Albāniju (2019/2170(INI)) . . . . .	139
2021/C 494/13	Eiropas Parlamenta 2021. gada 25. marta rezolūcija par Komisijas 2019. un 2020. gada ziņojumiem par Kosovu (2019/2172(INI)) . . . . .	149
2021/C 494/14	Eiropas Parlamenta 2021. gada 25. marta rezolūcija par Komisijas 2019. un 2020. gada ziņojumiem par Ziemeļmaķedoniju (2019/2174(INI)) . . . . .	161
2021/C 494/15	Eiropas Parlamenta 2021. gada 25. marta rezolūcija par Komisijas 2019. un 2020. gada ziņojumiem par Serbiju (2019/2175(INI)) . . . . .	172

---

## II Informācija

### EIROPAS SAVIENĪBAS IESTĀŽU UN STRUKTŪRU SNIEGTI PAZIŅOJUMI

#### **Eiropas Parlaments**

#### **Ceturtdiena, 2021, 25 marts**

2021/C 494/16	Eiropas Parlamenta 2021. gada 25. marta lēmums par pieprasījumu atcelt <i>Lívia Járóka</i> imunitāti (2020/2198(IMM)) . . . . .	186
2021/C 494/17	Eiropas Parlamenta 2021. gada 25. marta lēmums par pieprasījumu atcelt <i>Jean-François Jalkh</i> imunitāti (2020/2110(IMM)) . . . . .	188

---

## III Sagatavošanā esoši tiesību akti

#### **Eiropas Parlaments**

#### **Ceturtdiena, 2021, 25 marts**

2021/C 494/18	Eiropas Parlamenta 2021. gada 25. marta normatīvā rezolūcija par projektu Padomes regulai, ar ko nosaka Eiropas Savienības pašu resursu sistēmas īstenošanas pasākumus un atceļ Regulu (ES, <i>Euratom</i> ) Nr. 608/2014 (10045/2020 – C9-0024/2021 – 2018/0132(APP)) . . . . .	191
---------------	--	-----

2021/C 494/19	<p>Eiropas Parlamenta lēmums par iebildumu neizteikšanu pret Komisijas 2021. gada 19. februāra deleģēto regulu, ar ko Deleģēto regulu (ES) Nr. 640/2014 groza attiecībā uz noteikumiem par neatbilstībām, kuras saistītas ar liellopu, aitu un kazu identifikācijas un reģistrācijas sistēmu, un noteikumiem par to, kā aprēķināmi administratīvie sodi attiecībā uz dzīvniekiem, kas deklarēti dzīvnieku atbalsta shēmu vai ar dzīvniekiem saistīta atbalsta pasākumu satvarā (C(2021)00993 – 2021/2566(DEA)) . . . . .</p>	193
2021/C 494/20	<p>P9_TA(2021)0099</p> <p>Vispārējs regulējums vērtspapīrošanai un īpašs satvars attiecībā uz vienkāršu, pārredzamu un standartizētu vērtspapīrošanu, lai palīdzētu atgūties no Covid-19 krīzes ***I</p> <p>Eiropas Parlamenta 2021. gada 25. marta normatīvā rezolūcija par priekšlikumu Eiropas Parlamenta un Padomes regulai, ar kuru groza Regulu (ES) 2017/2402, ar ko nosaka vispārēju regulējumu vērtspapīrošanai un izveido īpašu satvaru attiecībā uz vienkāršu, pārredzamu un standartizētu vērtspapīrošanu, lai palīdzētu atgūties no Covid-19 pandēmijas (COM(2020)0282 – C9-0207/2020 – 2020/0151(COD))</p> <p>P9_TC1-COD(2020)0151</p> <p>Eiropas Parlamenta nostāja, pieņemta pirmajā lasījumā 2021. gada 25. martā, lai pieņemtu Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2021/..., ar kuru groza Regulu (ES) 2017/2402, ar ko nosaka vispārēju regulējumu vērtspapīrošanai un izveido īpašu satvaru attiecībā uz vienkāršu, pārredzamu un standartizētu vērtspapīrošanu, lai palīdzētu atgūties no Covid-19 krīzes . . . . .</p>	195
2021/C 494/21	<p>P9_TA(2021)0100</p> <p>Priekšlikums, ar ko Regulu (ES) Nr. 575/2013 groza attiecībā uz korekcijām vērtspapīrošanas regulējumā, lai atbalstītu ekonomikas atveseļošanu, reaģējot uz Covid-19 krīzi ***I</p> <p>Eiropas Parlamenta 2021. gada 25. marta normatīvā rezolūcija par priekšlikumu Eiropas Parlamenta un Padomes regulai, ar ko Regulu (ES) Nr. 575/2013 groza attiecībā uz korekcijām vērtspapīrošanas regulējumā, lai atbalstītu ekonomikas atveseļošanu, reaģējot uz Covid-19 pandēmiju (COM(2020)0283 – C9-0208/2020 – 2020/0156(COD))</p> <p>P9_TC1-COD(2020)0156</p> <p>Eiropas Parlamenta nostāja, pieņemta pirmajā lasījumā 2021. gada 25. martā, lai pieņemtu Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2021/..., ar ko Regulu (ES) Nr. 575/2013 groza attiecībā uz korekcijām vērtspapīrošanas regulējumā, lai atbalstītu ekonomikas atveseļošanu, reaģējot uz Covid-19 krīzi . . . . .</p>	196
2021/C 494/22	<p>P9_TA(2021)0101</p> <p>Divējāda lietojuma preču eksporta, starpniecības, tehniskās palīdzības, tranzīta un pārvadājumu kontrole ***I</p> <p>Eiropas Parlamenta 2021. gada 25. marta normatīvā rezolūcija par priekšlikumu Eiropas Parlamenta un Padomes regulai, ar ko izveido Savienības režīmu divējāda lietojuma preču eksporta, pārvadājumu, starpniecības, tehniskās palīdzības un tranzīta kontrolei (pārstrādāta redakcija) (COM(2016)0616 – C8-0393/2016 – 2016/0295(COD))</p> <p>P9_TC1-COD(2016)0295</p> <p>Eiropas Parlamenta nostāja, pieņemta pirmajā lasījumā 2021. gada 25. martā, lai pieņemtu Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2021/..., ar ko izveido Savienības režīmu divējāda lietojuma preču eksporta, starpniecības, tehniskās palīdzības, tranzīta un pārvadājumu kontrolei (pārstrādāta redakcija)</p>	197
2021/C 494/23	<p>Eiropas Parlamenta 2021. gada 25. marta normatīvā rezolūcija par projektu Padomes regulai par pašu resursa aprēķināšanu, kas pamatojas uz neregulētā izlietotā plastmasas iepakojuma daudzumu, par metodēm un procedūru, lai darītu pieejamu minēto pašu resursu, par pasākumiem, lai izpildītu kases vajadzības, un par dažiem aspektiem attiecībā uz pašu resursu, kas pamatojas uz nacionālo kopienākumu (13142/2020 – C9-0018/2021 – 2018/0131(NLE)) . . . . .</p>	200

2021/C 494/24	Eiropas Parlamenta 2021. gada 25. marta normatīvā rezolūcija par projektu Padomes regulai, ar ko groza Regulu (EEK, <i>Euratom</i> ) Nr. 1553/89 par galīgajiem vienotajiem pasākumiem, lai iekasētu pašu resursus, ko veido pievienotās vērtības nodokļi (12771/2020 – C9-0364/2020 – 2018/0133(NLE)) .	204
2021/C 494/25	Eiropas Parlamenta 2021. gada 25. marta rezolūcija par 2022. gada budžeta izstrādes vispārējām pamatnostādnēm, III iedaļa — Komisija (2020/2265(BU)) . . . . .	207

*Izmantoto simbolu saraksts*

- \* Apspriežu procedūra
- \*\*\* Piekrišanas procedūra
- \*\*I Parastā likumdošanas procedūra: pirmais lasījums
- \*\*II Parastā likumdošanas procedūra: otrais lasījums
- \*\*\*III Parastā likumdošanas procedūra: trešais lasījums

(Procedūras veids ir atkarīgs no akta projektā ierosinātā juridiskā pamata.)

Parlamenta grozījumi:

Jaunais teksts ir norādīts **treknā slīprakstā**. Svītrojumi ir apzīmēti ar simbolu ■ vai svītrojumu. Aizstātās vietas norādītas, iezīmējot jauno tekstu **treknā slīprakstā** un dzēšot vai svītrojot tekstu, kurš tiek aizstāts.



## **EIROPAS PARLAMENTS**

2021.–2022. GADA SESIJA

2021. gada 24. un 25. marta sēdes

PIEŅEMTIE TEKSTI

Ceturtdiena, 2021, 25 marts

# I

(Rezolūcijas, ieteikumi un atzinumi)

## REZOLŪCIJAS

### EIROPAS PARLAMENTS

P9\_TA(2021)0095

#### **Digitālās izglītības politikas veidošana**

**Eiropas Parlamenta 2021. gada 25. marta rezolūcija par digitālās izglītības politikas veidošanu (2020/2135(INI))**

(2021/C 494/01)

*Eiropas Parlaments,*

- ņemot vērā Līguma par Eiropas Savienības darbību (LESD) 165. un 166. pantu,
- ņemot vērā Eiropas Savienības Pamattiesību hartu un jo īpaši tās 14. pantu,
- ņemot vērā Eiropas Padomes Cilvēktiesību un pamatbrīvību aizsardzības konvencijas protokola 2. pantu par tiesībām uz izglītību,
- ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes 2019. gada 17. aprīļa Direktīvu (ES) 2019/790 par autortiesībām un blakustiesībām digitālajā vienotajā tirgū un ar ko groza Direktīvas 96/9/EK un 2001/29/EK <sup>(1)</sup>,
- ņemot vērā Kultūras un izglītības komitejas 2020. gada 22. septembra rezolūcijas priekšlikumu par Eiropas izglītības nākotni saistībā ar Covid-19,
- ņemot vērā 2020. gada 17. aprīļa rezolūciju par koordinētu ES rīcību Covid-19 pandēmijas un tās seku apkarošanai <sup>(2)</sup>,
- ņemot vērā 2018. gada 11. decembra rezolūciju par izglītību digitālajā laikmetā: problēmas, iespējas un gūtā pieredze ES politikas izstrādē <sup>(3)</sup>,
- ņemot vērā 2018. gada 12. jūnija rezolūciju par izglītības modernizēšanu Eiropas Savienībā <sup>(4)</sup>,
- ņemot vērā 2017. gada 14. septembra rezolūciju par jauno Prasmju programmu Eiropai <sup>(5)</sup>,
- ņemot vērā Padomes 2020. gada 9. jūnija secinājumus par Eiropas digitālās nākotnes veidošanu <sup>(6)</sup>,
- ņemot vērā Padomes 2020. gada 26. maija secinājumus par Eiropas skolotājiem un pasniedzējiem nākotnei <sup>(7)</sup>,

<sup>(1)</sup> OV L 130, 17.5.2019., 92. lpp.

<sup>(2)</sup> Pieņemtie teksti, P9\_TA(2020)0054.

<sup>(3)</sup> OV C 388, 13.11.2020., 2. lpp.

<sup>(4)</sup> OV C 28, 27.1.2020., 8. lpp.

<sup>(5)</sup> OV C 337, 20.9.2018., 135. lpp.

<sup>(6)</sup> OV C 202 I, 16.6.2020., 1. lpp.

<sup>(7)</sup> OV C 193, 9.6.2020., 11. lpp.



Ceturtdiena, 2021, 25 marts

- ņemot vērā Padomes 2019. gada 18. novembra secinājumus par mūžizglītības politikas būtisko lomu centienos sabiedrībai nodrošināt iespējas panākt tehnoloģisko pāreju un pāreju uz zaļo ekonomiku, tādējādi atbalstot iekļaujošu un ilgtspējīgu izaugsmi <sup>(8)</sup>,
- ņemot vērā Padomes 2018. gada 22. maija ieteikumu par pamatkompetencēm mūžizglītībā <sup>(9)</sup>,
- ņemot vērā Padomes 2017. gada 22. maija ieteikumu par Eiropas kvalifikāciju ietvarstruktūru mūžizglītībai un ar ko atceļ Eiropas Parlamenta un Padomes 2008. gada 23. aprīļa ieteikumu par Eiropas kvalifikāciju ietvarstruktūras izveidošanu mūžizglītībai <sup>(10)</sup>,
- ņemot vērā Padomes 2016. gada 30. maija secinājumus par plašsaziņas līdzekļu lietotprasmes un kritiskas domāšanas attīstīšanu ar izglītības un apmācības palīdzību <sup>(11)</sup>,
- ņemot vērā Padomes 2016. gada 19. decembra ieteikumu “Prasmju pilnveides ceļi — jaunas iespējas pieaugušajiem” <sup>(12)</sup>,
- ņemot vērā Padomes 2015. gada 27. maija secinājumus par agrīnās izglītības un sākumskolas izglītības lomu radošuma, inovāciju un digitālās kompetences attīstībā <sup>(13)</sup>,
- ņemot vērā Padomes 2012. gada 20. decembra ieteikumu par neformālās un ikdienējās mācīšanās validēšanu <sup>(14)</sup>,
- ņemot vērā Komisijas 2020. gada 30. septembra paziņojumu “Digitālās izglītības rīcības plāns 2021.–2027. gadam. Izglītības un apmācības pārveide digitālajam laikmetam” (COM(2020)0624) tam pievienoto Komisijas dienestu darba dokumentu (SWD(2020)0209),
- ņemot vērā Komisijas 2020. gada 30. septembra paziņojumu par Eiropas izglītības telpas izveidi līdz 2025. gadam (COM(2020)0625),
- ņemot vērā Komisijas 2020. gada 1. jūlija paziņojumu par Eiropas Prasmju programmu ilgtspējīgai konkurētspējai, sociālajam taisnīgumam un noturībai (COM(2020)0274),
- ņemot vērā Komisijas 2018. gada 17. janvāra paziņojumu par Digitālās izglītības rīcības plānu (COM(2018)0022),
- ņemot vērā Komisijas 2017. gada 14. novembra paziņojumu par Eiropas identitātes stiprināšanu ar izglītību un kultūru (COM(2017)0673),
- ņemot vērā Komisijas 2017. gada 30. maija paziņojumu “Skolu attīstība un izcila mācīšana — lielisks pamats dzīvei” (COM(2017)0248),
- ņemot vērā Komisijas 2016. gada 7. decembra paziņojumu “Izglītības uzlabošana un modernizēšana” (COM(2016)0941),
- ņemot vērā Ekonomiskās sadarbības un attīstības organizācijas (ESAO) ziņojumu “Izglītības nozares reakcija uz Covid-19 pandēmiju: ieviešanas stratēģijas rīkkopa”,
- ņemot vērā ESAO publikāciju “*OECD Skills Outlook 2019: Thriving in a Digital World*” (“ESAO prasmju perspektīvas 2019. gadā: uzplaukums digitālajā pasaulē”,
- ņemot vērā ANO Izglītības, zinātnes un kultūras organizācijas (UNESCO) ziņojumu “*Skills for a connected world*” (“Prasmes savienotai pasaulei”),
- ņemot vērā Eiropas Profesionālās izglītības attīstības centra 2020. gada 4. jūnija ziņojumu “Digitālā plaša Covid-19 laikā riskam pakļautajiem PIA izglītojamajiem Eiropā”,
- ņemot vērā Reglamenta 54. pantu,

<sup>(8)</sup> OV C 389, 18.11.2019., 12. lpp.

<sup>(9)</sup> OV C 189, 4.6.2018., 1. lpp.

<sup>(10)</sup> OV C 189, 15.6.2017., 15. lpp.

<sup>(11)</sup> OV C 212, 14.6.2016., 5. lpp.

<sup>(12)</sup> OV C 484, 24.12.2016., 1. lpp.

<sup>(13)</sup> OV C 172, 27.5.2015., 17. lpp.

<sup>(14)</sup> OV C 398, 22.12.2012., 1. lpp.

**Ceturtdiena, 2021, 25 marts**

- ņemot vērā Nodarbinātības un sociālo lietu komitejas atzinumu,
  - ņemot vērā Sieviešu tiesību un dzimumu līdztiesības komitejas nostāju grozījumu veidā,
  - ņemot vērā Kultūras un izglītības komitejas ziņojumu (A9-0042/2021),
- A. tā kā iekļaujoša, taisnīga un pienācīgi finansēta kvalitatīva izglītība ir galvenais zaļās un digitālās pārkārtošanās virzītājspēks; tā kā izglītība ir ieguldījums mūsu kopējā nākotnē, veicinot sociālo kohēziju, ilgtspējīgu ekonomikas izaugsmi, darbvietu radīšanu un nodarbinātību un tādējādi arī taisnīgu sabiedrību; tā kā izglītība ir izšķirošs individuālās attīstības un pašrealizācijas instruments un tā kā izglītība veicina līdzdalību demokrātiskajā dzīvē;
- B. tā kā sieviešu un vīriešu līdztiesība ir viena no ES pamatvērtībām, kas noteikta LESD 8. un 19. pantā;
- C. tā kā digitālās tehnoloģijas pārveido sabiedrību, padarot digitālās pamatprasmes un digitālo pratību īpaši būtisku visiem iedzīvotājiem;
- D. tā kā Eiropas sociālo tiesību pīlāra pirmajā principā uzsvērts, ka ir svarīgi saglabāt un iegūt prasmes, lai “nodrošinātu vienādas iespējas un piekļuvi darba tirgum”, un tas paredz, ka ikvienam ir tiesības uz “kvalitatīvu un iekļaujošu vispārīgu un profesionālo izglītību un mūžizglītību, lai varētu saglabāt un iegūt prasmes, kas ļauj pilnā mērā piedalīties sabiedrības dzīvē un veiksmīgi mainīt darbu darba tirgū”;
- E. tā kā transversālu pamatprasmju, piemēram, rēķinpratības, kritiskās domāšanas un sociālās saziņas prasmju, apgūšana ir digitālo prasmju un kompetenču apguves galvenais priekšnoteikums; tā kā tajā pašā laikā aizvien palielināsies vajadzība pēc digitālajām prasmēm, piemēram, kodēšanas, loģistikas vai robotikas, kas skars ne tikai IT izglītību, bet arī uz mācību programmu kopumā; tā kā satvarā pilsoņu digitālai kompetencei ir atzīts, cik svarīgas ir vispārīgās prasmes, tostarp komunikācijas, sadarbības un satura radīšanas prasmes, kuras bieži māca humanitārajās zinātnēs, mākslā un sociālajās zinātnēs; tā kā starpdisciplināra pieeja zinātņu, tehnoloģiju, inženierzinātņu, mākslas un matemātikas (STEAM) studijām var nodrošināt labāk izstrādātus un uz cilvēku vairāk orientētus digitālos risinājumus;
- F. tā kā pamatzglītībai kiberhigiēnas, kiberdrošības, datu aizsardzības un medijpratības jomā jābūt atbilstīgai vecumam un orientētai uz izglītojamo attīstību, lai palīdzētu viņiem kļūt par analītiskiem izglītojamiem, aktīviem iedzīvotājiem, interneta lietotājiem un demokrātiskas digitālās sabiedrības veidotājiem, pieņemot pamatotus lēmumus, kā arī apzināties riskus, kas saistīti ar internetu, piemēram, dezinformāciju tiešsaistē, uzņēmēnos un personas datu pārkāpumiem, un spēt tos pārvarēt; tā kā apmācībā būtu jāiekļauj ar kiberdrošību saistītas mācību programmas;
- G. tā kā digitālā pārkārtošanās veido darba tirgu, un saskaņā ar Komisijas aplēsēm<sup>(15)</sup> vairākās darba kategorijās līdz pat 90 % darbvietu ir sagaidāms, ka nākotnē būs vajadzīgas zināmas digitālās prasmes, un pašlaik 65 % bērnu, kas sāks mācības pamatskolā, galu galā strādās darbvietās, kas vēl nepastāv; tā kā augsta līmeņa digitālās prasmes ir ļoti pieprasītas, kas, visticamāk, nozīmēs lielāku uzsvāri uz STEAM jomām;
- H. tā kā ir pilnībā jāpēta jauno tehnoloģiju, piemēram, robotikas un mākslīgā intelekta (MI), ietekme uz nodarbinātību; tā kā jau šobrīd ir skaidrs, ka digitālā pratība ātri kļūst par visuresošu prasmi, kas tiek prasīta arī darbvietās, kurās iepriekš ir bijusi ierobežota saistība ar digitālo jomu un kuras ar to nav bijušas saistītas vispār, tostarp darbvietās, kurās izmanto roku darbu; tā kā pārkvalifikācija un prasmju pilnveide ir nepieciešama, lai cilvēki varētu pielāgoties aizvien digitalizētāka darba tirgus mainīgajām vajadzībām un realitātei; tā kā Covid-19 izraisītā pāreja uz tāldarbu rada jaunas

<sup>(15)</sup> <https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/7a51fb41-92ad-11e7-b92d-01aa75ed71a1/language-en>  
<https://futureskills.pearson.com/research/assets/pdfs/technical-report.pdf>

Ceturtdiena, 2021, 25 marts

digitālās prasmes, saziņu un citus uzdevumus; tā kā darba devējiem būtu jānodrošina digitālā apmācība un digitālais aprīkojums darba ņēmējiem, pievēršot pienācīgu uzmanību īpašām vajadzībām, piemēram, atbilstīgu pielāgojumu nodrošināšanai personām ar invaliditāti; tā kā profesionālās izglītības un apmācības (PIA) nozarei ir izšķiroša nozīme nākotnes darba ņēmēju nodrošināšanā ar prasmēm un kvalifikācijām, kas vajadzīgas mainīgajā darba tirgū;

- I. tā kā 42 % Eiropas iedzīvotāju joprojām trūkst digitālo pamatprasmju <sup>(16)</sup> un pastāv ievērojamas atšķirības dalībvalstīs un starp tām, un šo atšķirību pamatā ir sociālekonomiskais stāvoklis, vecums, dzimums, ienākumi, izglītības līmenis un nodarbinātība; tā kā tikai 35 % cilvēku vecumā no 55 līdz 74 gadiem ir digitālās pamatprasmes salīdzinājumā ar 82 % vecumā no 16 līdz 24 gadiem <sup>(17)</sup>, un tas padara vecāka gadagājuma cilvēkus neaizsargātākus pret digitālo atstumtību; tā kā Prasmju programmas mērķis ir nodrošināt, ka 70 % cilvēku 16–74 gadu vecumā līdz 2025. gadam ir digitālās pamatprasmes, paredzot vidējo pieaugumu par 2 procentpunktiem gadā salīdzinājumā ar vidējo ikgadējo pieaugumu par 0,75 procentpunktiem no 2015. līdz 2019. gadam; tā kā izglītojamie nekad nebūs vienlīdzīgā situācijā, lai apgūtu digitālās prasmes, pastāvot tik ievērojamām pamatprasmju līmeņa atšķirībām;
- J. tā kā joprojām pastāv nevienlīdzība attiecībā uz piekļuvi digitālajai infrastruktūrai un aprīkojumam, jo lauku un attāli apvidi un trūcīgas pilsētu teritorijas bieži vien saskaras ar sliktu savienojamību, savukārt mājsaimniecībām ar zemiem ienākumiem bieži nav piekļuves datoriem; tā kā 10 % mājsaimniecību ES lauku apvidos nav piekļuves fiksētā tīkla līnijas internetam un vēl 41 % nav pieejami platjoslas pakalpojumi;
- K. tā kā attiecībā uz digitālajām prasmēm atšķirība starp dzimumiem ir 11 % <sup>(18)</sup>; tā kā saskaņā ar Eurostat datiem tikai katrs trešais STEM absolvents ir sieviete, lai gan 54 % augstākās izglītības studentu ir sievietes; tā kā attieksme pret STEM mācību priekšmetiem nav atšķirīga starp zēniem un meitenēm pamatizglītības posmā, taču šķiet, ka meiteņu interese par tiem no 15 gadu vecuma mazinās; tā kā mazāk nekā 3 % pusaudžu meiteņu pauž interesi kļūt par IKT speciālistēm;
- L. tā kā atšķirības starp dzimumiem izglītībā un apmācībā izpaužas darbavietā, jo tikai 17 % darbvietu IKT nozarē ieņem sievietes, savukārt vīriešu īpatsvars digitālajā nozarē ir 3,1 reizi lielāks nekā sieviešu īpatsvars <sup>(19)</sup>, un atšķirības starp dzimumiem ir īpaši acīmredzamas MI nozarē, kur tikai 22 % profesionāļu visā pasaulē ir sievietes; tā kā šādas atšķirības ietekmē sieviešu iespējas strādāt labi apmaksātās un uz nākotni orientētās nozarēs un līdzīgā veidā ierobežo daudzveidību digitālajā nozarē, piemēram, attiecībā uz tehnoloģiju izstrādi;
- M. tā kā ir svarīgi izprast faktoros, kas ietekmē meiteņu un sieviešu izglītības un karjeras izvēli, tostarp ar dzimumu saistītus aizspriedumus, un motivēt viņas turpināt studijas un karjeru STEM un IKT jomā; tā kā šajā ziņā ir jāturpina izstrādāt profesionālās orientācijas risinājumus;
- N. tā kā digitālajām tehnoloģijām ir ievērojams potenciāls nodrošināt skolotājiem, pasniedzējiem un izglītojamajiem iespējas visās izglītības nozarēs un vidēs pieejamu, atvērtu, sociālu un individuāli pielāgotu tehnoloģiju veidā, kas var veicināt iekļaujošākus mācīšanās veidus; tā kā digitālo tehnoloģiju vieda izmantošana, kuras pamatā ir inovatīvas mācīšanās metodes un iespēju radīšana izglītojamajiem, var nodrošināt iedzīvotājiem pamatprasmes, kas vajadzīgas viņu dzīvei, piemēram, radošu domāšanu, zinātkāri un problēmu risināšanas iemaņas; tā kā digitālo tehnoloģiju izmantošanu nekādā gadījumā nedrīkst uzskatīt par izmaksu samazināšanas pasākumu; tā kā izglītības procesa centrā arī turpmāk vajadzētu būt skolotāju brīvībai izvēlēties labāko mācīšanās metožu un satura kombināciju;
- O. tā kā skolotāju un skolēnu mijiedarbībai ir izšķiroša nozīme studentu labjutībā un attīstībā, un tādēļ mācībām klātienē arī turpmāk jābūt izglītības nodrošinājuma pamatā; tā kā digitālie rīki un tehnoloģijas nevar aizstāt skolotāju lomu, tomēr tie piedāvā virkni priekšrocību, kas papildina mācīšanos klātienē, tostarp hibrīdu izglītības modeļu veidā; tā kā tehnoloģiju un digitālo iekārtu pārmērīga izmantošana var radīt tādas problēmas kā miega trūkums, atkarība un

<sup>(16)</sup> Digitālās ekonomikas un sabiedrības indekss (DESI), ziņojums par 2020. gadu, Eiropas Komisija.

<sup>(17)</sup> DESI ziņojums par 2020. gadu

<sup>(18)</sup> Eiropas Komisija, "Women in Digital Scoreboard" (rezultātu pārskats "Sievietes digitālajā jomā", 2019. gads).

<sup>(19)</sup> Komisijas 2020. gada 5. marta paziņojums "Savienība, kurā valda līdztiesība: dzimumu līdztiesības stratēģija 2020.–2025. gadam" (COM(2020)0152).

**Ceturtdiena, 2021, 25 marts**

mazkustīgs dzīvesveids; tā kā īpaša uzmanība ir jāpievērš jaunākiem bērniem un izglītojamajiem ar īpašām izglītības vajadzībām vai invaliditāti, kuriem mācīšanās tiešsaistē rada noteiktas problēmas;

- P. tā kā digitālās tehnoloģijas būtu jāievieš uz izglītojamiem orientētā, vecumam atbilstošā un uz attīstību vērstā veidā; tā kā digitālo mācību stratēģijās ir jāņem vērā pētījumi par ietekmi, ko digitālo tehnoloģiju izmantošana agrīnā vecumā var atstāt uz mazu bērnu attīstību;
- Q. tā kā digitālās infrastruktūras un tehnoloģiju attīstībai izglītības jomā ir vajadzīgi ievērojami publiskie ieguldījumi, tostarp izglītības iestāžu IT personālā; tā kā privātie ieguldījumi arī būtiski veicina e-mācību risinājumu izstrādi;
- R. tā kā digitālās mācīšanās priekšnoteikums ir piekļuve digitālajai infrastruktūrai, tostarp ātrdarbīgam internetam, kā arī augstas kvalitātes aprīkojumam un saturam, kas pielāgots izglītības vajadzībām; tā kā Covid-19 pandēmija un pēkšņā digitālā pāreja uz tālizglītību vai tiešsaistes izglītību atklāja pieejamības un savienojamības nepilnības dalībvalstīs un starp tām, atšķirīgi ietekmējot dažādas izglītības nozares; tā kā ar Covid-19 saistīto pārvietošanās ierobežojumu laikā 2020. gada pavasarī dažās dalībvalstīs 32 %<sup>(20)</sup> skolēnu un studentu nebija piekļuves internetam un digitālajiem rīkiem;
- S. tā kā pēkšņā pāreja uz attālinātu mācīšanos un tālmācību arī atklāja gatavības trūkumu izglītības sistēmās lielākajā daļā Eiropas un nepilnības skolotāju, pedagogu, vecāku un izglītojamo digitālajās prasmēs un viņu spējā efektīvi un droši izmantot digitālās tehnoloģijas; tā kā pirms krīzes tikai 39 % skolotāju ES jutās labi vai ļoti labi sagatavoti, lai varētu izmantot digitālās tehnoloģijas mācību procesā, un starp dalībvalstīm bija ievērojamas atšķirības; tā kā skolotāji tomēr ir apliecinājuši, ka viņi var pielāgoties dziļām pārmaiņām izglītības sistēmās, ja viņiem tiek nodrošināta pietiekama elastība un autonomija un viņi var pēc iespējas labāk izmantot mācību tiešsaistē un tālmācības inovācijas potenciālu;
- T. tā kā pāreja uz mācībām tiešsaistē un tālmācību ir saasinājusi pastāvošo nevienlīdzību, aizvien vairāk atstājot novārtā nelabvēlīgā situācijā esošos un neaizsargātos izglītojamos, izglītojamos ar īpašām izglītības vajadzībām un izglītojamos ar invaliditāti, palielinot priekšlaicīgi mācības pārtraukušo personu skaitu visās izglītības nozarēs un atklājot, ka digitālajā vidē nav audzinātāju un sociālā atbalsta; tā kā nevienlīdzība agrā bērnībā negatīvi ietekmē mācību rezultātus un nodarbinātības izredzes turpmākajā dzīvē; tā kā ir steidzami jāuzlabo tiešsaistes izglītības kvalitāte un iekļautība;
- U. tā kā Covid-19 pandēmija izraisīs būtiskas pārmaiņas mūsu dzīvesveidā un ir uzsvērusi nepieciešamību nodrošināt pilnīgu un kvalitatīvu izglītību visiem, lai sagatavotos iespējamām krīzēm nākotnē, uzlabotu izglītības sistēmu noturību ilgtermiņā un liktu pamatus sekmīgai digitālajai pārkārtošanai;
- V. tā kā mācīšanas saturs un izglītības sistēmu organizācija ir valstu kompetencē, tomēr jauni uzdevumi prasa efektīvu koordināciju un attiecīgā gadījumā Eiropas Savienības digitālās izglītības politiku un instrumentus vidējā termiņā un ilgtermiņā kā svarīgu Eiropas izglītības telpas dimensiju;
- W. tā kā kvalitatīvas tiešsaistes izglītības pieejamība bieži vien nav alternatīva, bet vienīgā iespēja konkrētām grupām, piemēram, tiem cilvēkiem, kas strādā pilnu darba dienu vai ir bez darba lauku un attālos reģionos, vai invalīdiem;
- X. tā kā izglītība ir ieguldījums nākotnē un nozīmīgs instruments ikviena indivīda attīstībai un pašrealizācijai; tā kā digitālā izglītība varētu palīdzēt risināt tādas problēmas kā dezinformācija, radikalizācija, identitātes un datu zādība, kā arī iebiedēšana un krāpšana tiešsaistē; tā kā izglītībai, apmācībai un mūžizglītībai būs būtiska nozīme taisnīgā pārejā uz digitālo ekonomiku,

<sup>(20)</sup> <https://publications.jrc.ec.europa.eu/repository/handle/JRC122303>

Ceturtdiena, 2021, 25 marts

**Pārskatīts Digitālās izglītības rīcības plāns: vīzija, pārvaldība, finansējums un veikspējas novērtēšana**

1. uzsver, ka uz tiesībām balstītai pieejai digitālajai izglītībai saskaņā ar Eiropas sociālo tiesību pīlāru ir jābūt digitālās izglītības politikas vadošajam principam, lai nodrošinātu, ka tiesības uz iekļaujošu un kvalitatīvu izglītību visiem kļūst par realitāti; uzsver, ka izglītības politikas atlabšana un atveseļošana pēc pandēmijas ir nesaraucjami saistīta ar citām problēmām, ar kurām saskaras Savienība un pasaule, un uzsver nepieciešamību saistīt digitālās izglītības politiku ar citām politikas jomām, lai veicinātu iekļaujošāku, dzimumu ziņā līdzsvarotāku, inovatīvāku un zaļāku sabiedrību;

2. šajā sakarībā atzinīgi vērtē atjaunināto Digitālās izglītības rīcības plānu un tā paplašināto darbības jomu un vērienīgumu ar konkrētiem mērķiem, jo īpaši novērst pastāvīgo digitālo prasmju trūkumu, veicināt kvalitatīvu datorizglītību un IT izglītību un nodrošināt labāku savienojamību skolās, kas ir nākamais solis virzībā uz visaptverošāku digitālo prasmju un izglītības stratēģiju; uzskata, ka šis plāns būs veiksmīgs, ja līdz tā beigām digitālā izglītība patiešām būs kļuvusi par izglītības politikas daļu ar skaidriem, konsekventiem un pozitīviem rezultātiem pieejamības, piekļuves, kvalitātes un taisnīguma ziņā visā Savienībā; atzīst dalībvalstu atšķirīgās starta pozīcijas šajā procesā, kas būtu jāņem vērā, īstenojot šo plānu;

3. atzinīgi vērtē lēmumu saskaņot šo plānu ar septiņu gadu daudzgadu finanšu shēmu (DFS), jo tas nodrošina ilgtermiņa perspektīvu un sasaista to ar attiecīgajiem finansēšanas instrumentiem; uzsver šā plāna nozīmi Eiropas izglītības telpas izveidē un attiecīgi Eiropas izglītības telpas nozīmi plāna īstenošanā, kam būtu jānodrošina pārredzamība un pārskatbaidība tā īstenošanā;

4. tomēr norāda, ka plāna efektīva īstenošana arī ir atkarīga no koordinācijas starp plašu programmu klāstu un starp dalībvalstīm; aicina Komisiju nodrošināt efektīvu sinerģiju starp dažādām programmām un saskaņotāku un efektīvāku koordināciju starp visām attiecīgajām digitālās izglītības politikas jomām ES līmenī, lai mazinātu sadrumstalotību un izvairītos no valstu un Eiropas finansēšanas instrumentu un politikas jomu pārklāšanās un tādējādi palielinātu ietekmi;

5. norāda uz Eiropas strukturālo un investīciju fondu, Eiropas infrastruktūras savienošanas instrumenta, pamatprogrammas "Apvārsnis Eiropa", Eiropas Solidaritātes korpusa, programmas "Radošā Eiropa" un "Erasmus+" ieguldījumu dažādu plāna virzienu finansēšanā; atzinīgi vērtē ievērojami palielināto programmas "Erasmus+" budžetu un aizsardzību pret tās pārslodzību ar jauniem politikas mērķiem, ņemot vērā, ka galvenā uzmanība ir jāvērs uz to, lai programmu padarītu iekļaujošāku;

6. uzsver, cik svarīgas ir Atveseļošanas un noturības mehānisma ieguldījumu prioritātes savienojamības, pārkvalifikācijas un prasmju pilnveides ziņā, veicinot digitālās izglītības programmu; mudina dalībvalstis vismaz 10 % no šā mehānisma finansējuma atvēlēt izglītībai; atkārtoti pauž nostāju mudināt dalībvalstis ievērojami palielināt publiskos izdevumus izglītībai, atzīstot izglītības būtisko nozīmi izaugsmes stiprināšanā, darbvietu radīšanā un ekonomiskās un sociālās noturības palielināšanā; turklāt atgādina, ka vismaz 20 % no Atveseļošanas un noturības mehānisma resursiem ir paredzēti digitālajai pārkārtošanai, un mudina dalībvalstis izmantot mehānisma līdzekļus, lai stiprinātu izglītības sistēmu digitālās spējas, un ieguldīt, piemēram, digitālajā infrastruktūrā skolām, skolēniem un neaizsargātām grupām, jo īpaši marginalizētās teritorijās;

7. uzsver vērtīgos Parlamenta ierosinātos izmēģinājuma projektus un sagatavošanas darbības (PPPA), lai nodrošinātu ciešāku Savienības mēroga sadarbību nolūkā novērst atšķirības izglītības ziņā starp dalībvalstīm, reģioniem un lauku un pilsētu teritorijām, piemēram, jauno sagatavošanas darbību, kuras mērķis ir palielināt izglītības instrumentu pieejamību teritorijās un kopienās ar zemu savienojamības vai piekļuves tehnoloģijām līmeni; aicina sekmīgos PPPA integrēt Savienības programmās; šajā sakarībā atzinīgi vērtē medijpratības darbības iekļaušanu jaunajā programmā "Radošā Eiropa", pamatojoties uz veiksmīgo izmēģinājuma projektu un sagatavošanas darbību "Medijpratība visiem", un aicina piešķirt pietiekamu finansējumu, lai nodrošinātu jaunās darbības efektivitāti;

8. norāda, ka jaunajā plānā ir noteikti konkrēti mērķi novērst pastāvīgās digitālās izglītības nepilnības, piemēram, attiecībā uz savienojamību, digitālajām prasmēm un tiešsaistes mācību saturu; atzinīgi vērtē Komisijas plānoto plāna vidusposma pārskatīšanu un tās nodomu paātrināt datu vākšanu; aicina Komisiju izstrādāt visaptverošu visu digitālās izglītības politikas jomu pārraudzības sistēmu, kas būtu jāizmanto, lai kopīgotu labu praksi visā ES, un jāņem vērā vidusposma pārskatīšanā; atkārtoti uzsver, ka ir nepieciešams skaidrs īstenošanas grafiks un skaidri kritēriji un atskaites

Ceturtdiena, 2021, 25 marts

punkti, kas jāiesniedz gan Parlamentam, gan Padomei; joprojām pauž pārliecību, ka plānam ir vajadzīga skaidrāka pārvaldības un koordinācijas struktūra, kurā būtu jāiesaista Parlaments, lai pastāvīgi uzraudzītu attīstību un sniegumu; tāpēc aicina Komisiju izveidot forumu, kurā piedalītos dalībvalstis, Parlaments un citas attiecīgās ieinteresētās personas un eksperti, tostarp izglītības pakalpojumu sniedzēji un pilsoniskās sabiedrības organizācijas;

9. mudina Komisiju palielināt izglītības, tostarp digitālās izglītības, nozīmi un pamanāmību Eiropas pusgada īstenošanā un galveno uzmanību pievērst izglītības ekonomiskajai ietekmei, lai aptvertu sociālos mērķus un izglītības sniegšanas kvalitāti; norāda, ka pēc Covid-19 krīzes dalībvalstīm būs vēsturiski augsts parādsaistību līmenis; norāda, ka izglītības klasificēšana valsts budžeta izdevumu pozīcijā dažkārt ir izraisījusi lielus izglītības budžeta samazinājumus iepriekšējo krīžu laikā; uzsver, ka digitālā pārkārtošanās izglītībā nebūs iespējama bez apjomīgiem ieguldījumiem;

10. norāda, ka Covid-19 krīze ir uzsvērusi, ka dalībvalstīm ir efektīvāk jākoordinē digitālās izglītības politika un pasākumi un jāapmainās ar paraugpraksi, izmantojot daudzus ieinteresēto personu pieeju izglītības politikai, lai nodrošinātu, ka tā atbilst ES iedzīvotāju vajadzībām un galveno uzmanību pievērš izglītojamajiem; tādēļ atzinīgi vērtē Komisijas apņemšanos izveidot Eiropas digitālās izglītības centru kā pirmo soli ceļā uz līdzradīšanas procesu un pastāvīgu pārraudzības sistēmu, kas sasaista valstu un reģionālās digitālās izglītības stratēģijas un iesaista galvenās ieinteresētās personas un ekspertus, tostarp pilsoniskās sabiedrības organizācijas, kas pārstāv dažādas pieejas gan vispārējā izglītībā, gan ārpus tās; uzskata, ka jaunais centrs nodrošina kanālu, ar kura starpniecību dalībvalstīm būtu jāveicina sadarbība starp izglītības un apmācības iestādēm, lai uzlabotu digitālās izglītības sniegšanu; atzinīgi vērtē mērķi izmantot šo centru, lai izveidotu stratēģisku dialogu ar dalībvalstīm par galvenajiem faktoriem, kas veicina sekmīgu digitālo izglītību, ņemot vērā Padomes ieteikumu; mudina Komisiju rīkoties ātri, lai ieteikuma projekta publicēšanas datumu pārceltu uz 2021. gadu;

11. aicina Komisiju, ievērojot subsidiaritātes principu, uzraudzīt īstenošanu valstu līmenī un nodrošināt centru taisnīgu pārstāvību un neatkarību, padomdevēju pakalpojumus un ieinteresēto personu konsultēšanu; aicina Komisiju pilnībā iesaistīt Parlamentu Eiropas un valstu centru un konsultāciju pakalpojumu paplašināšanā un attiecīgo ieinteresēto personu izraudzīšanā; atgādina Komisijai, ka, izstrādājot plānotās Eiropas apmaiņas platformas koncepciju, ir jāizvairās no pārklāšanās un dublēšanās ar centra mērķiem;

12. uzsver, ka Eiropas Savienībai ir jābūt kvalitatīvas digitālās izglītības pasaules mēroga paraugam, un aicina Komisiju cieši sadarboties ar attiecīgajām pasaules mēroga un reģionālajām iestādēm un ieinteresētajām personām, lai uzlabotu piekļuvi kvalitatīvai digitālajai izglītībai visā pasaulē;

13. uzsver pētniecības izšķirošo lomu plāna īstenošanā un efektīvas un piemērotas digitālās izglītības nodrošināšanā visiem un atzinīgi vērtē to, ka Komisija to atzīst; aicina Komisiju un dalībvalstis vairāk ieguldīt starpdisciplīnu pētniecībā, lai novērtētu digitalizācijas ilgtermiņa ietekmi uz mācīšanos un digitālās izglītības politikas efektivitāti nolūkā pieņemt uz informāciju balstītus lēmumus par to turpmāko izstrādi un īstenošanu, tostarp prognozējot jauna veida darbvietas un prasmes un attiecīgi pielāgojot izglītības programmas; uzsver, ka ir jāturpina pētījumi par digitālo tehnoloģiju dažādo ietekmi uz bērnu izglītību un attīstību, sasaistot izglītības zinātņi, pedagogiju, psiholoģiju, socioloģiju, neirozinātņi un datorzinātņi, lai panāktu pēc iespējas dziļāku izpratni par to, kā bērnu un pieaugušo prāti reaģē uz digitālo vidi, un par saistītajām digitālās izglītības problēmām;

### ***Augstas veiktspējas digitālās izglītības ekosistēmas veicināšana***

14. uzsver, ka Covid-19 pandēmija ir parādījusi, ka ne visi izglītojamie var piekļūt digitālajai izglītībai, tālmācībai un mācībām tiešsaistē un tādējādi gūt labumu no tām; norāda, ka starp dalībvalstīm un dalībvalstu iekšienē pastāv atšķirības, kas nesamērīgi ietekmē cilvēkus no nelabvēlīgas vides un attālos vai lauku apvidos dzīvojošus cilvēkus; pauž nožēlu par pastāvīgo digitālo plaisu Savienībā; pauž nožēlu par to, ka dažās dalībvalstīs centieni nodrošināt piekļuvi kvalitatīvai digitālajai izglītībai ir bijuši neveiksmīgi, jo pārāk daudziem skolēniem nav bijis piekļuves izglītībai vairākus mēnešus; piekrīt Komisijas veiktajai analīzei, ka ātrs un uzticams internets un kvalitatīvs digitālais aprīkojums izglītības iestādēs, neformālā



Ceturtdiena, 2021, 25 marts

vidē un mājās ir efektīvas digitālās izglītības priekšnoteikumi; norāda, ka līdz ar to dažas dalībvalstis ir pavirzījušās daudz tālāk digitālās infrastruktūras un aprīkojuma un līdz ar to arī digitālās izglītības risinājumu nodrošināšanā; uzsver nepieciešamību novērst digitālo plaisu kā absolūtu prioritāti un uzskata, ka publiskā un privātā sektora partnerības, kuru pamatā ir izglītības iestāžu vajadzības, var paātrināt risinājumu īstenošanu;

15. uzsver, ka platjosla būtu jāuzskata par sabiedrisku labumu un ka tās infrastruktūra būtu pienācīgi jāfinansē, lai nodrošinātu, ka tai var piekļūt visi un ka tā ir cenas ziņā pieejama visiem, kas ir būtiski digitālās plaisas novēršanai; turklāt norāda uz 5G izvēšanas potenciālu un aicina Komisiju izpētīt 5G potenciālo ieguldījumu digitālās izglītības iniciatīvās; prasa veikt īpašus pasākumus un ieviest finansēšanas shēmas, lai uzlabotu piekļuvi visās mācību iestādēs, jo īpaši tajās, kas atrodas attālos, lauku un kalnu apgabalos ar zemu savienojamības līmeni un ierobežotu piekļuvi jaunām tehnoloģijām, piemēram, mākslīgajam intelektam (MI), robotikai, blokķēdei, atklātajam pirmkodam, jaunām izglītības ierīcēm vai spēliskošanai, ņemot vērā to pieaugošo nozīmi un potenciālu;

16. atzinīgi vērtē to, ka plānā galvenā uzmanība ir pievērsta skolu un universitāšu savienojamības atbalstam, izmantojot Eiropas infrastruktūras savienošanas instrumentu, un centienus publiskot ES finansēšanas iespējas; aicina Komisiju cieši sadarboties ar dalībvalstīm, vietējām iestādēm un ieinteresētajām personām, lai nodrošinātu, ka ES atbalsts ir saskaņots ar valstu shēmām, jo īpaši nolūkā atbalstīt nelabvēlīgā situācijā esošas grupas; aicina Komisiju mērķtiecīgi atbalstīt ne tikai skolas, bet arī visas formālās un neformālās izglītības iestādes; atgādina, ka izglītības iestāžu rīcībā jābūt apmācītam personālam, lai uzraudzītu tīklus un lietotnes un nodrošinātu apmācību un palīdzību datu aizsardzības jomā;

17. uzsver, ka ir svarīgi, lai Savienība uzņemtos vadošo lomu digitālajā izglītībā, atvieglojot skolotāju, izglītojamo un vecāku piekļuvi inovācijām un tehnoloģijām; šajā sakarībā aicina īstenot jaunas iniciatīvas izglītības jomā, pilnībā izmantojot jaunās tehnoloģijas, piemēram, MI un robotiku, tādējādi arī palielinot informētību par saistītajām iespējām un problēmām izglītības vidē; atgādina, ka MI un robotikas izmantošanā būtu jānodrošina ētiska un uz cilvēku vērsta pieeja; norāda, ka MI vieda izmantošana var mazināt personāla darba slodzi, padarīt izglītības saturu interesantāku, atvieglot vairāku priekšmetu apguvi un atbalstīt īpašas mācīšanas metodes, kas pielāgotas atsevišķu skolēnu vajadzībām; pauž bažas par to, ka Savienībā trūkst ar MI saistītu augstākās izglītības programmu un pētniecības, kas var apdraudēt ES konkurētspēju; aicina palielināt publiskos ieguldījumus MI jomā;

18. mudina Eiropas Komisiju un dalībvalstis nodrošināt skolām (skolotājiem un skolēniem) ne tikai tehnisko atbalstu un interneta pieslēgumu, bet arī nepieciešamo atbalstu drošai un uzticamai programmatūrai un veicināt elastīgus izglītības modeļus un atbalstu tiem, kuri mācās attālināti, izmantojot tādus līdzekļus kā e-resursi, e-materiāli, video, e-mentorēšana un bezmaksas apmācība tiešsaistē; šajā sakarībā uzsver, ka vietējās kultūras un kopienas iestādes, piemēram, bibliotēkas un muzeji, ir galvenie šādu digitālo resursu nodrošinātāji; brīdina, ka izglītības resursu atkarība no viena pārdevēja negatīvi ietekmē pedagoģisko neatkarību, un aicina Komisiju un dalībvalstis nodrošināt neatkarību no jebkādas iejaukšanās vai interesēm; uzstāj, ka ir vajadzīga atvērta un pārredzama digitālās izglītības ekosistēma attiecībā uz saturu, ierīcēm un tehnoloģijām; uzsver, ka atvērtās tehnoloģijas veicina sadarbības apziņu un ka brīvā un atklātā pirmkoda risinājumi, satura atkārtota izmantošana publiskajā telpā un sadarbībspējīgi aparatūras un programmatūras risinājumi palīdz uzlabot piekļuvi un radīt līdzsvarotāku digitālo telpu;

19. uzsver nepieciešamību atzīt juridiskos un ētiskos principus, kas attiecas uz intelektuālo īpašumu saistībā ar aizvien pieaugošo izglītojošā digitālā satura radīšanu un izplatīšanu; atzinīgi vērtē un atbalsta Intelektuālā īpašuma izglītības tīklu, ko pārvalda Eiropas Savienības Intelektuālā īpašuma birojs, un mudina attīstīt ar intelektuālo īpašumu saistītas prasmes izglītojamajiem un skolotājiem; atgādina par Direktīvas (ES) 2019/790 5. pantā noteikto izņēmumu, ko piemēro autortiesībām attiecībā uz darbu un citu blakustiesību objektu izmantošanu digitālās un pārrobežu mācību darbībās;

20. norāda uz interesantām inovatīvām iniciatīvām, kas tiešsaistes vidi un spēļu platformas padara drošas, aizraujošas un izklaidējošas visos izglītības posmos; uzsver, ka ir svarīgi apvienot pedagoģiskās, kognitīvās un psiholoģiskās pieejas izglītībai un attiecīgi pielāgot tiešsaistes un bezsaistes formātus; šajā sakarībā norāda uz pieeju, kas ierosināta Eiropas agrīnās pirmsskolas izglītības un aprūpes stratēģijā;

**Ceturtdiena, 2021, 25 marts**

21. atgādina, ka ir svarīgi piedāvāt skolotājiem, skolēniem un vecākiem augstas kvalitātes un pieejamu digitālās izglītības saturu no daudzveidīgiem avotiem, un mudina dalībvalstis piešķirt finansējumu profesionālu un drošu digitālo izglītības resursu iegādei, kuri izstrādāti, izmantojot Eiropas inovāciju, tostarp kvalitatīvu izglītības saturu, kas sagatavots kopā ar ekspertiem; aicina dalībvalstis veicināt iniciatīvas, kas ļauj uzņēmumiem un pilsoniskās sabiedrības organizācijām izplatīt augsto tehnoloģiju inovācijas izglītības kopienā;

22. uzskata, ka Savienībai var būt īpaši svarīga nozīme, palīdzot izstrādāt un darot pieejamu augstas kvalitātes izglītības saturu; ar gandarījumu norāda, ka arvien vairāk tiek izveidotas digitālās izglītības platformas, lai nodrošinātu piekļuvi jauniem avotiem un labas prakses apmaiņu, piemēram, "eTwinning", Eiropas Pieaugušo izglītības e-platforma ("EPALE") un platforma "School Education Gateway"; aicina Komisiju turpināt veicināt un paplašināt šādas sekmīgas iniciatīvas, izmantojot attiecīgas programmas, piemēram, "Invest EU" un "Erasmus+", un aicina dalībvalstis labāk izmantot to potenciālu; uzskata, ka Eiropas informācijas apmaiņas platformai ir potenciāls kā rīkam, ar ko var nodrošināt labāku sadarbību starp ieinteresētajām personām un izglītības dalībniekiem Eiropas līmenī, un aicina Komisiju atbilstīgā tempā pabeigt plānoto priekšizpēti;

23. aicina dalībvalstis integrēt inovācijas un digitālās tehnoloģijas savās izglītības un apmācības sistēmās viedā un uz izglītojamo vērstā veidā, lai nākotnē panāktu efektīvu jauktas mācīšanās pieeju; tomēr atgādina par klātienē izglītības būtisko nozīmi un uzsver, ka digitālie rīki būtu jāizmanto, lai papildinātu un uzlabotu mācības klasē; uzskata, ka ir jāapsver ilgstoša "ekrānlaika" negatīvā ietekme uz izglītojamo labjutību; uzsver, ka Covid-19 pandēmija ir atklājusi skaidrus trūkumus izglītības nodrošināšanā, kurus tiešsaistes mācības nevar vienkārši novērst un kuri joprojām ir jānovērš, jo īpaši attiecībā uz skolas maltītēm, audzinātāju atbalstu un fiziskām nodarbībām;

***Digitālo prasmju un kompetenču uzlabošana digitālās pārkārtošanās nolūkā***

24. uzskata, ka digitālo tehnoloģiju potenciāla apgūšanai un maksimālai izmantošanai ir jānotiek vienlaikus ar pašreizējo mācību programmu, mācību un mācīšanās metožu modernizēšanu; šajā sakarībā uzsver, ka ir svarīgi sniegt finansiālu atbalstu skolotājiem paredzētiem apmācības kursiem; tomēr uzstāj, ka, izvērsot plānu, lielāka uzmanība ir jāpievērš pieejamai skolotāju apmācībai, lai nodrošinātu, ka skolotājiem un pedagogiem ir ne tikai digitālās prasmes, bet viņi arī var tās mācīt; šajā sakarībā mudina veikt ieguldījumus specializētosursos par digitālās mācīšanās prasmēm gan skolotājiem, gan IT speciālistiem, kuri vēlas mācīt; uzsver mentorēšanas kā apmācības un attīstības instrumenta vērtību; uzsver programmas "Erasmus+" un skolotāju mobilitātes būtisko nozīmi prasmju apguvē; norāda uz gaidāmās Skolotāju akadēmijas potenciālu un aicina Komisiju sniegt Parlamentam skaidru koncepciju un budžeta aplēsi; prasa izveidot Savienības mēroga iniciatīvu, lai izstrādātu jaunas pedagoģiskās un novērtēšanas metodes digitālajā vidē, atzīstot konkrētās digitālās problēmas, piemēram, asinhrono mācīšanos, un to, cik svarīgi ir veicināt kritisku pieeju;

25. uzsver vecāku, ģimeņu un pasniedzēju aizvien lielāko nozīmi tālmācībā un to, ka viņiem ir nepieciešamas labas interneta lietošanas, digitālās un tehniskās prasmes, kā arī piemērots aprīkojums, un aicina nodrošināt viņiem īpašus apmācības un atbalsta mehānismus; uzsver, ka ir jāatbalsta ģimenes digitālo rīku izmantošanā, lai palielinātu piekļuvi attālinātai izglītībai, un aicina Komisiju veikt īpašu pētījumu par digitālo audzināšanu<sup>(21)</sup>, lai visās dalībvalstīs izstrādātu konsekventu un efektīvu pieeju vecāku atbalstam;

26. uzsver problēmas, ko arī garīgās veselības un labjutības ziņā rada kaitīgs un nelikumīgs saturs un darbības digitālajā vidē, piemēram, uzmāksšanās tiešsaistē, tostarp kiberdraudi un kiberiebiedēšana, bērnu pornogrāfija un iedraudzināšana, datu un privātuma pārkāpumi, bīstamas tiešsaistes spēles un dezinformācija; tāpēc ļoti atzinīgi vērtē to, ka pārskatītajā plānā lielāka uzmanība tiek pievērsta digitālajai pratībai un informācijpratībai ar izglītības un apmācības starpniecību; uzskata, ka veselības aprūpes speciālistiem, izglītības iestādēm, pilsoniskajai sabiedrībai un neformālās izglītības sniedzējiem sadarbībā ar vecākiem ir jāizstrādā vecumam atbilstoša mācību programma, lai izglītojamie varētu izdarīt apzinātu un piemērotu izvēli un izvairīties no kaitīgas uzvedības;

<sup>(21)</sup> Digitālā audzināšana ir vecāku centieni un prakse izprast, atbalstīt un regulēt bērnu darbības digitālajā vidē, jo īpaši palīdzēt viņiem droši izmantot internetu.



Ceturtdiena, 2021, 25 marts

27. atgādina, ka ir svarīgi, lai cilvēku rīcībā būtu rīki un prasmes, ar kuru palīdzību varētu kontrolēt daudzveidīgo apdraudējumu digitālajā vidē un jo īpaši atklāt un kritiski izvērtēt dezinformāciju un viltus ziņas; šajā sakarībā atzinīgi vērtē nesēnā Plašsaziņas līdzekļu rīcības plāna ātro pieņemšanu un tajā likto uzsvāru uz medijpratību un aicina Komisiju regulāri pārskatīt prakses kodeksu dezinformācijas jomā un veikt atbilstošus pasākumus, lai nodrošinātu, ka sociālie mediji vērsas pret dezinformāciju tiešsaistē; sagaida, ka tiks pieņemtas plānotās pamatnostādnes skolotājiem un izglītības darbiniekiem par digitālās pratības veicināšanu un dezinformācijas apkarošanu; aicina Komisiju rīkoties vērienīgāk un sadarboties ar valsts un vietējām ieinteresētajām personām, lai sāktu plaša mēroga digitālās pratības kampaņas; norāda, ka ir svarīgi plaši popularizēt pašreizējās iniciatīvas, piemēram, ES Programmēšanas nedēļu un Drošāka interneta dienu;

28. uzsver, ka jebkāda attīstība digitālās izglītības jomā ir jāpapildina ar stingru datu aizsardzības sistēmu un ka ir jāizvairās no izglītojamo personu datu komerciālas izmantošanas; uzsver, ka nepilngadīgo digitālajiem datiem ir jāpiemēro visaugstākie drošības pasākumi, tostarp, ja tos izmanto pētniecības un mācīšanas nolūkos; aicina Komisiju sadarbībā ar Eiropas Datu aizsardzības kolēģiju (EDAK) pievērsties izglītības datu un ar skolēniem un izglītojamiem saistīto datu specifikai;

29. uzsver, ka tradicionālās, cilvēciskās un vispārīgās prasmes, piemēram, sociālās prasmes, empātija, problēmu risināšana un radošums, arī turpmāk būtu jāveicina centienos mācīt digitālās prasmes un pratību, jo īpaši izmantojot plaša mēroga digitālās pratības kampaņas; uzsver pilsoniskās izglītošanas digitālās dimensijas nozīmi un pauž nožēlu par jaunā Digitālās izglītības rīcības plāna ierobežoto vērienu attiecībā uz digitālā pilsoniskuma veicināšanu;

30. atgādina, ka ir vajadzīgas padziļinātas digitālās prasmes, un mudina dalībvalstis izveidot valsts izglītības programmas, kas veicinātu IT studentu un absolventu skaita pieaugumu; uzsver, ka šādas programmas var izstrādāt sadarbībā ar augsto tehnoloģiju uzņēmumiem un universitātēm;

31. uzsver vides izglītības un mācību par vidi nozīmi un aicina visā Eiropā izstrādāt īpašas mācību programmas, ņemot vērā digitālās izglītības ietekmi uz vidi;

32. uzsver, ka saskaņā ar Eiropas sociālo partneru pamat nolīgumu par digitalizāciju uzņēmumiem, kas ievieš jaunas un attīstībā esošas tehnoloģijas, ir pienākums visiem attiecīgajiem darbiniekiem nodrošināt pienācīgu pārkvalificēšanos un kvalifikācijas celšanu, lai viņi varētu apgūt zināšanas par to, kā izmantot digitālos rīkus, pielāgoties mainīgajam darba tirgus vajadzībām un saglabāt nodarbinātību; uzsver sociālo partneru lomu, slēdzot koplīgumus par digitālo prasmju definēšanu un regulēšanu un tālākizglītību, apzinot vajadzīgās prasmes, attīstot apmācību darbavietā un atjauninot izglītības un apmācības programmas; atgādina par pandēmijas radīto jauno darba realitāti, piemēram, tāldarbu, un mudina izglītības un apmācības iestādes un darba devējus ieviest pienācīgu apmācību, lai sagatavotu cilvēkus šai jaunajai darba videi;

33. uzsver digitālo prasmju novērtēšanas un pārraudzības nozīmi un šajā sakarībā norāda uz esošo rīku, piemēram, Eiropas digitālās kompetences satvara un pašizvērtējuma rīka *SELFIE*, vērtību; atzinīgi vērtē to, ka *SELFIE* tiek attiecināts arī uz skolotājiem; aicina Komisiju veicināt šādu instrumentu izmantošanu, kas pašlaik ir ierobežota;

34. turklāt uzsver, ka ir vajadzīga digitālo prasmju, kvalifikāciju un kompetenču labāka un inovatīvāka atzīšana, validēšana un sertifikācija un līdz ar to arī pārnesamība; atzinīgi vērtē plānu izstrādāt Eiropas digitālo prasmju sertifikātu kā rīku validācijas un pārnesamības veicināšanai digitālās kompetences satvarā; atgādina, ka šī shēma ir jāizstrādā ciešā sadarbībā ar dalībvalstīm, lai izvairītos no dublēšanās un pārklāšanās ar esošajām shēmām; aicina Komisiju integrēt šo sertifikātu *Europass* un, iespējams, gaidāmajā Eiropas studentu kartē;

35. atzinīgi vērtē Komisijas centienus digitalizēt izglītību un kvalifikācijas, tostarp jauno *Europass* platformu un plānoto *Europass* digitālo akreditācijas infrastruktūru; vienlaikus vērs uzmanību uz nepieciešamību uzlabot *Europass* platformas funkcionalitāti attiecībā uz darba un kursu piedāvājumu meklēšanu un saņemšanu, veikt attiecīgus informācijas atjauninājumus platformā attiecībā uz pašreizējiem kursiem, apmācību un darba piedāvājumiem un izraudzīt iestādes, kas atbild par šo procesu; aicina dalībvalstis izglītības un apmācības iestādēs un to darbinieku vidū un kopā ar darba devējiem labāk popularizēt jauno *Europass* platformu;

**Ceturtdiena, 2021, 25 marts**

36. uzsver vajadzību uzlabot digitālos resursus, rīkus un mehānismus Savienības līmenī, lai pavērtu mūžizglītības iespējas visiem un nodrošinātu pilnīgu un kvalitatīvu piekļuvi augstākās izglītības kursiem un materiāliem; ņem vērā jaunas un globalizētas digitālās vides un augstākās izglītības tirgus attīstību un to, ka augstākās izglītības organizācijām Eiropā ir jāsaģlabā sava nozīme un jāgūst panākumi šajā vidē; aicina Komisiju un dalībvalstis veidot sinerģiju starp universitātēm, izmantojot Eiropas universitāšu tiešsaistes platformu, lai nodrošinātu, ka visā Eiropā ir pieejams daudzveidīgs un daudzvalodīgs tālmācības un tiešsaistes izglītības saturs un programmas;

37. atgādina par PIA un pieaugušo izglītības būtisko nozīmi pārkvalifikācijas un prasmju pilnveides iespēju nodrošināšanā, izmantojot mūžizglītības pieeju; atzinīgi vērtē Padomes ieteikumu par PIA ilgtspējīgai konkurētspējai, sociālajam taisnīgumam un noturībai un tās vispārējos mērķus modernizēt ES politiku PIA jomā, racionalizēt Eiropas sadarbību šajā procesā un vienkāršot PIA pārvaldību; aicina Komisiju pieņemt holistisku pieeju PIA un pieaugušo izglītībai, kas ietver formālo, neformālo un ikdienējo mācīšanos un ļauj izglītojamajiem iegūt dažādas prasmes, kas ir svarīgas digitālajai un zaļajai pārkārtošanai, veicina sociālo iekļaušanu, aktīvu pilsoniskumu un personīgo attīstību un ļauj cilvēkiem pielāgoties mainīgam darba tirgum; uzsver, ka ir svarīgi apgūt zaļās prasmes;

38. uzsver grūtības, ar ko saskaras PIA iestādes, kuras, pielāgojoties digitālajai videi, paļaujas uz praktisko apmācību; prasa rast atbilstošus risinājumus un pienācīgu finansējumu, lai nodrošinātu efektīvu PIA izglītību; atzinīgi vērtē plānoto stažēšanās digitālo iespēju jomā paplašināšanu, attiecinot to uz PIA izglītojamajiem, skolotājiem, pasniedzējiem un izglītības darbiniekiem;

39. atgādina, ka digitālo prasmju apgūšana ir projekts visa mūža ilgumā un ka tāpēc politikai būtu jākoncentrējas uz visām iedzīvotāju grupām, nevis tikai uz darbaspējīgā vecuma iedzīvotājiem; uzsver, ka tam ir nepieciešama starpnozarū holistiska pieeja izglītībai, kuras pamatā ir atziņa, ka mācīšanās notiek gan obligātās izglītības ietvaros, gan ārpus tās un bieži vien neformālā un ikdienējā vidē; tādēļ aicina atbalstīt neformālās mācīšanās pakalpojumu sniedzējus, lai palielinātu to spējas un resursus un tie varētu piedāvāt cenas ziņā pieejamu un kvalitatīvu digitālo izglītību un apmācību; aicina Komisiju ņemt vērā atšķirīgo tehnoloģiskās attīstības līmeni starp izglītības nozarēm un iestādēm, un, izstrādājot ieteikumus un norādījumus, īpašu uzmanību pievērst grūtāk pieejamām teritorijām un iedzīvotāju grupām;

40. brīdina, ka sociālā un izglītības nevienlīdzība agrā bērnībā negatīvi ietekmē izglītības līmeni un nodarbinātības iespējas turpmākajā dzīvē; atkārtoti uzsver, ka ir vajadzīga piekļuve kvalitatīvai izglītībai un ir jāpieliek lielākas pūles digitālo prasmju un plašsaziņas līdzekļu lietotprasmju attīstīšanā jau agrīnā vecumā; atzinīgi vērtē Eiropas Komisijas paziņojumu, ka tiks ieviesta Eiropas Garantija bērniem, lai novērstu bērnu nabadzību; mudina dalībvalstis piešķirt ievērojamu daļu no dalīti pārvaldītiem Eiropas Sociālā fonda (ESF+) līdzekļiem minētās garantijas īstenošanai, jo īpaši nolūkā atbalstīt mērķtiecīgas darbības un strukturālas reformas, ar kurām efektīvi novērst bērnu neaizsargātību pret nabadzību vai sociālo atstumtību; atgādina, ka zemāks izglītības līmenis bieži vien nozīmē zemākas digitālās prasmes, un tādēļ atbalsta pastiprinātajā Garantijā jauniešiem ietvertu ieteikumu, ka cilvēkiem, kuri nav iesaistīti izglītībā, nestrādā vai nemācās, ir jāveic digitālo prasmju novērtējums un jāsaņem apmācība; norāda uz programmas "ESF+" lielo mūžizglītības atbalsta potenciālu;

41. uzstāj, ka ir jānovērš digitālā plaisa, un atgādina, ka īpaša uzmanība būtu jāpievērš tam, lai nodrošinātu piekļuvi kvalitatīvai digitālajai izglītībai un saturam un uzlabotu digitālās prasmes mazkvalificētiem pieaugušajiem, personām ar invaliditāti, personām no neaizsargātām vai marginalizētām grupām, vecāka gadagājuma cilvēkiem un attālos vai lauku apvidos dzīvojošiem cilvēkiem; norāda, ka 2018. gadā tikai 4,3 % mazkvalificētu pieaugušo izmantoja iespēju iegūt jebkādu pieaugušo izglītību;

42. tāpēc pauž nožēlu par to, ka plānā joprojām nav iekļauti pasākumi, kas vērsti uz izglītojamajiem, kuri ir mazkvalificēti pieaugušie, un vecāka gadagājuma cilvēkiem; uzsver, ka šī nepilnība apdraud digitālās izglītības būtisko mūžizglītības dimensiju un kavē centienus nodrošināt, lai ikvienam būtu būtiskas dzīves prasmes; tādēļ aicina Komisiju sadarboties ar valsts, reģionālajām un vietējām iestādēm, lai ieviestu turpmākus pasākumus nolūkā stimulēt pieaugušo digitālo izglītību, padarot to pieejamu un piekļūstamu un tādējādi sagatavojot cilvēkus, kuri ir pabeiguši formālo izglītību, dzīvei un darbam digitālajā vidē un nodrošinot, ka viņi var patiesi gūt labumu no digitālās pārkārtošanās un palīdzēt to veidot;

Ceturtdiena, 2021, 25 marts

43. uzsver, ka ir svarīgi izstrādāt politiku, kas nodrošina, ka personām ar invaliditāti ir tādas pašas iespējas un piekļuve kvalitātīvai digitālai izglītībai; aicina dalībvalstis sadarboties ar organizācijām, kas pārstāv personas ar dažādu invaliditāti, lai izvērtētu digitālās izglītības radītās problēmas un iespējas un lai personu ar invaliditāti īpašās vajadzības ņemtu vērā efektīvas digitālās izglītības politikas izstrādē; mudina Komisiju un dalībvalstis apzināt īpašās digitālās izglītības funkcijas, kas izstrādātas un pielāgotas cilvēkiem ar invaliditāti, un ieguldīt tajās; uzskata, ka digitālā izglītība piedāvā lieliskas iespējas studentiem ar mācīšanās grūtībām, jo tā ļauj pielāgot pedagoģisko pieeju viņu dažādajām spējām; aicina veikt vairāk ieguldījumu, lai nodrošinātu atbalstu, kas šīm grupām pārāk bieži ir pietrūcis;

44. uzsver nepieciešamību integrēt dzimumu līdztiesības aspektu izglītības, prasmju un digitalizācijas politikā un jo īpaši rīcības plānā; uzskata, ka digitālajai izglītībai ir īpaši būtiska nozīme meiteņu un sieviešu līdzdalības palielināšanā digitālajā laikmetā; uzsver, ka digitālā plaisa starp dzimumiem ir ekonomiska, sociāla un kultūras problēma, un aicina Komisiju un dalībvalstis novērst šo plaisu, izmantojot daudzlīmeņu holistisku politikas pieeju; atzinīgi vērtē Komisijas rezultātu pārskatu "Sievietes digitālajā jomā" un uzsver, ka ir jāvāc pēc dzimuma un vecuma sadalīti dati, lai izprastu digitālo plaisu starp dzimumiem;

45. uzsver, ka ir jākoncentrējas uz meiteņu labāku iekļaušanu digitālajā izglītībā jau ļoti agrīnā vecumā; uzsver, ka ir vajadzīgi mērķtiecīgi centieni, lai mudinātu un motivētu vairāk meiteņu studēt STEM un STEAM priekšmetus un apmeklēt programmēšanas, skaitļošanas un IKT kursus skolās un universitātēs; atkārtoti norāda, ka dzimumu atšķirības izglītībā ietekmē darba tirgu, un uzsver, ka ir jāveicina un jāatvieglo sieviešu piekļuve augsto tehnoloģiju un digitālajām nozarēm, vienlaikus arī novēršot vīriešu un sieviešu darba samaksas atšķirības ar atbilstīgām stratēģijām un finansējumu;

46. uzskata, ka ir būtiski radīt pozitīvu un iekļaujošu vidi, kas veicina sieviešu lomu modeļus, lai motivētu meitenes izvēlēties apgūt STEM, STEAM un IKT priekšmetus un cīnītos pret neapzinātiem aizspriedumiem un dzimumu stereotipiem attiecībā uz priekšmetu un karjeras izvēli; uzskata, ka privātajam sektoram sadarbībā ar izglītības un apmācības iestādēm, NVO un citām pilsoniskās sabiedrības organizācijām ir jāpiedalās efektīvu iniciatīvu un kampaņu izstrādē šajā jomā; norāda uz Komisijas darba grupas "Sievietes digitālajā jomā" un iniciatīvas "Digital4Her" vērtību;

o

o o

47. uzdod priekšsēdētājam šo rezolūciju nosūtīt Padomei un Komisijai.

---

Ceturtdiena, 2021. gada 25. marts

P9\_TA(2021)0096

## Jūras piedrazojuma ietekme uz zivsaimniecību

**Eiropas Parlamenta 2021. gada 25. marta rezolūcija par jūras atkritumu ietekmi uz zveju (2019/2160(INI))**

(2021/C 494/02)

*Eiropas Parlaments,*

- ņemot vērā Komisijas 2019. gada 11. decembra paziņojumu “Eiropas zaļais kurss” (COM(2019)0640),
- ņemot vērā Komisijas 2020. gada 11. marta paziņojumu “Jauns aprites ekonomikas rīcības plāns. Par tūraku un konkurētspējīgāku Eiropu” (COM(2020)0098),
- ņemot vērā Komisijas 2020. gada 20. maija paziņojumu “ES Biodaudzveidības stratēģija 2030. gadam. Atgriezīsim savā dzīvē dabu” (COM(2020)0380),
- ņemot vērā Komisijas 2020. gada 20. maija paziņojumu “Stratēģija “No lauka līdz galdam”. Taisnīgas, veselīgas un videi draudzīgas pārtikas sistēmas vārdā” (COM(2020)0381),
- ņemot vērā Komisijas 2020. gada 23. marta ziņojumu par Komisijas paziņojuma “Stiprāka un atjaunota stratēģiskā partnerība ar ES tālākajiem reģioniem” īstenošanu (COM(2020)0104),
- ņemot vērā Līguma par Eiropas Savienības darbību (LESD) 191. pantu,
- ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes 2004. gada 21. aprīļa Direktīvu 2004/35/EK par atbildību vides jomā attiecībā uz videi nodarītā kaitējuma novēršanu un atļūdzināšanu <sup>(1)</sup> (Direktīva par atbildību vides jomā jeb DAVJ),
- ņemot vērā 1991. gada 21. maija Padomes Direktīvu 91/271/EEK par komunālo notekūdeņu attīrīšanu <sup>(2)</sup>,
- ņemot vērā Padomes 1992. gada 21. maija Direktīvu 92/43/EEK par dabisko dzīvotņu, savvaļas faunas un floras aizsardzību <sup>(3)</sup>,
- ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes 2000. gada 23. oktobra Direktīvu 2000/60/EK, ar ko izveido sistēmu Kopienas rīcībai ūdens resursu politikas jomā <sup>(4)</sup>,
- ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes 2008. gada 17. jūnija Direktīvu 2008/56/EK, ar ko izveido sistēmu Kopienas rīcībai jūras vides politikas jomā (Jūras stratēģijas pamatdirektīva) <sup>(5)</sup> ,
- ņemot vērā Padomes 2009. gada 20. novembra Regulu (EK) Nr. 1224/2009, ar ko izveido Kopienas kontroles sistēmu, lai nodrošinātu atbilstību kopējās zivsaimniecības politikas noteikumiem (Zivsaimniecības kontroles regula) <sup>(6)</sup>,
- ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes 2009. gada 30. novembra Direktīvu 2009/147/EK par savvaļas putnu aizsardzību <sup>(7)</sup>,
- ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes 2013. gada 11. decembra Regulu (ES) Nr. 1380/2013 par kopējo zivsaimniecības politiku <sup>(8)</sup>,

<sup>(1)</sup> OV L 143, 30.4.2004., 56. lpp.

<sup>(2)</sup> OV L 135, 30.5.1991., 40. lpp.

<sup>(3)</sup> OV L 206, 22.7.1992., 7. lpp.

<sup>(4)</sup> OV L 327, 22.12.2000., 1. lpp.

<sup>(5)</sup> OV L 164, 25.6.2008., 19. lpp.

<sup>(6)</sup> OV L 343, 22.12.2009., 1. lpp.

<sup>(7)</sup> OV L 20, 26.1.2010., 7. lpp.

<sup>(8)</sup> OV L 354, 28.12.2013., 22. lpp.

Ceturtdiena, 2021, 25 marts

- ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes 2014. gada 15. maija Regulu (ES) Nr. 508/2014 par Eiropas Jūrlietu un zivsaimniecības fondu <sup>(9)</sup> (EJZF),
- ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes 2014. gada 23. jūlija Direktīvu 2014/89/ES, ar ko izveido jūras telpiskās plānošanas satvaru (Jūras telpiskās plānošanas direktīva) <sup>(10)</sup>,
- ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes 2015. gada 29. aprīļa Direktīvu (ES) 2015/720, ar ko groza Direktīvu 94/62/EK attiecībā uz vieglās plastmasas iepirkumu maišņu patēriņa samazināšanu <sup>(11)</sup>,
- ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes 2018. gada 30. maija Direktīvu (ES) 2018/850, ar ko groza Direktīvu 1999/31/EK par atkritumu poligoniem <sup>(12)</sup>,
- ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes 2018. gada 30. maija Direktīvu (ES) 2018/851, ar ko groza Direktīvu 2008/98/EK par atkritumiem <sup>(13)</sup>,
- ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes 2018. gada 30. maija Direktīvu (ES) 2018/852, ar ko groza Direktīvu 94/62/EK par iepakojumu un izlietoto iepakojumu <sup>(14)</sup>,
- ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes 2019. gada 17. aprīļa Direktīvu (ES) 2019/883 par ostas atkritumu pieņemšanas iekārtām kuģu atkritumu nodošanai <sup>(15)</sup>,
- ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes 2019. gada 5. jūnija Direktīvu (ES) 2019/904 par konkrētu plastmasas izstrādājumu ietekmes uz vidi samazināšanu <sup>(16)</sup>,
- ņemot vērā Apvienoto Nāciju Organizācijas Ilgtspējīgas attīstības programmu 2030. gadam un tās ilgtspējīgas attīstības mērķus (IAM), jo īpaši 14. IAM, kas paredz saglabāt un ilgtspējīgi izmantot okeānus, jūras un to resursus, lai nodrošinātu ilgtspējīgu attīstību;
- ņemot vērā Apvienoto Nāciju Organizācijas Vides programmas (UNEP) 2005. gada ziņojumu “Jūras atkritumi — analītisks pārskats”,
- ņemot vērā Starptautiskās Jūrniecības organizācijas (SJO) 1973. gadā pieņemto Starptautisko konvenciju par piesārņojuma novēršanu no kuģiem (MARPOL konvenciju), tostarp tās V pielikumu, kas stājās spēkā 1988. gada 31. decembrī,
- ņemot vērā Eiropas Vides aģentūras 2020. gada oktobra ziņojumu “Dabas stāvoklis ES — saskaņā ar dabas aizsardzības direktīvām 2013.–2018. gadā sniegto ziņojumu rezultāti”,
- ņemot vērā ES *Interreg* programmas Atlantijas reģionam finansētā projekta “Jūras piedrazojuma novēršana Atlantijas reģionā” (“*CleanAtlantic*”) rezultātus,
- ņemot vērā ANO Pārtikas un lauksaimniecības organizācijas Brīvprātīgās pamatnostādnes zvejas rīku marķēšanai, kuras Zivsaimniecības komiteja pieņēma 2018. gada jūlijā,
- ņemot vērā SJO rīcības plānu par kuģu radīta plastmasas piedrazojuma jūrā novēršanu,
- ņemot vērā Padomes 2019. gada 19. novembra secinājumus par okeāniem un jūrām saistībā ar starptautiska nolīguma izstrādi attiecībā uz piesārņojumu ar plastmasu,
- ņemot vērā Konvenciju par Vidusjūras reģiona jūras vides un piekrastes aizsardzību (Barselonas konvencija), Konvenciju par Melnās jūras aizsardzību pret piesārņojumu (Bukarestes konvencija), Konvenciju par Baltijas jūras reģiona jūras vides aizsardzību (Helsinku konvencija) un Konvenciju par jūras vides aizsardzību Atlantijas okeāna Ziemeļaustrumu daļā (OSPAR konvencija),
- ņemot vērā Vidusjūras reģiona jūras piedrazojuma apsaimniekošanas plānu,

<sup>(9)</sup> OV L 149, 20.5.2014., 1. lpp.

<sup>(10)</sup> OV L 257, 28.8.2014., 135. lpp.

<sup>(11)</sup> OV L 115, 6.5.2015., 11. lpp.

<sup>(12)</sup> OV L 150, 14.6.2018., 100. lpp.

<sup>(13)</sup> OV L 150, 14.6.2018., 109. lpp.

<sup>(14)</sup> OV L 150, 14.6.2018., 141. lpp.

<sup>(15)</sup> OV L 151, 7.6.2019., 116. lpp.

<sup>(16)</sup> OV L 155, 12.6.2019., 1. lpp.

**Ceturtdiena, 2021, 25 marts**

- ņemot vērā ANO Vispārējo konvenciju par klimata pārmaiņām (UNFCCC), tai pievienoto Kioto protokolu un Parīzes nolīgumu,
  - ņemot vērā ANO Konvenciju par bioloģisko daudzveidību (KBD),
  - ņemot vērā ANO Jūras tiesību konvenciju (UNCLOS), kuru ANO Ģenerālā asambleja pieņēma 1973. gada 16. novembrī,
  - ņemot vērā 2019. gada 31. maija globālo novērtējuma ziņojumu par bioloģisko daudzveidību un ekosistēmu pakalpojumiem, kuru publicējusi Starpvaldību zinātnes un politikas platforma bioloģiskās daudzveidības un ekosistēmu pakalpojumu jomā (IPBES),
  - ņemot vērā 2020. gada 28. septembra ministru deklarāciju “Baltijas jūras valstu vides, jūras ekonomikas, lauksaimniecības un zivsaimniecības ministru un vides, okeānu un zivsaimniecības komisāra deklarācija”,
  - ņemot vērā ziņojumu “Mission “Starfish 2030”: Restore our Ocean and Waters” (“Misija “Jūras zvaigzne 2030”: atjaunot mūsu okeānu un ūdeņus”), ko Komisijas Veselīgu okeānu, jūru un piekrastes un iekšzemes ūdeņu misijas padome publicēja 2020. gada 22. septembrī,
  - ņemot vērā Klimata pārmaiņu starpvaldību padomes (IPCC) īpašo ziņojumu “Globālā sasilšana 1,5 °C robežās”, tās piekto novērtējuma ziņojumu (AR5) un kopsavilkuma ziņojumu, īpašo ziņojumu par klimata pārmaiņām un zemi un īpašo ziņojumu par okeānu un kriosfēru mainīgā klimatā,
  - ņemot vērā ANO 1972. gada Konvenciju par atkritumu un citu materiālu izgāšanas radītā jūras piesārņojuma nepieļaušanu,
  - ņemot vērā 2017. gada 26. oktobra rezolūciju par Direktīvas par atbildību vides jomā piemērošanu <sup>(17)</sup>,
  - ņemot vērā 2018. gada 13. septembra rezolūciju par Eiropas stratēģiju attiecībā uz plastmasu aprites ekonomikā <sup>(18)</sup>,
  - ņemot vērā 2019. gada 4. aprīļa nostāju par priekšlikumu Eiropas Parlamenta un Padomes regulai par Eiropas Jūrlietu un zivsaimniecības fondu un ar ko atceļ Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 508/2014 <sup>(19)</sup>,
  - ņemot vērā 2019. gada 28. novembra rezolūciju par ārkārtas situāciju klimata un vides jomā <sup>(20)</sup>,
  - ņemot vērā 2020. gada 15. janvāra rezolūciju par Eiropas zaļo kursu <sup>(21)</sup>,
  - ņemot vērā Reglamenta 54. pantu,
  - ņemot vērā Zivsaimniecības komitejas ziņojumu (A9-0030/2021),
- A. tā kā jūras atkritumi, kas redzami pludmalēs, gar krasta līniju, piekrastes zonās un uz atklāto ūdenstilpju virsmas, ir tikai neliela daļa no daudz plašāka piesārņojuma gan vertikālajā ūdens slānī, gan jūras gultnē; tā kā lielākā daļa šo atkritumu (80 %) rodas no darbībām uz sauszemes, bet tos rada arī darbības jūrā, kur ir ievērojams pieaugums pārvadājumu ar lieliem kuģiem, kas nav zvejas kuģi;
- B. tā kā jūras atkritumi ir visi atkritumi, kas ar nodomu vai netīši nonākuši jūras vidē un ir atšķirami pēc lieluma (nanoatkritumi, mikroatkritumi un megaatkritumi) un iedabas (konteineri, apjomīgi atkritumi okeāna dibenā, plastmasa, zvejas rīki, pusnogramušu kuģu vraki, bīstami atkritumi, piemēram, sprāgstvielas un citas kara laika paliekas, tekstilšķiedras, mikroplastmasa utt.);
- C. tā kā 70 % jūras atkritumu, kas nonāk jūrā, galu galā nokļūst jūras gultnē, bet jūras virsējos slāņos peldošo atkritumu kopējā masa veido tikai 1 % no plastmasas, kas izmesta okeānā; tā kā jaunākie zinātniskie pētījumi liecina, ka piesārņojuma ar plastmasu apjoms okeānā tiek vērtēts pārāk zemu, un tā kā zināšanās par okeānu joprojām ir ievērojamas nepilnības; tā kā pētījumi par jūras atkritumu izplatību okeānā ir būtiski, lai labāk izprastu jūras piesārņojuma apmēru;

<sup>(17)</sup> OV C 346, 27.9.2018., 184. lpp.

<sup>(18)</sup> OV C 433, 23.12.2019., 136. lpp.

<sup>(19)</sup> Pieņemtie teksti, P8\_TA(2019)0343.

<sup>(20)</sup> Pieņemtie teksti, P9\_TA(2019)0078.

<sup>(21)</sup> Pieņemtie teksti, P9\_TA(2020)0005.



Ceturtdiena, 2021, 25 marts

- D. tā kā pasaules okeāns ir vienlaidu ūdens objekts, kurš, esot labā vides stāvoklī, ir noturīgs un spēj nodrošināt nepārtrauktus ekosistēmu pakalpojumus, piemēram, absorbēt oglekļa dioksīdu un izdalīt skābekli, un jebkuras pārmaiņas jūras un piekrastes ekosistēmās varētu mazināt tā klimata regulatora nozīmi; tā kā jūras atkritumi apdraud zvejniecības nozares nākotni kopumā, jo tikai tīra, veselīga, produktīva un bioloģiski daudzveidīga piekrastes un jūras vide var apmierināt cilvēku kopumā, tostarp zvejnieku, gliemju, vēžveidīgo un adatādaiņu vācēju un jo īpaši zvejniecības kopienu ilgtermiņa vajadzības;
- E. tā kā atkritumi jūrā ir globāla problēma, jo tiem nepastāv robežas un straumes un vējš to pārnēsā lielos attālumos visā pasaulē, ietekmējot teritorijas, kas atrodas tālu no atkritumu izcelsmes vietas, un nozares, kuras tos nav radījušas; tā kā visā pasaulē joprojām liels daudzums atkritumu tiek izgāzts tieši jūrā; tā kā ir jāizmanto visaptveroša pieeja jūras piesārņošanas apkarošanai, atbalstot rīcību jebkāda mēroga — no vietēja līdz starptautiskam;
- F. tā kā jūras un okeānu piesārņojumu, ko rada plastmasas atkritumi, jo īpaši mikroplastmasa, pastiprina meteoroloģiskas parādības, kas veicina mikroplastmasu izplatīšanos gaisā, ar lietu un sniegu, kā rezultātā tiek piesārņota vide, ko kādreiz uzskatīja par neskartu, piemēram, augsti kalni vai Antarktika, tostarp pat aiz Ziemeļu polārā loka;
- G. tā kā Vidusjūrā ik dienu nonāk 730 tonnas atkritumu; tā kā ik gadu Vidusjūrā nonāk 11 200 tonnu plastmasas, kas iepriekš nokļuvusi vidē, kā norādīts Pasaules Dabas fonda (WWF) 2019. gada jūnija ziņojumā; tā kā ik gadu Vidusjūrā nonāk plastmasas daudzums, kas līdzinās 66 000 atkritumu savākšanas mašīnu kravu; tā kā mikroplastmasas koncentrācija Vidusjūrā ir kļuvusi rekordaugsta — 1,25 miljoni daļiņu uz km<sup>2</sup>; tā kā aptuveni 90 % no visas Vidusjūrā peldošās plastmasas veido nelielas daļiņas, kas nozīmē, ka tur peld aptuveni 280 miljardi mikroplastmasas daļiņu; tā kā Vidusjūras gliemju, vēžveidīgo un adatādaiņu vidusmēra patērētāja gremošanas traktā ik gadu nonāk vidēji 11 000 plastmasas daļiņu; tā kā Vidusjūra tāpēc ir viena no visvairāk piesārņotajām jūrām pasaulē;
- H. tā kā labākais veids, kā samazināt plastmasas atkritumu daudzumu jūrā, ir samazināt un pārtraukt to ražošanu un tikties materiālus un ražojumus pārstrādāt un izmantot atkārtoti;
- I. tā kā jūras atkritumiem ir virsma, kurai var pieķerties baktērijas un daudzi citi organismi, atvieglot invazīvu sugu ieviešanos, kas var mainīt līdzsvaru jūras ekosistēmās, un tā kā uz jūras atkritumiem esošās baktērijas var nonākt jūras savvaļas dzīvnieku gremošanas traktā, ja tie notur atkritumus par barību;
- J. tā kā jūras atkritumiem ir nelabvēlīga morfoloģiska ietekme, jo īpaši salās;
- K. tā kā jūras atkritumi jo īpaši uzkrājas nelielās attālās salās un piekrastes zonās; tā kā tālākie reģioni un aizjūras zemes un teritorijas ir 80 % Eiropas jūras biodaudzveidības mājvieta; tā kā to ekonomika lielā mērā ir balstīta uz zvejniecību un tūrismu;
- L. tā kā jūras atkritumu izplatīšanās visā pasaulē ietekmē jaunattīstības trešās valstis, jo īpaši piekrastes kopienas, kas ir atkarīgas no zvejniecības un kam nav ne spēju, ne līdzekļu, lai efektīvi aizsargātu sevi;
- M. tā kā jūrā peldošo atkritumu problēma lielā mērā ir saistīta ar atkritumu sliktu apsaimniekošanu uz sauszemes, piemēram, to nonākšanu ūdenstecēs un upēs, notekūdeņu sliktu apsaimniekošanu, nelikumīgiem atklātiem atkritumu poligoniem un izgāztuvēm, kas atrodas tuvu ūdenstecēm, piedražošanu, kā arī ar nokrišņu tipa dabas parādībām, piemēram, vētrām un lietusgāzēm, un no ceļiem un ietvēm novākta sniega izgāšanu tieši jūrā;
- N. tā kā izklīdēts piesārņojums, piemēram, attīrīti vai neattīrīti notekūdeņi, kas var saturēt ķīmiskas vielas vai farmaceitiskus atkritumus, vai ūdens notece vai noplūde no pilsētvides vai lauksaimniecības vides, piemēram, slāpekļa un fosfora savienojumu tiešā novadīšana, barības vielu augstās koncentrācijas dēļ rada jūras videi eitrofikācijas apdraudējumu, kas var izraisīt skābekļa badu jūras gultnē, paātrinot “mirušo zonu” izplatīšanos, kuru skaits kopš 1950. gada ir palielinājies desmitkārt, izraisīt zilaļģu strauju vairošanos, veicināt zaļaļģu un sārtaļģu parādīšanos, kā arī jūras augu un dzīvnieku stiprāku kontamināciju;
- O. tā kā notekūdeņu tīklu sliktā apsaimniekošana pakļauj riskam akvakultūras ražotājus un austeru audzētājus, jo to produkcijas kvalitāti var apdraudēt vīrusu un baktēriju, piemēram, norovīrusu, klātbūtne, kā dēļ var piemērot pagaidu aizliegumus pārdot un izplatīt produkciju, ja tā vairs nav derīga patēriņam;

**Ceturtdiena, 2021, 25 marts**

- P. tā kā Covid-19 krīze ir apliecinājusi, ka slihta atkritumu apsaimniekošana uz sauszemes var īsā laikā izraisīt jaunus piesārņojuma uzplūdus jūrā, jo īpaši vienreizlietojamu izstrādājumu, piemēram, ķirurģisko masku un vienreizlietojamu cimdu, izmantošanas dēļ;
- Q. tā kā ievērojama daļa plastmasas un mikroplastmasas piesārņojuma jūrā rodas no sauszemes avotiem;
- R. tā kā plastmasas daudzumam jūrā ir arī būtiska ietekme uz zvejniecību, turklāt attiecībā uz mazapjoma zveju tā ir lielāka un ar smagākām finansiālām sekām;
- S. tā kā saskaņā ar Pasaulē Veselības organizācijas (PVO) datiem vienumu skaita ziņā tabakas atkritumi ir visplašāk sastopamais atkritumu veids pasaulē; tā kā saskaņā ar ASV NVO "Ocean Conservancy" sniegto informāciju izsmēķi ir to desmit vienumu saraksta augšgalā, kuri visvairāk savākti starptautisku pludmales tīrīšanas operāciju laikā; tā kā izsmēķi noārdās 12 gadu laikā un satur gandrīz 4 000 ķīmisku vielu; tā kā katrs cigarešu izsmēķis, kurš nonācis okeānā un upē, piesārņo 500 litru ūdens;
- T. tā kā jūras atkritumu klātbūtne nopietni apdraud jūras ekosistēmu noturību un produktivitāti, jo īpaši ietekmējot vistrauslākās ekosistēmas, kuras jau tagad saskaras ar daudziem kumulatīviem apdraudējumiem, piemēram, klimata pārmaiņām, piesārņojumu, nelegālu, neregistrētu un neregulētu (NNN) zveju, pārzveju un pieaugošas intensitātes darbībām, piemēram, jūras transportu un tūrismu;
- U. tā kā pastiprinātais jūras ekosistēmu apdraudējums izraisa biodaudzveidības samazināšanos un bentisko organismu smakšanu, kā arī paaugstinātu slimības izplatīšanās risku jūras gultnē uzkrājušos patogēnu dēļ;
- V. tā kā, neraugoties uz to, ka ES pievērš aizvien vairāk uzmanības jūrā nozaudētu vai pamestu zvejas rīku problēmas risināšanai, vēl joprojām pamesti, nozaudēti vai citādi izmesti zvejas rīki mēnešiem vai pat gadiem ilgi — kā tā dēvētie "spoku tīkli" — rada apdraudējumu visiem jūras organismiem bez izšķirības, tostarp zivju krājumiem; tā kā NNN zveja ir atzīta par vienu no galvenajiem pamestu, nozaudētu vai citādi izmestu zvejas rīku avotiem;
- W. tā kā jūras atkritumi nopietni apdraud vairāku sugu jūras dzīvniekus, radot nožņaugšanās, nosmakšanas, norišanas, ievainojuma un piesārņojuma risku, kā arī citu sugu dzīvniekus, piemēram, jūras putnus, kuru dažas sugas jau tagad ir apdraudētas vai pat kritiski apdraudētas;
- X. tā kā zvejnieki, tostarp mazapjoma zvejnieki, un akvakultūras produktu ražotāji visvairāk saskaras ar jūras atkritumu radīto ietekmi, jo tie nopietni apdraud viņu darbību, radot aizķeršanās risku, atkritumiem sapinoties zvejas rīkos, bojājot zvejas rīkus un liekot tos zaudēt, bloķējot kuģu dzinējus vai dzesēšanas sistēmas un apdraudot jūrnieku drošību uz kuģa, kā arī liekot veikt papildu darbu, lai iztīrītu zvejas rīkus, un tādējādi radot ievērojamus ekonomiskus zaudējumus;
- Y. tā kā zvejniecības nozarē jūras atkritumi vairāk ietekmē mazapjoma zveju, nevis rūpniecisko zveju, jo mazāki kuģi ir sliktāk aizsargāti pret atkritumu radītajiem dzenskrūvju, dzinēju un zvejas rīku bojājumiem un lielāka jūras atkritumu koncentrācija ir seklos ūdeņos, kur pārsvarā notiek mazapjoma zveja; tā kā jūras atkritumi ietekmē arī nozvejas kvalitāti, jo atkritumu dēļ tā var būt piesārņota un nerealizējama, radot turpmākus finansiālus zaudējumus zvejniecības un akvakultūras uzņēmumiem;
- Z. tā kā zvejniecības nozare jau kādu laiku ir bijusi priekšgalā cīņā pret jūras atkritumu radīto piesārņojumu, un, lai gan tas ir tikai neliels ieguldījums šīs problēmas risināšanā globālā mērogā, zvejnieki un akvakultūras produktu ražotāji jau kādu laiku ir aktīvi rīkojušies, cenšoties panākt tīrāku jūras vidi;
- AA. tā kā jūras atkritumu ekonomiskā ietekme uz zivsaimniecību tiek vērtēta tādā apjomā, kas veido 1–5 % no nozares peļņas<sup>(22)</sup>;

<sup>(22)</sup> "Lost fishing gear: a trap for our ocean" ("Nozaudētie zvejas rīki: lamatas mūsu okeānam"), Eiropas Komisija.



Ceturtdiena, 2021, 25 marts

- AB. tā kā tikai 1,5 %<sup>(23)</sup> zvejas rīku tiek pārstrādāti un ir steidzami jānodrošina pienācīgs ekonomisks atbalsts visu zvejas rīku savākšanai, pārstrādei un labojamībai; tā kā nozare varētu gūt labumu no jaunām ekonomiskām iespējām, iesaistoties aprites ekonomikā, kuras pamatā ir inteligēntas koncepcijas, pētniecība un inovācija;
- AC. tā kā zvejnieki, kas zvejas laikā nejauši nozvejotus atkritumus atved atpakaļ uz krastu, un jūras atkritumu savākšanas kampaņas palīdz mazināt atkritumu problēmu jūrā un dod labumu visai sabiedrībai;
- AD. tā kā jūras atkritumu apglabāšanas tiešās izmaksas bieži vien tiek segtas, bet darbaspēka izmaksas, izmaksas, ko rada vietas trūkums uz kuģa, kā arī izmaksas, kas saistītas ar zvejas rīku un dzinēju bojājumiem, netiek segtas;
- AE. tā kā nav sagaidāms, ka zvejnieki un akvakultūras produktu ražotāji varētu vākt jūras atkritumus, ja nav īpaši pielāgota mehānisma viņu pūliņu atlīdzināšanai; tā kā tiek lēsts, ka līdz 80 % zvejnieku būtu gatavi piedalīties jūras atkritumu savākšanas shēmās, ja tiktu izveidoti atbalsta mehānismi<sup>(24)</sup>;
- AF. tā kā zvejnieki un zvejnieku apvienības jau nodarbojas ar atkritumu vākšanu, un jau pastāv risinājumi jūras atkritumu, jo īpaši zvejas atkritumu, reģenerācijai;
- AG. tā kā zilā ekonomika, kuras apjoms līdz 2030. gadam divkārtosies, ir reāla iespēja darbību jūras vidē un piekrastē ilgtspējīgai attīstībai, jo īpaši attīstot infrastruktūru, kurai ir labvēlīga ietekme, piemēram, mākslīgos rifus un citus jauninājumus, kas veicina rifa efektu un rezerves efektu, kurš var palīdzēt atjaunot ekosistēmas;
- AH. tā kā ES cenšas veicināt integrētu pieeju darbībām jūras vidē un tā kā jūras atkritumu problēma ir jārisina, vairāk ņemot vērā darbību jūras vidē un piekrastē telpisko dimensiju un iesaistot piekrastes kopienas un zvejniekus — jo zvejas darbības galvenokārt notiek piekrastes zonās — cīņā pret jūras piedrazojumu nolūkā atspoguļot vietējo kopienu īpatnības;
- AI. tā kā jūras un piekrastes ekosistēmu stāvokļa pasliktināšanās, cita starpā jūras atkritumu dēļ, apdraud visus ekonomikas dalībniekus piekrastes zonās un līdz ar to arī piekrastes kopienu ilgtspēju, noturību un pievilcību,

### ***Uzlabot un padarīt efektīvāku tiesisko regulējumu attiecībā uz jūras atkritumiem un to pārvaldību***

1. norāda, ka jūras ekosistēmu veselīguma saglabāšana un jūras piedrazojuma novēršana ir jautājumi, kas saistīti ar daudziem spēkā esošiem tiesību aktiem, un ka tikai integrēta un saskaņota pieeja Eiropas mēroga mērķiem ļaus uzlabot pašreizējo tiesisko regulējumu un labāk izprast kumulatīvā apdraudējuma apmēru; uzsver nepieciešamību pārskatīt ES integrēto jūrniecības politiku, lai izveidotu stratēģisku sistēmu, tostarp attiecībā uz jūras atkritumiem, kura aptvertu visus tiesību aktus atkritumu un jūras vides jomās;
2. uzsver nepieciešamību stiprināt saziņu un koordināciju starp dalībvalstīm un starp jūras baseiniem, lai nodrošinātu integrētu pieeju, ļaujot zvejas kuģiem izkraut jūras atkritumus jebkurā Savienības ostā; šajā sakarā mudina dalībvalstis tūlīt un bez kavēšanās īstenot Eiropas Parlamenta un Padomes 2019. gada 17. aprīļa Direktīvu (ES) 2019/883 par ostas atkritumu pieņemšanas iekārtām kuģu atkritumu nodošanai<sup>(25)</sup>; šajā sakarā aicina Komisiju nākt klajā ar īstenošanas aktiem, ar kuriem nosaka atbilstības kritērijus samazinātai maksai par "zaļiem kuģiem", un izstrādāt atbilstīgus stimulus savāktu atkritumu nogādei krastā, tostarp kompensācijas mehānismu, kas pielāgots zvejnieku centieniem, un metodiskus kritērijus pasīvi nozvejoto atkritumu apjoma un daudzuma aprēķināšanai, lai varētu īsā laikā īstenot direktīvā noteiktos jūras piedrazojuma samazināšanas mērķrādītājus;

<sup>(23)</sup> "Lost fishing gear: a trap for our ocean" ("Nozaudētie zvejas rīki: lamatas mūsu okeānam"), Eiropas Komisija.

<sup>(24)</sup> <https://cetmar.org/resultados-cleanatlantic/>

<sup>(25)</sup> OV L 151, 7.6.2019., 116. lpp.

**Ceturtdiena, 2021, 25 marts**

3. uzsver, ka ir jāuzlabo Eiropas tiesiskais regulējums ar mērķi samazināt izmaksas zvejniekiem, kuri zvejas laikā nejausi nozvejo jūras atkritumus, un novērst pārmērīga birokrātiska sloga radīšanu viņiem; turklāt uzsver, ka tiesību aktos par jūras atkritumiem lielāka uzmanība jāpievērš problēmas sociālajai dimensijai;
4. norāda, ka ar jūru saistītās ieceres ir steidzami jānostiprina Eiropas Savienības jaunajās stratēģijās, jo īpaši Eiropas zaļajā kursā, bioloģiskās daudzveidības stratēģijā un stratēģijā “No lauka līdz galdam”;
5. iesaka pastiprināt Jūras stratēģijas pamatdirektīvas noteikumus, saskaņojot laba vides stāvokļa rādītājus, jo īpaši tos, kas saistīti ar 10. raksturlielumu “Jūras piesārņojums ar atkritumiem”;
6. aicina Komisiju attiecināt Jūras stratēģijas pamatdirektīvu arī uz tālākajiem reģioniem;
7. aicina uzlabot Jūras telpiskās plānošanas direktīvu, lai tajā būtu ņemta vērā jūras piedrazojuma apkarošanas telpiskā dimensija;
8. atgādina, ka jūras atkritumu problēmu nevar efektīvi risināt atsevišķu valstu mērogā, bet ir vajadzīga sadarbība visos līmeņos, tostarp pasaules, Eiropas un reģionālā līmenī; aicina Komisiju ANO starptautiskajās sarunās par jūras bioloģisko daudzveidību aizstāvēt vērīgu pārvaldības modeli, kas pārsniegtu valstu jurisdikcijas un atzītu okeānu par kopīgu pasaules bagātību, lai pieņemtu jaunu redzējumu, kas uzliek individuālu un kolektīvu atbildību papildus jūras tiesībās noteiktajiem brīvības vai suverēno tiesību principiem un tādējādi nodrošina okeāna aizsardzību, tostarp no jūras atkritumu kaitīgās ietekmes;
9. aicina ES pastiprināt starptautiskas iniciatīvas, piemēram, ANO Vides programmas uzsākto globālo partnerību attiecībā uz jūras atkritumiem, lai sasniegtu ilgtspējīgas attīstības mērķus, jo īpaši 14. IAM “Saglabāt un ilgtspējīgi izmantot okeānus, jūras un to resursus, lai nodrošinātu ilgtspējīgu attīstību” un 12. IAM par atbildīgu patēriņu un ražošanu;
10. aicina Komisiju un dalībvalstis virzīt centienus uz to, lai ANO Vides asamblejā tiktu noslēgts vērīgs, juridiski saistošs nolīgums par piesārņojumu ar plastmasu, kurš aptvertu visu plastmasas aprites ciklu, tostarp kopīgus globālus mērķus attiecībā uz plastmasas piesārņojuma samazināšanu jūrā un redzējumu par pāreju uz drošu aprites ekonomiku attiecībā uz plastmasu, kā arī efektīvu pasaules mēroga pārvaldību attiecībā uz nozaudētiem zvejas rīkiem, kas apdraud visas darbības jūras vidē un ekosistēmas visā pasaulē;
11. uzsver, ka Komisijai un dalībvalstīm ir jāpastiprina cīņa pret NNN zveju, kas pēc būtības ir piesārņojoša un veicina jūras piedrazošanu un jūras vides stāvokļa pasliktināšanos, jo īpaši zvejas rīku nelikumīgas izmešanas dēļ;
12. uzsver, ka ANO Vides asamblejas 2016. gada 26. maija Rezolūcijā Nr. 2/11 ir atzīts, ka plastmasas atkritumu un mikroplastmasas klātbūtne jūras vidē rada pasaules mēroga bažas, kas strauji kļūst arvien satraucošākas un steidzami prasa pasaules mēroga reakciju, kas ietver ražojumu aprites cikla pieeju;
13. aicina Komisiju un dalībvalstis, ievērojot vienotu laika grafiku, saskaņot dažādus tiesību aktus, piemēram, Jūras stratēģijas pamatdirektīvu, Direktīvu par konkrētu plastmasas izstrādājumu ietekmi uz vidi samazināšanu, Direktīvu par ostas atkritumu pieņemšanas iekārtām un Direktīvu, ar ko izveido jūras telpiskās plānošanas satvaru, ar mērķi uzlabot tiesību aktu konsekveci šajā jomā;
14. aicina Komisiju vākt vairāk datu par atkritumu daudzumu un veidu Eiropas ūdeņos un to ietekmi uz zveju, kā arī uzlabot datu vākšanu un saskaņošanu attiecībā uz to jūras atkritumu daudzumu, apjomu un kvalitāti, kas izkrauti, apglabāti un nodoti pārstrādei, jo īpaši programmas “Piedrazojuma izzvejošana” ietvaros, tostarp nozvejoto atkritumu apjomu, materiāliem un veidiem; aicina dalībvalstu apkopotos datus par nozaudētiem zvejas rīkiem, zvejas rīku laišanu tirgū un to savākšanu, kā arī par jūras atkritumiem reģistrēt valsts vai jūras baseina mēroga datubāzē un saskaņoti iekļaut tos vienotā Eiropas mēroga ziņojumā, lai atvieglotu jūras atkritumu identificēšanu un apkarošanu un nodrošinātu labāku uzraudzību un novērtēšanu;

Ceturtdiena, 2021, 25 marts

15. uzsver nepieciešamību ik gadu kartēt jūras atkritumus, kas savākti programmas “Piedrazojuma izzvejošana” ietvaros, attiecībā uz dažādiem sateces baseiniem, lai iegūtu informāciju par nozvejoto jūras atkritumu izcelsmi un pilnveidotu to savākšanas kampaņas; uzsver, ka tam ir jābūt saistītam ar pašreizējiem kartēšanas centieniem; mudina Komisiju programmas “Piedrazojuma izzvejošana” ietvaros izstrādāt ikgadēju ziņojumu par jūras atkritumu daudzumu ostās, tostarp par nozvejoto atkritumu apjomu, materiāliem un veidiem;

16. mudina izveidot sadarbības tīklus, kuros būtu iesaistītas dalībvalstu valdības, zvejnieku apvienības, darba ņēmēju organizācijas, notekūdeņu apsaimniekotāji, piekrastes zonu ieinteresētās personas, ostas, NVO un reģionālās konvencijas, lai stiprinātu augšupēju pieeju, kuras pamatā ir dialogs un integrācija, un veicinātu praktiskus risinājumus attiecībā uz darba ņēmējiem zivsaimniecības nozarē ar mērķi sekmēt noteikumu efektīvāku īstenošanu un nodrošināt pietiekamus resursus tādās jomās kā jūras atkritumu savākšana, apglabāšana un pārstrāde;

17. uzsver, ka visām ieinteresētajām personām, tostarp iedzīvotājiem, kurus skar jūras atkritumu problēma, ir jādalās ar paraugpraksi, lai mudinātu zvejniecības nozari palīdzēt aizsargāt jūras vidi, cīnīties pret jūras piedrazojumu un tādējādi nodrošināt tās resursu ilgtspējīgu izmantošanu; atzinīgi vērtē tādas iniciatīvas kā “Plāns *Marlimpo*” (Tiras jūras projekts), ko īsteno Galisijas valdības Jūras ministrija (Spānija) un kuras mērķis ir samazināt atkritumu daudzumu piekrastes zonās;

18. uzsver — lai uzlabotu un paaugstinātu ar jūras atkritumu savākšanu, apglabāšanu un pārstrādi saistītā tiesiskā regulējuma un pārvaldības efektivitāti, ir svarīgi veicināt visu zvejniecības nozarē strādājošo lielāku iesaistīšanos un paplašināt esošos izpratnes veicināšanas, novēršanas un apmācības projektus, lai nodrošinātu nepārtrauktu informācijas apmaiņu nolūkā atbalstīt attiecīgo noteikumu sagatavošanu un atjaunināšanu;

19. aicina visas citas attiecīgās ieinteresētās personas, proti, zivsaimniecības konsultatīvās padomes, atbalstīt jūras piedrazojuma samazināšanu, izmantojot efektīvus un iedarbīgus pasākumus; aicina Komisiju un dalībvalstis pieņemt ANO Pārtikas un lauksaimniecības organizācijas Brīvprātīgās pamatnostādnes zvejas rīku marķēšanai, lai veicinātu atbildīgu zvejas rīku pārvaldību, pastiprinātu centienus identificēt nozaudētos zvejas rīkus un veicinātu zvejniecības ilgtspēju, samazinot gadījumu skaitu, kad zvejas rīki tiek pamesti, nozaudēti vai citādi izmesti; minētie mērķi atbilst arī Zivsaimniecības kontroles regulas noteikumiem; aicina Komisiju atbalstīt centienus, lai panāktu zvejas rīku marķēšanu un ziņošanu par Eiropas ūdeņos nozaudētiem zvejas rīkiem, un ar Starptautiskās Jūrniecības organizācijas starpniecību pastiprināt starptautisko sadarbību, lai apkarotu šo jūras piesārņojuma ar plastmasu cēloni;

20. norāda, ka aizsargājamas jūras teritorijas var lieliski izmantot kā laboratorijas, kurās meklēt risinājumus cīņai ar jūras piedrazojumu, jo tajās iespējams ņemt vērā darbību uz sauszemes un jūras vidē mijiedarbību un veicināt dažādu personu, kas ieinteresētas jautājumos, kuri skar jūras vidi un sauszemi, sadarbību attiecībā uz problēmām, ar ko saskaras jūras un piekrastes ekosistēmas;

21. uzsver, ka Direktīva par atbildību vides jomā efektīvi nerisina jūras atkritumu problēmu direktīvas ierobežotās darbības jomas dēļ, kā arī saistībā ar grūtībām noteikt piesārņotājus un sadalīt atbildību; atgādina, ka Parlaments ir aicinājis izstrādāt redzējumu par Direktīvu par atbildību vides jomā, kurā tiktu ņemti vērā tās efektivitātes ierobežojumi;

22. aicina Komisiju un dalībvalstis pilnīgāk īstenot principu “piesārņotājs maksā”;

### ***Uzlabot pētniecību un zināšanas par atkritumiem jūrā***

23. mudina Komisiju uzņemt nozīmīgu lomu ANO Okeānu ilgtspējīgas attīstības zinātnes desmitgadē un veicināt digitalizāciju un mākslīgā intelekta izmantošanu, lai labāk izprastu jūras un okeānu un jūras atkritumu ietekmi uz tiem;

24. uzsver, ka pieejamu datu un pētījumu trūkuma dēļ ir grūti precīzi skaitliskā izteiksmē noteikt, cik lielā mērā jūras atkritumu radītais kaitējums ietekmē zvejniecības nozari un kāds ir nelabvēlīgo ekonomisko seku apjoms, ko tas rada zvejniekiem; tādēļ aicina Komisiju un dalībvalstis palielināt finansējumu pētniecībai un paplašināt datu vākšanu par dažādu veidu atkritumu daudzumu Eiropas ūdeņos un to ietekmi uz zvejniecību, akvakultūru un ekosistēmām, kā arī ierosināt stingrus pasākumus, lai apkarotu un novērstu nanoplastmasas un mikroplastmasas ietekmi uz zivsaimniecības resursiem un cilvēku veselību;

**Ceturtdiena, 2021, 25 marts**

25. atgādina, ka direktīva par vienreizlietojamiem plastmasas izstrādājumiem attiecas uz atkritumiem, kas parasti atrodami pludmalēs; mudina Komisiju pastiprināt jau veiktos pasākumus attiecībā uz vienreizlietojamiem plastmasas izstrādājumiem, jo īpaši ņemot vērā darbu, kas saskaņā ar Jūras stratēģijas pamatdirektīvu paredzēts saistībā ar vertikālajā ūdens slānī un jūras gultnē sastopamajiem atkritumiem, un apsvērt iespēju pakāpeniski izskaust putu polistirola konteinerus un zvejas produktu iepakojumu atbilstīgi iecerei aizstāt vienreizlietojamus plastmasas izstrādājumus ar izturīgiem alternatīviem risinājumiem vides un zvejnieku labā;

26. aicina Komisiju rīkoties saistībā ar misijas “Jūras zvaigzne 2030” ieteikumiem par jūras piedrazojuma apkarošanu un jo īpaši izvērtēt priekšlikumu par zvejas rīku marķēšanu, izmantojot jaunas ģeoloģijas tehnoloģijas, lai palīdzētu attiecīgā un iespējamā gadījumā atrast un savākt nozaudētos zvejas rīkus; šajā sakarā uzsver, ka Komisijai būtu jāpilnveido zvejas rīku marķēšana, ievērojot ANO Pārtikas un lauksaimniecības organizācijas Brīvprātīgās pamatnostādnes zvejas rīku marķēšanai, un jānodrošina, ka pārejas posmā zvejniekiem un akvakultūras produktu ražotājiem tiek darītas pieejamas atbilstošas finansēšanas programmas;

27. aicina uzlabot ziņošanu par jūrā nozaudētiem zvejas rīkiem un uzsver, ka ir jāsniedz plašāka informācija par tiem, piemēram, kuģa nosaukums, izmantoto zvejas rīku veids, nozaudēšanas laiks un vieta, kā arī veiktie atgūšanas pasākumi; tādejādi savāktos datus varētu efektīvāk izmantot jūras piesārņojuma apkarošanā, pārredzamā un uzlabotā kārtībā koplietojot datus un apmainoties ar paraugpraksi starp dalībvalstīm un ES aģentūrām; uzsver, ka ir jāizstrādā jauni instrumenti jūrā nozaudētu zvejas rīku atpazīšanai un izsekošanai un datu par jūras atkritumiem reģistrēšanai, piemēram, elektroniskas lietotnes, kas palīdz zvejniekiem reģistrēt datus, un sistēmas jūras atkritumu izkraušanas reģistrēšanai un ziņošanai par to, piemēram, izmantojot Direktīvā (ES) 2019/883 paredzētos atkritumu nodošanas apliecinājumus, kurus ostu operatoriem ir pienākums izsniegt kuģu kapteiņiem;

28. atzinīgi vērtē tādu Eiropas projektu kā “CleanAtlantic” īstenošanu, kuru finansē ES *Interreg* programmas Atlantijas reģionam ietvaros un kura mērķis ir pilnveidot zināšanas par jūras piedrazojumu, tā uzraudzību, novēršanu un samazināšanu, kā arī uzlabot informētību par tā ietekmi; mudina 19 projekta partnerus no Īrijas, Francijas, Spānijas un Portugāles un jo īpaši projekta koordinātoru *Centro Tecnológico del Mar (Cetmar)* turpināt darbu un publicēt projekta rezultātus;

29. uzsver, ka ir jānodrošina pienācīgi pārvaldīta loģistika attiecībā uz atkritumu un nolietoto zvejas rīku savākšanu, lai palīdzētu zvejniekiem īstenot centienus, kas lielā mērā ir brīvprātīgi; atzīmē, ka šim nolūkam būtu jāparedz vienota kārtība zvejas rīku savākšanai maisos vai konteineros uz kuģiem un atbilstošu iekārtu pieejamība ostās;

***Paātrināt aprites ekonomikas attīstību zvejniecības un akvakultūras nozarē***

30. uzsver — lai mazinātu jūras atkritumu ietekmi, ir nepieciešami gan aprites ekonomikas uzlabojumi uz sauszemes, tostarp nevajadzīgu plastmasas izstrādājumu un iepakojuma izskaušana un atkritumu pārveide par resursiem, gan aprites cikla pieejas ieviešana zvejniecības un akvakultūras nozarēs; uzsver, ka zvejniecības nozarē aprites ekonomika ir jāattīsta, sniedzot lielāku atbalstu risinājumu meklēšanai, izstrādājot lietpratīgi projektētus zvejas rīkus un ieviešot jauninājumus zvejas un akvakultūras paņēmienos ar mērķi ierobežot atkritumu izgāšanu, padarīt savākšanas darbības pievilcīgākas un veicināt efektīvu pārstrādes shēmu attīstību;

31. aicina atbalstīt zvejas rīku ekodizainu, kam jābūt praktiskam, drošam un rentablam, šai nolūkā ātri pieņemot pamatnostādnes par saskaņotu standartu izstrādi attiecībā uz zvejas rīku aprites ekonomiku; mudina marķēt materiālus, ko izmanto zvejas rīkos, ieviešot produktu pasēs; mudina veicināt pētniecību un jauninājumus nolūkā atrast alternatīvus un videi nekaitīgus materiālus, tostarp polimērus, ko izmanto zvejas rīkos, šajā sakarā uzsver, ka varētu izveidot izmēģinājuma projektus, lai izpētītu materiālu ekonomijas, vieglākas un ātrākas demontāžas un zvejas rīku funkcionalitātes testēšanas iespējas ar mērķi veicināt pāreju;

32. uzsver, ka saistībā ar pāreju uz zvejas rīku aprites ekonomiku ir svarīgi jaunu materiālu apzināšanā, ekodizaina risinājumu un jaunu zvejas rīku izstrādē un zvejas rīku pārstrādē pilnībā iesaistīt zvejniekus, zvejniecības un akvakultūras nozari kopumā, jaunuzņēmumus, privātas iniciatīvas un uzņēmumus, tostarp virvju un tīklu ražotājus no trešām valstīm; turklāt uzsver nepieciešamību stiprināt sinerģijas modeli starp zvejniecības un pētniecības jomām; tādejādi mudina Komisiju organizēt turpmākus zvejas rīku aprites ekonomikas projektus saistībā ar pašreizējām ES pētniecības un inovācijas finansēšanas programmām;

Ceturtdiena, 2021, 25 marts

33. uzsver — lai paātrinātu aprites ekonomikas attīstību zvejniecības un akvakultūras nozarē, ir svarīgi saistībā ar Eiropas zaļo kursu plānot turpmākus ar tiesību aktu palīdzību īstenojamus risinājumus jūras atkritumu savākšanas un apglabāšanas problēmai; šajā sakarā mudina dalībvalstis īsā laikā veikt turpmākus pasākumus, nosakot valstu minimālās savākšanas kvotas attiecībā uz zvejas rīkiem, kuros ir plastmasa, kā noteikts direktīvā par vienreizlietojamiem plastmasas izstrādājumiem; aicina Komisiju uzraudzīt, vai šo valstu plānu īstenošanas rezultātā tiek savākts un pārstrādāts vairāk zvejas rīku nekā pašlaik, un šajā sakarā izstrādāt atbilstošu un vērienīgu plānu aprites ekonomikas attīstības veicināšanai zvejniecības nozarē; uzsver, ka pastāv pārstrādātu zvejas rīku tirgus, ar kura starpniecību ir iespējams panākt, ka pārstrādātu materiālu izmantošana tiek padarīta par juridisku prasību,— apvienojumā ar Eiropas Jūrlietu, zvejniecības un akvakultūras fonda noteikumiem par kopīgas pārvaldības plānošanu, kas būtu svarīgs stimuls zvejniekiem un veids, kā novērtēt viņu ieguldījumu pārstrādes nodrošināšanā;

34. aicina ar EJZF starpniecību atbalstīt zvejniecības un akvakultūras nozares pāreju uz ilgtspējīgākiem materiāliem, tostarp paredzot jaunu, tehniski efektīvāku un mazāk piesārņojošu kuģu iegādi mazapjoma nerūpnieciskās zvejas flotēm, jo īpaši attālākajos reģionos;

35. mudina Komisiju radīt stimulus aprites ekonomikai visā zvejas un akvakultūras rīku ražošanas ķēdē, veicinot pētniecību un atbalstot uzņēmumus, kas pārstrādā un atkārtoti izmanto zvejas rīkus; tādēļ aicina Komisiju, izmantojot instrumenta *Next Generation EU* resursus un nodokļu sodus, kas pārkāpuma procedūras rezultātā piemēroti dalībvalstīm, izveidot īpašu fondu tādu dalībvalstu atbalstam, kas veido pārstrādātu un videi nekaitīgu zvejas rīku ražošanas ķēdes;

36. uzsver, ka, neraugoties uz ievērojamo progresu, kas panākts pēc Direktīvas (ES) 2019/883 stāšanās spēkā, joprojām pastāv daudz problēmu un atšķirību starp dalībvalstīm saistībā ar atkritumu pieņemšanas iekārtām ostās; uzsver, ka daudzās Savienības ostās, kurās šādas iekārtas pastāv, zvejniekiem joprojām tās ir ļoti grūti atrast un tām piekļūt; uzsver, ka viss minētais darbojas kā kavēklis, kas traucē zvejniekiem dot ieguldījumu jūras tīrības uzlabošanā;

37. atbalsta efektīvu pārstrādes shēmu izstrādi un izveidi, modernizējot atkritumu pieņemšanas iekārtas visās Eiropas ostās ar mērķi uzlabot selektīvo atkritumu šķirošanu; tādēļ uzsver, ka dalībvalstīm ir jāpieliek lielākas pūles, lai modernizētu loģistikas iekārtas ostās, balstoties uz pienācīgi pārvaldītu loģistiku attiecībā uz atkritumu un nolietotu zvejas rīku savākšanu, vienotu kārtību zvejas rīku savākšanai maisos vai konteineros uz kuģiem un atbilstošu iekārtu pieejamību ostās, lai nodrošinātu piemērotas nozaudētu zvejas rīku un savāktu jūras atkritumu pieņemšanas un uzglabāšanas iekārtas, pietiekamu vietu dažādu veidu jūras atkritumu atsevišķai uzglabāšanai, pietiekamu skaitu darbinieku izkrauto atkritumu pienācīgai un drošai apstrādei, un visu kuģu aprīkošanu ar konteineriem jūras atkritumu savākšanai; aicina padarīt savākšanas darbības pievilcīgākas, īstenojot pasākumus, kas saistīti ar prēmiju shēmām un stimuliem, piemēram, finansiāliem stimuliem, kas veicinātu to, ka zvejnieki un akvakultūras produktu ražotāji vāc, apglabā un pārstrādā jūrā nozvejotos atkritumus un nogādā nolietotos zvejas vai akvakultūras rīkus atpakaļ ostā;

### ***Jūras atkritumu savākšanas un apsaimniekošanas programmas***

38. aicina Komisiju izstrādāt ES mēroga rīcības plānu cīņai pret Savienības hidrosfēras piedrazošanu, samazinot atkritumu daudzumu to izcelsmes vietā, ierobežojot plastmasas izstrādājumu izmantošanu un patēriņu, kā arī novēršot piedrazojuma izraisīto upju, ūdensteču un krasta līnijas piesārņojumu, ko saskaņotā veidā iespējams būtiski samazināt; aicina samazināt no ceļiem un ietvēm novākta sniega izgāšanu tieši okeānā, jo īpaši veicinot alternatīvas savākšanas metodes ārkārtīgi spēcīgas sniģšanas gadījumos;

39. uzsver, ka ir jāpilnveido notekūdeņu tīkli un attīrīšanas iekārtas ar mērķi samazināt to ietekmi uz akvakultūru un jūras un piekrastes vidi kopumā, un jo īpaši attiecībā uz akvakultūras produktu piesārņošanas risku;

40. uzsver, ka ir svarīgi risināt atkritumu sliktas apsaimniekošanas problēmu uz sauszemes, pirmām kārtām vērsties pret atkritumu nepiemērotu apglabāšanu pilsētās, kas atrodas piekrastē, pie upēm un salās;



**Ceturtdiena, 2021, 25 marts**

41. aicina Komisiju palielināt jūras transporta uzņēmumu informētību par to iespējamo mīļdarbību ar jūras vidi, jo īpaši tad, kad kuģus pārdo vai iznomā;

42. mudina dalībvalstis un reģionus vākt datus par atkritumu sliktu apsaimniekošanu uz sauszemes, uzraudzīt to un veikt pasākumus tās uzlabošanai nolūkā satīrīt "karstos punktus" — jūras atkritumu uzkrāšanās vietas upēs un upju grīvās, kā arī ieviest pasākumus, kas pirmām kārtām novērstu atkritumu nokļūšanu jūras vidē; mudina piešķirt pietiekamu finansējumu visu veidu no plastmasas radušos piesārņotāju satīrīšanai;

43. atgādina, ka jūras atkritumu savākšanas programmas var aptvert dažādas darbības, piemēram, jūras atkritumu savākšanu upēs, upju grīvās, līčos vai ostās, pētniecības darbības un atkritumu uzkrāšanās vietu identificēšanu, un tās var veikt zvejnieki, pilsoniskā sabiedrība un vietējās iestādes; uzsver, ka savākšanas programmām jābūt ilgtspējīgām, atkritumu savākšanai jāizmanto atbilstošs aprīkojums, pēc iespējas jāizvairās no turpmāka piesārņojuma radīšanas, programmu īstenotājiem jāspēj sadarboties ar rīcībbspēkiem, kuriem ir zināšanas par jūras ekosistēmām, un pirms darbību veikšanas stratēģiski jāidentificē attiecīgie atkritumi; uzsver, ka šīs savākšanas programmas var īstenot ne tikai ES finansējuma programmu ietvaros, bet arī dalībvalstīs vietējā, reģionālajā un valsts mērogā;

44. uzsver, ka tikai septiņās dalībvalstīs jūras atkritumu savākšanas programmu, piemēram, programmas "Piedzvojuma izzvejošana", finansēšanai ir izmantojušas resursus pašreizējā EJZF ietvaros, un ka lielākā daļa darbību jūras atkritumu identificēšanas, savākšanas un pārstrādāšanas nolūkos ir zvejnieku, pilsoniskās sabiedrības un vietējo iestāžu brīvprātīgas iniciatīvas un programmas;

45. uzsver — lai samazinātu zvejas kuģu radīto atkritumu daudzumu, ir jāparedz stimuli zvejniekiem par atkritumu nogādāšanu pārstrādes rūpnīcās, tostarp finansiāli stimuli un prēmiju shēmas labas prakses veicināšanai; tādēļ norāda, ka zvejniekiem būtu jāsaņem atlīdzība par nozaudēto zvejas rīku un citu jūras atkritumu savākšanu vai tiem vismaz jābūt iespējai bez maksas nodot atkritumus ostās;

46. uzsver, ka zvejniekiem jābūt pienācīgi apmācītiem par to, kā pareizi rīkoties ar jūras atkritumiem, tos vācot, izkraujot, apglabājot un nododot pārstrādei, nolūkā mazināt veselības un drošības apdraudējumu;

47. uzsver, ka pastāvošās labās prakses nostiprināšana un paplašināšana ietver arī administratīvo procesu vienkāršošanu un racionalizēšanu attiecībā uz visiem kuģiem, kas piedalās programmas "Piedzvojuma izzvejošana" kampaņās, neatkarīgi no to piederības ostas vai lieluma; tādēļ uzsver, ka ir jāaskaņo un jāveido papildinošākie pieeja noteikumiem par to jūras atkritumu izkraušanu dalībvalstu ostās, kas savākti programmas "Piedzvojuma izzvejošana" ietvaros;

48. tādēļ aicina Komisiju un dalībvalstis, popularizējot paraugpraksi, stimulējot brīvprātīgu dalību jūras atkritumu savākšanas iniciatīvās un atbalstot programmu "Piedzvojuma izzvejošana" pieņemšanu, veicināt to, ka zvejnieki savāc jūrā nozaudētus zvejas rīkus vai citus jūras atkritumus, jo īpaši plastmasu; šajā sakarā mudina dalībvalstis izveidot "Īpašu fondu jūras attīrīšanai", ko pārvaldītu ar jaunā EJZAF vai ar citu attiecīgu budžeta pozīciju starpniecību, šādu darbību finansēšanai: 1) jūras atkritumu savākšana, ko veic zvejnieki, 2) atbilstošu atkritumu uzglabāšanas iekārtu nodrošināšana uz kuģa un pasīvi nozvejotu atkritumu uzraudzība, 3) operatoru apmācības uzlabošana, 4) atkritumu apstrādes izmaksu un šādu programmu darbībai nepieciešamā personāla izmaksu segšana, lai zvejniekiem, kas attiecīgajās darbībās piedalās brīvprātīgi, nebūtu jāsaucas ar papildu izdevumiem, un 5) ieguldījumi ostās, lai izveidotu piemērotas iekārtas nozaudēto zvejas rīku un savāktu atkritumu pieņemšanai un uzglabāšanai;

49. aicina Komisiju veikt novērtējumu par zvejnieku sociālo un ekonomisko ieguldījumu programmas "Piedzvojuma izzvejošana" projektu īstenošanā, lai precīzāk skaitliskā izteiksmē noteiktu zvejniecības nozares ieguldījumu jūras tīrības uzlabošanas darbībās;

50. mudina Komisiju raudzīties tālāk par Direktīvas (ES) 2019/883 mērķiem, pētot un ekonomiskā ziņā kvantitatīvi novērtējot cilvēka radīto jūras atkritumu nodarīto kaitējumu videi, kā arī izveidojot "Jūras atkritumu fondu", lai cīnītos pret atkritumu nonākšanu jūrā, mazinātu kaitējumu zvejniecībai un aizsargātu jūras un okeānu;

Ceturtdiena, 2021, 25 marts

51. aicina Komisiju mudināt dalībvalstis nodrošināt nejausi nozvejotu vai brīvprātīgu kampaņu laikā savāktu atkritumu pienācīgu apsaimniekošanu un apglabāšanu, lai zvejniekiem nebūtu jāuzņemas atbildība un izmaksas saistībā ar šādu atkritumu piegādi, apsaimniekošanu un apglabāšanu un lai izvairītos no turpmāka kaitējuma videi; tādēļ uzsver, ka ir jāizveido efektīvas atkritumu savākšanas un apglabāšanas sistēmas, nodrošinot arī atbilstošas atkritumu pieņemšanas iekārtas ostās;

52. norāda, ka jūras atkritumu problēma ir pārrobežu jautājums un ka šīs problēmas risināšanā — lai tas notiktu pēc iespējas efektīvāk — ir jāsadarbojas ar trešām valstīm Eiropā; mudina Komisiju un dalībvalstis kopā ar visām valstīm, kas robežojas ar Vidusjūru, izstrādāt plānu piesārņojuma mazināšanai tajā; aicina Komisiju, cik drīz vien iespējams, darīt galu atkritumu pārsūtīšanai uz trešām valstīm;

53. aicina Komisiju izveidot atbalsta mehānismu jūras atkritumu savākšanai tālākajos reģionos, ņemot vērā šo reģionu dabisko neaizsargātību, un tā ietvaros nodrošināt tiem infrastruktūru savāktu atkritumu pārstrādei;

54. aicina Komisiju ES pievienošanās sarunās pieprasīt, lai kandidātvalstīs būtu pilnībā īstenoti tiesību akti atkritumu apsaimniekošanas jomā, tostarp izveidota integrēta atkritumu apsaimniekošanas infrastruktūra;

### **Labāk izprast un ierobežot piesārņojumu ar nanoplastmasu un mikroplastmasu**

55. uzsver, ka ir jāuzlabo zināšanas un sabiedrības informētība par piesārņojumu ar nanoplastmasu un mikroplastmasu un tā ietekmi uz vidi, jūras pārtikas ķēdes pamatu un galu galā uz cilvēku veselību, un ka ir jāturpina pētījumi, lai labāk izprastu šī piesārņojuma problēmu; norāda, ka plašāku zināšanu un sabiedrības informētības trūkums var viest patērētājos šaubas par zvejas un akvakultūras produktu kvalitāti;

56. aicina Komisiju un dalībvalstis izvērst izpratnes veicināšanas kampaņas par jūras piesārņojumu, ko rada plastmasa un mikroplastmasa, uzsverot to, ka šī parādība daudzos gadījumos skar arī zvejniekus, jo īpaši saistībā ar mikroplastmasu;

57. atzinīgi vērtē Eiropas Ķimikāliju aģentūras (ECHA) veikto sagatavošanas darbu attiecībā uz tīši pievienotas mikroplastmasas ierobežošanu produktos; aicina Komisiju apliecināt vērienu šī priekšlikuma īstenošanā, veicot konkrētus un vajadzības gadījumā juridiskus pasākumus, tostarp izpētīt nanoplastmasas un mikroplastmasas, jo īpaši tās, kas nonāk vidē netīši, izplatīšanos ūdens aprites cikla laikā, un ierosināt pasākumus tās pakāpeniskai izskaušanai;

58. aicina Komisiju cīnīties pret par mikroplastmasas, piemēram, plastmasas granulu, nokļūšanu un izplatīšanos vidē visā piegādes ķēdē, jo īpaši transportēšanas laikā pa sauszemi un jūru, un ar to saistīto izšķakstījumu risku;

o

o o

59. uzdod priekšsēdētājam nosūtīt šo rezolūciju Padomei un Komisijai.

Ceturtdiena, 2021, 25 marts

P9\_TA(2021)0097

## Kohēzijas politika un reģionālās vides stratēģijas cīņā pret klimata pārmaiņām

**Eiropas Parlamenta 2021. gada 25. marta rezolūcija par kohēzijas politiku un reģionālajām vides stratēģijām cīņā pret klimata pārmaiņām (2020/2074(INI))**

(2021/C 494/03)

Eiropas Parlaments,

- ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienību, jo īpaši tā 3. un 21. pantu, un Līgumu par Eiropas Savienības darbību (LESD), jo īpaši tā 4., 11, 173., 178., 191. un 194. pantu, kā arī tā Protokolu Nr. 28 par ekonomisko, sociālo un teritoriālo kohēziju,
- ņemot vērā nolīgumu, kas pieņemts ANO Vispārējās konvencijas par klimata pārmaiņām Pušu 21. konferencē (COP21) Parīzē 2015. gada 12. decembrī (Parīzes nolīgums), jo īpaši tā 7. panta 2. punktu un 11. panta 2. punktu, kuros atzīta klimata pārmaiņu un rīcības klimata jomā vietējā, konkrētai valstij pakārtotā un reģionālā dimensija,
- ņemot vērā ANO Ģenerālās asamblejas 2015. gada 25. septembrī pieņemto Ilgtspējīgas attīstības programmu 2030. gadam un tās ilgtspējīgas attīstības mērķus (IAM),
- ņemot vērā Komisijas 2019. gada 11. decembra paziņojumu par Eiropas zaļo kursu (COM(2019)0640),
- ņemot vērā 2019. gada 14. marta rezolūciju par klimata pārmaiņām — stratēģisku Eiropas ilgtermiņa redzējumu par pārticīgu, modernu, konkurētspējīgu un klimatneitrālu ekonomiku saskaņā ar Parīzes nolīgumu <sup>(1)</sup>,
- ņemot vērā 2019. gada 28. novembra rezolūciju par ārkārtas situāciju klimata un vides jomā <sup>(2)</sup>,
- ņemot vērā 2020. gada 15. janvāra rezolūciju par Eiropas zaļo kursu <sup>(3)</sup>,
- ņemot vērā 2020. gada 17. aprīļa rezolūciju par koordinētu ES rīcību Covid-19 pandēmijas un tās seku apkarošanai <sup>(4)</sup>,
- ņemot vērā Eiropadomes 2020. gada 11. decembra secinājumus par klimata pārmaiņām,
- ņemot vērā Klimata pārmaiņu starpvaldību padomes (IPCC) īpašo ziņojumu “Globālā sasilšana 1,5 °C robežās”, tās piekto novērtējuma ziņojumu (AR5) un kopsavilkuma ziņojumu, īpašo ziņojumu par klimata pārmaiņām un zemi un īpašo ziņojumu par okeānu un kriosfēru mainīgā klimatā,
- ņemot vērā Eiropas Vides aģentūras 2020. gada 20. decembrī publicēto rādītāju novērtējumu “Ekonomiskie zaudējumi, ko radījuši ekstremāli klimatiskie apstākļi Eiropā”,
- ņemot vērā vispārējo Savienības vides rīcības programmu līdz 2020. gadam “Labklājīga dzīve ar pieejamajiem planētas resursiem”, Komisijas priekšlikumu par vispārējo Savienības vides rīcības programmu līdz 2030. gadam un tās redzējumu līdz 2050. gadam,
- ņemot vērā Apvienoto Nāciju Organizācijas Konvenciju par bioloģisko daudzveidību,
- ņemot vērā 2020. gada 16. janvāra rezolūciju par Konvencijas par bioloģisko daudzveidību Pušu konferences 15. sesiju (COP15) <sup>(5)</sup>,
- ņemot vērā Komisijas 2020. gada 4. marta priekšlikumu Eiropas Parlamenta un Padomes regulai, ar ko izveido klimatneitralitātes panākšanas satvaru un groza Regulu (ES) 2018/1999 (Eiropas Klimata akts)(COM(2020)0080),

<sup>(1)</sup> OV C 23, 21.1.2021., 116. lpp.

<sup>(2)</sup> Pieņemtie teksti, P9\_TA(2019)0078.

<sup>(3)</sup> Pieņemtie teksti, P9\_TA(2020)0005.

<sup>(4)</sup> Pieņemtie teksti, P9\_TA(2020)0054.

<sup>(5)</sup> Pieņemtie teksti, P9\_TA(2020)0015.



Ceturtdiena, 2021, 25 marts

- ņemot vērā Komisijas 2020. gada 14. janvāra priekšlikumu Eiropas Parlamenta un Padomes regulai, ar ko izveido Taisnīgas pārkārtošanās fondu (COM(2020)0022), un 2020. gada 28. maija grozīto priekšlikumu (COM(2020)0460),
- ņemot vērā Komisijas 2020. gada 28. maija priekšlikumu Eiropas Parlamenta un Padomes regulai par publiskā sektora aizdevumu mehānismu Taisnīgas pārkārtošanās mehānisma ietvaros (COM(2020)0453),
- ņemot vērā Komisijas priekšlikumu Eiropas Parlamenta un Padomes 2020. gada 28. maija regulai, ar ko Regulu (ES) Nr. 1303/2013 groza attiecībā uz ārkārtas papildu resursiem un īstenošanas kārtību mērķim “Investīcijas izaugsmei un nodarbinātībai”, lai palīdzētu veicināt ar Covid-19 pandēmiju saistītās krīzes seku pārvarēšanu un sagatavoties zaļai, digitālai un noturīgai ekonomikas atveseļošanai (REACT-EU) (COM(2020)0451),
- ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes 2013. gada 17. decembra Regulu (ES) Nr. 1303/2013, ar ko paredz kopīgus noteikumus par Eiropas Reģionālās attīstības fondu, Eiropas Sociālo fondu, Kohēzijas fondu, Eiropas Lauksaimniecības fondu lauku attīstībai un Eiropas Jūrlietu un zivsaimniecības fondu un vispārīgus noteikumus par Eiropas Reģionālās attīstības fondu, Eiropas Sociālo fondu, Kohēzijas fondu un Eiropas Jūrlietu un zivsaimniecības fondu un atceļ Padomes Regulu (EK) Nr. 1083/2006 <sup>(6)</sup>,
- ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 1301/2013 (2013. gada 17. decembris) par Eiropas Reģionālās attīstības fondu un īpašiem noteikumiem attiecībā uz mērķi “Investīcijas izaugsmei un nodarbinātībai” un ar ko atceļ Regulu (EK) Nr. 1080/2006 <sup>(7)</sup>,
- ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 1304/2013 (2013. gada 17. decembris) par Eiropas Sociālo fondu un ar ko atceļ Padomes Regulu (EK) Nr. 1081/2006 <sup>(8)</sup>,
- ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 1299/2013 (2013. gada 17. decembris) par īpašiem noteikumiem par atbalstu no Eiropas Reģionālās attīstības fonda saistībā ar mērķi “Eiropas teritoriālā sadarbība” <sup>(9)</sup>,
- ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 1300/2013 (2013. gada 17. decembris) par Kohēzijas fondu un ar ko atceļ Padomes Regulu (EK) Nr. 1084/2006 <sup>(10)</sup>,
- ņemot vērā Komisijas 2020. gada 29. maija priekšlikumu Eiropas Parlamenta un Padomes Regulai, ar ko izveido programmu *InvestEU* (COM(2020)0403),
- ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2020/852 (2020. gada 18. jūnijs) par regulējuma izveidi ilgtspējīgu ieguldījumu veicināšanai un ar kuru groza Regulu (ES) 2019/2088 <sup>(11)</sup>,
- ņemot vērā Eiropas Parlamenta 2021. gada pētījumu “Kohēzijas politika un klimata pārmaiņas”,
- ņemot vērā 2018. gada 13. jūnija rezolūciju par kohēzijas politiku un aprites ekonomiku <sup>(12)</sup>,
- ņemot vērā LESD 349. pantu, kā to interpretējusi Tiesa 2015. gada 15. decembra Majotas spriedumā (apvienotās lietas no C-132/14 līdz C-136/14), kas ļauj pieņemt īpašas atkāpes attiecībā uz Eiropas Savienības tālākajiem reģioniem,
- ņemot vērā Komisijas 2020. gada 5. marta paziņojumu par dzimumu līdztiesības stratēģiju 2020.–2025. gadam (COM(2020)0152),

<sup>(6)</sup> OV L 347, 20.12.2013., 320. lpp.

<sup>(7)</sup> OV L 347, 20.12.2013., 289. lpp.

<sup>(8)</sup> OV L 347, 20.12.2013., 470. lpp.

<sup>(9)</sup> OV L 347, 20.12.2013., 259. lpp.

<sup>(10)</sup> OV L 347, 20.12.2013., 281. lpp.

<sup>(11)</sup> OV L 198, 22.6.2020., 13. lpp.

<sup>(12)</sup> OV C 28, 27.1.2020., 40. lpp.

**Ceturtdiena, 2021, 25 marts**

- ņemot vērā Reglamenta 54. pantu,
  - ņemot vērā Vides, sabiedrības veselības un pārtikas nekaitīguma komitejas, Transporta un tūrisma komitejas un Lauksaimniecības un lauku attīstības komitejas atzinumus,
  - ņemot vērā Reģionālās attīstības komitejas ziņojumu (A9-0034/2021),
- A. tā kā klimata pārmaiņas ir problēma ar pārrobežu ietekmi, uz kuru nekavējoties un vērienīgi jāreaģē pasaules, Eiropas, valstu, reģionālā un vietējā līmenī, lai globālās sasilšanas pieaugumu ierobežotu līdz 1,5 °C salīdzinājumā ar pirmsindustriālo līmeni un novērstu masveida bioloģiskās daudzveidības izzušanu; tā kā ir vajadzīgi steidzami pasākumi, lai nodrošinātu, ka globālās vidējās temperatūras pieaugums nepārsniedz 2 °C salīdzinājumā ar pirmsindustriālā laikmeta līmeni, jo jebkādam bioloģiskās daudzveidības zudumam būs būtiska ietekme, arī uz lauksaimniecības produkcijas kvalitāti;
- B. tā kā maksimālais pieļaujamais temperatūras palielinājums, ko planēta var izturēt, ir par 1,5 °C; tā kā, ja temperatūra pēc 2030. gada turpinās paaugstināties, cilvēce vēl vairāk saskarsies ar sausumu, plūdiem un ekstrēmu karstumu, nabadzībai būs pakļauti simtiem miljonu cilvēku un visticamāk tas novedīs pie šajā jomā neaizsargātāko iedzīvotāju izzušanas un sliktākajā gadījumā varētu būt apdraudēta planētas iedzīvotāju ilgtermiņa izdzīvošana — tā norādīts ES iestāžu ziņojumā “Eiropas problēmas un izvēles”;
- C. tā kā Eiropas Vides aģentūra aplēsa, ka laikposmā no 1980. līdz 2019. gadam ar klimatu saistītās ekstremālās situācijas EEZ dalībvalstīs radīja ekonomiskos zaudējumus aptuveni 446 miljardu EUR apmērā; tā kā tas atbilst 11,1 miljardam EUR gadā un kopējie faktiskie zaudējumi veido gandrīz 3 % no analizēto valstu IKP;
- D. tā kā jaunākie pētījumi liecina, ka fosilās dabasgāzes (metāns – CH<sub>4</sub>) globālās sasilšanas potenciāls (GSP) ir ievērojami lielāks nekā iepriekš prognozēts;
- E. tā kā pašreizējā plānošanas periodā globālā sasilšana var sasniegt 1,5 °C salīdzinājumā ar pirmsindustriālā laikmeta līmeni tādēļ, lai novērstu ārkārtas situāciju klimata jomā, ir vajadzīga tūlītēja rīcība saskaņā ar ES politiku siltumnīcefekta gāzu emisiju samazināšanas jomā, Eiropas zaļo kursu, ANO Ilgtspējīgas attīstības programmu 2030. gadam un ANO Parīzes nolīgumu;
- F. tā kā pāreja uz klimatneitrālu ekonomiku vēlākais līdz 2050. gadam ir gan lieliska iespēja, gan izaicinājums Savienībai un tās dalībvalstīm, reģioniem, pilsētām, vietējām kopienām, iedzīvotājiem, darba ņēmējiem, uzņēmumiem un rūpniecībai; tā kā tomēr ir jāpanāk līdzsvars starp vērienīgajiem klimata mērķiem un ekonomikas konkurētspējas saglabāšanu, neapdraudot 1,5 °C mērķa sasniegšanu;
- G. tā kā šā mērķa sasniegšanai būs nepieciešama vispārēja Eiropas sabiedrības un ekonomikas pārveide, jo dažas nozares piedzīvos neatgriezenisku ražošanas apjoma samazinājumu apvienojumā ar darbvietu zudumu saimnieciskajās darbībās, kuru pamatā ir fosilā kurināmā ražošana un izmantošana, savukārt citām nozarēm izdosies atrast tehnoloģisku alternatīvu;
- H. tā kā ilgtspēja būtu jāuzskata par līdzsvarotu pieeju, kas apvieno ilgtspējīgu izaugsmi, sociālo progresu un vidi;
- I. tā kā 2020. gada 16. decembra Iestāžu nolīguma<sup>(13)</sup> vispārējais mērķis paredz vismaz 30 % no Savienības kopējā budžeta un Eiropas Savienības Atveseļošanas instrumenta izdevumu kopsummas novirzīt klimata mērķu sasniegšanai un nosprauž jaunu bioloģiskās daudzveidības gada mērķi 7,5 % apmērā no 2024. gada, cenšoties to 2026. un 2027. gadā palielināt līdz 10 %;
- J. tā kā salas, jo īpaši mazās salas, un tālākie reģioni ir ES teritorijas, kas visvairāk pakļautas klimata pārmaiņu ietekmei un visjutīgāk uz tām reaģē, un tiem ir jārisina arī īpašas un papildu problēmas un jāuzņemas pārkārtošanās izmaksas; tā kā

<sup>(13)</sup> Iestāžu Nolīgums (2020. gada 16. decembris) starp Eiropas Parlamentu, Eiropas Savienības Padomi un Eiropas Komisiju par budžeta disciplīnu, sadarbību budžeta jautājumos un pareizu finanšu pārvaldību, kā arī par jauniem pašu resursiem, tostarp par ceļvedi jaunu pašu resursu ieviešanai (OV L 433 I, 22.12.2020., 28. lpp.).

Ceturtdiena, 2021, 25 marts

klimate pārmaiņu un to daudzējādā ietekmes sekas Eiropas reģionos izpaužas dažādi, atšķirīgi smagi un dažādā laikā un tā kā pārkārtošanās pārvaldība izraisīs būtiskas strukturālas pārmaiņas; tā kā tādēļ to ietekme uz iedzīvotājiem un darba ņēmējiem būs atšķirīga un ne visas valstis tiks vienādi skartas vai spēs pienācīgi reaģēt; tā kā, izstrādājot ilgtermiņa redzējumu par Eiropas lauku apvidiem, ir svarīgi uzsvērt nepieciešamību stiprināt lauku apvidus un vairoto pievilcību dzīvošanai un strādāšanai;

- K. tā kā salām, tālākajiem un perifērajiem reģioniem ir milzīgs atjaunojamās enerģijas ražošanas potenciāls un tie veido stratēģiskas laboratorijas inovatīvu politikas pasākumu un tehnisku risinājumu īstenošanai, lai veiktu enerģētikas pārkārtošanu, samazinātu CO<sub>2</sub> emisijas un veicinātu pāreju uz aprites ekonomiku;
- L. tā kā kohēzijas politika ne tikai piedāvā investīciju iespējas, lai reaģētu uz vietējām un reģionālajām vajadzībām, izmantojot Eiropas strukturālos un investīciju (ESI) fondus, bet arī nodrošina integrētu politikas satvaru, ar kuru mazināt attīstības atšķirības starp Eiropas reģioniem un palīdzēt tiem risināt daudzās problēmas, kas saistītas ar to attīstību, izmantojot arī vides aizsardzību, augstas kvalitātes nodarbinātību un taisnīgu, iekļaujošu un ilgtspējīgu attīstību;
- M. tā kā klimata pārmaiņas un to ilgtermiņa sekas var ietekmēt arī ekonomiskās, sociālās un teritoriālās atšķirības, kuru novēršana ir kohēzijas politikas galvenais mērķis, un tā kā arī ES klimata politikas pasākumiem būtu jāatbalsta arī ES kohēzijas politikas mērķi;
- N. tā kā kohēzijas politikai ir būtiska nozīme tādu mazāk attīstītu reģionu vai apgabalu atbalstīšanā, kuros ir nelabvēlīgi dabas un ģeogrāfiskie apstākļi un kas bieži vien visvairāk cieš no klimata pārmaiņu ietekmes, bet kuriem ir mazāk resursu šo problēmu risināšanai;
- O. tā kā kohēzijas politika ir svarīgs instruments, ar kuru nodrošināt taisnīgu pārkārtošanos uz tādu klimatneitrālu ekonomiku, kur neviens nav atstāts novārtā; tā kā zaļā politika klimata pārmaiņu novēršanai var atšķirīgi ietekmēt sievietes un vīriešus; tā kā būtu jāņem vērā arī tās ietekme uz neaizsargātām un atstumtām grupām;
- P. tā kā galvenie dalībnieki, kas īsteno kohēzijas politiku un efektīvi reaģē uz steidzami novēršamu klimata pārmaiņu draudiem, ir ne vien vietējās un reģionālās pašvaldības, bet arī citi attiecīgie dalībnieki; tā kā tie ir atbildīgi par vienu trešdaļu no publiskajiem izdevumiem un divām trešdaļām publisko ieguldījumu un tādēļ ir svarīgi izveidot tādas mehānismus kā "Pilsētas mēru pakts klimata un enerģētikas jomā", kuru mērķis ir apvienot vietējās un reģionālās pašvaldības, kas ir atbildīgas par ES klimata un enerģētikas mērķu īstenošanu;
- Q. tā kā klimata krīze ir cieši saistīta ar citām krīzēm, piemēram, krīzi bioloģiskās daudzveidības jomā, kā arī Covid-19 pandēmijas izraisīto veselības, sociālo un ekonomisko krīzi; tā kā, lai arī šie jautājumi ir jārisina paralēli, katrā gadījumā jārikojas atšķirīgi un pienācīgi;
- R. tā kā kopš ES Solidaritātes fonda (ESSF) izveides 2002. gadā tas ir aktivizēts, reaģējot uz vairāk nekā 90 katastrofāliem notikumiem, un tas ir mobilizējis finansējumu vairāk nekā EUR 5,5 miljardu apmērā 23 dalībvalstīs un vienā pievienotās valstī; tā kā, reaģējot uz Covid-19 uzliesmojumu, ESSF darbības joma ir paplašināta, lai aptvertu būtiskas sabiedrības veselības ārkārtas situācijas, un avansa maksājumu maksimālais apmērs ir palielināts;
- S. tā kā pārkārtošanās procesā uz klimatneitrālu un ilgtspējīgu aprites ekonomiku ir jāiesaista visi sabiedrības locekļi, jo īpaši privātais sektors, sociālie partneri un pilsoņi, arī visas ievēlētās amatpersonas, tostarp vietējās un reģionālās pašvaldības, un šādas pārkārtošanās pamatā ir jābūt stingriem un iekļaujošiem sociāliem pasākumiem, lai nodrošinātu, ka pārkārtošanās ir godīga un taisnīga un atbalsta uzņēmumus un darbvietu, jo īpaši zaļo un zilo darbavietu, saglabāšanu un radīšanu;

**Ceturtdiena, 2021, 25 marts**

- T. tā kā dalībvalstis ir pieņēmušas nacionālos enerģētikas un klimata plānus un reģioniem būtu attiecīgi jāiesniedz reģionālie plāni, lai panāktu emisiju samazināšanu un pielāgošanos nolūkā vēlākais līdz 2050. gadam panākt virzību uz klimatneitralitāti;
- U. tā kā pārkārtošanos uz klimatneitrālu ekonomiku vēlākais līdz 2050. gadam var panākt, apvienojot publisko finansējumu ES un valstu līmenī un radot pareizos apstākļus privāta finansējuma piesaistīšanai;
- V. tā kā enerģijas avoti, kas iegūti no fosilajiem kurināmajiem un jo īpaši no cietā fosilā kurināmā, apdraud centienus panākt klimatneitralitāti un tāpēc Eiropas Savienībai būtu jānodrošina saskaņots tiesiskais regulējums, lai vēl vairāk veicinātu tādu atjaunojamo energoresursu izmantošanu kā saules un biomasas enerģija, nevis no fosilajiem kurināmajiem iegūtos energoresursus; tā kā šajā sakarībā kohēzijas politikai būtu jāgarantē principa “energoefektivitāte pirmajā vietā” ievērošana, kura mērķis ir uzlabot enerģijas piedāvājuma un pieprasījuma efektivitāti un kurš būtu jāpiemēro un jāievēro visos ar enerģētiku saistītajos ieguldījumos, kas veikti kohēzijas politikas ietvaros; tā kā daudzām dalībvalstīm uz dabasgāzi balstītu enerģijas avotu pagaidu izmantošana līdz 2025. gada 31. decembrim varētu būt ļoti svarīga, lai panāktu taisnīgu enerģētikas pārkārtošanu, kas nekaitē sabiedrībai un nevienam neatstāj novārtā; tā kā reģionālās vides stratēģijas būtu jāpieskaņo vērīgiem klimata mērķiem, kas var pārsniegt vispārējo mērķi līdz 2050. gadam panākt klimatneitrālu ES, un ar tām līdz 2025. gada 31. decembrim būtu pakāpeniski jāizbeidz fosilā kurināmā izmantošana, tostarp gāzes infrastruktūras projektiem, jāatbalsta to aizstāšana ar ilgtspējīgi ražotu atjaunojamo enerģiju, materiāliem un produktiem un jāveicina vispārējā resursefektivitāte un ilgtspējīga attīstība saskaņā ar ERAF-KF regulas <sup>(14)</sup> noteikumiem;
- W. tā kā reģionālajām vides stratēģijām būtu jāpalīdz panākt pilnīgu un stabilu nodarbinātību, kā arī sociālo progresu un nediskrimināciju, lai labāk novērstu klimata pārmaiņu radītās sekas un cīnītos pret bioloģiskās daudzveidības izzušanu;
- X. tā kā atkritumu apsaimniekošanas plānos būtu jāievēro aprites ekonomikas principi un tie būtu jāiekļauj reģionālajās vides stratēģijās;
- Y. tā kā pārkārtošanās uz klimatneitralitāti ir būtiski atkarīga no daudzslāņaina Eiropas pārvaldības modeļa, kura pamatā ir aktīva un konstruktīva partnerība starp dažādiem pārvaldības līmeņiem un ieinteresētajām personām; tā kā kopienas un iedzīvotāju iniciatīvas var sniegt spēcīgu atbalstu zaļās pārkārtošanās jomā un cīņā pret klimata pārmaiņām;
- Z. tā kā ES makroreģionālās stratēģijas var palīdzēt noteikt galvenās nozares un jomas dažādu to reģionu sadarbībai, kas saskaras ar līdzīgām problēmām tādās jomās kā klimata pārmaiņas, pielāgošanās klimata pārmaiņām un to mazināšana, bioloģiskā daudzveidība, transports, atkritumu apsaimniekošana, pārrobežu projekti un ilgtspējīgs tūrisms,
1. uzsver, cik svarīgi ir cīnīties pret klimata pārmaiņām saskaņā ar saistībām, ko Savienība uzņēmusies ar Eiropas zaļo kursu, lai īstenotu Parīzes nolīgumu un IAM, pilnībā ievērojot ES Taksonomijas regulu, ņemot vērā sociālos, ekonomiskos un teritoriālos aspektus, un lai nodrošinātu taisnīgu pārkārtošanos visās teritorijās un to iedzīvotājiem, nevienam neatstājot novārtā; norāda uz nepieciešamību attiecībā uz visiem ieguldījumiem nostiprināt Taksonomijas regulas principu “nenodari būtisku kaitējumu”;
  2. atzinīgi vērtē Komisijas priekšlikumu Eiropas Klimata aktam, kurš ir Eiropas zaļā kursa stūrakmens un ar kuru 2050. gada klimatneitralitātes mērķis ir iestrādāts Savienības tiesību aktos, un nepieciešamību to pārvērst konkrētās vietējās darbībās, kurās ņemti vērā ierobežojumi un uzsvērtas katras teritorijas vērtība, kā arī starpposma mērķi 2030. un 2040. gadam, kā to prasījis Eiropas Parlaments; tāpēc atgādina, ka Eiropas zaļā kursa mērķis ir aizsargāt, saglabāt un uzlabot Savienības dabas kapitālu, kā arī aizsargāt pilsoņu veselību un labbūtību no vidiskiem apdraudējumiem un to ietekmes;

<sup>(14)</sup> Priekšlikums Eiropas Parlamenta un Padomes regulai par Eiropas Reģionālās attīstības fondu un Kohēzijas fondu (COM(2018)0372)

Ceturtdiena, 2021, 25 marts

3. uzsver, ka vietējām un reģionālajām pašvaldībām ir jāuzņemas skaidras politiskas saistības sasniegt klimata mērķus un ka ir jāpastiprina daudzlīmeņu dialogs starp valsts, reģionālajām un vietējām pašvaldībām par valsts klimata pasākumu plānošanu un īstenošanu, vietējo pašvaldību tiešu piekļuvi finansējumam un pieņemto pasākumu īstenošanas uzraudzību, kā arī nepieciešamību steidzami nodrošināt tām atbilstošus finanšu un administratīvos instrumentus šo mērķu sasniegšanai; turklāt uzskata, ka reģionālajām un vietējām pašvaldībām ir galvenā loma visos projekta posmos, proti, plānošanā, sagatavošanā un īstenošanā;
4. aicina valsts un reģionālās plānošanas iestādes valsts un reģionālo programmu sagatavošanas laikā maksimāli pievērsties klimata un vides aizsardzības pārveidojošajai ietekmei;
5. norāda, ka iespējamie politikas pielāgojumi saistībā ar Parīzes nolīguma izpildi un tā piecu gadu ziņojumiem būtu jāņem vērā veidā, kas ir pienācīgs un piemērots kohēzijas politikai, kā tas ir ERAF–KF vidusposma pārskatā;
6. aicina visas vietējās un reģionālās pašvaldības pieņemt vietējas un reģionālas klimata stratēģijas, pārvēršot ES līmeņa mērķus konkrētos vietējos mērķos, pamatojoties uz holistisku, konkrētai vietai vai teritorijai pielāgotu pieeju, kas nodrošinātu ilgtermiņa redzējumu par klimatisko pārkārtošanos un kohēzijas politikas finanšu resursu labāku izmantošanu; uzsver, ka reģionālajām vides stratēģijām būtu jāaptver atkritumu apsaimniekošanas plāni un tiem vajadzētu būt tajās iekļautiem;
7. uzsver kohēzijas politikas, ko īsteno sinerģijā ar citām politikas jomām, izšķirošo nozīmi cīņā pret klimata pārmaiņām, klimatneitralitātes panākšanā vēlākais līdz 2050. gadam un starpposma mērķa sasniegšanā attiecīgi līdz 2030. un 2040. gadam, kā arī vietējo un reģionālo pašvaldību nozīmi tālejošās investīciju politikas reformās;
8. prasa panākt lielāku saskaņotību un koordināciju starp kohēzijas politiku un citām ES politikas jomām, lai uzlabotu klimata aspektu integrāciju politikā, izstrādātu efektīvāku politiku, kas balstīta uz avotiem, nodrošinātu mērķtiecīgu ES finansējumu un tādējādi uzlabotu klimata rīcībpolitikas īstenošanu uz vietas;
9. atgādina, ka klimata politikai būtu jāveicina pilnīga un stabila nodarbinātība, tostarp zaļās un zilās darbvietas un apmācība, kas var veicināt taisnīgu sociālo progresu, un uzskata, ka klimata politikai ir jāaizsargā darbvietas, kuras klimata pārmaiņas skar visvairāk, radot jaunas zaļās darbvietas, lai darba ņēmēji netiktu atstāti novārtā, dažām nozarēm pārkārtojoties uz zaļo ekonomiku; mudina dalībvalstis par prioritāti noteikt cīņu pret klimata pārmaiņām, kā arī cīņu par iekļaujošu un ilgtspējīgu attīstību un sociālo taisnīgumu un cīņu pret nabadzību, enerģētisko nabadzību un politiku, kas uzliek slogu neaizsargātām un atstumtām grupām; šajā sakarībā uzsver, ka būtu jāparedz turpmāka rīcība enerģētiskās nabadzības apkarošanai;
10. atzinīgi vērtē Eiropadomes nostāju un Parlamenta nostājas atzišanu par to, ka ES izdevumiem būtu jāatbilst Parīzes nolīguma mērķiem un Eiropas zaļā kursa principam “nekaitēt”; atgādina arī to, ka jaunajā kohēzijas politikas tiesiskajā regulējumā kā viens no horizontālajiem principiem, ko piemēro visiem struktūrfondiem, ir iekļauts Taksonomijas regulas princips “nenodari būtisku kaitējumu”;
11. uzsver, ka ilgtspēja un pāreja uz drošu, klimatneitrālu, klimatnoturīgu, resursefektīvāku, cenas ziņā pieņemamāku, aprites un sociāli līdzsvarotu ekonomiku ir izšķiroši svarīgas tam, lai nodrošinātu Savienības ekonomikas ilgtermiņa konkurētspēju, kā arī saglabātu tās sociālo kohēziju, tādējādi palīdzot radīt jaunas ieguldījumu iespējas lauksaimniecībā, tirdzniecībā, transportā, enerģētikā un infrastruktūrā, veicinot drošāku un ekoloģiskāku patēriņu, kā arī saglabājot vidi, kurā dzīvojam, un Eiropas iedzīvotāju labklājību;
12. norāda, ka ir ārkārtīgi svarīgi kohēzijas politikā pilnībā ievērot daudzlīmeņu pārvaldības un partnerības principus, tostarp dzimumperspektīvu, jo vietējām un reģionālajām pašvaldībām ir tieša kompetence vides un klimata pārmaiņu jomā — tās īsteno 90 % pasākumu, kas saistīti ar pielāgošanos klimata pārmaiņām, un 70 % klimata pārmaiņu mazināšanas pasākumu; atgādina, ka minētās pašvaldības var arī izstrādāt pasākumus, kuru mērķis ir veicināt iedzīvotāju rīcību klimatam draudzīgā veidā, tostarp pasākumus, kas saistīti ar atkritumu apsaimniekošanu, viedu mobilitāti un ilgtspējīgiem mājokļiem; uzsver, ka pārkārtošanās procesam uz klimatneitralitāti jābūt taisnīgam un iekļaujošam, īpašu uzmanību pievēršot

Ceturtdiena, 2021, 25 marts

cilvēkiem, kuri dzīvo lauku un attālos apvidos; atzīst, ka ir jāatbalsta tās teritorijas, kuras visvairāk skar pārkārtošanās uz klimatneitralitāti, lai izvairītos no reģionālo atšķirību palielināšanās un dotu iespējas darba ņēmējiem un vietējām un reģionālajām kopienu; aicina visus pārvaldes līmeņus darīt visu iespējamo, lai veicinātu administratīvo sadarbību, tostarp vertikālu starpvaldību sadarbību un starpreģionālu, starppašvaldību un pārrobežu sadarbību, un apmainītos ar zināšanām un paraugprakses piemēriem par klimata pārmaiņu projektiem un iniciatīvām, ko finansē saskaņā ar kohēzijas politiku;

13. prasa izstrādāt holistiskas reģionālās vides stratēģijas, lai, atbalstot enerģētikas pārkārtošanu uz atjaunojamiem energoresursiem, bioloģisko daudzveidību un pielāgošanos klimata pārmaiņām, garantētu ilgtspējīgu attīstību un mazinātu klimata pārmaiņu sekas; uzskata, ka ar šīm reģionālajām stratēģijām būtu jāatbalsta pilsoniskā līdzdalība un vietējā līmenī uzsāktie un tam piederošie projekti, kā arī jāveicina reģionu sadarbība, tostarp ar pārrobežu projektiem; aicina Komisiju sniegt atbalstu un veicināt reģionu sadarbību un zinātnības un paraugprakses apmaiņu; uzsver, cik būtiski ir visā ES kohēzijas politikas plānošanā, īstenošanā un uzraudzībā ievērot partnerības principu un izveidot ciešu sadarbību starp reģionālajām un vietējām iestādēm, iedzīvotājiem, NVO un ieinteresētajām personām; uzsver, ka sabiedriskajai apspriešanai vajadzētu būt padziļinātai un jēgpilnai un tai būtu jānodrošina aktīva un reprezentatīva kopienu un ieinteresēto personu līdzdalība lēmumu pieņemšanas procesā, lai iedvesmotu uz līdzatbildību par lēmumiem un plāniem, iniciatīvām un iesaistīšanos darbībās; uzsver, cik svarīgas ir vietējā līmenī rīkotas iniciatīvas un projekti, kas veicina klimatneitralitāti;

14. uzsver, ka kohēzijas politikai būtu jāpalīdz īstenot ilgtspējīgas attīstības mērķus (IAM), Parīzes klimata nolīgumu, Konvenciju par bioloģisko daudzveidību un Eiropas zaļo kursu, lai cīnītos pret klimata pārmaiņām, jo īpaši ar efektīvu, pārredzamu, visaptverošu, uz rezultātu orientētu un uz sniegumu balstītu metodiku klimata izdevumu uzraudzībai, kurā ņemta vērā klimata pārmaiņu negatīvā ietekme uz visiem ES iedzīvotājiem un reģioniem; prasa izmantot šo metodiku visās daudzgadu finanšu shēmas un Eiropas atveseļošanas plāna programmās, jo īpaši attiecībā uz tādu svarīgu ekonomikas nozaru pamatinfrastruktūru kā enerģijas ražošana un sadale, transports, ūdens un atkritumu apsaimniekošana un sabiedriskās ēkas; uzskata, ka varētu būt nepieciešama turpmāka rīcība gadījumā, ja progress virzībā uz Savienības klimata mērķu sasniegšanu nebūtu pietiekams;

15. uzsver vietējo un reģionālo pašvaldību svarīgo lomu, panākot tādu taisnīgu pāreju uz klimatneitrālu ekonomiku visiem, kuras centrā ir sociālā, ekonomiskā un teritoriālā kohēzija, un prasa kohēzijas politikā vairāk iekļaut zaļās un zilās investīcijas un inovācijas, kā arī plašāk izmantot dabā balstītus risinājumus; uzsver, ka ir vajadzīga lielāka sinerģija starp dažādiem finansējuma avotiem ES, dalībvalstu un reģionālā līmenī, kā arī ciešāka saikne starp publisko un privāto finansējumu, lai palielinātu reģionālo vides stratēģiju efektivitāti cīņā pret klimata pārmaiņām; atgādina, ka šis process nebūs iespējams, ja būtiska uzmanība netiks koncentrēta uz prasmēm; uzskata, ka reģionālo vides stratēģiju mērķim vajadzētu būt arī vietējo un reģionālo iestāžu administratīvo spēju uzlabošanai un to potenciāla ekonomiskās, sociālās un teritoriālās konkurētspējas veicināšanai attīstībai;

16. uzsver, ka kopienu un pilsoņu iniciatīvas var spēcīgi atbalstīt ekoloģisko pārkārtošanos, kā arī klimata pārmaiņu mazināšanu un pielāgošanos tām, un ka vietējās rīcības grupas un "Leader" programma var kalpot par galvenajiem instrumentiem tā sasniegšanai; tādēļ mudina dalībvalstis un reģionālās iestādes saskaņot šīs programmas ar savām reģionālajām vides stratēģijām;

17. uzsver viedo ciematu koncepcijas nozīmi Savienības ar klimatu saistīto problēmu risināšanā un atzinīgi vērtē tās iekļaušanu Savienības turpmākajā KLP un kohēzijas un reģionālajās rīcībpolitikās; prasa dalībvalstīm viedo ciematu pieeju iekļaut programmās ES kohēzijas politikas īstenošanai valsts un reģionālā līmenī, kā arī savos nacionālajos KLP stratēģiskajos plānos, jo tādēļ valsts līmenī būs jāsigatavo viedo ciematu stratēģija<sup>(15)</sup>; uzsver *Leader*/SVVA pieejas nozīmi viedo ciematu stratēģiju īstenošanā, kurās liela uzmanība būtu jāpievērš digitalizācijai, ilgtspējai un inovācijai;

<sup>(15)</sup> 72.b pants (grozījums Nr. 513) Eiropas Parlamenta pirmā lasījuma nostājā par priekšlikumu Eiropas Parlamenta un Padomes regulai, ar ko izveido noteikumus par atbalstu stratēģiskajiem plāniem, kuri dalībvalstīm jāizstrādā saskaņā ar kopējo lauksaimniecības politiku (KLP stratēģiskie plāni) un kurus finansē no Eiropas Lauksaimniecības garantiju fonda (ELGF) un no Eiropas Lauksaimniecības fonda lauku attīstībai (ELFLA), un ar ko atceļ Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 1305/2013 un Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 1307/2013 (Pieņemtie teksti, P9\_TA(2020)0287).



Ceturtdiena, 2021, 25 marts

18. norāda, ka ES makroreģionālajām stratēģijām būtu jāpalīdz veidot sadarbību, kuras mērķis ir risināt reģionālos jautājumus, kas saistīti ar klimata pārmaiņu mazināšanu un pielāgošanos tām, un tādēļ, pieņemot jaunās programmas, tās būtu jāņem vērā, jo integrēta pieeja un stratēģiskā plānošana ir ārkārtīgi svarīga;

19. prasa to projektu atbilstības aprēķinā, kas saistīti ar kultūras un dabas mantojumu, vides un sociālajiem un dabas mantojuma saglabāšanas kritērijiem piešķirt tik pat svarīgu nozīmi kā ekonomiskajiem kritērijiem;

20. uzsver, ka ir jāatbalsta projekti, kuros apvienota zinātne, inovācijas un pilsoniskums, piemēram, projektu Jauns Eiropas "Bauhaus", kura uzmanības centrā ir kultūras un arhitektūras noturība pret klimata pārmaiņām;

21. atgādina, ka reģionālo vides stratēģiju panākumi ir atkarīgi arī no spēcīgas pētniecības un inovācijas politikas, tostarp vietējā un reģionālajā līmenī; mudina vietējās un pētniecības iestādes un uzņēmumus sadarboties, piemēram, iesaistoties Eiropas Inovāciju un tehnoloģiju institūta un tā zināšanu un inovāciju kopienu (ZIK) iniciatīvās;

22. aicina Komisiju, izmantojot vienotu standartu visām dalībvalstīm, uzraudzīt un publicēt ziņojumus par dalībvalstu valdību un vietējo un reģionālo pašvaldību panākumiem klimata pārmaiņu problēmas risināšanā visos līmeņos, kā arī novērtēt saikni, kas vieno vides politiku un ekonomiku; uzsver, ka vietējās un reģionālās pašvaldības dalībvalstu līmenī būtu efektīvi jāiesaista klimata pārmaiņu politikas novērtēšanā saistībā ar Eiropas pusgadu; uzsver, ka cīņai pret klimata pārmaiņām ir jāuzlabo ESI fondu, kā arī citu ES programmu un instrumentu, piemēram, ELFLA, EJZF, LIFE, "Apvārsnis Eiropa" vai Radošā Eiropa, efektivitāte un papildināmība; mudina dalībvalstis nodrošināt šo papildināmību, teritoriāli vērienīgi piemērojot savus atveseļošanas plānus un tajos iesaistot visus attiecīgos dalībniekus reģionos; turklāt aicina dalībvalstis sagatavot regulāri atjauninātu rezultātu pārskatu, kurā būtu novērtēta valstu un Eiropas atveseļošanas pasākumu teritoriālā ietekme, īpašu uzmanību pievēršot šo pasākumu ieguldījumam cīņā pret klimata pārmaiņām;

23. atbalsta vienošanos par daudzgažu finanšu shēmu 2021.–2027. gadam, kuras mērķis ir izvairīties no kaitīgām subsīdijām, atbalstīt gan tiešo, gan netiešo fosilā kurināmā subsīdiju pakāpenisku izbeigšanu vēlākais līdz 2025. gadam, nodrošināt vispārējo finansējumu un programmu prioritātes, kas atspoguļo ārkārtas situāciju klimata jomā un palīdz integrēt klimata pasākumus, un sasniegt vispārējo mērķi — vismaz 30 % no ES budžeta izdevumiem klimata mērķu atbalstam, proti, vismaz 547 miljardu EUR jaunu ES finanšu resursu piešķiršanu zaļās pārkārtošanās vajadzībām; uzsver, ka, īstenojot kohēzijas politiku, ir svarīgi līdz plānošanas perioda beigām ievērot tādus principus kā ANO ilgtspējīgas attīstības mērķi, taisnīga un sociāli iekļaujoša pārkārtošanās, juridiski saistošs ar klimatu saistīto izdevumu mērķis (30 %) un bioloģiskās daudzveidības izdevumu mērķis (10 %); tādēļ uzsver, ka varētu apsvērt pārredzamas, visaptverošas un jēgpilnas uzraudzības metodikas pieņemšanu, kas vajadzības gadījumā būtu jāpielāgo DFS vidusposma pārskatīšanā gan attiecībā uz izdevumiem, kas saistīti ar klimatu, gan ar bioloģisko daudzveidību;

24. atzinīgi vērtē ierosinātās jaunās Kopīgo noteikumu regulas<sup>(16)</sup> 2. politikas mērķi (PM2), kas paredz izveidot "zaļāku un noturīgāku Eiropu ar zemām oglekļa emisijām, kurā notiek pāreja uz bezoglekļa ekonomiku neto izteiksmē, veicinot taisnīgu pārkārtošanos uz tīru enerģiju, "zaļās" un "zilās" investīcijas, aprites ekonomiku, klimata pārmaiņu seku mazināšanu un pielāgošanos tām un risku novēršanu un pārvaldību"; atgādina, ka ERAF tematiskā koncentrācija uz PM Nr. 2 būtu vislabāk īstenojama, ja to piemērotu reģionālā līmenī, lai atspoguļotu reģionālo īpatnību dažādību klimata jomā;

25. atzinīgi vērtē vienošanos, kas panākta dialoga sarunās par Taisnīgas pārkārtošanās fondu, piešķirot papildu līdzekļus no Eiropas Atveseļošanas instrumenta, un par diviem papildu pilāriem taisnīgas pārejas mehānismam, proti, īpaši tam paredzētu shēmu *InvestEU* ietvaros un publiskā sektora aizdevumu mehānismu, kas palīdzēs mazināt ekonomiskās sekas, ko Savienības visneaizsargātākajos reģionos rada pārkārtošanās uz klimatneitralitāti; uzsver, ka Taisnīgas pārkārtošanās fonds

<sup>(16)</sup> Priekšlikums Eiropas Parlamenta un Padomes regulai, ar ko paredz kopīgus noteikumus par Eiropas Reģionālās attīstības fondu, Eiropas Sociālo fondu Plus, Kohēzijas fondu un Eiropas Jūrlietu un zivsaimniecības fondu un finanšu noteikumus attiecībā uz tiem un uz Patvēruma un migrācijas fondu, Iekšējās drošības fondu un Robežu pārvaldības un vīzu instrumentu (COM(2018)0375).

Ceturtdiena, 2021, 25 marts

būs jauns instruments to teritoriju atbalstam, kuras pārkārtošanās uz klimatneitralitāti ietekmē visvairāk, un ar to novērsīs reģionālo atšķirību palielināšanos; tomēr pauž nožēlu par to, ka Komisijas ierosinātā papildu summa ir samazināta par divām trešdaļām (no 30 līdz 10 miljardiem EUR) saskaņā ar Padomes vienošanos par Eiropas Savienības Atveseļošanas instrumentu; uzsver, ka šie samazinājumi kaitē Fonda pamatmērķu sasniegšanai un rada papildu spiedienu uz valstu budžetiem; aicina dalībvalstis pēc iespējas ātrāk plānot šos līdzekļu sadali un aicina attiecīgās dalībvalstis īpašu uzmanību līdzekļu sadalē pievērst tālākajiem reģioniem, jo tos būtiski ietekmē klimata pārmaiņas un tie ir pakļauti dabas katastrofām, piemēram, cikloniem, vulkāna izvirdumiem un sausumam, kā arī plūdiem un ūdens līmeņa celšanās ietekmei;

26. atzinīgi vērtē programmu *REACT-EU*, jo ar to turpina un paplašina pasākumus reaģēšanai krīzes situācijās un krīzes seku pārvarēšanai, nodrošinot papildu resursus pašreizējām kohēzijas politikas programmām;

27. atkārtoti apstiprina, ka pārejas procesā ir pilnībā jāatspoguļo visu LESD 174. pantā definēto reģionu īpatnības, lai neviens reģions netiktu atstāts novārtā, jo īpaši koncentrējoties uz lauku apvidiem, apvidiem, kurus skar rūpniecības restrukturizācija, un reģioniem, kuros ir būtiska vai pastāvīga ekonomiska vai demogrāfiska atpalicība, lai nodrošinātu visu reģionu vispārēju harmonisku attīstību; uzskata, ka šajā sakarībā LESD 174. pantā uzskaitīto reģionu īpatnības ir jāizvērtē gadījumā, ja valsts atbalsta pamatnostādnes tiek pārskatītas; uzsver, ka vietējām un reģionālajām pašvaldībām visi finansēšanas instrumenti (no Eiropas budžeta, kā arī no citām Eiropas finanšu iestādēm, piemēram, EIB) ir pilnībā jāizmanto tam, lai cīnītos pret klimata krīzi un padarītu vietējās kopienas noturīgākas, vienlaikus paverot ceļu atveseļošanai pēc Covid-19 pandēmijas; īpaši uzsver, ka būtu jāizveido papildu instrumenti, kas nodrošina tiešu piekļuvi ES fondiem, piemēram, Inovatīvām pilsētvides darbībām ERAF ietvaros (Regulas (ES) Nr. 1301/2013 8. pants) vai gaidāmajai Eiropas pilsētinitiatīvai laikposmā pēc 2020. gada saskaņā ar ERAF/KF regulu (10. pants), jo īpaši attiecībā uz zaļā kursa projektiem;

28. uzskata, ka kohēzijas politikas īstenošanas galvenajam elementam vajadzētu būt inovatīviem, iekļaujošiem un ilgtspējīgiem risinājumiem, ar kuriem stiprina lauku apvidus un tos padara pievilcīgākus dzīvošanai un strādāšanai;

29. norāda, ka saskaņā ar LESD 349. pantu tālākie reģioni gūst labumu no īpašiem noteikumiem, kas ļauj pieņemt īpaši pielāgotus pasākumus, kuros ņemtas vērā to īpatnības; prasa piešķirt šiem reģioniem nepieciešamos finanšu resursus, lai tie varētu īstenot zaļo pārkārtošanos un pielāgoties klimata pārmaiņu sekām, no kurām reģioni īpaši cieš to neaizsargātības dēļ; prasa arī izveidot novērošanas centru, kas pievērstos tālāko reģionu ilgtspējīgai attīstībai un ekoloģiskai pārkārtošanai, lai apzinātu paraugpraksi un izstrādātu ilgtspējīgus risinājumus cīņai pret klimata pārmaiņām, kurus varētu pieņemt un pielāgot citos ES reģionos;

30. pauž bažas par ekonomiskajiem zaudējumiem, ko rada dabas katastrofas, un bojājumiem ES finansētos infrastruktūras projektos, ko izraisījuši ekstremāli laikapstākļi un klimatiskie apstākļi; prasa atbalstīt darbības un infrastruktūras projektus, kas atbilst klimata un vides standartiem un ir izturīgāki pret dabas katastrofām;

31. uzsver salu, jo īpaši mazo salu, un tālāko un perifēro/attālo reģionu būtisko nozīmi pārejā uz klimatneitralitāti, jo tie ir inovācijas laboratorijas tīras enerģijas, viedas mobilitātes, atkritumu apsaimniekošanas un aprītes ekonomikas attīstībai, ja to potenciālu pilnībā atraisa ar atbilstošiem instrumentiem, atbalstu un finansējumu, kas ļauj tiem uzņemties būtisku lomu klimata pārmaiņu un bioloģiskās daudzveidības pētniecībā; atgādina, ka tiem vajadzētu būt iespējai piekļūt pietiekamiem ekonomiskajiem resursiem un pienācīgai apmācībai, lai īstenotu integrētus, ar nozarēm saistītus un inovatīvus intervences pasākumus, kas vērsti uz ilgtspējīgu infrastruktūru un vietējās ekonomikas attīstību; uzsver iespējas, ko atjaunojamo energoresursu enerģija var sniegt nomaļiem un tālākiem reģioniem saistībā ar to ģeogrāfiskajām un klimatiskajām īpatnībām;

32. uzsver — lai funkcionāli pārietu no 2014.–2020. gada uz 2021.–2027. gada plānošanas periodu, par pamatu ir jāizmanto rezultāti, kas iegūti tādas iniciatīvas kā “Jaunie optimizētie enerģētikas risinājumi salām” (*NESO*), “Viedas salas” un “Tīra enerģija ES salām” (*CE4EUI*), kurās iekļautas ar salas ar aizjūras zemes un teritorijas (*AZT*) statusu; šajā sakarībā aicina Komisiju izstrādāt lietotājiem draudzīgas pamatnostādnes, lai dotu reģionālajām un vietējām pašvaldībām iespēju atzīt un izmantot konsolidētu paraugpraksi enerģētikas pārkārtošanas un ekonomikas dekarbonizācijas jomā; atzinīgi vērtē Splitas memorandu, kurā atzīta salu kopienas vadošā loma enerģētikas pārkārtošanā; šajā sakarībā uzsver, cik svarīgi ir apmainīties ar paraugpraksi un veicināt savstarpēju mācīšanos;



Ceturtdiena, 2021, 25 marts

33. uzsver, ka reģionālajām vides stratēģijām būtu jāveicina arī enerģijas ražošana no atjaunojamajiem energoresursiem un resursu izmantošanas efektivitāte lauksaimniecības, pārtikas un mežsaimniecības nozarē, vienlaikus ņemot vērā šo nozaru konkurētspēju; ierosina attiecīgajām iestādēm prioritāti piešķirt visām atjaunojamo energoresursu enerģijas ražošanas iespējām, kas ir labvēlīgas videi un reģionālajai ekonomikai, kā arī attiecīgo reģionu iedzīvotājiem; uzstājīgi prasa, lai reģionālajās vides stratēģijās īpašu uzmanību pievērstu tam, kā atbalstīt fosiliju intensīvo materiālu aizstāšanu ar atjaunojamiem un biobāzētiem materiāliem, kas iegūti no mežsaimniecības un lauksaimniecības, jo šīs abas nozares ir gan oglekļa emitētājas, gan arī oglekļa piesaistītājas; uzsver, ka ilgtspējīga un dabai tuva mežu apsaimniekošana ir ārkārtīgi būtiska tam, lai nodrošinātu siltumnīcefekta gāzu nepārtrauktu absorbēšanu no atmosfēras, un šāda apsaimniekošana arī nodrošina no atjaunojamiem resursiem iegūtas un klimatam saudzīgas koksnēs izstrādājumu izejvielas, kuras uzglabā oglekli un ar kurām var aizstāt no fosilajiem resursiem iegūtus materiālus un fosilo kurināmo; uzsver, ka mežu trīskāršā loma (piesaiste, uzglabāšana un aizstāšana) palīdz samazināt atmosfērā emitētās oglekļa emisijas, vienlaikus nodrošinot, ka meži turpina augt un sniedz daudzus citus pakalpojumus, un tāpēc mežiem vajadzētu būt iekļautiem reģionālajās vides stratēģijās;

34. uzsver, ka pārkārtošanās procesā uz klimatneitrāliem rūpniecības procesiem ir jābūt pārstāvētām un atbalstītām visām nozarēm, lai tādā veidā veicinātu Savienības ilgtspēju un vienlaikus saglabātu tās starptautisko konkurētspēju un ekonomisko, sociālo un teritoriālo kohēziju starp dažādiem Eiropas reģioniem; uzsver ilgtspējīgas un decentralizētas atjaunojamo energoresursu enerģijas stratēģisko nozīmi ES reģionu un tajās esošu uzņēmumu, jo īpaši MVU, attīstībā; uzskata, ka efektīvas reģionālās vides stratēģijas labvēlīgi ietekmēs arī tūrisma nozari, jo tās varētu palīdzēt vairot daudzu Eiropas reģionu pievilcību, tos padarot par ilgtspējīgiem galamērķiem, un kopumā varētu veicināt jauna veida atbildīgu un ilgtspējīgu tūrisma;

35. uzsver, ka zemes izmantošanas samazināšana, jo īpaši augsnes sablīvēšanās, būtu jāņem vērā kā svarīgs un galvenais kritērijs ne vien reģionālo vides stratēģiju, bet arī kohēzijas politikas īstenošanā, lai, ja iespējams, zemes izmantošanas potenciālu un daudzveidību izmantotu cīņā pret klimata pārmaiņām (ūdens un CO<sub>2</sub> uzglabāšana, filtrēšana, bufermateriāli un pārstrādes materiāli, pārtikas piegāde, biogēno resursu ražošana);

36. uzsver, ka Enerģijas nodokļu direktīva<sup>(17)</sup> ir jāpārskata saskaņā ar principu "piesārņotājs maksā", lai stimulētu ilgtspējīgus enerģijas avotus, ar tiem vēlākais līdz 2025. gadam aizstājot fosilos kurināmos un īpašu uzmanību pievēršot sociālajai ietekmei;

37. uzsver, ka integrēta pieeja dzimumu līdztiesībai būtu pilnībā jāīsteno un jāintegrē kā horizontāls princips visās ES darbībās, politikas jomās un programmās, tostarp kohēzijas politikā;

38. atzinīgi vērtē Renovācijas viļņa stratēģijas noteikšanu par vienu no svarīgākajām stratēģijām, ar kuras palīdzību Eiropu līdz 2050. gadam padarīt klimatneitrālu; uzsver, ka ir jārisina enerģētiskās nabadzības problēma, īstenojot ēku renovācijas programmu, kas paredzēta neaizsargātām māsaimniecībām un māsaimniecībām ar zemiem ienākumiem un būtu daļa no plašākas Eiropas nabadzības apkarošanas stratēģijas;

39. prasa atjaunināt aprites ekonomikas rīcības plānu, lai turpinātu atbalstīt pāreju uz aprites ekonomiku, kas vērsta uz atkalizmantošanu un remontu, lai veicinātu resursu efektīvu izmantošanu un ilgtspējīgu patēriņu, ar obligātu marķējumu sniedzot patērētājiem informāciju par produktu ilgzinātību un remontējamību, kā arī piedāvājot atbilstošu tiesisko regulējumu un konkrētu, plašu un vērienīgu pasākumu kopumu aprites ekonomikas veicināšanai ES līmenī; uzsver, ka ir būtiski radīt un stiprināt reģionālos ekonomikas ciklus, jo īpaši tos, kuru pamatā ir lauku un mežsaimniecības ekonomikas biogēnās izejvielas, lai radītu ilgtspējīgu izaugsmi un zaļākas darbvietas; uzsver, ka steidzami ir jāturpina atbalstīt aprites ekonomikas principus un par prioritāti jānosaka atkritumu apsaimniekošanas hierarhija; prasa izstrādāt vietējās aprites ekonomikas plānus un vietējām un reģionālajām pašvaldībām slēgt publiskos līgumus, kas ir videi draudzīgi un vērienīgi attiecībā uz preču un pakalpojumu ilgzinātību, jo tas palielinās Eiropas Savienības rūpniecības noturību un stratēģisko autonomiju;

<sup>(17)</sup> Padomes Direktīva 2003/96/EK (2003. gada 27. oktobris), kas pārkārto Kopienas noteikumus par nodokļu uzlikšanu energoproduktiem un elektroenerģijai (OV L 283, 31.10.2003., 51. lpp.).

**Ceturtdiena, 2021, 25 marts**

40. prasa veikt turpmākus ieguldījumus ilgtspējīgā mobilitātē, piemēram, dzelzceļā un ilgtspējīgā pilsētu mobilitātē, lai pilsētas kļūtu zaļākas un piedāvātu labāku dzīves kvalitāti iedzīvotājiem;
  41. atzinīgi vērtē Eiropas Investīciju bankas (EIB) centienus pārskatīt savu aizdevumu politiku enerģētikas jomā un 50 % no savām darbībām veltīt klimatrīcībai un vides ilgtspējai; aicina EIB apņemties īstenot ilgtspējīgu pārkārtošanos uz klimatneitralitāti, vienlaikus īpašu uzmanību veltot reģioniem, kurus pārkārtošanās skar visvairāk;
  42. mudina mikrouzņēmumus, mazos un vidējos uzņēmumus (MMVU) aktīvi iesaistīties pārkārtošanās procesā, kā arī reģionālo vides stratēģiju izstrādē un īstenošanā, jo šie dalībnieki ir ne tikai dziļi iesaistīti vietējās ekonomikas struktūrā, bet arī būs pakļauti zaļā kursa rīcībpolitikas ietekmei; uzskata, ka ir ļoti svarīgi palīdzēt MMVU izmantot ekoloģiskās pārkārtošanās sniegtās iespējas, piedāvājot pielāgotu atbalstu kvalifikācijas celšanas un pārkvalifikācijas procesiem;
  43. aicina Komisiju izdevumu plānu projektos tiekties uz visaugstākajiem iespējamajiem klimata mērķiem;
  44. uzsver ES bioloģiskās daudzveidības stratēģijā 2030. gadam izvirzīto Komisijas priekšlikumu par to, ka pilsētām, kurās ir vairāk nekā 20 000 iedzīvotāju, būtu jāizstrādā pilsētas zaļināšanas plāni, lai radītu biodaudzveidīgus un pieejamus pilsētas mežus, parkus un dārzus, pilsētsaimniecības, zaļos jumtus un sienas un alejas; atkārto, ka šādi pasākumi pozitīvi ietekmēs mikroklimatu pilsētās un cilvēku, jo īpaši neaizsargātu iedzīvotāju grupu, veselību; atbalsta šādu rīcību un prasa koncentrēt politikas, regulatīvos un finansiālos instrumentus uz tās īstenošanu;
  45. prasa izveidot efektīvus reģionālos un reģionu sadarbības mehānismus dabas katastrofu novēršanas jomā, cita starpā izveidojot reaģēšanas, pārvaldības un savstarpējās palīdzības spēju katastrofu gadījumos;
  46. prasa lielāku lomu piešķirt kohēzijas politikai, atbalstot riska novēršanas centienus, lai pielāgotos klimata pārmaiņu pašreizējai un turpmākajai ietekmei reģionālā un vietējā līmenī;
  47. uzdod priekšsēdētājam šo rezolūciju nosūtīt Padomei, Komisijai, Reģionu komitejai, kā arī dalībvalstīm.
-

Ceturtdiena, 2021, 25 marts

P9\_TA(2021)0098

## Eiropas Datu stratēģija

### Eiropas Parlamenta 2021. gada 25. marta rezolūcija par Eiropas Datu stratēģiju (2020/2217(INI))

(2021/C 494/04)

*Eiropas Parlaments,*

- ņemot vērā Līguma par Eiropas Savienības darbību (LESD) 173. pantu, kurš attiecas uz ES rūpniecības konkurētspēju un kurā cita starpā minēta rīcība ar mērķi veicināt inovācijas un tehnoloģijas attīstības radītā rūpniecības potenciāla labāku izmantošanu,
- ņemot vērā LESD 114. pantu,
- ņemot vērā LESD 2. un 16. pantu,
- ņemot vērā Eiropas Savienības Pamattiesību hartu (“Harta”),
- ņemot vērā 2020. gada 21. oktobra paziņojumu Komisijai par atklātā pirmkoda programmatūras stratēģiju 2020.–2023. gadam (C(2020)7149),
- ņemot vērā Komisijas 2020. gada 19. februāra paziņojumu “Eiropas Datu stratēģija” (COM(2020)0066) un augsta līmeņa ekspertu grupas jautājumos par datu kopīgošanu starp uzņēmumiem un valdībām galīgo ziņojumu “Towards a European strategy on business-to-government data sharing for the public interest” (“Ceļā uz Eiropas stratēģiju datu kopīgošanai starp uzņēmumiem un valdībām sabiedrības interesēs”),
- ņemot vērā Komisijas 2020. gada 2. jūlija sākotnējo ietekmes novērtējumu “Legislative framework of the governance of common European data spaces” (“Tiesiskais regulējums kopēju Eiropas datu telpu pārvaldībai”),
- ņemot vērā Komisijas 2020. gada 17. aprīļa paziņojumu “Norādījumi par lietotnēm, kas sniedz atbalstu cīņā pret Covid-19 pandēmiju saistībā ar datu aizsardzību”<sup>(1)</sup>,
- ņemot vērā Komisijas 2020. gada 8. aprīļa Ieteikumu (ES) 2020/518 par vienotu Savienības rīkkopu tehnoloģiju un datu izmantošanai ar mērķi apkarot Covid-19 krīzi un iziet no tās, it īpaši attiecībā uz mobilajām lietotnēm un anonimizētu mobilitātes datu izmantošanu<sup>(2)</sup>,
- ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes 2019. gada 20. jūnija Direktīvu (ES) 2019/1024 par atvērtajiem datiem un publiskā sektora informācijas atkalizmantošanu<sup>(3)</sup> (Atvērto datu direktīva),
- ņemot vērā Komisijas 2018. gada 6. jūnija priekšlikumu, ar ko laikposmam no 2021. līdz 2027. gadam izveido Digitālās Eiropas programmu (COM(2018)0434),
- ņemot vērā Komisijas 2018. gada 25. aprīļa paziņojumu “Ceļā uz vienotas datu telpas izveidi Eiropā” (COM(2018)0232) un tam pievienoto dienestu darba dokumentu (SWD(2018)0125),
- ņemot vērā Komisijas 2018. gada 25. aprīļa Ieteikumu (ES) 2018/790 par piekļuvi zinātniskai informācijai un tās saglabāšanu<sup>(4)</sup>,
- ņemot vērā Komisijas 2017. gada 10. maija paziņojumu “Digitālā vienotā tirgus stratēģijas īstenošanas vidusposma pārskats: satīklots digitālais vienotais tirgus visiem” (COM(2017)0228) un tam pievienoto dienestu darba dokumentu (SWD(2017)0155),
- ņemot vērā Komisijas 2017. gada 10. janvāra paziņojumu “Veidojot Eiropas datu ekonomiku” (COM(2017)0009) un tam pievienoto dienestu darba dokumentu (SWD(2017)0002),

<sup>(1)</sup> OV C 124 I, 17.4.2020., 1. lpp.

<sup>(2)</sup> OV L 114, 14.4.2020., 7. lpp.

<sup>(3)</sup> OV L 172, 26.6.2019., 56. lpp.

<sup>(4)</sup> OV L 134, 31.5.2018., 12. lpp.

**Ceturtdiena, 2021, 25 marts**

- ņemot vērā Komisijas 2016. gada 14. septembra paziņojumu “Konkurētspējīga digitālā vienotā tirgus savienojamība. Virzība uz Eiropas Gigabitu sabiedrību” (COM(2016)0587) un tam pievienoto dienestu darba dokumentu (SWD(2016)0300),
- ņemot vērā Komisijas 2016. gada 19. aprīļa paziņojumu “Eiropas rūpniecības digitalizācija. Digitālā vienotā tirgus priekšrocību izmantošana pilnā apmērā” (COM(2016)0180) un tam pievienoto dienestu darba dokumentu (SWD(2016)0110),
- ņemot vērā Komisijas 2016. gada 19. aprīļa paziņojumu “Eiropas mākoņdatošanas iniciatīva: konkurētspējīgas datu un zināšanu ekonomikas veidošana Eiropā” (COM(2016)0178) un tam pievienotos dienestu darba dokumentus (SWD(2016)0106) un (SWD(2016)0107),
- ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes 2016. gada 27. aprīļa Regulu (ES) 2016/679 par fizisku personu aizsardzību attiecībā uz personas datu apstrādi un šādu datu brīvu apriti un ar ko atceļ Direktīvu 95/46/EK (Vispārīgā datu aizsardzības regula) <sup>(5)</sup> (VDAR),
- ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2018/1807 (2018. gada 14. novembris) par satvaru nepersondatu brīvai aprītei Eiropas Savienībā <sup>(6)</sup>,
- ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes 2016. gada 27. aprīļa Direktīvu (ES) 2016/680 par fizisku personu aizsardzību attiecībā uz personas datu apstrādi, ko veic kompetentās iestādes, lai novērstu, izmeklētu, atklātu noziedzīgus nodarījumus vai sauktu pie atbildības par tiem vai izpildītu kriminālsodus, un par šādu datu brīvu apriti, ar ko atceļ Padomes Pamatlēmumu 2008/977/TI <sup>(7)</sup> (Tiesībaizsardzības direktīva),
- ņemot vērā Komisijas 2015. gada 6. maija paziņojumu “Digitālā vienotā tirgus stratēģija Eiropai” (COM(2015)0192) un pievienoto dienestu darba dokumentu (SWD(2015)0100),
- ņemot vērā Komisijas 2014. gada 2. jūlija paziņojumu “Ceļā uz plaukstošu ekonomiku, kura balstīta uz datiem” (COM(2014)0442) un tam pievienoto dienestu darba dokumentu (SWD(2014)0214),
- ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes 2010. gada 7. jūlija Direktīvu 2010/40/ES par pamatu inteligēnto transporta sistēmu ieviešanai autotransporta jomā un saskarnēm ar citiem transporta veidiem <sup>(8)</sup> (ITS direktīva) un tās deleģētos aktus,
- ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes 2002. gada 12. jūlija Direktīvu 2002/58/EK par personas datu apstrādi un privātās dzīves aizsardzību elektronisko komunikāciju nozarē (direktīva par privāto dzīvi un elektronisko komunikāciju) <sup>(9)</sup> (E-privātuma direktīva);
- ņemot vērā 2020. gada 15. aprīļa Kopīgo Eiropas ceļvedi Covid-19 ierobežošanas pasākumu atcelšanai,
- ņemot vērā dalībvalstu 2020. gada 15. oktobra kopīgo deklarāciju par uzņēmumu un publiskā sektora nākamās paaudzes mākoņdatošanas izveidi ES,
- ņemot vērā Padomes 2020. gada 9. jūnija secinājumus par Eiropas digitālās nākotnes veidošanu <sup>(10)</sup>,
- ņemot vērā Padomes 2019. gada 7. jūnija secinājumus par augsti digitalizētas Eiropas nākotni pēc 2020. gada: visas Savienības digitālās un ekonomiskās konkurētspējas un digitālās kohēzijas stiprināšana,

<sup>(5)</sup> OV L 119, 4.5.2016., 1. lpp.

<sup>(6)</sup> OV L 303, 28.11.2018., 59. lpp.

<sup>(7)</sup> OV L 119, 4.5.2016., 89. lpp.

<sup>(8)</sup> OV L 207, 6.8.2010., 1. lpp.

<sup>(9)</sup> OV L 201, 31.7.2002., 37. lpp.

<sup>(10)</sup> OV C 202 I, 16.6.2020., 1. lpp.

Ceturtdiena, 2021, 25 marts

- ņemot vērā Eiropas Savienības Tiesas 2020. gada 16. jūlija spriedumu lietā C-311/18 (*Schrems II*),
  - ņemot vērā 2020. gada 17. aprīļa rezolūciju par koordinētu ES rīcību Covid-19 pandēmijas un tās seku apkarošanai <sup>(11)</sup>,
  - ņemot vērā 2019. gada 12. februāra rezolūciju par visaptverošu Eiropas rūpniecības politiku attiecībā uz mākslīgo intelektu un robotiku <sup>(12)</sup>,
  - ņemot vērā 2017. gada 1. jūnija rezolūciju par Eiropas rūpniecības digitalizāciju <sup>(13)</sup>,
  - ņemot vērā 2016. gada 10. marta rezolūciju par virzību uz plaukstošu ekonomiku, kura balstīta uz datiem <sup>(14)</sup>,
  - ņemot vērā 2018. gada 13. marta rezolūciju par Eiropas sadarbīgo intelektisko transporta sistēmu stratēģiju <sup>(15)</sup>,
  - ņemot vērā 2019. gada 15. janvāra rezolūciju par transportlīdzekļu autonomo vadīšanu Eiropas transportā <sup>(16)</sup>,
  - ņemot vērā Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejas atzinumu par Komisijas paziņojumu “Veidojot Eiropas datu ekonomiku” <sup>(17)</sup>,
  - ņemot vērā ikgadējā Digitālās ekonomikas un sabiedrības indeksa secinājumus 2020. gada 11. jūnijā,
  - ņemot vērā Ekonomiskās sadarbības un attīstības organizācijas (ESAO) 2020. gada 5. jūnija ziņojumu “Atjaunot uzlabojot: ilgtspējīga un noturīga atveseļošana pēc Covid-19”,
  - ņemot vērā Reglamenta 54. pantu,
  - ņemot vērā Iekšējā tirgus un patērētāju aizsardzības komitejas, Transporta un tūrisma komitejas, Juridiskā komitejas, Pilsoņu brīvību, tieslietu un iekšlietu komitejas, Lauksaimniecības un lauku attīstības komitejas un Kultūras un izglītības komitejas atzinumus,
  - ņemot vērā Rūpniecības, pētniecības un enerģētikas komitejas ziņojumu (A9-0027/2021),
- A. tā kā digitalizācija turpina pārvērst ekonomiku, sabiedrību un iedzīvotāju ikdienas dzīvi un tā kā dati, kuru apjoms ik pēc 18 mēnešiem divkāršojas, ir šīs pārveides pamatā; tā kā paredzams, ka visā pasaulē glabāto datu apjoms palielināsies no 33 zetabaitiem (ZB) 2018. gadā līdz 175 ZB 2025. gadā <sup>(18)</sup>; tā kā nākotnē šie procesi tikai paātrināsies;
- B. tā kā digitalizācija sniedz ne tikai ekonomisku iespēju, bet skar arī Savienības drošību, ģeopolitisko noturību un stratēģisko autonomiju;
- C. tā kā ES ir vajadzīga sadarbspējīga, elastīga, mērogojama un uzticama IT arhitektūra, kas spēj atbalstīt visinovatīvākās lietotnes; tā kā mākslīgais intelekts (MI) ir viena no 21. gadsimta stratēģiskajām tehnoloģijām gan pasaulē, gan Eiropā <sup>(19)</sup>; tā kā ES ir vajadzīga arī atbilstoša infrastruktūra, jo īpaši augstas veiktspējas aparatūra, lai izmantotu lietotnes un glabātu datus;
- D. tā kā dati ir būtisks resurss ilgtspējīgai ekonomikas atveseļošanai, izaugsmei un kvalitatīvu darbvietu radīšanai; tā kā uz datiem balstītas tehnoloģijas varētu sniegt iespēju samazināt cilvēku pakļaušanu kaitīgiem un bīstamiem darba apstākļiem un veicināt sabiedrības progresu un tām varētu būt būtiska nozīme pārejā uz zaļu un klimatneitrālu sabiedrību un Eiropas un tās uzņēmumu globālās konkurētspējas veicināšanā;

<sup>(11)</sup> Pieņemtie teksti, P9\_TA(2020)0054.

<sup>(12)</sup> OV C 449, 23.12.2020., 37. lpp.

<sup>(13)</sup> OV C 307, 30.8.2018., 163. lpp.

<sup>(14)</sup> OV C 50, 9.2.2018., 50. lpp.

<sup>(15)</sup> OV C 162, 10.5.2019., 2. lpp.

<sup>(16)</sup> OV C 411, 27.11.2020., 2. lpp.

<sup>(17)</sup> OV C 345, 13.10.2017., 130. lpp.

<sup>(18)</sup> Komisijas 2020. gada 19. februāra paziņojums “Eiropas Datu stratēģija”, 2. lpp.

<sup>(19)</sup> Kā norādīts 2019. gada 12. februāra rezolūcijā par visaptverošu Eiropas rūpniecības politiku attiecībā uz mākslīgo intelektu un robotiku.

## Ceturtdiena, 2021, 25 marts

- E. tā kā Eiropas datu stratēģijai vajadzētu būt saskaņotai ar MVU un rūpniecības stratēģijām, jo tā cita starpā būs noderīga rūpniecības politikas mērķu sasniegšanā un sniegs labumu Eiropas uzņēmumiem, tostarp MVU, palīdzot tiem sekmīgi īstenot digitālo pāreju; tā kā joprojām pastāv plaša starp lielajiem uzņēmumiem un MVU progresīvo digitālo tehnoloģiju jomā; tā kā datu izmantošanas stimulēšana un datu pieejamības palielināšana apvienojumā ar lielāku juridisko noteiktību var sniegt konkurences priekšrocības mikrouzņēmumiem, MVU un jaunuzņēmumiem, lai tie varētu izmantot digitālās pārejas sniegtās priekšrocības;
- F. tā kā publiskā sektora un valdības ģenerētie dati valsts un vietējā līmenī ir resurss, kas var kalpot kā spēcīgs dzinējspēks ekonomiskās izaugsmes veicināšanai un jaunu darbvieta radīšanai, ko var izmantot mākslīgā intelekta sistēmu un datu analīzes attīstībā, veicinot spēcīgāku, konkurētspējīgāku un savstarpēji vairāk saistītu nozari;
- G. tā kā ir ieviestas dažādas iniciatīvas, lai veicinātu sieviešu līdzdalību un dažādību IKT jomā; tā kā dzimumu nevienlīdzība joprojām pastāv visās digitālo tehnoloģiju jomās un MI un kibernetiķība ir starp tām jomām, kurās ir vislielākās atšķirības; tā kā šī dzimumu nevienlīdzība konkrēti ietekmē to, kā attīstās MI, ko galvenokārt ir izstrādājuši vīrieši, tādējādi saglabājot un veicinot stereotipus un nevienlīdzīgu attieksmi;
- H. tā kā Komisija savā paziņojumā par Eiropas stratēģiju attiecībā uz datiem norāda, ka tiek lēsts, ka IKT vides pēdas nospiedums veido no 5 % līdz 9 % no pasaules elektroenerģijas patēriņa un vairāk nekā 2 % no pasaules siltumnīcefekta gāzu emisijām; tā kā digitālajai nozarei ir ievērojams potenciāls veicināt globālo oglekļa emisiju samazināšanu; tā kā saskaņā ar Komisijas Kopīgā pētniecības centra 2018. gada pētījumu par MI datu centri un datu pārraide varētu veidot 3 % līdz 4 % no Savienības kopējā elektroenerģijas patēriņa; tā kā Komisija paredz datu centru patēriņa pieaugumu par 28 % no 2018. līdz 2030. gadam<sup>(20)</sup>; tā kā 47 % digitālo oglekļa emisiju rada patērētāju iekārtas, piemēram, datori, viedtālruni, planšetdatori un citi savienotie objekti; tā kā ir nepieciešams samazināt digitālo tehnoloģiju ekoloģisko pēdu, jo īpaši to radīto elektrisko un elektronisko atkritumu apjomu;
- I. tā kā Savienībai ir steidzami jārikojas, lai izmantotu datu sniegtās priekšrocības, veidojot konkurētspējīgu, inovācijām labvēlīgu, ētiski ilgtspējīgu, uz cilvēku orientētu, uzticamu un drošu datu sabiedrību un ekonomiku, kurā tiek ievērotas cilvēktiesības, pamattiesības un darba tiesības, demokrātija un tiesiskums un kuras mērķis ir sadarbībā ar izglītības sistēmu un kultūras uzņēmumiem veidot jaunu, atvērtu un iekļaujošu uz zināšanām balstītu ekonomiku, kas nodrošina tiesības uz kvalitatīvu izglītību un uzņēmējdarbību, jo īpaši jauno paaudžu vidū, un veicina sociālo inovāciju un jaunus uzņēmējdarbības modeļus; tā kā investīcijas mākoņdatošanas un lielo datu prasmēs var palīdzēt būtiski mainīt savu uzņēmējdarbību tiem uzņēmumiem, kas vēl nav saistīti ar tehnoloģijām; tā kā uzņēmumiem, kurus uzskata par tehnoloģiju priekšplānā esošiem, ir pastāvīgi jāapgūst jaunākās inovācijas, lai nezaudētu konkurences priekšrocības;
- J. tā kā mākoņdatošanas tirgiem (t. i., infrastruktūrai, platformai un programmatūrai kā pakalpojumam — *IaaS*, *PaaS* un *SaaS*) ir raksturīga augsta tirgus koncentrācija, kas jaunuzņēmumiem, MVU un citiem Eiropas dalībniekiem var radīt neizdevīgus konkurences apstākļus datu ekonomikā; tā kā Komisijai būtu jānodrošina konkurētspējīgi tirgi, izmantojot sadarbību, pārnesamību un atvērtas infrastruktūras, un jā saglabā modrība attiecībā uz jebkādu dominējošo tirgus dalībnieku iespējamo tirgus varas ļaunprātīgu izmantošanu;
- K. tā kā ES Zemes novērošanas sistēmai *Copernicus* būtu jākalpo par piemēru sociālekonomiskiem ieguvumiem no brīvi un atklāti pieejamiem lielapjoma datiem ES iedzīvotājiem un uzņēmumiem;
- L. tā kā jebkādi personas datu un/vai uzņēmumu datu izmantošanai būtu jāatbilst VDAR un E-privātuma direktīvai; tā kā saskaņā ar Eiropas barometra datiem 46 % eiropiešu vēlētos aktīvāk kontrolēt savu personas datu izmantošanu, tostarp saistībā ar veselības, energopatēriņa un iepirkšanās paradumiem;

<sup>(20)</sup> Austrijas Vides aģentūra un Bordersteppa institūts, 2020. gada novembrī Komisijai sagatavotais galīgais pētījuma ziņojums "Energoefektīvas mākoņdatošanas tehnoloģijas un politika ekoloģiskam mākoņdatošanas tirgum".



Ceturtdiena, 2021, 25 marts

- M. tā kā Hartas 8. panta 1. punktā un LESD 16. panta 1. punktā ir noteikts, ka ikvienai personai ir tiesības uz savu personas datu aizsardzību;
- N. tā kā Hartā ir arī paredzēts, ka ikvienam ir tiesības uz vārda brīvību, tostarp uz viedokļu brīvību un brīvību saņemt un izplatīt informāciju un idejas, neiejaucoties valsts varas iestādēm un neatkarīgi no robežām,
- O. tā kā darba ņēmēju datu apstrāde ir kļuvusi arvien sarežģītāka; tā kā arvien vairāk darba ņēmēju mijiedarbojas ar tehnoloģijām, lietotnēm, programmatūru, izsekošanas ierīcēm, sociālajiem plašsaziņas līdzekļiem vai transportlīdzekļiem iemontētām ierīcēm, kas uzrauga viņu veselību, biomedicīnas datus, saziņu un mijiedarbību ar citiem, kā arī viņu iesaistīšanās un koncentrēšanās līmeni vai uzvedību; tā kā darba ņēmēji un arod biedrības būtu vairāk jāiesaista šādas datu apstrādes projektēšanā; tā kā tikai VDAR 88. pants ir veltīts nodarbinātībai;
- P. tā kā iniciatīvas datu apmaiņai starp uzņēmumiem un uzņēmumiem (B2B) un starp uzņēmumiem un valdību (B2G) var palīdzēt risināt sabiedrības un vides problēmas; tā kā stimuli datu apmaiņai cita starpā var ietvert taisnīgu kompensāciju, paraugprakses apmaiņu un publiskas atzīšanas programmas;
- Q. tā kā būtu jācenšas panākt pienācīgu izpildi, jo īpaši attiecībā uz mērķa ierobežojuma un datu minimizēšanas aspektiem; tā kā privātuma aizsardzībai arī turpmāk jābūt prioritātei; tā kā pastāv nepersondati un publiskā sektora dati, kas atbilst attiecīgi Regulai (ES) 2018/1807 par nepersondatu brīvu plūsmu un Atvērto datu direktīvai;
- R. tā kā veselība ir īpaši sensitīva personas datu apstrādes nozare un tā kā bez pilnīgas un apzinātas piekrišanas nebūtu jāizpauž nekāda informācija par pacienta veselību; tā kā veselības jomā ir īpaši svarīgi garantēt augstus indivīdu tiesību aizsardzības standartus un ievērot datu ierobežošanas un minimizēšanas principus;
- S. tā kā kopējai Eiropas datu stratēģijai būtu jāsniedz labums Eiropas transporta un tūrisma nozarei un jāveicina pāreja uz drošu, ilgtspējīgu un efektīvu transporta sistēmu, vienlaikus nodrošinot pietiekamu sadarbspēju ar citām nozarēm;
- T. tā kā datu kopīgošanas mērķis transporta nozarē ir uzlabot satiksmes pārvaldību un tādējādi uzlabot drošumu, ilgtspēju un datu minimizēšanu, kā arī gan pasažieru, gan kravu pārvadājumu efektivitāti;
- U. tā kā Savienība jau ir uzsākusi pasākumus, lai reglamentētu datu izmantošanu transportā un to glabāšanu, — tostarp ar Regulu (ES) 2020/1056 par kravu pārvadājumu elektronisku informāciju<sup>(21)</sup>, Direktīvu (ES) 2019/1936 par ceļu infrastruktūras drošības pārvaldību<sup>(22)</sup>, Regulu (ES) 2019/1239, ar ko izveido Eiropas Jūras vienloga sistēmas vidi<sup>(23)</sup>, un priekšlikumu Eiropas Parlamenta un Padomes regulai, ar ko groza Regulu (ES) 2015/757, lai pienācīgi ņemtu vērā kuģu degvielas patēriņa datu vākšanas globālo sistēmu (COM(2019)0038);
- V. tā kā Savienībai vajadzētu aktīvi darboties pasaules mērogā, lai tiktu pieņemti noteikumi un standarti, kas balstīti uz tās vērtībām;
- W. tā kā vismaz 20 % no Atvērto datu un noturības mehānisma finansējuma tiks darīti pieejami digitālajai infrastruktūrai un spējām, kas veicinās Savienības digitālo pārkārtošanos un tādējādi atbalstīs datu ekonomiku;

### Vispārīgi apsvērumi

1. atzinīgi vērtē Komisijas paziņojumu "Eiropas Datu stratēģija"; uzskata, ka šī stratēģija būs priekšnoteikums Eiropas uzņēmumu dzīvotspējai un globālajai konkurētspējai un universitāšu, pētniecības centru un topošā MI attīstībai un ka tā būs būtisks solis ceļā uz tādas datu sabiedrības izveidi, kuras pamatā ir tiesības un ES vērtības, un nosacījumu definēšanu un

<sup>(21)</sup> OV L 249, 31.7.2020., 33. lpp.

<sup>(22)</sup> OV L 305, 26.11.2019., 1. lpp.

<sup>(23)</sup> OV L 198, 25.7.2019., 64. lpp.



**Ceturtdiena, 2021, 25 marts**

Savienības vadošās lomas noteikšanu datu ekonomikā, kas nodrošinās labākus pakalpojumus, ilgtspējīgu izaugsmi un kvalitātīvas darbvietas; uzskata, ka uzticības digitālajiem pakalpojumiem un drošiem viedproduktiem nodrošināšana ir būtiska digitālā vienotā tirgus izaugsmei un attīstībai un tai vajadzētu būt gan publiskās politikas, gan uzņēmējdarbības modeļu centrā;

2. norāda, ka Covid-19 krīze ir parādījusi augstas kvalitātes reāllaika datubāzu, informācijas un datu kopīgošanas nozīmi un nepieciešamību, kā arī trūkumus infrastruktūrā un risinājumu sadarbībā visās dalībvalstīs; uzsver digitālās pārveides un plaša tehnoloģiju klāsta pieejamības ietekmi uz Savienības ekonomiku un sabiedrību; atzinīgi vērtē apņemšanos izveidot nozaru datu telpas; uzskata, ka ir būtiski paātrināt vienotas Eiropas veselības datu telpas izveidi, kā arī citas iniciatīvas;

3. uzsver, ka turpmākie tiesību akti datu jomā ir jāizstrādā tā, lai veicinātu tehnoloģiju attīstību, inovāciju, piekļuvi datiem, sadarbību un datu pārrobežu pārnesamību; šajā sakarā mudina Komisiju veikt spēkā esošo tiesību aktu novērtēšanu un kartēšanu, lai novērtētu, kādi pielāgojumi un papildu prasības ir vajadzīgi, lai atbalstītu datu sabiedrību un ekonomiku un nodrošinātu godīgu konkurenci un juridisko skaidrību visiem attiecīgajiem dalībniekiem; prasa Savienībai uzņemties vadošu lomu starptautiskas datu sistēmas izveidē, vienlaikus ievērojot starptautiskos noteikumus;

4. prasa Komisijai veikt iepriekšējus ietekmes novērtējumus par to, vai uz datiem balstītai digitālai ekonomikai ir nepieciešamas kādas izmaiņas vai pielāgojumi intelektuālā īpašuma tiesību (IĪT) pašreizējā tiesiskajā regulējumā, lai veicinātu inovāciju un jaunu digitālo tehnoloģiju ieviešanu; atzinīgi vērtē Komisijas nodomu pārskatīt Datubāzu direktīvu<sup>(24)</sup> un sīkāk precizēt, kā jāpiemēro Direktīva (ES) 2016/943 par komercnoslēpumu aizsardzību<sup>(25)</sup>;

5. uzsver, ka brīvai datu plūsmai Savienībā arī turpmāk jābūt pamatprincipam, un uzsver tās būtisko nozīmi datu ekonomikas potenciāla pilnīgai izmantošanai; uzsver, ka lielais pieejamo datu apjoma pieaugums, galvenokārt viedu savienotu objektu dēļ, kā arī plašāka piekļuve datiem un to izmantošana varētu radīt problēmas saistībā ar datu kvalitāti, neobjektivitāti, aizsardzību un drošību vai negodīgiem tirdzniecības apstākļiem, kas būs jānovērš; uzskata, ka datu stratēģijas mērķu sasniegšana nedrīkst radīt tirgus izkropļojumus Savienībā;

6. atgādina, ka persondatu apstrādei, tostarp to pārsūtīšanai, vienmēr ir jāatbilst ES datu aizsardzības *acquis* un ka jebkādos turpmākos nozares vai mērķim piemērotos tiesību aktos tas ir jāievēro;

7. atgādina, ka visi turpmākie priekšlikumi, kas saistīti ar persondatu apstrādi, ir jāpakļauj datu aizsardzības iestāžu uzraudzībai saskaņā ar VDAR, lai nodrošinātu, ka inovācijā ir ņemta vērā arī ietekme uz pilsoņu tiesībām; prasa aktu izstrādē balstīties uz esošajiem tiesību aktiem un saskaņotību ar tiem, jo īpaši VDAR;

8. norāda, ka visaptverošam noteikumu kopumam nevajadzētu vājināt jau spēkā esošās direktīvas, piemēram, ITS direktīvu, un ka turpmākajos gados Eiropas Savienībai būs izšķiroši svarīga datu kopīgošanas vides veicināšana; aicina Komisiju gaidāmajā ITS direktīvas pārskatīšanā iekļaut datu kopīgošanu, jo īpaši biļešu pārdošanas un rezervēšanas sistēmu jomā;

**Vērtības un principi**

9. uzsver, ka Savienībai ir jācenšas panākt ES mēroga datu pārvaldību un antropocentrisku datu sabiedrību un ekonomiku, kuras pamatā ir tādas Savienības vērtības kā privātums, pārredzamība un pamattiesību un pamatbrīvību ievērošana, dodot saviem iedzīvotājiem iespēju pieņemt jēgpilnus lēmumus par viņu radītajiem vai ar viņiem saistītajiem datiem;

10. uzsver, ka indivīdiem būtu jāvar pilnībā kontrolēt savus datus un saņemt papildu palīdzību savu datu aizsardzības un privātuma tiesību īstenošanā attiecībā uz datiem, ko viņi rada; uzsver VDAR paredzētās tiesības uz datu pārnesamību un uz datu subjekta piekļuvi datiem, to labošanu un dzēšanu; sagaida, ka turpmākie priekšlikumi atbalstīs šādas tiesības un to

<sup>(24)</sup> OV L 77, 27.3.1996., 20. lpp.

<sup>(25)</sup> OV L 157, 15.6.2016., 1. lpp.

Ceturtdiena, 2021, 25 marts

jēgpilnu izmantošanu; uzsver, ka saskaņā ar VDAR noteikto mērķa ierobežošanas principu datu brīva kopīgošana ir jāierobežo, iekļaujot tikai nepersonālos, piemēram, komerciālos vai rūpnieciskos datus vai droši, efektīvi un neatgriezeniski anonimizētus personālos datus, tostarp jauktu datu kopu gadījumā; uzsver, ka ir jāizslēdz jebkāda datu ļaunprātīga izmantošana, tostarp masveida novērošanas rezultātā;

11. norāda, ka labi veidota datu sabiedrība un ekonomika būtu jāplāno tā, lai sniegtu labumu visiem patērētājiem, darba ņēmējiem, uzņēmējiem, jaunuzņēmumiem un MVU, kā arī pētniekiem un vietējām kopienām, ievērotu darba tiesības, radītu kvalitatīvas darbvietas, nepasliktinot darba nosacījumus, un uzlabotu ES iedzīvotāju dzīves kvalitāti un ka tai būtu jāsamazina esošās digitālās plaisas, neradot jaunas atšķirības, jo īpaši mazaizsargātām grupām un tiem, kuri ir nelabvēlīgākā situācijā attiecībā uz spējām un piekļuvi digitālajiem rīkiem;

12. mudina Komisiju palielināt patērētāju iespējas, īpašu uzmanību pievēršot konkrētām patērētāju grupām, kas tiek uzskatītas par mazaizsargātām; uzskata, ka industriālie dati un iedzīvotāju dati varētu palīdzēt izstrādāt inovatīvus un ilgtspējīgākus produktu un pakalpojumu risinājumus, kas nāktu par labu Eiropas patērētājiem;

13. uzsver, ka Savienības rūpniecisko un publisko datu pieaugošais apjoms, izstrāde, kopīgošana, glabāšana un apstrāde ir ilgtspējīgas izaugsmes un inovācijas avots, kas būtu jāizmanto saskaņā ar Savienības un dalībvalstu tiesību aktiem, piemēram, attiecībā uz datu aizsardzību, konkurences tiesībām un intelektuālā īpašuma tiesībām; norāda, ka tirgus arvien vairāk novērtē datus; uzskata, ka ekonomikas izaugsmi var nodrošināt, nodrošinot vienlīdzīgus konkurences apstākļus un konkurētspējīgu, daudzpusīgu un taisnīgu tirgus ekonomiku, vienlaikus nodrošinot visu lielumu dalībnieku sadarbību un piekļuvi datiem, lai novērstu tirgus nelīdzsvarotību;

14. uzsver, ka ar datu stratēģiju ir jāatbalsta un jāveicina ilgtspēja, zaļais kurss un Savienības klimata mērķi, tostarp klimatneitralitāte līdz 2050. gadam, kā arī Savienības ekonomikas noturīga atlabšana un sociālā kohēzija; norāda, ka IKT var būt pozitīva loma oglekļa emisiju samazināšanā daudzās nozarēs; prasa veikt pasākumus, lai samazinātu IKT nozares oglekļa pēdu, nodrošinot energoefektivitāti un resursefektivitāti, jo īpaši ņemot vērā datu apstrādes straujo pieaugumu un tās ietekmi uz vidi, šajā sakarā atgādinot Savienības mērķus līdz 2030. gadam samazināt siltumnīcefekta gāzu emisijas;

### ***Datu pārvaldība un datu telpas***

15. atbalsta to, ka ir jāizveido datu pārvaldības satvars un vienotas Eiropas datu telpas, uz kurām būtu jāattiecinā ES noteikumi un kuras paredzētu datu pārredzamību, sadarbību, kopīgošanu, piekļuvi, pārnēsamību un drošību, lai uzlabotu tādu nepersonālu vai personālu plūsmu un atkalizmantošanu, kas pilnībā atbilst VDAR, ir droši anonimizēti gan rūpniecības, gan publiskajā vidē un plūst starp konkrētām nozarēm un to ietvaros;

16. uzsver, ka datu pārvaldības modelis, tostarp kopējas Eiropas datu telpas, ir jāveido, pamatojoties uz decentralizētu datu darbības vidi, lai atbalstītu sadarbīgu un drošu datu ekosistēmu izveidošanu un parādīšanos; uzsver, ka šīm telpām būtu jāizmanto iespējas, ko sniedz esošās un turpmākās datu telpas vai datu apmaiņas sistēmas, kuras var tikt organizētas izklaidētā vai centralizētā veidā;

17. uzskata, ka datu pārvaldības pakalpojumi un datu arhitektūra, kas paredzēta datu glabāšanai, izmantošanai, atkārtotai izmantošanai un aizpildīšanai, ir Eiropas digitālās ekonomikas vērtību ķēdes kritiski svarīgi elementi; atzīst, ka liela daļa datu apstrādes tiks virzīta uz perifēro apstrādi, piemēram, uz viediem savienotiem objektiem; atbalsta decentralizētu digitālo tehnoloģiju turpmāku ieviešanu, kas ļauj indivīdiem un organizācijām pārvaldīt datu plūsmas, pamatojoties uz pašnoteikšanos, piemēram, izmantojot sadalītās virsgrāmatas tehnoloģijas; uzsver, ka ar datu pieejamību un glabāšanu saistītās izmaksas un prasmes nosaka digitālās infrastruktūras un produktu pieņemšanas ātrumu, dziļumu un apmēru, jo īpaši MVU un jaunuzņēmumiem;

18. prasa izveidot Komisijas vadītu ekspertu grupu, kas spētu palīdzēt un konsultēt Komisiju par to, kā izstrādāt kopīgas ES mēroga vadlīnijas par datu pārvaldību, lai sadarbību un datu kopīgošanu padarītu par realitāti Eiropas Savienībā; aicina Komisiju censties panākt, lai dalībvalstis, attiecīgās aģentūras un citas struktūras un ieinteresētās personas, piemēram,

**Ceturtdiena, 2021, 25 marts**

iedzīvotāji, pilsoniskā sabiedrība un uzņēmumi, regulāri iesaistītos centienos uzlabot pārvaldības sistēmu; uzsver visu datu ekonomikā iesaistīto regulatoru koordinācijas svarīgo nozīmi;

19. uzsver, ka kopējām Eiropas datu telpām būtu jāpiešķir prioritāte svarīgām ekonomikas nozarēm, publiskajam sektoram un citām sabiedrības interešu jomām; atbalsta turpmāku šādu datu telpu izveidi nākotnē; aicina Komisiju pievērsties vienotā tirgus sadrumstalotībai un nepamatoti atšķirīgiem noteikumiem dalībvalstīs, lai nodrošinātu kopēju datu telpu izveidi Eiropas Savienībā;

20. norāda, ka kopējām Eiropas datu telpām ir jābūt pieejamām visiem tirgus dalībniekiem — gan komerciāliem, gan nekomerciāliem — tostarp jaunuzņēmumiem un MVU, un jāizmanto sadarbības iespējas ar MVU, pētniecības iestādēm, valsts pārvaldi un pilsonisko sabiedrību, vienlaikus palielinot visu lielumu privātā un publiskā sektora dalībniekiem datu izmantošanas procedūru juridisko noteiktību; uzskata, ka ir būtiski novērst jebkādu risku, ka varētu notikt neatļauta piekļuve Eiropas datu telpām, un izveidot rīkus iespējamo pārkāpumu labošanai; uzsver kibernetikas drošības nozīmi, tostarp sadarbību ar ES Kibernetikas drošības aģentūru (ENISA) un ES Kibernetikas drošības kompetenču centru;

21. mudina Komisiju un dalībvalstis izveidot sadarbībspējīgas nozaru datu telpas, kurās tiktu ievērotas kopējas vadlīnijas, juridiskās prasības un datu kopīgošanas protokoli, lai nepieļautu datu silosu izveidošanos un nodrošinātu starpnozaru inovācijas; uzsver, ka nozaru datu telpu pārvaldībā būtu jāņem vērā nozaru tiesību aktos noteiktās prasības un procedūras; uzstāj, ka ikvienam dalībniekam, kas darbojas ES un izmanto Eiropas datu telpas, ir jāievēro ES tiesību akti;

22. mudina Komisiju izmantot vienotas Eiropas datu telpas, lai vairotu uzticēšanos, pieņemtu kopīgus standartus un noteikumus un veicinātu labi izveidotu lietotņu saskarņu (API) izveidi līdz ar stabiliem autentifikācijas mehānismiem, un apsvērt iespēju izmantot iepriekš saskaņotas, skaidri noteiktas un laikā ierobežotas smilškastes, lai testētu inovācijas un jaunus uzņēmējdarbības modeļus, kā arī jaunus datu pārvaldības un apstrādes rīkus gan publiskajā, gan privātajā sektorā;

23. uzskata, ka labi veidotas API nodrošinātu būtisku piekļuvi datiem un sadarbībspēju datu telpās un panāktu automatizētu un reāllaika sadarbībspēju starp dažādiem pakalpojumiem un publiskajā sektorā; aicina Komisiju un dalībvalstis vēl vairāk uzlabot individuālu piekļuvi efektīviem tiesiskās aizsardzības līdzekļiem saskaņā ar VDAR, garantēt digitālo pakalpojumu sadarbībspēju un datu pārnēsāmību un jo īpaši izmantot API, lai lietotāji varētu savstarpēji savienot platformas un paplašināt dažādu veidu sistēmu un pakalpojumu klāstu;

24. norāda, ka ir jāpalīdz privātā un publiskā sektora dalībniekiem, jo īpaši MVU un jaunuzņēmumiem, identificēt to radītos un rīcībā esošos datus un gūt labumu no tiem; prasa rīkoties, lai uzlabotu datu atrodamību datu telpu apgādei, atvieglojot, labojot, katalogizējot un veidojot vispārpieņemtas taksonomijas un attīrot parastos datus; aicina Komisiju sniegt norādījumus, instrumentus un finansējumu no esošajām programmām nolūkā uzlabot metadatu atrodamību datu telpās; uzsver tādas iniciatīvas kā *Nordic Smart Government*, kuru mērķis ir dot iespēju MVU brīvprātīgi, automatiski un reāllaikā kopīgot datus decentralizētā digitālā ekosistēmā;

25. atgādina datu starpnieku kā strukturālu faktoru būtisko lomu datu plūsmu organizēšanā; atzinīgi vērtē Komisijas plānus attiecībā uz starpnieku klasifikāciju un sertifikāciju, lai izveidotu sadarbībspējīgas un nediskriminējošas datu ekosistēmas; aicina Komisiju nodrošināt sadarbībspēju, izstrādājot minimālos kritērijus starp datu starpniekiem; mudina Komisiju sadarboties ar Eiropas un starptautiskajām standartizācijas organizācijām, lai apzinātu un novērstu nepilnības datu standartizācijā;

26. uzsver, ka ir jārisina konkrēti jautājumi, kas varētu rasties saistībā ar piekļuvi patērētāju datiem un to kontroli, jo īpaši attiecībā uz konkrētām patērētāju grupām, kas tiek uzskatītas par mazaizsargātām, piemēram, nepilngadīgajiem, veciem cilvēkiem vai personām ar invaliditāti; tādēļ aicina Komisiju nodrošināt, ka vienmēr tiek ievērotas visas patērētāju tiesības un ka visi patērētāji var vienlīdzīgi izmantot priekšrocības, ko sniedz datu vienotā tirgus izveide; uzsver, ka

Ceturtdiena, 2021, 25 marts

gadījumos, kad datu apstrāde ietver jauktu datu kopas, šīs datu kopas ir jāapstrādā saskaņā ar piemērojamiem tiesību aktiem, tostarp Komisijas norādījumiem par Regulu (EU) 2018/1807 par nepersondatu brīvu apriti;

27. uzsver nepieciešamību izveidot vienotas Eiropas datu telpas ar mērķi nodrošināt nepersondatu brīvu apriti pāri robežām un starp nozarēm, lai palielinātu datu plūsmas starp uzņēmumiem, akadēmiskajām aprindām, attiecīgajām ieinteresētajām personām un publisko sektoru; šajā kontekstā aicina dalībvalstis pilnībā ievērot Regulu (ES) 2018/1807, lai datus varētu glabāt un apstrādāt visā ES bez nepamatotiem šķēršļiem un ierobežojumiem;

28. atgādina, ka personas dati un nepersondati, piemēram, rūpnieciskie dati, ne vienmēr ir nošķirami un tos var būt grūti un dārgi nošķirt, kā rezultātā liels datu apjoms pašlaik netiek izmantots; šajā kontekstā atgādina, ka datu kopas, kurās dažādi datu veidi ir nesaurjami saistīti, vienmēr tiek uzskatītas par persondatiem, tostarp gadījumos, kad persondati veido tikai nelielu daļu no datu kopas; mudina Komisiju un Eiropas datu aizsardzības iestādes sniegt papildu norādījumus par datu likumīgu apstrādi un jauktu datu kopu izmantošanas praksi rūpnieciskajā vidē, vienlaikus pilnībā ievērojot VDAR un Regulu (ES) 2018/1807; uzskata, ka būtu jāveicina privātuma aizsardzības tehnoloģiju izmantošana, lai palielinātu juridisko noteiktību uzņēmumiem, tostarp izmantojot skaidras vadlīnijas un efektīvas anonimizācijas kritēriju sarakstu; uzsver, ka par šādu datu kontroli vienmēr ir atbildīgs indivīds un ka tie būtu automātiski jāaizsargā; aicina Komisiju apsvērt iespēju izveidot tiesisko regulējumu un skaidri definēt horizontālas un transversālas personas datu telpas līdzās citām datu telpām un sīkāk precizēt jauktu datu kopu problēmu; aicina Komisiju radīt iespējas iedzīvotājiem un uzņēmumiem, izmantojot, piemēram, uzticamus starpniekus (piemēram, *MyData* operatorus), kas atvieglo datu nosūtīšanu ar īpašnieka piekrišanu un sniedz pietiekami detalizēta līmeņa informāciju par atļaujām; uzsver, ka ir jāturpina attīstīt digitālās identitātes, kas ir būtisks pamats uzticamai daudzu dalībnieku datu ekonomikai; tādēļ aicina Komisiju pārskatīt Regulu (ES) Nr. 910/2014 par elektronisko identifikāciju un uzticamības pakalpojumiem elektronisko darījumu veikšanai iekšējā tirgū<sup>(26)</sup> un publicēt tiesību akta priekšlikumu par uzticamu un drošu Eiropas e-ID; turklāt aicina Komisiju analizēt, vai organizācijām un lietām, piemēram, sensoriem, būtu vajadzīga digitālā identitāte, lai atvieglotu tādu uzticamības pakalpojumu pārrobežu izmantošanu, kas ir būtiski daudzu dalībnieku datu ekonomikai;

29. uzsver iespējas uzlabot tiesībaizsardzības kvalitāti un cīnīties pret sistemātiskām kļūdām, ja tādas pastāv, vācot uzticamus datus un padarot tos pieejamus sabiedrībai, pilsoniskajai sabiedrībai un neatkarīgiem ekspertiem; atgādina, ka jebkādam tiesībaizsardzības piekļuvei publiski vai privāti glabātiem persondatiem datu telpās jābūt balstītai uz ES un dalībvalsts tiesību aktiem, jābūt stingri ierobežotai nepieciešamības un proporcionālītātes aspektā un apvienotai ar atbilstošiem aizsardzības pasākumiem; uzsver, ka persondatu izmantošana publiskā sektora iestādēs būtu jāatļauj tikai ar stingru demokrātisko pārraudzību un ar papildu aizsardzības pasākumiem pret to ļaunprātīgu izmantošanu;

30. norāda, ka datu apmaiņa starp dalībvalstīm tieslietu un iekšlietu jomās ir svarīga, lai stiprinātu ES iedzīvotāju drošību, un ka šajā nolūkā būtu jāpiešķir piemēroti finanšu resursi; taču uzsver, ka ir vajadzīgi spēcīgāki aizsardzības pasākumi attiecībā uz to, kā tieslietu un iekšlietu aģentūras apstrādā, izmanto un pārvalda persondatus un datus savās ierosinātajās datu telpās;

31. atbalsta Komisijas nodomu veicināt deviņu kopēju Eiropas datu telpu izveidi — rūpniecība (ražošana), zaļais kurss, mobilitāte, veselība, finanses, enerģētika, lauksaimniecība, publiskā pārvalde un prasmes; prasa tās attīstīt steidzamā kārtā; atbalsta iespēju paplašināt Eiropas vienoto datu telpu koncepciju, attiecinot to arī uz citām nozarēm;

32. uzsver, ka īpaša uzmanība jāpievērš noteiktām nozarēm, piemēram, veselībai; piekrīt Komisijas viedoklim, ka ES pilsoņiem vajadzētu būt drošai piekļuvei visaptverošam elektroniskam to datu reģistram, kas attiecas uz viņu veselību, un ka viņiem būtu jāsauglabā kontrole pār personas veselības datiem un jāspēj tos droši nodot pilnvarotām trešām personām, un

<sup>(26)</sup> OV L 257, 28.8.2014., 73. lpp.

**Ceturtdiena, 2021, 25 marts**

ka jebkāda neatļauta piekļuve ir aizliegta saskaņā ar datu aizsardzības tiesību aktiem; uzsver, ka apdrošināšanas sabiedrībām vai jebkuram citam pakalpojumu sniedzējam, kam ir tiesības piekļūt e-veselības lietotnēs glabātajai informācijai, nevajadzētu ļaut izmantot no šīm lietotnēm iegūtos datus diskriminācijas nolūkā, tostarp cenu noteikšanā, jo tas būtu pretrunā pamattiesībām uz piekļuvi veselības aprūpei;

33. atgādina, ka īpašu persondatu kategoriju apstrāde saskaņā ar VDAR 9. pantu principā ir aizliegta ar dažiem stingri noteiktiem izņēmumiem, kas saistīti ar īpašiem apstrādes noteikumiem un vienmēr ietver pienākumu veikt novērtējumu par ietekmi uz datu aizsardzību; uzsver potenciāli postošās un neatgriezeniskās sekas, ko attiecīgajiem indivīdiem radītu nepareiza vai nedroša sensitīvu datu apstrāde;

34. atzinīgi vērtē Komisijas priekšlikumu izstrādāt Eiropas datu vienoto tirgu, tostarp kopīgu Eiropas mobilitātes datu telpu, un atzīst tās milzīgo ekonomisko potenciālu;

35. uzsver, ka šī Eiropas datu telpa jo īpaši būtu Eiropas transporta un loģistikas nozares interesēs, jo tā satur potenciālu uzlabot efektivitāti kravas un pasažieru pārvadājumu plūsmu organizēšanā un pārvaldībā, kā arī panākt labāku un efektīvāku infrastruktūras un resursu izmantošanu visā Eiropas transporta tīklā (*TEN-T*);

36. turklāt uzsver, ka šī Eiropas datu telpa arī nodrošinātu uzlabotu redzamību piegādes ķēdē, satiksmes un kravu pārvadājumu plūsmu pārvaldību reāllaikā, sadarbību un multimodalitāti, kā arī administratīvā sloga vienkāršošanu un samazināšanu visā *TEN-T*, jo īpaši pārrobežu posmos;

37. uzsver, ka datu kopīgošana varētu uzlabot satiksmes pārvaldības efektivitāti un drošību visiem transporta veidiem; uzsver, kādu potenciālu labumu satur datu kopīgošana, piemēram, reāllaika satiksmes navigācija un reāllaika paziņojumi par sabiedriskā transporta kavēšanos, ietaupot papildu darba stundas, uzlabojot efektivitāti un novēršot sastrēgumus;

38. ierosina, ka sadarbībai datu apmaiņai dzelzceļa transportā paredzēta tiesiskā regulējuma izveides procesā Komisijai būtu jāpārskata Komisijas Regula (ES) Nr. 454/2011 par savstarpējas izmantojamības tehnisko specifikāciju attiecībā uz Eiropas dzelzceļu sistēmas pasažieru pārvadājumu telemātikas lietojumprogrammu apakšsistēmu<sup>(27)</sup> un Komisijas Regula (ES) Nr. 1305/2014 par savstarpējas izmantojamības tehnisko specifikāciju Eiropas Savienības dzelzceļu sistēmas kravas pārvadājumu telemātikas lietojumprogrammu apakšsistēmai<sup>(28)</sup>;

39. atzinīgi vērtē Komisijas atbalstu kopējas Eiropas lauksaimniecības datu telpas izveidei; atgādina par lauksaimniecības datu un plašas piekļuves potenciālu palielināt ilgtspēju, konkurētspēju un resursu izmantošanu visās lauksaimniecības pārtikas un mežsaimniecības ķēdēs, veicināt inovatīvu un ilgtspējīgu metožu izstrādi, uzlabot patērētāju piekļuvi attiecīgajai informācijai un samazināt pārtikas izšķērdēšanu un nozares ekoloģisko pēdu; mudina dalībvalstu attiecīgās iestādes veikt uzlabojumus un investēt datu vākšanas un apstrādes instrumentu izstrādē lauksaimniecības apakšnozarēm, kā arī attiecībā uz datiem par, cita starpā, lauksaimniecības preču un produktu eksportu un importu;

40. aicina Komisiju apzināt, cik noderīgi un iespējami būtu izveidot kopējas Eiropas datu telpas kultūras un radošajām nozarēm un industrijām un kultūras mantojumam; norāda, ka kultūras nozarē ir ievērojams daudzums atkārtoti izmantojamu datu, kas apvienojumā ar citiem avotiem, tostarp atvērtiem datu avotiem un datu analīzi, varētu palīdzēt kultūras iestādēm;

41. prasa izveidot Eiropas datu telpu tūrismam ar mērķi palīdzēt visiem nozares dalībniekiem, jo īpaši MVU, gūt labumu no lielajiem datu apjomiem, lai īstenotu rīcībpolitiku un projektus reģionālajā un vietējā mērogā, atvieglojot atgūšanos un veicinot digitalizāciju;

<sup>(27)</sup> OV L 123, 12.5.2011., 11. lpp.

<sup>(28)</sup> OV L 356, 12.12.2014., 438. lpp.

Ceturtdiena, 2021, 25 marts

42. atbalsta Komisijas iniciatīvu izveidot stingri definētu ES mēroga pieeju datu altruismam un izstrādāt skaidru definīciju un noteikumus par datu altruismu saskaņā ar ES datu aizsardzības principiem, jo īpaši mērķa ierobežojumu, kas prasa, lai dati tiktu apstrādāti “noteiktiem, skaidriem un likumīgiem mērķiem”; atbalsta Komisijas priekšlikumu, ka datu altruismam vienmēr jābūt atkarīgam no informētas piekrišanas un jebkurā laikā atsaucamam; uzsver, ka datu altruisma rezultātā atdotos datus ir paredzēts apstrādāt vispārējās interesēs un tos nevajadzētu izmantot tikai komerciālās interesēs;

43. mudina paredzēt, ka datu pārvaldības sistēma veicina principu “dati sabiedriskajam labumam”, vienlaikus vienmēr aizsargājot ES pilsoņu tiesības;

44. uzsver, ka uz indivīdiem nebūtu jāizdara spiediens kopīgot savus datus un ka lēmumi nedrīkst būt piesaistīti tiešiem ieguvumiem vai priekšrocībām tiem, kuri izvēlas atļaut izmantot savus persondatus;

### ***Datu tiesību akts, piekļuve un sadarbība***

45. mudina Komisiju iesniegt datu jomas tiesību aktu, lai veicinātu un darītu iespējamu aizvien lielāku un taisnīgu B2B, B2G, valdības–uzņēmumu (G2B) un valdības–valdības (G2G) datu plūsmu visās nozarēs;

46. mudina Komisiju veicināt datu apmaiņas kultūru un brīvprātīgas datu apmaiņas shēmas, piemēram, paraugprakses īstenošanu, godīgus līgumu paraugus un drošības pasākumus; norāda, ka brīvprātīga datu apmaiņa būtu jānodrošina ar stabilu tiesisko regulējumu, kas nodrošina uzticēšanos un mudina uzņēmumus darīt datus pieejamus citiem, jo īpaši pāri robežām; mudina Komisiju precizēt izmantošanas tiesības, jo īpaši B2B un B2G tirgus apstākļos; mudina Komisiju stimulēt uzņēmumus apmainīties ar saviem sākotnējiem, iegūtiem vai līdzģenerētiem datiem, iespējams, izmantojot atlīdzības sistēmu un citus stimulus, vienlaikus ievērojot komercnoslēpumus, sensitīvus datus un intelektuālā īpašuma tiesības; mudina Komisiju izstrādāt sadarbīgas pieejas datu apmaiņai un standartizētiem datu nolīgumiem, lai uzlabotu paredzamību un uzticamību; uzsver, ka līgumos ir jānosaka skaidri pienākumi un atbildība par piekļuvi datiem, to apstrādi, kopīgošanu un glabāšanu, lai ierobežotu šādu datu nepareizu izmantošanu;

47. norāda, ka tirgus nelīdzsvarotība, ko rada datu koncentrācija, ierobežo konkurenci, palielina šķēršļus ienākšanai tirgū un samazina plašāku piekļuvi datiem un izmantošanu; norāda, ka B2B līgumiskas vienošanās ne vienmēr garantē MVU pienācīgu piekļuvi datiem, jo atšķiras sarunu vešanas spēja vai kompetence; norāda, ka pastāv īpaši apstākļi, piemēram, sistemātiska nelīdzsvarotība B2B datu vērtības ķēdēs, kad piekļuvei datiem vajadzētu būt obligātai, piemēram, izmantojot labi izstrādātas API, kas nodrošina taisnīgu piekļuvi visu lielumu dalībniekiem, vai īstenojot konkurences noteikumus, lai cīnītos pret negodīgu vai nelikumīgu B2B praksi; uzsver, ka šādas nelīdzsvarotības pastāv dažādās nozarēs;

48. aicina Komisiju un dalībvalstis izskatīt dalībnieku tiesības un pienākumus piekļūt datiem, kuru ģenerēšanā viņi ir bijuši iesaistīti, un uzlabot viņu informētību, jo īpaši par tiesībām piekļūt datiem, tos pārnest, mudināt citu pusi pārtraukt to izmantošanu vai tos labot vai dzēst, vienlaikus identificējot īpašniekus un nosakot šādu tiesību raksturu; aicina Komisiju precizēt dalībnieku tiesības gūt labumu no ekonomiskās vērtības, ko rada lietotnes, kas apmācītas, izmantojot datus, kuru ģenerēšanā viņi ir bijuši iesaistīti;

49. uzskata, ka ir svarīgi gan valstu, gan ES līmenī garantēt juridisko un tehnisko atbalstu uzņēmumiem, jo īpaši mikrouzņēmumiem, MVU un jaunuzņēmumiem, piemēram, saistībā ar Eiropas digitālās inovācijas centriem programmas “Digitālā Eiropa” ietvaros, lai uzlabotu datu izmantošanu un kopīgošanu un uzlabotu atbilstību VDAR; uzskata, ka piekļuve kopīgi ģenerētiem datiem jānodrošina tā, lai tiktu ievērotas pamattiesības, atbalstīti vienlīdzīgi konkurences apstākļi un veicināta sociālo partneru iesaistīšanās pat uzņēmumu līmenī; uzsver, ka šādas piekļuves tiesības jāpadara tehniski iespējamās un jāpiešķir, izmantojot standartizētas saskarnes;



**Ceturtdiena, 2021, 25 marts**

50. aicina visas ES iestādes un dalībvalstis, kā arī vietējās un reģionālās pašvaldības rādīt piemēru un nodrošināt reāllaika pakalpojumus un politiku, kas balstīta uz reāllaika datiem; uzsver, ka digitalizācija sniedz iespēju publiskās pārvaldes iestādēm samazināt nevajadzīgu administratīvo slogu un novērst datu silosus publiskās struktūrās un iestādēs, lai efektīvāk pārvaldītu nepersonālos, dodot labumu sabiedrisko pakalpojumu attīstībai un sniegšanai;

51. prasa nodrošināt droši anonimizētu personālo datu plašāku un labāku sekundāro lietojumu un izmantot attīstītas privātuma uzlabošanas un saglabāšanas tehnoloģijas, jo īpaši G2B/G2G apmaiņās, lai veicinātu inovāciju un pētniecību un uzlabotu pakalpojumu sabiedrības interesēs; uzsver, ka ir vajadzīgi instrumenti, lai nodrošinātu, ka šādi sekundāri izmantošanas veidi vienmēr pilnībā atbilst ES datu aizsardzības un privātuma tiesību aktiem; uzsver, ka piekļuve datiem neizslēdz privātumu;

52. uzsver arī to, ka jebkādi apkopoti personālo datu izmantošanai, kas iegūti no sociālajiem medijiem, ir vai nu jāatbilst VDA, vai arī jābūt patiesi neatgriezeniski anonimizēti; aicina Komisiju izplatīt labākās prakses anonimizācijas paņēmieni un vēl vairāk veicināt pētniecību par anonimizācijas atgriezenisko procesu un to, kā to apkarot; aicina Eiropas Datu aizsardzības kolēģiju (EDAK) atjaunināt savus norādījumus šajā sakarā; taču brīdina par pašaušanos uz anonimizāciju kā paņēmieni privātuma aizsargāšanai, jo dažos gadījumos pilnīga anonimizācija praktiski nav iespējama;

53. uzsver publiskā sektora nozīmi inovatīvas un konkurētspējīgas datu ekonomikas veicināšanā; uzsver, ka šajā kontekstā nedrīkst pieļaut, ka pakalpojumu sniedzēji vai tehnoloģijas bloķē publiski vāktus datus vai vispārējas publiskas intereses datus, ko vākušas privātas struktūras; prasa publiskā iepirkuma procesos un finansēšanas programmās nodrošināt vēlākas datu piekļuves tiesības un sadarbības un pārnēsāšanas prasības, pamatojoties uz kopējiem tehniskajiem standartiem; atbalsta atvērto standartu, atklātā pirmkoda programmatūras un aparatūras, atklātā pirmkoda platformu un attiecīgā gadījumā atvērto un labi veidotu API izmantošanu, lai panāktu sadarbību; uzsver, ka jāaizsargā un jāveicina MVU un jo īpaši jaunuzņēmumu piekļuve publiskā iepirkuma procedūrām saistībā ar valsts pārvaldes iestāžu digitalizāciju, lai sekmētu dinamiskas un konkurētspējīgas Eiropas digitālās nozares izveidi;

54. uzsver, ka datu kopīgošanai būtu jāveicina konkurence, un mudina Komisiju nodrošināt vienlīdzīgu konkurences apstākļus datu vienotajā tirgū;

55. aicina Komisiju sīkāk definēt B2G datu kopīgošanas apstākļus, nosacījumus un stimulus, saskaņā ar kuriem privātajam sektoram vajadzētu būt pienākamam apmainīties ar datiem ar publisko sektoru, piemēram, saistībā ar nepieciešamību organizēt uz datiem balstītus sabiedriskos pakalpojumus; uzsver, ka obligātajām B2G datu apmaiņas shēmām, piemēram, *force majeure* gadījumos, vajadzētu būt skaidri noteiktai darbības jomai un grafikam un to pamatā vajadzētu būt skaidriem noteikumiem un pienākumiem, lai nepieļautu negodīgu konkurenci;

56. prasa prasa nodrošināt labāku koordināciju starp dalībvalstīm, lai veicinātu G2G datu kopīgošanu un datu pārrobežu plūsmu dažādās nozarēs, izmantojot valdības un ieinteresēto personu dialogu ar mērķi noteikt kolektīvu pieeju datu vākšanai, balstoties uz atrodamības, pieejamības, sadarbības un atkalizmantojamības principiem; aicina Komisiju izskatīt datu pārzināšanas iespējas lielā mērogā;

57. aicina Komisiju un dalībvalstis pilnībā īstenot Atvērto datu direktīvu, uzlabot tās īstenošanu attiecībā uz datu kvalitāti un publicēšanu un ievērot tās mērķus sarunās par īstenošanas aktu par augstvērtīgu datu kopām; prasa šajās datu kopās cita starpā iekļaut sabiedrību un uzņēmumu reģistrus; uzsver sabiedrisko labumus, ko sniedz publiskā sektora datu labākas pieejamības veicināšana tādos veidos, kas stiprina izmantojamību visā Savienībā; aicina Komisiju nodrošināt ciešu saikni starp šīm augstvērtīgajām datu kopām un gaidāmajiem tiesību aktiem datu jomā un kopējo Eiropas datu telpu izvēršanu;

58. uzsver, ka gan ekonomikai, gan sabiedrībai ir svarīgi plaši atkārtoti izmantot publiskā sektora datus, kam pēc iespējas vajadzētu būt reāllaikā vai vismaz atjauninātiem, viegli pieejamiem un apstrādājamiem, pateicoties mašīnlasāmiem un lietotājiem draudzīgiem formātiem; mudina Komisiju veikt koordināciju ar dalībvalstīm, lai veicinātu tādu nesensitīvu publiskā sektora ģenerētu datu kopu kopīgošanu mašīnlasāmos formātos, kas pārsniedz Atvērto datu direktīvā noteikto,



Ceturtdiena, 2021, 25 marts

kad vien iespējams, bez maksas vai sedzot izmaksas, un izdot norādījumus par kopēju datu kopīgošanas modeli saskaņā ar VDAR prasībām; vienlaikus saglabājot augstvērtīgu datu kopu atjauninājumu elastību, mudina Komisiju paplašināt Atvērto datu direktīvas darbības jomu, iekļaujot tajā papildu publisko datu kopas, un īstenot publiskā sektora datu netiešas digitālās pārredzamības principu, lai mudinātu dalībvalstis reāllaikā publicēt esošos digitālos datus;

59. norāda, ka ātri attīstīt mūsdienu digitālos risinājumus transportam un tūrismam, piemēram, autonomos transportlīdzekļus vai intelektiskas transporta sistēmas (ITS), nav iespējams bez kopēju, vienotu un strukturētu mašīnlasāmu datu formātu izveidošanas Eiropas mērogā, kuriem būtu jābalstās uz ierakstu reģistrēšanas atvērtajiem standartiem;

60. aicina Komisiju apzināt un izveidot brīvprātīgu, atvērto un sadarbspējīgu vides, sociālo un pārvaldības (VSP) datu reģistru par korporatīvo ilgtspēju un atbildības rādītājiem, kas ir izšķiroši svarīgi, lai nodrošinātu ilgtspējīgas investīcijas, un uzlabotu uzņēmumu ilgtspējas un atbildības pārredzamību, lai tie varētu labāk pierādīt rīcību, kas veikta zaļā kursa mērķu sasniegšanai; aicina Komisiju novērtēt, kuras datu kopas ir būtiskas ekoloģiskajai pārejai, un jo īpaši atbalsta privāto datu atvēršanu, ja tas ir pamatoti sabiedriskās pētniecības nolūkos;

### **Infrastruktūra**

61. Savienības tehnoloģiskās suverenitātes nostiprināšanas un pētniecības un inovācijas veicināšanas nolūkā aicina Komisiju un dalībvalstis strādāt pie tehnoloģijām, kas veicina atvērto sadarbību, datu kopīgošanu un analītiku, un investēt spēju veidošanā, lielas ietekmes projektos, inovācijā un digitālo tehnoloģiju izvēršanā, vienlaikus ievērojot tehnoloģiskās neitralitātes principu;

62. uzsver, ka pašreizējā Covid-19 ārkārtas situācija ir atklājusi trūkumus un vājās vietas digitālajā jomā gan Savienības, gan dalībvalstu līmenī; aicina Komisiju un dalībvalstis turpināt efektīvi novērst digitālo plaisu gan starp dalībvalstīm, gan to iekšienē, uzlabojot piekļuvi ātrdarbīgiem platjoslas tīkliem, ļoti augstas veiktspējas tīkliem un IKT pakalpojumiem, tostarp lielākajā daļā perifēro un lauku apdzīvoto teritoriju, tādējādi veicinot kohēziju un ekonomisko un sociālo attīstību; norāda uz satelītsavienojumu potenciālo lomu visattālākajos apgabalos;

63. atgādina, ka Savienības datu un MI stratēģiju panākumi ir atkarīgi no plašākas IKT ekosistēmas, no digitālās plaisas novēršanas, no tehnoloģiju attīstības paātrināšanas cita starpā attiecībā uz lietu internetu (IoT), MI, kiberdrošības tehnoloģiju, šķiedru, 5G, 6G, kvantu datošanu un perifērdatošanu, robotiku, sadalītās virsgrāmatas tehnoloģijām, tostarp blokķēdi, digitālajiem dvīņiem, augstas veiktspējas datošanu, vizuālās apstrādes tehnoloģiju un perifēro intelektisko savienojamību, piemēram, izmantojot liela mēroga atklātus uzaicinājumus iesniegt projektus, kuros apvienota perifērdatošana un IoT; uzsver, ka nolūkā mazināt draudus privātumam un datu aizsardzībai tehnoloģiskais progress, kas balstīts uz datu apstrādi un digitālo produktu un pakalpojumu savstarpējo saistību, ir jāpapildina ar juridiski saistošiem ētikas standartiem;

64. atzīst Eiropas augstas veiktspējas datošanas kopuzņēmuma pašreizējos panākumus; uzskata, ka tas ir svarīgs instruments informācijas un datu apmaiņai starp zinātniekiem un pētniekiem, kā arī plašāk starp privātā un publiskā sektora dalībniekiem; atzinīgi vērtē Komisijas priekšlikumu par to, lai saglabātu un veicinātu Eiropas vadošo lomu superdatošanas un kvantu datošanas jomā;

65. uzsver, ka digitālajai nozarei ir ievērojams potenciāls veicināt globālo oglekļa emisiju samazināšanu; norāda, ka tiek lēsts, ka šī nozare rada vairāk nekā 2 % no pasaules siltumnīcefekta gāzu emisijām; uzsver, ka līdztekus nozares nepārtrauktai paplašināšanai ir jākoncentrējas uz energoefektivitāti un resursu efektīvu izmantošanu, lai novērstu ietekmi uz vidi; norāda, ka jauni tehnoloģiski risinājumi, piemēram, optiskā šķiedra (salīdzinājumā ar varu) un energoefektīva programmēšana, rada daudz mazāku oglekļa pēdu; uzsver, ka ir jāuzlabo kritiski svarīgo izejvielu izmantošana un apritīgums, vienlaikus samazinot un pārstrādājot e-atkritumus;

66. uzsver, ka datu centri veido arvien lielāku daļu no pasaules elektroenerģijas patēriņa un šī daļa vēl vairāk palielināsies, ja netiks veikti nekādi pasākumi; norāda uz Komisijas nodomu līdz 2030. gadam izveidot ļoti energoefektīvus, ilgtspējīgus un klimatneitrālus datu centrus; atbalsta inovatīvu un labāko pieejamo risinājumu, atkritumu minimizēšanas un zaļo datu glabāšanas metožu veicināšanu, īpašu uzmanību pievēršot sinerģijām starp centralizēto siltumapgādi un

Ceturtdiena, 2021, 25 marts

dzēsēšanu un datu centru iekārtu dzēsēšanā radītā atlikumsiltuma izmantošanu, lai mazinātu datu centru ietekmi uz vidi, resursiem un izmantoto enerģiju; prasa nodrošināt patērētājiem lielāku pārredzamību attiecībā uz CO<sub>2</sub> emisijām, ko rada datu glabāšana un kopīgošana;

67. aicina Komisiju un dalībvalstis veicināt konkurējošus tirgus, vienlaikus stiprinot Eiropas uzņēmumus, un atbalstīt Eiropas mākoņdatošanas piedāvājumu attīstību; atzinīgi vērtē Eiropas Mākoņdatošanas federācijas iniciatīvas, piemēram, Eiropas Rūpniecisko datu un mākoņdatošanas aliansi un finansēšanas iniciatīvas, kā arī GAIA-X projektu, kuru mērķis ir attīstīt federatīvu datu infrastruktūru un izveidot ekosistēmu, kas paredz datu sniedzējiem ieprojektētu mērogojamību, sadarbību un pašnoteikšanos, lai nodrošinātu, ka organizācijām vai indivīdiem ir pašnoteikšanās attiecībā uz savu datu kontroli; atbalsta konkurējošus ES tirgus *IaaS*, *PaaS* un *SaaS* jomā un specializētu un nišas mākoņpakalpojumu un lietotņu izstrādē; mudina Komisiju saglabāt modrību attiecībā uz to, ka dominējoši tirgus dalībnieki, kas darbojas Savienības oligopolos tirgos, potenciāli varētu ļaunprātīgi izmantot tirgus varu, kavējot konkurenci vai mazinot patērētāju izvēli; uzsver, ka mākoņdatošanas infrastruktūrām jābalstās uz uzticības, atklātības, drošības, sadarbības un pārnesamības principiem; uzsver, ka datu pārnesamības principiem būtu nepieciešamajā apjomā jāpārvar atšķirības IT pakalpojumu sniedzēju infrastruktūrās un praksē, lai nodrošinātu lietotāju datu efektīvu pārnesšanu; norāda, ka lietotājiem, pārvietojot savus datus no viena pakalpojuma sniedzēja pie cita, var nebūt precīzi identiskas konfigurācijas un pakalpojuma;

68. aicina Komisiju sadarbībā ar dalībvalstīm paātrināti izstrādāt mākoņdatošanas noteikumu kopumu, ar ko noteiks principus konkurētspējīgu mākoņdatošanas pakalpojumu sniegšanai Savienībā, izveidos stabilu satvaru skaidrības uzlabošanai un mākoņdatošanas pakalpojumu atbilstības veicināšanai, kā arī cita starpā pakalpojumu sniedzējiem uzliks pienākumu atklāt, kur dati tiek apstrādāti un glabāti, vienlaikus nodrošinot lietotājiem suverenitāti attiecībā uz saviem datiem; norāda, ka šim noteikumu kopumam būtu arī jāļauj lietotājiem, izmantojot sadarbības saskarnes, netraucēti migrēt savus datus uz citiem pakalpojumu sniedzējiem; uzskata, ka tā mērķim jābūt tehnoloģiskās iesākstes nepieļaušanai, jo īpaši publiskajā iepirkumā; apsver Eiropas Standartizācijas komitejas darbnīcas nolīgumu izmantošanu konkrētās jomās, piemēram, mākoņpakalpojumu jomā, kā iespēju palielināt efektivitāti saskaņotu standartu izstrādē; uzsver, ka, lai gan mākoņdatošanas operatora izvēle ir uzņēmumu un patērētāju ziņā, visiem mākoņdatošanas operatoriem, kad tie veic uzņēmējdarbību vai darbojas ES, ir jāievēro ES noteikumi, normas un standarti, un to ievērošana būtu jāuzrauga; norāda, ka gadījumā, ja ES operators izmanto mākoņpakalpojumus, kas atrodas valstīs ārpus ES, ir svarīgi nodrošināt tādu pašu augsta līmeņa tiesiskās aizsardzības piemērošanu strīdu gadījumā, tostarp attiecībā uz intelektuālo īpašumu;

69. atbalsta Komisijas darbu attiecībā uz to, lai izmantotu horizontālās un vertikālās konkurences vadlīniju pārskatīšanas priekšrocības nolūkā ieviest jaunus instrumentus datu tirgiem raksturīgās pārmērīgās tirgus koncentrācijas novēršanai, tostarp pastāvīgu uzraudzību attiecībā uz riska tirgiem un vajadzības gadījumā *ex ante* regulējumu;

70. uzsver, cik svarīga ir uzticēšanās un noturīgāks kiberdrošības satvars stabilai datu ekonomikai, kā arī drošības kultūra struktūrām, kas apstrādā lielu datu apjomu; uzsver, cik svarīga ir mūsdienīga pamatā esošā digitālā infrastruktūra, un aicina Komisiju un dalībvalstis veikt kopīgas investīcijas, lai nodrošinātu tās pilnīgu izvēršanu; prasa atbalstīt turpmāku tehnoloģiju izstrādi drošai datu kopīgošanai, piemēram, izmantojot drošas vairāku pušu datu došanas un šifrēšanas tehnoloģijas; mudina Komisiju nākt klajā ar risinājumiem un kiberdrošības standartiem, kas būtu piemēroti visu lielumu tirgus dalībniekiem, tostarp mikrouzņēmumiem un MVU; atbalsta kopīgu un koordinētu pieeju ES instrumentu kopumam 5G kiberdrošības jomā un drošai 5G izvēršanai ES;

71. aicina Komisiju veicināt revīzijas par datu koplietošanas infrastruktūras potenciāli ļaunprātīgu izmantošanu, ievainojamību un sadarbību; vērs uzmanību uz būtiskajām un strauji pieaugošajām izmaksām, ko rada kibernetiskie; atgādina, ka lielāka savienojamība var palielināt kibernetiskus un noziedzīgus, kā arī kibernetiskus un dabas un tehnoloģisko avāriju riskus, piemēram, tādu, kas ietekmē komercnoslēpumus; šajā ziņā atzinīgi vērtē Komisijas priekšlikumu

Ceturtdiena, 2021, 25 marts

pārskatīt Direktīvu (ES) 2016/1148 par tīklu un informācijas sistēmu drošību<sup>(29)</sup> un izveidot jaunu ES Kiberdrošības kompetenču centru, lai uzlabotu kiberneturību un efektīvāk reaģētu uz kiberuzbrukumiem;

72. uzsver, ka produktu un pakalpojumu drošai ieviešanai uz datiem balstītās, uz patērētājiem orientētās un rūpnieciskās *IoT* Eiropas ekosistēmās būtu jāparedz integrēta drošība un privātums; mudina izmantot instrumentus, lai uzlabotu pārredzamību; atbalsta Komisijas ieceri izstrādāt digitālu produkta pasi;

73. uzsver — lai stiprinātu kompetento tirgus uzraudzības iestāžu darbības un nodrošinātu produktu drošuma pietiekamu kontroli, ir svarīgi, ka šīm iestādēm būtu nepieciešamās pilnvaras piekļūt attiecīgajiem datiem, vienlaikus pilnībā ievērojot Regulu (ES) 2019/1020<sup>(30)</sup>, ja tām ir pamats uzskatīt, ka pastāv potenciāli nelikumīga prakse; uzsver, ka ir jānodrošina uzraudzības iestāžu izmantoto datu drošums un aizsardzība;

74. prasa uzraudzīt transporta jomas tiesību aktu īstenošanu, jo īpaši attiecībā uz Regulu (ES) 2020/1056, Direktīvu (ES) 2019/1936 un Regulu (ES) 2019/1239, nolūkā garantēt atbalstu uzņēmumiem, veicināt digitalizāciju un uzlabot datu apmaiņu uzstādījumos uzņēmumu saziņai ar pārvaldes iestādēm (B2A), B2C, B2B, B2G un G2B;

### ***Pētniecība, prasmes, kompetence un MI***

75. atzīst datu piekļuves potenciālu zinātniskās pētniecības un izglītības programmu paātrināšanai; atzinīgi vērtē Komisijas darbu, darot iespējamu datu kopīgošanu pētniecības un izglītības vajadzībām; atzinīgi vērtē Eiropas atvērtās zinātnes mākoņa (EOSC) kā atvērtas, uzticamas un savienotas vides izstrādi Eiropā, lai glabātu, kopīgotu un atkārtoti izmantotu pētniecības datus pāri robežām; atbalsta publiski finansētu pētījumu datu popularizēšanu saskaņā ar principu “tik atvērts, cik iespējams, tik slēgts, cik nepieciešams”; uzsver, cik vērtīgi ir stratēģiskas partnerības nolīgumi starp universitātēm, lai turpmāk veicinātu sadarbību dažādajās datu zinātnes jomās;

76. uzsver, cik svarīgi ir sasniegt augstu vispārējo digitālo prasmju līmeni un veicināt sabiedrības informēšanas pasākumus; uzsver, ka Savienības izaugsmes potenciāls ir atkarīgs no tās iedzīvotāju un darbaspēka prasmēm; tādēļ aicina dalībvalstis īpašu uzmanību pievērst programmatūras inženierijai, talantu piesaistīšanai IKT jomā un visu iedzīvotāju datu lietotprasmes veicināšanai, lai veidotu Eiropas zinātību, galveno uzmanību pievēršot nākamās paaudzes un visprogresīvākajām tehnoloģijām; uzsver, ka tiesībaizsardzības un tiesu iestāžu darbiniekiem ir vajadzīgas pienācīgas digitālās prasmes, jo tām ir izšķiroša nozīme tiesu sistēmas digitalizācijā visās dalībvalstīs; norāda, ka Komisija ir ierosinājusi vērienīgus mērķus attiecībā uz digitālajām prasmēm ES, izmantojot Digitālās izglītības rīcības plānu, un uzsver nepieciešamību cieši uzraudzīt tā īstenošanu, attīstību un sniegumu;

77. uzsver, ka konkurētspējīga piekļuve datiem un datu pārrobežu izmantošanas veicināšana ir ārkārtīgi svarīga MI izstrādei, kas balstīta uz augstas kvalitātes datu palielinātu pieejamību, lai izveidotu nepersondatu kopas, kuras spēj apmācīt algoritmus un uzlabot to veiktspēju;

78. uzsver, ka, īstenojot Eiropas datu stratēģiju, ir jānodrošina līdzsvars starp datu plašākas izmantošanas un kopīgošanas veicināšanu un ne tikai IIT un komercnoslēpumu, bet arī pamattiesību, piemēram, privātuma, aizsardzību; uzsver, ka MI algoritmu apmācībai izmantotie dati dažkārt ir atkarīgi no strukturētiem datiem, piemēram, datubāzēm, ar autortiesībām aizsargātiem darbiem un citiem radītiem darbiem, uz kuriem attiecas intelektuālā īpašuma aizsardzība un kurus parasti nevar uzskatīt par datiem;

<sup>(29)</sup> OV L 194, 19.7.2016., 1. lpp.

<sup>(30)</sup> OV L 169, 25.6.2019., 1. lpp.

**Ceturtdiena, 2021, 25 marts**

79. norāda, ka ar autortiesībām aizsargāta satura izmantošana datu ievadei ir jāizvērtē, ņemot vērā spēkā esošos noteikumus un Autortiesību direktīvā<sup>(31)</sup> paredzēto izņēmumu attiecībā uz tekstizruci un datizruci, kā arī blakustiesības digitālajā vienotajā tirgū; aicina Komisiju sniegt norādījumus par to, kā visiem centralizēti tiks darīta pieejama informācija par tiesību saglabāšanu;

80. norāda, ka Komisijai būtu jāturpina izvērtēt izmaiņas spēkā esošajā tiesiskajā regulējumā civilprocesa tiesību jomā, lai samazinātu esošos šķēršļus privāto investoru investīcijām; šajā sakarā aicina Komisiju nekavējoties un pienācīgi veikt turpmākus pasākumus saistībā ar Eiropas Parlamenta 2017. gada 4. jūlija rezolūciju par kopīgiem civilprocesa obligātajiem standartiem<sup>(32)</sup>;

81. uzsver nepieciešamību nepieļaut visu veidu aizspriedumu, jo īpaši ar dzimumu saistītu aizspriedumu, netīšu atspoguļošanu uz algoritmiem balstītās lietotnēs; šajā sakarā mudina nodrošināt algoritmu, MI sistēmu un lietojņu uzbūves pārredzamību;

82. atgādina, ka saskaņā ar VDAR ES pilsoņiem ir tiesības saņemt skaidrojumu par algoritmu pieņemtajiem lēmumiem un apstrīdēt tos, lai mazinātu nenoteiktību un neskaidrību, savukārt īpaša uzmanība būtu jāpievērš labklājībai un pārredzamībai darba dzīvē;

83. uzskata, ka, lai gan pašreizējie atbildības principi un tehnoloģiski neitrālie atbildības noteikumi kopumā ir piemēroti digitālajai ekonomikai un lielākajai daļai jauno tehnoloģiju, tomēr ir daži gadījumi, piemēram, tie, kas attiecas uz MI sistēmu operatoriem, kad ir vajadzīgi jauni vai papildu atbildības noteikumi, lai uzlabotu juridisko noteiktību un nodrošinātu adekvātu kompensācijas shēmu skartajai personai datu nelikumīgas izmantošanas gadījumā;

84. mudina Komisiju veikt visaptverošu novērtējumu par līdzīgām iespējamām juridiskām nepilnībām saistībā ar atbildību par datiem, piemēram, par MI un ar MI nesaistītu nodarīto kaitējumu, kas radies datkopu nepilnību vai neprecizitātes dēļ, un izvērtēt pašreizējo atbildības sistēmu iespējamās korekcijas, pirms tiek iesniegti jauni tiesību aktu priekšlikumi;

85. aicina Komisiju veicināt paraugpraksi zinātnes, tehnoloģijas, inženierzinātņu un matemātikas (STEM) izglītībā, īpašu uzmanību pievēršot dzimumu līdztiesībai, kā arī sieviešu iesaistei un nodarbinātībai tehnoloģiju jomā;

86. atzinīgi vērtē programmu "Digitālā Eiropa", "Apvāršnis Eiropa", Kosmosa programmu un Eiropas infrastruktūras savienošanas instrumentu, kā arī Eiropas digitālās inovācijas centrus, kas palīdzēs Eiropas uzņēmumiem pilnvērtīgi izmantot digitālās pārkārtošanās sniegtās iespējas; uzsver, cik svarīgs ir pamatprogrammā "Apvāršnis Eiropa" paredzētais kvantu pētniecības finansējums; turklāt atgādina par to, kāda loma digitālās programmas īstenošanā būtu jāuzņemas Atvēršanas un noturības mehānismam;

87. prasa novirzīt publisko un privāto finansējumu, jo īpaši mikrouzņēmumiem un MVU, lai atbalstītu digitālo pārkārtošanos un pilnībā izmantotu datu ekonomikas potenciālu, kā arī integrētu digitālās tehnoloģijas un prasmes; uzsver, ka vienlīdzīgu konkurences apstākļu nodrošināšana mikrouzņēmumiem un MVU ietver ne tikai piekļuvi datiem, bet arī nepieciešamo prasmju nodrošināšanu, lai veiktu analīzi un gūtu ieskatu no šādas informācijas;

88. aicina sociālos partnerus izpētīt digitalizācijas, datu un MI potenciālu ilgspējīgas produktivitātes palielināšanā, vienlaikus ievērojot darba ņēmēju tiesības, uzlabojot darbaspēka labklājību un nodarbināmību un investējot prasmju pilnveides, pārkvalifikācijas, aizejošu darbinieku apmācības, mūžizglītības un digitālo prasmju shēmās; norāda, ka informētības palielināšana, izglītošana un pārredzamība saistībā ar datu virzītām tehnoloģijām ir svarīga, lai ES pilsoņi varētu saprast un piedalīties šo tehnoloģiju taisnīgā īstenošanā; uzsver, ka darbiniekiem vajadzētu būt tiesībām zināt, kur un kā viņu dati tiek vākti, izmantoti, uzglabāti vai koplietoti; prasa nepieļaut nesamērīgu un nepamatotu uzraudzību darbā; uzskata, ka valstu arodbiedrības būtu vairāk jāiesaista ieteikumu un vadlīniju sniegšanā par datu aizsardzību un privātumu darbvietā;

<sup>(31)</sup> OV L 130, 17.5.2019., 92. lpp.

<sup>(32)</sup> OV C 334, 19.9.2018., 39. lpp.

Ceturtdiena, 2021, 25 marts

**Globālie noteikumi**

89. uzskata, ka globālie noteikumi par datu lietošanu ir neatbilstīgi; aicina Komisiju nākt klajā ar trešo valstu datu normatīvās vides salīdzinošu analīzi; norāda, ka Eiropas uzņēmumi, kas darbojas dažās trešās valstīs, arvien vairāk saskaras ar nepamatotiem šķēršļiem un digitāliem ierobežojumiem; aicina Komisiju un dalībvalstis pastiprināt centienus ar līdzīgi domājošām trešām valstīm starptautiskos un daudzpusējos forumos un divpusējās un tirdzniecības diskusijās, lai vienotos par jauniem starptautiskiem ētikas un tehniskajiem standartiem, kas reglamentē tādu jaunu tehnoloģiju izmantošanu kā MI, IoT, 5G un 6G un kam būtu jāveicina Savienības vērtības, pamattiesības, principi, noteikumi un standarti un jānodrošina, ka tās tirgus saglabā konkurētspēju un atvērtību pārējai pasaulei; uzsver, ka ir vajadzīgi starptautiski noteikumi un standarti, lai veicinātu globālu sadarbību, kuras mērķis ir stiprināt datu aizsardzību un nodrošināt drošu un atbilstīgu datu pārsūtīšanu, vienlaikus pilnībā ievērojot ES un dalībvalstu tiesību aktus un standartus;

90. uzsver, ka persondatu nosūtīšanā uz citām jurisdikcijām vienmēr ir jāievēro VDAR, Tiesībaizsardzības direktīvas un Hartas noteikumi un pirms jebkādas nosūtīšanas jāņem vērā EDAK ieteikumi un vadlīnijas un ka nosūtīšanu var veikt tikai tad, ja pastāv pietiekams persondatu aizsardzības līmenis;

91. prasa nodrošināt datu brīvu plūsmu starp Savienību un trešām valstīm ar nosacījumu, ka tiek ievērotas datu aizsardzības, privātuma, drošības un citas skaidri definētas, pienācīgi pamatotas un nediskriminējošas publiskās politikas intereses, piemēram, pieņemot lēmumus par atbilstību; uzskata, ka datu brīva datu plūsma pāri robežām ir vajadzīga, lai pilnībā izmantotu datu ekonomikas potenciālu, un uzsver, ka datu plūsmas saglabāšanai arī turpmāk ir jābūt Eiropas mērķu stūrakmenim; atbalsta piekļuves nodrošināšanu kopējām Eiropas datu telpām tādām ieinteresētajām personām, kas pilnībā ievēro visus attiecīgos Savienības tiesību aktus; aicina Komisiju kopā ar dalībvalstīm risināt sarunas par jauniem noteikumiem attiecībā uz globālo digitālo ekonomiku, tostarp par nepamatotu datu lokalizācijas prasību aizliegumu; atgādina, ka ir svarīgi panākt progresu sarunās par e-komerciju Pasaules Tirdzniecības organizācijā, un aicina ES brīvās tirdzniecības nolīgumos iekļaut vērienīgas un visaptverošas digitālās tirdzniecības nodaļas; atbalsta Savienības aktīvo lomu un līdzdalību citos starptautiskos forumos attiecībā uz starptautisku sadarbību digitalizācijas jomā, piemēram, ANO, ESAO, Starptautiskajā Darba organizācijā un UNESCO;

o

o o

92. uzdod priekšsēdētājam šo rezolūciju nosūtīt Padomei un Komisijai.

---

Ceturtdiena, 2021. gada 25. marts

P9\_TA(2021)0102

## Iepirkums aizsardzības un drošības jomā un tādu produktu nodošana, kas saistīti ar aizsardzību (attiecīgo direktīvu īstenošana)

**Eiropas Parlamenta 2021. gada 25. marta rezolūcija par Direktīvas 2009/81/EK īstenošanu attiecībā uz iepirkumu aizsardzības un drošības jomā un Direktīvas 2009/43/EK īstenošanu attiecībā uz tādu produktu nodošanu, kas saistīti ar aizsardzību (2019/2204(INI))**

(2021/C 494/05)

Eiropas Parlaments,

- ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes 2009. gada 13. jūlija Direktīvu 2009/81/EK, ar kuru koordinē procedūras attiecībā uz to, kā līgumslēdzējas iestādes vai subjekti, kas darbojas drošības un aizsardzības jomā, piešķir noteiktu būvdarbu, piegādes un pakalpojumu līgumu slēgšanas tiesības, un ar kuru groza Direktīvas 2004/17/EK<sup>(1)</sup> un 2004/18/EK ("Aizsardzības jomas iepirkuma direktīva"),
  - ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes 2009. gada 6. maija Direktīvu 2009/43/EK, ar ko vienkāršo noteikumus un nosacījumus ar aizsardzību saistīto ražojumu sūtījumiem<sup>(2)</sup> ("Sūtījumu direktīva"),
  - ņemot vērā Komisijas 2016. gada 30. novembra ziņojumu Eiropas Parlamentam un Padomei par Direktīvas 2009/81/EK par publisko iepirkumu aizsardzības un drošības jomā atbilstību tās 73. panta 2. punktam (COM(2016)0762),
  - ņemot vērā Komisijas 2016. gada 30. novembra ziņojumu Eiropas Parlamentam un Padomei "Eiropas Parlamenta un Padomes 2009. gada 6. maija Direktīvas 2009/43/EK, ar ko vienkāršo noteikumus un nosacījumus ar aizsardzību saistīto ražojumu sūtījumiem, izvērtējums" (COM(2016)0760),
  - ņemot vērā Komisijas 2016. gada 30. novembra paziņojumu "Norādes par valdību savstarpējo līgumu slēgšanu drošības un aizsardzības jomā (Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2009/81/EK 13. panta f) punkts)" (C(2016)7727),
  - ņemot vērā Komisijas 2018. gada 20. aprīļa Ieteikumu (ES) 2018/624 par apakšpiegādātāju un MVU pārrobežu piekļuvi tirgum aizsardzības nozarē<sup>(3)</sup>,
  - ņemot vērā Komisijas paziņojumu par sadarbīga iepirkuma vadlīnijām aizsardzības un drošības jomā (Aizsardzības un drošības iepirkuma direktīva 2009/81/EK)<sup>(4)</sup>,
  - ņemot vērā Eiropas Parlamentārās izpētes pakalpojumu dienesta (EPRS) 2020. gada septembra pētījumu "ES aizsardzības tiesību aktu kopums. Aizsardzības jomas iepirkuma direktīva un direktīva par sūtījumiem Kopienas teritorijā",
  - ņemot vērā Reglamenta 54. pantu, kā arī 1. panta 1. punkta e) apakšpunktu un 3. pielikumu Priekšsēdētāju konferences 2002. gada 12. decembra lēmumā par procedūru patstāvīgo ziņojumu sagatavošanas atļaujas piešķiršanai,
  - ņemot vērā Ārlietu komitejas atzinumu,
  - ņemot vērā Iekšējā tirgus un patērētāju aizsardzības komitejas ziņojumu (A9-0025/2021),
- A. tā kā Aizsardzības jomas iepirkuma direktīvas mērķis ir ieviest taisnīgus un pārredzamus noteikumus aizsardzības jomas iepirkumam, lai nodrošinātu, ka ar aizsardzību saistītie uzņēmumi dalībvalstīs var piekļūt citu dalībvalstu aizsardzības tirgiem;

<sup>(1)</sup> OV L 216, 20.8.2009., 76. lpp.

<sup>(2)</sup> OV L 146, 10.6.2009., 1. lpp.

<sup>(3)</sup> OV L 102, 23.4.2018., 87. lpp.

<sup>(4)</sup> OV C 157, 8.5.2019., 1. lpp.



Ceturtdiena, 2021, 25 marts

- B. tā kā Sūtījumu direktīva tiecas uzlabot Eiropas aizsardzības ekipējuma tirgus darbību, veicināt ES aizsardzības jomas piegādes ķēdes integrāciju un palielināt piegādes drošību, vienkāršojot noteikumus un procedūras ar aizsardzību saistītu ražojumu sūtījumiem ES teritorijā;
- C. tā kā abas direktīvas tiecas palielināt ar aizsardzību saistīto ražojumu iekšējo tirgu un stiprināt Eiropas aizsardzības ekipējuma tirgus konkurētspēju;
- D. tā kā aizsardzības tiesību aktu kopuma direktīvas ir vajadzīgas, lai turpinātu veidot kopēju Eiropas drošības un aizsardzības kultūru, kuras pamatā ir Savienības kopīgās vērtības un mērķi, ņemot vērā dalībvalstu drošības un aizsardzības politikas specifiku;
- E. tā kā Komisija 2016. gadā veiktajā novērtējumā secināja, ka Aizsardzības jomas iepirkuma direktīvas mērķi ir sasniegti tikai daļēji, jo tā ļāva sākotnēji palielināties konkurencei, pārredzamībai un nediskriminēšanai ES aizsardzības iepirkuma tirgū, taču, lai šos mērķus sasniegtu pilnībā, bija vajadzīgs daudz lielāks progress konsekvētā direktīvas izmantošanā dalībvalstīs;
- F. tā kā EPRS veiktajā pētījumā ir norādīts uz Aizsardzības jomas iepirkuma direktīvas nepietiekamo ietekmi uz aizsardzības vērtības ķēžu ieropeizāciju;
- G. tā kā Komisijas 2016. gada novērtējumā apliecināts, ka atšķirības Sūtījumu direktīvas transponēšanā radīja ievērojamus šķēršļus tās efektīvai piemērošanai, kas izraisīja lēnu vai nepilnīgu piemērošanu atsevišķās dalībvalstīs, dalībvalstīs īstenoto prasību un procedūru saskaņošanas vispārēju trūkumu un lielas atšķirības dalībvalstu publicētajos vispārīgo sūtījumu licenču nosacījumos un ierobežojumos;
- H. tā kā papildus vispārējiem šķēršļiem, ko ienākšanai tirgū rada ģeogrāfiskais attālums, valodas šķēršļi un nepietiekamas zināšanas par pārrobežu tirgu, aizsardzības jomā strādājošie mazie un vidējie uzņēmumi (MVU) arī saskaras ar papildu administratīvajām grūtībām, piemēram, saistībā ar piegādes drošības jautājumiem, apakšuzņēmumu līgumu slēgšanas noteikumu sarežģītību un augstām sertifikācijas izmaksām;
- I. tā kā MVU, piedaloties publiskā iepirkuma procedūrās, saskaras ar nopietnām problēmām;
- J. tā kā svarīgs MVU nepiedalīšanās iemesls ir pārrobežu piekļuves trūkums piegādes ķēdēm; tā kā aizsardzības piegādes ķēdēm būtiskā apmērā koncentrējas uz nacionālajām vajadzībām un tas palielina grūtības MVU, kuri vēlas iekļauties aizsardzības piegādes ķēdēs citās Eiropas valstīs; tā kā turklāt oriģinālā ekipējuma ražotāji finansiālu ierobežojumu dēļ turpina slēgt apakšlīgumus tikai ar tiem MVU, ar kuriem tiem jau ir pastāvējušas līgumattiecības;
- K. tā kā ir jāizstrādā visaptveroša un holistiska koncepcija Eiropas aizsardzības ekipējuma tirgum, kas oficiāli apvienotu visus pašreizējos elementus, piemēram, Eiropas aizsardzības rūpniecības attīstības programmu (*EDIDP*), Savienības sagatavošanas darbību aizsardzības pētniecībai (*PADR*), Eiropas Aizsardzības fondu (*EAF*), pastāvīgo strukturēto sadarbību (*PESCO*), kopējo nostāju par ieroču eksportu, Divējāda lietojuma regulu<sup>(?)</sup>, abas direktīvas, kas veido 2009. gada aizsardzības tiesību aktu kopumu, un turpmākās iniciatīvas, piemēram, kopīgos piegādes drošības noteikumus;
- L. tā kā bez politikas saskaņotības un centieniem apvienot dažādos elementus pastāv risks, ka ES līmeņa darbība palielinās pašreizējos tirgus izkropļojumus un citus ārkārtīgi neefektīvus procesus un politikas nostādnes aizsardzības nozarē,

<sup>(?)</sup> Padomes 2009. gada 5. maija Regula (EK) Nr. 428/2009, ar ko izveido Kopienas režīmu divējāda lietojuma preču eksporta, pārvadājumu, starpniecības un tranzīta kontrolei (OV L 134, 29.5.2009., 1. lpp.).

Ceturtdiena, 2021, 25 marts

**Ar aizsardzību saistīto ražojumu iekšējā tirgus darbības uzlabošana, labāk īstenojot un izpildot aizsardzības tiesību aktu kopumu**

1. atkārtoti pauž atbalstu aizsardzības tiesību aktu kopumā iekļautajās direktīvās minētajiem vērienīgajiem mērķiem, kas tika noteikti, lai veicinātu turpmāku ES aizsardzības jomas piegādes ķēdes integrāciju un palielinātu dalībvalstu savstarpējo uzticēšanos, pārredzamību, vienlīdzīgu attieksmi un Eiropas aizsardzības rūpniecības vispārējo konkurētspēju;
2. uzsver, ka direktīvu efektīva īstenošana ir solis ceļā uz ES vērienīgo mērķi izveidot stratēģisko autonomiju un Eiropas aizsardzības savienību; uzsver, ka direktīvas varētu padarīt ES aizsardzības politiku saskaņotāku un sekmēt Eiropas aizsardzības rūpniecības attīstību ar nosacījumu, ka dalībvalstīm ir kopīgs redzējums un kopīga stratēģiska perspektīva attiecībā uz Eiropas aizsardzības iniciatīvām;
3. pauž nožēlu par to, ka ES aizsardzības ražojumu iekšējā tirgū joprojām ir vērojama sadrumstalotība, kas aizvien rada nevajadzīgu dublēšanos un dalībvalstu aizsardzības izdevumu neefektīvu izmantošanu;
4. atzinīgi vērtē dažas no pozitīvajām tendencēm Aizsardzības jomas iepirkuma direktīvas pakāpeniskajā īstenošanā, proti, dalībvalstu sniegto paziņojumu par līgumu un paziņojumu par līguma slēgšanas tiesību piešķiršanu skaita palielināšanos un augošo tā iepirkuma daļu, par ko iesniegts piedāvājums konkursa kārtībā, izmantojot *Tenders Electronic Daily (TED)*; taču uzsver, ka ļoti augsts iepirkuma izdevumu apmērs joprojām rodas, direktīvu nepiemērojot, un milzīga daļa līgumu slēgšanas tiesību joprojām tiek piešķirta valstu līmenī; uzsver arī to, ka procedūras MVU nav viegli pieejamas;
5. uzsver, ka ar izņēmumiem saistīto noteikumu, jo īpaši Līguma par Eiropas Savienības darbību 346. pantā paredzēto noteikumu, sistemātiska izmantošana dalībvalstīs var apdraudēt Aizsardzības jomas iepirkuma direktīvas pilnīgu un pienācīgu īstenošanu;
6. atgādina par Komisijas skaidrojošajiem norādījumiem attiecībā uz nosacījumiem, saskaņā ar kuriem var atsaukties uz LESD 346. pantu aizsardzības jomas iepirkuma jautājumos, jo šo norādījumu mērķis ir novērst to, ka dalībvalstis, iespējams, ļaunprātīgi un neatbilstīgi izmanto un nepareizi interpretē šo noteikumu; aicina dalībvalstis stingri ievērot Komisijas skaidrojošos norādījumus un prasa Komisijai nodrošināt to, lai šie norādījumi tiktu konsekventi īstenoti un ievēroti;
7. aicina aizsardzības jomas iegādēs pareizi izmantot atbrīvojumus un kompensācijas prasības, kas ierobežo godīgu konkurenci Eiropas aizsardzības aprīkojuma tirgū, un jo īpaši aicina labāk uzraudzīt un panākt to, ka pareizi tiek izmantots atbrīvojums attiecībā uz pārdošanu starp valdībām saskaņā ar Komisijas 2016. gada norādījumiem par pārdošanu starp valdībām un Aizsardzības jomas iepirkuma direktīvas piemērošanu; lai uzlabotu attiecīgo Komisijas norādījumu rūpīgu pārbaudi un īstenošanu, prasa dalībvalstīm šajā sakarībā sistemātiski un visaptveroši iesniegt konsekventus, precīzus un salīdzināmus datus par to, kā tās izmanto atbrīvojumus; uzskata, ka Komisijai būtu jāuzņemas atbildība par uzraudzību attiecībā uz to, cik lielā mērā ir nepieciešami atbrīvojumi, ko dalībvalstis izmanto, piešķirot tiesības slēgt līgumus ārpus Aizsardzības jomas iepirkuma direktīvas darbības jomas, un cik to izmantošana ir samērīga, un nebūtu galvenokārt jāpaļaujas uz nozares pārstāvju iesniegtajām sūdzībām; tādēļ mudina Komisiju pastiprināt centienus un veikt drosmīgus un proaktīvus pasākumus, lai novērstu izņēmumu ļaunprātīgu izmantošanu un pieņemtu uzstājīgāku izpildes politiku, jo īpaši nodrošinot pienākumu neizpildes procedūru efektivitāti;
8. uzskata, ka joprojām ir ļoti nepieciešams koncentrēties uz Aizsardzības jomas iepirkuma direktīvas efektīvu īstenošanu un izpildes nodrošināšanu; uzskata, ka, lai tas notiktu, dalībvalstīm būtu jākoncentrējas uz vienlīdzīgas attieksmes, pārredzamības un konkurences nodrošināšanu un uz piekļuvi publiskajiem iepirkumiem šajā jomā un ka Komisijai būtu jākoncentrējas uz to, lai īstenošanu kopējos ziņošanas standartus un sniegtu dalībvalstīm turpmākus norādījumus un informāciju par direktīvā paredzēto noteikumu piemērošanu;

Ceturtdiena, 2021, 25 marts

9. aicina dalībvalstis pienācīgi īstenot Aizsardzības jomas iepirkuma direktīvu, kā arī tās dalībvalstis, kurām ir liela un attīstīta aizsardzības rūpniecība, rādīt piemēru;
10. uzskata — lai nodrošinātu kvalitatīvu un ātri reaģējošu iepirkumu, varētu uzlabot dažus Aizsardzības jomas iepirkuma direktīvas īstenošanas aspektus, piemēram, to, kā dalībvalstis izmanto Direktīvā 2014/24/ES<sup>(6)</sup> noteikto atklāto procedūru, inovācijas partnerības vai citas jaunas procedūras, un mudina dalībvalstis tās konsekventi piemērot, kad vien tas ir iespējams; taču uzskata, ka pārskatīt Aizsardzības jomas iepirkuma direktīvu un Sūtījumu direktīvu pašreiz nav nepieciešams, jo spēkā esošais tiesiskais regulējums ir pietiekams, ja to pareizi īsteno, pienācīgi izmanto un panāk tā izpildi;
11. tādēļ aicina Komisiju uzraudzīt direktīvu īstenošanu, uzlabot to pārredzamību un sniegt norādījumus dalībvalstīm, lai nodrošinātu direktīvu konsekventu un pilnīgu izpildi un tādējādi pilnībā sasniegtu tajā noteiktos mērķus, jo savstarpīguma trūkums varētu atturēt dalībvalstis ar augstāku īstenošanas pakāpi;
12. konstatē, ka attiecībā uz Sūtījumu direktīvu jaunu instrumentu, tostarp vispārīgo sūtījumu licenču, izplatīšanās ir diezgan zema salīdzinājumā ar individuālajām sūtījumu licencēm, kuras bija plānots aizstāt ar jaunajiem instrumentiem;
13. turklāt konstatē, ka sertifikācija izplatījās lēnāk un zemākā līmenī, nekā gaidīts, un ka efektīvu Sūtījumu direktīvas piemērošanu joprojām apgrūtina šķēršļi, ko rada zems informētības līmenis, jo īpaši MVU vidū, par instrumentiem, kas pieejami saskaņā ar direktīvu, un iekšējā tirgū pastāvošajām iespējām, kā arī sistēmu, ko dalībvalstis izmanto eksporta kontrolē, papildus nepietiekamai saskaņošanai vispārīgo sūtījumu licenču īstenošanā, kas ir ievērojami šķēršļi efektīvai direktīvas piemērošanai;
14. tāpēc uzskata, ka Sūtījumu direktīva ir tikai daļēji sasniegusi savus galvenos mērķus, jo īpaši mērķi atvieglot ar aizsardzību saistīto ražojumu apriti iekšējā tirgū un radīt efektīvu iekšējo tirgu, lielāku piegādes drošību un uzlabotu konkurētspēju;
15. uzsver, ka ir svarīgi panākt patiesa iekšēja tirgus izveidi ar aizsardzību saistītu ražojumu sūtījumiem ES teritorijā, kurā valstu iestādes apzinātos, kādi ražojumi un kam tiek sūtīti, un kurā eksporta atļaujas un citi eksporta ierobežojumi ir samazināti līdz prasītajam minimumam;
16. šajā sakarībā norāda uz progresu, ko Komisija guvusi ar saviem ieteikumiem par vispārīgo sūtījumu licenču piemērošanas jomu un nosacījumiem;
17. aicina Komisiju uzlabot Sūtījumu direktīvas īstenošanu atsevišķās dalībvalstīs, uzstājot, lai valstu iestādes atrisina neatrisinātos jautājumus;
18. aicina plašāk attīstīt saziņu un informācijas apmaiņu starp valstu sūtījumu kontroles speciālistiem visā ES, lai novērstu pašreizējās atšķirības sūtījumu kontroles praksē un dalībvalstu savstarpējo neuzticēšanos, kā arī lai novērtētu vienotu valsts kontaktpunktu ieviešanu ar ES iekšējiem sūtījumiem saistītos jautājumos;
19. aicina dalībvalstis pienācīgi ņemt vērā Komisijas ieteikumus par vispārīgo sūtījumu licenču piemērošanas jomu un nosacījumiem un nepieļaut papildu nosacījumu radīšanu sūtījumiem, uz kuriem attiecas vispārīgo sūtījumu licences, kas būtu pretēji ieteikumos uzskaitītajiem nosacījumiem vai tos vājinātu; uzsver nepieciešamību nodrošināt valsts noteikumu par sūtījumu licencēm tulkojumus vismaz angļu valodā; aicina Komisiju pilnībā atbalstīt dalībvalstis un palīdzēt tām izstrādāt saskaņotas globālas un individuālas sūtījumu licences *EDIDP* un *EAF* projektiem;
20. atzinīgi vērtē tos Sūtījumu direktīvas noteikumus, kuru mērķis ir veicināt sadarbīgu iepirkumu aizsardzības jomā, un aicina dalībvalstis patiesas solidaritātes garā izmantot visas šīs direktīvas piedāvātās sadarbības iespējas, jo īpaši tās, kas paredzētas *EDIDP* un gaidāmā *EAF* satvarā;

(6) OV L 94, 28.3.2014., 65. lpp.

**Ceturtdiena, 2021, 25 marts**

21. aicina Komisiju izvirzīt par prioritāti turpmāko pārraudzību attiecībā uz ieteikumiem par vispārīgo sūtījumu licenču piemērošanas jomu un nosacījumiem, tostarp apsverot iespēju ieteikumus pārveidot par saistošiem noteikumiem, lai nākamajos gados par visaptverošu mērķi noteiktu pakāpenisku saskaņošanu;
22. aicina Komisiju un dalībvalstis pastiprināt centienus, lai, jo īpaši MVU vidū, uzlabotu informētību par Sūtījumu direktīvas instrumentiem un sniegtajiem ieguvumiem;
23. ņem vērā Stratēģisko kompasu, ar ko plānots veikt kopēju apdraudējuma analīzi; uzskata, ka aizsardzības tiesību aktu kopumam vajadzētu būt vienam no to veidojošajiem elementiem, kas palīdz veidot eksporta kontroles politiku;
24. aicina Komisiju un dalībvalstis uzlabot datu kvalitāti, pārredzamību, konsekvenci un pieejamību un apsvērt īpašu statistikas klasifikācijas kodu izveidi, lai atvieglotu abu direktīvu īstenošanas uzraudzību un nodrošinātu jēgpilnu kontroli;
25. uzsver atšķirības apjomā, kādā dalībvalstis publicē TED paziņojumus par līgumiem; uzsver to, cik svarīgi ir nodrošināt piekļuvi Sertificēto ar aizsardzību saistīto uzņēmumu reģistra (CERTIDER) tiešsaistes datubāzei un tās lietojamību; uzsver nepieciešamību sistemātiski darīt pieejamus datus par ES iekšējiem sūtījumiem, tostarp kvantitatīvos datus, kā arī sadalījumu pa licenču kategorijām, lai labāk ņemtu vērā aizsardzības un bruņošanās darbības; norāda, ka šādas atšķirības veicina ticamu datu trūkumu un var izraisīt traucējumus iekšējā tirgū un ka savstarpīguma trūkums var mazināt to dalībvalstu motivāciju, kuras īstenošanā guvušas lielāku progresu;
26. aicina Komisiju izpētīt iespējas izstrādāt kopīgas standartizētas administratīvās veidlapas, lai mazinātu administratīvo slogu uzņēmumiem, jo īpaši MVU, un veidot Eiropas pieeju ar aizsardzību saistītu ražojumu sūtījumiem;
27. aicina Komisiju stingri rīkoties direktīvu izpildē, tostarp vairāk izmantojot LESD 258. pantā paredzētās tiesības uzsākt pārkāpuma procedūras; prasa Komisijai pašai uzsākt pārkāpuma procedūras, nevis tikai reaģēt uz nozares pārstāvju iesniegtajām sūdzībām;

***Tirgus sadrumstalotības novēršana un MVU līdzdalības palielināšana***

28. norāda, ka MVU šķiet gūstam mazākus panākumus līgumu slēgšanas tiesību iegūšanā saskaņā ar Aizsardzības jomas iepirkuma direktīvu nekā vispārīgajā ES publiskajā iepirkumā; turklāt norāda, ka ir skaidrs, ka dalībvalstu iestādes nav izmantojušas direktīvā paredzētos apakšuzņēmuma līguma slēgšanas noteikumus regulāri un strukturēti; uzskata, ka minētie noteikumi dažām dalībvalstīm ir sarežģīti un grūti izmantojami (tas daļēji izskaidro direktīvas ierobežoto ietekmi) un ka tāpēc ir jānodrošina MVU piedalīties šajā procesā un jāvienkāršo procedūras;
29. uzsver, ka sertifikācijas procesi tiek uzskatīti par dārgiem, ilgstošiem un apgrūtināšiem un tādēļ MVU tie nav ne pieejami, ne pievilcīgi;
30. prasa dalībvalstīm sistemātiski ievērot Komisijas ieteikumu par apakšpiegādātāju un MVU pārrobežu piekļuvi tirgum aizsardzības nozarē, piemēram, prasības attiecībā uz informācijas kvalitāti, līgumu sadalīšanu daļās vai iepirkuma procedūras radītā administratīvā sloga mazināšanu;
31. tāpēc uzskata, ka mērķis palielināt MVU līdzdalību ir sasniegts tikai daļēji;
32. uzskata, ka Aizsardzības jomas iepirkuma direktīvā paredzētie noteikumi par konkurenci starp apakšuzņēmējiem nav ietekmējuši apakšpiegādātāju un aizsardzības jomā strādājošo MVU pārrobežu piekļuvi vai ir to ietekmējuši tikai ļoti ierobežotā apmērā; aicina dalībvalstis pārliecināties par to, ka to iekšējās procedūras nodrošina MVU pārrobežu līdzdalības iespēju un vienkāršo MVU piekļuvi piedāvājumu iesniegšanas procesiem aizsardzības un drošības jomā un piedalīšanos šajos procesos;
33. konstatē, ka daudzi MVU, kas aktīvi darbojas aizsardzības tirgos, ir iesaistīti divējāda lietojuma jautājumā, savukārt daudzi citi joprojām specializējas tieši ar aizsardzību saistītās darbībās un tāpēc ir īpaši atkarīgi no militāriem un ar aizsardzību saistītiem uzņēmumiem;

Ceturtdiena, 2021, 25 marts

34. aicina Komisiju turpināt darbu un rūpīgi pārbaudīt nepietiekamās MVU līdzdalības cēloņus;
35. aicina Komisiju apsvērt iespēju izveidot atjauninātu datu karti par attiecīgajiem MVU, kurā, vienlaikus garantējot sensitīvu datu un intelektuālā īpašuma aizsardzību, ir norādītas to rūpnieciskās un tehnoloģiskās spējas un kuram var publiski piekļūt citu dalībvalstu galvenie darbuuzņēmēji, lai apzinātu MVU ar attiecīgām spējām, kas vajadzīgas konkrētiem projektiem, un ierosināt citus efektīvus instrumentus, kas varētu palielināt MVU līdzdalību publiskā iepirkuma procesā;
36. aicina Komisiju uzlabot MVU piekļuvi finansējumam;
37. uzskata, ka dalībvalstu rīcība varētu būtiski uzlabot aizsardzības jomā strādājošo MVU un apakšpiegādātāju piekļuvi pārrobežu tirgum, un tādēļ aicina dalībvalstis pēc iespējas vispusīgāk īstenot Komisijas ieteikumus;
38. aicina dalībvalstis sistemātiskāk izmantot pašreizējos ES līmeņa instrumentus, piemēram, Eiropas Biznesa atbalsta tīklu, lai atbalstītu MVU pārrobežu darbības;

### **Atvērta Eiropas aizsardzības ekipējuma tirgus izveide**

39. uzskata, ka labāka direktīvu īstenošana ir būtiski svarīga, lai sasniegtu visaptverošo mērķi uzlabot iekšējā aizsardzības ražojumu tirgus darbību un sekmēt atvērta Eiropas aizsardzības ekipējuma tirgus izveidi;
40. aicina Komisiju censties palielināt tiesiskā regulējuma ar aizsardzību saistītu ražojumu sūtījumiem plašu pieņemšanu, uzlabojot vispārīgo sūtījumu licenču pieejamību visā ES un risinot sertifikācijas sistēmas ierobežoto piemērošanu, kura var stimulēt Eiropas aizsardzības ekipējuma tirgus veidošanos un tādējādi uzlabot iekšējā ar aizsardzību saistīto ražojumu tirgus darbību;
41. aicina Komisiju veikt konkrētas darbības, ar kurām vairo uzticību starp dalībvalstīm aizsardzības un drošības jomā, lai uzlabotu to sadarbību un radītu patiesu vienotu tirgu ar aizsardzību saistīto ražojumu jomā;
42. uzskata, ka direktīvu efektīva īstenošana arī vēl vairāk uzlabotu pēdējos gados uzsākto aizsardzības iniciatīvu efektivitāti, jo īpaši *PESCO*, koordinēto ikgadējo pārskatu par aizsardzību (*CARD*), *EAF* un pārskatīto Spēju attīstības plānu (*CDP*), kas kopumā var veicināt sadarbīgu aizsardzības spēju plānošanu, attīstību, iepirkumu un darbību; aicina dalībvalstis stimulēt Eiropas aizsardzības ekipējuma tirgu, sadarbojoties *PESCO* un *EAF* projektos; šajā sakarībā norāda, ka dalībvalstīm būtu jādalās ar pieredzi un paraugpraksi, kas līdz šim gūta, īstenojot aizsardzības tiesību aktu kopumu, lai mazinātu tā nevienmērīgu īstenošanas līmeni;
43. uzsver, ka ir nepieciešams saskaņotāk interpretēt un konsekventāk īstenot ES kopējo nostāju par ieroču eksportu, ņemot vērā astoņus ES ieroču eksporta kritērijus, lai ierobežotu ES iekšējā aizsardzības tirgus sadrumstalotību un pastiprinātu ES ārpolitikas saskaņotību; prasa rīkoties, lai novērstu Sūtījumu direktīvas, kopējās nostājas un Divējāda lietojuma regulas iespējamās nepilnības;
44. aicina dalībvalstis izrādīt politisko gribu palielināt ES iekšienē veiktas iegādes aizsardzības jomā un sadarbību pētniecības un izstrādes jomā un izmantot kopēju aizsardzības pētniecību un izstrādi, un iegādes, lai uzlabotu to militāro spēku sadarbību;
45. prasa atjaunot centienus, lai novērstu *EDTIB* pastāvīgās tehnoloģiskās un inovācijas nepilnības un trūkumus un tādējādi samazinātu pieaugošo Eiropas atkarību no importa aizsardzības jomā; uzsver — lai izveidotu uzticamu un visaptverošu Eiropas aizsardzības ekipējuma tirgu un efektīvu aizsardzības nozari, Komisijai ir jāiesniedz visaptveroša ES mēroga piegādes drošības režīma stratēģija;
46. uzsver, ka tirdzniecības un sadarbības nolīgums neattiecas uz ES un Apvienotās Karalistes sadarbību aizsardzības jomā, un iesaka veikt pienācīgu analīzi par *Brexit* ietekmi uz ES aizsardzības ekipējuma tirgu;

**Ceturtdiena, 2021, 25 marts**

47. uzskata, ka kopš abu direktīvu pieņemšanas Eiropas aizsardzības ekipējuma tirgū ir notikušas daudzas pārmaiņas; aicina Komisiju analizēt pieejamo instrumentu efektivitāti, ņemot vērā minētās pārmaiņas;

o

o o

48. uzdod priekšsēdētājam šo rezolūciju nosūtīt Padomei un Komisijai.

---



Ceturtdiena, 2021, 25 marts

P9\_TA(2021)0103

**Regulas (ES, Euratom) 2020/2092 piemērošana (tiesiskuma nosacījumu mehānisms)****Eiropas Parlamenta 2021. gada 25. marta rezolūcija par Regulas (ES, Euratom) 2020/2092 piemērošanu (tiesiskuma nosacījumu mehānisms) (2021/2582(RSP))**

(2021/C 494/06)

*Eiropas Parlaments,*

- ņemot vērā Līguma par Eiropas Savienību (LES) 2. pantu, 3. panta 1. punktu, 3. panta 3. punkta otro daļu, 4. panta 3. punktu un 6. pantu,
- ņemot vērā LES 13. pantu, 14. panta 1. punktu, 16. panta 1. punktu, 17. panta 1. punktu, 17. panta 3. punkta otro daļu un 17. panta 8. punktu,
- ņemot vērā Līguma par Eiropas Savienības darbību (LESD) pantus, kuri attiecas uz demokrātijas, tiesiskuma un pamattiesību ievērošanu, aizsardzību un veicināšanu Savienībā, tostarp tā 234., 265., 310., 317. un 319. pantu,
- ņemot vērā Eiropas Savienības Pamattiesību hartu,
- ņemot vērā 2010. gada 20. novembra Pamatnolīgumu par Eiropas Parlamenta un Eiropas Komisijas attiecībām <sup>(1)</sup>,
- ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES, Euratom) 2020/2092 (2020. gada 16. decembris) par vispārēju nosacītības režīmu Savienības budžeta aizsardzībai <sup>(2)</sup>,
- ņemot vērā Komisijas 2020. gada 30. septembra paziņojumu “2020. gada ziņojums par tiesiskumu” (COM(2020)0580),
- ņemot vērā 2020. gada 17. decembra rezolūciju par daudzgadu finanšu shēmu 2021.–2027. gadam, iestāžu nolīgumu, ES Atvērēšanas instrumentu un Tiesiskuma regulu <sup>(3)</sup>,
- ņemot vērā 2020. gada 11. decembrī pieņemtos Eiropadomes secinājumus,
- ņemot vērā 2020. gada 21. jūlijā pieņemtos Eiropadomes secinājumus,
- ņemot vērā 2020. gada 23. jūlija rezolūciju par Eiropadomes 2020. gada 17.–21. jūlija ārkārtas sanāksmes secinājumiem <sup>(4)</sup>,
- ņemot vērā Komisijas priekšsēdētājas Urzulas fon der Leienas runu Eiropas Parlamenta plenārsēdē par Eiropadomes 2020. gada 10. un 11. decembra sanāksmes secinājumiem <sup>(5)</sup>,
- ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES, Euratom) 2020/2223 (2020. gada 23. decembris), ar kuru groza Regulu (ES, Euratom) Nr. 883/2013 attiecībā uz sadarbību ar Eiropas Prokuratūru un Eiropas Biroja krāpšanas apkarošanai izmeklēšanas efektivitāti <sup>(6)</sup>, kura stājās spēkā 2021. gada 17. janvārī,
- ņemot vērā Reglamenta 132. panta 2. punktu,

A. tā kā Savienība ir dibināta, pamatojoties uz tādām vērtībām kā cilvēka cieņas respektēšana, brīvība, demokrātija, vienlīdzība, tiesiskums un cilvēktiesības, tostarp minoritāšu tiesības, kā tas noteikts LES 2. pantā;

<sup>(1)</sup> OV L 304, 20.11.2010., 47. lpp.

<sup>(2)</sup> OV L 433 I, 22.12.2020., 1. lpp.

<sup>(3)</sup> Pieņemtie teksti, P9\_TA(2020)0360.

<sup>(4)</sup> Pieņemtie teksti, P9\_TA(2020)0206.

<sup>(5)</sup> [https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/speech\\_20\\_2442](https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/speech_20_2442)

<sup>(6)</sup> OV L 437, 28.12.2020., 49. lpp.

**Ceturtdiena, 2021, 25 marts**

- B. tā kā Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES, *Euratom*) 2020/2092 (2020. gada 16. decembris) par vispārēju nosacītības režīmu Savienības budžeta aizsardzībai (“Tiesiskuma nosacījumu regula”) stājās spēkā 2021. gada 1. janvārī un kopš tā laika ir piemērojama;
- C. tā kā saskaņā ar LES 17. panta 1. punktu Komisija “nodrošina Līgumu piemērošanu, kā arī iestāžu saskaņā ar Līgumiem pieņemto pasākumu piemērošanu”;
- D. tā kā saskaņā ar LESD 234. pantu Eiropas Parlamentam ir tiesības balsot par priekšlikumu izteikt neuzticību Komisijai;
- E. tā kā saskaņā ar LESD 319. pantu “Eiropas Parlaments pēc Padomes ieteikuma atbrīvo Komisiju no atbildības par budžeta izpildi”;
- F. tā kā Tiesiskuma nosacījumu regulā ir skaidri definēta tās piemērojamība, mērķis un darbības joma,
1. atkārtoti pauž savu nostāju, kas izklāstīta 2020. gada 17. decembra rezolūcijā; uzsver, ka Tiesiskuma nosacījumu regula ir stājusies spēkā un uzliek saistības kopumā attiecībā uz visām saistību apropriācijām un maksājumu apropriācijām visās dalībvalstīs un attiecībā uz ES iestādēm; uzsver, ka ir svarīgi, lai Regula būtu tieši piemērojama no 2021. gada 1. janvāra, jo īpaši saistībā ar *NextGenerationEU* līdzekļu izmaksu, kas notiks budžeta cikla pašā sākumā;
  2. norāda, ka pārkāpumi, kas notikuši pirms Regulas stāšanās spēkā, var arī izraisīt pasākumu pieņemšanu saskaņā ar Regulu, ja vien tie joprojām pastāv un pietiekami tiešā veidā ietekmē vai nopietni draud ietekmēt Savienības budžeta pareizu finanšu pārvaldību vai Savienības finanšu interešu aizsardzību;
  3. uzsver, ka ir svarīgi aizsargāt Savienības finanšu intereses un arī ievērot tiesiskumu; uzsver, ka pastāv nepārprotama saikne starp tiesiskuma ievērošanu un efektīvu Savienības budžeta izpildi saskaņā ar pareizas finanšu pārvaldības principiem;
  4. atgādina, ka saskaņā ar Tiesiskuma nosacījumu regulas 2. pantu tiesiskums “attiecas uz Savienības vērtību, kas noteikta LES 2. pantā,” un “ietver šādus principus — likumību, kas nozīmē pārredzamu, pārskatatbildīgu, demokrātisku un plurālistisku likumdošanas procesu; juridisko noteiktību; izpildvaras patvaļīguma aizliegumu; efektīvu tiesību aizsardzību tiesā, tostarp tiesu iestāžu pieejamību, ko nodrošina neatkarīgas un objektīvas tiesas, arī attiecībā uz pamattiesībām; varas dalīšanu; un nediskriminēšanu un vienlīdzību likuma priekšā”; turklāt atgādina, ka “tiesiskums ir jāsaprot tā, ka tiek ņemtas vērā arī pārējās Savienības vērtības un principi, kas noteikti LES 2. pantā”;
  5. atgādina, ka saskaņā ar Tiesiskuma nosacījumu regulas 5. pantu “Komisija pārbauda, vai piemērojamie tiesību akti ir ievēroti, un vajadzības gadījumā veic visus atbilstīgos Savienības budžeta aizsardzības pasākumus”;
  6. atgādina, ka Komisija “ir pilnīgi neatkarīga” un tās locekļi “nelūdz un nepieņem nevienas valdības [...] norādījumus” saskaņā ar LES 17. panta 3. punktu un LESD 245. pantu; atgādina, ka saskaņā ar LES 17. panta 8. punktu Komisija “ir atbildīga Eiropas Parlamenta priekšā”;
  7. uzskata, ka ir nekavējoties jāizskata situācija saistībā ar tiesiskuma principu ievērošanu dažās dalībvalstīs; mudina Komisiju pilnībā izmantot savas izmeklēšanas pilnvaras attiecībā uz katru gadījumu, kad dalībvalsts, iespējams, pārkāpj tiesiskuma principus, kas pietiekami tiešā veidā ietekmē vai nopietni draud ietekmēt Savienības budžeta pareizu finanšu pārvaldību;
  8. atgādina, ka ar pārskatīto OLAF regulu ir izveidota sadarbība ar Eiropas Prokuratūru un palielinātas OLAF iespējas veikt izmeklēšanu, jo īpaši pastiprinot noteikumus par krāpšanas apkarošanas koordinācijas dienestiem dalībvalstīs un par OLAF un valstu kompetento iestāžu sadarbību pirms izmeklēšanas, tās laikā un pēc tās;

Ceturtdiena, 2021, 25 marts

9. uzsver, ka Komisijai ir pienākums nekavējoties informēt Eiropas Parlamentu un Padomi par visiem paziņojumiem, kas nosūtīti dalībvalstīm, ja tai ir pamatots iemesls uzskatīt, ka ir izpildīti Regulā paredzētie nosacījumi pasākumu pieņemšanai; ar vilšanos konstatē, ka kopš Regulas stāšanās spēkā dalībvalstīm nav nosūtīts neviens rakstisks paziņojums, neraugoties uz daudzām bažām par tiesiskuma pārkāpumiem, kas konstatēti Komisijas 2020. gada ziņojumā par tiesiskumu, kas ietekmē Savienības budžeta pareizu finanšu pārvaldību un ko dalībvalstis joprojām nav atrisinājušas; norāda, ka pārējās Savienības tiesību aktos noteiktās procedūras neļauj Komisijai efektīvāk aizsargāt Savienības budžetu;
10. aicina Komisiju regulāri informēt Parlamentu par visām notiekošajām izmeklēšanām par tiesiskuma principu pārkāpumiem, kas pietiekami tiešā veidā ietekmē vai nopietni draud ietekmēt Savienības budžeta pareizu finanšu pārvaldību, jo tas ir Komisijas pienākums saskaņā ar Tiesiskuma nosacījumu regulu un Iestāžu pamatnolīgumu starp Eiropas Parlamentu un Komisiju;
11. aicina Komisiju ikgadējā ziņojumā par tiesiskumu iekļaut īpašu sadaļu, kurā būtu izanalizēti gadījumi, kad tiesiskuma principu pārkāpumi konkrētā dalībvalstī varētu pietiekami tiešā veidā ietekmēt vai nopietni draudēt ietekmēt Savienības budžeta pareizu finanšu pārvaldību;
12. atgādina, ka tikai Eiropas Savienības Tiesa (EST) ir pilnvarota anulēt regulu vai kādu tās daļu; atkārtoti apstiprina, ka Parlaments aizstāvēs regulas spēkā esamību EST lietās C-156/21 un C-157/21 un pieprasīs paātrinātu tiesvedību; tomēr atgādina, ka saskaņā ar LESD 278. pantu EST iesniegtās prasības neaptur piemērošanu;
13. uzsver, ka Tiesiskuma nosacījumu regulas piemērošana nevar būt atkarīga no pamatnostādņu pieņemšanas, un mudina Komisiju izvairīties no turpmākas kavēšanās tās piemērošanā; atgādina, ka nekādas pamatnostādnes nedrīkst apdraudēt abu likumdevēju nodomu; norāda, ka Komisija ir sākusi izstrādāt pamatnostādnes par regulas piemērošanu; prasa, lai gadījumā, ja Komisija uzskata, ka šādas pamatnostādnes ir vajadzīgas, tās tiktu pieņemtas pēc iespējas drīzāk, bet ne vēlāk kā 2021. gada 1. jūnijā, un uzstāj, ka pirms to pieņemšanas ir jāapspriežas ar Parlamentu;
14. ja Komisija nepildīs savus pienākumus saskaņā ar šo regulu un līdz 2021. gada 1. jūnijam nesniegs Parlamentam iepriekš minēto informāciju, Parlaments uzskatīs to par bezdarbību un pēc tam saskaņā ar LESD 265. pantu iesniegs prasību pret Komisiju;
15. uzdod priekšsēdētājam šo rezolūciju nosūtīt Komisijai, Padomei un dalībvalstīm.

Ceturtdiena, 2021. gada 25. marts

P9\_TA(2021)0107

## Gaisa kvalitātes direktīvu īstenošana

**Eiropas Parlamenta 2021. gada 25. marta rezolūcija par gaisa kvalitātes direktīvu — Direktīvas 2004/107/EK un Direktīvas 2008/50/EK — īstenošanu (2020/2091(INI))**

(2021/C 494/07)

Eiropas Parlaments,

- ņemot vērā nolīgumu, ko pieņēma ANO Vispārējās konvencijas par klimata pārmaiņām Pušu 21. konferencē (COP 21), Parīzē, 2015. gada 12. decembrī (Parīzes nolīgums),
- ņemot vērā Apvienoto Nāciju Organizācijas Ilgtspējīgas attīstības programmu 2030. gadam un ANO ilgtspējīgas attīstības mērķus (IAM),
- ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību, jo īpaši tā 191. pantu,
- ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes 2008. gada 21. maija Direktīvu 2008/50/EK par gaisa kvalitāti un tīrāku gaisu Eiropai <sup>(1)</sup>,
- ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes 2004. gada 15. decembra Direktīvu 2004/107/EK par arsēnu, kadmiju, dzīvsudrabu, niķeli un policikliskiem aromātiskiem ogleņūdeņražiem apkārtējā gaisā <sup>(2)</sup>,
- ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes 2016. gada 14. decembra Direktīvu (ES) 2016/2284 par dažu gaisu piesārņojošo vielu valstu emisiju samazināšanu un ar ko groza Direktīvu 2003/35/EK un atceļ Direktīvu 2001/81/EK (NEC direktīva) <sup>(3)</sup>,
- ņemot vērā Komisijas 2011. gada 12. decembra Īstenošanas lēmumu 2011/850/ES, kurā izklāstīti noteikumi par Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2004/107/EK un Direktīvu 2008/50/EK attiecībā uz savstarpēju informācijas apmaiņu un ziņojumiem par apkārtējā gaisa kvalitāti <sup>(4)</sup>,
- ņemot vērā Komisijas 2019. gada 11. decembra paziņojumu par Eiropas zaļo kursu (COM(2019)0640),
- ņemot vērā Komisijas 2018. gada 17. maija paziņojumu “Eiropa, kas aizsargā: tīru gaisu ikvienam” (COM(2018)0330),
- ņemot vērā Komisijas 2020. gada 4. marta priekšlikumu Eiropas Parlamenta un Padomes regulai, ar ko izveido klimatneitralitātes panākšanas satvaru un groza Regulu (ES) 2018/1999 (Eiropas Klimata akts) (COM(2020)0080),
- ņemot vērā Eiropas Komisijas dienestu 2019. gada 28. novembra darba dokumentu par ES apkārtējā gaisa kvalitātes direktīvu (Direktīvas 2008/50/EK un Direktīvas 2004/107/EK) atbilstības pārbaudi (SWD(2019)0427),
- ņemot vērā Komisijas 2020. gada 26. jūnija ziņojumu Eiropas Parlamentam un Padomei par panākto progresu Direktīvas (ES) 2016/2284 par dažu gaisu piesārņojošo vielu valstu emisiju samazināšanu īstenošanā (COM(2020)0266),
- ņemot vērā Komisijas 2021. gada 8. janvāra ziņojumu Eiropas Parlamentam, Padomei, Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejai un Reģionu komitejai “Otrais pārskats par programmu “Tīru gaisu Eiropā”” (COM(2021)0003),

<sup>(1)</sup> OV L 152, 11.6.2008., 1. lpp.

<sup>(2)</sup> OV L 23, 26.1.2005., 3. lpp.

<sup>(3)</sup> OV L 344, 17.12.2016., 1. lpp.

<sup>(4)</sup> OV L 335, 17.12.2011., 86. lpp.

Ceturtdiena, 2021, 25 marts

- ņemot vērā Komisijas ceļvedi apkārtējā gaisa kvalitātes direktīvu pārskatīšanas sākotnējam ietekmes novērtējumam,
- ņemot vērā ES darba drošības un veselības aizsardzības politiku, it īpaši Komisijas 2017. gada 10. janvāra paziņojumu "Drošāks un veselīgāks darbs visiem. ES darba drošības un veselības aizsardzības tiesību aktu un politikas modernizēšana (COM(2017)0012), kā arī Eiropas Parlamenta un Padomes 2004. gada 29. aprīļa Direktīvu 2004/37/EK par darba ņēmēju aizsardzību pret risku, kas saistīts ar kancerogēnu vai mutagēnu iedarbību darbā <sup>(5)</sup>,
- ņemot vērā Komisijas 2020. gada 14. oktobra paziņojumu par ES metāna emisiju mazināšanas stratēģiju (COM(2020)0663),
- ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes 2010. gada 24. novembra Direktīvu 2010/75/ES par rūpnieciskajām emisijām (piesārņojuma integrēta novēršana un kontrole) <sup>(6)</sup>,
- ņemot vērā Komisijas 2020. gada 14. oktobra paziņojumu "Ilgspēju sekmējoša ķīmikāliju stratēģija "Ceļā uz vidi, kas brīva no toksikantiem"" (COM(2020)0667) un Eiropas Parlamenta 2020. gada 10. jūlija rezolūciju par ilgspēju sekmējošu stratēģiju attiecībā uz ķīmikālijām <sup>(7)</sup>,
- ņemot vērā 2019. gada 13. marta rezolūciju par Eiropas nodrošinātu aizsardzību: tīrs gaiss visiem <sup>(8)</sup>,
- ņemot vērā 2019. gada 28. novembra rezolūciju par ārkārtas situāciju klimata un vides jomā <sup>(9)</sup>,
- ņemot vērā Reģionu komitejas 2020. gada 2. jūlija atzinumu "ES tīras gaisa politikas nākotne saistībā ar nulles piesārņojuma mērķi" <sup>(10)</sup>,
- ņemot vērā Eiropas Revīzijas palātas 2018. gada 11. septembra Īpašo ziņojumu Nr. 23/2018 "Gaisa piesārņojums: mūsu veselība joprojām nav pietiekami aizsargāta",
- ņemot vērā Eiropas Vides aģentūras 2020. gada 23. novembra ziņojumu Nr. 9/2020 "Gaisa kvalitāte Eiropā 2020. gadā".
- ņemot vērā Eiropas Parlamenta Izpētes dienesta (EPRS) 2021. gada 18. janvāra Eiropas īstenošanas novērtējumu "ES politika attiecībā uz gaisa kvalitāti: atsevišķu tiesību aktu īstenošana" un tā I pielikumu "Vietējo gaisa kvalitātes politikas nostādņu kartēšana un novērtēšana. Kādu pieredzi gaisa kvalitātes politikas jomā varētu gūt no pārvietošanās ierobežojumiem saistībā ar Covid-19?",
- ņemot vērā EP Ekonomikas, zinātnes un dzīves kvalitātes politikas departamenta 2021. gada janvāra pētījumu "Gaisa piesārņojums un Covid-19",
- ņemot vērā EP Ekonomikas, zinātnes un dzīves kvalitātes politikas departamenta 2019. gada 18. marta pētījumu Vides, sabiedrības veselības un pārtikas nekaitīguma komitejai ar nosaukumu "Gaisa kvalitātes paraugu ņemšanas punkti — mērījumu reprezentativitāte un salīdzināmība saskaņā ar Direktīvu 2008/50/EK par gaisa kvalitāti un tīrāku gaisu Eiropai",
- ņemot vērā Pasaules Veselības organizācijas (PVO) 2015. gada 26. maija rezolūciju "Veselība un vide: risinot problēmas saistībā ar gaisa piesārņojuma ietekmi uz veselību",
- ņemot vērā Reglamenta 54. pantu, kā arī 1. panta 1. punkta e) apakšpunktu un 3. pielikumu Priekšsēdētāju konferences 2002. gada 12. decembra lēmumā par procedūru patstāvīgo ziņojumu sagatavošanas atļaujas piešķiršanai,

<sup>(5)</sup> OV L 158, 30.4.2004., 50. lpp.

<sup>(6)</sup> OV L 334, 17.12.2010., 17. lpp.

<sup>(7)</sup> Pieņemtie teksti, P9\_TA(2020)0201.

<sup>(8)</sup> OV C 23, 21.1.2021., 23. lpp.

<sup>(9)</sup> Pieņemtie teksti, P9\_TA(2019)0078.

<sup>(10)</sup> OV C 324, 1.10.2020., 35. lpp.

## Ceturtdiena, 2021, 25 marts

- ņemot vērā Transporta un tūrisma komitejas atzinumu,
  - ņemot vērā Vides, sabiedrības veselības un pārtikas nekaitīguma komitejas ziņojumu (A9-0037/2021),
- A. tā kā tīrs gaiss ir ārkārtīgi svarīgs cilvēka veselībai, dzīves kvalitātei un videi un IAM ir noteikts par vienu no pasaules mēroga prioritātēm veselības jomā;
- B. tā kā gaisa piesārņojums ir pārrobežu problēma un ziņojumā "Otrais pārskats par programmu "Tīru gaisu Eiropā"" minēts, ka notiek ievērojama gaisa piesārņotāju apmaiņa dalībvalstu starpā, kā arī ES un trešo valstu starpā; tā kā daudzos gadījumos sliktas gaisa kvalitātes negatīvā ietekme ir kļuvusi par vietējo problēmu dalībvalstīs, kuras nespēj veikt darbības saistībā ar emisiju avotiem ārpus to teritorijas;
- C. tā kā gaisa piesārņojums ir vienīgais nopietnākais vides faktors Eiropā, kas apdraud veselību<sup>(11)</sup> un kas reģionus, sociālekonomiskās un vecuma grupas ietekmē atšķirīgi un saskaņā ar EVA jaunākajām aplēsēm par gaisa piesārņojuma radīto ietekmi uz veselību tas ir iemesls gandrīz 400 000 priekšlaicīgas nāves gadījumiem gadā; tā kā 2018. gadā cieta daļiņu (PM<sub>2,5</sub>) koncentrācija ES 28 dalībvalstīs un ilgstoša to iedarbība izraisīja aptuveni 379 000 priekšlaicīgas nāves gadījumus; tā kā tiek lēsts, ka 2018. gadā NO<sub>2</sub> un O<sub>3</sub> koncentrācija izraisīja attiecīgi aptuveni 54 000 un 19 400 priekšlaicīgas nāves gadījumus<sup>(12)</sup>;
- D. tā kā gaisa piesārņojumam ir saistība ar elpošanas sistēmas un sirds un asinsvadu slimībām, insultu un vēzi un jaunākajos pētījumos ir konstatēta arī tā saistība ar negatīvu ietekmi uz auglību, grūtniecību un jaundzimušajiem, kā arī ar demenci<sup>(13)</sup>, strukturālām izmaiņām bērnu smadzenēs, Alcheimera slimību, hronisku iekaisumu un kognitīviem traucējumiem<sup>(14)</sup> un ar diabēta izraisītu mirstību<sup>(15)</sup>; tā kā kopš 1990. gada gaisa piesārņojuma izraisītu priekšlaicīgas nāves gadījumu skaits ir samazinājies par vairāk nekā 50 %<sup>(16)</sup>;
- E. tā kā ir iegūti pierādījumi tam, ka gaisa piesārņojuma iedarbība var ietekmēt to cilvēku veselības stāvokli, kuri saslimst ar Covid-19, un tas notiek galvenokārt tādēļ, ka ir nodarīts kaitējums elpošanas sistēmai un imūnsistēmai un notiek proteīnu ekspresija, ka ļauj vīrusam iekļūt šūnās<sup>(17)</sup>;
- F. tā kā saskaņā ar Komisijas ziņojumu "Otrais pārskats par programmu "Tīru gaisu Eiropā"" gaisa piesārņojuma izraisītu priekšlaicīgas nāves gadījumu skaits līdz 2030. gadam varētu samazināties par aptuveni 55 % gadā salīdzinājumā ar 2005. gadu, ja dalībvalstis īsteno visus pasākumus, ko paredz spēkā esošie ES tiesību akti, kas reglamentē gaisa piesārņojuma avotus;

<sup>(11)</sup> Pasaules Veselības organizācija, "Ambient Air Pollution: A global assessment of exposure and burden of disease" [Gaisa piesārņojums: saslimstības un tās radītā sloga visaptverošs novērtējums], Ženēva, 2016.

<sup>(12)</sup> Eiropas Vides aģentūras 2020. gada 23. novembra ziņojums Nr. 9/2020 "Gaisa kvalitāte Eiropā 2020. gadā".

<sup>(13)</sup> Chen, H. un citi, "Living near major roads and the incidence of dementia, Parkinson's disease, and multiple sclerosis: a population based cohort study" [Demences, Pārkinsona slimības un multiplās sklerozes sastopamība lielu autoceļu tuvumā dzīvojošu personu vidū: iedzīvotāju kohortas pētījums], *The Lancet*, 389. izdevums, Nr. 19970, Elsevier Ltd., 2017, 718.–726. lpp.

<sup>(14)</sup> Guxens, M. un citi, "Air Pollution Exposure During Fetal Life, Brain Morphology, and Cognitive Function in School-Age Children" [Gaisa piesārņojuma ietekme embrionālā dzīves periodā, skolas vecuma bērnu smadzeņu morfoloģija un kognitīvās funkcijas], *Biological Psychiatry*, 84. izdevums, Nr. 4, Elsevier Inc., 2018, 295.–3030. lpp.

<sup>(15)</sup> Lim, C. C. un citi, "Association between long-term exposure to ambient air pollution and diabetes mortality" [Saistība starp gaisa piesārņojuma ilgstošu ietekmi un diabēta izraisītu mirstību], *US Environmental Research*, 165. izdevums, Elsevier Inc., 2018, 330.–336. lpp.

<sup>(16)</sup> EVA, "Air pollution: how it affects our health" [Gaisa piesārņojums: kā tas ietekmē mūsu veselību], Kopenhāgena, 2020, sk. šeit: <https://www.eea.europa.eu/themes/air/health-impacts-of-air-pollution>.

<sup>(17)</sup> Eiropas Parlamenta Ekonomikas, zinātnes un dzīves kvalitātes politikas departamenta 2021. gada janvāra pētījums "Gaisa piesārņojums un Covid-19. Tostarp gaisa piesārņojuma aspekti lauku apvidos, gaisa piesārņojums iekšelpās, mūsu sabiedrības neaizsargātība un noturība pret elpošanas sistēmas slimībām, gaisa piesārņojuma radītā sociālā nevienlīdzība".



Ceturtdiena, 2021, 25 marts

- G. tā kā pilsētu iedzīvotāji ir visvairāk pakļauti gaisa piesārņojumam un tā kā pasaulē tikai katrs desmitais cilvēks dzīvo pilsētā, un tas atbilst PVO gaisa kvalitātes pamatnostādņem<sup>(18)</sup>; tā kā mūsdienās 75 % ES iedzīvotāju dzīvo pilsētā un piepilsētā<sup>(19)</sup>;
- H. tā kā 98 % ES pilsētu iedzīvotāju tiek pakļauti tādu ozona robežvērtību iedarbībai, kas pārsniedz PVO pamatnostādņēs noteiktās; tā kā 77 % ES 28 dalībvalstu iedzīvotāju tiek pakļauti tādu PM<sub>2,5</sub> robežvērtību iedarbībai, kas pārsniedz PVO pamatnostādņēs noteiktās<sup>(20)</sup>;
- I. tā kā žurnālā “*The Lancet Planetary Health*” 2021. gada 19. janvārī tika publicēts pētījums par gaisa piesārņojuma ietekmes uz mirstību novērtējumu gandrīz tūkstotī Eiropas pilsētā<sup>(21)</sup>; tā kā tika konstatēts, ka desmit pilsētas, kurās ir zemākā NO<sub>x</sub> un PM<sub>2,5</sub> piesārņojuma izraisītā mirstība, atrodas lielākoties Ziemeļeiropā; tā kā ar gaisa kvalitāti saistītās problēmas dažādās vietās būtiski atšķiras un tā kā galvenie problēmu cēloņi ir dažādi — no apkures sistēmām līdz transportam; tā kā, neskatoties uz ekonomikas izaugsmi, salīdzinājumā ar 1990. gadu gaisa kvalitāte kopumā uzlabojas;
- J. tā kā gaisa piesārņojumam ir būtiska negatīva ietekme uz cilvēkiem un ekonomiku, piemēram, saīsinot paredzamo mūža ilgumu, palielinot medicīniskos izdevumus, samazinot darba produktivitāti, pasliktinot ekosistēmu stāvokli un izraisot biodaudzveidības zudumu un klimata pārmaiņas; tā kā gaisa piesārņojuma radītās kopējās izmaksas sabiedrībai, kā arī veselības jomā un ekonomikā Eiropā ir 330–940 miljardi EUR gadā, savukārt visu to pasākumu, kas uzlabo gaisa kvalitāti, kopējās izmaksas ir 70–80 miljardi EUR gadā<sup>(22)</sup>; tā kā izmaksas, ko rada bezdarbība, tostarp saistībā ar gaisa piesārņojuma kaitīgo ietekmi uz iedzīvotāju veselību, ekonomiku un sabiedrību, būtiski pārsniedz darbību izmaksas, neskatoties uz to, ka darbību veido dažādi politikas pasākumi; tā kā saskaņā ar Komisijas aplēsēm spēkā esošo ES tiesību aktu tīra gaisa nodrošināšanai pilnīga īstenošana līdz 2030. gadam varētu nodrošināt neto ieguvumus līdz 42 miljardiem EUR gadā, it īpaši pazeminot mirstības un morbiditātes rādītājus<sup>(23)</sup>;
- K. tā kā laikposmā no 1990. līdz 2018. gadam ES reģistrēja visu gaisa piesārņotāju emisiju samazinājumu; tā kā lielākais samazinājums tiks ziņots attiecībā uz sēra oksīdiem (SO<sub>x</sub>), kuru emisijas samazinājās par 90 %, tiem sekoja nemetāna gaistošie organiskie savienojumi (NMGOS) un slāpekļa oksīdi (NO<sub>x</sub>), kuru emisijas samazinājās attiecīgi par aptuveni 60 % un 55 %; tā kā smalko daļiņu (PM<sub>2,5</sub>) emisijas kopš 1990. gada ir samazinājušās gandrīz uz pusi un amonjaka (NH<sub>3</sub>) emisijas ir samazinājušās aptuveni par vienu ceturtdaļu<sup>(24)</sup>; tā kā NH<sub>3</sub> emisiju līmenis kopš 2010. gada ir saglabājies nemainīgs;
- L. tā kā saskaņā ar jaunākajiem pieejamajiem 2018. gada datiem 10 dalībvalstīm to NH<sub>3</sub> emisiju līmenis bija jāsamazina par līdz 10 % mazāk nekā 2 gadu laikā un attiecīgi 6 un 5 dalībvalstīm bija jāsamazina to PM<sub>2,5</sub> un NO<sub>x</sub> emisijas par līdz 30 % vai vairāk, lai nodrošinātu atbilstību 2020. gada robežvērtībām, kas noteiktas NEC Direktīvā<sup>(25)</sup>;

<sup>(18)</sup> Pasaules Veselības organizācija, “*Ambient Air Pollution: A global assessment of exposure and burden of disease*” [Gaisa piesārņojums: saslimstības un tās radītā sloga visaptverošs novērtējums], Ženēva, 2016.

<sup>(19)</sup> Eurostat 2016. gada 7. septembra statistikas grāmata “Urbānā Eiropa — statistika par pilsētām, mazpilsētām un piepilsētām”.

<sup>(20)</sup> Eiropas Vides aģentūras (EVA) 2020. gada 23. novembra ziņojums Nr. 9/2020 “Gaisa kvalitāte Eiropā 2020. gadā”.

<sup>(21)</sup> Khomenko, S. un citi, “*Premature mortality due to air pollution in European cities: a health impact assessment*” [Gaisa piesārņojuma izraisīta priekšlaicīga mirstība Eiropas pilsētās: ietekmes uz veselību novērtējums], *The Lancet Planetary Health*, Elsevier Inc., 2021.

<sup>(22)</sup> Eiropas Parlamenta Izpētes dienesta (EPRS) 2021. gada 18. janvāra Eiropas īstenošanas novērtējums “ES politika attiecībā uz gaisa kvalitāti: atsevišķu tiesību aktu īstenošana”, 26. lpp.

<sup>(23)</sup> Amann, M. un citi, “*Support to the development of the Second Clean Air Outlook*” [Atbalsts otrā pārskata par programmu “Tīru gaisu Eiropā” sagatavošanai], īpašā vienošanās Nr. 6 saskaņā ar pamatlīgumu ENV.C.3/FRA/2017/0012 (galīgais ziņojums), Eiropas Komisija, Brisele, 2020.

<sup>(24)</sup> Eurostat, *Air pollution statistics – emission inventories* [Gaisa piesārņojuma statistika — emisiju pārskats], Luksemburga, 2020, sk. šeit: [www.ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=Air\\_pollution\\_statistics\\_-\\_emission\\_inventories&oldid=403107](http://www.ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=Air_pollution_statistics_-_emission_inventories&oldid=403107)

<sup>(25)</sup> COM(2021)0003.

## Ceturtdiena, 2021, 25 marts

- M. tā kā gaisa piesārņojums izraisa vides degradāciju un būtisku negatīvu ietekmi uz dabiskajām ekosistēmām un biodaudzveidību, tostarp izraisa eitrofikāciju un paskābināšanos, un troposfēras ozons kaitē veģetācijai, kā arī gaisa piesārņojums rada būtisku negatīvu ietekmi uz ūdens un augsnes kvalitāti, to atbalstītajiem ekosistēmu pakalpojumiem un klimatu un var kaitēt apbūvētajai videi un kultūras mantojumam; tā kā gaisa piesārņotāji, kas patlaban rada lielāko kaitējumu ekosistēmām, ir  $O_3$ ,  $NH_3$  un  $NO_x$ ; tā kā gaisa piesārņojuma ietekmē aptuveni divas trešdaļas ekosistēmu platības ES ir pakļautas eitrofikācijai;
- N. tā kā slāpekļa savienojumu nosēdumi, kas tiek emitēti gaisā kā  $NO_x$  un  $NH_3$ , var izraisīt eitrofikāciju, proti, pārāk lielu barības vielu koncentrāciju; tā kā gan sēra, gan arī slāpekļa savienojumiem ir paskābinoša ietekme; tā kā gan eitrofikācija, gan arī paskābināšanās var ietekmēt zemes un ūdens ekosistēmas, kā arī var izraisīt sugu daudzveidības izmaiņas un jaunu sugu invāziju; tā kā paskābināšanās var veicināt arī toksisko metālu aktīvāku kustību ūdenī vai augsnē, palielinot risku, ka tie var nonākt pārtikas aprites ķēdē;
- O. tā kā augsts  $O_3$  līmenis kaitē augu šūnām, negatīvi ietekmējot augu vairošanos un augšanu un tādējādi samazinot lauksaimniecības kultūru ražu, mežu augšanu un biodaudzveidību; tā kā mainītie klimatiskie apstākļi un oglekļa dioksīda ( $CO_2$ ) un citu piesārņotāju, tādū kā reaktīvais slāpeklis, emisiju pieaugums maina veģetācijas reakciju uz  $O_3$ ; tā kā šie modifikatori ietekmē  $O_3$  daudzumu, ko uzņem lapas, tādējādi mainot ietekmes uz augu augšanu, kultūraugu ražu un ekosistēmu pakalpojumiem apmēru <sup>(26)</sup>;
- P. tā kā toksisko piesārņojumu radošie metāli, tādi kā svins (Pb), dzīvsudrabs (Hg) un kadmījs (Cd), var radīt negatīvu ietekmi ne tikai uz cilvēkiem, bet arī uz augiem un dzīvniekiem, un tā kā, lai gan to koncentrācija atmosfērā var būt zema, tie tomēr veicina toksisko metālu izgulsnēšanos un uzkrāšanos augsnē, nogulsnēs un organismos; tā kā toksiskie metāli un noturīgi organiskie savienojumi ir ne tikai toksiski videi, bet arī bioakumulatīvi un uzkrājas dzīvniekos un augos un rada bioloģisko pastiprināšanos — tas nozīmē, ka to koncentrācija organismu audos katrā pārtikas apries ķēdes posmā palielinās;
- Q. tā kā, neskatoties uz pasažieru un kravu pārvadājumu pieaugumu, visu gaisa piesārņotāju emisijas autotransporta nozarē salīdzinājumā ar 1990. gadu ir būtiski samazinājušās; tā kā autotransports joprojām rada lielākās  $NO_x$  emisijas (39 % no kopējām ES  $NO_x$  emisijām) un ir otrajā vietā melnā oglekļa (26 %) un svina (16 %) emisiju rašanās ziņā ES; tā kā autotransports ir lielākais gaisa piesārņotājs pilsētās un piesārņojumu rada transportlīdzekļu emisijas (transporta izplūdes gāzu emisijas), kā arī riepu un bremžu disku nodilums (ar izplūdes gāzēm nesaistītas transporta emisijas); tā kā dīzeļmotora transportlīdzekļi rada aptuveni 75 % no kopējām gaisa piesārņojuma izmaksām, kas saistītas ar autotransportu Eiropā <sup>(27)</sup>;
- R. tā kā EVA ir uzsvērusi, ka lauksaimniecība ir trešais lielākais primāro daļiņu ( $PM_{10}$ ) emisiju avots ES; tā kā  $NH_3$  emisijas no lauksaimniecības katru pavasari veicina augstu primāro daļiņu koncentrāciju visā Eiropā, kā arī īstermiņā un ilgtermiņā rada negatīvu ietekmi uz veselību <sup>(28)</sup>; tā kā metāna emisijas no lauksaimniecības būtiski veicina troposfēras ozona veidošanos, kam ir negatīva ietekme uz cilvēku veselību;

<sup>(26)</sup> PVO Eiropas Reģionālais birojs Kopenhāgenā, "Air Quality Guidelines for Europe" [Gaisa kvalitātes pamatnostādnes Eiropai], Eiropas izdevums, 2. krājums, Ženēva, 2000.

<sup>(27)</sup> Eiropas Vides aģentūras (EVA) 2020. gada 23. novembra ziņojums Nr. 9/2020 "Gaisa kvalitāte Eiropā 2020. gadā".

<sup>(28)</sup> EVA 2018. gada 23. februāra rādītāju novērtējums "Primāro daļiņu  $PM_{2.5}$  un  $PM_{10}$  emisijas".

Ceturtdiena, 2021, 25 marts

- S. tā kā enerģijas ražošanas un sadales nozare EEZ 33 dalībvalstīs rada vairāk nekā pusi  $\text{SO}_x$  emisiju<sup>(29)</sup> un vienu piektdaļu  $\text{NO}_x$  emisiju<sup>(30)</sup>;
- T. tā kā ogļu un lignīta ražotnes rada ievērojamu daļu dzīvsudraba emisiju ES un tā kā 62 % dzīvsudraba emisiju, ko rada ES rūpniecības nozare, nāk no ogļu spēkstacijām<sup>(31)</sup>; tā kā dzīvsudrabs ir bīstams neirotoksīns, kas rada kaitējumu nervu sistēmai, pat ja tā iedarbības līmenis ir salīdzinoši zems;
- U. tā kā tiek lēsts, ka 2005. gadā jūrās, kas ieskauj Eiropu (Baltijas jūrā, Ziemeļjūrā, Atlantijas okeāna ziemeļaustrumu daļā, Vidusjūrā un Melnajā jūrā), starptautiskās kuģniecības radītās sēra dioksīda ( $\text{SO}_2$ ) emisijas sasniedza 1,7 miljonus tonnu gadā,  $\text{NO}_2$  emisijas — 2,8 miljonus tonnu un  $\text{PM}_{2,5}$  emisijas — 95 000 tonnu<sup>(32)</sup>; tā kā Komisijas pasūtītā zinātniskā pētījumā bija secināts, ka, ja netiks īstenoti turpmāki pasākumi, desmit gadu laikā kuģošanas radītās  $\text{NO}_x$  emisijas sasnies uz sauszemes radīto  $\text{NO}_x$  emisiju līmeni<sup>(33)</sup>;
- V. tā kā, lai gan ES gaisa kvalitātes politikas satvars ir labi strukturēts, ES tiesību akti, kas attiecas uz gaisa kvalitāti telpās, ir sadrumstaloti; tā kā, iespējams, vajadzīga holistiskāka ES politikas pieeja gaisa piesārņojumam, kas garantētu to, ka tiesību akti gaisa kvalitātes un darba drošības un veselības aizsardzības jomā, kā arī tiesību akti attiecībā uz ķīmiskām vielām un ēkām ir pilnībā saskaņoti un savstarpēji pastipriņoši, it īpaši, lai nodrošinātu strādājošo un plašākas sabiedrības aizsardzību pret bīstamām vielām patēriņa produktos;
- W. tā kā no 13 no 18 īstenotajām pārkāpumu procedūrām pret 18 dalībvalstīm tika uzsāktas, jo  $\text{PM}_{10}$  emisijas pārsniedza ES robežvērtības, 11 pārkāpumu procedūras tika uzsāktas, jo bija pārsniegtas  $\text{NO}_2$  emisiju robežvērtības, savukārt 1 pārkāpumu procedūra tika uzsākta, jo bija pārsniegtas  $\text{SO}_2$  emisiju robežvērtības, un vēl 6 pārkāpumu procedūras ir uzsāktas, jo nav izpildītas uzraudzības prasības; tā kā  $\text{PM}_{10}$  un  $\text{SO}_2$  robežvērtībām jābūt izpildītām kopš 2005. gada;
- X. tā kā attiecībā uz 2019. gadu 17 dalībvalstis ziņoja, ka bija pārsniegti ES gaisa kvalitātes standarti, 14 dalībvalstis ziņoja, ka bija pārsniegtas  $\text{PM}_{10}$  robežvērtības, 4 dalībvalstis ziņoja par pārsniegtām  $\text{PM}_{2,5}$  robežvērtībām un viena par pārsniegtām  $\text{SO}_2$  robežvērtībām;
- Y. tā kā pašreizējā situācijā valstīm jāsniedz lielāks atbalsts (tehnoloģiskais, loģistikais un finanšu atbalsts, kā arī pamatnostādnes), lai uzlabotu spēkā esošo tiesību aktu īstenošanu;
- Z. tā kā vietējā tiesa nesen lēma, ka tā Briseles reģiona valdībai, kurā atrodas ES iestādes, ir juridisks pienākums sešu mēnešu laikā uz ceļiem ar aktīvāko satiksmi, tādiem kā "Rue de la loi", uzstādīt gaisa kvalitātes mērīšanas sistēmas, kurām jāmēra  $\text{NO}_2$ , cietao daļiņu ( $\text{PM}_{10}$ ) un smalko daļiņu ( $\text{PM}_{2,5}$ ) koncentrācija;
- AA. tā kā lielākā daļa ES iedzīvotāju uzskata, ka publiskā sektora rīcība labas gaisa kvalitātes veicināšanai ir nepietiekama, un tā kā vairāk nekā 70 % ES iedzīvotāju sagaida, ka ES ierosinās papildu pasākumus<sup>(34)</sup>; tā kā gaisa kvalitātes uzlabošana ir saistīta arī ar sabiedrības uzskatiem, ko nevar viegli mainīt, grozot tiesību aktus, bet drīzāk organizējot izpratnes vairošanas kampaņas par tīra gaisa politikas nodrošinātajiem ieguvumiem,

<sup>(29)</sup> EEZ 2015. gada 18. jūnija datu vizualizācija "Sēra oksīdu emisiju sadalījums pa nozarēm", sk. šeit: [https://www.eea.europa.eu/data-and-maps/daviz/sector-share-of-sulphur-oxides-emissions#tab-chart\\_1](https://www.eea.europa.eu/data-and-maps/daviz/sector-share-of-sulphur-oxides-emissions#tab-chart_1).

<sup>(30)</sup> EEZ 2015. gada 18. jūnija datu vizualizācija "Slāpekļa oksīdu emisiju sadalījums pa nozarēm", sk. šeit: [https://www.eea.europa.eu/data-and-maps/daviz/sector-share-of-nitrogen-oxides-emissions#tab-chart\\_1](https://www.eea.europa.eu/data-and-maps/daviz/sector-share-of-nitrogen-oxides-emissions#tab-chart_1).

<sup>(31)</sup> EVA 2018. gada 19. septembra ziņojums "Dzīvsudrabs Eiropas vidē — prioritāte rīcībai Eiropas un globālā līmenī".

<sup>(32)</sup> *Campling, P.* un citi, "Specific evaluation of emissions from shipping including assessment for the establishment of possible new emission control areas in European Seas" [Kuģniecības radīto emisiju īpašs novērtējums, tostarp novērtējums par iespējamu jaunu emisiju kontroles zonu izveidi Eiropas jūrās], Flandrijas Tehnoloģiskās pētniecības institūts, 2013.

<sup>(33)</sup> *Cofala, J.* un citi, "The potential for cost-effective air emission reductions from international shipping through designation of further Emission Control Areas in EU waters with focus on the Mediterranean Sea" [Izmaksu ziņā efektīvu starptautiskās kuģniecības radīto emisiju samazināšanas potenciāls, nosakot jaunas emisiju kontroles zonas ES ūdeņos, it īpaši Vidusjūrā], Starptautiskais pielietojamo sistēmu analīzes institūts, Luksemburga, 2018.

<sup>(34)</sup> SWD(2019)0427.

Ceturtdiena, 2021, 25 marts

### ***Daļēji efektīvs instruments, kas jāuzlabo***

1. atzīst, ka ES tīra gaisa politikas trīs pīlāri sekmīgi ir veicinājuši emisiju un lielākās daļas gaisa piesārņotāju koncentrācijas samazināšanos Eiropā; uzsver — lai gan ar ES apkārtējā gaisa kvalitātes direktīvām ir efektīvi izdevies noteikt vienotus ES gaisa kvalitātes standartus un atvieglot ar gaisa kvalitāti saistītas informācijas apmaiņu, tās ir bijušas tikai daļēji efektīvas, samazinot gaisa piesārņojumu un ierobežojot tā nelabvēlīgo ietekmi uz veselību, dzīves kvalitāti un vidi; vērs uzmanību uz to, ka ļoti daudzas dalībvalstis joprojām pilnībā nenodrošina atbilstību pašreizējiem gaisa kvalitātes standartiem un nav pietiekami rīkojušās, lai gaisa kvalitāti uzlabotu un panāktu, ka robežvērtību pārsniegšanas gadījumu skaits ir minimāls, neskatoties uz to, ka Komisija ir uzsākusi pārkāpuma procedūras un ir pieņemti tiesas nolēmumi, kas prasa izpildīt apkārtējā gaisa kvalitātes direktīvas;

2. uzsver, ka lielākajā daļā Eiropas teritorijas ir palielinājies ar gaisa piesārņojumu saistītu pataloģiju, tādu kā astmas, neirotoksisku slimību un endokrīnās sistēmas traucējumu izraisītu slimību, sastopamības biežums, un tas pamato ne tikai vajadzību pilnībā piemērot Eiropas tiesību aktus, bet arī Komisijas uzdevumu ātri un efektīvi uzsākt pārkāpumu procedūras, ja dalībvalstis neievēro savus pienākumus;

3. atzīst, ka gaisa piesārņojums ir pārrobežu problēma un ziņojumā "Otrais pārskats par programmu "Tīru gaisu Eiropā" minēts, ka notiek ievērojama gaisa piesārņotāju apmaiņa dalībvalstu starpā, kā arī ES un trešo valstu starpā; norāda, ka dalībvalstis nevar rīkoties attiecībā uz emisiju avotiem ārpus to teritorijas; mudina Komisiju, izstrādājot jaunu gaisa kvalitātes politiku, ņemt vērā gaisa piesārņojuma problēmas sarežģītību (piemēram, sekundāro cieta daļiņu veidošanos, gaisa piesārņojuma pārnesanu ES un pasaulē), lai nodrošinātu integrētu un holistisku pieeju;

4. atzīmē, ka gaisa kvalitātes direktīvu pamatā ir patlaban 15–20 gadus veci gaisa kvalitātes standarti un ka daži no tiem ir krietni vājāki, nekā norādīts pašreizējās Pasaules Veselības organizācijas (PVO) pamatnostādņēs un aplēstajos atsaucēs līmeņos, kas noteikti, pamatojoties uz pārmērīgu risku dzīves laikā saslimt ar vēzi, un nesasniedz robežvērtības, kas būtu ieteicamas, ņemot vērā jaunākās zinātniskās atziņas par ietekmi uz cilvēka veselību; atzinīgi vērtē Eiropas zaļajā kursā uzņemtās saistības pārskatīt gaisa kvalitātes standartus un aicina Komisiju  $PM_{10}$ ,  $PM_{2,5}$ ,  $SO_2$  un  $O_3$  vērtības pielāgot PVO pamatnostādņēm, kā arī benzola ( $C_6H_6$ ) un benzo(a)pirēna (BaP) vērtības pielāgot PVO atsaucēs līmeņiem, veicot izmaiņas gaisa kvalitātes direktīvā pēc tam, kad ir pabeigts visaptverošs novērtējums par ietekmi un vidi, kā arī sabiedriskajiem un ekonomiskajiem aspektiem; norāda, ka PVO pamatnostādnes patlaban tiek pārskatītas un ka to publicēšana ir nenovēršama; norāda, ka, tiklīdz ir pieejamas PVO jaunās pamatnostādnes, ir jāatjaunina ES gaisa kvalitātes standarti un ir jāparedz pienākums standartus periodiski pārskatīt, pamatojoties uz jaunākajiem zinātniskajiem un tehniskajiem pierādījumiem, lai tos regulāri pielāgotu atjauninātajām PVO pamatnostādņēm; aicina Komisiju ņemt vērā arī jaunākos kritiskās slodzes rādītājus ekosistēmu aizsardzībai, kas noteikti Konvencijā par gaisa pārrobežu piesārņojumu lielos attālumos;

5. uzsver — saskaņā ar Eiropas Vides aģentūras iegūtajiem datiem, neskatoties uz  $PM_{10}$  emisiju samazinājumu, lielākā daļa pilsētu iedzīvotāju Eiropas valstīs, kurās laikposmā no 2000. gada līdz 2015. gadam veikts monitorings, ir pakļauti koncentrācijai, kas pārsniedz PVO pamatnostādņēs ieteiktajai gada vērtībai; prasa Komisijai ierosināt tiesību aktus jomās, kurās pastāv juridiskās nepilnības, vienlaikus pievēršot vērību ieguvumiem saistībā ar citiem piesārņojuma veidiem, piemēram, trokšņa piesārņojumu; aicina Komisiju pievērsties telpu gaisa piesārņojuma ietekmei un iespējamajiem likumdošanas risinājumiem attiecībā uz visiem attiecīgajiem gaisa piesārņojumu avotiem telpās;

6. uzskata, ka, pamatojoties uz jaunāko zinātnisko pierādījumu izvērtējumu, pārskatītajiem gaisa kvalitātes standartiem un uzraudzības prasībām attiecīgā gadījumā būtu jāaptver arī citi nereglamentēti piesārņotāji ar pierādītu negatīvu ietekmi uz veselību un vidi, tādi kā ultrasmalkās daļiņas, melnais ogleklis, dzīvsudrabs un amonjaks; akcentē ES vērienīgo ieceri kļūt par līderi pārejas procesā uz veselīgu planētu un atgādina — lai kļūtu par pasaules līderi, ES būtu jārada piemērs un tādēļ cita starpā jāpieņem un jāpiemēro arī vērienīgi kvalitātes standarti visiem gaisa piesārņotājiem;

7. norāda, ka liela daļa Komisijas līdz šim uzsāktu pārkāpumu procedūru ir saistītas ar robežvērtību pārsniegumu un tas parāda, ka robežvērtības ir bijušas gaisa kvalitātes direktīvas izpildāmākie elementi; aicina Komisiju ierosināt pašreizējās mērķvērtības ( $O_3$ , As, Cd, Ni un BaP) aizstāt ar robežvērtībām; norāda uz to, ka gada standarti ļauj atstāt bez ievēribas augstākās piesārņotāju koncentrācijas, it īpaši  $PM_{2,5}$  gadījumā;

8. aicina Komisiju izveidot tādu vielu vai savienojumu kontrollsarakstu, kas rada bažas sabiedrībai vai zinātniskajām aprindām veselības apsvērumu dēļ, iekļaujot tajā, piemēram, mikroplastiku, lai varētu līdzsekot jaunām zināšanām par šādu jaunu savienojumu un vielu ietekmi uz cilvēku veselību, kā arī noteikt piemērotākās uzraudzības pieejas un metodes;

Ceturtdiena, 2021, 25 marts

### **Gaisa piesārņojuma mērījumi**

9. uzsver, ka ir jāgarantē, lai gaisa kvalitātes mērījumus dalībvalstis veiktu atbilstošās vietās un emisiju avotos, tā nepieļaujot, ka gaisa piesārņojums tiek novērtēts par zemu vai par augstu, kā arī lai iegūtu reprezentatīvus rezultātus; aicina dalībvalstis pilnveidot savu uzraudzības tīklu, uzlabot zināšanas par to teritorijā esošo piesārņotāju līmeņiem un izvērtēt savu gaisa kvalitātes uzraudzības tīkla līmeni, lai noteiktu regulāras un epizodiskas atmosfēras piesārņojuma situācijas un meklētu to risinājumus; aicina Komisiju šai sakarā stiprināt direktīvā paredzētos pienākumus un nodrošināt, ka paraugu ņemšanas vietas ir salīdzināmas un reprezentatīvas attiecībā uz konkrēto teritoriju, tostarp sniedzot tūlītēju atbalstu dalībvalstīm, lai izveidotu konkrētu monitoringa vietu un modelēšanas sistēmu, ko vēlams papildināt ar pasīvām paraugu ņemšanas vietām, ar mērķi garantēt reprezentatīvus rezultātus un izvairīties no sistēmiskiem trūkumiem, kā arī apmācot un pieņemot darbā ekspertus un nodrošinot augstāku precizitāti pārbaudēs, kontrolē un uzraudzībā, un izveidot paraugprakses apmaiņas platformu; uzsver, ka pastāvīgi ir jāapmāca jaunie eksperti, tostarp jāveic to personu pārkvalifikācija, kuras strādājušas citās nozarēs, taču vēlas aktīvi iesaistīties šajā jomā, kā arī jāapmāca jaunieši, kuriem nav darba; uzsver — tas, ka dalībvalstis var izvēlēties monitoringa vietas, no kurām paziņot datus EVA, var veicināt arī gaisa piesārņotāju koncentrāciju nepietiekamu novērtēšanu;

10. zina, ka, pamatojoties uz gaisa kvalitātes direktīvās noteiktajiem kritērijiem, dalībvalstis ir izveidojušas gaisa kvalitātes monitoringa tīklu ar vairāk nekā 4 000 monitoringa stacijām un 16 000 paraugu ņemšanas punktiem; norāda, ka noteikumi par atrašanās vietu ietver daudzus kritērijus un ļauj rīkoties diezgan elastīgi, un tas savukārt var apgrūtināt pārbaudes procesu, kā rezultātā bieži vien rodas situācijas, kad monitoring tīkli pilsētās nesniedz nesniedz informāciju par to, kur ir vislielākā gaisa piesārņotāju koncentrācija, radot risku, ka robežvērtību pārsniegumi var palikt nepamanīti; aicina Komisiju nekavējoties sniegt pamatnostādnes dalībvalstīm, pieņemot īstenošanas aktu saskaņā ar Direktīvas 2008/50/EK 28. pantu par to, kā izveidot valstu monitoringa tīklus; aicina Komisiju saistībā ar priekšlikumiem par gaisa kvalitātes direktīvu pārskatīšanu pārskatīt un noteikt jaunus obligātus noteikumus par monitoringa staciju un paraugu ņemšanas vietu atrašanās vietu, piemēram, paredzot iespēju Komisijai pieprasīt izvietot papildu monitoringa punktus, ja tas nepieciešams, lai nodrošinātu gaisa piesārņojuma labākus mērījumus, vai noteikt minimālo mērījumu staciju skaitu katram emisiju avotu veidam (transporta, rūpniecība, lauksaimniecība vai mājsaimniecības);

11. uzskata, ka efektīvākam gaisa kvalitātes monitoringa tīklam jābūt arī tādām, lai varētu izmērīt lielu piesārņojuma avotu ietekmi uz gaisa kvalitātes standartiem tuvējos ciemos un aizsargājamās ekosistēmās, kā arī, lai varētu iegūt plašāku informāciju par vērtēto piesārņojumu veidiem;

12. aicina Komisiju ierosināt pasākumus dalībvalstu ieguldījumu veicināšanai, lai uzlabotu uzraudzības tīklus, iesaistoties monitoringa staciju būvniecībā, speciālistu un analītiķu apmācībā un pieņemšanā darbā, kā arī stingrākā pārraudzības, kontroles un monitoringa procedūru ieviešanā;

13. iesaka ieviest konkrētu monitoringa vietu un modelēšanas apvienojumu, ko ieteicams papildināt ar pasīvu paraugu ņemšanu, jo, ņemot vērā gaisa piesārņotāju lielo daudzveidību, ir sarežģīti tos izmērīt konkrētās monitoringa vietās; uzsver, ka gaisa kvalitātes modelēšana var papildināt paraugu ņemšanu; tādēļ norāda, ka gaisa kvalitātes direktīvām būtu skaidrāk jāparedz gaisa kvalitātes modelēšanas (ar atbilstīgu telpisko izšķirtspēju) iekļaušana gaisa kvalitātes novērtēšanas procesā; uzsver reāllaika datu par gaisa kvalitāti būtisko nozīmi; norāda, ka Komisijai būtu vienmēr jāņem vērā jaunākās tehniskās mērīšanas sistēmas, normas un standarti;

14. uzsver — lai gan gaisa kvalitātes direktīvās ir iekļauti vairāki noteikumi par emisiju samazināšanu vietās, kurās cilvēki visvairāk cieš no gaisa piesārņojuma, vai vietās, kurās koncentrācijas ir visaugstākās, Komisijai jāsniedz turpmākas pamatnostādnes par paraugu ņemšanas vietu makronovietojumu, lai stiprinātu šo specifisko noteikumu izpildi; atzīmē, ka gaisa piesārņojuma iedarbībai vairāk ir pakļauti cilvēki ar zemāku sociālekonomisko statusu, jo viņiem visdrīzāk nākas dzīvot spēcīga piesārņojuma avotu tuvumā gan ārpus telpām (piemēram, satiksme un rūpnieciskās zonas), gan telpās (piemēram, zemas kvalitātes cietā kurināmā dedzināšana mājokļa apsildīšanai); šai sakarā uzsver, ka ES tiesību aktos atbilstīgi un labāk jāņem vērā gaisa piesārņojuma ietekme uz cilvēkiem, un aicina Komisiju gaisa kvalitātes kritērijos iekļaut jaunus rādītājus, tādus kā iedzīvotāju blīvums monitoringa staciju un paraugu ņemšanas vietu tuvumā, lai noteiktu kritērijus vispārējai iedarbībai uz iedzīvotājiem un noteikumus uzraudzības vietu reprezentatīvitātei, kā arī apmainīties ar esošo



Ceturtdiena, 2021, 25 marts

paraugpraksi šajā jomā, piemēram, gaisa kvalitātes uzlabošanas prioritāro jomu noteikšanu; tomēr uzsver, ka šiem jaunajiem kritērijiem būtu nevis jāaizstāj, bet jāpapildina robežvērtības, kas līdz šim ir izrādījušās izpildāmākie standarti, un vienlaikus gaisa kvalitātes standartus jāpiemēro visā Eiropā;

### ***Covid-19 krīzē gūtā pieredze***

15. norāda, ka Covid-19 pandēmija ir piemērs tam, cik nešķirami cilvēka veselība ir saistīta ar ekosistēmas veselību; uzsver, ka, izstrādājot jaunas politikas nostādnes, ir jāņem vērā Covid-19 pandēmijas rezultātā gūtā mācība saistībā ar gaisa piesārņojumu;

16. norāda, ka pārvietošanās ierobežojumi ar mērķi kontrolēt pandēmijas izplatību, uz laiku krasi samazināja satiksmi un rūpniecisko darbību, kā rezultātā līdz šim nepieredzētā apmērā kontinenta mērogā samazinājās emisijas un gaisa piesārņojums un piesārņotāju koncentrācijas bija krietni zemākas par tiesību aktos noteiktajām robežvērtībām un PVO ieteikumiem, tādējādi skaidri parādot cilvēku darbību ietekmi uz vidi; iesaka analizēt visus pasākumus, lai izprastu to ietekmi; ar bažām atzīmē, ka pastāvīga un ilgstoša gaisa piesārņojuma ietekme var pastiprināt elpošanas orgānu slimību, tādu kā Covid-19, ietekmi; pauž bažas par risku, ka piesārņojums atkal var sasniegt iepriekšējo līmeni vai, vēl ļaunāk, vēl augstāku līmeni, un brīdina, ka nevajadzētu atlikt vai atcelt vietēja mēroga pasākumus ar mērķi samazināt gaisa piesārņojumu; uzsver, ka gaisa piesārņojuma būtiska samazināšana ilgtermiņā nodrošinātu ievērojamu pozitīvu ietekmi uz cilvēku veselību, kā arī uz lauksaimniecību un dabiskajām ekosistēmām; uzsver, ka cīņai pret gaisa piesārņojumu ir jākļūst par ES atveseļošanas plāna pamatelementu un ka obligātām ES gaisa kvalitātes prasībām, kuru izpilde ir efektīvi nodrošināta, ir galvenā nozīme, lai garantētu iedzīvotāju veselību un lai viņi sekmīgāk izturētu turpmākus veselības apdraudējumus; aicina dalībvalstis tiekties uz augstākiem mērķiem savā tīra gaisa politikā, tostarp mērķtiecīgi izmantojot ES Atveseļošanas un noturības mehānisma finansējumu;

17. ņem vērā, ka Covid-19 krīze ir parādījusi, ka motorizēto transportlīdzekļu satiksmes samazināšana un mobilitātes modeļu izmaiņas ir efektīvs instruments gaisa piesārņojuma samazināšanai pilsētās; tādēļ uzskata, ka būtu jāveicina laba prakse, piemēram, iepirkšanās tuvīnā apkaimē, brīvprātīgs tāldarbs, elektroniskā pārvaldība vai regulētas darba stundas;

### ***Sekmīgas vietējās gaisa kvalitātes politikas veicināšana***

18. norāda, ka skaidru gaisa piesārņojuma samazināšanās tendenci var novērot galvenokārt tad, ja vienlaikus tiek īstenotas vairākas rīcībpolitikas, un tādēļ to sekmīgai īstenošanai ļoti būtiska ir saskaņota ES pieeja vietējo politiku plānošanā un īstenošanā; uzsver — lai panāktu politikas saskaņotību, ir nepieciešama arī dažādu iestāžu sadarbība un prasa Komisijai un dalībvalstīm šai sakarā cieši sadarboties ar valsts, reģionālajām un vietējām iestādēm; aicina dalībvalstis izstrādāt saskaņotas ilgtermiņa tīrāka gaisa stratēģijas; aicina Komisiju izstrādāt un gaisa kvalitātes direktīvās iekļaut jaunas normas, lai novērstu, ka bez padziļinātas analīzes vai novērtējuma tiek mainītas vietējās rīcībpolitikas un pasākumi, kuriem ir pierādīta efektivitāte gaisa kvalitātes uzlabošanā;

19. atzinīgi vērtē Komisijas 2019. gadā publicēto gaisa kvalitātes direktīvu atbilstības pārbaudi; aicina Komisiju apzināt iespējas, kā ātri un efektīvāk sadarboties ar valsts, reģionālajām un vietējām iestādēm, lai veicinātu atbilstību tiesību aktiem gaisa kvalitātes jomā, tostarp izmantojot ES finansējumu; aicina Komisiju sniegt tehnisku palīdzību un specializētas zināšanas valsts, reģionālajām un vietējām iestādēm, kuras saskaras ar grūtībām izpildīt un īstenot gaisa kvalitātes tiesību aktus;

20. mudina dalībvalstis un reģionālās pašvaldības izstrādāt un īstenot stratēģiskus un uz pierādījumiem balstītus ilgtspējīgas pilsētu mobilitātes plānus, kuru mērķis būtu koordinēt rīcībpolitikas, stimulus un subsīdijas, kas mērķētas uz dažādām transporta nozarēm un veidiem, un īstenot ieguldījumus ilgtspējīgā un pieejamā sabiedriskajā transportā, pasākumus esošo transportlīdzekļu parka atjaunošanai, ieguldījumus tehnoloģijās, kas saistītas ar tūriem transporta veidiem un mobilitāti kā pakalpojumu, kā arī ieguldījumus aktīvas, koplietošanas un bezemisiju mobilitātes infrastruktūrā, mazemisiju zonās, transportlīdzekļu tarifkācijas shēmās un ar pieprasījumu saistītos pasākumos, lai palielinātu sabiedrības informētību un pastiprinātu komunikācijas aktivitātes saistībā ar ES lomu gaisa piesārņojuma problēmas risināšanā;



Ceturtdiena, 2021, 25 marts

21. uzsver, ka pilsētām jāklūst veselīgākām un ka būtiski jāsamazina gaisa piesārņojuma līmenis; aicina vietējās iestādes izstrādāt ilgtspējīgus pilsētu plānus, tostarp paredzēt pasākumus, piemēram, zaļo zonu izveidi un gājējiem paredzētu un no transportlīdzekļiem brīvu zonu izveidi pilsētu centros, kā arī veicināt pārvietošanos ar kājām un velosipēdu un pieejama sabiedriskā transporta un koplietojamu un ilgtspējīgu mobilitātes risinājumu izmantošanu, vienlaikus nodrošinot līdzaspastāvēšanu ar motorizētiem transportlīdzekļiem; uzsver, ka platas, labi uzturētas un nepārtrauktas ietves un veloceliņi, it īpaši galvenajās svārstsatiksmes ielās, kas integrēti esošajā ceļu tīklā, taču vienlaikus ir droši norobežoti no brauktuves, var veicināt aktīvu pārvietošanos, piemēram, ar velosipēdu vai ar kājām; aicina valsts, reģionālās un vietējās iestādes pieņemt atbilstīgu vērienīgu politiku un pasākumus; uzskata, ka tā dēvētajām 15 minūšu pilsētām, kurās mājokļi, darba vietas, sabiedriskie pakalpojumi un veikali ir pieejami 15 minūšu laikā ar kājām vai ar sabiedrisko transportu, jābūt ilgtermiņa pilsētu plānošanas pamatā; aicina Komisiju izveidot ikgadēju balvu pilsētām vai reģioniem, kuri veikuši efektīvākos pasākumus ar pamanāmu ietekmi un sasnieguši konkrētus rezultātus gaisa piesārņojuma samazināšanā, lai mudinātu vietējās un valsts iestādes rīkoties aktīvāk un efektīvāk un veicināt šādus pasākumus Eiropas līmenī;

22. norāda, ka Komisijas neseno ilgtspējīgas un viedās mobilitātes stratēģijā ir aicināts palielināt sabiedriskā transporta, iešanas kājām un riteņbraukšanas modālo īpatsvaru, kā arī automatizēto, satikloto un multimodālo mobilitāti, lai ievērojami samazinātu transporta radīto piesārņojumu un sastrēgumus, jo īpaši pilsētās, un uzlabotu iedzīvotāju veselību un labbūtību;

23. prasa veikt pienācīgus ieguldījumus riteņbraukšanas infrastruktūrā, jo īpaši pilsētu teritorijās, lai nodrošinātu visu mazāk aizsargāto satiksmes dalībnieku drošību un palielinātu riteņbraukšanas kā efektīva un veselīga svārstsatiksmes veida pievilcību; uzsver, cik būtiski ir nodrošināt raitu intermodalitāti starp dzelzceļu un riteņbraukšanu, lai piedāvātu ilgtspējīgu svārstsatiksmi starp lauku un pilsētu apvidiem; šajā nolūkā mudina paplašināt *EuroVelo* tīklu;

24. norāda, ka sabiedriskā transporta pakalpojumi, jo sevišķi lauku teritorijās, bieži vien ir neapmierinoši, neregulāri un dārgi;

### **ES politikas ietekme uz gaisa kvalitāti**

25. atzinīgi vērtē to, ka ir paziņots par Komisijas nulles piesārņojuma rīcības plānu; atgādina par ciešo saikni, kas pastāv starp dabas aizsardzību un gaisa kvalitāti, un uzsver, ka gaisa piesārņojums ir slogs, kas prasa holistisku pieeju, jo eitrofikācijas un paskābināšanas dēļ tam ir negatīva ietekme uz augsni un dzīvību ūdenī; brīdina, ka nebūs vērts veikt nevienu jaunu pasākumu, ja gaisa kvalitāte nebūs pienācīgi noteikta par prioritāti un iestrādāta visās ES politikas nostādņēs atbilstīgi jaunākajiem zinātniskajiem pierādījumiem un ES tiesību aktiem par emisijas avotiem — piemēram, par klimatu, enerģētiku, transportu, rūpniecību, lauksaimniecību un atkritumu apsaimniekošanu —, vienlaikus novēršot pretrunas un nodrošinot sekmīgāku sinerģijas veidošanos starp visām politikas jomām; aicina Komisiju un dalībvalstis ciešāk sadarboties visās jomās un visos līmeņos un apsvērt visus tehniskos risinājumus emisiju samazināšanai tehnoloģiski neitrālā veidā, lai palīdzētu vietējām iestādēm uzsākt grūto, bet mērķtiecīgo ceļu virzībā un nulles emisiju līmeni un panākt, ka gaiss kļūst tīrāks;

26. norāda uz arvien ciešāku saistību starp gaisa piesārņojumu un klimata pārmaiņām, par ko liecina aizvien pieaugoša ozona koncentrācija, ko rada temperatūras pieaugums, un arvien biežāki karstuma viļņi; uzskata, ka holistiska pieeja cīņā pret gaisa piesārņojumu ir saderīga ar katra piesārņotāja īpašību individuālu analīzi, piemēram, ozona gadījumā, kas ir bezkrāsaina gāze ar kodīgu smaku, — tas nav primārais piesārņotājs un tā ierobežošanai nepieciešami pasākumi prekursoru ( $\text{NO}_x$  un GOS) samazināšanai ilgtermiņā;

27. mudina Komisiju un dalībvalstis izvērtēt visu tiesību aktu par emisijām efektivitāti un stiprināt to, vienlaikus nodrošinot šo tiesību aktu efektīvu īstenošanu; uzsver, ka vienīgais veids, kā patiešām garantēt tīru gaisu, ir panākt emisiju samazināšanos to rašanās vietā; brīdina, ka lielākā daļa dalībvalstu neizpildīs emisiju samazināšanas saistības, kas 2020. un 2030. gadam tām ir noteiktas ar NEC direktīvu; uzsver, ka ir vajadzīgi stingri pasākumi, lai samazinātu emisijas visās

**Ceturtdiena, 2021, 25 marts**

nozārēs, sevišķi autotransporta un jūras transporta, aviācijas, rūpniecisko iekārtu, lauksaimniecības un enerģijas ražošanas nozarē; uzsver, ka ES gaisa kvalitātes un emisiju standarti ir jāintegrē savā tirdzniecības politikā, lai novērstu emisiju pārvešanu ārpus ES, kas vēl vairāk pastiprinātu pārrobežu gaisa piesārņojuma ietekmi uz gaisa kvalitāti ES; iesaka — lai atbalstītu dalībvalstis to darbībās, tīra gaisa mērķiem atvēlēt atbilstīgu finanšu atbalstu no esošajiem ES fondiem;

28. aicina Komisiju ātri sākt pārkāpumu procedūras, lai stiprinātu emisiju samazināšanas saistības saskaņā ar *NEC* direktīvu; uzsver, ka ES pasākumiem emisiju samazināšanai dažādās nozarēs jāparedz skaidra virzība uz nulles emisiju līmeni un nulles piesārņojumu attiecīgajās nozarēs; aicina piemērot saskaņotu politikas pieeju *SEG* un piesārņotāju emisiju regulējumam;

29. pauž nožēlu par elastības pasākumu, kas ierosināts Komisijas ziņojumā “Otrais pārskats par programmu “Tīru gaisu Eiropā”” iekļaušanai *NEC* direktīvas 5. iedaļā; uzsver, ka 2018. gadā 11 dalībvalstis lūdza koriģēt savas emisiju maksimālās robežvērtības; aicina Komisiju līdz minimumam ierobežot iespēju koriģēt emisiju pārskatus un apsvērt, vai dalībvalstis, pirms tās iesniedz pieteikumu emisijas pārskata koriģēšanai, ir veikušas pasākumus, ar kuriem kompensēt konkrētās nozarēs iespējamo neparedzēto emisiju rašanos;

30. uzsver, ka metāna emisijas netiek nedz reglamentētas ar ES tiesību aktiem par gaisa piesārņojumu, nedz arī tiek īpaši reglamentētas ES klimata politikas ietvaros; atzinīgi vērtē nesenu publicēto ES metāna emisiju mazināšanas stratēģiju un aicina Komisiju efektīvi risināt nepieciešamību pēc iespējas samazināt metāna emisijas, it īpaši emisijas, ko rada lauksaimniecība un atkritumi;

31. ar bažām atzīmē, ka, lai gan lielākās daļas gaisa piesārņotāju emisijas Eiropas savienībā turpina samazināties, amonjaka ( $\text{NH}_3$ ) emisijas, it īpaši lauksaimniecības nozarē, turpina palielināties, apdraudot ES dalībvalstu spēju sasniegt ES gaisa piesārņojuma robežvērtības; uzsver, ka pilsētās amonjaka emisijas rada aptuveni 50 % veselību ietekmējošā gaisa piesārņojuma, jo amonjaks ir viens no galvenajiem cieta daļiņu prekursoriem; aicina dalībvalstis izmantot ES kopējās lauksaimniecības politikas (*KLP*) stratēģiskos plānus kā iespēju cīnīties pret lauksaimniecības nozares radīto gaisa piesārņojumu; aicina Komisiju un dalībvalstis apsvērt arī iespējas samazināt šīs emisijas, piemērojot Direktīvu par rūpnieciskajām emisijām<sup>(35)</sup> (*DRE*);

32. norāda, ka Eiropas zaļā kursa mērķis ir samazināt ietekmi uz vidi ES un, ņemot vērā rūpniecības būtisko devumu kopējā ietekmē uz vidi, tai jāsniedz atbilstīgs ieguldījums šā kopējā mērķa sasniegšanā; pauž bažas par praksi, ka tiek būvētas jaunas rūpnieciskās iekārtas ar jaudu, kas ir nedaudz zemāka par *DRE* noteiktajām robežvērtībām, tādējādi ar nolūku tās izslēdzot no direktīvas piemērošanas jomas; šai sakarā atzinīgi vērtē paziņojumu par *DRE* pārskatīšanu, lai labāk risinātu jautājumu saistībā ar lielu rūpniecisku iekārtu radīto piesārņojumu, lai veicinātu rūpniecisko darbību ar mazāko negatīvo ietekmi uz vidi un lai panāktu to pilnīgu atbilstību ES vides, klimata, enerģētikas un aprites ekonomikas politikai; aicina Komisiju ieviest pienākumu dalībvalstīm publiskot informāciju par atbilstību un atļaujām;

33. šai sakarā uzskata, ka būtu lietderīgi *DRE* piemērošanas jomā iekļaut arī citas nozares, pēc iespējas ierobežot atkāpes no direktīvas noteikumiem, pārskatīt pašreizējos labākos pieejamos tehniskos paņēmienus (*LPTP*), pieņemt saskaņotu uz iznākumu vērstu pieeju rūpnieciskās darbības ar mazāko negatīvo ietekmi uz vidi veicināšanai, kā arī integrēt noteikumus, lai veicinātu progresu atļaujas piešķiršanas posmā vai labāko pieejamo tehnisko paņēmieni atsaucēs dokumentu (*LPTP* atsaucēs dokumentu) procesu;

34. mudina vietējās iestādes cita starpā savos gaisa kvalitātes plānu (*GKP*) ietvaros īstenot informēšanas kampaņas un veicināt ēku renovācijas shēmas, kā arī novecojušu, neefektīvu un piesārņojošu dzīvojamo ēku apkures un dzesēšanas sistēmu maiņu, jo tās ir lielā mērā atbildīgas par gaisa piesārņojumu un rada veselībai bīstamas vielas; uzskata, ka centralizēta siltumapgāde, kas balstīta uz ilgtspējīgiem risinājumiem, var būt laba alternatīva izkliešiem un lielā mērā neefektīviem individuālajiem siltuma avotiem;

<sup>(35)</sup> Eiropas Parlamenta un Padomes 2010. gada 24. novembra Direktīva 2010/75/ES par rūpnieciskajām emisijām (piesārņojuma integrēta novēršana un kontrole) (OV L 334, 17.12.2010., 17. lpp.).

Ceturtdiena, 2021, 25 marts

35. norāda, ka elektroenerģijas ražošana, izmantojot cieto kurināmo, pārredzamā nākotnē būs galvenais dzīvsudraba emisiju gaisā avots Eiropā; šai sakarā atzinīgi vērtē saistības, ko ir uzņēmušās vismaz desmit ES dalībvalstis, lai pakāpeniski atteiktos no ogļu izmantošanas; aicina pārējās dalībvalstis pakāpeniski pārtraukt ogļu kā enerģijas avota izmantošanu vēlākais līdz 2030. gadam;

36. norāda — lai gan vairumā gadījumu transporta radīto piesārņojošo vielu emisiju apmērs iepriekšējās desmitgadēs ir ievērojami samazinājies, ES vēl aizvien ir pastāvīgi karstie punkti, kuros gaisa piesārņojuma līmenis ir pārāk augsts, jo īpaši pilsētu teritorijās, kurās gandrīz katrs sestais iedzīvotājs joprojām tiek pakļauts gaisa piesārņojuma koncentrācijai, kas attiecībā uz vairākām piesārņojošām vielām pārsniedz ES gaisa kvalitātes standartus; uzsver, ka pārmērīgs transporta radītais gaisa piesārņojums jo īpaši apdraud pilsētu un transporta mezglu tuvumā dzīvojošo cilvēku veselību;

37. atgādina, ka autotransports ir galvenais  $\text{NO}_x$  avots Eiropā; aicina Komisiju izstrādāt stingrus un tehnoloģiju ziņā neitrālus ES transportlīdzekļu emisiju standartus attiecībā uz gaisa piesārņotājiem (gaidāmos *Euro 7* standartus vieglajiem transportlīdzekļiem un *Euro VII* standartus lielas noslodzes transportlīdzekļiem), nediskriminējot nevienu degvielas veidu; uzsver, ka būtu jāpārskata jaunās transportlīdzekļu pārbaudes procedūras, lai paplašinātu noteikumu par mērītajiem piesārņotājiem tvērumu, lai uzlabotu procedūru precizitāti un efektivitāti un lai novērstu nepilnības, tādējādi nodrošinot, ka reālos braukšanas apstākļos emisiju standarti patiešām tiek izpildīti;

38. uzsver, ka ir ļoti svarīgi stimulēt nulles un mazemisiju transportlīdzekļu tirgu un izdot dalībvalstīm vadošus ieteikumus, lai mudinātu tās īstenot dažādus stimulus nulles un mazemisiju transportlīdzekļiem, vienlaikus nodrošinot, ka šādi stimuli ir vērsti uz transportlīdzekļiem ar zemākajām emisijām reālos braukšanas apstākļos; uzsver, ka uzlādes infrastruktūras pieejamībai un piekļūstamībai, tostarp privātās un sabiedriskās ēkās saskaņā ar Ēku energoefektivitātes direktīvu <sup>(36)</sup> (ĒEED), kā arī nulles un mazemisiju konkurētspējai ir izšķiroša nozīme, lai palielinātu patērētāju uzticēšanos;

39. uzskata – lai uzlabotu gaisa kvalitāti karstajos punktos, ir būtiski virzīties uz ilgtspējīgāku un mazāk piesārņojošu transporta sistēmu un mobilitātes infrastruktūras sistēmu, lai samazinātu sastrēgumus uz ceļiem, jo īpaši pilsētu teritorijās, vienlaikus pēc iespējas efektīvāk izmantojot visus pieejamos līdzekļus un ņemot vērā jaunākos zinātniskos pierādījumus un jaunākās tehnoloģiskās inovācijas; aicina Komisiju palīdzēt dalībvalstīm veikt transporta infrastruktūras kvalitātes regulāras pārbaudes, lai apzinātu teritorijas, kurās nepieciešama atslogošana un optimizācija, un aicina veikt piemērotus pasākumus šajās teritorijās, tostarp izmantojot pieejamo ES finansējumu un precīzāk nosakot galvenos finansēšanas mehānismus, tādus kā Eiropas Reģionālās attīstības fondu un Kohēzijas fondu, lai gaisa kvalitāti padarītu par atsevišķu prioritāti;

40. atkārtoti uzsver, cik būtiska ir kravu novirzīšana no autoceļiem uz mazāk piesārņojošiem transporta veidiem, piemēram, kombinēto transportu, iekšzemes ūdensceļiem un dzelzceļu, konstruktīvi izmantojot to, ka 2021. gads pasludināts par Eiropas Dzelzceļa gadu; šajā sakarībā uzsver, ka steidzami jāuzlabo un jāmodernizē dzelzceļa infrastruktūra, pilnībā īstenojot Eiropas Dzelzceļa satiksmes vadības sistēmu (ERTMS), novēršot šaurās vietas un pabeidzot trūkstošos savienojumus, jo īpaši Eiropas transporta tīkla satvarā, un vēl vairāk jāatvieglo un jāveicina intermodalitāte un multimodalitāte; uzskata, ka attiecībā uz tuviem un vidējiem attālumiem papildus šai pieejai efektīvāks un ilgtspējīgāks būtu jāpadara autotransports;

41. uzsver, ka visefektīvākais veids, kā samazināt autotransporta radīto gaisa piesārņojumu, ir veicināt pāreju no tradicionālās degvielas uz tūrākām alternatīvām degvielām, kā izklāstīts Direktīvā 2014/94/ES <sup>(37)</sup> par alternatīvo degvielu infrastruktūras ieviešanu; uzskata — ja tiks pārskatīta Regula (ES) 2019/631 <sup>(38)</sup>, ar ko nosaka  $\text{CO}_2$  emisiju standartus jauniem vieglajiem pasažieru automobiļiem un jauniem vieglajiem komerciālajiem transportlīdzekļiem, tas paātrinātu bezemisiju un mazemisiju transportlīdzekļu ieviešanu;

<sup>(36)</sup> Eiropas Parlamenta un Padomes 2010. gada 19. maija Direktīva 2010/31/ES par ēku energoefektivitāti (OV L 153, 18.6.2010., 13. lpp.).

<sup>(37)</sup> Eiropas Parlamenta un Padomes 2014. gada 22. oktobra Direktīva 2014/94/ES par alternatīvo degvielu infrastruktūras ieviešanu (OV L 307, 28.10.2014., 1. lpp.).

<sup>(38)</sup> Eiropas Parlamenta un Padomes 2019. gada 17. aprīļa Regula (ES) 2019/631 par  $\text{CO}_2$  emisiju standartu noteikšanu jauniem vieglajiem pasažieru automobiļiem un jauniem vieglajiem komerciālajiem transportlīdzekļiem un ar kuru atceļ Regulu (EK) Nr. 443/2009 un Regulu (ES) Nr. 510/2011 (OV L 111, 25.4.2019., 13. lpp.).

**Ceturtdiena, 2021, 25 marts**

42. aicina Komisiju un dalībvalstis nodrošināt, ka spēkā esošajos tiesību aktos noteiktie emisiju standarti tiek labāk izpildīti, un palielināt informētību par iespējām tos saskaņot ar lietotu automobiļu ekoloģiskajiem standartiem, piemēram, veicot modernizāciju;

43. uzsver, ka kombinēti kravu pārvadājumi palīdz samazināt transporta emisijas, sekmējot pāreju no kravu autopārvadājumiem uz transporta veidiem, kas rada mazāk emisiju, tostarp bezemisiju upju koridoriem;

44. norāda, ka ir jāņem vērā strukturālie ierobežojumi, kas var ietekmēt alternatīvu transporta veidu ieviešanu tālākajos reģionos un salās; aicina Komisiju un tālāko reģionu valdības paredzēt rīcības plānu, kura mērķis būtu nodrošināt stimulus un īpašu finansējumu transportam šajos reģionos;

45. tā kā gaisa piesārņojums, ko rada jūras transports, katru gadu ES izraisa vairāk nekā 50 000 nāves gadījumu, tādēļ tas ir vēl vairāk jāsamazina<sup>(39)</sup>; uzsver, ka ES jāpieņem atbilstīgi un efektīvi pasākumi, lai reglamentētu jūras transportu; vērš uzmanību uz to, ka ostas pilsētām, kuras ietekmē papildu piesārņojums, ko rada kuģniecība, celtni, kruīza kuģi un dažādi transporta līdzekļi, šie aspekti jārisina, lai uzlabotu gaisa kvalitāti; ar bažām atzīmē, ka, attīstoties kuģniecības nozarei, turpina palielināties kuģu negatīvā ietekme uz gaisa kvalitāti; aicina Komisiju steidzami izpildīt savas saistības reglamentēt to kuģu piekļuvi ostām, kuri rada lielāko piesārņojumu, un uzlikt pienākumu dokos esošajiem kuģiem izmantot pieejamo uzlādes un degvielas uzpildes infrastruktūru, piemēram, krasta elektroenerģiju, lai samazinātu piesārņojošās emisijas, tādējādi aizsargājot piekrastes teritorijas un to iedzīvotājus; aicina Komisiju un dalībvalstis visās Eiropas ostās īstenot nulles emisijas pietauvošanās vietas standartu;

46. uzsver, ka emisiju kontroles zonas (EKZ) ir būtiski instrumenti, lai ierobežotu kuģniecības radīto gaisa piesārņojumu, un tās palīdz cīnīties pret klimata pārmaiņām, samazinot negatīvo ietekmi uz cilvēku veselību un jūras biodaudzveidību; tādēļ aicina izveidot EKZ visās ES jūrās; aicina dalībvalstis stingri kontrolēt EKZ zonas to teritoriālajos ūdeņos;

47. uzsver aviācijas ietekmi uz gaisa piesārņojumu un ar to saistīto negatīvo ietekmi uz veselību; šajā sakarībā atgādina, ka stacionāro lidmašīnu elektroapgāde lidostās var uzlabot gaisa kvalitāti, un tādēļ mudina dalībvalstis nodrošināt, ka to valsts politikas regulējumā tiek ņemta vērā vajadzība ierīkot elektroapgādi lidostās saskaņā ar Direktīvu 2014/94/ES;

**Gaisa kvalitātes plāni**

48. atzīmē, ka GKP ir viena no galvenajām gaisa kvalitātes direktīvu prasībām gadījumos, kad dalībvalsts nenodrošina atbilstību gaisa kvalitātes standartiem, taču bieži vien šie plāni nav efektīvi iecerēto rezultātu sasniegšanai; aicina Komisiju pēc iespējas drīzāk, pieņemot īstenošanas aktu saskaņā ar Direktīvas 2008/50/EK 28. pantu, noteikt minimālo prasību un paraugprakses kopumu GKP izstrādei un īstenošanai, lai nodrošinātu, ka tajos tiek noteiktas darbības ar konkrētiem termiņiem, kas ir atbilstīgas risināmajām piesārņojuma problēmām; aicina Komisiju nodrošināt pietiekamu finansējumu plānoto darbību veikšanai, kā arī paredzēt uzticamus piesārņojuma samazināšanas aprēķinus īstenošanas izvērtēšanai; uzskata, ka GKP ilgstošā sagatavošana patlaban apdraud to efektivitāti un ka GKP jābūt mērķtiecīgākiem un tajos galvenokārt jāparedz īstermiņa un ilgtermiņa pasākumi, kas vērsti uz rezultātiem un samazina emisijas no noteiktiem galvenajiem piesārņojuma avotiem; norāda, ka lielākā mērā saskaņoti un salīdzināmi pasākumi, kas tiktu īstenoti visās dalībvalstīs, uzlabotu to efektivitāti un vispārēju pieņemšanu; uzsver, ka, ņemot vērā gaisa piesārņojuma avotu un seku vietējo raksturu, GKP izstrādē un īstenošanā būtiska nozīme ir pašvaldībām un vietējām iestādēm;

<sup>(39)</sup> Brandt, J., Silver, J. D., un Frohn, L. M., *Assessment of Health-Cost Externalities of Air Pollution at the National Level using the EVA Model System* [Gaisa piesārņojuma radīto ārējo veselības izmaksu novērtējums valstu līmenī, izmantojot EVA modeļa sistēmu], CEEH zinātniskais ziņojums Nr. 3, 2011.

Ceturtdiena, 2021, 25 marts

49. ņem vērā, ka dalībvalstis sagatavo publiskus gada pārskatus par visiem piesārņotājiem, uz ko attiecas Gaisa kvalitātes direktīva, un katru gadu sniedz ziņojumu Komisijai saskaņā ar Direktīvas 2008/50/EK 27. pantu; tomēr pauž nožēlu, ka Gaisa kvalitātes direktīvā nav prasības dalībvalstīm ziņot Komisijai par GKP īstenošanu, nedz arī prasības attiecīgos plānus atjaunināt, ja tiek apstiprināti jauni pasākumi vai ja nav panākts pietiekams progress; norāda arī, ka Komisija neizvērtē iesniegtos GKP un tajos iekļautos pasākumus un arī nesniedz nekādu atgriezenisko saiti; norāda, ka pienācīga un kritiska atgriezeniskā saite par iesniegtajiem GKP varētu palīdzēt dalībvalstīm izstrādāt labākus GKP, paredzot efektīvākus pasākumus, kā arī varētu novērst neatbilstību gaisa kvalitātes standartiem; aicina Komisiju izveidot pārredzamāku un atsaucīgu sistēmu informācijas apmaiņai un pienākuma sagatavot gada ziņojumu par GKP īstenošanu izpildei, kā arī izveidot iesniegto GKP izvērtēšanas procedūru, lai nodrošinātu, ka dalībvalstu pasākumi ātri un efektīvi uzlabo gaisa kvalitāti;

50. uzsver, cik būtiska ir pietiekama zinātība un resursu pieejamība vietējā un reģionālā līmenī, lai izstrādātu GKP un detalizēti apsvērtu gaisa kvalitātes uzlabošanas pasākumu izvēli, īstenošanu un izvērtēšanu; šajā saistībā uzsver, ka ir jāpalielina informētība par pieejamo finansējumu, tehniskajiem resursiem un elastīgiem instrumentiem, ko var pielāgot vietējiem un reģionālajiem apstākļiem;

#### ***Apkārtējā gaisa kvalitātes direktīvu izpildes nodrošināšana***

51. brīdina, ka 2021. gada februārī izskatīšanas procesā bija 31 pārkāpuma procedūra pret 20 dalībvalstīm par apkārtējā gaisa kvalitātes direktīvu īstenošanu; atzīst, ka dažas no šīm pārkāpumu procedūrām ir uzsāktas 2009. gadā un ka, neskatoties uz īstenotajām pārkāpumu procedūrām, piesārņojuma koncentrācija dalībvalstīs joprojām tiek pārsniegta; uzskata — konstanta un sistēmiska gaisa kvalitātes standartos noteikto robežvērtību pārsniegšana liecina, ka dalībvalstīm trūkst apņemšanās pieņemt iedarbīgākus pasākumus iedzīvotāju veselības un vides aizsardzībai un ka patlaban izpildes nodrošināšanas procedūras ir neefektīvas; mudina Komisiju pārskatīt spēkā esošo kārtību, kādā ir jānodrošina gaisa kvalitātes direktīvu izpilde;

52. pauž bažas par to, ka netiek nodrošināta NEC direktīvas izpilde; brīdina, ka kopš 2010. gada nav uzsākta neviena pārkāpumu procedūra par NEC direktīvā noteikto emisiju robežvērtību pārsniegumu, lai gan trīs dalībvalstis nekad nav ziņojušas par NH<sub>3</sub> emisijām, kas būtu zemākas par tām noteiktajām robežvērtībām;

53. aicina Komisiju uzsākt procedūras, tiklīdz tai kļūst zināms, ka netiek īstenoti ES gaisa kvalitātes tiesību akti, un nekavējoties vērsties tiesā un piemērot sankcijas, kad tiek konstatēti pārkāpumi; aicina Komisiju regulāri sagatavot skaidrus un visaptverošus pārskatus par uzsāktajām pārkāpumu procedūrām un nekavējoties publicēt saziņu ar dalībvalstīm, kuras nepilda prasības; aicina Komisiju darīt pieejamus nepieciešamos resursus, lai nodrošinātu ātru rīcību gadījumos, kad dalībvalstis neievēro pienākumus;

54. turklāt atgādina, ka Eiropas Revīzijas palātas Īpašajā ziņojumā Nr. 23/2018 par gaisa piesārņojumu norādīts arī uz lielo pārkāpuma procedūru skaitu saistībā ar gaisa kvalitātes robežvērtībām un pierādījumiem, ka visā Savienībā plaši ir izplatītas nepilnības gaisa kvalitātes tiesību aktu īstenošanā; atzīmē, ka šī īstenošanas plaisa laika gaitā paplašinās, jo īpaši tādēļ, ka pārkāpuma procedūru dažādie posmi regulāri ieilgst — parasti no sešiem līdz astoņiem gadiem; uzskata, ka divu gadu laikposms, kādā Komisijai jānosūta paziņojums par robežvērtību pārsniegšanu, ir pārāk ilgs, lai nodrošinātu savlaicīgu izpildi;

55. aicina dalībvalstis uzlabot spēkā esošo tiesību aktu īstenošanu atbilstīgi Eiropas Savienības Tiesas spriedumiem;



Ceturtdiena, 2021, 25 marts

### ***Sabiedrības informētības, izpratnes un iesaistes veicināšana***

56. uzskata, ka sabiedrības informētībai un izpratnei ir ļoti būtiska nozīme gaisa piesārņojuma problēmas risināšanā, kā arī, lai nodrošinātu iedzīvotāju tiešu iesaisti darbības ar mērķi uzlabot gaisa kvalitāti; vērš uzmanību uz to, ka dalībvalstīs, reģioni un pilsētas atšķirīgi nosaka gaisa kvalitātes indeksus un ka par vairākiem piesārņotājiem patlaban trūkst informācijas un tiem nav noteiktas trauksmes robežvērtības; aicina Komisiju un dalībvalstis izveidot standartizētu gaisa kvalitātes klasifikācijas sistēmu, kas būtu piemērojama visā ES; aicina Komisiju, dalībvalstis un attiecīgās reģionālās un vietējās iestādes uzsākt programmas, lai veicinātu ieguldījumus, kas uzlabo gaisa kvalitāti;

57. uzsver, ka informācija, kuru dalībvalstis sniedz par gaisa piesārņojuma iespējamo ietekmi uz veselību, ir trūcīga, neskaidra un sabiedrībai grūti pieejama; tomēr norāda, ka ir vērojamas pozitīvas tendences dalībvalstu pienākumu saskaņā ar apkārtējā gaisa kvalitātes direktīvām īstenošanā attiecībā uz sabiedrības informēšanu par gaisa kvalitāti; aicina turpināt saskaņot informāciju par gaisa kvalitāti, kas ir pieejama sabiedrībai, visos ģeogrāfiskajos apgabalos dalībvalstīs un reģionos, vienlaikus nodrošinot precīzas reāllaika informācijas par gaisa kvalitāti vieglu pieejamību; aicina Komisiju, dalībvalstis un attiecīgās reģionālās un vietējās iestādes sākt īstenot aktuālas sabiedrības informēšanas un izpratnes vairošanas kampaņas — piemēram, par dažādiem gaisa piesārņotāju veidiem un to ietekmi uz cilvēka veselību vai par aktuālo gaisa piesārņojumu vietējā līmenī, tostarp sniedzot informāciju, kas paredzēta neaizsargātām grupām, — un publicēt reitinga datus par vislabāko un vismazāko progresu, kas panākts konkrētās gaisa kvalitātes zonās; uzskata, ka arī izpratnes vairošanas kampaņas par gaisa piesārņojuma postošo ietekmi attiecīgo piesārņojuma avotu tuvumā un/vai gaisa kvalitātes rādītāju displeju uzstādīšana varētu uzlabot sabiedrības izpratni un informētību un veicināt uzvedības un paradumu maiņu, kas var ietekmēt gaisa kvalitāti;

58. aicina Komisiju un dalībvalstis ieviest un veicināt mehānismus, lai sekmētu sabiedrības iesaisti apkārtējā gaisa kvalitātes direktīvu īstenošanā, piemēram, izveidot tiešsaistes rīku un/vai lietojumprogrammu dalībvalstīs, kas informētu iedzīvotājus par gaisa kvalitāti un tās ietekmi uz cilvēku veselību, nodrošinātu iespēju sazināties ar gaisa monitoringa stacijām vai paraugu ņemšanas punktiem un ziņot par gaisa kvalitātes noteikumu pārkāpumiem vai nodrošinātu atgriezenisko saiti Komisijai par jautājumiem saistībā ar dalībvalstu darbībām gaisa kvalitātes jomā;

59. uzsver — tā kā pilsoniskās sabiedrības organizācijas, vides aktīvisti un pētnieciskie žurnālisti pārzina situāciju uz vietas un viņiem ir tieša piekļuve datiem, šiem rīcībspēkiem ir izšķirīga loma apkārtējā gaisa kvalitātes tiesību aktu īstenošanas sekmēšanā un kontrolē un līdz ar to viņi pilnībā būtu jāiesaista apspriešanās procedūrās.

60. aicina Komisiju pārskatīt apkārtējā gaisa kvalitātes direktīvas, lai iekļautu tajās skaidrus noteikumus, kas garantē iedzīvotāju tiesības uz taisnīgu tiesu saskaņā ar Orhūsas konvenciju, un aicina Padomi veicināt tās īstenošanu, kas ir īpaši būtiski, ja Padome rīkojas likumdevējas statusā;

### ***Citi ieteikumi***

61. aicina Komisiju apsvērt iespēju reglamentēt gaisa kvalitāti telpās atsevišķi no ilgtspējīgu ēku tiesību aktiem vai to ietvaros, paredzot noteikumus par gaisa kvalitāti slēgtās telpās vismaz sabiedriskās vai komerciāliem nolūkiem izmantotās ēkās;

62. uzskata, ka ir ļoti būtiski veikt vispārēju novērtējumu par monitoringa tīklā iegūtajiem rezultātiem un sagatavot ikgadējus ziņojumus, kas būtu publiski pieejami un ietvertu telpisko un laika datu analīzi un novērtējumus par ietekmi uz dzīves kvalitāti un ekosistēmām, pievienojot ieteikumus rīcībai, lai novērstu jebkādu konstatētu regulāru vai epizodisku gaisa piesārņojumu;

63. uzskata, ka dalībvalstīm būtu jātiecas nodrošināt, lai to pilsētu piemēram, kuras īsteno labu praksi šajā jomā, sekotu citas pilsētas, sagatavojot un īstenojot ārkārtas situāciju plānus, kas jāaktivizē pēc iespējas drīzāk, ja tiek prognozēta vai konstatēta piesārņojošo gāzu un daļiņu augsta koncentrācija, kas apdraud sabiedrības veselību;

64. uzsver, ka ir jāuzlabo transporta darbinieku darba apstākļi, labāk aizsargājot darba ņēmējus, kuri katru dienu tiek pakļauti augstam gaisa piesārņojumam un toksiskiem izgarojumiem, un ieguldot viņu pārkvalificēšanā, kvalifikācijas celšanā un apmācībā;



**Ceturtdiena, 2021, 25 marts**

65. uzsver, ka inovācija un pētniecība mazemisiju un emisijas samazinošās tehnoloģijās palīdzēs panākt emisiju samazināšanos visās nozarēs; mudina Komisiju ievērot tehnoloģiju neitralitātes principu; uzsver, ka ir vajadzīgi novatoriski risinājumi, piemēram, filtrēšanas sistēmas transportlīdzekļos un uz ielām, autoparka atjaunošana un līdzīgas iniciatīvas;
66. mudina Komisiju un dalībvalstis nodrošināt, ka gaisa kvalitātes rīcībpolitikas garantē inovāciju un konkurētspēju saistītajās nozarēs, vienlaikus cenšoties sasniegt nulles piesārņojuma mērķus;
67. aicina Komisiju un dalībvalstis turpināt atbalstīt forumus un veicināt apspriedes ar citām valstīm, īstenojot centienus, lai rastu efektīvus risinājumus un sekmētu Eiropas, valstu un vietējo rīcībpolitiku īstenošanu ar mērķi panākt pieņemamus gaisa kvalitātes standartus;

o

o o

68. uzdod priekšsēdētājam nosūtīt šo rezolūciju Padomei un Komisijai, kā arī dalībvalstu valdībām un parlamentiem.
-

Ceturtdiena, 2021. gada 25. marts

P9\_TA(2021)0108

## Jauna ES un Āfrikas stratēģija

**Eiropas Parlamenta 2021. gada 25. marta rezolūcija par jaunu ES un Āfrikas stratēģiju — partnerība ilgtspējīgai un iekļaujošai attīstībai (2020/2041(INI))**

(2021/C 494/08)

*Eiropas Parlaments,*

- ņemot vērā Līguma par Eiropas Savienību 21. pantu un Līguma par Eiropas Savienības darbību 208. pantu,
- ņemot vērā Apvienoto Nāciju Organizācijas 2015. gada 25., 26. un 27. septembrī notikušo augstākā līmeņa sanākumi par ilgtspējīgu attīstību, ANO Ģenerālās asamblejas 2015. gada 25. septembra noslēguma dokumentu “Mūsu pasaules pārveide — ilgtspējīgas attīstības programma 2030. gadam” un visus 17 ilgtspējīgas attīstības mērķus (IAM),
- ņemot vērā Adisabebas 2015. gada rīcības plānu par finansējumu attīstībai,
- ņemot vērā 2017. gada 7. jūnijā parakstīto “Jauno Eiropas Konsensu par attīstību — mūsu pasaule, mūsu cieņa, mūsu nākotne”,
- ņemot vērā 2015. gada Parīzes nolīgumu par klimata pārmaiņām (“Parīzes nolīgums”),
- ņemot vērā Āfrikas Savienības (AS) “Programmu 2063”, kas tika pieņemta 2015. gada 31. janvārī Āfrikas Savienības valstu un valdību vadītāju asamblejas 24. kārtējās sesijas laikā, kas notika Adisabebā,
- ņemot vērā Lisabonā 2007. gada 9. decembrī pieņemto ES un Āfrikas kopīgo stratēģiju,
- ņemot vērā Āfrikas un Eiropas jaunatnes samita noslēguma dokumentu — Abidžanas deklarāciju, kas tika pieņemta 2017. gada 11. oktobrī,
- ņemot vērā 2017. gada 29. un 30. novembrī Abidžanā notikušās Āfrikas Savienības un Eiropas Savienības 5. augstākā līmeņa sanāksmes secinājumus,
- ņemot vērā Komisijas 2018. gada 12. septembra paziņojumu par jaunu Āfrikas un Eiropas ilgtspējīgu investīciju un darbvieta aliansi: līdzšinējās investīciju un nodarbinātības partnerības pacelšana jaunā līmenī (COM(2018)0643),
- ņemot vērā jaunās alianses ietvaros izveidoto četru darba grupu digitālās ekonomikas, enerģētikas, transporta un lauksaimniecības jautājumos secinājumus,
- ņemot vērā Eiropas Komisijas un Āfrikas Savienības Komisijas komisāru kolēģiju 10. sanāksmes 2020. gada 27. februāra kopīgo paziņojumu,
- ņemot vērā Eiropas Komisijas un Savienības Augstā pārstāvja ārlietās un drošības politikas jautājumos 2020. gada 9. marta kopīgo paziņojumu “Ceļā uz visaptverošu stratēģiju ar Āfriku” (JOIN(2020)0004) un Komisijas 2020. gada 30. jūnija secinājumus šajā jautājumā,
- ņemot vērā Āfrikas Cilvēktiesību un tautu tiesību hartu un Maputu protokolu,
- ņemot vērā Eiropas Savienības Pamattiesību hartu,
- ņemot vērā ANO 1989. gada 20. novembra Bērna tiesību konvenciju,
- ņemot vērā ES Rīcības plānu cilvēktiesību un demokrātijas jomā (2020–2024),
- ņemot vērā 2006. gada 13. decembra ANO Konvenciju par personu ar invaliditāti tiesībām,
- ņemot vērā Eiropas stratēģiju invaliditātes jomā (2010–2020) un nostiprināto programmu personu ar invaliditāti tiesību jomā 2020.–2030. gadam,
- ņemot vērā Āfrikas Savienības 2016. gada jūlijā pieņemto Dzimumu līdztiesības un pilnvērtīgu iespēju nodrošināšanas sievietēm stratēģiju 2018.–2028. gadam,

Ceturtdiena, 2021, 25 marts

- ņemot vērā ES Dzimumu līdztiesības rīcības plānu (*GAP II* — Dzimumu līdztiesība un pilnvērtīgu iespēju nodrošināšana sievietēm: Meiteņu un sieviešu dzīves pārveidošana, pateicoties ES ārējām attiecībām 2016.–2020. gadā),
- ņemot vērā Nolīgumu par Āfrikas Kontinentālās brīvās tirdzniecības zonas izveidi (*AfCFTA*),
- ņemot vērā ANO Pārtikas un lauksaimniecības organizācijas 2019. gada ziņojumu “Pasaules bioloģiskās daudzveidības stāvoklis attiecībā uz pārtiku un lauksaimniecību” un tās 2016. gada ziņojumu par pasaules mežu situāciju,
- ņemot vērā 2019. gada maija globālo novērtējuma ziņojumu par bioloģisko daudzveidību un ekosistēmu pakalpojumiem, kuru sagatavoja Starptautisko zinātnes un politikas platforma bioloģiskās daudzveidības un ekosistēmu pakalpojumu jomā (*IPBES*),
- ņemot vērā ANO 2015. gada 18. martā pieņemto Sendai ietvarprogrammu katastrofu riska mazināšanai 2015.–2030. gadam,
- ņemot vērā Klimata pārmaiņu starptautisko padomes (*IPCC*) ziņojumus par globālo sasilšanu par 1,5 C, par klimata pārmaiņām un zemi, kā arī par okeānu un kriosfēru klimata pārmaiņu ietekmi,
- ņemot vērā Komisijas 2019. gada 11. decembra paziņojumu “Eiropas zaļais kurss” (COM(2019)0640),
- ņemot vērā 2020. gada 20. maijā publicēto ES Biodaudzveidības stratēģiju 2030. gadam,
- ņemot vērā Apvienoto Nāciju Organizācijas Deklarāciju par lauksaimnieku un citu lauku apvidos strādājošo personu tiesībām,
- ņemot vērā ANO Ģenerālās asamblejas lēmumu pasludināt laikposmu no 2019. gada līdz 2028. gadam par ģimenes lauksaimniecības desmitgadi,
- ņemot vērā Komisijas dienestu 2017. gada 2. maija darba dokumentu “*Digital4Development*: digitālo tehnoloģiju un pakalpojumu iekļaušana ES attīstības politikā” (SWD(2017)0157),
- ņemot vērā 2018. gada 17. decembrī pieņemto Apvienoto Nāciju Organizācijas Globālo paktu par bēgļiem,
- ņemot vērā 2018. gada 19. decembrī pieņemto Apvienoto Nāciju Organizācijas Globālo paktu par drošu, sakārtotu un likumīgu migrāciju,
- ņemot vērā Āfrikas Savienības Konvenciju par iekšzemē pārvietotu personu aizsardzību un palīdzību šādām personām Āfrikā (Kampalas konvencija),
- ņemot vērā ANO izsludināto programmu “Starptautiskā afrikāņu izcelsmes personu desmitgade (2015–2024)” un it īpaši tās pilāru “Atzīšana”,
- ņemot vērā Komisijas 2013. gada 15. maija paziņojumu “Partnervalstu vietējo pašpārvalžu ietekmes palielināšana, lai uzlabotu pārvaldību un sasniegtu efektīvākus attīstības rezultātus” (COM(2013)0280),
- ņemot vērā Eiropas Savienības Padomes 2019. gada ziņojumu Eiropadomei par ES attīstības palīdzības mērķiem,
- ņemot vērā 2017. gada 16. novembra rezolūciju par ES un Āfrikas kopējo stratēģiju: stimulēt attīstībai <sup>(1)</sup>,
- ņemot vērā 2015. gada 6. oktobra rezolūciju par vietējo pašvaldību lomu attīstības sadarbībā jaunattīstības valstīs <sup>(2)</sup>,

<sup>(1)</sup> OV C 356, 4.10.2018., 66. lpp.

<sup>(2)</sup> OV C 349, 17.10.2017., 11. lpp.

**Ceturtdiena, 2021, 25 marts**

- ņemot vērā 2018. gada 13. novembra rezolūciju par digitalizāciju attīstībai: nabadzības samazināšana, izmantojot tehnoloģiju <sup>(3)</sup>,
  - ņemot vērā 2020. gada 19. jūnija rezolūciju par protestiem pret rasismu pēc Džordža Floida nāves <sup>(4)</sup>,
  - ņemot vērā 2019. gada 27. marta normatīvo rezolūciju par priekšlikumu Eiropas Parlamenta un Padomes regulai, ar ko izveido Kaimiņattiecību, attīstības sadarbības un starptautiskās sadarbības instrumentu (NDICI) <sup>(5)</sup>,
  - ņemot vērā iepriekšējās rezolūcijas par Eiropas Savienības un Āfrikas, Karību jūras reģiona un Klusā okeāna valstu (ĀKK valstu) turpmākajām attiecībām, jo īpaši 2016. gada 4. oktobra <sup>(6)</sup>, 2018. gada 14. jūnija <sup>(7)</sup> un 2019. gada 28. novembra <sup>(8)</sup> rezolūcijas,
  - ņemot vērā Reglamenta 54. pantu,
  - ņemot vērā Ārlietu komitejas, Starptautiskās tirdzniecības komitejas, Pilsoņu brīvību, tieslietu un iekšlietu komitejas, Lauksaimniecības un lauku attīstības komitejas, kā arī Kultūras un izglītības komitejas atzinumus,
  - ņemot vērā Attīstības komitejas ziņojumu (A9-0017/2021),
- A. tā kā gaidāmajai ĀS un ES augstākā līmeņa sanāksmei vajadzētu dot jaunu impulsu partnerības veidošanā un tajā būtu jānāk klajā ar kopīgu stratēģiju attiecībā uz konkrētu rīcību kopīgo problēmu risināšanā un iespējam atbilstīgi starptautiskajām saistībām, kas uzņemtas saskaņā ar ilgtspējīgu attīstības programmu 2030. gadam un Parīzes nolīgumu;
- B. tā kā ir ļoti būtiski valstīm veikt lielākus ieguldījumus ar mērķi sistemātiski vākt precīzus, salīdzināmus un sadalītus datus, lai apzinātu jomas, kurās sastopami interseksionalitātes veidi, un lai noteiktu, kādi tie ir un kā risināt ar tiem saistītos jautājumus, kā arī, lai analizētu, vai saskaņā ar šo stratēģiju veikto darbību rezultāti pozitīvi ietekmē ikvienu cilvēku, tostarp tos, kuri visvairāk atstāti novārtā; tā kā saskaņā ar 17. IAM jāvāc dati sadalījumā pēc ienākumiem, dzimuma, vecuma, rases, etniskās piederības, ar migrāciju saistītā statusa, invaliditātes un ģeogrāfiskās atrašanās vietas;
- C. tā kā Āfrikas interesēm un prioritātēm, kas jo īpaši noteiktas Ilgtspējīgas attīstības programmā 2063. gadam, ir jābūt galvenajiem elementiem mūsu attiecību pārveidē;
- D. tā kā Āfrikā ir lielākais jaunu iedzīvotāju īpatsvars pasaulē un Āfrikas kontinentā atrodas vairākas pasaules nestabilākās valstis; tā kā katru mēnesi darba tirgū iesaistās aptuveni viens miljons afrikāņu;
- E. tā kā ES pievienotā vērtība partnerattiecībās ar Āfriku būs atkarīga no ES spējas starpkontinentālo dialogu apvienot ar konkrētām situācijām pielāgotām pieejām, kurās ņemta vērā vietējo un reģionālo īpatnību daudzveidība, partnervalstu sensitīvie aspekti un esošās sociālās struktūras, kā arī no tās vēlmes kopā ar Āfriku veidot ilgtermiņa redzējumu, kura pamatā ir kopīgas vērtības, savstarpējās intereses un multilaterālisma atdzīvināšana;
- F. tā kā pienācīgas kvalitātes darbvieta un dzīves apstākļu pieejamībai vietējā līmenī ir ļoti būtiska nozīme, lai ierobežotu migrācijas tendences;
- G. tā kā 2018. gadā izejvielas veidoja 49 % no ES kopējā importa no Āfrikas; tā kā ieguves nozare ir galvenais stimuls ārvalstu tiešajiem ieguldījumiem Āfrikā;
- H. tā kā drošība, tiesiskums un laba pārvaldība ir ekonomikas izaugsmes un ieguldījumu priekšnosacījumi; tā kā ekonomikas izaugsmei un ieguldījumiem jābūt ilgtspējīgiem un jāiet roku rokā ar nevienlīdzības apkarošanu, īstenojot līdzekļu pārdalīšanas politiku, stiprinot cilvēkkapitālu un līdztiesību, kā arī veicinot politisko līdzdalību un uzlabojot sociālā nodrošinājuma sistēmas un pasākumus IAM īstenošanai;

<sup>(3)</sup> OV C 363, 28.10.2020., 27. lpp.

<sup>(4)</sup> Pieņemtie teksti, P9\_TA(2020)0173.

<sup>(5)</sup> Pieņemtie teksti, P8\_TA(2019)0298.

<sup>(6)</sup> OV C 215, 19.6.2018., 2. lpp.

<sup>(7)</sup> OV C 28, 27.1.2020., 101. lpp.

<sup>(8)</sup> Pieņemtie teksti, P9\_TA(2019)0084.

Ceturtdiena, 2021, 25 marts

- I. tā kā miers un drošība ir būtiski nosacījumi, lai ilgtermiņā panāktu ilgtspējīgu attīstību un veicinātu stabilizāciju un spēcīgu iestāžu izveidi vietējā, reģionālā un valsts līmenī, un tā kā tie nepieciešami, lai uzlabotu dzīves apstākļus un īstenotu IAM;
- J. tā kā politiski nestabilās un administratīvi vājās Āfrikas valstīs prioritāte ir valsts veidošana, kas ietver fiskālo spēju stiprināšanu;
- K. tā kā Āfrikas Subsahāras reģionā nav reģistrēti 94 miljoni bērnu vecumā līdz 5 gadiem, Austrumāfrikā un Dienvidāfrikā nav reģistrēti 51 miljons bērnu un Rietumāfrikā un Centrālāfrikā nav reģistrēti 43 miljoni bērnu; tā kā tiesības tikt atzītai kā personai saskaņā ar tiesību aktiem ir ļoti būtisks solis, lai nodrošinātu aizsardzību mūža garumā, un nosacījums visu pārējo tiesību īstenošanai; tā kā dzimšanas apliecība ir personas tiesiskās identitātes apliecinājums, kas novērš bezvalstniecības risku un nodrošina tiesības tās uzrādītājam lūgt aizsardzību pret vardarbību un ekspluatāciju;
- L. tā kā, veidojot ES un Āfrikas partnerību, prioritātei jābūt dzimumu līdztiesībai un tādēļ dzimumu līdztiesības aspekts jāintegrē ES un Āfrikas stratēģijā; tā kā sievietes un jaunieši bieži vien saskaras ar šķēršļiem sava potenciāla pilnvērtīgai izmantošanai, un tos rada arvien pieaugoša seksuālā un ar dzimumu saistīta vardarbība, HIV infekcijas izplatība, neplānotas grūtniecības, priekšlaicīgi mācības pārtraukumi un ierobežota piekļuve finansējumam un uzņēmējdarbībai;
- M. tā kā Āfrikā patlaban 390 miljoni cilvēku dzīvo zem nabadzības sliekšņa, jo netiek nodrošināta iekļautība un tādējādi tiek veicināta nevienlīdzība; tā kā Covid-19 pandēmija ir palielinājusi Āfrikas neaizsargātību saistībā ar zemu ekonomikas diversifikāciju, zemu iekšzemes resursu mobilizācijas līmeni, nelikumīgām finanšu plūsmām, lielu atkarību no izejvielu eksporta un preču cenu nestabilitāti; tā kā Covid-19 pandēmijas izraisītā jaunā ekonomikas krīze, visticamāk, palielinās nevienlīdzību un nabadzību un tā kā jau ir jūtama būtiska tās netiešā ietekme, kas it īpaši izpaužas kā nenodrošinātība ar pārtiku, ienākumu zudums, naudas pārvedumu un iztikas līdzekļu zudums, kā arī arvien pieaugoša parādu krīze;
- N. tā kā Covid-19 krīze ir izgaismojusi nepilnīgas veselības un pārtikas sistēmās, kā arī steidzamo vajadzību veidot uz iedzīvotājiem vērstas, vispārējās un noturības veselības un pārtikas sistēmas, kas balstītas uz cilvēktiesībām; tā kā klimata pārmaiņu un biodaudzveidības zuduma dēļ šādas krīzes nākamajās desmitgadēs var atkārtoties; tā kā pandēmija var apturēt panākto progresu saistībā ar trīs slimību, proti, HIV, tuberkulozes un malārijas, esošajām plašām epidēmijām vai pat pasliktināt situāciju šajā jomā un tādēļ jāpieņem inovatīvas un integrētas pieejas, iesaistot skartās kopienas un nodrošinot pilnvērtīgas iespējas pilsoniskajai sabiedrībai, lai sasniegtu tos, kuriem nepieciešami dzīvību glābjoši pakalpojumi;
- O. tā kā visos līmeņos un visu sabiedrības grupu starpā būtu jāveicina kontakti abu kontinentu starpā;
- P. tā kā Āfrikas Savienības Miera un drošības padome klimata pārmaiņas atzina par būtisku drošības apdraudējumu 2019. gadā;
- Q. tā kā klimata pārmaiņas un dažādie atmosfēras, augsnes un ūdens piesārņojuma avoti Āfrikas kontinentu ietekmē īpaši negatīvi; tā kā Āfrikā jāveic ieguldījumi pielāgošanās klimata pārmaiņām īstenošanai, taču 2020. gada 9. marta kopīgajā paziņojumā uzsvars likts uz klimata pārmaiņu mazināšanu; tā kā sekmīga Āfrikas un Eiropas klimata aliance varētu kļūt par jaunu virzītājspēku starptautiskajā klimata diplomātijā;
- R. tā kā ANO Ģenerālā asambleja 2017. gada 20. decembrī pieņēma rezolūciju, ar ko tā laikposmu no 2019. gada līdz 2028. gadam pasludināja par ģimenes lauksaimniecības desmitgadi;

**Ceturtdiena, 2021, 25 marts**

- S. tā kā Āfrikas Subsahāras reģionā ir pasaulē zemākais piekļuves enerģijai līmenis; tā kā elektroenerģija ir pieejama tikai aptuveni pusei tā iedzīvotāju un tikai trešdaļa iedzīvotāju ir pieejams videi nekaitīgs kurināmais ēdiena gatavošanai; tā kā aptuveni 600 miljoniem iedzīvotāju nav pieejama elektroenerģija un 890 miljoni iedzīvotāju gatavo ēdienu, izmantojot tradicionālo kurināmo;
- T. tā kā, lai nodrošinātu decentralizētus atjaunojamo energoresursu enerģijas risinājumus, izšķiroša nozīme ir arī privātā sektora finansējumam; tā kā privātā sektora ieguldījumi, decentralizēti atjaunojamo energoresursu avoti un pielāgoti patērētāju finansēšanas modeļi (piemēram, kārtējo iemaksu shēma un elektroniskā maka pakalpojumi) var nodrošināt enerģijas pieejamību lielā daļā Āfrikas un it īpaši Āfrikas Subsahāras reģionā, kurā enerģijas pieejamības līmenis ir zemākais pasaulē;
- U. tā kā kultūras mantojuma aizsardzība, saglabāšana un atzīšana un kultūras un radošās nozares var veicināt darbvietas, nodrošināt pilnvērtīgas iespējas jauniešiem un sievietēm, kā arī sekmēt izturētspējīgas un noturīgas sabiedrības veidošanos, kas ciena kultūras atšķirības un mazina nevienlīdzību, veidojot kontaktus dažādu kopienu starpā,

***Virzība uz pārveidotu stratēģiju ar Āfriku***

1. atzinīgi vērtē Komisijas 2020. gada 9. marta paziņojumu un uzskata to par soli ceļā uz patiesu ģeopolitisku partnerību; uzsver, ka Eiropa un Āfrika ir viena otrai tuvas ģeogrāfiski, tās vieno ciešas vēsturiskas, kultūras un sociālekonomiskas saites, ko vēl vairāk stiprina daudzu kopīgi risināmu jautājumu un stratēģisko interešu pieaugums; uzsver, ka ES kopā ar tās dalībvalstīm ir Āfrikas lielākais partneris ikvienā jomā gan attiecībā uz tirdzniecību, ieguldījumiem un oficiālo attīstības palīdzību (OAP), gan arī humāno palīdzību un drošību;
2. atgādina, ka Āfrikā dzīvo vairāk nekā miljards cilvēku, un ir paredzams, ka līdz 2050. gadam vairāk nekā puse no pasaules iedzīvotāju skaita pieauguma koncentrēsies Āfrikā, savukārt no 10 straujāk augošajām pasaules ekonomikām 6 ir Āfrikas valstis; uzsver, ka ES attiecībām ar Āfriku ir ārkārtīgi būtiska nozīme abu mūsu kontinentu nākotnē un ka abu kontinentu labklājība ir cieši saistīta; uzsver, ka cilvēces attīstībai, IAM sasniegšanai un nabadzības izskaušanai arī turpmāk ir jābūt ES un Āfrikas attiecību centrā;
3. atkārtoti aicina starp Eiropas Savienību un Āfrikas Savienību izveidot patiesu abu kontinentu partnerību; uzsver, ka gaidāmajā ES un AS augstākā līmeņa sanāksmē, kas paredzēta 2021. gadā, būtu jāliek pamats stratēģiskai, abpusēji izdevīgai un uz rezultātu orientētai partnerībai, kas atspoguļo abu pušu intereses un stiprina saikni abu kontinentu starpā;
4. aicina veidot patiesu partnerību, kurā abas puses ir vienlīdzīgas, pamatojoties uz starptautiskajām tiesībām un konvencijām, nolīgumiem un standartiem, un mudina abas puses to veidot tā, lai tā nebūtu vien partnerība starp līdzekļu devējiem un saņēmējiem; uzsver, ka ir svarīgi sadarboties ar mūsu Āfrikas partneriem, tostarp Āfrikas pilsonisko sabiedrību un Āfrikas diasporu, un noteikt skaidru ceļvedi partnerībai un abu pušu atbildību, pamatojoties uz iepriekš noslēgto kopīgo nolīgumu īstenošanas skaidru izvērtējumu;
5. norāda, ka Āfrikas potenciāls izraisa aizvien lielāku interesi daudzos pasaules mēroga dalībniekos, un pauž bažas, ka daudzās jomās Āfrika ir kļuvusi par jaunu arēnu lielvaru sacensībai; uzsver, ka ES ir viena no pirmajām, kas palīdz Āfrikas kontinentam, bet citu dalībnieku īstenošana destruktīvā politika Āfrikas valstīm nodara kaitējumu, kas negatīvi ietekmē arī Eiropas Savienību; uzsver, ka politiskajās un ekonomiskajās attiecībās ar trešām valstīm ES galvenā motivācija ir veicināt pamattiesības, sniegt atbalstu demokrātiskām iestādēm un nodrošināt demokrātisku pārskatatbildību; uzskata, ka tādas trešās valstis kā Ķīna cenšas sasniegt citus mērķus, kas reizēm mūs satrauc; uzsver, ka mūsu mērķis ir stiprināt Āfrikas partneru noturību un neatkarību; tāpēc pauž nožēlu, ka citu dalībnieku, jo īpaši Ķīnas un Krievijas, rīcība ir vērsta uz savu ģeopolitisko interešu īstenošanu un arvien lielāku vienpusējību, un uzsver, ka šie dalībnieki gūst labumu uz Āfrikas valstu suverenitātes un Eiropas drošības rēķina; aicina ES panākt koordināciju ar katru valsti, kas ir patiesi ieinteresēta Āfrikas kontinenta pārticīgā un pozitīvā ilgtermiņa attīstībā, pamatojoties uz cilvēktiesību pilnīgu ievērošanu, plašsaziņas līdzekļu brīvību un pārskatatbildību, pārredzamu un reaģētspējīgu pārvaldību un cīņu pret korupciju, kas ir būtiski elementi stabilas



Ceturtdiena, 2021, 25 marts

un iekļaujošas politiskās, sociālās un ekonomiskās vides nodrošināšanai Āfrikā; aicina ES izstrādāt stratēģisku ilgtermiņa reakciju uz Ķīnas iniciatīvu "Viena josla, viens ceļš", kurā būtu jāņem vērā mūsu kopīgās vērtības, kā arī Āfrikas kaimiņvalstu izvirzītās prioritātes un vajadzības; uzsver, ka ES un tās dalībvalstīm ir jāklūst par reģiona stabilitātes un uzticamības avotu; uzskata, ka Eiropas Savienībai Āfrikā ir jāuzņemas lielāka ģeopolitiska loma un jāveido attiecības, kas dod labumu visiem;

6. uzskata, ka būtu jāpalielina Ziemeļāfrikas valstu loma partnerībā un jāveicina trīspusējā sadarbība, lai dotu jaunu stimulu ziemeļu–dienvidu un dienvidu–dienvidu sadarbībai un uzlabotu kontinenta pieejas saskaņotību;

7. aicina šajā partnerībā ņemt vērā Āfrikas valstu jaunās prioritātes, ko nosaka Covid-19 pandēmija; atbalsta ES reakciju uz krīzi, izmantojot Eiropas komandas pieeju, un uzskata to par būtisku un patiesu globālas solidaritātes un Eiropas vērtību apliecinājumu;

8. uzsver, ka koronavīrusa krīzes rezultātā abiem kontinentiem ir jāiesaistās partnerībā, kurā pilnībā ņemtas vērā šīs krīzes sekas un nodrošināta ilgtspējīga un iekļaujoša atveseļošana, kas vērsta uz cilvēces attīstību un it īpaši uz izglītību un spēcīgākām veselības sistēmām, lai varētu novērst un atklāt jaunas pandēmijas un reaģēt uz tām, kā arī paātrināt reakciju uz esošajām pandēmijām, kā arī uz dzimumu līdztiesību, ilgtspējīgu izaugsmi un pārkārtošanās, tostarp zaļās un digitālās pārkārtošanās, paātrināšanu un labu pārvaldību;

9. atgādina par starptautiskās sabiedrības apņemšanos sasniegt 17 IAM, vienlaikus ievērojot ilgtspējīgas attīstības programmas 2030. gadam principus; uzskata, ka Āfrikas un ES partnerībai būs izšķiroša ietekme uz šīs apņemšanās izpildi un ka tās pamatā jābūt stratēģiskai un transversālai pieejai, kas aptver visus IAM un atzīst to savstarpējo saistību;

10. atgādina, ka AS un ES kopā politiski pārstāv 81 valsti, un uzsver partnerības nozīmi daudzpusējā sistēmā; aicina abas puses stiprināt sadarbību daudzpusējos forumos, kā arī aicina nodrošināt ciešu, iekļaujošu un sistemātisku koordinēšanu pirms visiem būtiskiem pasākumiem, kas saistīti ar globālo pārvaldību;

11. atgādina par Āfrikas Savienības un Āfrikas valstu būtisko nozīmi daudzpusējās organizācijās, it īpaši Apvienoto Nāciju Organizācijā, kurā Āfrikas dalībvalstis veido 28 % dalībvalstu; uzsver, ka ES mērķis stiprināt uz starptautiskajiem noteikumiem balstītu kārtību un daudzpusēju sistēmu paredz nodrošināt lielāku taisnīgumu un Āfrikas valstu vienlīdzīgu pārstāvību starptautiskajās pārvaldības struktūrās; īpaši aicina ES atbalstīt Āfrikas aicinājumu paplašināt ANO Drošības padomi, lai nodrošinātu kontinenta pastāvīgu pārstāvību;

12. uzsver, ka ES ietekmi nosaka tās tālākie reģioni Atlantijas okeānā un Indijas okeānā un ka tās tālākie reģioni vēsturiski, ekonomiski un kultūras ziņā ir saistīti ar vairākām Āfrikas valstīm; aicina tālākos reģionus labāk integrēt to reģionālajā vidē, kā arī pastiprināt sadarbību ar Āfrikas valstīm kopīgu jautājumu risināšanā, it īpaši saistībā ar vidi un migrāciju;

13. uzsver, ka jāņem vērā pieredze, kas gūta saistībā ar ES un Āfrikas kopīgās stratēģijas īstenošanu un jānodrošina, lai jaunā kopīgā stratēģija būtu pilnībā atbilstīga jaunā nolīguma, kas sekos Kotonū nolīgumam, Āfrikas pilāram un citām ES rīcībpolitiskām un papildinātu tās, lai panāktu lielāku saskaņotību ES attīstības politikas īstenošanā; atgādina, ka jānodrošina, lai abu kontinentu partnerība tiktu īstenota, ņemot vērā vietējo, valsts un reģionālo situāciju un īpašās vajadzības;

14. uzskata, ka holistiskai abu kontinentu partnerībai būtu jāveicina arī turpmāka reģionalizācija; atkārtoti norāda, ka ES jāturpina atbalstīt reģionālo integrāciju (ņemot vērā Covid-19 pandēmijas izgaismoto globālās piegādes ķēdes nestabilitāti) un reģionālās organizācijas Āfrikā; atbalsta viedokli, ka ES ir jāpaglabā katrai valstij un apakšreģionam piemērotas elastīgas pieejas, kas ļauj pielāgot tās iesaisti un atbalstu katras valsts īpašajām vajadzībām un apstākļiem visos piecos Āfrikas reģionos; aicina pārskatīt dažādās ES reģionālās rīcībpolitikas attiecībā uz Āfrikas subreģioniem; pauž nožēlu, ka 25 gadus pēc Barselonas procesa sākuma vēl ne tuvu nav pabeigta kopīga labklājības, stabilitātes un brīvības telpas izveide ar dienvidu kaimiņreģiona valstīm;

**Ceturtdiena, 2021, 25 marts**

15. uzsver ĀS nozīmi Āfrikas kontinenta integrācijas procesā, it īpaši saistībā ar nepieciešamību veicināt tirdzniecību Āfrikā; uzsver, ka šādai integrācijai jābūt skaidri noteiktai un balstītai uz Āfrikas sabiedrības vajadzībām; atgādina, ka spēcīgai partnerībai ir vajadzīga ne tikai spēcīga ES, bet arī spēcīga Āfrikas Savienība; aicina ES atbalstīt integrācijas centienus reģionālā un kontinentālā līmenī, kā arī institucionalizēt un stiprināt Āfrikas Savienību, mazinot tās atkarību no ārējā finansējuma un uzlabojot tās pārvaldības struktūru, kā arī apmainoties ar paraugpraksi un sniedzot tehnisko un finansiālo palīdzību; saistībā ar jauno Kaimiņattiecību, attīstības sadarbības un starptautiskās sadarbības instrumentu (NDICI) atzinīgi vērtē priekšlikumu par Āfrikas mēroga programmu, kuras mērķis ir risināt Āfrikas kontinenta problēmas kopumā;

16. pauž dziļu gandarījumu par Komisijas priekšsēdētājas *Ursula von der Leyen* raidītajiem signāliem, ka attiecības ar Āfriku būs viens no viņas pilnvaru centrālajiem elementiem; atzinīgi vērtē to, ka Eiropas iestāžu vadītāji ir neseni apmeklējuši Adisabebu; aicina stiprināt šos augstākā politiskā līmeņa kontaktus un padarīt tos regulārākus; uzskata, ka Āfrikas Savienības un Eiropas Savienības līderu regulāras kopīgas uzrunas uzlabotu mūsu partnerības pamanāmību mūsu attiecīgajos valstu plašsaziņas līdzekļos un sabiedrības informētību par to, kā arī uzskatāmi parādītu partnerībai piešķirto nozīmi abu kontinentu politiskajā darba kārtībā; uzskata, ka šādām uzrunām vajadzētu radīt iespēju informēt par partnerības īstenošanu, ieinteresēto personu līdzdalību procesā, virzību uz IAM sasniegšanu un diskusijām par būtiskiem jautājumiem, kas ir kopīgi abiem kontinentiem;

17. uzsver, ka jaunu stratēģiju izstrādē un esošo stratēģiju izvērtēšanā jāiesaista Āfrikas un Eiropas pilsoniskā sabiedrība, tostarp NVO, vietējās iestādes, privātais sektors, diaspora, abu reģionu parlamentārieši, jaunieši, minoritātes un reliģiskās kopienas, lai izveidotu uz iedzīvotājiem vērstu partnerību, kas ir iekļaujoša un pieejama visiem;

18. uzsver, ka ES centieni iesaistīt pilsonisko sabiedrību jāsteno pārredzami, nodrošinot iespējas, finanšu resursus un regulējumu, kas vajadzīgs, lai nodrošinātu pilsoniskās sabiedrības visu līmeņu, tostarp vietējā līmeņa, pārstāvju iesaisti; uzsver — lai izveidotu uz iedzīvotājiem vērstu partnerību, izšķiroša nozīme ir ne tikai šādai pilsoniskās sabiedrības iesaistei, bet arī ES apņēmībai cīnīties pret visām rasisma formām, diskrimināciju rases dēļ, ksenofobiju un ar to saistītu neiecietību gan ES, gan arī aiz tās robežām;

19. prasa visām ieinteresētajām personām, tostarp Eiropas un Āfrikas pilsoniskajai sabiedrībai un kopienām, vietējām iestādēm un valstu parlamentiem, veikt sistemātisku, pārredzamu un uz pierādījumiem balstītu stratēģijas īstenošanas uzraudzību un ievērot politikas saskaņotības attīstībai un politikas saskaņotības ilgtspējīgai attīstībai principus;

20. norāda uz parlamentārās diplomātijas būtisko nozīmi un uzskata, ka parlamentārajām asamblejām, tādām kā ĀKK un ES Apvienotajai parlamentārajai asamblejai un Panāfrikas parlamentam, ir būtiska nozīme ES un Āfrikas politiskā dialoga stiprināšanā; uzsver Eiropas Parlamenta nozīmi partnerības efektīvas īstenošanas uzraudzībā un pārraudzībā; atgādina par daudzajām parlamentārajām sanāksmēm un misijām, ko Parlaments ir vadījis, un aicina stiprināt ES un ĀS parlamentāro dimensiju, regulāri organizējot misijas, lai nodrošinātu iespēju galveno Parlamenta komiteju pārstāvjiem tikties un apmainīties ar informāciju ar to Āfrikas kolēģiem;

21. uzskata, ka diasporām ir ļoti būtiska nozīme, lai veidotu saikni un veicinātu savstarpējo sapratni abu kontinentu starpā, izmantojot zināšanu pārnesi, ieguldījumus un naudas pārvedumus, un ka ES būtu jāveicina diasporas iesaiste politikas veidošanā, atbalstot struktūras, kas nodrošina diasporas grupu iesaisti sociālo jautājumu risināšanā un politiskajās norisēs; aicina Komisiju apsvērt, kā labāk sadarboties ar diasporas pārstāvjiem visaptverošas stratēģijas sadarbībai ar Āfriku ietvaros, tostarp izmantojot sinerģiju starp iekšējās un ārējās finansēšanas instrumentiem kopīgu problēmu risināšanai;

22. atgādina, ka diasporu naudas pārvedumiem ir ļoti būtiska nozīme vietējā ekonomikā; brīdina, ka saskaņā ar Pasaules bankas datiem sagaidāms, ka Covid-19 krīzes dēļ naudas pārvedumu plūsmas uz Āfriku un it īpaši uz vismazāk attīstītajām valstīm, kur tie ir ļoti būtisks nabadzīgo mājsaimniecību ienākumu avots, 2020. gadā samazināsies par aptuveni 20 %; tādēļ aicina ES un Āfrikas valstis strādāt, lai panāktu, ka atbilstīgi 10.c IAM naudas pārvedumu izmaksas līdz 2030. gadam tiktu samazinātas zem 3 %;

Ceturtdiena, 2021, 25 marts

23. atgādina, ka partnerības panākumi būs atkarīgi no tai piešķirtā finansējuma; aicina īstenot vērienīgus Āfrikas atbalsta centienus atbilstīgi jaunajam NDICI un norāda, ka ES joprojām ir lielākā līdzekļu devēja Āfrikai; pauž nožēlu, ka daudzām ES dalībvalstīm nav izdevies palielināt attīstības palīdzības apmēru līdz 0,7 % no nacionālā kopienākuma un ka dažas dalībvalstis pat ir samazinājušas attīstības palīdzības iemaksas;
24. uzsver — lai ES un Āfrikas attiecības attālinātos no līdzekļa devēja un saņēmēja attiecībām un lai Āfrikas valstis spētu panākt ilgtspējīgu attīstību, atjauninātajā partnerības satvarā ir jāparedz konkrētas darbības ar mērķi atbalstīt aktīvāku iekšzemes resursu mobilizāciju Āfrikas valstīs, piemēram, atbalstot cīņu pret korupciju un taisnīgu un efektīvu nodokļu sistēmu izveidi, kā arī vēršoties pret nodokļu apiešanu un izvairīšanos no nodokļu maksāšanas;
25. aicina ES budžetā paredzēt vairāk resursu attīstības sadarbībai, finansējot tos no jauniem pašu resursiem, tostarp finanšu darījumu nodokļa;
26. atgādina, ka saskaņā ar valstu atbildības principu attīstības rīcīpolitikas un programmas var gūt panākumus tikai tad, ja tās vada jaunattīstības valstis un ja tās ir pielāgotas situācijām un vajadzībām, kas raksturīgas konkrētām valstīm; uzsver, ka šajā sakarā ir jāsadarbjas ar pilsonisko sabiedrību un vietējām kopienām, lai nodrošinātu, ka tiek ņemtas vērā iedzīvotāju vajadzības un to pakļautība dažādiem riskiem;
27. aicina izstrādāt uzraudzības mehānismu, kā arī nodrošināt pilnīgu ES finansējuma pārredzamību un pārskatatbildību;
28. aicina raudzīties, lai ES atbalsts nepaildzina konfliktus un neveicina autokrātisku režīmu agresīvu rīcību, kas ir daudzu Āfrikas sociālekonomisko problēmu un politisko konfliktu pamatā; uzsver, ka kopīgu interešu īstenošanai un sadarbībai ir jāatbilst starptautiskajām tiesībām, ES pamatvērtībām un mērķiem atbalstīt demokrātiju, labu pārvaldību un cilvēktiesības;
29. aicina ES iestādes un dalībvalstis rīkoties saskaņotāk un būt vienotākām attiecībās ar Āfrikas kontinentu un noteikti koordinēt savu politiku, liekot uzsvāru uz centieniem, lai izveidotu satvaru ekonomikas iespēju un darbvieta radīšanai;
30. uzskata, partnerībā būtu jāiesaistās visām 27 ES dalībvalstīm un visām 55 ĀS valstīm; aicina visas ES dalībvalstis pilnībā iesaistīties, lai veicinātu partnerības pamanāmību Eiropas iedzīvotājiem un partnervalstīm un popularizētu partnerības nozīmi, tādējādi nodrošinot efektīvāku komunikāciju par kopīgajām darbībām un mērķiem;

### **Partneri cilvēces un ekonomikas attīstībā**

31. mudina stratēģijas centrā izvirzīt cilvēces attīstību, lai nodrošinātu, ka neviens netiek atstāts novārtā, piešķirot prioritāti nabadzības, nevienlīdzības un diskriminācijas novēršanai un demokrātijas, tiesiskuma, labas pārvaldības un cilvēktiesību visiem nodrošināšanai, pievēršot īpašu vērību visvairāk marginalizētajiem un neaizsargātākajiem iedzīvotājiem; uzsver, ka prioritāte būtu jāpiešķir arī piekļuvei pamata sociāliem pakalpojumiem, tādiem kā pārtika, ūdens un sanitārija, kvalitatīvām veselības sistēmām, kvalitatīvai izglītībai, sociālajai aizsardzībai un vides saglabāšanai;
32. uzskata, ka ir ļoti svarīgi garantēt pienācīgu darba apstākļus, stiprināt sociālās tiesības, uzlabot sociālo dialogu un dialogu ar darba ņēmējiem, izskaust bērnu un piespiedu darbu, kā arī uzlabot veselības un drošības apstākļus darba vietā;
33. stingri uzsver funkcionējošu valsts institūciju, iestāžu un infrastruktūras svarīgo nozīmi un uzskata, ka to trūkums var būt būtisks šķērslis attīstībai, mieram un progresam; uzsver, ka drošība, stabilitāte un galu galā labklājība un ilgtspējīga attīstība attiecīgajos reģionos tiks sasniegta tikai tad, ja tiks īstenota visaptveroša stratēģija; uzsver demokrātisku reformu, labas pārvaldības un valsts veidošanas nozīmi ilgtspējīgas attīstības panākšanai; uzsver, ka tiesiskuma veicināšana, korupcijas apkarošana un atbalsts tiesu pieejamībai būtiski veicinātu pilsoņu pamattiesību īstenošanu abos kontinentos;
34. uzsver — lai gan vairākas valstis turpina cīnīties ar korupciju, labas pārvaldības un sociālo un politisko brīvību trūkumu, daudzas valstis ir sākušas pāreju uz reformām un demokrātiju; atgādina, ka pārejas valstis ir īpaši neaizsargātas un tām būtu jāspēj paļauties uz ES, kad tās lūdz atbalstu; tāpēc aicina sniegt šīm valstīm labi koordinētu atbalstu un palīdzību

**Ceturtdiena, 2021, 25 marts**

noturīgāku valstu un sabiedrības veidošanā, lai saglabātu un atbalstītu to iedzīvotāju paustos centienus pēc pozitīvām pārmaiņām; ierosina Savienības Augstajam pārstāvim ārlietās un drošības politikas jautājumos un Komisijas priekšsēdētāja vietniekam (AP/PV) izveidot īpašas *ad hoc* kontaktgrupas ar mērķi racionalizēt un koordinēt ES mēroga atbalstu atsevišķām pārejas valstīm; uzskata, ka būtu jāpieliek lielākas pūles, lai veicinātu iekļaujošas daudzpartiju politiskās sistēmas un pārskatatbildīgu, demokrātisku pārvaldību Āfrikā, jo īpaši nestabilās valstīs, veicinot iedzīvotāju un valdību darba grupas un parlamentāru uzraudzību — tostarp izmantojot tehnoloģiju platformas — ar mērķi apkopot iedzīvotāju ieguldījumu politikas jautājumos un veicināt paraugpraksi savstarpējas apmaiņas ceļā, lai uzlabotu valdību pārskatatbildību un reaģētspēju, kam ir būtiska nozīme ilgtspējīgas attīstības nodrošināšanā, globālu problēmu risināšanā un nestabilitātes izplatīšanās riska mazināšanā;

35. uzsver, ka ir svarīgi atbalstīt brīvas, godīgas un konkurējošas vēlēšanas un ticamus vēlēšanu procesus; atbalsta koordināciju starp ES un Āfrikas Savienību vēlēšanu novērošanas misijās un palīdzību, lai uzlabotu ĀS spēju veikt vēlēšanu ilgtermiņa novērošanu, ievērojot starptautiskus standartus, un divpusēju sadarbību ar attiecīgajām valstīm un to pilsonisko sabiedrību, lai Āfrikā nodrošinātu iekļaujošas, pārredzamas un ticamas vēlēšanas; tāpēc norāda uz daudzajām ES rīkotajām vēlēšanu novērošanas misijām, kuras Eiropas Parlaments ir stingri atbalstījis; mudina ES, Eiropas NVO, politiskās partijas un pilsonisko sabiedrību cieši sadarboties ar Āfrikas partneriem, tostarp amatpersonām, veidot jēgpilnu politisku dialogu, izstrādājot uz problēmām balstītu politiku, veicināt spēcīgu demokrātiskas pārvaldības praksi, palielināt marginalizētu iedzīvotāju grupu pārstāvību un iekļaušanu, kā arī sekmēt pilsoniskās sabiedrības un iedzīvotāju jēgpilnu līdzdalību sabiedrības dzīvē visos līmeņos;

36. atzinīgi vērtē īstenotos centienus stiprināt Āfrikas cilvēktiesību aizsardzības mehānismus un noteikumus, piemēram, Āfrikas Cilvēktiesību un tautu tiesību hartu un tās protokolus, Āfrikas Demokrātijas, vēlēšanu un pārvaldības hartu, Āfrikas Cilvēktiesību un tautu tiesību komisiju un Āfrikas Cilvēktiesību un tautu tiesību tiesu; atzinīgi vērtē to, ka šie mehānismi un noteikumi turpina palīdzēt Āfrikas partneriem pielāgot savus cilvēktiesību instrumentus un mehānismus starptautiski atzītiem principiem, tiesību aktiem un standartiem;

37. atgādina Starptautiskās Krimināltiesas (ICC) nozīmi nesodāmības novēršanā un miera, drošības, vienlīdzības, taisnīguma, tiesiskuma un kompensācijas vērtību atbalstīšanā; aicina ES un Āfrikas valstis turpināt atbalstīt Romas statūtus un Starptautisko Krimināltiesu; aicina visas Āfrikas valstis, kas vēl nav parakstījušas un ratificējušas Romas statūtus, to darīt;

38. uzsver, ka ir svarīgi bērnu interešu aizstāvību atzīt par galveno apsvērumu un ka ir jāveicina tiesības uz mierīgu bērnību un visu bērnu labklājību; aicina steidzami pievērsties bērnu sarežģītajiem un atstumtību veicinošajiem apstākļiem, it īpaši Āfrikas Subsahāras reģionā un vairākos citos reģionos, kuros notiek konflikti vai valda galēja nabadzība, jo bērniem pārāk bieži tiek liegtas viņu pamattiesības, piemēram, tiesības uz izglītību, pamata veselības aprūpi un galu galā arī tiesības uz bērnību; tādēļ aicina pilnībā īstenot Konvenciju par bērna tiesībām;

39. norāda, ka pēdējos 30 gados Āfrikas iedzīvotāju skaits ir palielinājies divas reizes un ir sagaidāms, ka šāda ievērojama demogrāfiskā izaugsme turpmākajās desmitgadēs turpināsies; tādēļ uzsver, ka ir svarīgi izstrādāt kopīgu ĀS un ES stratēģiju, kas paredz partnerības centrā izvirzīt bērnus un jauniešus, kā arī ņemt vērā 2017. gadā notikušā jaunatnes samita secinājumus;

40. uzsver, ka labākais veids, kā nodrošināt pilnvērtīgas iespējas jauniešiem, ir radīt un atbalstīt risinājumus, lai viņi varētu pilnveidoties, galvenokārt nodrošinot darba un uzņēmējdarbības iespējas, kā arī iespējas iesaistīties demokrātiskos procesos un lēmumu pieņemšanā; uzskata, ka šai stratēģijai būtu īpaši jāstiprina jauniešu apmaiņas un brīvprātīgā darba iespējas, jebkādu līgumu slēgšanā un ierosināto projektu izskatīšanā piešķirot prioritāti 17 IAM;

41. aicina Eiropas Savienības un Āfrikas Savienības iestādes nodrošināt stažēšanās iespējas jaunajiem eiropiešiem Āfrikas Savienības valstīs un jaunajiem afrikāņiem Eiropas Savienībā, lai viņi varētu apgūt attiecīgos integrācijas procesus;

Ceturtdiena, 2021, 25 marts

42. aicina ES veicināt jauniešiem piemērotu veselības aprūpes pakalpojumu, tostarp seksuālās un reproduktīvās veselības un ar HIV saistīto pakalpojumu, vispārēju pieejamību visiem jauniešiem, ņemot vērā viņu dažādību, tostarp pusaudžu vecuma meitenēm un meitenēm ar invaliditāti, un nodrošināt, ka šādi pakalpojumi ir taisnīgi, pieejami, izmaksu ziņā pieņemami un balstīti uz vajadzībām, tostarp konflikta un humanitārās krīzes situācijās;

43. norāda, ka dažās Āfrikas valstīs nav uzticamu civilstāvokļa aktu reģistrācijas aģentūru un tāpēc daudzi to pilsoņi likuma ziņā neeksistē, viņiem ir liegtas pilsoniskās tiesības un viņi nevar piedalīties demokrātiskajos procesos un balsot; norāda, ka minēto apstākļu sekas ir ticamas un atbilstīgas demogrāfijas statistikas trūkums;

44. uzsver, ka ir svarīgi veikt ieguldījumus konkrētās ES iniciatīvās ar mērķi stiprināt Āfrikas valstu civilstāvokļa aktu reģistrācijas sistēmas, nodrošināt attiecīgo pakalpojumu pieejamību un konfidencialitāti, kā arī ir svarīgi atbalstīt Āfrikas valstu valdību ieguldījumus drošos un inovatīvos tehnoloģiskos risinājumos, lai veicinātu jaundzimušo reģistrāciju atbilstīgi 16.9. IAM;

45. uzskata, ka dzimumu līdztiesība un pilnvērtīgu iespēju nodrošināšana sievietēm un meitenēm ir jānosaka par prioritāti un jāintegrē visās partnerības dimensijās; tādēļ aicina partnerus aktīvi veicināt sieviešu līdzdalību un devumu ekonomikā un sabiedrībā, atzīstot viņu pilsoniskās un likumīgās tiesības, tostarp tiesības uz īpašumu un tiesības iesaistīties dažādās ekonomikas un politikas jomās; atzinīgi vērtē sieviešu pārstāvības pieaugumu dažās Āfrikas valstīs; tomēr piebilst, ka vairākās Āfrikas kontinenta valstīs sievietes joprojām ir maz pārstāvētas; uzsver, ka sieviešu cilvēktiesību ievērošana un pilnīga īstenošana ir demokrātiskas sabiedrības pamats; tāpēc uzskata, ka šīs pamattiesības un mērķi ir jāsasniedz, lai izveidotu patiesi demokrātisku sabiedrību;

46. aicina, īstenojot nesen pieņemto *GAP III*, stiprināt centienus, lai it īpaši izbeigtu ar dzimumu saistītu vardarbību, sieviešu dzimumorgānu izkropļošanu un piespiedu laulības; aicina Komisiju nodrošināt sinerģiju starp ES un Āfrikas partnerību un *GAP III*, lai panāktu dzimumu līdztiesību; aicina ES un Āfrikas partnerības īstenošanā likt uzsvāru uz sieviešu dalību lēmumu pieņemšanā; aicina izstrādāt kopīgu ceļvedi mērķiem, kas jāsasniedz sieviešu tiesību jomā;

47. uzsver, ka visaptverošai seksuālajai izglītībai (VSI) ir īpaši būtiska nozīme, lai panāktu uzlabojumus dzimumu līdztiesības jomā, mainītu kaitējumu radošas dzimumu normas un novērstu seksuālo un ar dzimumu saistītu vardarbību un vardarbību ģimenē, kā arī nevēlamu grūtniecību un inficēšanos ar HIV;

48. uzsver, ka seksuālās un reproduktīvās veselības aprūpes pieejamība un attiecīgo tiesību ievērošana ir ES un Āfrikas partnerības ļoti būtisks komponents; atgādina, ka koronavīrusa krīzes sekas ir vēl vairāk ierobežojušas piekļuvi seksuālās un reproduktīvās veselības pakalpojumiem un izglītībai un ir pastiprinājušas diskrimināciju un vardarbību pret sievietēm un meitenēm; aicina Komisiju jaunajā ES un Āfrikas partnerībā piešķirt prioritāti seksuālajai un reproduktīvajai veselībai un tiesībām un apņemties veicināt, aizsargāt un īstenot ikvienas personas tiesības bez diskriminācijas, piespiešanas un vardarbības pilnībā kontrolēt jautājumus, kas saistīti ar seksualitāti un seksuālo un reproduktīvo veselību un tiesībām, kā arī brīvi un atbildīgi pieņemt lēmumus par šiem jautājumiem;

49. norāda, ka personas ar invaliditāti joprojām ir pakļautas dažādām diskriminācijas formām; aicina personu ar invaliditāti Āfrikā tiesības integrēt stratēģijā un visos mobilizētajos finanšu instrumentos, kā arī aicina nodrošināt viņu aktīvu līdzdalību sabiedrībā un sistemātisku iesaisti tādu stratēģiju izstrādē un īstenošanā, kuru mērķis ir veicināt viņu iekļautību, it īpaši izglītībā, uzņēmējdarbībā un digitālajā pārveidē; uzskata, ka to var panākt tikai ar pilsoniskās sabiedrības organizāciju, tostarp personu ar invaliditāti organizāciju, jēgpilnu iesaisti;

50. pauž bažas par pastāvīgo vardarbību un diskrimināciju pret LGBTI personām, it īpaši veselības aprūpes pieejamības jomā, un aicina abus kontinentus pastiprināt centienus, lai aizsargātu šo personu tiesības;

51. atgādina par pilsoniskās sabiedrības, tostarp vietējo NVO, un vārda brīvības būtisko nozīmi demokrātijas pareizas darbības nodrošināšanā; atgādina, ka ir jāatzīst un jāveicina pilsoniskās sabiedrības organizāciju dažādās funkcijas un devums; aicina abus kontinentus nodrošināt satvaru, kas ļautu pilsoniskās sabiedrības organizācijām iesaistīties politikas izstrādē un izvērtēšanā dažādos lēmumu pieņemšanas līmeņos;



**Ceturtdiena, 2021, 25 marts**

52. uzsver brīvu un dinamisku plašsaziņas līdzekļu un preses nozares būtisko nozīmi un atgādina, ka tā ir izšķirīga, lai nodrošinātu labi informētu sabiedrību, kas var noteikt savas prioritātes un turklāt palielināt noturību pret nepatiesām ziņām; mudina turpināt Āfrikas centienus plašsaziņas līdzekļu brīvības un žurnālistu atbalsta jomā un uzsver brīvas preses būtisko nozīmi cīņā pret korupciju un valsts iestāžu uzraudzībā un atbildībā;

53. atgādina, ka veselība ir vajadzīgs nosacījums cilvēces attīstībai un ka tiesības uz veselību ir pamattiesības; uzsver, ka pilnvērtīgi jāpievēršas veselības daudzdimensiju raksturam; uzsver drošas vides būtisko nozīmi cilvēku veselības nodrošināšanā un uzsver arī, ka jaunajā partnerībā jāintegrē pieeja "Viena veselība";

54. uzsver, ka jāveido patiesa partnerība veselības jomā, lai stiprinātu veselības sistēmas, palielinot kopienų lomu; uzsver, ka valstu spēju veidošanai jābūt pamatam, lai sekmētu atbilstīgas, piekļūstamas un izmaksu ziņā pieejamas veselības aprūpes visiem pieejamību, stiprinot veselības aprūpes pakalpojumu sniegšanu sabiedrībai;

55. uzsver arī, ka šajā partnerībā uzsvars jāliek uz veselības jomas pētniecību un attīstību pasaulē, kā arī uz ES un Āfrikas sadarbības stiprināšanu veselības pētniecības un inovācijas jomā, tādējādi kopīgi paaugstinot Āfrikas un Eiropas valstu medicīnas izstrādājumu, aprīkojuma un zāļu ražošanas jaudu; šai sakarā aicina ES atbalstīt Āfrikas valstis, it īpaši vismazāk attīstītās valstis, Līgumā par intelektuālā īpašuma tiesību komercaspektiem (TRIPS) paredzēto elastīgas piemērošanas noteikumu attiecībā uz sabiedrības veselības aizsardzību efektīvā īstenošanā, piemēram, attiecībā uz piespiedu licencēm un paralēlo importu; aicina veidot sakarus, kā arī īstenot zināšanu un pieredzes apmaiņu Āfrikas un Eiropas zinātnieku kopienu starpā un uzsver, ka jārisina viltoto zāļu jautājums;

56. uzsver, ka piekļuve ūdenim, sanitārijai un higiēnas pakalpojumiem ir būtisks nosacījums jebkurai darbībai ar mērķi uzlabot sabiedrības veselību un cīnīties pret slimību pārnēsāšanu un ka šim nosacījumam jābūt ES un Āfrikas sadarbības būtiskam elementam; uzstāj, ka jāpastiprina centieni ūdens resursu apsaimniekošanas un pārvaldības jomā, infrastruktūras veidošanas jomā, kā arī higiēnas veicināšanas un izglītošanas par higiēnu jomā; aicina mērķtiecīgi uzlabot šo pakalpojumu pieejamību, it īpaši neaizsargātākajiem iedzīvotājiem un tiem, kuri cieš no diskriminācijas;

57. uzsver ieguvumus veselības jomā, ko nodrošina regulāra bērnu imunizācija, un aicina turpināt stiprināt ar imunizāciju saistītās programmas; uzsver, ka koronavīrusa krīze ir izgaismojusi nepieciešamību nodrošināt piekļuvi vakcīnām un ārstēšanai, un aicina abus kontinentus cieši sadarboties, lai nodrošinātu, ka šajā jomā ikviens ir ieguvējs;

58. pauž bažas, ka savstarpēji saistītas krīzes — gan veselības un pārtikas, gan arī vides un drošības krīzes — rodas arvien biežāk un ka klimata pārmaiņu un biodaudzveidības zuduma dēļ sagaidāma situācijas pasliktināšanās, un tādēļ vērš uzmanību uz to, ka jaunajā stratēģijā un kopīgā stratēģijā reaģēšanai uz globālām pandēmijām nākotnē ir svarīgi visaptveroši stiprināt iedzīvotāju un ekosistēmu noturību un palielināt starpnozaru krīzes novēršanas, sagatavošanās krīzēm, kā arī krīzes uzraudzības un pārvarēšanas spējas, kā arī reaģēšanas spējas; aicina pievērst lielāku vērību sociālās aizsardzības modeļiem, vispārējiem ienākumiem un ēnu ekonomikas formalizēšanai un uzsver, ka ir svarīgi atbalstīt pienācīgas kvalitātes nodarbinātību un sociālo dialogu; aicina atbalstīt izglītības, apmācību un nodarbinātības pieejamību nestabilos, krīzes un ieilgušas krīzes apstākļos, jo tie ir būtiski faktori stabilitātes un iztikas līdzekļu nodrošināšanai;

59. uzsver, ka iekļaujoša, pieejama un kvalitatīva izglītība ir pamattiesības un priekšnoteikums it īpaši bērnu aizsardzībai un pilnvērtīgu iespēju nodrošināšanai meitenēm, tostarp ārkārtas situācijās;

60. atgādina, ka Āfrikā ir viens no lielākajiem bērnu un jauniešu īpatsvaram pasaulē un tas rada ievērojamas problēmas izglītības jomā, taču vienlaikus bērni un jaunieši ir vērtība kontinenta turpmākajai attīstībai; atgādina izglītības būtisko nozīmi iedzīvotāju lomas sabiedrībā veidošanā un ilgtspējīgas ekonomikas izaugsmes un darbvietu radīšanas veicināšanā; uzsver, ka analfabētisms un kvalitatīvas izglītības un apmācību speciālistu trūkums ir šķērslis ilgtspējīgai attīstībai; uzsver, ka izglītība visiem ir horizontāls un holistisks faktors, kas ietekmē ikvienu IAM dimensiju; uzsver 4.1. IAM nozīmi, kas paredz visiem bez maksas pieejamu un kvalitatīvu 12 gadu ilgu pamatizglītības un vidējās izglītības ciklu;



Ceturtdiena, 2021, 25 marts

61. uzskata, ka izglītībai jābūt attīstības palīdzības prioritātei, it īpaši vismazāk attīstītajās valstīs, kā arī Āfrikas un ES partnerības būtiskam pilāram; aicina jaunajā partnerībā piešķirt prioritāti skolotāju izglītošanai un izglītības sistēmas stiprināšanai, it īpaši nestabilās un konfliktu skartajās valstīs; aicina rīkoties, lai cīnītos pret priekšlaicīgu mācību pārtraukšanu, galvenokārt lauku apvidos, it īpaši nodrošinot atbilstīgas skolu virtuves un higiēnas pakalpojumus; aicina veicināt arodizglītību; aicina valstis veikt ievērojamus ieguldījumus infrastruktūrā un digitalizācijā, lai pēc iespējas lielāku skaitu bērnu no lauku apvidiem un pilsētām integrētu skolu sistēmā;

62. uzsver, ka visos līmeņos un dažādās situācijās, tostarp konfliktu un humanitārās krīzes situācijās, jānovērš šķēršļi, kas liedz meitenēm piekļūt kvalitatīvai, drošai un iekļaujošai izglītībai un apmācībai; uzsver, ka "iekļaujoša" izglītība nozīmē, ka pilnībā tiek nodrošinātas visu bērnu tiesības uz vienlīdzīgu piekļuvi izglītībai neatkarīgi no viņu dzimuma, sociālekonomiskā statusa, piederības kultūrai un reliģijas, pievēršot īpašu vērību marginalizētām kopienām un bērniem ar invaliditāti;

63. uzsver, ka jāveido ciešāka saikne starp izglītību, prasmju pilnveidi un nodarbinātību, lai nodrošinātu jauniešu pilnīgu līdzdalību darba tirgū, it īpaši skolu mācību programmās integrējot digitālās un "zaļās" prasmes; uzsver, ka kvalitatīvai tehniskajai un profesionālajai izglītībai un apmācībai (TPIA) ir būtiska nozīme jauniešu nodarbinātības veicināšanā un tās būtu jāatbalsta; aicina atbalstīt privātā sektora dialogu, lai sekmētu izglītības pielāgošanu darba tirgus vajadzībām;

64. aicina īstenot Āfrikas un Eiropas universitāšu tīklošanos un paātrināt zināšanu apmaiņu; aicina veicināt ziemeļ- dienvidu un dienvidu–ziemeļu mobilitāti profesionālās apmācības jomā, kā arī Āfrikas un ES jauniešu stipendiju un akadēmiskās apmaiņas programmas, piemēram, *Erasmus* un *Erasmus* jaunajiem uzņēmējiem, lai palīdzētu jaunajiem uzņēmējiem iegūt prasmes, kas nepieciešamas uzņēmuma vadīšanai;

65. pauž nožēlu, ka Komisijas paziņojumā nav ņemta vērā kultūras ārpolitikas dimensija un daudzsoļais potenciāls, ko sniedz padziļināta Eiropas un Āfrikas sadarbība kultūras jomā; atgādina par Eiropas un Āfrikas kultūras dialoga nozīmi un uzskata, ka kultūras attiecības un starpkultūru dialogs var veicināt uzticēšanos un sekmēt kopīgu piederības sajūtu partnerības īstenošanā; aicina koordinēt dalībvalstu diplomātisko un konsulāro pārstāvniecību, ES delegāciju un Eiropas un vietējo ieinteresēto personu darbību, kā arī koordinēt sadarbību ar ES dalībvalstu kultūras institūtu tīklu, īstenojot kopīgus projektus un darbības trešās valstīs, kas balstītas uz kultūras attiecību principiem, kuri vērsti uz savstarpējās uzticēšanās un izpratnes veidošanu, īstenojot Eiropas un Āfrikas iedzīvotāju dialogu;

66. atgādina, ka sadarbība kultūras jomā gan ES, gan arī ar tās partnervalstīm veicina tādu kārtību pasaulē, kas balstīta uz miera saglabāšanu un cīņu pret ekstrēmismu un radikalizāciju, īstenojot starpkultūru un starprelīģiju dialogu par demokrātiju, tiesiskumu, vārda brīvību, cilvēktiesībām un pamatvērtībām;

67. uzsver, ka ir svarīgi uzlabot Āfrikas mantojumu, kultūras identitāti, vēsturi un mākslu; mudina kultūras priekšmetus nosūtīt atpakaļ uz Āfrikas valstīm un radīt apstākļus, lai Āfrikas mantojumu varētu atdot Āfrikai; aicina ES un Āfriku veidot "piemiņas kultūru", kas ļautu abiem kontinentiem atpazīt kolonizācijas paliekas pašreizējās attiecībās un apspriest atbilstīgus pasākumus, lai tās izskaustu;

68. atgādina par lielo valodu daudzveidību Āfrikas kontinentā; aicina ES un dalībvalstis to saglabāt turpmākajās attiecībās; atkārtoti norāda, ka cieši jāsadarbjas ar UNESCO, lai nodrošinātu kultūras un valodu daudzveidības saglabāšanu un lai noteiktu kopīgu pamatu sadarbībai;

### **Partneri ilgtspējīgas un iekļaujošas izaugsmes jomā**

69. uzsver, ka Eiropas Savienībai ir svarīgas ekonomiskas saites ar Āfrikas valstīm, kuras nākotnē vajadzētu vēl vairāk nostiprināt, lai nodrošinātu reģiona produktīvu pārveidi un izturētspējas veidošanu; norāda, ka Ķīna ir pastiprinājusi savu ekonomisko klātbūtni Āfrikā, turpretim ES dalībvalstis ir parādījušas tikai ļoti selektīvu interesi par tirdzniecību ar Āfrikas valstīm un ieguldījumiem tajās, tādēļ tirdzniecības apjoms starp ES un lielāko daļu Āfrikas valstu joprojām ir relatīvi neliels;

Ceturtdiena, 2021, 25 marts

uzsver, ka ES ir vajadzīgs pilnīgi jauns pamats tās ekonomiskajai partnerībai ar Āfriku, kas nozīmē, ka tai ir jāpanāk jauna realitāte, kurā ES un Āfrika veido savstarpēji izdevīgas ilgtspējīgas partnerattiecības, uzlabojot ekonomisko, komerciālo un tirdzniecības attiecību solidaritātes un sadarbības aspektu, kā arī panākot godīgu un ētisku tirdzniecību; uzsver, ka šīs partnerības priekšnoteikums ir visu Āfrikas valstu vēl lielāka turpmāka ilgtspējīga attīstība; šajā sakarībā uzsver nepieciešamību nodrošināt ieguldījumus un mērķtiecīgu atbalstu, kā arī ievērot politikas saskaņotību attīstībai;

70. uzsver pārliecību, ka Āfrika kā resursiem bagāts kontinents ar dinamisku un jaunattīstības ekonomiku, kas uzrāda augstu izaugsmes līmeni, pieaugošu vidusslāni un jaunus un radošus iedzīvotājus, ir iespēju kontinents, kas daudzos gadījumos ir parādījis, ka ekonomikas progress un attīstība ir iespējami;

71. uzsver, ka ir svarīgi ņemt vērā visus Āfrikā valdošās nedrošības un nabadzības strukturālos iemeslus un ārējos faktorus, risinot konfliktu, bada, klimata pārmaiņu, nevienlīdzības, pamata pakalpojumu trūkuma un neatbilstīgu lauksaimniecības modeļu galvenos iemeslus un veicinot iekļaujošus politiskos konfliktu risinājumus un īstenojot visaptverošu pieeju, kas vērsta uz neaizsargātāko iedzīvotāju grupu ciešanu mazināšanu;

72. norāda, ka ir svarīgi palielināt vietējās ražošanas jaudu, kas palīdzētu mazināt atkarību no ārvalstu importa; uzsver, ka Āfrikai vajadzīgas pārmaiņas rūpniecībā un infrastruktūras pārveide, kas iespējama tikai tad, ja tiek veikti vērienīgi un ilgtspējīgi ieguldījumi, kuru īstenošanā publiskā un privātā sektora sadarbības modeļi ir dzīvotspējīgs risinājums attīstības veicināšanai; uzskata, ka Eiropas Fondam ilgtspējīgai attīstībai (EFIA) būtu jāfinansē ieguldījumi, kas veicina iekļaujošu un ilgtspējīgu ekonomisko un sociālo attīstību, pamatojoties uz pieejamības un universālā dizaina principiem, taču vienlaikus atzīstot tā nepilnības vismazāk attīstītajās valstīs (VAV);

73. uzsver, ka privātā sektora ieguldījumiem jānodrošina ieguvumi vietējā tirgū un iedzīvotājiem un tie jāparedz tiem, kuru piekļuve finansējumam ir ierobežota, garantējot marginalizētu grupu finansiālo iekļautību, piemēram, nodrošinot tiešus ieguldījumus vietējos mikrouzņēmumos un mazos un vidējos uzņēmumos (MVU) un atbalstot sociālās ekonomikas uzņēmējdarbības modeļus, it īpaši ģimenes uzņēmumus;

74. aicina stingri uzraudzīt un izvērtēt mehānismus, lai nodrošinātu atbilstību šiem mērķiem; uzsver, ka lielāku iespēju nodrošināšana pilsoniskajai sabiedrībai un līdz ar to sociāla partnera iesaistīšana ieguldījumu struktūrās ir būtisks aspekts ES politikā attiecībā uz Āfrikas valstīm un sadarbībā ar tām;

75. atgādina par konstatējumiem pēdējā EFIA novērtējuma ziņojumā, kas norādīja uz pierādījumu trūkumu par apvienošanas mehānismu attīstības potenciālu, papildināmību un valstu atbildību;

76. Atzinīgi vērtē G20 paktu ar Āfriku (CwA), kas tika noslēgts 2017. gadā, lai Āfrikā vairotu privātos ieguldījumus, tostarp infrastruktūrā, un uzskata to par labu platformu, lai sekmētu visaptverošas, koordinētas un katrai valstij specifiskas reformu programmas; atzinīgi vērtē to, ka šai iniciatīvai jau ir pievienojušās divpadsmit Āfrikas valstis;

77. uzsver, ka ES un Āfrikas tirdzniecībā un ekonomiskajā sadarbībā prioritāte būtu jāpiešķir reģionālajai integrācijai Āfrikas kontinentā; aicina Savienību palielināt atbalstu Āfrikas integrācijas stratēģijām un nodrošināt tā konsekvenci kontinenta, reģionālā un valstu līmenī, kurā tas tiek īstenots;

78. aicina Komisiju atbalstīt Āfriku tās centienus izveidot kontinentālo brīvās tirdzniecības zonu; atzinīgi vērtē Āfrikas kontinentālās brīvās tirdzniecības zonas izveidi (AfCFTA) un uzsver, ka tai piemīt ārkārtīgi liels potenciāls kā instrumentam, kas var veicināt tirdzniecību un reģionālo integrāciju Āfrikā un uzlabot Āfrikas piekļuves pasaules tirgiem; uzsver, ka ar AfCFTA būtu jānodrošina integrācija, kas sniedz labumu visiem Āfrikas iedzīvotājiem, tostarp visvairāk marginalizētajiem iedzīvotājiem; atgādina, ka Āfrikas valstu attīstības līmenis atšķiras un ka tas jāņem vērā, lai nepalielinātu nevienlīdzību; uzskata, ka ES atbalsts AfCFTA būtu jāvirza regulējuma izstrādei, lai novērstu pēc iespējas zemāku standartu noteikšanu sociālajā un vides jomā; uzskata, ka AfCETA un pašreizējie reģionālās integrācijas centieni ir lieliska iespēja līdzsvarot starptautisko ieguldījumu režīmu, lai to padarītu atbildīgu, taisnīgu un ilgtspējīgu attīstību veicinošu;

Ceturtdiena, 2021, 25 marts

79. uzsver, ka Āfrikā ir jāveido kontinentālās vērtības ķēdes un jāveic to dažādošana, lai radītu lielāku pievienoto vērtību tieši Āfrikas valstīs; uzsver, ka nepieciešams īstenot tehnisko palīdzību saistībā ar sadarbību robežu jomā un citiem tehniskiem jautājumiem, kas palīdzētu reģionālo vērtību ķēžu veidošanai; norāda, ka joprojām pastāv ievērojami šķēršļi šādai tirdzniecībai tarifu un citu traucēkļu dēļ, kā arī sliktas infrastruktūras un darījumu izmaksu rezultātā; norāda arī, ka nepieciešami būtiski ieguldījumi transporta infrastruktūrā, kas veicinātu Āfrikas iekšējo tirdzniecību;

80. uzsver, ka ES un Āfrikas Savienībai ir kopīgas intereses par stabilu un uz noteikumiem balstītu daudzpusēju tirdzniecības sistēmu, kuras centrā ir Pasaules Tirdzniecības organizācija (PTO);

81. atgādina, ka viens no galvenajiem jaunattīstības valstu uzdevumiem ir virzīties uz augšu globālajā vērtības ķēdē, dažādojot ekonomiku; prasa ES atturēties no tādas tirdzniecības politikas pieņemšanas, kas kopumā aizliedz jaunattīstības valstīm piemērot eksporta nodokli izejvielām, ciktāl tas atbilst PTO noteikumiem;

82. atgādina, ka brīvai un godīgai tirdzniecība ar Āfrikas kontinentu ir būtiska nozīme, lai atbalstītu ilgtspējīgu attīstību un nabadzības izskaušanu; prasa Komisijai visos politiskā dialoga līmeņos iesaistīt pilsonisko sabiedrību, īpaši, ja tiek sagatavoti, uzraudzīti un novērtēti tirdzniecības nolīgumi; uzsver, ka ekonomisko partnerattiecību nolīgumi (EPN) un vispārējo preferenču shēma (VPS) ir svarīgi ES un Āfrikas tirdzniecības attiecību instrumenti; tomēr mudina Komisiju atzīt atšķirīgus viedokļus par EPN un rast konkrētus risinājumus, lai atbildētu uz Āfrikas valstu paustajām bažām, it īpaši saistībā ar reģionālo vērtības ķēžu veidošanas prioritāro nozīmi un Āfrikas iekšējās tirdzniecības veicināšanu; atkārtoti prasa padziļināti izvērtēt EPN ietekmi;

83. aicina visos pašlaik apspriestajos un turpmākajos EPN sistemātiski iekļaut saistošus un izpildāmus mehānismus, lai īstenotu tirdzniecības un ilgtspējīgas attīstības (TIA) sadaļas par cilvēktiesībām, darba un vides standartiem, vienlaikus uzsvērot, ka nolīgumiem jābūt saskaņotiem ar attīstības politiku un IAM, jo īpaši attiecībā uz to ietekmi uz atmežošanu, klimata pārmaiņām un bioloģiskās daudzveidības zudumu;

84. norāda, ka Āfrikas valstis, kaut gan tās veido vairāk nekā 50 % no vispārējo preferenču shēmas (VPS) labuma saņēmējiem, nodrošina mazāk nekā 5 % no VPS importa Eiropas Savienībā; aicina Komisiju palīdzēt uzņēmējiem labuma saņēmējās valstīs, cita starpā saistībā ar izcelsmes noteikumu ievērošanu un tehniskajiem šķēršļiem; pauž nožēlu, ka VPS līdz šim nav sekmējusi Āfrikas saņēmējvalstu ekonomikas diversifikāciju; atkārtoti savu aicinājumu Komisijai apsvērt to ražojumu saraksta paplašināšanu, uz kuriem attiecas VPS regula<sup>(9)</sup>;

85. aicina Komisiju, ņemot vērā, ka ir dokumentēts zoonotisku patogēnu izplatīšanās riska pieaugums Āfrikā, ar regulatīvo sadarbību un dialogu sekmēt stingrākus sanitāros un fitosanitāros (SFS) un dzīvnieku labturības standartus Āfrikas valstīs;

86. norāda, ka privātā sektora ieguldījumiem un publiskā un privātā sektora partnerībām ir ļoti būtiska nozīme, lai sasniegtu IAM un panāktu vietējā privātā sektora attīstību, un ka šādiem ieguldījumiem un partnerībām jābūt saderīgām ar cilvēktiesībām, pienācīgiem darba standartiem un vides standartiem, kā arī ar starptautiskajiem klimata mērķiem un zaļo pārkārtošanos, turklāt prioritārā kārtā tiem jānodrošina ļoti mazu uzņēmumu un MVU finansējuma vajadzības; šajā sakarā atzinīgi vērtē Komisijas centienus padarīt Āfrikas un Eiropas aliansi par abu kontinentu ekonomisko attiecību galveno balstu;

87. norāda, ka MVU un ģimenes uzņēmumiem ir būtiska nozīme vietējās ekonomikas attīstībā; norāda, ka MVU ir darbvietu radīšanas virzītājspēks un veido 95 % no visiem uzņēmumiem Āfrikā; uzskata, ka stratēģijā par prioritāti jānosaka uzņēmējdarbība un finansējuma pieejamība, vienlaikus veidojot uzticamu uzņēmējdarbības vidi; tāpat uzskata, ka vietējā privātā sektora atbalstam būs izšķiroša nozīme, lai atgūtos pēc Covid-19 krīzes; norāda uz ES Mazo un vidējo uzņēmumu izpildaģentūras (EASME) iespējām veicināt uzņēmumu sadarbību un kopuzņēmumus ar Āfrikas uzņēmumiem, kas turklāt ne tikai palielinātu darījumdarbības iespēju redzamību, bet arī veicinātu tik ļoti nepieciešamo piekļuvi finansējumam un piekļuvi tehnoloģijām, izmantojot zinātnības nodošanu;

<sup>(9)</sup> Eiropas Parlamenta un Padomes 2012. gada 25. oktobra Regula (ES) Nr. 978/2012 par vispārējo tarifa preferenču sistēmas piemērošanu un ar ko atceļ Padomes Regulu (EK) Nr. 732/2008 (OV L 303, 31.10.2012., 1. lpp.).

**Ceturtdiena, 2021, 25 marts**

88. uzsver, ka Āfrikas un ES partnerībā attiecībā uz privāto sektoru jāiekļauj stingri noteikumi par atbildīgu finansēšanu; atgādina, ka joprojām ir jāpanāk ievērojami uzlabojumi, lai novērstu uzņēmumu nelikumīgu rīcību, un tādēļ uzsver, ka ES un Āfrikas partnerības ietvaros ir skaidri jānosaka, ka būtiska prioritāte ir uzņēmumu sociālās atbildības principu un cilvēktiesību ievērošanai un pienācīgu vides pārbaūžu nodrošināšanai;

89. uzsver, ka Eiropas uzņēmumi ir atbildīgi par savām piegādes ķēdēm; aicina Komisiju turpināt darbu pie sava tālejošā likumdošanas priekšlikuma par saistošu cilvēktiesību, sociālo tiesību un pienācīgu vides pārbaūžu prasībām ES uzņēmumiem; mudina Komisiju šādu priekšlikumu izstrādē nodrošināt, lai tie attiektos uz visu piegādes ķēdi un atbilstu ESAO pamatnostādņem par sociālo atbildību un cilvēktiesībām tirdzniecībā un būtu saskanīgi ar PTO un lai pēc rūpīgas novērtēšanas varētu atzīt, ka priekšlikumi ir funkcionāli un piemērojami visiem tirgus dalībniekiem, tostarp MVU, un tajos ir iekļauti noteikumi, kas nodrošina iespējas cietušajām personām vērsties tiesā;

90. uzsver, ka privātā sektora ieguldījumu piesaistei būtu nevis jāaizstāj, bet gan jāpapildina attīstīto valstu saistības piešķirt 0,7 % no nacionālā kopienākuma (NKI) oficiālajai attīstības palīdzībai, 0,15–0,2 % no NKI paredzot vismazāk attīstītajām valstīm;

91. uzskata, ka ES un Āfrikas stratēģijā būtu jāiekļauj arī pasākumi, lai palīdzētu Āfrikas valstīm savu derīgo izrakteņu bagātību pārvērst reālā attīstībā, un aicina pārskatīt esošo pasākumu efektivitāti, tostarp attiecībā uz apšaubāmu ieguvu Āfrikā, ko veic Ķīna un Krievija; aicina Komisiju un ES Āfrikas partnerus raiti īstenot pasākumus saskaņā ar Konfliktu izrakteņu regulu<sup>(10)</sup> un nekavējoties publicēt to trešās valstīs atrodošos uzņēmumu sarakstu, kuri neievēro šajā regulā noteiktās prasības; uzsver Eiropas stiprās puses (t. i., pārredzamību, augstas kvalitātes preces un pakalpojumus un demokrātisku pārvaldību) un tic, ka šo pamatvērtību pievilcība ir pārliecinoša alternatīva autoritāriem modeļiem;

92. norāda, ka ir svarīgi īstenot Āfrikas derīgo izrakteņu ieguves redzējumu, ko 2009. gadā pieņēma Āfrikas valstu un valdību vadītāji, lai nodrošinātu pārredzamu, taisnīgu un optimālu derīgo izrakteņu ieguvu;

93. atgādina, ka ieguves nozarei ir svarīga nozīme daudzu Āfrikas valstu ekonomikā un tā ir saistīta ar nevienlīdzīgu savstarpēju resursatkarību ar Eiropu, kas būtu jālabo, jautājumu par nodokļu ieņēmumu un lietošanas atlīdzības nelikumīgu aizplūšanu ieguves nozarē risinot ar Pārredzamības direktīvas<sup>(11)</sup> un Grāmatvedības direktīvas<sup>(12)</sup> palīdzību;

94. pauž bažas par pieaugošo skaitu ieguldītāju un valsts strīdu izšķiršanas (IVSI) lietu pret Āfrikas valstīm, jo īpaši no Eiropas uzņēmumu puses; aicina ES valdības un uzņēmumus atturēties no IVSI izmantošanas un izbeigt daudzās IVSI lietas, kas uzsāktas pret Āfrikas valstīm;

95. uzskata, ka šai partnerībai būtu jāatbalsta sievietes uzņēmējas un jaunie uzņēmēji lauku apvidos un pilsētās un ka, lai to nodrošinātu, ir būtiski atbalstīt vienlīdzīgu piekļuvi ekonomiskajiem un ražošanas resursiem, tādiem kā finanšu pakalpojumi un tiesības uz zemi; aicina izvērst apmaiņu Āfrikas un Eiropas sieviešu uzņēmēju starpā, veidojot platformas un veicinot tīklošanos, pieredzes apmaiņu un kopīgu projektu izstrādi;

96. atgādina, ka sieviešu stāvokli var stiprināt ar spēcīgiem noteikumiem par dzimumaspektiem un tirdzniecību tirdzniecības nolīgumos; šajā sakarībā aicina Eiropas Komisiju palīdzēt Āfrikas Savienībai īstenot dzimumu līdztiesības un sieviešu emancipācijas stratēģiju un īstenot pasākumus, kas sekmē dzimumu vienlīdzības panākšanu tās tirdzniecības nolīgumos ar Āfrikas valstīm;

<sup>(10)</sup> Eiropas Parlamenta un Padomes 2017. gada 17. maija Regula (ES) 2017/821, ar ko paredz piegādes ķēdes pienācīgas pārbaudes pienākumus Savienības importētājiem, kuri importē konfliktu skartu un augsta riska teritoriju izcelsmes alvu, tantalu un volframu, to rūdas un zeltu (OV L 130, 19.5.2017., 1. lpp.).

<sup>(11)</sup> Eiropas Parlamenta un Padomes 2013. gada 22. oktobra Direktīva 2013/50/ES (OV L 294, 6.11.2013., 13. lpp.).

<sup>(12)</sup> Eiropas Parlamenta un Padomes 2013. gada 26. jūnija Direktīva 2013/34/ES par noteiktu veidu uzņēmumu gada finanšu pārskatiem, konsolidētajiem finanšu pārskatiem un saistītiem ziņojumiem (OV L 182, 29.6.2013., 19. lpp.).

Ceturtdiena, 2021, 25 marts

97. norāda uz būtiskajiem fiskālajiem ierobežojumiem Āfrikā, cīnoties ar pandēmijas sociālekonomiskajām sekām; atgādina, ka dažas Āfrikas valstis izlieto vairāk līdzekļu parādu atmaksai, nevis veselības pakalpojumu nodrošināšanai; uzskata, ka būtiska vērība jāpievērš tam, lai mazinātu neilgtspējīgo parādu slogu, kas būtiski samazina sabiedriskos pakalpojumus un labklājības uzlabošanas pasākumus; atzinīgi vērtē G20 paziņojumu par parādu atmaksas pagaidu moratoriju vājākajām jaunattīstības valstīm, kas ir pirmais solis pareizajā virzienā; atkārtoti aicina privātos kreditorus piedalīties šajā iniciatīvā uz salīdzināmu nosacījumu pamata un mudina G20, Starptautisko Valūtas fondu (SVF) un Pasaules Banku, kā arī daudzpusējās attīstības bankas turpināt atvieglot parādu atmaksu un izzināt iespējas apturēt parāda apkalpošanas maksājumus; tāpat aicina izveidot daudzpusēju parādu restrukturizācijas mehānismu, lai vienlaikus mazinātu krīzes ietekmi un nodrošinātu finansēšanas prasības saskaņā ar ilgtspējīgas attīstības programmu 2030. gadam; uzsver, ka parāda atvieglošanas pasākumi jāsaista ar papildu OAP mobilizēšanas darbībām un ka prioritāte jāpiešķir dotāciju finansējumam kā primārai izvēlei, it īpaši VAV gadījumā;

98. uzsver, cik svarīgi ir atbalstīt Āfrikas valstu spēju palielināt iekšzemes resursu mobilizāciju, lai palielinātu investīcijas vispārējos sabiedriskajos pamatpakalpojumos; atgādina, ka nelikumīgās finanšu plūsmas (NFP) divas reizes pārsniedz Āfrikas valstu saņemto OAP un katru gadu sasniedz aptuveni 50 miljardus USD, turklāt tām ir dramatisks ietekme uz kontinenta attīstību un pārvaldību; aicina ES turpināt atbalstīt Āfrikas partnerus, lai tie uzlabotu pārvaldību, cīnītos pret korupciju, uzlabotu finanšu un nodokļu sistēmu pārredzamību un izveidotu atbilstīgu regulatīvos un uzraudzības mehānismus;

99. iesaka ES un ĀS labāk ieviest un īstenot pieejamos valstu un starptautiskos pretkorupcijas instrumentus un izmantot jaunas tehnoloģijas un digitālos pakalpojumus; aicina ES pieņemt stingru regulējumu attiecībā uz korupciju;

### **Partneri ĀS un ES Zaļā pakta veidošanā**

100. atgādina, ka Āfrikas valstis un to iedzīvotājus īpaši negatīvi ietekmē klimata pārmaiņas; atgādina, ka 2019. gadā ekstrēmi laikapstākļu notikumi skāra gandrīz 16,6 miljonus afrikāņu, kas saskaņā ar Katastrofu epidemioloģijas pētījumu centra (CRED) datiem ir par 195 % vairāk nekā 2018. gadā; uzsver, ka partnerības centrā jāizvirza klimata un vides aizsardzība atbilstīgi ES saistībām, ko paredz Parīzes nolīgums un Konvencija par bioloģisko daudzveidību; atgādina, ka Parlaments ir pieprasījis, lai 45 % no turpmākā NDICI finansējuma tiktu veltīti šiem mērķiem;

101. pauz bažas par to, ka klimata pārmaiņas varētu apturēt cilvēces attīstību un apdraudēt nestabilo Āfrikas valstu ar zemiem ienākumiem attīstības izredzes, un uzsver, ka klimata pārmaiņas ir destabilizācijas, vardarbības un konfliktu riska faktors; uzsver, ka ES būtu jāpievērš konkrēts, paredzams un atbildīgs ilgtermiņa finanšu un tehniskais atbalsts Āfrikas valstīm, lai vienādi stiprinātu to klimatadaptācijas stratēģijas (piemēram, īstenojot projektus, kas vērsti uz ilgtspējīgu lauksaimniecību, ekosistēmās balstītu pielāgošanos un ilgtspējīgām pilsētām) un klimata pārmaiņu novēršanas stratēģijas, liekot īpašu uzsvāru uz katastrofu riska novēršanu un neaizsargātākā situācijā esošajām kopienām;

102. uzsver ūdens diplomātijas izšķirošo nozīmi, ņemot vērā, ka klimata pārmaiņu rezultātā ūdens var kļūt par arvien ierobežotāku resursu; uzsver, ka ir vajadzīga efektīvāka klimata diplomātija, lai veicinātu saiknes starp iekšpolitiku, ārpolitiku un starptautisko politiku klimata jomā;

103. aicina nodrošināt, lai ES atbalsts palīdzētu Āfrikas valstīm izpildīt to nacionāli noteikto devumu (NND) un palielināt to Parīzes nolīguma un Sendai ietvarprogrammas kontekstā, lai nodrošinātu, ka tām ir pienācīgs finansējums klimatadaptācijai, klimata pārmaiņu mazināšanai un kaitējuma un zaudējumu segšanai, kā arī to valsts biodaudzveidības stratēģiju un rīcības plānu īstenošanai; uzsver — lai šāds atbalsts būtu efektīvs, jaunajai ES un Āfrikas partnerībai pārkārtošanās veicināšanai jābūt balstītai uz kopējas, bet diferencētas atbildības (KBDA) principu un politikas saskaņotību ilgtspējīgas attīstības panākšanai, vienlaikus nodrošinot to, ka zaļā pārkārtošanās ir taisnīga un iekļaujoša;

104. uzsver, ka pielāgošanās stratēģijām būtu jāveicina modeļa maiņa Āfrikas valstīs, pamatojoties uz dabā balstītiem risinājumiem; aicina veicināt iekļaujošu ieinteresēto personu līdzdalību NND noteikšanā un izpildē, kā arī cita starpā nacionālo pielāgošanās plānu un valsts lauksaimniecības ieguldījumu plānu izstrādē un īstenošanā;



**Ceturtdiena, 2021, 25 marts**

105. uzsver mazo salu jaunattīstības valstu (SIDS) unikālo perspektīvu un vajadzības klimatadaptācijas un klimata pārmaiņu mazināšanas jomā;

106. tāpat uzsver, ka, ņemot vērā klimata pārmaiņu un vides degradācijas īpašo ietekmi uz sievietēm un meitenēm, klimatrīcībā jāintegrē dzimumu līdztiesības aspekts; aicina Āfrikas un Eiropas partnerus jaunajā ES un Āfrikas partnerībā likt lielāku uzsvāru uz sieviešu iespējamo lomu, aicinot savās kopienās izmantot ilgtspējīgāku praksi un piedaloties lēmumu pieņemšanā par klimatadaptāciju un klimata pārmaiņu mazināšanu;

107. aicina ātri ieviest “Zaļā pakta diplomātiju”, izveidojot Eiropas zaļā kursa ārējās dimensijas jautājumu risināšanai paredzētu darba grupu, kurai būtu jāsniedz ieteikumi par ĀS un ES Zaļo pakta, iesaistot vietējās iestādes un pilsoniskās sabiedrības organizācijas un īstenojot vairāklīmeņu un daudzu ieinteresēto personu pieeju; uzskata, ka ar šo pakta būtu īpaši jāatbalsta tāda regulējuma pieņemšana, kas veicina pāreju uz zaļo ekonomiku, aprītes ekonomikas attīstību un darbvieta radīšanu ilgtspējīgās nozarēs;

108. uzsver, ka būtiska nozīme ir reģionālajai sadarbībai, kā arī sadarbībai, sniedzot tehnisko palīdzību un īstenojot informācijas un paraugprakses apmaiņu; uzstāj, ka ir svarīgi veidot labāku komunikāciju par klimata un katastrofu riskiem nākotnē un veicināt klimatam labvēlīgu tehnoloģiju likumīgu pārnesi; šai sakarā aicina ES veicināt deklarācijas par intelektuālā īpašuma tiesībām un klimata pārmaiņām pieņemšanu, kas būtu līdzīga 2001. gada Dohas deklarācijai par TRIPS nolīgumu un sabiedrības veselību;

109. uzsver, ka ir vajadzīga ilgtspējīga inovācijas politika un projekti, kas dod iespēju Āfrikas valstīm īstenot lēcienveida attīstību, atsakoties no vecākām un lielāku piesārņojumu radošām tehnoloģijām, nosakot konkrētu ekoloģiskās un sociālās ilgtspējas mērķi, un šajā sakarā aicina izpētīt, kā lēcienveida attīstība var veicināt šo mērķu sasniegšanu Āfrikas valstīs;

110. atgādina, ka Āfrikā ir ārkārtīgi liela biodaudzveidība; pauž nopietnas bažas par dabas resursu pārmērīgu ekspluatāciju un biodaudzveidības samazināšanās ietekmi uz noturības līmeni; pauž īpašu satraukumu par mežu izciršanas tempa pieaugumu Āfrikā; norāda uz to, ka Āfrikas tropu mežu iznīcināšanas rezultātā tiek neatgriezeniski zaudēta biodaudzveidība un oglekļa piesaistītāji, kā arī dzīvotnes un mežos mītošo pirmiedzīvotāju kopienu dzīves veids; atgādina, ka meži sniedz būtisku ieguldījumu klimata mērķu sasniegšanā, biodaudzveidības aizsardzībā un pārtuksnešošanās un ārkārtējas augsnes erozijas novēršanā;

111. aicina ņemt vērā saikni starp sabiedrības veselību un biodaudzveidību atbilstīgi pieejai “Viena veselība”; atzinīgi vērtē paziņojumu iniciatīvas “NaturAfrica” ietvaros, kura mērķis ir aizsargāt savvaļas dzīvniekus, augus un ekosistēmas, un atzinīgi vērtē arī rīcības plāna pret savvaļas dzīvnieku un augu nelikumīgu tirdzniecību pārskatīšanu; uzsver, ka iniciatīva “NaturAfrica” būtu jāattīsta, apspriežoties ar visām ieinteresētajām personām, pievēršot īpašu vērību vietējo kopienu, pirmiedzīvotāju un sieviešu tiesībām; uzsver, ka iniciatīvai būtu jāatbalsta Āfrikas valstu valdības un vietējie iedzīvotāji, lai tie holistiski un sistemātiski varētu novērst biodaudzveidības zuduma un vides degradācijas galvenos iemeslus, tostarp nodrošinot atbalstu efektīvi pārvaldītiem aizsargājamo teritoriju tīkliem; aicina ES un Āfriku atzīt un aizsargāt pirmiedzīvotāju paražu tiesības uz viņu zemi un dabas resursiem, kā arī tiesības tos kontrolēt, kā to paredz ANO Deklarācija par pirmiedzīvotāju tautu tiesībām un Starptautiskās Darba organizācijas 169. konvencija, kā arī ievērot brīvas, iepriekšējas un informētas piekrišanas principu;

112. aicina piešķirt atbilstīgus resursus, lai varētu īstenot ieteikumus, kas sniegti Komisijas 2015. gada pētījumā “Larger than elephants: Inputs for an EU strategic approach to wildlife conservation in Africa” un 2019. gada pētījumā “Study on the interaction between security and wildlife conservation in sub-Saharan Africa”;

113. uzskata, ka ir jāpastiprina saglabāšanas centieni, kas vērsti, piemēram, uz mežiem, savvaļas dzīvniekiem un jūras un piekrastes ekosistēmām, izmantojot regulējumu, pietiekamus resursus un zinātniskos datus un tie jāpapildina ar ekosistēmu atjaunošanas un pārvaldīšanas darbībām; aicina ES un Āfriku Konvencijas par bioloģisko daudzveidību pušu konferences 15. sanāksmē uzņemties vadošo lomu vērienīga pasaules mēroga nolīguma noslēgšanā;



Ceturtdiena, 2021, 25 marts

114. atgādina, ka okeāni ir pasaules lielākais proteīna avots; atgādina, ka ir svarīgi strādāt, lai panāktu efektīvāku okeānu pārvaldību, tostarp saistībā ar zivsaimniecības un ilgtspējīgas akvakultūras un zilās ekonomikas attīstību, kas ir attīstības virzītājspēki; uzsver, ka pasākumiem, kas vērsti pret nelegālu, neregistrētu un neregulētu zveju jābūt prioritātei, lai ierobežotu šādas zvejas ietekmi uz vidi un saglabātu zivju krājumu un zivsaimniecības ienākumu ilgtspēju;

115. aicina Komisiju stingri uzraudzīt darbības saistībā ar rūpniecisko zveju, jo tās var apdraudēt krājumus, kas pieejami vietējiem iedzīvotājiem, kuri izmanto tradicionālos zvejas resursus, kā arī apdraudēt zvejas krājumu laba ekoloģiskā statusa līdzsvaru;

116. atgādina, ka Āfrika ir ar elektroenerģiju vissliktāk nodrošinātais reģions pasaulē, un uzsver, ka elektroenerģijas pieejamība Āfrikas kontinentā nav vienāda; uzskata, ka izmaksu ziņā pieejamas, uzticamas, ilgtspējīgas un mūsdienīgas elektroapgādes pieejamība ir būtisks nosacījums ekonomikas un sociālajai attīstībai, tostarp lauku reģionos; aicina attīstīt Āfrikas potenciālu atjaunojamo energoresursu enerģijas ražošanā;

117. tādēļ mudina ES un dalībvalstis veicināt un stiprināt sadarbību ar to Āfrikas partneriem enerģētikas un klimata jomā atbilstīgi zaļā kursa mērķiem; aicina Komisiju piedāvāt vērienīgu plānu ilgtspējīgas enerģijas partnerības īstenošanai un šai sakarā norāda, ka atjaunojamo energoresursu enerģija un energoefektivitāte ir būtiski elementi, lai uzlabotu enerģijas pieejamību Āfrikas kontinentā, vienlaikus nodrošinot nepieciešamo oglekļa dioksīda emisiju samazinājumu; aicina ES un attiecīgās Āfrikas valstis apsvērt iespējas veidot savstarpēji izdevīgas enerģijas partnerības ūdeņraža ražošanai, izmantojot atjaunojamus energoresursus;

118. uzsver, ka ir svarīgi novirzīt ieguldījumus bezoglekļa ekonomikai, attīstot atjaunojamus energoresursus un veicinot tehnoloģiju pārnesi, tostarp veicot decentralizētu enerģijas ražošanu un izmantojot mazapjoma atjaunojamo energoresursu enerģijas un saules enerģijas tehnoloģijas, kas atbilst enerģijas vietējam pieprasījumam, tostarp, lai nodrošinātu infrastruktūru un savienojamību;

119. uzsver, ka Āfrikas kontinenta urbanizācija ir iespēja pārskatīt pilsētu plānošanu un ieviest ilgtspējīgus risinājumus pilsētās un ka šajā jomā jāveido aktīvāks dialogs ar vietējām un reģionālajām iestādēm, kā arī sadarbība un paraugprakses apmaiņa abu kontinentu starpā, it īpaši saistībā ar videi nekaitīgu infrastruktūru, ekosistēmās balstītām pieejām, atkritumu apsaimniekošanas un sanitārijas sistēmām, turklāt jāīsteno īpaši centieni, lai iesaistītu jauniešus un marginalizētās grupas; aicina atbalstīt ilgtspējīgas pilsētas transporta sistēmas attīstību ar mērķi veicināt kopienas iekļautību un transporta pieejamību, tostarp pārvadājumu uz izglītības un ārstniecības iestādēm pieejamību;

### **Partneri ilgtspējīgas un noturīgas lauksaimniecības jomā**

120. uzsver lauksaimniecības un pārtikas nozares būtisko nozīmi ekonomikā un pienācīgu un ilgtspējīgu darba iespēju nodrošināšanā lauku apvidos; uzsver, ka vairākumā gadījumu tas attiecas uz mazajām saimniecībām un ģimenes saimniecībām; norāda, ka ir svarīgi veicināt un uzlabot pasākumus un instrumentus, lai atbalstītu produktu kvalitātes uzlabošanu, produktu dažādošanu, lauksaimniecības prakses ilgtspējīgu modernizāciju, drošus darba apstākļus un pasākumus lauksaimnieku noturības stiprināšanai; uzskata, ka ilgtspējīgas lauksaimniecības nozares un lauku apvidu attīstībai jābūt ES un Āfrikas attiecību pamatā;

121. atzinīgi vērtē to, ka jaunā ES un Āfrikas partnerība atbalsta videi nekaitīgas lauksaimniecības prakses attīstību; atgādina, ka agroekoloģijas spēja saskaņot ilgtspējas ekonomisko, vidisko un sociālo dimensiju ir atzīta IPCC un IPBES atskaites ziņojumos, kā arī Pasaules Bankas un FAO vadītajā globālajā lauksaimniecības novērtējumā (IAASTD); uzsver, ka ir svarīgi gan valstu rīcībpolitikās, gan arī starptautiskos forumos veicināt agroekoloģiju, agromežsaimniecību, vietējo ražošanu un ilgtspējīgas pārtikas sistēmas, kas vērstas uz īsu piegādes ķēžu attīstību, lai garantētu pārtikas un uztura nodrošinājumu visiem, kā arī palielinātu lauksaimniecības nozares ilgtspējīgu produktivitāti un tās noturību pret klimata pārmaiņām;

122. aicina ES ņemt vērā Darba grupas Āfrikas lauku reģioniem secinājumus par investīciju nepieciešamību Āfrikas pārtikas ķēdēs, pievēršot uzmanību precēm ar pievienoto vērtību; tāpat aicina ES un dalībvalstis aktīvi sadarboties ar Āfrikas partneriem, lai veidotu sinerģiju ES un Āfrikas stratēģijas un zaļā kursa politikas un it īpaši stratēģijas "No lauka līdz galdam" starpā;

**Ceturtdiena, 2021, 25 marts**

123. uzsver, ka pesticīdu izmantošana intensīvajā lauksaimniecībā Āfrikā papildus vides kaitējumam var ietekmēt to darba ņēmēju veselību, kuriem ir ļoti maza piekļuve apmācībai par augu aizsardzību un veselības aprūpi; prasa nodrošināt izglītību un apmācību par ilgtspējīgām augu aizsardzības pieejām un alternatīvām pesticīdu izmantošanai un maksimālai bīstamo vielu iedarbības samazināšanai; nosoda dubultos standartus, ko ES piemēro attiecībā uz pesticīdiem, atļaujot ES aizliegto bīstamo vielu eksportu uz Āfrikas valstīm un citām trešām valstīm; tādēļ prasa grozīt pašreizējos ES noteikumus, lai novērstu šo juridisko nesaskaņotību atbilstīgi 1998. gada Roterdamas konvencijai un zaļajam kursam;

124. pauž nopietnas bažas par Āfrikas valstu lielo atkarību no pārtikas importa — galvenokārt no Eiropas Savienības, it īpaši gadījumos, kad šādu importu veido subsidēti produkti, kuru zemā cena negatīvi ietekmē Āfrikas mazapjoma lauksaimniecības konkurētspēju;

125. pauž bažas par Eiropas piena pulvera, kurš saņem KLP atbalstu, eksportēšanu uz Rietumāfriku, ņemot vērā to, ka, kopš 2015. gadā ES atcēla piena kvotas, eksports ir trīskāršojies, postoši iespaidojot vietējo ganāmpulku ganu un lauksaimnieku konkurētspēju; aicina Komisiju strādāt pie risinājumiem ar Āfrikas valdībām un ieinteresētajām personām;

126. atgādina, ka bads un nenodrošinātība ar pārtiku visā pasaulē atkal palielinās un turpinās palielināties, ja savlaicīgi netiks veikti pasākumi, un ka Āfrika ir būtiski novirzījies no mērķa līdz 2030. gadam izskaust badu (2. IAM); atgādina, ka nepilnvērtīga uztura novēršana visos tā veidos un 2. IAM būtu jāuzskata par jaunās partnerības prioritātēm, pievēršot īpašu uzmanību visneaizsargātākajām personām;

127. uzsver, ka Covid-19 pandēmija, tās radītā ekonomikas krīze un robežu slēgšana, kā arī siseņu invāzijas un pārtuksnešošanās ir pasliktinājušas jau tā sarežģīto situāciju pārtikas nodrošinājuma jomā Āfrikā un ir izgaismojušas globālās pārtikas sistēmas trūkumus; uzsver vietējo un reģionālo tirgu potenciālu pašreizējo pārtikas sistēmas trūkumu novēršanā;

128. aicina ES un Āfrikas partnerībā centienus lauksaimniecības jomā koncentrēt uz to, lai aizsargātu Āfrikas valstu tiesības uz uztursuverenitāti, prioritārā kārtā palielinātu to pārtikas nodrošinājumu, kā arī to spēju apmierināt iedzīvotāju uztura vajadzību stiprināšanai;

129. uzsver — lai radītu ilgtspējīgas darbvietas, izvairītos no cilvēktiesību pārkāpumiem un mazinātu klimata pārmaiņas, būtiska nozīme ir lauku pārveidei un pārredzamu vietējo un reģionālo vērtības ķēžu stiprināšanai; uzsver, ka ir jāatbalsta jaunieši un sievietes, it īpaši nodrošinot apmācību, kā arī piekļuvi aizdevumiem un tirgiem; aicina jauniešus un sievietes iesaistīt lauksaimniecības politikas veidošanā un atbalstīt kolektīvu rīcību ar nelielu ražotāju organizāciju starpniecību;

130. uzsver lauku apvidos dzīvojošo Āfrikas sieviešu būtisko nozīmi lauksaimniecībā un lauku ekonomikā Āfrikas kontinentā, it īpaši saistībā ar pārtikas nodrošinājumu; atgādina, ka gandrīz pusi lauksaimniecības darba Āfrikā veic sievietes, taču lauksaimnieces galvenokārt darbojas mazās vai pašnodrošinājuma saimniecībās un viņām nav nepieciešamās piekļuves informācijai, aizdevumiem, zemei resursiem un tehnoloģijām; mudina veicināt sieviešu un meiteņu mantošanas tiesības un aicina ES atbalstīt partnervalstis, it īpaši saistībā ar sieviešu tiesību uz zemi pilnīgu atzīšanu;

131. uzsver, ka sievietes, kas strādā pašnodrošinājuma lauksaimniecībā, saskaras ar papildu šķēršļiem, kuri liedz saglabāt uztursuverenitāti, jo saskaņā ar Starptautisko jaunu augu šķirņu aizsardzības konvenciju (*UPOV* konvencija) tirdzniecības nolīgumos ir stingri aizsargātas jaunas augu šķirnes.

132. uzsver, ka ir svarīgi atbalstīt mazās lauku saimniecības, ganību lopkopību un citas tradicionālās un vietējās pārtikas sistēmas, lai uzlabotu to noturību un veicinātu to ieguldījumu pārtikas nodrošinājumā, ilgtspējīgā resursu pārvaldībā un bioloģiskās daudzveidības saglabāšanā;

133. aicina mazināt sociālo spriedzi starp pastāvīgām lauksaimnieku kopienām un lopkopju kopienām ar nomadu dzīvesveidu, it īpaši reģionos, kuros notiek etniski reliģiskie konflikti;

134. uzsver pētniecības un inovācijas nozīmi ilgtspējīgas lauksaimniecības prakses veicināšanā un produktīvu sauszemes agroekosistēmu un pārtikas sistēmu izveidē; šai sakarā aicina taisnīgas pārkārtošanās procesā lielākā mērā iesaistīties uz Āfrikas tradicionālajām zināšanām, it īpaši par lauksaimniecības praksi, zivsaimniecību un mežu aizsardzību, tādējādi nodrošinot pilnvērtīgas iespējas Āfrikas iedzīvotājiem un vietējām kopienām;

Ceturtdiena, 2021, 25 marts

135. aicina īstenot zināšanu un paraugprakses apmaiņu Eiropas un Āfrikas lauksaimnieku starpā un it īpaši veidot kontaktus jauno lauksaimnieku, sieviešu un lauku kopienu pārstāvju starpā ilgtspējīgu ražošanas metožu un biodaudzveidības aizsardzības jomā, tostarp ar asociāciju starpniecību;

136. atzinīgi vērtē Darba grupas Āfrikas lauku reģioniem priekšlikumu izveidot Eiropas un Āfrikas mērķsadarbības programmu, kas tuvinātu ES dalībvalstu un Āfrikas partnervalstu lauksaimniecības struktūras, lai dalītos ilgtspējīgā paraugpraksē un veicinātu attiecības starp cieši iesaistītiem un līdzīgiem partneriem;

137. uzsver, ka ir svarīgi ES un Āfrikas partnerībā iekļaut vietējo kopienu tiesību piekļūt dabas resursiem, tādiem kā zemei un ūdenim, un kontrolēt to aizsardzību un veicināšanu; nosoda to, ka Āfrikā lielā mērā notiek zemes sagrābšana; norāda, ka tā ir brutāla prakse, kas nav savienojama ar uztursuverenitātes mērķi un apdraud Āfrikas lauku kopienu izdzīvošanu; uzsver, ka ir svarīgi uzsākt iekļaujošu procesu ar mērķi nodrošināt pilsoniskās sabiedrības organizāciju un vietējo kopienu efektīvu dalību politikas un pasākumu, kas saistīti ar zemes sagrābšanu, izstrādē, īstenošanā un uzraudzībā; aicina ievērot Brīvprātīgās pamatnostādnes par zemes, zvejniecību un mežu īpašuma atbildīgu pārvaldību valsts pārtikas nodrošinājuma kontekstā (VGGT) visos projektos, kas veicina tiesību uz zemi aizsardzību, tostarp tirdzniecībā, kā arī veikt pasākumus, lai nodrošinātu, ka projekti neapdraud mazo lauksaimnieku tiesības uz zemi;

138. pauž nožēlu par to, ka netiek atzīta savvaļas ganību stratēģiskā nozīme, kas aizņem aptuveni 43 % no Āfrikas zemes platības un tādēļ ir nozīmīgas oglekļa piesaistītājas; aicina Komisiju kopā ar vietējām kopienām un vietējām ieinteresētajām personām izstrādāt stratēģiju, lai optimizētu šo potenciālu, izmantojot ilgtspējīgu ganību pārvaldību, piemēram, iesaistot tajā ganus lopkopjus;

139. norāda, ka, piemēram, tiesības izmantot ganības un kopienas ganību platības pieder pie tradicionālajām zemes lietošanas tiesībām, kuras balstās uz paražu tiesībām, nevis uz iegūtajām īpašumtiesībām; tomēr uzsver, ka ir ļoti svarīgi aizsargāt šīs lauku iedzīvotāju kopējās tiesības;

### **Partneri digitālās jomas noteikšanā par iekļaušanas un attīstības sviru**

140. uzsver to, ka digitālā pārkārtošanās ir ārkārtīgi svarīga attīstības svira izglītības, apmācības, nodarbinātības un veselības aprūpes pieejamības nodrošināšanai, lauksaimniecības nozares modernizācijai un publiskā sektora spējai nodrošināt tādu digitālos pakalpojumus kā e-identifikācija, e-veselība vai e-pārvaldība, kā arī līdzdalības nodrošināšanai politisko lēmumu pieņemšanā un cilvēktiesību un vārda brīvības īstenošanai, taču tā var arī apdraudēt demokrātiju, pilsoņu tiesības un cilvēktiesības un palielināt nevienlīdzību; uzsver, ka digitālajai pārveidei jāveicina izmaksu ziņā pieejama, vienlīdzīga un iekļaujoša piekļuve internetam, kā arī digitālo tehnoloģiju pakalpojumu izmantošana un radīšana, ievērojot attiecīgos starptautiskos un valstu standartus un pamatnostādnes;

141. uzsver, ka ir jāņem vērā digitālā plaisa un ar to pienācīgi jāreķinās; uzsver, ka prioritāte jāpiešķir lielākās daļas marginalizēto Āfrikas kopienu piekļuvei internetam un savienojamībai, lai izvairītos no milzīgas plaisas rašanās starp lauku un pilsētu iedzīvotājiem; uzsver, ka ir jāsamazina digitālā plaisa dzimumu starpā, lai veicinātu patiesi iekļaujošu digitālo pārkārtošanos; mudina sievietes un meitenes attīstīt savu potenciālu jauno tehnoloģiju jomā;

142. atgādina, ka vardarbībai pret sievietēm un meitenēm tiešaistē, ar dzimumu saistītai naida runai, iebiedēšanai tiešaistē, ksenofobijai, dezinformācijai un stigmatizācijai var būt negatīva ietekme uz sociālo iekļautību, un aicina Āfrikas un Eiropas partnerus risināt šos jautājumus ES un Āfrikas partnerības ietvaros; uzsver, ka ir jānodrošina, lai digitālā izglītība un digitālā prasība būtu holistiska un ietvertu arī vispārīgas un transversālas prasmes, tādas kā kritiskā domāšana un starpkultūru izpratne;

143. uzsver, ka elektrisko un elektronisko iekārtu atkritumu rašanās visā pasaulē apgrūtina ilgtspējīgas attīstības programmas 2030. gadam īstenošanu, it īpaši veselības un vides jomā; aicina ES un Āfriku pastiprināt centienus, lai veiktu atbildīgus ieguldījumus nolūkā palīdzēt samazināt elektrisko un elektronisko iekārtu atkritumu rašanos, novērst šādu atkritumu nelikumīgu apglabāšanu un neatbilstīgu apsaimniekošanu, veicināt resursu efektīvu izmantošanu un pārstrādi un radīt darbvietas atjaunošanas un pārstrādes nozarēs;

144. atbalsta valsts pārvaldes digitalizāciju un modernizāciju Āfrikas valstīs, jo īpaši tādu uzticamu civilstāvokļa aktu reģistrācijas aģentūru izveidi, kas izsniegtu drošus personu apliecinošus dokumentus un veicinātu datu apmaiņu; uzsver, ka visiem datiem, ar kuriem notiek apmaiņa, jāpiemēro attiecīgie tiesību akti par datu aizsardzību un privātumu; aicina ES sadarboties ar Āfrikas valstīm, lai izstrādātu globālus datu aizsardzības standartus, kas savukārt palīdzēs cīnīties pret noziedzību un stiprinās abu pušu ekonomiku;

**Ceturtdiena, 2021, 25 marts**

145. uzsver, ka inovācija ir nepieciešama, lai sasniegtu ilgtspējīgas attīstības mērķus un īstenotu zaļo pārkārtošanos; uzsver, ka partnerībai būtu jāveicina pētniecība un inovācija, kā arī digitālo pakalpojumu pieejamība un izmantojamība, lai veicinātu kohēziju un sociālo iekļaušanu; tomēr atgādina, ka digitālā pārkārtošanās nevar notikt, ja netiek nodrošināta piekļuve enerģijai, un ka nepastāvīga enerģijas piegāde lauku apvidos ir būtisks šķērslis digitālo pakalpojumu pieejamībai;

146. uzsver, ka Covid-19 krīze ir piespiedu kārtā paātrinājusi digitālo pārveidi Āfrikā; atzinīgi vērtē ĀS vēlmi veidot digitālo vienoto tirgu; aicina ES atbalstīt Āfrikas digitālās nozares izveidi un atbilstīga regulējuma izstrādi e-komercijas attīstībai un datu aizsardzībai, pamatojoties uz augstākajiem esošajiem standartiem, sniedzot tehnisko palīdzību, veicinot ieguldījumus digitālajā infrastruktūrā un uzņēmējdarbībā un stiprinot partnerības ar ieinteresētajām personām valdības, ekonomikas un zinātnes aprindās un pilsoniskajā sabiedrībā;

147. uzsver, ka saskaņā ar ANO 2019. gada ziņojumu par ilgtspējīgas attīstības mērķiem, lai IAM sasniegtu, joprojām jārisina daudzas problēmas, it īpaši Āfrikā, saistībā ar pārtikas, enerģijas, ūdens un sanitārijas, kā arī izglītības un veselības pieejamību; uzskata, ka finansiālā palīdzība un ieguldījumi būtu prioritāri jānovirza šo cilvēku pamatvajadzību nodrošināšanai, kas joprojām ir nosacījums nabadzības izskaušanai un cilvēku labklājības uzlabošanai, it īpaši laikā, kad publiskie resursi kļūst arvien ierobežotāki konkurējošu vajadzību dēļ, piemēram, veselības aprūpes un izglītības jomā;

148. uzsver, ka precīzu, salīdzināmu un sadalītu datu vākšanai un statistikas analīzei, ievērojot datu aizsardzības un privātuma tiesības, ir ļoti būtiska nozīme pamatotu lēmumu pieņemšanā, it īpaši lauksaimniecības, dabas resursu apsaimniekošanas, pārvaldības un veselības jomā gan valsts, gan arī decentralizētā līmenī;

149. uzsver nepieciešamību izmantot digitālo pārkārtošanos, lai veicinātu informācijas apmaiņu starp abiem kontinentiem, it īpaši jauniešu un pilsoniskās sabiedrības starpā, izmantojot platformas;

150. aicina ES un Āfrikas valstis pastiprināt kopīgus centienus, lai nodrošinātu digitālās ekonomikas sociālu un vidisku ilgtspēju un lai palīdzētu sasniegt mērķi izveidot mūsdienīgu, taisnīgu un efektīvu nodokļu uzlikšanas standartu digitālajā ekonomikā;

***Partneri savstarpēji izdevīgas mobilitātes un migrācijas jomā***

151. atzīst sarežģītos izaicinājumus un iespējas, ko migrācijas kustība sniedz gan Eiropā, gan Āfrikā, lai nodrošinātu labklājību un abu kontinentu attīstību, un uzsver, ka jāstiprina sadarbība šajā jomā; atgādina, ka pēdējos gados Āfrikas un ES attiecībās ir dominējis migrācijas jautājums un ka tas, iespējams, ir negatīvi ietekmējis abu kontinentu savstarpējo izpratni; uzsver, ka migrācija ir abpusējs un ilgtspējīgs attīstības instrumentiem abiem reģioniem;

152. atgādina, ka līdz 80 % visu starptautisko migrantu, kuri ir cēlušies no Āfrikas valstīm, migrē Āfrikas kontinenta robežās; norāda, ka pasaules mērogā Āfrikas valstis uzņem lielu daļu bēgļu un iekšzemē pārvietoto personu un ka viņu neaizsargāto stāvokli vēl vairāk saasinājusi Covid-19 krīze; aicina pasaulē uzņemties kopīgu atbildību par bēgļiem;

153. uzskata, ka būtu jāuzsver migrācijas cilvēciskā dimensija un īpaša vērība jāpievērš nelabvēlīgākā situācijā esošām migrantu grupām; aicina pieņemt ES un Āfrikas partnerību migrācijas un mobilitātes jomā, kuras centrā izvirzīta bēgļu un migrantu cieņa un kura balstīta uz solidaritātes un dalītas atbildības principu un cilvēktiesību, starptautisko, ES un valstu tiesību, kā arī bēgļu tiesību pilnīgu ievērošanu;

154. atgādina, ka ir jāveic īpaši pasākumi ar mērķi novērst migrantu bojāeju, pazušanu, viņu ģimeņu šķiršanu un viņu tiesību pārkāpumus, tostarp darbības ar mērķi īstenot neizraidīšanas un bērna interešu ievērošanas principus;

155. uzsver, ka, nodrošinot atbilstīgu finansējumu, jārisina neatbilstīgas migrācijas un piespiedu pārvietošanas pamatcēloņi, tādi kā politiskā nestabilitāte, nabadzība, drošības un pārtikas nodrošinājuma trūkums, vardarbība un klimata pārmaiņu negatīvā ietekme;

Ceturtdiena, 2021, 25 marts

156. uzskata, ka partnerības panākumi būs atkarīgi no tā, vai tiks panākti būtiski uzlabojumi attiecībā uz dažādu Āfrikas un Eiropas sabiedrības grupu mobilitātes iespējām, un ka partnerība jāveido ilgtspējīgi, lai panāktu intelektuālā darbaspēka imigrāciju, nevis emigrāciju; uzskata, ka, lai to panāktu, vērtīgu pienesumu nodrošinātu efektīvāka vīzu politika un "Erasmus+" programmas finansējuma palielinājums;

157. uzsver, cik svarīgi ir izstrādāt reālu cirkulārās migrācijas rīcībpolitiku, kas ļautu kvalificētiem un nekvalificētiem darba ņēmējiem gūt labumu no profesionālu zināšanu apmaiņas un mobilitātes starp ES un Āfriku, ļaujot cilvēkiem atgriezties savas izcelsmes valstī; atbalsta to, ka atbilstīgie pieteikumi darba atļaujas iegūšanai, kas saņemti no izcelsmes valstīm un tranzīvalstīm ceļā uz ES (piemēram, vēstniecībās vai tiešsaistē iesniegtie), ir jāizskata prioritārā kārtā, lai atturētu migrantus no nelikumīgu migrācijas ceļu izmantošanas un mazinātu slogu patvēruma un migrācijas sistēmām;

158. atgādina, ka darba ņēmēju mobilitāte var būt viens no risinājumiem ES demogrāfiskajām problēmām un darbaspēka trūkumam un neatbilstībai darba tirgū; aicina izveidot drošus un likumīgus migrācijas ceļus un veicināt lielākā mērā saskaņotu un visaptverošu ilgtermiņa pieeju ar nodarbinātību saistītai migrācijai Eiropas līmenī, pamatojoties uz partnerības pieeju, kas var ilgtermiņā nodrošināt ieguvumu abiem partneriem; uzsver, ka ir svarīgi stiprināt Āfrikas un ES migrācijas un mobilitātes dialogu (MMD) un Āfrikas un ES Migrācijas, mobilitātes un nodarbinātības partnerību (MMN);

159. stingri nosoda cilvēku kontrabandu un cilvēku tirdzniecību; aicina stiprināt centienus, lai atklātu cilvēku kontrabandistu noziedzīgos tīklus un cīnītos pret tiem, kā arī aicina sadarboties ar Āfrikas valstīm cilvēku kontrabandas apkarošanā; šajā sakarā aicina sadarbībā ar vietējām pašvaldībām visos līmeņos īstenot visaptverošus daudznozaru centienus un koordināciju, tostarp starptautisku sadarbību tiesībsaizsardzības jomā; uzskata, ka cīņa pret cilvēku kontrabandistiem un tirgotājiem jāveic abām pusēm kopīgi, cita starpā ar Eiropola atbalstu;

160. Aicina ES un Āfrikas valstis sadarboties, lai izveidotu efektīvu un plaša mēroga informācijas kampaņu par riskiem un briesmām, kas saistītas ar cilvēku tirdzniecību un migrantu kontrabandu, ar mērķi novērst to, ka indivīdi riskē ar dzīvību, cenšoties nelikumīgi iekļūt ES;

161. uzsver, ka nepieciešama saskaņota ES iesaiste, nodrošinot, ka sadarbībai cīņā pret neatbilstīgu migrāciju vai sadarbībai integrētas robežu pārvaldības jomā nav negatīvas ietekmes uz esošajām reģionālās mobilitātes sistēmām Āfrikas kontinentā vai uz cilvēktiesībām; atgādina, ka ikvienā partnerībā migrācijas un mobilitātes jomā jāņem vērā divi globālie pakti par migrāciju un bēgļiem, proti, Globālais pakts par drošu, sakārtotu un likumīgu migrāciju (GCM) un Globālais pakts par bēgļiem (GCR);

162. uzskata, ka profesionālās migrācijas regulējuma sadrumstalotība Savienības valstīs, kā arī sarežģītās un lielā mērā birokrātiskās procedūras kavē ES likumīgo migrācijas ceļu izmantošanu; iesaka izveidot ES saskaņotu un nebirokrātisku pieteikumu izskatīšanas procedūru saskaņā ar ES un Āfrikas partnerību.

163. atgādina, ka Eiropā ir jāizveido specializēts un kopīgs civils meklēšanas un glābšanas dienests, lai turpmāk nepieļautu cilvēku bojāeju jūrā;

164. aicina ES stiprināt saistības attiecībā uz tādu personu pārmitināšanu, kurām nepieciešama starptautiskā aizsardzība, un citām likumīgām iespējām, kā arī stiprināt tās politiskās un finanšu saistības, lai atbalstītu Āfrikas partnerus ilgtspējīgu pieeju izstrādē attiecībā uz bēgļiem, iekšzēmē pārvietotām personām un bezvalstniekiem, it īpaši sadarbojoties ar Starptautisko Migrācijas organizāciju (IOM) un citām ANO aģentūrām, lai stiprinātu attīstības sadarbību un sniegtu tiešu palīdzību humānās palīdzības organizācijām to valstu tuvumā, no kurām cilvēki dodas bēgļu gaitās;

165. iesaka saskaņot reģionālos mehānismus katastrofu un klimata pārmaiņu dēļ pārvietoto personu aizsardzībai atbilstīgi Programmai tādu personu aizsardzībai, kas pārvietotas pāri robežām saistītā ar katastrofām un klimata pārmaiņām, Katastrofu izraisītas pārvietošanas platformas darbībai un Kampalas konvencijai;

166. uzsver nepieciešamību nodrošināt taisnīgas un pieejamas patvēruma procedūras personām, kurām ir nepieciešama starptautiska aizsardzība, gan ES, gan Āfrikas valstīs, un ievērot neizraidīšanas principu atbilstīgi starptautiskajām un ES tiesībām; uzskata, ka ikvienam nolīgumam ar izcelsmes un tranzīta valstīm būtu jānodrošina pilnīga cilvēku dzīvības, cieņas un cilvēktiesību aizsardzība;



**Ceturtdiena, 2021, 25 marts**

167. uzsver, cik svarīgi ir atgriešanas politikā nodrošināt efektivitāti, taisnīgumu un pienācīgu kārtību, izdodot konsulārās ceļošanas atļaujas un noslēdzot atpakaļuzņemšanas nolīgumus, atbalstot brīvprātīgu atgriešanos un nodrošinot, ka personas tiesības un cieņa tiek pilnībā aizsargāta un ievērota; aicina ES aktīvi iesaistīties pirms atgriešanas un pēc atgriešanas, lai veicinātu repatriantu ilgtspējīgu reintegrāciju;

168. mudina turpināt sadarbību ar Starptautisko Migrācijas organizāciju un citām ANO aģentūrām, lai sniegtu papildu atbalstu bēgļiem un iekšzemē pārvietotām personām;

169. norāda, ka ES sarunu mandātā par nolīgumu, kas sekos Kotonū nolīgumam, daudz biežāk ir pieminēti migrācijas jautājumi, it īpaši saistībā ar neatbilstīgas migrācijas izskaušanu, savukārt ĀKK sarunu mandātā uzsvars likts uz nabadzības izskaušanu, likumīgas migrācijas veicināšanu, naudas pārskaitījumu plūsmu nozīmi, nepieciešamību panākt brīvprātīgu atgriešanos un atpakaļuzņemšanu, kā arī nepieciešamību novērst attīstības palīdzības izmantošanu sarunās par ierobežojošu robežkontroli; aicina Komisiju ņemt vērā Āfrikas valstu prioritātes migrācijas jomā, lai izveidotu patiesi līdztiesīgu partnerību;

**Partneri drošībai**

170. norāda — lai risinātu ieilgušos konfliktus, humānās un attīstības palīdzības sniedzējiem un partneriem jārikojas kopā, nodrošinot augstu leģitimitāti un uzticamību vietējā līmenī; tādēļ aicina ES, reaģējot uz konfliktiem, veicināt pieeju, kas vienlaikus vērsta gan uz humāno palīdzību, gan arī attīstību, liekot uzsvāru uz spēcīgu vietējo līdzdalību;

171. atzinīgi vērtē to, ka ES uzskata mieru un drošību Āfrikā par vienu no galvenajiem ilgtspējīgas attīstības nosacījumiem un ka Savienība “sadarbībā ar starptautisko sabiedrību ir gatava ievērojami palielināt atbalstu Āfrikai”; piekrīt viedoklim, ka ļoti svarīgs kontinenta attīstības priekšnosacījums ir drošības panākšana Āfrikā, ko atbalsta reģionālas un starptautiskas organizācijas, bet Āfrikas valstis ir primārais savas drošības garants; tāpēc aicina ES turpināt centienus sadarboties ar Āfrikas partneriem, turpinot attīstīt Āfrikas miera un drošības sistēmu (APSA), lai panāktu ilgtermiņa mieru un stabilitāti un pārvarētu krīzes un konfliktus šajā kontinentā, rīkojoties saskaņā ar integrētu pieeju, kurā tiek izmantoti visi pieejamie instrumenti, tostarp atbalsts Āfrikas drošības un aizsardzības spēju attīstībai un tās militārajām operācijām, civilajām misijām, miera veidošanas un demilitarizācijas projektiem, vienlaikus nodrošinot starptautisko cilvēktiesību un humanitāro tiesību un Āfrikas valstu neatkarības un suverenitātes ievērošanu, kā arī atbalsts iniciatīvām, ko ierosina Āfrikas Savienība un tādas reģionālas organizācijas kā ECOWAS un Sāhelas G5; mudina dalībvalstis piedalīties ES misijās un operācijās un atzinīgi vērtē divpusējos centienus, kas veicina mieru un stabilitāti, un šajā sakarā aicina Padomi ātri apstiprināt Eiropas Miera mehānismu, lai nodrošinātu vispusīgāku palīdzību Āfrikas partneriem konfliktu skartos reģionos; uzsver daudzpusējas sadarbības nozīmi ĀS, ES un ANO trijstūrī vietējās, reģionālās un starptautiskās drošības jomā un pilsoniskās sabiedrības dalībnieku lomu miera uzturēšanas un miera veidošanas centienos; šajā sakarā atgādina, ka drošības sektora reforma, tiesu sistēmas reforma, laba pārvaldība, demokrātiska pārskatatbildība un civiliedzīvotāju aizsardzība ir priekšnoteikums, lai iemantotu iedzīvotāju uzticēšanos savām valdībām un drošības spēkiem; uzsver arī civilmilitāro saikni un vajadzību vairāk racionalizēt abus kopējās drošības un aizsardzības politikas (KDAP) misiju komponentus; atbalsta arvien aktīvāko pieeju, ko izmanto reģionālas drošības organizācijas, lai kopīgiem spēkiem pilnīgi īstenotu Āfrikas miera un drošības sistēmu (APSA), kas nodrošina Āfrikas Savienības un reģionāla līmeņa organizācijām konfliktu novēršanai, pārvaldībai un risināšanai vajadzīgos instrumentus; īpaši atzinīgi vērtē tādas iniciatīvas kā Sāhelas G5, ņemot vērā tās arvien nozīmīgāko lomu izlēmīgu pasākumu veikšanā, lai panāktu, ka Āfrikas valstis pašas uzņemas atbildību par savu mieru un drošību, un aicina Komisiju un dalībvalstis palielināt politisko, finansiālo, operatīvo un loģistikas atbalstu Sāhelas G5; uzsver — lai nodrošinātu pienācīgu drošības un attīstības līmeni, Āfrikas valstīm ir vajadzīgas atbilstošas spējas visās būtiskajās nozarēs un jo īpaši drošības un aizsardzības jomā; aicina Eiropas Savienību koordinēt attīstības un drošības iniciatīvas, kurās tā ir iesaistīta Āfrikas kontinentā, kā daļu no integrētas stratēģijas, kura ietver labu pārvaldību, demokrātiju, cilvēktiesības, tiesiskumu un dzimumu līdztiesību un kurā īpaša uzmanība tiek pievērsta reģioniem, kuros ir



Ceturtdiena, 2021, 25 marts

vislielākā neaizsargātība un saspīlējums; atzinīgi vērtē Eiropas Savienības un Āfrikas sadarbību cīņā pret terorismu un bruņotām grupām, ievērojot starptautiskās tiesības, saistībā ar terorisma apkarošanas politiku aicina izveidot pārredzamākus lēmumu pieņemšanas procesus, uzlabot atbilstību cilvēktiesībās balstītai pieejai un vairāk sadarboties ar kopienām, kuras skar šie pasākumi;

172. uzsver, ka Sāhelai ir liela nozīme stratēģiskā un drošības ziņā; šajā saistībā ļoti atzinīgi vērtē 2014. gadā nodibināto Sāhelas G5, kā arī G5 apvienotos spēkus (*G5 Force Conjointe*), kas tika izveidoti 2017. gadā cīņai pret drošības apdraudējumiem reģionā;

173. uzsver, ka ES ir steidzami jānovērš pieaugošie teroristu nemieri Mozambikas ziemeļos, kas jau ir izraisījuši vairāk nekā 1 000 cilvēku nāvi un likuši aptuveni 200 000 cilvēku doties bēgļu gaitās un kas rada nopietnu izplatīšanās risku Āfrikas dienvidu reģionā; mudina AP/PV piedāvāt ES atbalstu Mozambikai un tās iedzīvotājiem; uzsver, ka ES reakcijas trūkums var novest pie tā, ka citi starptautiski dalībnieki uzņemsies vadošo lomu, ko Savienība vēlas panākt kontinentā;

174. pauž bažas par Botsvānas, Ganas, Ugandas un Zimbabves iekļaušanu atjauninātajā ES melnajā sarakstā ar valstīm, kuru noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un terorisma finansēšanas novēršanas (*AML/CFT*) režīmos ir stratēģiskas nepilnības, un aicina šīs valstis nekavējoties veikt vajadzīgos pasākumus, lai nodrošinātu atbilstību attiecīgajiem tiesību aktiem (t. i., Komisijas Deleģētajai regulai (ES) 2020/855<sup>(13)</sup>) un to īstenošanu; atzinīgi vērtē to, ka Etiopija un Tunisija pēc vairāku reformu īstenošanas ir svītrotas no melnā saraksta;

175. uzsver, ka KDAP misiju pilnvaras ir visaptverošas un to mērķis cita starpā ir sekmēt drošības sektora reformu, veicināt tiesu sistēmas reformu, stiprināt militāro un policijas spēku apmācību, kā arī veicināt uzraudzību; uzsver, ka steidzami jāuzlabo KDAP misiju komunikācijas politika, kā arī ES vispārējā stratēģiskā plānošana, lai palielinātu ES darbību un mērķa aizsargāt Āfrikas iedzīvotāju drošību un labklājību pamanāmību;

176. uzsver īpašo nozīmi, kāda Āfrikā ir reliģiskajām organizācijām, kuras regulāri uzņemas vidutāja lomu konfliktos un ar kurām ir jāveido dialogs un sadarbība, jo īpaši konfliktu zonās, jo starpreliģiju dialogs var veicināt mieru un izlīgumu;

177. ņem vērā, ka paziņojuma mērķis ir padziļināt ES atbalstu Āfrikas miera centieniem ar strukturētāku un stratēģiskāku sadarbību, īpašu uzmanību pievēršot reģioniem, kuros ir vislielākais saspīlējums, un aicina par prioritāti uzskatīt īpašas stratēģijas konfliktu reģionos; mudina ES un tās dalībvalstis turpināt dalīt slogu ar starptautiskām organizācijām un partneriem, tostarp sabiedrotajiem un tādām Āfrikas valstīm kā Kenija, Maroka, Nigērija, Gana un Etiopija, kas ir uzticamas sabiedrotās cīņā pret terorismu; aicina stiprināt ES attiecības ar šīm nozīmīgajām valstīm; aicina ES turpināt palīdzēt Āfrikas partnervalstīm veidot to spēku un drošības iestāžu spējas, lai tās varētu nodrošināt saviem iedzīvotājiem efektīvas un ilgtspējīgas drošības un tiesībaizsardzības iestādes, tostarp izmantojot Eiropas Miera mehānismu un KDAP misijas, un aicina ES koncentrēties uz integrētu pieeju konfliktiem un krīzēm, kas nozīmē rīcību visos konflikta cikla posmos, t. i., novēršanas, risināšanas, pārvarēšanas un izbeigšanas posmā;

178. uzsver, ka ES atbalsta Āfrikas drošības sektoram mērķis ir veicināt Āfrikas atbildību par drošības un aizsardzības jautājumiem; uzskata, ka Āfrikas Savienība un Āfrikas valstis ir nozīmīgi dalībnieki, ar kuriem ES efektīvi sadarbojas, lai kopīgi panāktu ilgtspējīgu attīstību un cilvēku drošību; šajā sakarā ļoti atzinīgi vērtē Āfrikas Savienības plānus nosūtīt

<sup>(13)</sup> Komisijas 2020. gada 7. maija Deleģētā regula (ES) 2020/855, ar ko groza Deleģēto regulu (ES) 2016/1675, ar kuru Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu (ES) 2015/849 papildina attiecībā uz Bahamu Salu, Barbadosas, Botsvānas, Kambodžas, Ganas, Jamaikas, Maurīcijas, Mongolijas, Mjanmas/Birmas, Nikaragvas, Panamas un Zimbabves iekļaušanu pielikuma I punkta tabulā un Bosnijas un Hercegovinas, Etiopijas, Gajānas, Laosas Tautas Demokrātiskās Republikas, Šrilankas un Tunisijas svītrotānu no šīs tabulas (OV L 195, 19.6.2020., 1. lpp.).

**Ceturtdiena, 2021, 25 marts**

3 000 karavīru, lai atbalstītu Sāhelas G5, un uzskata to par apliecinājumu tam, ka Āfrikas Savienība un ES tiešām cenšas sasniegt līdzīgus drošības mērķus, pamatojoties uz kopīgiem mērķiem un kopīgu atbildību; šajā sakarā atzinīgi vērtē AP/PV J. Borrell uzrunu ANO Drošības padomē 2020. gada 28. maijā, kurā viņš pauda, ka Āfrikas problēmām ir vajadzīgi Āfrikas risinājumi;

179. atkārtoti apstiprina atbalstu ANO miera uzturēšanas misijām Āfrikas kontinentā un aicina galvenos dalībniekus, jo īpaši Amerikas Savienotās Valstis, Krieviju, Ķīnu un Apvienoto Karalisti, pievienoties ES centieniem būt par vidutāju un veicināt sadarbību un ilgtspējīgu mieru visā Āfrikas kontinentā; šajā sakarā atkārtoti uzsver ES gatavību palielināt atbalstu ANO misijām un veicināt koordināciju starp dažādām ANO un ES misijām;

180. atzinīgi vērtē ievērojamo pirātisma samazināšanos pie Āfrikas austrumu un rietumu krastiem, ko ir veicinājuši starptautiskie centieni jūras drošības jomā, kas ir precedents Eiropas, Āfrikas un transatlantiskās drošības sadarbībai;

181. uzskata, ka ir svarīgi, lai ES turpinātu centienus veidot noturīgākas valstis un sabiedrību, veidojot spējas un īstenojot drošības sektora reformas, tostarp izmantojot Eiropas Miera mehānismu un KDAP misijas, un koncentrētos uz integrētu pieeju konfliktiem un krīzēm, kas nozīmē rīcību visos konflikta cikla posmos;

182. atgādina par draudiem, ko starptautiskā organizētā noziedzība, civiliedzīvotāju nemieri un iekšzemes noziedzība radā nestabilām un pēckonflikta valstīm, kuras cenšas garantēt vajadzīgo drošību saviem iedzīvotājiem; šajā sakarā uzsver labi apmācītu valsts un reģionālo policijas spēku nozīmi; tomēr norāda, ka policijas spēkiem bieži trūkst gan pienācīgas apmācības, gan aprīkojuma, un, pats svarīgākais, tiem ne vienmēr ir pienācīgs kontakts ar vietējiem iedzīvotājiem un viņu uzticēšanās; tāpēc uzsver, ka ir svarīgi stiprināt un veidot profesionālas policijas struktūras, un aicina cita starpā pastiprināt konceptuālo, loģistikas un administratīvo atbalstu Āfrikas mehānismam policijas sadarbībai Alžīrā, kas tika izveidots 2014. gadā; uzskata, ka sadarbība šajā jomā palīdzēs arī uzlabot miera uzturēšanas misiju spējas un veicināt APSA policijas komponentu;

183. norāda, ka informācijas sfēru Āfrikā arvien vairāk ietekmē ES globālie pretinieki; šajā sakarā aicina EĀDD un Komisiju aktīvi risināt problēmu, kas saistīta ar to, ka Āfrikas sabiedrībā nav pārstāvēts Eiropas viedoklis, vērsties pret viltus vēstījumiem un Āfrikas sabiedrībā vairāk veicināt Eiropas pieeju un demokrātiskās vērtības; norāda, ka tam būtu vajadzīga labāka stratēģiskā komunikācija, kas būtu vērsta uz galvenajiem reģioniem un valstīm, un prasa izveidot īpašu vienību, kas būtu atbildīga par šīm darbībām un cieši sadarbotos ar ES delegācijām;

184. uzsver nelikumīgu kājnieku ieroču izplatīšanas draudus un atgādina, ka šie nedokumentētie un lielākoties nelikumīgi turētie ieroči ne vien apdraud sabiedrības drošību, bet tos izmanto arī bīstami starptautiski noziedzīgi tīkli, kas nodarbojas ar dažādu veidu nelikumīgu tirdzniecību, tostarp ieroču, cilvēku un nelikumīgu narkotisko vielu tirdzniecību;

185. mudina turpināt Eiropas Savienības Politikas un drošības komitejas un Āfrikas Savienības Miera un drošības padomes ikgadējās kopīgās konsultatīvās sanāksmes ar mērķi paplašināt sadarbības jomu, lai ietvertu kopīgus klātienes apmeklējumus, kopīgas sanāksmes, kopīgas izpratnes un krīzes situāciju analīzes izstrādi, kā arī izpētīt kopīgas agrīnas rīcības iespējas, ņemot vērā, ka tā ir labākais līdzeklis dzīvotspējīgu stratēģisku partnerību veidošanai;

186. atgādina, ka Āfrikā ir lielākais miera atbalsta operāciju skaits pasaulē un tā ir lielākā karaspēka un policijas spēku nodrošinātāja; norāda, ka miera atbalsta operācijas visā Āfrikā ir jāpielāgo jaunajai Covid-19 realitātei, lai pienācīgi aizsargātu gan iedzīvotājus, gan miera atbalsta operāciju personālu; norāda, ka ir jānodrošina pienācīgs finansējums misijām, ņemot vērā bažas par draudošu ekonomikas krīzi un pieejamā finansējuma samazinājumu;

187. aicina nodrošināt, lai KDAP misijas tiktu plānotas efektīvi, atbildīgi un stingri, ar efektīvām operācijām un plašākām pilnvarām, kas būtu saistītas ar nopietnu politisko gribu, un lai tās būtu vērstas uz konfliktu risināšanu, nevis iesaldēšanu;

**Ceturtdiena, 2021, 25 marts**

188. mudina EĀDD vairāk piedalīties ES delegāciju darbā visā kontinentā, jo īpaši galvenajās Āfrikas Savienības dalībvalstīs, lai turpinātu attīstīt divpusējās un reģionālās attiecības un nodrošinātu pienācīgu viedokļu apmaiņu ar attiecīgajām ieinteresētajām personām; uzsver, ka šādas ciešas saites ir pamats, lai nodrošinātu atbilstošas un labi strukturētas globālas partnerības un pielāgotus risinājumus; aicina EĀDD būtiski uzlabot plašsaziņas līdzekļu un komunikācijas stratēģiju, lai ne vien veicinātu izpratni par ES centieniem attiecīgajos reģionos, bet arī palielinātu ES iedzīvotāju informētību un atbalstu intensīvākai ES un Āfrikas sadarbībai;

189. atgādina, ka ir svarīgi koordinēt ES un Āfrikas stratēģiju ar ANO, NATO, EDSO un citām līdzīgi domājošām valstīm, piemēram, Amerikas Savienotajām Valstīm, Kanādu, Apvienoto Karalisti, Austrāliju un Japānu;

o

o o

190. uzdod priekšsēdētājam šo rezolūciju nosūtīt Padomei un Komisijai.

---

Ceturtdiena, 2021. gada 25. marts

P9\_TA(2021)0109

## ES ilgtspējīga tūrisma stratēģija

**Eiropas Parlamenta 2021. gada 25. marta rezolūcija par ES ilgtspējīga tūrisma stratēģijas izstrādi (2020/2038(INI))**

(2021/C 494/09)

Eiropas Parlaments,

- ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību (LESD) un jo īpaši tā 195. pantu,
- ņemot vērā LESD 349. pantu, kurā noteikts īpašs režīms tālākajiem reģioniem,
- ņemot vērā LESD 174. pantu,
- ņemot vērā 2020. gada 19. jūnija rezolūciju par transportu un tūrismu 2020. gadā un pēc tam <sup>(1)</sup>,
- ņemot vērā Komisijas 2020. gada 13. maija paziņojumu par tūrismu un transportu 2020. gadā un pēc tam (COM(2020)0550) un Tūrisma un transporta tiesību aktu kopuma pieņemšanu,
- ņemot vērā Komisijas 2020. gada 27. maija paziņojumu "Eiropas lielā stunda — jāatjaunojas un jāpagatavo ceļš nākamajai paaudzei" (COM(2020)0456) un tam pievienoto Komisijas dienestu darba dokumentu "Eiropas atveseļošanas vajadzību apzināšana" (SWD(2020)0098),
- ņemot vērā Komisijas 2020. gada 11. jūnija ziņojumu par zilo ekonomiku,
- ņemot vērā 2019. gada 24. oktobra rezolūciju par uzņēmējdarbības *Thomas Cook* bankrota negatīvo ietekmi uz ES tūrismu <sup>(2)</sup>;
- ņemot vērā Padomes 2019. gada 27. maija secinājumus par tūrisma nozares konkurētspēju, kas nākamajā desmitgadē ir ilgtspējīgas attīstības, nodarbinātības un sociālās kohēzijas dzinējspēks Eiropas Savienībā,
- ņemot vērā Komisijas 2019. gada 11. decembra paziņojumu "Eiropas zaļais kurss" (COM(2019)0640),
- ņemot vērā 2018. gada 14. novembra rezolūciju par daudzgadu finanšu shēmu 2021.–2027. gadam: Parlamenta nostāja ar nolūku panākt vienošanos <sup>(3)</sup>,
- ņemot vērā Komisijas 2018. gada 22. maija paziņojumu "Jauna Eiropas darba kārtība kultūrai" (COM(2018)0267),
- ņemot vērā Komisijas 2017. gada 24. oktobra paziņojumu "Stiprāka un atjaunota stratēģiskā partnerība ar ES tālākajiem reģioniem" (COM(2017)0623),
- ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes 2017. gada 17. maija Lēmumu (ES) 2017/864 par Eiropas Kultūras mantojuma gadu (2018) <sup>(4)</sup>,
- ņemot vērā Komisijas 2014. gada 20. februāra paziņojumu "Eiropas stratēģija lielākai izaugsmei un darbvietām piekrastes un jūras tūrisma nozarē" (COM(2014)0086) un Komisijas dienestu 2017. gada 30. marta darba dokumentu par jūras tūrismu (SWD(2017)0126),

<sup>(1)</sup> Pieņemtie teksti, P9\_TA(2020)0169.

<sup>(2)</sup> Pieņemtie teksti, P9\_TA(2019)0047.

<sup>(3)</sup> OV C 363, 28.10.2020., 179. lpp.

<sup>(4)</sup> OV L 131, 20.5.2017., 1. lpp.

Ceturtdiena, 2021, 25 marts

- ņemot vērā Komisijas 2016. gada 2. jūnija paziņojumu “Eiropas sadarbīgās ekonomikas programma” (COM(2016)0356) un Parlamenta 2017. gada 15. jūnija rezolūciju par to <sup>(5)</sup>,
  - ņemot vērā Eiropas sociālo tiesību pīlāru <sup>(6)</sup>,
  - ņemot vērā 2016. gada 5. un 6. septembrī pieņemto tā dēvēto Korkas 2.0 deklarāciju,
  - ņemot vērā 2015. gada 29. oktobra rezolūciju par jauniem izaicinājumiem un koncepcijām tūrisma veicināšanai Eiropā <sup>(7)</sup>,
  - ņemot vērā 2015. gada 8. septembra rezolūciju par virzību uz integrētu pieeju Eiropas kultūras mantojumam <sup>(8)</sup>,
  - ņemot vērā Komisijas 2010. gada 30. jūnija paziņojumu “Eiropa, tūristu apmeklētākā vieta pasaulē — jaunas Eiropas tūrisma nozares politiskās pamatnostādnes” (COM(2010)0352),
  - ņemot vērā 2011. gada 27. septembra rezolūciju par Eiropu, tūristu apmeklētāko vietu pasaulē — jaunām Eiropas tūrisma nozares politiskajām pamatnostādnēm <sup>(9)</sup>,
  - ņemot vērā 2011. gada 25. oktobra rezolūciju par personu ar invaliditāti mobilitāti un integrāciju un Eiropas stratēģiju invaliditātes jomā (2010–2020) <sup>(10)</sup>, un 2020. gada 18. jūnija rezolūciju par Eiropas stratēģiju invaliditātes jomā pēc 2020. gada <sup>(11)</sup>,
  - ņemot vērā Reglamenta 54. pantu,
  - ņemot vērā Reģionu komitejas 2020. gada 18. septembra atzinumu “Ceļā uz ilgtspējīgāku tūrisma ES pilsētās un reģionos”,
  - ņemot vērā Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejas 2020. gada 18. septembra atzinumu par tūrisma un transportu 2020. gadā un pēc tam,
  - ņemot vērā Kultūras un izglītības komitejas un Lauksaimniecības un lauku attīstības komitejas atzinumus,
  - ņemot vērā Transporta un tūrisma komitejas ziņojumu (A9-0033/2021),
- A. tā kā tūrisms ir transversāla saimnieciskā darbība ar plašu ietekmi uz vidi, klimatu un ES ekonomiku kopumā, jo īpaši uz reģionu ekonomisko izaugsmi, nodarbinātību un sociālo un ilgtspējīgu attīstību;
- B. tā kā tūrisma nozarē tieši un netieši ir nodarbināti 27 miljoni cilvēku, kas veido 11,2 % no ES kopējās nodarbinātības un kas 2019. gadā veidoja 10,3 % no ES iekšzemes kopprodukta (IKP); tā kā tūrisms palīdz veicināt līdzsvarotu reģionālo struktūru, tam ir pozitīva ietekme uz reģionālo attīstību un tam būtu jāveicina bioloģiskās daudzveidības saglabāšana, sociālā labklājība un vietējo kopienu ekonomiskā drošība;
- C. tā kā vērtības ķēde tūrismā ir viena no galvenajām Eiropas rūpniecības ekosistēmām, ko noteikusi Komisija, un tā kā tā ir sarežģīta un sastāv no četriem cieši saistītiem, galvenajiem transporta, izmitināšanas, pieredzes un starpniecības virzītājspēkiem; tā kā nozares panākumi ir atkarīgi no ietekmes pakāpes starp šiem četriem virzieniem; tā kā tūrisms ietekmē klimata pārmaiņas, radot 8 % no pasaules CO<sub>2</sub> emisijām <sup>(12)</sup>; tā kā tūrisma nozare ietver ļoti dažādus pakalpojumus un profesijas; tā kā šajā nozarē dominē galvenokārt mazie un vidējie uzņēmumi (MVU), kuru darbība rada darbvietas un labklājību reģionos, kas ir atkarīgi no tūrisma;

<sup>(5)</sup> OV C 331, 18.9.2018., 125. lpp.

<sup>(6)</sup> OV C 428, 13.12.2017., 10. lpp.

<sup>(7)</sup> OV C 355, 20.10.2017., 71. lpp.

<sup>(8)</sup> OV C 316, 22.9.2017., 88. lpp.

<sup>(9)</sup> OV C 56 E, 26.2.2013., 41. lpp.

<sup>(10)</sup> OV C 131 E, 8.5.2013., 9. lpp.

<sup>(11)</sup> Pieņemtie teksti, P9\_TA(2020)0156.

<sup>(12)</sup> “The carbon footprint of global tourism”, *Nature Climate Change*, 2018. gada maijs.

**Ceturtdiena, 2021, 25 marts**

- D. tā kā 2018. gadā 51,7% ES tūristu izmitināšanas uzņēmumu atradās piekrastes un jūras apgabalos, kas ir īpaši neaizsargāti pret klimata pārmaiņu ietekmi, savukārt 32,9% no tiem atradās lauku apvidos; tā kā tālākajiem reģioniem ir raksturīga nošķirtība, izolētība un spēcīga ekonomiskā un sociālā atkarība no tūrisma un transporta nozarēm, kas padara tos vēl neaizsargātākus pret Covid-19 pandēmijas sekām;
- E. tā kā Covid-19 pandēmija visvairāk skāra tūrisma un transporta nozares; tā kā vismaz seši miljoni darbvietu ES ir apdraudētas, piemēram, sezonas strādnieki un neaizsargātā situācijā esoši darba ņēmēji; tā kā ceļošanas ierobežojumi, kas ieviesti, reaģējot uz pandēmiju, joprojām smagi ietekmē pasaules un Eiropas tūrisma, un jaunākie ANO Pasaules Tūrisma organizācijas (UNWTO) dati liecina, ka 2020. gadā tūristu skaits starptautiskajā tūrisma jomā samazinājās par 70%; tā kā "Next Generation EU" atveseļošanas pasākuma ietvaros Komisija ir konstatējusi, ka tūrisma ekosistēmā pamatvajadzības pēc ieguldījumiem veido 161 miljardu EUR – 22% no kopējā ieguldījumu deficīta Eiropas Savienībā; tā kā Covid-19 krīze ir smagi skārusi visus transporta veidus, jo īpaši gaisa pārvadājumu savienojamību un to pakalpojumu samazināšanos, kā rezultātā dažos maršrutos pārvadājumi vairs netiek piedāvāti; tā kā tam ir īpaša ietekme uz ES tālākajiem un salu reģioniem, kuros pieejamībai un savienotībai ir būtiska nozīme; tā kā Covid-19 krīzes dēļ miljoniem pasažieru un patērētāju saskaras ar neskaidrībām attiecībā uz viņu tiesībām, tostarp sarežģītiem un bieži vien neapmierinātiem prasījumiem par atlīdzināšanu; tā kā patērētāju uzticēšanās atjaunošana ir būtiska nozares nākotnei;
- F. tā kā LESD 195. pantā ir paredzēts, ka Savienībai būtu jāpapildina dalībvalstu darbības tūrisma nozarē, jo īpaši, lai veicinātu Savienības uzņēmumu konkurētspēju šajā jomā; tā kā dalībvalstis tūrisma nozarē saskaras ar kopīgām problēmām un iespējām, piemēram, krīžu novēršanu un pārvarēšanu, progresu virzībā uz digitālo un zaļo pārkārtošanos, sociālekonomisko un vides ilgtspēju, kvalitatīvu darbvietu radīšanu, darba ņēmēju arodprasmju nodrošināšanu un apmācību un atbalstu MVU;
- G. tā kā pasākumi tūrisma un ceļojumu nozares veicināšanai ir visefektīvākie, ja tos veic kā daļu no koordinētas ES stratēģijas, vienlaikus ņemot vērā valstu un reģionālās vajadzības un īpatnības;
- H. tā kā nozare ir apņēmusies paātrināt un īstenot pasākumus un darbības, kas padara to ilgtspējīgāku un noturīgāku un tuvína to ekoloģiskās pēdas samazināšanas un Eiropas zaļā kursa mērķu sasniegšanai, jo īpaši klimatneitralitātes panākšanai vēlākais līdz 2050. gadam;
- I. tā kā ir panākts progress videi draudzīgas mobilitātes jomā un ar to saistītajos maršrutos, kas ir atbilde uz Eiropas patērētāju vēlmi pēc videi draudzīgākām un dabai tuvākām tūrisma iespējām;
- J. tā kā efektīva, droša, dažādu veidu un ilgtspējīga kolektīvā transporta sistēma sniegtu pozitīvu ieguldījumu ekonomikā tūrisma, brīvā laika pavadīšanas un viesu uzņemšanas jomā, jo tā ļauj rast ilgtspējīgus un elastīgus mobilitātes risinājumus visā ES, palīdzot saglabāt dabiskās ekosistēmas un vietējo pilsētvidi un dabisko vidi;
- K. tā kā Eiropas Dzelzceļa gadam vajadzētu būt ideālam satvaram iniciatīvām ilgtspējīga tūrisma veicināšanai, lai palielinātu tūrisma galamērķu pievilcību;
- L. tā kā Eiropas transporta tīkla (TEN-T) attīstībai un tā savienojumiem ar pilsētu, vietējām un piekrastes teritorijām būs izšķiroša nozīme ilgtspējīgu, alternatīvu un elastīgu transporta risinājumu nodrošināšanā ceļojumiem un tūrismam;
- M. tā kā ir radušās jaunas tendences tūrismā, galvenokārt digitalizācijas dēļ, tostarp alternatīvu tūrisma veidu, piemēram, ekotūrisma, agrotūrisma un lauku tūrisma un medicīniskā tūrisma dēļ,

**Atjaunot — plāni reaģēšanai uz Covid-19 ietekmi**

1. uzsver, ka Covid-19 uzliesmojums ir paralizējis ES tūrisma nozari, pakļaujot tās ekosistēmu vēl nepieredzētām grūtībām; uzsver, ka nepārtraukts īstermiņa finansiālais atbalsts ir būtisks nozares izdzīvošanai, jo īpaši ņemot vērā pandēmijas otro un trešo vilni; tomēr uzskata, ka pašreizējai krīzei vajadzētu likt Komisijai un dalībvalstīm pilnībā atzīt



Ceturtdiena, 2021, 25 marts

tūrisma nozares nozīmi, to pilnībā integrēt Eiropas un valstu attīstības plānos, uzlabot šīs nozares piedāvājuma kvalitāti, padarīt to ilgtspējīgāku un pieejamāku visiem un sākt jau sen vajadzīgos publiskos un privātos ieguldījumus nozares digitalizācijā un vispārējā modernizācijā;

2. prasa dalībvalstīm nekavējoties pilnībā īstenot vienotus un koordinētus drošas ceļošanas kritērijus, ko Padome pieņēmusi savā ieteikumā par koordinētu pieeju brīvas pārvietošanās ierobežošanai<sup>(13)</sup>, vienlaikus, ja iespējams, veicinot ES pasažieru lokalizācijas veidlapas ieviešanu digitāli, pilnībā ievērojot datu aizsardzības noteikumus; uzsver, cik svarīgas ir brīvprātīgas, sadarbspējīgas un anonimizētas sekošanas, izsekošanas un brīdināšanas lietotnes, izmantojot Komisijas sadarbspējas vārteju, nevienus datus neizmantojot citiem mērķiem, piemēram, komerciāliem vai tiesībsardzības mērķiem, un ka ir svarīgi galvenajos transporta mezglos noteikt kopējus higiēnas kritērijus;

3. aicina Eiropas Slimību profilakses un kontroles centru (ECDC) uzraudzīt un turpināt savlaicīgi publicēt Savienības valstu un reģionu, tostarp salu, krāsu kodēto karti, ja ir pieejama pietiekama informācija, lai ceļotājiem un uzņēmumiem piedāvātu koordinētu un efektīvu atbildes reakciju; aicina dalībvalstis veicināt kartes izplatīšanu ar valsts raidorganizāciju starpniecību, lai nodrošinātu, ka tā sasniedz arī iedzīvotājus, kuriem ir neliela platjostas piekļuves vai tās nav vispār;

4. aicina dalībvalstis saskaņā ar Komisijas ieteikumu par Covid-19 testēšanas stratēģijām<sup>(14)</sup> un ECDC un Eiropas Aviācijas drošības aģentūras pamatnostādņēm izveidot kopīgu un nediskriminējošu ES veselības drošības protokolu testēšanai pirms došanās prom, kam vajadzētu būt uzticamam un cenas ziņā pieejamam, tostarp ātrās testēšanas tehnoloģijām, PCR testiem un citiem; mudina, lai karantīna arī turpmāk būtu galējās nepieciešamības instruments, bet attiecīgā gadījumā tās ilgums būtu jāsamazina līdz minimālam dienu skaitam, kas būtu jāsaprot visā Savienībā; uzsver, ka visiem pārvietošanās brīvības ierobežojumiem ir jābūt samērīgiem, īslaicīgiem un skaidri saistītiem ar Covid-19 pandēmiju; norāda – lai protokolu pareizi īstenotu, visas dalībvalstis būtu jāatbalsta ar ES finansējumu; aicina dalībvalstis koordinēt testēšanas pārvaldību dažādos brauciena perioda posmos;

5. aicina Komisiju un dalībvalstis prioritārā kārtā izstrādāt kopīgu vakcinācijas sertifikātu un medicīnas vajadzībām paredzētu vakcinācijas procedūru savstarpējas atzīšanas sistēmu, kas būtu jāievieš paralēli vakcīnu izplatīšanai, vienlaikus saglabājot personu tiesības uz privātumu un datu aizsardzību; uzskata, ka, tiklīdz vakcīnas būs darītas pieejamas plašai sabiedrībai un būs pietiekami zinātniski pierādījumi, ka vakcinētās personas nepārnēs vīrusu, apliecību ceļošanas nolūkā varētu uzskatīt par alternatīvu PCR testiem un karantīnas prasībām, vienlaikus saglabājot nepieciešamību ievērot pašreizējos sanitāros pasākumus, piemēram, sejas masku valkāšanu sabiedrībā un fiziskās distancēšanās ievērošanu; uzsver, ka ir nepieciešams un ir svarīgi atjaunot pārvietošanās brīvību ES un nodrošināt pakāpenisku atgriešanos pie normālas situācijas transporta un tūrisma nozarē;

6. atzinīgi vērtē platformu “Re-open EU” portālu un mudina dalībvalstis sniegt Komisijai skaidri saprotamu informāciju par turpmāko brīvas pārvietošanās ierobežojumu piemērošanu vai atcelšanu, tiklīdz ir pieņemts lēmums par šādām izmaiņām, lai nodrošinātu, ka portāls ceļotājiem ir uzticams; aicina Komisiju nākt klajā ar mobilo lietotni, lai labāk izplatītu informāciju, un turpināt sniegt reāllaika informāciju par robežu statusu un ES valstīs pieejamajiem transporta un tūrisma pakalpojumiem, tostarp informāciju par sabiedrības veselības un drošības pasākumiem un citu attiecīgu informāciju; uzskata, ka dalībvalstīm šis ES portāls būtu jāpapildina ar informāciju par kontaktpunktiem attiecīgajos galamērķos, piemēram, publiskas tīmekļa vietnes un informācijas dienesta veidā;

7. aicina Komisiju sākt īpašu ES komunikācijas kampaņu par ceļošanu un tūrismu, izmantojot “ES tūrisma zīmolu”, kuras mērķis ir veicināt ceļošanu ES un atjaunot iedzīvotāju uzticēšanos ceļojumiem un tūrismam Covid-19 laikā;

8. aicina Komisiju un dalībvalstis ieviest vienotu kodēšanas sistēmu ar krāsu palīdzību un kopējus kritērijus ceļošanai uz trešām valstīm, savstarpēji atzīstot salīdzināmus aizsardzības pasākumus pret Covid-19 visos ceļošanas veidos, bet galvenokārt aviācijas un jūrniecības nozarē; aicina Komisiju un dalībvalstis izveidot agrīnās brīdināšanas sistēmu, kas,

<sup>(13)</sup> Padomes Ieteikums (ES) 2020/1475 (2020. gada 13. oktobris) par koordinētu pieeju brīvas pārvietošanās ierobežošanai sakarā ar Covid-19 pandēmiju (OV L 337, 14.10.2020., 3. lpp.).

<sup>(14)</sup> Padomes Ieteikums (ES) 2020/1595 (2020. gada 28. oktobris) par Covid-19 testēšanas stratēģijām, tai skaitā ātro antigēna testu izmantošanu (OV L 360, 30.10.2020., 43. lpp.).

Ceturtdiena, 2021, 25 marts

izmantojot jaunas tehnoloģijas, lietotājiem draudzīgā veidā brīdinātu tūristus par iespējamiem veselības apdraudējumiem galamērķī, kas ir trešā valstī; aicina Komisiju un dalībvalstis atbalstīt ceļojumu rīkotājus ceļojumu pieredzes organizēšanā atsevišķās jomās trešās valstīs, vienlaikus pilnībā ievērojot stingrus veselības aizsardzības protokolus, kas līdz minimumam samazina inficēšanās risku;

9. mudina Komisiju ieviest ES higiēnas sertifikācijas zīmogu, kas ECDC un dalībvalstīm būtu kopīgi jāizstrādā un kam būtu jāsertificē tūrisma darbības, nodrošinot atbilstību minimālajiem higiēnas standartiem Covid-19 vīrusa un citu iespējamu infekciju profilaksei un kontrolei; uzskata, ka ar šo zīmogu būtu jācenšas noteikt Eiropas mēroga veselības standartus, kas palīdzētu atjaunot patērētāju uzticēšanos tūrisma nozarei un tādējādi veicinātu tās atdzīvināšanu, vienlaikus izvairoties no administratīvā sloga mikrouzņēmumiem un MVU;

10. pauž nožēlu par to, ka "Next Generation EU" atveseļošanas instruments neietver tiešu finansējumu tūrisma nozarei, un aicina dalībvalstis un reģionālās un vietējās iestādes iekļaut tūrisma un ceļojumu nozares savos atveseļošanas plānos un REACT–EU iniciatīvā, vienlaikus ievērojot vides un sociālos standartus; uzsver – lai gan ir svarīgi, lai darbības saskaņā ar Atveseļošanas un noturības mehānismu būtu ar atpakaļejošu spēku, lai atbalstītu nozari un novērstu bankrotu, jo tās pašas par sevi nav pietiekamas; aicina Komisiju veikt konkrētus pasākumus attiecībā uz Eiropas reģioniem, kuros tūrisms veido būtiskāku daļu no to IKP, kā arī attiecībā uz salām un tālākajiem reģioniem; šajā sakarībā uzsver, ka finansiālais atbalsts no ES fondiem, kas dalībvalstīs tiek izplatīts saistībā ar Covid-19 pandēmiju, ne vienmēr sasniedz tos tūrisma pakalpojumu sniedzējus, kuriem ir steidzami nepieciešams tiešs finansējums, lai turpinātu un saglabātu savu saimniecisko darbību;

11. aicina Komisiju mudināt dalībvalstis uz laiku noteikt samazinātas PVN likmes ceļojumu un tūrisma pakalpojumiem, kā arī īpašu stimulēšanas pasākumu kopumu visiem mikrouzņēmumiem un MVU laikposmam no 2020. gada līdz 2024. gadam, lai līdz minimumam samazinātu bankrotu skaitu un saglabātu darbvietas un darba ņēmēju tiesības Eiropas tūrisma nozarē, vienlaikus izmantojot ieguldījumus, lai veicinātu pāreju uz digitālāku un ilgtspējīgāku tūrisma ekosistēmu;

12. aicina dalībvalstis un reģionālās pašvaldības iekļaut tūrismu kā horizontālu prioritāti savās darbības programmās, pārdomātas specializācijas stratēģijās un partnerības nolīgumos 2021.–2027. gadam, lai finansētu tūrisma projektus;

13. aicina Komisiju kopā ar Parlamentu īstenot pieņemto sagatavošanas darbību "Eiropas krīžu pārvarēšanas mehānisms tūrisma jomā", lai būtu gatava pārvarēt turpmākās krīzes, lai palīdzētu tūrisma galamērķiem izstrādāt krīzes novēršanas plānus, ārkārtas pasākumus un sagatavotības plānus un darbības;

14. aicina Komisiju regulāri informēt Parlamentu un sadarboties ar to par sagatavošanas darbu un progresu, kas panākts izmēģinājuma projektu un sagatavošanas darbību izstrādē, un turpināt iesaistīt procesā atbildīgās Parlamenta komitejas un tos EP deputātus, kuri ir ierosinājuši projektus;

### ***Pārorientēties — pārvaldības politika Savienības satvarā***

15. aicina Komisiju izveidot jaunu pārvaldības modeli starp ES iestādēm, stiprinot organizatorisko, finanšu un cilvēkresursu struktūru, izveidojot īpašu direktorātu, kas nodarbojas tieši ar tūrismu un kam būtu pienācīgs finansējums, ar mērķi īstenot integrētu un efektīvu pieeju tūrismam, atbalstīt tūrisma atjaunošanu Eiropas reģionos un palīdzēt uzņēmumiem īstenot pasākumus, kas vajadzīgi, lai sasniegtu galvenos mērķus ilgtspējas un inovācijas jomā, kā arī palielinātu to konkurētspēju un pievilcību;

16. turklāt aicina Komisiju ņemt vērā iespējamo sinerģiju starp dažādiem ģenerāldirektoriātiem, paturot prātā tūrisma transversālo raksturu tādās jomās kā lauksaimniecība, transports, kultūra, jūrlietas, reģionālā attīstība, nodarbinātība un klimats;

17. aicina konferencē par Eiropas nākotni uzsākt diskusiju par to, kā palīdzēt tūrismam kļūt par ES kopīgu kompetenci, nevis par papildu kompetenci, kā tas ir pašlaik; uzsver, ka Līgumi pašlaik nodrošina ievērojamu elastību attiecībā uz ES politiku tūrisma jomā, ko Komisija pilnībā neizmanto; tādēļ aicina Komisiju sākt pilnībā izmantot Līgumos paredzētās iespējas, lai izstrādātu visaptverošu Eiropas tūrisma politiku, lai panāktu Eiropas tūrisma Savienības izveidošanu;

Ceturtdiena, 2021, 25 marts

18. norāda, ka daudzgadu finanšu shēmā (DFS) 2021.–2027. gadam nav iekļauta īpaša pozīcija ilgtspējīgam tūrismam, kas apliecinātu apņemšanos īstenot Eiropas tūrisma politiku, kuru Parlaments apstiprināja rezolūcijā par transportu un tūrismu 2020. gadā un pēc tam; norāda, ka šī pozīcija nepārklātos vai neaizstātu finansiālo atbalstu, kas no esošajiem ES fondiem ir pieejams ceļojumu un tūrisma nozarei; pauž nožēlu par to, ka tūrisms vēl nav iekļauts ne regulējumos par Eiropas strukturālo un investīciju fondu, ne Vienotā tirgus programmā kā neatkarīgs mērķis;

19. aicina Komisiju izveidot ES mehānismu, lai uzraudzītu atbalsta sniegšanu mikrouzņēmumiem un MVU, galveno uzmanību pievēršot likviditātei un nodrošinot ES pievienoto vērtību un pārredzamību, lai palielinātu šo uzņēmumu spēju piekļūt ES līdzekļiem un finanšu instrumentiem un tos izmantot nolūkā veicināt inovatīvu un ilgtspējīgu projektu modernizāciju un īstenošanu, nodrošinot pārskatatbildību un administratīvo vienkāršošanu;

20. atzinīgi vērtē Komisiju par Eiropas tūrisma konventa organizēšanu 2020. gadā un aicina Komisiju 2021. gadā nākt klajā ar rīcības plānu un savlaicīgi izstrādāt ES ilgtspējīga un stratēģiska tūrisma stratēģiju, kas būtu saskaņota ar Digitālo programmu, zaļo kursu un ANO ilgtspējīgas attīstības mērķiem, aizstājot 2010. gada stratēģiju, lai Eiropa arī turpmāk būtu nozīmīgākais tūristu galamērķis; atgādina, ka, izstrādājot šo stratēģiju, ir jāapspriežas ar tūrisma nozares profesionāļiem; šajā sakarībā uzsver, cik svarīgi ir konkrēti rīkoties, lai pārvarētu pašreizējo krīzi un veicinātu alternatīvus tūrisma veidus, piemēram, kultūrtūrismu un ilgtspējīgu tūrismu, agrotūrismu, savvaļas dzīvnieku tūrismu, ekotūrismu un citu pieredzi, kurā būtu jārespektē vietējo iedzīvotāju vide un kultūras mantojums nolūkā izvairīties no pārmērīga tūrisma;

21. uzskata, ka tūrisms ir pasaules mēroga nozare, tāpēc ir ārkārtīgi svarīgi veicināt dialogu un sadarbību ar UNWTO, pamatojoties uz saprašanās memorandu, ko 2018. gadā parakstīja Parlaments un UNWTO;

22. aicina Komisiju atjaunināt ES finansējuma atbalsta rokasgrāmatu un iekļaut tajā saiti uz valsts kontaktpunktu, kas atvieglo mikrouzņēmumu un MVU piekļuvi informācijai, izmantojot vienas pieturas aģentūru vai tiešsaistes rīku ar dalībvalstu palīdzību un norādījumiem, kad vien tas ir nepieciešams; aicina Komisiju palielināt tūrisma nozares uzņēmumu un MVU informētību par šo rokasgrāmatu;

23. aicina Komisiju nākamajā DFS izveidot Eiropas Tūrisma aģentūru un izstrādāt īstermiņa risinājumu, izveidojot tūrisma departamentu vienā no esošajām izpildaģentūrām, jo īpaši MVU izpildaģentūru (EASME) vai gaidāmo Veselības un digitālo izpildaģentūru;

Eiropas Tūrisma aģentūrai cita starpā vajadzētu būt atbildīgai par:

- faktu pārskatu un datu sniegšanu ES un tās dalībvalstu politikas veidotājiem, lai tie varētu izstrādāt uz informāciju balstītas stratēģijas, pamatojoties uz apkopotiem un analizētiem tūrisma datiem, tostarp par to iespējamo sociālo, ekonomisko un vides ietekmi;
- krīzes pārvarēšanas mehānisma izmantošanu, lai nodrošinātu tūrisma nozares pienācīgu sagatavotību turpmākām krīzēm, ja valstu reakcija ir izrādījusies nepietiekama;
- tehniska un administratīva atbalsta nodrošināšanu mikrouzņēmumiem un MVU, lai palielinātu to spēju piekļūt ES finansējumam un finanšu instrumentiem un tos izmantot;
- tūrisma ekosistēmas atbalstīšanu, piemēram, apmainoties ar labu praksi, lai pieņemtu pamatotus lēmumus par tūrisma politikas uzlabošanu;
- Eiropas zīmola popularizēšanu trešās valstīs un koncentrēšanos uz Eiropas tūrisma piedāvājuma dažādošanu;

Ceturtdiena, 2021, 25 marts

**Stiprināt — pārkārtošanās uz ilgtspējīgu, atbildīgu un viedu tūrismu**

24. norāda, ka ilgtspējīgā tūrismā būtu jāņem vērā pašreizējā un turpmākā ekonomiskā, sociālā un vides ietekme, ievērojot apmeklētāju, nozares, vides un vietējo kopienu vajadzības<sup>(15)</sup>; atgādina, ka tūrisma un ceļojumu nozare visā pasaulē rada ekoloģisko pēdu; uzsver, ka ir nepieciešams paredzēt ilgtspējīgus un elastīgus risinājumus dažāda veida transportam un izstrādāt politiku dabas mantojuma un bioloģiskās daudzveidības saglabāšanai, respektējot uzņēmējkopienas sociāli kultūralo autentiskumu, nodrošinot ilgtspēju un sniedzot sociālekonomiskus ieguvumus visām ieinteresētajām personām;

25. aicina Komisiju steidzami izstrādāt ceļvedi ilgtspējīgam tūrismam, kas ietver inovatīvus pasākumus, lai samazinātu nozares ietekmi uz klimatu un vidi, izstrādājot ilgtspējīgākus tūrisma veidus, dažādojot piedāvājumu, veicinot jaunas sadarbības iniciatīvas un izstrādājot jaunus digitālos pakalpojumus;

26. aicina dalībvalstis izstrādāt ilgtspējīga tūrisma rīcības plānus valsts un reģionālā līmenī, apspriežoties ar ieinteresētajām pusēm un pilsonisko sabiedrību un saskaņā ar gaidāmo Eiropas ceļvedi ilgtspējīgam tūrismam, un pilnībā izmantot "Next Generation EU" atvēršanas instrumenta līdzekļus, lai finansētu tūrisma pārkārtošanas rīcības plānus;

27. uzsver, ka Covid-19 pandēmija ir izraisījusi ceļotāju pieprasījuma maiņu uz drošu, tīru un ilgtspējīgāku tūrismu; uzsver, ka vietējās amatniecība, agrotūrisms, lauku tūrisms un ekotūrisms ir ilgtspējīga tūrisma neatņemama sastāvdaļa, īpašu uzmanību pievēršot dabas un lauku ainavu atklāšanai Eiropā pa ceļiem, kas piemēroti ieešanai kājām, riteņbraukšanā vai zirga braucienos ar kopīgu piekļuvi;

28. aicina Komisiju sadarbībā ar reģioniem ieviest Eiropas Tūrisma indikatoru sistēmu (ETIS), nodrošināt tai pastāvīgu pārvaldības struktūru un ieviest to tūrisma galamērķos ar statistiskiem rādītājiem un reāllaika datiem to pārvaldībai un novērtēšanai; uzsver, ka ETIS rezultātu pārskata mērķis ir uzraudzīt tūrisma ietekmi uz ekonomiku, sociālo jomu un vidi;

29. aicina Komisiju izpētīt šķēršļus ekomarķējuma saņemšanai un paplašināt tā darbības jomu, attiecinot to arī uz citiem tūrisma pakalpojumiem, papildinot ES vides vadības un revīzijas sistēmu (EMAS) tūrisma jomā, un izveidot mehānismus, lai atbalstītu minētās sertifikācijas sistēmas un veicinātu tūrisma operatoru darbību, kuri ir ieguvuši minētās sistēmas;

30. aicina dalībvalstis, valstu tūrisma organizācijas un nozares pārstāvjus pastiprināt esošo kvalitātes zīmju kritēriju koordinēšanu un piemērošanu Savienībā un mudināt Komisiju pildīt savu koordinēšanas funkciju un atbalstīt vietējās iniciatīvas;

31. iesaka Komisijai izveidot Tūrisma ilgtspējas grupu un aicina grupu atsākt darbu un pārskatīt 2012. gada Eiropas ilgtspējīga un atbildīga tūrisma hartu, lai veicinātu līdzdalību un labas prakses pieņemšanu valsts, reģionālā un vietējā līmenī; uzskata, ka grupa var kalpot par atsauci Eiropas ilgtspējīga tūrisma nozares ieinteresēto pušu tīklam, piedāvāt jaunus instrumentus un iniciatīvas, lai novērtētu ar tūrismu saistīto darbību ekonomisko, sociālo un ekoloģisko ietekmi, iesaistīt ceļotājus un dot iespēju gan ceļotājiem, gan tūrisma uzņēmumiem izprast savu vides pēdas nospiedumu;

32. uzsver, cik svarīgs ir UNWTO statistikas satvars tūrisma ilgtspējas novērtēšanai, kura mērķis ir integrēt statistiku par ilgtspējīga tūrisma ekonomisko, vides un sociālo dimensiju;

33. atgādina, ka precīzu kvantitatīvu un kvalitatīvu rādītāju datu trūkums par tūrisma ietekmi uz ilgtspēju kavē publiskā un privātā sektora dalībnieku lēmumu pieņemšanu; prasa Eurostat izveidot atsauces sistēmu tādu datu vākšanai, kas saistīti ar ilgtspēju, pārmērīgu tūrismu, nepietiekamu tūrismu un darba apstākļu kritērijiem, un prasa atjaunināt Regulu (ES) Nr. 692/2011<sup>(16)</sup>; uzsver lielo datu un aktuālo datu milzīgo potenciālu, proti, attiecībā uz rezervāciju izcelsmi un veidu, uzturēšanās ilgumu, vidējo izdevumu sadalījumu pa kategorijām un izmantojuma rādītājiem, lai izprastu tūrisma plūsmu attīstību un pieprasījuma izmaiņas, pielāgotu piedāvājumu un attiecīgi īstenotu atbilstošu politiku;

<sup>(15)</sup> UNWTO and UN Environment Programme, *Making Tourism More Sustainable – A Guide for Policy-Makers*, 2005. gads.

<sup>(16)</sup> Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 692/2011 (2011. gada 6. jūlijs) attiecībā uz Eiropas statistiku par tūrismu un ar ko atceļ Padomes Direktīvu 95/57/EK (OV L 192, 22.7.2011., 17. lpp.).

Ceturtdiena, 2021, 25 marts

34. atzinīgi vērtē Eiropas Datu stratēģiju un Komisijas priekšlikumu Datu pārvaldības aktam; aicina Komisiju iekļaut tūrisma kopīgo datu telpu pārvaldības sistēmā un labāk regulēt tiešsaistes rezervācijas platformu un tiešsaistes ceļojumu starpnieku darbību, ļaujot tūrisma uzņēmumiem pilnībā iesaistīties inovācijā un digitalizācijā, jo tie ir būtiski, lai modernizētu visu nozari un izstrādātu jaunus pakalpojumus un plašāku augstas kvalitātes piedāvājumu; turklāt aicina Komisiju veicināt datu apkopošanu tūrisma uzņēmumiem un reģionālajiem dibinātāju centriem un paštrinātājiem, izmantojot pētniecību un inovāciju, lai palīdzētu daudziem nozares MVU vākt, apstrādāt un izmantot to radītos datus un ļautu tiem pilnībā gūt labumu no datu ekonomikas un īstenot ilgtspējīgus risinājumus;

35. norāda, ka tūrisma produkti un pakalpojumi arvien vairāk tiek iepirkti tiešsaistē; atzīst sadarbīgās ekonomikas platformu kā starpnieku nozīmes palielināšanos un to priekšrocības inovācijas un ilgtspējas ziņā; atzinīgi vērtē Komisijas priekšlikumus digitālo pakalpojumu tiesību aktam un digitālo tirgu aktam un uzsver nepieciešamību nodrošināt vienlīdzīgus konkurences apstākļus tiešsaistes un bezsaistes uzņēmumiem, lai izvairītos no tirgus izkropļojumiem un saglabātu veselīgu konkurenci, jo īpaši attiecībā uz profesionālu un tiem pielīdzinātu pakalpojumu sniedzēju nošķiršanu; uzsver tiešsaistes pārskatu un reitingu ietekmi uz tūrisma pieredzi šajā mainīgajā vidē;

36. uzskata, ka vienlīdz svarīgi ir nodrošināt sadarbību starp zināšanu un inovāciju kopienām pārtikas un kultūras nozarē; uzskata, ka galvenie agrotūrisma panākumu faktori ir tirgus izpratnes veicināšana, labāka kvalifikācija, augtāka pārvaldības efektivitāte, reālās dzīves partnerības un mērķtiecīgas tīklu veidošanas iespējas, kā arī inovatīvu pasākumu izstrāde nākotnei; uzskata arī, ka nolūkā uzlabot agrotūrisma sociālos, ekonomiskos un ekoloģiskos rādītājus ir jāpilnveido sadarbība un koordinācija starp ieinteresētajām personām, savukārt vietējās iestādes vairāk jāiesaista tūrisma un tirgus izpētē, kā arī profesionālās komunikācijas un tirgvedības stratēģijās;

37. aicina Komisiju ievērot vietējo iestāžu tiesības reglamentēt pārmērīga tūrisma kaitīgo ietekmi;

38. norāda, ka tūrisms ir cieši saistīts ar mobilitāti un ka dalībvalstīm ar ES finansālu atbalstu ir jāpalielina ieguldījumi pārejā uz tīrāku degvielu, mazemisiju un bezemisiju transportlīdzekļos, kad vien iespējams, pieejamākos transporta veidos, tostarp invalīdiem un cilvēkiem ar ierobežotām pārvietošanās spējām visiem transporta veidiem, un atbalstot mobilitāti kā pakalpojumu un platformas, kas garantē biļešu sistēmu sadarbību un intermodalitāti, lai piedāvātu pārnacionālas un intermodālas biļetes no durvīm līdz durvīm;

39. uzskata, ka tūrisma mobilitātei par prioritāti būtu jānosaka ilgtspējīgāko transporta veidu izmantošana, kas rada mazāku oglekļa dioksīda pēdu; atgādina, ka visām dalībvalstīm ir vajadzīga moderna, droša un ilgtspējīga transporta infrastruktūra, lai atvieglotu ceļošanu visā ES un padarītu tālākos reģionus, nomaļos un attālos reģionus un salas pieejamākus Eiropas un starptautiskajam tūrismam un stiprinātu teritoriālo kohēziju; norāda, ka īpaša uzmanība būtu jāpievērš trūkstošajiem savienojumiem pāri robežām, to pabeigšanai un TEN-T termiņu ievērošanai 2030. un 2050. gadam;

40. uzsver, ka Eiropas Dzelzceļa gads varētu sniegt iespēju veidot sabiedrības izpratni par ilgtspējīgu tūrisma un jauniem pārrobežu maršrutiem, kurus Eiropas iedzīvotāji var atklāt, izmantojot dzelzceļa savienojumus; tādēļ aicina Komisiju uzlabot Eiropas dzelzceļa tīklu; atzinīgi vērtē Savienības iniciatīvu *DiscoverEU*, kas galvenokārt jauniešiem dod iespēju iepazīt Eiropu, mācoties un iegūstot kultūras pieredzi, un popularizējot vietējo kultūras mantojumu;

41. uzsver kultūras un kultūras mantojuma nozīmi Eiropas tūrismā; tādēļ aicina dalībvalstis piešķirt pietiekamu finansējumu kultūras un kultūras mantojuma objektiem, neaizmirstot to patieso vērtību kā daļu no mūsu kultūras mantojuma, kas jāaizsargā, tostarp no klimata pārmaiņām un pārmērīga tūrisma;

42. uzsver, ka ir jāpēta kultūras mantojuma noturība, un norāda uz saikni starp ilgtspējīgu tūrisma un kultūras mantojumu; uzskata, ka kultūrtūrisms var būt rosinošs faktors cilvēku savstarpējās sapratnes stiprināšanai ES, ļaujot viņiem atklāt Eiropas kultūras mantojumu visā tā daudzveidībā; uzsver, ka ir nepieciešams ņemt vērā Eiropas Kultūras mantojuma gada sniegto pieredzi; atgādina, ka Eiropas, valstu un vietējā mērogā tika veiktas daudzas iniciatīvas, lai uzlabotu ilgtspējīgu tūrisma, integrējot kultūras vides, arhitektūras un plānošanas politikā kultūras mantojumu; apsver nepieciešamību aizsargāt



**Ceturtdiena, 2021, 25 marts**

to reģionu industriālo mantojumu, kuros notiek pārkārtošanās, lai minētajos apgabalos pavērtu jaunas ekonomiskās un profesionālās iespējas; atkārtoti uzsver, ka ir jāpalielina visu dalībnieku informētība par kultūras mantojuma aizsardzību, tostarp par kultūras priekšmetu nelikumīgas tirdzniecības risku; norāda, ka pārdomās par ilgtspējīgu tūrismu ir arī jābūt jaunam skatījumam uz darbiem un kultūras priekšmetiem, kas atsavināti, nozagti vai nelikumīgi iegūti karu laikā; mudina veicināt izcilību ilgtspējīgā kultūrtūrismā; aicina dalībvalstis īstenot pasākumus, kas veicina ekspertu aktīvāku sadarbību kultūrtūrisma nozarē, kā arī veicināt sadarbību un apmainīšanos ar paraugpraksi minētajā nozarē;

43. uzskata, ka Eiropas Padomes programmas kultūras maršruti palīdz izgaismot daudzveidīgo Eiropas vēsturi un popularizēt kultūras mantojumu; norāda, cik svarīgi ir savienot tūrisma apskates vietas; uzskata, ka programmai ir liels potenciāls attiecībā uz mazajiem uzņēmumiem, starpkultūru dialogu un pārnacionālo sadarbību un ka tai ir jāattīstās, arvien vairāk iestājoties par tūrisma ilgtspēju, tostarp kultūras mantojuma aizsardzību;

44. aicina Komisiju izpētīt iespējamās sinerģijas ar Eiropas velomaršrutu tīklu un tā 17 koridoriem, jo īpaši palielinot finansiālo atbalstu, lai veicinātu velotūrismu Eiropā; aicina Komisiju veicināt neizmantoto dzelzceļa līniju pārveidi, tostarp atbalstot velovilciena projektus, un aktīvi atbalstīt velovilciena intermodalitāti; ierosina veicināt tūristiem paredzētas riteņbraukšanas paketes apvienojumā ar citiem ilgtspējīgiem piedāvājumiem; uzskata, ka pārrobežu maršrutiem āra darbībām, tostarp lauku, kalnu vai ūdens tūrismam, ko veicina ar īpašiem tīkliem, kurus atbalsta ar ES finansējumu, var būt svarīga loma dažādu dalībvalstu reģionu savienošanā un tūrisma plūsmu efektīvā novirzīšanā, vienlaikus nodrošinot iespējas veicināt tūrismu mazāk attīstītos reģionos;

45. mudina Komisiju ierosināt jaunu Eiropas iekļaujoša tūrisma shēmu pēc iniciatīvas *Calypso* parauga, kura ļautu neaizsargātām sociālajām grupām izmantot valsts tūrisma vaučerus iesaistītajos uzņēmumos citās dalībvalstīs, kas arī saviem iedzīvotājiem piedāvā sociālā tūrisma programmu; norāda, ka daudzas dalībvalstis īsteno šādas programmas ar ļoti labiem rezultātiem, un uzskata, ka būtu ļoti pozitīvi, ja šādas shēmas būtu sadarbīgas ES līmenī;

46. aicina Komisiju iepazīstināt ar viedā tūrisma galamērķu izmēģinājuma projekta rezultātiem un izklāstīt, kā tā plāno īstenot šo shēmu, sasaistot inovāciju ar UNESCO un dabas objektu un tradicionālo vietējo īpatnību un kultūras centru aizsardzību;

47. aicina dalībvalstis un Komisiju padarīt Eiropas vieda tūrisma galvaspilsētu par pastāvīgu projektu ar plašākiem un taisnīgākiem kritērijiem, tādējādi sniedzot labumu vietējai ekonomikai un vietējām piegādes ķēdēm; aicina uzņemties lielākas saistības, lai pakāpeniski palielinātu ilgtspējīgas mobilitātes iespējas visā Eiropā;

48. atzinīgi vērtē Komisiju par Pilsētas pieejamības balvu un aicina īstenot līdzīgas iniciatīvas valsts un reģionālā līmenī;

49. atzinīgi vērtē Komisijas darbu pie 14 pasākumiem, kas veido Piekrastes un jūras tūrisma stratēģiju, un aicina Komisiju iepazīstināt ar rezultātiem, ko var izmantot, lai novirzītu finansējumu infrastruktūrai (ostām un jahtu ostām), loģistikas un darbības atbalstam, atkritumu rašanās novēršanai un atjaunojamo energoresursu izmantošanai; uzsver, ka ir nepieciešams respektēt jūras ekosistēmu, veicināt dialogu starp dalībvalstīm, reģionālajām un vietējām iestādēm, ieinteresētajām pusēm un pilsonisko sabiedrību un veicināt piekrastes un jūras tūrisma ilgtspējīgu attīstību; aicina Komisiju, vienojoties ar dalībvalstīm par pasākumu veikšanu, lai atbalstītu kruīzu nozari, kuru joprojām smagi apdraud Covid-19 pandēmija, un veicināt tās darbības atsākšanu, vienlaikus ievērojot sociālos un vides standartus;

50. aicina Komisiju izstrādāt iniciatīvas ūdens un piekrastes tūrisma jomā attiecībā uz kapteiņa kvalifikācijas atzīšanu, PVN noteikumiem attiecībā uz laivām, jahtām un enkurvietām, risināt sezonālā problēmu un veicināt pārrobežu maršrutus, piemēram, jūras tūrisma maršrutu tīklu, un publiskot izmēģinājuma projekta pašreizējo stāvokli: ilgtspējīga kruīzu tūrisma labas prakses harta;

51. mudina Komisiju ienākumu dažādošanas iniciatīvās iesaistīt vietējos dalībniekus, kas darbojas lauku un piekrastes teritorijās, radot tūrisma produktus, pakalpojumus vai pieredzi, izstrādājot jaunas iniciatīvas un meklējot sinerģijas ar jau pastāvošajām iniciatīvām; atbalsta centienus šajās iniciatīvās iesaistīt primārās nozares (lauksaimniecības, lopkopības un



Ceturtdiena, 2021, 25 marts

zivsaimniecības) ražotājus un izpētīt, vai šīs iniciatīvas varētu izmantot, lai tirgotu to produktus un izplatītu kultūras vai gastronomiskās tradīcijas;

52. uzsver potenciālās nodarbinātības iespējas lauku apvidos likumīgi dzīvojošiem trešo valstu valstspiederīgajiem, tādējādi veicinot viņu sociālo un ekonomisko iekļaušanu;

53. uzsver lauku tūrisma pozitīvo ieguldījumu maza mēroga un daudzveidīgas lauksaimniecības uzturēšanā, sociālās nevienlīdzības novēršanā un nodarbinātības iespēju radīšanā sievietēm, jo ES šajā nozarē strādājošo sieviešu īpatsvars ir aptuveni 50 %, tādējādi veicinot paaudžu maiņu un apturot iedzīvotāju skaita samazināšanos;

54. uzsver nepieciešamību iekļaut veselības tūrismu, jo īpaši kūrortu un labsajūtas tūrismu, kā atsevišķu nozari ar augstu konkurētspēju un inovatīvu potenciālu turpmākajos pasākumos, lai attīstītu tūrismu Eiropā, ņemot vērā demogrāfiskās pārmaiņas un sabiedrībasizpratnes palielināšanu par veselību;

### **Pārdomāt — tūrisma nozares nākotnes plānošana**

55. uzsver, ka ir nepieciešams atbalstīt tūrisma nozari aprites ekonomikas principu īstenošanā, piemēram, veicinot klimatneitrālu produktu piegādi, izmantojot tīru enerģiju, samazinot kaitīgu ķīmisko vielu un vienreizlietojamu plastmasas izstrādājumu izmantošanu, uzlabojot ēku energoefektivitāti, stimulējot tūrisma ēku fonda renovāciju, īstenojot lietus ūdens un sadzīves notekūdeņu reciklēšanas procesus, veicinot reciklēšanu un novēršot atkritumu rašanos;

56. aicina Komisiju 2021. gada pirmajā pusgadā iesniegt analīzi par pieprasījumiem, kas saņemti no katras dalībvalsts par valsts atbalsta shēmām tūrisma nozarei, un par ES finansējumu, kas izmantots Covid-19 seku novēršanai, tostarp par SURE programmas piemērojamību; aicina Komisiju konsolidēt un pagarināt SURE līdz 2022. gada beigām, ņemot vērā sociālekonomiskās grūtības, ar kurām saskaras dalībvalstis;

57. aicina Komisiju un dalībvalstis risināt Covid-19 krīzes skarto tūrisma nozares darba ņēmēju situāciju un apsvērt iespēju saistībā ar Eiropas sociālo tiesību pīlāra rīcības plānu visā nozares vērtības ķēdē izveidot Eiropas satvaru ciešā sadarbībā ar sociālajiem partneriem un uzņēmumiem, izmantojot konstruktīvu dialogu par darba apstākļiem nozarē, ko raksturo sezonālitate un nepilna laika un nestandarta nodarbinātības veidi; uzsver, ka ir jāgarantē piekļuve sociālajai aizsardzībai;

58. aicina Komisiju kopā ar Eiropas Investīciju banku izveidot pietiekamu īpašu atbalstu tūrisma nozares dekarbonizācijai, digitalizācijai un inovatīviem projektiem un paredzēt nosacījumus par mikrouzņēmumu un MVU piekļuvi programmai *InvestEU*, lai varētu apgūt jaunas prasmes un radīt vairāk kvalitatīvu darbvietu; uzsver, ka ir vajadzīga labāka koordinācija starp ES un vietējo līmeni, lai atrisinātu jautājumu par piekļuvi finansējumam; uzsver, ka jaunās tehnoloģijas, piemēram, mākslīgais intelekts, robotika un virtuālā un paplašinātā realitāte, var būtiski ietekmēt tūrisma nozari; norāda, ka to ieviešanai ir nepieciešams pienācīgs finansējums tūrisma iestādēm, jo īpaši mikrouzņēmumiem un MVU;

59. aicina Komisiju ierosināt jaunas programmas, lai atbalstītu inovāciju tūrisma nozarē, izmantojot dizaina domāšanu;

60. aicina Komisiju kopā ar dalībvalstīm atbalstīt labāko praksi, ko pašlaik izmanto valstu, reģionālās un vietējās iestādes, pāreju uz vienmērīgu intermodalitāti transporta nozarē un tranzīta biļešu izstrādi ceļošanai pa dzelzceļu; atgādina, cik svarīgi ir moderni, viengabalaini *TEN-T* tīkli un ātrgaitas pārrobežu pakalpojumi visā Eiropā, lai atrisinātu starptautiskā kolektīvā ilgtspējīga transporta potenciālu nolūkā padarīt tūrismu ilgtspējīgāku visos gadalaikos; šajā sakarībā atgādina, ka ir jāstiprina pilsētu mezgli un sabiedriskais transports, kas ir svarīga daļa no tūristu iespaidiem un iedzīvotāju ikdienas dzīves tūrisma galamērķos;

61. aicina Komisiju ieviest e-vīzu, kā arī ceļošanas vīzu un citus pasākumus, kas ļauj apmeklētājiem likumīgi ieceļot Savienībā;

**Ceturtdiena, 2021, 25 marts**

62. uzskata, ka Eiropas tūrisma zīmola popularizēšanai trešās valstīs ir jākoncentrējas uz tūrisma produktu dažādošanu, lai piesaistītu plašāku tūristu loku un palielinātu tirgus daļu, vienlaikus popularizējot galvenos galamērķus, kas piedāvā alternatīvu masu tūrisma vietām; uzsver Eiropas tūrisma produktu un pakalpojumu, piemēram, pārnacionālo maršrutu, pievilcību;

63. norāda uz sporta būtisko ieguldījumu Eiropas tūrismā un uzsver iespējas, ko sniedz sporta pasākumi un aktivitātes, vienlaikus neaizmirstot, cik svarīgi ir uzlabot lielu pasākumu ilgtspēju; uzsver Eiropas gastronomijas, gastronomijas maršrutu un viesnīcu, restorānu un ēdināšanas (*Horeca*) nozares nozīmi tūrisma nozarē; uzsver veselības un kūrortu tūrisma nozīmi un aicina Komisiju veicināt tūrisma iniciatīvas, kas var palīdzēt samazināt veselības aprūpes izmaksas, veicot profilaktiskus pasākumus un samazinot farmaceitisko līdzekļu patēriņu; uzskata, ka Eiropas tūrisma zīmola popularizēšanai ir jākoncentrējas uz ES kultūras un dabas mantojuma, pārtikas un veselības piedāvājuma dažādošanu sadarbībā ar pakalpojumu sniedzējiem galamērķos un ceļojumu rīkotājiem;

64. mudina Komisiju iesniegt priekšlikumu par nelauksaimniecisko produktu ģeogrāfiskās izcelsmes norādēm, jo īpaši ņemot vērā 2014. gada sabiedriskās apspriešanas rezultātus, kas liecināja, ka šāda atzīšana, nekavējoties identificējot produktu ar teritoriju, veicinātu tūrisma nozari;

65. aicina Komisiju veicināt mākslinieciskās un tradicionālās amatniecības profesijas, kas apliecina Eiropā ražoto produktu izcilību kā Eiropas teritoriju identitātes un tradīciju izpausmi, tostarp tūrisma nozares kontekstā, oficiāli atzīstot to par daļu no Eiropas kultūras mantojuma;

66. aicina Komisiju izvērtēt un vajadzības gadījumā pārskatīt Komplekso ceļojumu direktīvu<sup>(17)</sup> un atsākt sarunas Padomē par Regulas (EK) Nr. 261/2004 par aviopasažieru tiesībām<sup>(18)</sup> pārskatīšanu, lai ņemtu vērā nesenās krīzes sekas, novērstu turpmāku juridisko nenoteiktību un nodrošinātu patērētāju tiesību aizsardzību; aicina Komisiju analizēt iespēju stiprināt maksātspējas aizsardzības noteikumus, pievienojot preventīvu pieeju, lai atbalstītu uzņēmumus un MVU agrīnā posmā un aizsargātu darba ņēmējus sistēmisku satricinājumu un/vai maksātspējas gadījumā;

67. aicina Komisiju, pamatojoties uz Covid-19 krīzes saistībā gūto pieredzi un līdzīgām dalībvalstu shēmām, izpētīt iespēju izstrādāt Eiropas ceļojumu garantijas shēmu ar mērķi nodrošināt finanšu likviditāti, lai garantētu ceļotāju izdevumu atlīdzināšanu, kā arī repatriācijas izmaksas, līdz ar taisnīgu kompensāciju par jebkādiem zaudējumiem, kas radušies bankrota gadījumā;

68. aicina Komisiju izveidot vienotu platformu digitālo inovāciju prasmju programmu izveidei mikrouzņēmumu un MVU vadošajiem darbiniekiem, sniedzot tiem prasmes, kas vajadzīgas, lai optimizētu to peļņas radīšanas potenciālu; uzskata, ka ir ārkārtīgi svarīgi regulāri apmācīt un pārkvalificēt šajā nozarē strādājošos, īpašu uzmanību pievēršot digitālajām prasmēm un novatoriskām tehnoloģijām; aicina Komisiju izstrādāt ES ceļvedi nozares darbinieku prasmju pilnveidei, tostarp šajā nolūkā izveidot ES finansēšanas shēmu;

69. norāda, ka prasmes un kvalifikācijas ne vienmēr ir saskaņotas starp valstīm un ka trūkst savstarpējas atzīšanas; tādēļ aicina Komisiju izvērtēt iespējas saskaņot noteikumus un tiesību aktus šajā jomā;

70. mudina Komisiju sadarboties ar nozares asociācijām un izmantot paraugpraksi, lai sniegtu ieteikumus un finansiālu atbalstu tirdzniecības tūrisma pasākumu, gadatirgu, kongresu un ar tūrisma saistītu māksliniecisku un izklaides pasākumu, piemēram, koncertu un festivālu, organizēšanai;

71. prasa Komisijai publicēt un dalīties ar ieinteresētajām personām un dalībvalstīm paraugpraksē attiecībā uz profesionāla gida profesiju, lai risinātu problēmas, kas skar šo nozari; uzskata, ka profesionālajiem tūrisma gidiem ir būtiska nozīme kultūras mantojuma veicināšanā sinerģijā ar vietējo teritoriju, tās tradīcijām un īpatnībām; tādēļ uzskata, ka šai profesijai darba tirgū vajadzētu būt pienācīgi aizsargātai, lai nodrošinātu augstas kvalitātes pakalpojumus, vienlaikus

<sup>(17)</sup> OV L 326, 11.12.2015., 1. lpp.

<sup>(18)</sup> OV L 46, 17.2.2004., 1. lpp.

Ceturtdiena, 2021, 25 marts

saglabājot atklātu un godīgu konkurenci; aicina Komisiju analizēt savstarpējās atzīšanas trūkumu šajā nozarē, lai noskaidrotu, kā Savienība var veikt vajadzīgos uzlabojumus;

72. uzsver, cik svarīga ir ceļošanas un tūrisma pakalpojumu pieejamība visiem, tostarp bērniem, vecāka gadagājuma cilvēkiem un cilvēkiem ar invaliditāti, neatkarīgi no viņu ekonomiskās situācijas vai iespējamās neaizsargātības; aicina Komisiju strādāt, lai veicinātu ES invaliditātes kartes sistēmas iespējami plašāku ieviešanu un atzīšanu; uzsver, ka visiem pieejamu tūrisma var panākt tikai ar pareizu juridisko standartu kombināciju, ko īsteno dalībvalstis, inovāciju un tehnoloģiju attīstību, personāla apmācību, izpratnes veicināšanu, pienācīgu popularizēšanu un komunikāciju visā tūrisma piedāvājuma piegādes ķēdē; šajā sakarībā uzsver, cik svarīgi ir Eiropas tīkli, kuros publiskā un privātā sektora ieinteresētās personas var sadarboties un apmainīties ar paraugpraksi; turklāt aicina Komisiju un dalībvalstis aktīvi virzīt pašreizējo Starptautiskās Standartizācijas organizācijas standartu par pieejamiem tūrisma pakalpojumiem izstrādi un nodrošināt tā ātru un pareizu īstenošanu pēc tā pieņemšanas, vienlaikus arī nodrošinot, ka pakalpojumu sniedzēji ievēro attiecīgos pieejamības standartus, kas jau ir ieviesti vai tiek īstenoti, un sniedz informāciju par savu pakalpojumu pieejamību;

73. aicina Komisiju ierosināt standartizētu metodi interaktīvo atsauksmju apkopošanai par tūrisma galamērķu pieejamību uzņēmumiem un tūristiem un veicināt tās izmantošanu tūrisma nozarē kopumā;

74. aicina Komisiju, izstrādājot un novērtējot tūrisma jomas tiesību aktu ietekmi saskaņā ar LESD 349. pantu, ņemt vērā tālāko reģionu īpašās iezīmes un papildu ierobežojumus, jo šie reģioni savā ekonomiskajā, sociālajā un kultūras attīstībā lielā mērā ir atkarīgi no tūrisma; šajā sakarībā brīdina, ka ir jānodrošina pienācīgs finansējums, lai nodrošinātu tālāko reģionu pieejamību; turklāt aicina Komisiju ņemt vērā pārkārtošanos klimata jomā un digitālo pārkārtošanos tālākajos reģionos;

75. aicina Komisiju pievērst īpašu uzmanību kalnu reģioniem, salām, salu reģioniem un lauku apvidiem un uzsver, cik svarīga ir labi strukturēta iestāžu sadarbība ar visiem ieinteresētajiem reģionālajiem dalībniekiem, kā arī Reģionu komiteju;

76. mudina Komisiju un dalībvalstis nodrošināt mobilitāti teritorijās, kas cieš no dubultas un trīskāršas izolētības, ņemot vērā straujo piedāvājuma samazināšanos; uzsver iespēju izveidot drošus transporta koridorus uz tālākajiem reģioniem un salām un no tiem, lai palīdzētu mazināt pastāvīgos ierobežojumus, ar kuriem tie saskaras;

77. uzsver, ka ES lauku attīstības pasākumi palīdz stiprināt ES lauksaimniecības pārtikas nozari, vides ilgtspēju un lauku apvidu labklājību;

o

o o

78. uzdod priekšsēdētājam šo rezolūciju nosūtīt Padomei un Komisijai.

Ceturtdiena, 2021. 25. marts

P9\_TA(2021)0110

## Euro starptautiskās nozīmes stiprināšana

**Eiropas Parlamenta 2021. gada 25. marta rezolūcija par euro starptautiskās nozīmes stiprināšanu (2020/2037(INI))**

(2021/C 494/10)

*Eiropas Parlaments,*

- ņemot vērā Komisijas sagatavoto 2018. gada 5. decembra dokumentu Eiropadomei un Eurosamitam ar nosaukumu “Ceļā uz spēcīgāku euro starptautisko nozīmi” (COM(2018)0796),
- ņemot vērā Komisijas dienestu 2019. gada 12. jūnija darba dokumentu “Euro starptautiskās lomas stiprināšana: apspriešanas rezultāti” (SWD(2019)0600),
- ņemot vērā Komisijas 2018. gada 5. decembra ieteikumu par euro starptautisko nozīmi enerģētikas jomā (C(2018)8111) un tam pievienoto Komisijas dienestu darba dokumentu (SWD(2018)0483),
- ņemot vērā Apvienoto Nāciju Organizācijas Vispārējās konvencijas par klimata pārmaiņām ietvaros pieņemto Parīzes nolīgumu un ilgtspējīgas attīstības mērķus (IAM),
- ņemot vērā Komisijas 2020. gada 21. septembra Īstenošanas lēmumu (ES) 2020/1308, ar ko uz ierobežotu laikposmu nosaka, ka tiesiskais regulējums, ko piemēro centrālajiem darījumu partneriem Lielbritānijas un Ziemeļīrijas Apvienotajā Karalistē, ir līdzvērtīgs saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 648/2012 <sup>(1)</sup>, un it īpaši tā 5. un 6. apsvērumu,
- ņemot vērā Eiropas Centrālās bankas (ECB) 2020. gada 9. jūnija ikgadējo pārskatu “Euro starptautiskā loma”,
- ņemot vērā 2016. gada 12. aprīļa rezolūciju par ES lomu starptautisko finanšu, monetāro un regulatīvo iestāžu un institūciju satvarā <sup>(2)</sup>,
- ņemot vērā 2020. gada 8. oktobra rezolūciju par kapitāla tirgu savienības (KTS) turpmāko veidošanu: kapitāla tirgus finansējuma pieejamības uzlabošana, jo īpaši MVU, un mazo ieguldītāju dalības iespēju palielināšana <sup>(3)</sup>,
- ņemot vērā 2020. gada 18. septembra ziņojumu ar ieteikumiem Komisijai par digitālajām finansēm: jauni ar kriptoaktīviem saistīti riski — regulējuma un uzraudzības problēmas finanšu pakalpojumu, iestāžu un tirgu nozarē <sup>(4)</sup>,
- ņemot vērā 2020. gada 13. novembra rezolūciju par ilgtspējīgas Eiropas investīciju plānu — zaļā kursa finansēšanu <sup>(5)</sup>,
- ņemot vērā 2020. gada 19. jūnija rezolūciju par 2019. gada ziņojumu par banku savienību <sup>(6)</sup>,
- ņemot vērā 2020. gada 12. februāra rezolūciju par Eiropas Centrālās bankas 2018. gada pārskatu <sup>(7)</sup>,
- ņemot vērā 2020. gada septembra runu par stāvokli Savienībā <sup>(8)</sup>,
- ņemot vērā ECB 2020. gada oktobra ziņojumu par digitālu euro <sup>(9)</sup>,

<sup>(1)</sup> OV L 306, 21.9.2020., 1. lpp.

<sup>(2)</sup> OV C 58, 15.2.2018., 76. lpp.

<sup>(3)</sup> Pieņemtie teksti, P9\_TA(2020)0266.

<sup>(4)</sup> Pieņemtie teksti, P9\_TA(2020)0265.

<sup>(5)</sup> Pieņemtie teksti, P9\_TA(2020)0305.

<sup>(6)</sup> Pieņemtie teksti, P9\_TA(2020)0165.

<sup>(7)</sup> Pieņemtie teksti, P9\_TA(2020)0034.

<sup>(8)</sup> [https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/soteu\\_2020\\_en.pdf](https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/soteu_2020_en.pdf).

<sup>(9)</sup> [https://www.ecb.europa.eu/pub/pdf/other/Report\\_on\\_a\\_digital\\_euro~4d7268b458.en.pdf](https://www.ecb.europa.eu/pub/pdf/other/Report_on_a_digital_euro~4d7268b458.en.pdf).

Ceturtdiena, 2021, 25 marts

- ņemot vērā pielāgoto Komisijas darba programmu 2020. gadam <sup>(10)</sup> (COM(2020)0440),
- ņemot vērā pēc Ekonomikas un monetārās (ECON) komitejas pieprasījuma 2020. gada septembrī veikto pētījumu *Post-COVID-19 Global Currency Order: Risks and Opportunities for the Euro* <sup>(11)</sup> (Globālā kārtība valūtas jomā pēc Covid-19 pandēmijas: euro apdraudējumi un iespējas),
- ņemot vērā *Ethan Ilzetzki* (Londonas Ekonomikas skola), *Carmen M. Reinhart* (Hārvardas universitāte) un *Kenneth S. Rogoff* (Kenedija vārdā nosauktā Hārvardas skola) sagatavoto 2020. gada februāra darba dokumentu Nr. 26760 (*NBER Working Paper Series*) *Why is the euro punching below its weight?* <sup>(12)</sup> (Kāpēc euro nav uzdevuma augstumos),
- ņemot vērā *Brugel* 2020. gada 5. jūnija politikas dokumentu *Is the COVID-19 crisis an opportunity to boost the euro as a global currency?* <sup>(13)</sup> (Vai Covid-19 krīze ir iespēja palielināt euro kā globālas valūtas lomu),
- ņemot vērā ES Iekšpolitikas ģenerāldirektorāta (IPOL ĢD) 2019. gada 13. februāra pētījumu *Euro at 20: Background reader – collection of studies and assessments* <sup>(14)</sup> (Euro 20. gadadiena: pamatinformācija — pētījumu un izvērtējumu apkopojums),
- ņemot vērā Eiropadomes priekšsēdētāja Šarla Mišela programmatisko runu par euro starptautisko lomu, ar kuru viņš uzstājās 2020. gada 5. martā Eiropas politikas pētījumu centrā <sup>(15)</sup>,
- ņemot vērā Eiropadomes priekšsēdētāja Šarla Mišela piezīmes pēc Eiropadomes 2019. gada 13. decembra sanāksmēm <sup>(16)</sup>,
- ņemot vērā pēc ECON komitejas pieprasījuma 2020. gada jūnijā veikto padziļināto analīzi — kas ir daļa no informatīvajiem informācijas apkopojumiem par dialogu par monetārās politikas jautājumiem — *The International Role of the Euro: State of Play and Economic Significance* <sup>(17)</sup> (Euro starptautiskā loma: pašreizējais stāvoklis un ekonomiskā nozīme),
- ņemot vērā Kristīnes Lagardas ievadpaziņojumu, ko viņa sniedza ECON komitejas 2020. gada 8. jūnijā rīkotajā uzklaušīšanā <sup>(18)</sup>,
- ņemot vērā ECB Valdes locekļa Fabio Panetas 2020. gada 7. jūlija runu *Unleashing the euro's untapped potential at global level* <sup>(19)</sup> (Neizmantojot euro potenciāla atbrīvošana pasaules līmenī),
- ņemot vērā Barija Eišengrīna (Kalifornijas universitāte, Bērklījā) 2010. gada aprīļa pētījumu *Managing a Multiple Reserve Currency World* <sup>(20)</sup> (Pasaules, kurā ar vairākas rezerves valūtas, pārvaldība),
- ņemot vērā *Bruegel* 2018. gada 3. decembra bloga ierakstu *The international role of the euro* <sup>(21)</sup> (Euro starptautiskā loma),
- ņemot vērā Eiropas Parlamenta Izpētes dienesta (EPRS) 2020. gada janvāra pētījumu *Economic and Budgetary Outlook for the European Union* <sup>(22)</sup> (Eiropas Savienības ekonomiskā un budžeta perspektīva),
- ņemot vērā EPRS 2019. gada 2. jūlija brīfingu *Towards unified representation for the euro area within the IMF* <sup>(23)</sup> (Virzība uz vienotu eurozonas pārstāvību SVF),

<sup>(10)</sup> [https://ec.europa.eu/info/publications/2020-commission-work-programme-key-documents\\_en](https://ec.europa.eu/info/publications/2020-commission-work-programme-key-documents_en).

<sup>(11)</sup> [https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2020/652751/IPOL\\_STU\(2020\)652751\\_EN.pdf](https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2020/652751/IPOL_STU(2020)652751_EN.pdf).

<sup>(12)</sup> [https://scholar.harvard.edu/rogoff/files/nber26760\\_why\\_is\\_euro\\_punching\\_below\\_its\\_weight.pdf](https://scholar.harvard.edu/rogoff/files/nber26760_why_is_euro_punching_below_its_weight.pdf)

<sup>(13)</sup> <https://www.bruegel.org/2020/06/is-the-covid-19-crisis-an-opportunity-to-boost-the-euro-as-a-global-currency/>

<sup>(14)</sup> [https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2019/624431/IPOL\\_STU\(2019\)624431\\_EN.pdf](https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2019/624431/IPOL_STU(2019)624431_EN.pdf).

<sup>(15)</sup> <https://www.consilium.europa.eu/lv/press/press-releases/2020/03/05/keynote-speech-at-europe-s-next-stage-at-the-centre-for-european-policy-studies-ideas-lab-2020/pdf>.

<sup>(16)</sup> <https://www.consilium.europa.eu/nl/press/press-releases/2019/12/13/remarks-by-president-charles-michel-after-the-european-council-meetings-on-13-december-2019/>.

<sup>(17)</sup> [https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/IDAN/2020/648806/IPOL\\_IDA\(2020\)648806\\_EN.pdf](https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/IDAN/2020/648806/IPOL_IDA(2020)648806_EN.pdf).

<sup>(18)</sup> [https://www.ecb.europa.eu/press/key/date/2020/html/ecb.sp200608~4225ba8a1b\\_en.html](https://www.ecb.europa.eu/press/key/date/2020/html/ecb.sp200608~4225ba8a1b_en.html).

<sup>(19)</sup> [https://www.ecb.europa.eu/press/key/date/2020/html/ecb.sp200707~3eebd4e721\\_en.html](https://www.ecb.europa.eu/press/key/date/2020/html/ecb.sp200707~3eebd4e721_en.html).

<sup>(20)</sup> [https://eml.berkeley.edu/~eichengr/managing\\_multiple\\_res\\_curr\\_world.pdf](https://eml.berkeley.edu/~eichengr/managing_multiple_res_curr_world.pdf).

<sup>(21)</sup> <https://www.bruegel.org/2018/12/the-international-role-of-the-euro/>.

<sup>(22)</sup> [https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2020/646139/EPRS\\_STU\(2020\)646139\\_EN.pdf](https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2020/646139/EPRS_STU(2020)646139_EN.pdf).

<sup>(23)</sup> [https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/BRIE/2019/637969/EPRS\\_BRI\(2019\)637969\\_EN.pdf](https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/BRIE/2019/637969/EPRS_BRI(2019)637969_EN.pdf).

## Ceturtdiena, 2021, 25 marts

- ņemot vērā IPOL ĢD Ekonomikas pārvaldības atbalsta nodaļas 2020. gada oktobra brīfingu *Guidance by EU supervisory and resolution authorities on Brexit* <sup>(24)</sup> (ES uzraudzības un noregulējuma iestāžu norādījumi par *Brexit*),
  - ņemot vērā Starptautiskā Valūtas fonda (SVF) datus par oficiālo ārvalstu valūtas rezervju sastāvu (*COFER*) <sup>(25)</sup>,
  - ņemot vērā Eurostat 2020. gada 19. maija ziņu izlaidumu Nr. 84/2020 *The 2017 results of the International Comparison Program* <sup>(26)</sup> (Starptautiskās salīdzināšanas programmas 2017. gada rezultāti),
  - ņemot vērā Eurostat 2020. gada 16. septembra ziņu izlaidumu Nr. 137/2020 *Euro area international trade in goods surplus EUR 27,9 bn* <sup>(27)</sup> (Eurozonas starptautiskās preču tirdzniecības pārpalikums 27,9 miljardu EUR apjomā),
  - ņemot vērā Reglamenta 54. pantu,
  - ņemot vērā Ekonomikas un monetārās komitejas ziņojumu (A9-0043/2021),
- A. tā kā savas 20 gadu pastāvēšanas laikā euro ir kļuvis par pozitīvu simbolu Eiropas vienotībai, integrācijai, ekonomiskajam spēkam un stāvoklim pasaulē, kļūstot par kanālu Eiropas demokrātijas, brīvā tirgus un starptautiskās sadarbības vērtību izplatīšanai;
- B. tā kā euro ir eurozonas — kurā pašlaik ietilpst 19 no 27 ES dalībvalstīm — oficiālā valūta un tā kā to kā vienotu valūtu atbalsta lielākā daļa iedzīvotāju visās eurozonas dalībvalstīs <sup>(28)</sup>; tā kā Bulgārija, Dānija un Horvātija savu valūtu ir piesaistījušas euro, izmantojot valūtas kursa mehānismu (VKM II), un tā kā euro ir oficiālā valūta <sup>(29)</sup> vai *de facto* valūta <sup>(30)</sup> arī atsevišķās teritorijās ārpus ES; tā kā jaunattīstības valstu lēmums piesaistīt savu valūtu euro var ietekmēt to ekonomiku un ilgtspējīgas attīstības ilgtermiņa izredzes;
- C. tā kā, neraugoties uz eurozonas ekonomikas lielumu un ietekmi pasaules tirdzniecībā, euro kā starptautiskas rezervju valūtas <sup>(31)</sup> un faktūru valūtas <sup>(32)</sup> izmantošanas ziņā, kā arī pēc tā īpatsvara starptautiskās tirdzniecības darījumos un parāda vērtspapīros <sup>(33)</sup> būtiski atpaliek no ASV dolāra, taču ieņem gandrīz vienādu pozīciju ar dolāru tajā veikto starptautisko maksājumu īpatsvara ziņā; tā kā euro joprojām ir otra svarīgākā valūta starptautiskajā monetārajā sistēmā;
- D. tā kā euro globālais potenciāls vēl nav pilnībā sasniegts un tā nodrošinātās priekšrocības ir nevienmērīgi sadalītas starp eurozonas dalībvalstīm;
- E. tā kā ECB saliktā rādītāja kopsavilkums par euro starptautisko lomu vedina uz domām, ka euro kā starptautiska valūta savu kulminācijas punktu sasniedza 2005. gadā, ka pēc tam tā internacionalizācijai bija raksturīga apgriezta tendence un ka kopš tā laika euro nav atguvis savu iepriekšējo stāvokli; tā kā Covid-19 krīze ir sniegusi iespēju no jauna pastiprinātu uzmanību veltīt lielākai euro starptautiskajai lomai;

<sup>(24)</sup> [https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/BRIE/2020/651369/IPOL\\_BRI\(2020\)651369\\_EN.pdf](https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/BRIE/2020/651369/IPOL_BRI(2020)651369_EN.pdf).

<sup>(25)</sup> <https://data.imf.org/?sk=E6A5F467-C14B-4AA8-9F6D-5A09EC4E62A4>.

<sup>(26)</sup> <https://ec.europa.eu/eurostat/documents/2995521/10868691/2-19052020-BP-EN.pdf/bb14f7f9-fc26-8aa1-60d4-7c2b509dda8e>.

<sup>(27)</sup> <https://ec.europa.eu/eurostat/documents/2995521/10569467/6-16092020-AP-EN.pdf/861498a9-16ca-3fd1-6434-ae664bfa7192>

<sup>(28)</sup> Saskaņā ar 2019. gada novembra Eiropabarometra zibensaptauju Nr. 481 atbalsts euro ir palielinājies: divas trešdaļas respondentu uzskata, ka euro ieviešana nāk par labu viņu valstij, — šis īpatsvars 13 valstīs ir lielāks (un četrās valstīs mazāks) nekā 2018. gadā.

<sup>(29)</sup> Balstoties uz oficiālu vienošanos ar Eiropas Savienību, euro kā oficiāla valūta tiek izmantots Monako Firstistē, Sanmarīno Republikā, Vatikāna Pilsētvalstī, Andoras Firstistē, kā arī Senpjērā un Mikelonā un Senberteļemī salā, kas abas ir Francijas aizjūras teritorijas, kuras atrodas ārpus ES.

<sup>(30)</sup> Euro ir kļuvis par *de facto* iekšzemes valūtu Kosovā un Melnkalnē, aizstājot Vācijas marku.

<sup>(31)</sup> Saskaņā ar SVF *COFER* 2020. gada 30. septembrī publicētajiem datiem 2020. gadā pasaules rezerves euro valūtā bija 20,27 % salīdzinājumā ar 61,26 % ASV dolāros un 2,05 % renminbi.

<sup>(32)</sup> Euro kā faktūras valūta tiek izmantots 30 % no pasaules tirdzniecības darījumiem ar precēm, bet atšķirībā no ASV dolāra tā izmantošana joprojām ir ierobežota gadījumos, kad darījumos nav iesaistīta eurozona.

<sup>(33)</sup> Saskaņā ar ECB 2020. gada jūnija ziņojumu par euro starptautisko lomu euro īpatsvars starptautisko parāda vērtspapīru krājumā 2019. gada beigās — pēc pastāvīgas samazināšanās kopš divtūkstošo gadu vidus — bija 22 %, savukārt ASV dolāra īpatsvars turpināja pieaugt, sasniedzot aptuveni 64 %.



Ceturtdiena, 2021, 25 marts

- F. tā kā pastiprināta euro starptautiskā loma ļaus ES uzlabot Eiropas iedzīvotāju labklājību, kā noteikts Līguma par Eiropas Savienību (LES) 3. pantā, un veicināt tādu starptautisku sistēmu, kas balstās uz ciešāku daudzpusēju sadarbību un labu pasaules līmeņa vadību, kā noteikts LES 21. pantā; tā kā politikas, kas tika ieviestas euro starptautiskās lomas stiprināšanai, būtu īstenojamas saskaņā ar vispārējiem Savienības mērķiem, tostarp ilgtspējīgu attīstību, pilnīgu nodarbinātību un rūpniecības politiku, kā arī ar mērķi uzlabot eurozonas sociālo noturību, eurozonas iekšējo kohēziju un darbību un veicināt globālas ekonomiskās attiecības, kas atbilst Eiropas zaļā kursa, Parīzes nolīguma, IAM un ES sociālo tiesību pīlāra mērķiem;
- G. tā kā pašreizējais ģeopolitiskās izmaiņas un starptautiskās tirdzniecības jomā risināmās sarežģītās problēmas — tostarp vērtības ķēžu darbības traucējumi, tehnoloģiskās norises, digitālā pārveide, Ķīnas ekonomiskās ietekmes palielināšanās un nesenie ģeopolitiskie izaicinājumi, ar ko saskaras multilaterālisms, — var novest pie daudzpolāras pasaules ekonomikas, tādējādi bruģējot ceļu iespējamai pārbīdei vairāku valūtu rezervju sistēmas virzienā, kurā euro varētu piedāvāt papildu valūtas izvēli tirgus dalībniekiem visā pasaulē un ļaut mazināt globālos finanšu riskus;
- H. tā kā svarīgāka euro starptautiskā loma un tā kā rezerves valūtas pastiprināta izmantošana nodrošinātu lielāku eurozonas finansiālās autonomijas pakāpi, aizsargājot to no tā, ka citas valsts administrācijas izmanto citas valūtas kā ārpolitikas instrumentu, un palielinot ES spēju formulēt pašai savu politikas nostāju pasaules līmenī;
- I. tā kā ES būtu jāaizsargā savas finanšu infrastruktūras integritāte, savu tirgus dalībnieku neatkarība un globālu finanšu darījumu tīklu neatkarība no trešo valstu jurisdikciju ārpolitikas vienpusējības un iespējamām eksteritoriālām sankcijām, vienlaikus nodrošinot ES sankciju politikas efektīvu īstenošanu;
- J. tā kā lēmumu par valūtas izmantošanu pieņemšana galā ir atkarīga no tā, kam tirgus dalībnieki dod priekšroku, un tā kā uzticēšanās valūtas stabilitātei ir izšķiroši svarīgs elements, kurš ietekmē to izvēli, un svarīgs kritērijs, ko centrālās bankas un valdības izmanto savu starptautisko valūtas rezervju sastāva noteikšanā; tā kā tas, cik lielā mērā ārējie dalībnieki izmanto konkrēto valūtu, ir saistīts ar šo valūtu emitējošās jurisdikcijas integritāti un spēju veidot vienotu veselumu; tā kā valūtas stabilitāti nosaka arī to atbalstošo institūciju stabilitāte un tā kā ir nepieciešama lielāka Eiropas integrācija, lai nodrošinātu papildu institucionālo un politisko stabilitāti, uz ko balstās euro;
- K. tā kā starptautisko valūtu lomu nosaka daudzu faktoru kombinācija; tā kā vēsturiski valstīm, kas emitē dominējošās valūtas, ir bijusi raksturīga spēcīga un augoša ekonomika, brīva kapitāla aprīte, vēlme spēlēt starptautisku lomu, stabilitāte, spēja nodrošināt būtisku un elastīgu drošu aktīvu piegādi, attīstīti finanšu tirgi un nozīmīga ģeopolitiska klātbūtne; tā kā ilgtermiņā konkrētās valūtas pievilcīgumu nosaka arī to emitējošās jurisdikcijas ekonomikas dzīvotspēja; tā kā, no vienas puses, eurozonas ekonomikas lielums un kapitāla brīvā aprīte atbilst pamatnosacījumiem, kas ļauj stiprināt euro starptautisko lomu, taču, no otras puses, tās finanšu un kapitāla tirgi joprojām ir sadrumstaloti, ļoti lielā mērā uz bankām balstītā eurozonas fiskālā struktūra ir nepilnīga un izmantošanai globāliem investoriem paredzētu augstas kvalitātes aktīvu drošs piedāvājums nav atbilstošs;
- L. tā kā spēcīga starptautiskā valūta ļauj attiecīgajai jurisdikcijai gūt labumu no tādu parāda vērtspapīru emitēšanas lielos apmēros, kuri pasaules tirgos tiek uzskatīti par bezriskā vērtspapīriem, no tā sauktās pārmērīgās privilēģijas, naudas emisijas peļņas un spējas pārdot valdības vērtspapīrus ar zemām procentu likmēm, kā arī ļauj uzņēmumiem baudīt stabilitāti, ko nodrošina iespēja veikt starptautiskus darījumus savas valsts valūtā;
- M. tā kā euro ilgtermiņa starptautiskā loma lielā mērā būs atkarīga no eurozonas kā uzņēmējdarbības veikšanas vietas pievilcīguma un dalībvalstu fiskālās politikas stabilitātes; tā kā pēcpandēmijas ekonomiskajai atveseļošanai ir nepieciešama stabila monetārā un budžeta politika gan ES līmenī, gan eurozonas dalībvalstīs; tā kā, lai izveidotu dziļāku un stabilāku ekonomikas un monetāro savienību (EMS), kas ir nepieciešama, lai pastiprinātu euro ietekmi un ieguvumus, ko no tā gūst eurozonas dalībvalstis, ir vajadzīga pareiza monetārās un fiskālās politikas kombinācija;

**Ceturtdiena, 2021, 25 marts**

- N. tā kā eurozona saskaras ar būtiskām problēmām, kas saistītas ar klimata pārmaiņām, kibernetisko drošību, nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizāciju un terorisma finansēšanu, kā arī ar ģeopolitikas jomā risināmiem sarežģītiem jautājumiem, tostarp Apvienotās Karalistes izstāšanos no ES;
- O. tā kā Apvienotā Karaliste kopš 2020. gada 31. janvāra vairs nav ES dalībvalsts; tā kā Apvienotās Karalistes izstāšanās no ES rada strukturālas izmaiņas ES finanšu sistēmā un tās stabilitātē, pastiprinot nepieciešamību turpināt attīstīt un vēl vairāk integrēt ES kapitāla tirgus, lai padarītu tos pievilcīgus, konkurētspējīgus, noturīgus un ilgtspējīgus, tādējādi izvairoties no tirgus sadrumstalotības un ļaujot tiem konkurēt pasaules mērogā, vienlaikus saglabājot globālu un uz sadarbību vērstu attieksmi, un tā kā būtiska uzmanība jāpievērš tam, lai nodrošinātu, ka jebkura policentriska finanšu un kapitāla tirgus sistēma, kas var rasties Apvienotās Karalistes izstāšanās rezultātā, neizraisa finanšu sadrumstalotību; tā kā ES atkarības no Apvienotās Karalistes tirgus infrastruktūras mazināšana ir ļoti svarīga, lai stiprinātu euro starptautisko lomu;
- P. tā kā globālā atveseļošana joprojām ir nevienmērīga, nenoteikta un nepilnīga, tā kā ierobežošanas politikas pasākumi, reaģējot uz Covid-19 pandēmiju, rada papildu spiedienu uz ekonomikas atlabšanu un tā kā tas var ietekmēt pasaules valūtu pozīciju;
- Q. tā kā, lai nodrošinātu ekonomikas pēcpanākuma atveseļošanu, ir ātri jāīsteno atveseļošanas plāns *Next Generation EU*, kas ir Eiropas fiskālā reakcija, kuras mērķis ir risināt strukturālās nepilnības un ieviest politikas ilgtspējīgas izaugsmes un konkurētspējas veicināšanai, īpašu uzmanību pievēršot: i) taisnīgas zaļās pārkārtošanās procesam, ii) digitālajai pārveidei, iii) ekonomiskajai kohēzīvai, produktivitātei un konkurētspējīgai, iv) sociālajai un teritoriālajai kohēzīvai, v) institucionālajai noturībai un vi) politikām, kas paredzētas nākamajai paaudzei, kā arī investoru uzticēšanās veicināšanai; tā kā šādas politikas var būt svarīgas gan euro stabilitātes un pievilcīguma palielināšanai pasaulē, gan Eiropas ekonomiskās un finansiālās autonomijas stiprināšanai; tā kā jāpilda fiskāls stimuls, tostarp kopīgi Eiropas centieni, apvienojumā ar tādu monetāro politiku, kas virzīta uz cenu stabilitātes saglabāšanu, pastiprinās ES pretcikliskās aizdošanas spēju un līdz ar to labvēlīgi ietekmēs euro starptautisko pozīciju; tā kā fiskālā stimula priekšlaicīga atcelšana un fiskālo pasākumu koordinācijas trūkums var mazināt ES sociālo un ekonomisko atveseļošanu, palielināt pastāvošo diverģenci eurozonā, tādējādi apdraudot tās integritāti un spēju veidot vienotu veselumu, kā arī mazināt euro kā starptautiskas valūtas pievilcīgumu;
- R. tā kā *Next Generation EU plāns*, kura īstenošanai atvēlēti 750 miljardi EUR, sniedz vēsturisku iespēju pastiprināt euro starptautisko lomu, palīdzot palielināt globālo likviditāti, atbalstot pretcikliskus izdevumus un atvieglojot Eiropas ekonomikas koordināciju; tā kā ar atveseļošanas fondu saistītā obligāciju emisija ļaus globālajiem investoriem veikt darījumus ar visu eurozonu kopumā, arī izveidojot patiesu eurozonas ienesīguma līkni;
- S. tā kā ECB pandēmijas ārkārtas aktīvu iegādes pagaidu programma ir izšķiroši svarīgs elements, lai saglabātu cenu stabilitāti un nodrošinātu stabilus finansējuma avotus eurozonas ekonomikai;
- T. tā kā efektīva un attīstīta finanšu sistēma, kas balstās uz plašu klāstu finanšu instrumentu, labi attīstīti kapitāla tirgi un likvidi drošie aktīvi var pastiprināt valūtu savienības starptautisko lomu;
- U. tā kā dažos stratēģiskos tirgos daudzi Eiropas uzņēmumi joprojām neizvēlas euro kā atsauces valūtu cenu noteikšanai un tirdzniecībai;
- V. tā kā, lai īstētu jaunas pilnvaras uz laiku emitēt atveseļošanas parāda vērtspapīrus, tostarp zaļās un sociālās obligācijas, — kas ES varētu padarīt par vislielāko šādu parāda vērtspapīru emitentu pasaulē —, ir nepieciešama atbilstoša īstenošanas un tās nodrošināšanas kapacitāte, kā arī stingri no zaļo obligāciju emisijas gūto ieņēmumu pārredzamības un izsekojamības standarti, lai nepieļautu, ka tiek apdraudēta euro kā drošu aktīvu valūtas ilgtermiņa ticamība;

Ceturtdiena, 2021, 25 marts

- W. tā kā pandēmija ir paātrinājusi finanšu digitālo pārveidi; tā kā digitālu finanšu un maksājumu attīstīšana ar spēcīgiem Eiropas dalībniekiem vadībā nodrošinātu pamatu spēcīgas euro starptautiskās lomas veidošanai; tā kā digitāls euro padarīs Eiropas vienoto valūtu piemērotāku digitālajai pasaulei, ļaujot paplašināt euro izmantošanu digitālo maksājumu jomā, jo tas kļūs vieglāk lietojams, lētāks un efektīvāks;
- X. tā kā Eiropas Parlamenta Ekonomikas un sociālo lietu komitejas pasūtītie pētījumi ir uzskatāmi parādījuši, ka plašāka starptautiskās valūtas izmantošana sniedz priekšrocības, taču tā nozīmē arī globālus pienākumus, atkarību un izmaksas, kas būtu jāņem vērā tādu vērienīgu monetāro politiku izstrādē, kuru mērķis ir palielināt euro konkurētspēju;
- Y. tā kā uz tirgus apsvērumiem balstītai virzībai uz euro starptautiskās lomas pastiprināšanu ir nepieciešama stingra apņemšanās atvērt un padarīt brīvus starptautiskos tirgus, kas pastiprināta ar tādām mērķtiecīgām atvieglošanas politikām — gan ES, gan dalībvalstu līmenī —, kuras ir saskaņotas ar šo mērķi un ir daļa no visaptveroša ceļveža,

### ***Euro starptautiskās lomas pastiprināšanas sniegtie ieguvumi un ar to saistītās sarežģītās problēmas***

1. vērš uzmanību uz Līgumos noteikto prasību ikvienai ES dalībvalstij, izņemot Dāniju, ieviest vienoto valūtu, tiklīdz tā ir panākusi atbilstību Māstrihtas konverģences kritērijiem; atzinīgi vērtē Bulgārijas un Horvātijas pievienošanos VKM II 2020. gada jūlijā un atbalsta drīza termiņa noteikšanu euro ieviešanai abās valstīs; šajā sakarā mudina Komisiju izvērtēt eurozonas turpmākas paplašināšanās iespējamo ietekmi uz euro starptautiskās lomas pastiprināšanu;
2. uzsver, ka vienotās valūtas ieviešanai ir neatgriezenisks raksturs; uzsver arī, ka euro ir ne tikai monetārs, bet arī politisks projekts;
3. uzskata — lai gan ne visu euro internacionalizācijas ietekmi būs iespējams viegli izteikt skaitiski, euro kā starptautisko rezervju valūtas un faktūras valūtas starptautiskās lomas pastiprināšana un tā izmantošanas palielināšana starptautiskajā tirdzniecībā, starptautiskā parāda jomā un aizdošanas tirgos var radīt ieguvumus gan īstermiņā, gan ilgtermiņā; tomēr atzīmē, ka iepriekš minētais rada arī riskus un pienākumus, kas jāņem vērā tirgus spēku papildināšanā ar politikas pasākumiem; it īpaši uzsver, ka euro kā starptautiskās valūtas statusa pastiprināšana var palielināt euro kā rezervju valūtas izmantošanu, nodrošināt pārmērīgo privilēģiju un samazināt ar valūtas maiņu saistītās ārējās finansēšanas un darījumu izmaksas, kā arī samazināt izmaksas un riskus Eiropas uzņēmumiem un mājsaimniecībām; uzsver, ka spēcīgāka euro starptautiskā loma pakāpeniski radīs dziļākus, likvidākus un integrētākus Eiropas finanšu tirgus, padarot tos izturīgākus pret valūtas kursa svārstību izraisītajiem satricinājumiem un tādējādi Eiropas uzņēmumiem un valstu valdībām nodrošinot drošāku piekļuvi finansējumam; uzsver, ka euro kā starptautiskās valūtas statusa pastiprināšana turklāt varētu palielināt ES monetārās politikas autonomiju, stiprināt tās globālo transmisiju, mazināt tās atkarību no eksogēnas netiešās ekonomiskās un finansiālās ietekmes, kā arī uzlabot monetārās sistēmas likviditāti, samazināt tirdzniecības izmaksas un uzlabot tirgus efektivitāti un eurozonas noturību pret finanšu satricinājumiem, kas, savukārt, papildus gludai makroekonomikas nelīdzsvarotības koriģēšanai veicinātu ES monetāro un finanšu stabilitāti; uzskata, ka euro starptautiskās lomas pastiprināšana palielinās ES spēju formulēt paši savu politikas nostāju neatkarīgi no globālajām norisēm; tomēr atzīmē — daži pētījumi liecina par to, ka stiprāka valūtas starptautiskā loma var izraisīt naudas emisijas peļņas zaudējumus, valūtas pārvērtēšanu, lielāku kapitāla plūsmas svārstīgumu globālās spriedzes laikā un palielinātu starptautisko atbildību;
4. uzsver, ka nozīmīgāka euro loma starptautiskā līmenī varētu uzlabot starptautiskās finanšu sistēmas noturību, piedāvājot lielāku izvēli tirgus dalībniekiem visā pasaulē un padarot starptautisko ekonomiku izturīgāku pret satricinājumiem, kas saistīti ar daudzu nozaru lielo atkarību no vienotas valūtas; uzskata, ka euro internacionalizācija varētu kļūt par svarīgu faktoru pamatu likšanā atjaunotai starptautiskajai monetārajai sistēmai — kas arī turpmāk balstītos uz ierobežotu skaitu valūtu —, padarot to līdzsvarotāku un ilgtspējīgāku;
5. uzskata, ka eurozonas un tās dalībvalstu stratēģiskajās ilgtermiņa interesēs ir izmantot visas iespējamās priekšrocības, ko sniedz euro valūtas emitēšana un it īpaši tās starptautiskās lomas pastiprināšana; uzsver — lai minētās priekšrocības realizētos, ir nepieciešami koordinēti centieni politikas izstrādē un īstenošanā Eiropas un dalībvalstu līmenī, tostarp ECB, Vienotā noregulējuma valdes (VNV), Eiropas uzraudzības iestāžu (EUI) un Eiropas Investīciju bankas (EIB) ieguldījums;

**Ceturtdiena, 2021, 25 marts**

6. norāda — lai pastiprinātu euro lomu, ES ir jāturpina un jāpabeidz vienotajai valūtai nepieciešamās infrastruktūras izveide un jāpanāk lielāks progress tās izšķiroši svarīgo funkciju jomā;

7. šajā sakarā atkārtoti uzsver nepieciešamību padziļināt EMS, banku savienību un kapitāla tirgu savienību (KTS) un pabeigt to izveidi, lai palielinātu Eiropas tirgu starptautisko konkurētspēju, euro stabilitāti un pievilcīgumu un, visbeidzot, ES stratēģisko autonomiju;

8. atgādina par banku savienības izveidē sasniegto progresu un pieņem zināšanai Eurogrupā panākto vienošanos par Eiropas Stabilitātes mehānisma reformu un attīstību, kas panākta attiecībā uz kopīgā atbalsta mehānisma vienotajam noregulējuma fondam stāšanās spēkā; atzinīgi vērtē Komisijas pašlaik veikto krīzes pārvarēšanas un noguldījumu apdrošināšanas satvara pārskatīšanu, kuras mērķis ir palielināt banku krīžu pārvarēšanas satvara efektivitāti, samērīgumu un vispārējo saskaņotību Eiropas Savienībā;

9. pieņem zināšanai 2020. gada 11. decembra Eurosamitā Eurogrupai izteikto prasību sagatavot pa posmiem īstenojamu darba plānu ar konkrētu grafiku attiecībā uz visiem neizpildītajiem elementiem, kas nepieciešami banku savienības izveides pabeigšanai; atgādina, ka banku savienībai joprojām trūkst noguldījumu apdrošināšanas sistēmas, kā arī mehānisma, ar kura palīdzību nodrošināt likvīdu sniegšanu noregulējuma procesā esošām bankām; tādēļ uzsver, ka banku savienības izveides pabeigšana un it īpaši rūpīgi izstrādātas sistēmas ieviešana tam, lai garantētu un aizsargātu ES banku noguldījumus, un finansiālās grūtībās nonākušu banku jautājuma izšķiršanai paredzēta mehānisma izstrādes pabeigšana stiprinās euro starptautisko lomu;

10. uzskata, ka t. s. drošā portfeļa pieeja un VNV pilnvaru palielināšana, reformējot noregulējuma satvaru un izveidojot Eiropas noguldījumu apdrošināšanas sistēmu, veicinās Eiropas bankām paredzēta vienota tirgus attīstību un pārraus atgriezeniskās saiknes loku starp dalībvalstīm un to finanšu sistēmām, tādējādi palielinot euro denominēto aktīvu pievilcīgumu un pastiprinot euro starptautisko lomu;

11. uzsver, ka euro starptautisko lomu pastiprinātu arī viena no svarīgākajiem ES pievienotās vērtības sniedzējiem — tās vienotā tirgus — potenciāla izmantošana; tādēļ aicina pabeigt vienotā tirgus izveidi;

12. norāda, ka KTS izveides pabeigšana pastiprinātu euro lomu starptautiskajā tirgū, jo dziļi un likvīdi finanšu un euro denominēta kapitāla tirgi ir ļoti svarīgi, lai jebkura valūta varētu iegūt nozīmīgu starptautisko statusu un uzlabot to; uzsver, ka progress KTS attīstībā palielinātu gan noturību pret globālām norisēm un neatkarību no tām, gan arī euro denominētu aktīvu pievilcīgumu; pauž nožēlu par eurozonas kapitāla tirgu atpalcību un segmentāciju valsts līmenī, kuru rezultāts ir mazi tirgi; mudina pastiprināt sadarbību finanšu produktu aplikšanā ar nodokli, prasa samazināt valstu izvēles iespējas un rīcības brīvību, lai mazinātu pārrobežu šķēršļus, un aicina īstenot centienus, lai sāktu pakāpeniski saskaņot valstu noteikumus maksātspējas jomā; uzskata, ka pēc Apvienotās Karalistes izstāšanās ES nevajadzētu taupīt pūles savas globālās konkurētspējas uzlabošanai, izmantojot savu stipro pusi, lai kļūtu par pievilcīgu tirgu Eiropas un starptautiskiem uzņēmumiem un investoriem; šajā kontekstā atzīst euro potenciālo lomu Apvienotās Karalistes izstāšanās ietekmes uz Īrijas salu mazināšanā;

13. uzsver nepieciešamību pēc ilgtspējīgām, taisnīgām un stabilām ekonomikas, fiskālās un ražīgumu un izaugsmi veicinošas strukturālās politikām gan ES, gan dalībvalstu līmenī, kuras balstītos uz apņemšanos pieņemt un īstenot ticamus fiskālos noteikumus, lai saglabātu euro stabilitāti un integritāti; šajā sakarā atzinīgi vērtē *Next Generation EU* atveseļošanas pasākumu kopumā izklāstīto plānu izmantot fiskālu stimulu, it īpaši, ar obligāciju palīdzību kapitāla tirgos aizņemoties 750 miljardus EUR, lai finansētu atveseļošanu no Covid-19 pandēmijas un atbalstītu zaļo un digitālo pārkārtošanos; uzskata, ka Atveseļošanas un noturības mehānisms var uzlabot pašlaik sadrumstalotā valsts parāda vērtspapīru tirgus darbību, veicināt banku savienības izveides pabeigšanu un uzturēt virzību uz KTS izveides pabeigšanu; turklāt atzinīgi vērtē obligāciju emisiju 100 miljardu EUR apmērā saistībā ar Eiropas pagaidu atbalsta instrumentu bezdarba riska mazināšanai ārkārtas situācijā (*SURE*); atzīmē, ka nesenā pieredze, kas gūta saistībā ar *SURE* emisiju, apstiprina investoru lielo interesi par Eiropas obligācijām; atzīst, ka atveseļošanas plāna finansēšana, kopīgi reaģējot uz vispārēju satricinājumu, ir pareizā pieeja; uzsver, ka dažādu nodokļu izmantošana, lai palielinātu ES pašu resursus, ir solis pareizajā virzienā un līdz ar to solis, kas pastiprina euro lomu; uzskata, ka šajā procesā Parlamentam būtu piešķirama stiprāka demokrātiskā loma, ko tas īstenotu ar politiskās kontroles palīdzību;

Ceturtdiena, 2021, 25 marts

14. uzsver nepieciešamību pēc ticama fiskālā satvara, kas palielinātu euro pievilcīgumu, veicinot ilgtermiņa izaugsmi, nodrošinot stabilitāti, lai uzlabotu dalībvalstu finanšu ilgtspēju, un līdz minimumam samazinot ar atkārtotu denomināciju saistītos riskus; šajā sakarā pieprasa turpmākas pārdomas par pašreizējo Stabilitātes un izaugsmes pakta satvaru un tā īstenošanas nodrošināšanu, ņemot vērā sarežģītos apstākļus un iepriekš neatrisinātās problēmas, kas radušies saistībā ar reaģēšanu uz Covid-19 pandēmijas izraisīto ekonomikas krīzi un kas saglabāsies arī turpmākajās desmitgadēs; atzīmē — lai gan daži atbalsta pasākumi tiks atcelti automātiski, būs svarīgi izvēlēties atbilstošu grafiku atlikušo pasākumu atcelšanai, lai nepieļautu apdraudējumu ekonomikas atveseļošanai un izaugsmei, kam būs ļoti liela nozīme parāda problēmas risināšanā pēc krīzes un tā samazināšanā līdz atmaksājamam līmenim;

15. uzsver, ka atbilstošs drošu aktīvu piedāvājums ir priekšnoteikums starptautiskas valūtas statusa iegūšanai, un uzsver euro denominētu drošu aktīvu ierobežoto pieejamību; uzskata, ka atbilstošu politikas instrumentu izstrāde varētu palielināt drošu aktīvu piedāvājumu un ka ierosinātā kopīgā parāda vērtspapīru emisija ekonomikas un sociālās atveseļošanas finansēšanai nodrošinās ES līmeņa rezerves aktīvu etalonu un palielinās euro denominētu drošu aktīvu piedāvājumu; aicina Eiropas Sistēmisko risku kolēģiju atjaunināt Augsta līmeņa darba grupas drošu aktīvu jautājumos 2018. gada ziņojumu; mudina EIB emitēt lielāku skaitu euro denominētu obligāciju, jo tas uzlabotu euro denominētu bezrisku aktīvu pieejamību;

16. atzīst, ka euro jau ir galvenā denominācijas valūta zaļo obligāciju emisijai, jo saskaņā ar ECB datiem 2019. gadā vairāk nekā puse no pasaulē emitētajām zaļajām obligācijām bija emitētas euro; uzskata, ka ES arī būtu jāklūst par pasaules līderi zaļo obligāciju emisijas standartu noteikšanā; tādēļ aicina Komisiju iesniegt jaunu vērienīgu rīcības plānu ilgtspējīgas finansēšanas jomā un priekšlikumu par stingru ES zaļo obligāciju standartu; uzskata, ka, nostiprinot ES kā pasaules līmeņa līderes un standartu noteicējas lomu zaļā finansējuma jomā, varētu pastiprināt euro kā tādas valūtas lomu, kuru izvēlas darījumiem ar ilgtspējīgiem finanšu produktiem, un līdz ar to palielināt tā starptautisko lomu; atzinīgi vērtē Komisijas lēmumu emitēt zaļās obligācijas kā svarīgu Atveseļošanas un noturības mehānisma finansēšanas elementu; atkārtoti norāda, ka zaļās obligācijas ir parāda instrumenti, kuru ieņēmumi paredzēti ilgtspējīgu un videi nekaitīgu investīciju finansēšanai; mudina Komisiju un dalībvalstis ar stingru ieņēmumu pārredzamības un izsekojamības standartu palīdzību nodrošināt investoriem augstas pakāpes juridisko noteiktību par to, ka viņu investīcijas tiks izmantotas atbilstoši norādītajam mērķim; šajā sakarā prasa ātri pabeigt ilgtspējīgu saimniecisko darbību taksonomijas izstrādi un ieviest to; norāda uz nepieciešamību nepieļaut iespējamās negatīvas ietekmes uz likviditāti risku, ko varētu radīt Eiropas drošo aktīvu sadrumstalotība starp zaļajām obligācijām, sociālajām obligācijām un t. s. standarta obligācijām;

17. atzīmē ģeopolitikas lomu valūtu globālās lomas nozīmīgumā; prasa palielināt ES ģeopolitisko lomu, lai atbalstītu euro lomas pastiprināšanu, vienlaikus pilnībā izmantojot tās sniegtās priekšrocības; uzsver, ka euro internacionalizācija sniegtu ES lielākas iespējas ietekmēt globālus ģeopolitiskus lēmumus, kas, savukārt, varētu palielināt euro pievilcīgumu pasaulē; atzīmē — lai gan ģeopolitikas loma mūsdienu pasaulē būtu iekļaujama pārdomās par euro starptautiskās lomas stiprināšanu, it īpaši gadījumos, kad valūtas internacionalizācija var labvēlīgi ietekmēt drošību, ES būtu jāņem vērā savas lēmumu ietekmēšanas spējas ārpolitikas un drošības politikas jomā, vienlaikus veicinot tādas starptautiskas sistēmas izveidi, kurā būtiska vieta atvēlēta daudzpusējai sadarbībai un labai globālajai pārvaldībai;

18. atzīmē, ka trešo valstu īstenošana vienas pusē sankciju noteikšana var radīt ekstrateritoriālās ietekmes risku un apdraudēt ES un tās dalībvalstu autonomiju lēmumu pieņemšanā un to tiesības reglamentēt; uzstāj, ka euro starptautiskās lomas pastiprināšana ir veids, kā izvairīties no trešo valstu sankciju ietekmes; šajā sakarā atzinīgi vērtē ES jau veiktos pasākumus, tādus kā ES Bloķēšanas statūta<sup>(34)</sup> aktivizēšana un tirdzniecības apmaiņas atbalsta instrumenta (INSTEX) izveide, aicina Komisiju turpināt darbu gan pie savu sankciju efektivitātes uzlabošanas, gan pie trešo valstu sankciju ekstrateritoriālās ietekmes uz ES uzņēmumiem;

<sup>(34)</sup> Padomes 1996. gada 22. novembra Regula (EK) Nr. 2271/96, ar ko paredz aizsardzību pret trešās valsts pieņemtu tiesību aktu ekstrateritoriālās piemērošanas sekām un no tiem izrietošām vai ar tiem pamatotām darbībām (OV L 309, 29.11.1996., 1. lpp.).



Ceturtdiena, 2021, 25 marts

19. pauž bažas par to, ka ES sadrumstalotā institucionālā vide un nespēja paust vienotu nostāju starptautiskajās institūcijās var apdraudēt tās monetārās un fiskālās politikas ticamību, vēl vairāk aizkavējot eurozonas attīstību no institucionālā viedokļa, kā arī starptautiskās lomas palielināšanos; atkārtoti uzsver nepieciešamību pēc racionālākas un kodificētākas ES pārstāvības daudzpusējās organizācijās un struktūrās, it īpaši SVF, lai palīdzētu veicināt iedzīvotāju globālo informētību par euro; uzskata — kamēr nav atrisināts pārstāvības jautājums, euro starptautisko lomu var stiprināt efektīvāka koordinācija starp dažādiem ES pārstāvjiem; aicina Komisiju sniegt detalizētas atbildes par konkrētām darbībām, kas veiktas, ņemot vērā priekšlikumus, kuri iekļauti Parlamenta 2016. gada 12. aprīļa rezolūcijā par ES lomu starptautisko finanšu, monetāro un regulatīvo iestāžu un institūciju satvarā;

### ***Euro starptautisko lomu pastiprinošas politikas***

20. uzsver, ka pastiprināta euro starptautiskā loma varētu veicināt un palielināt ES atvērto stratēģisko autonomiju; tādēļ iesaka darbības tādu politikas pasākumu izstrādei un īstenošanai, kuri veicina euro starptautiskās lomas pastiprināšanu un ar kuriem tiek atbalstīta uz komerciāliem apsvērumiem balstītas izmaiņas šajā virzienā, vienlaikus iekšēji nostiprinot eurozonas darbību un kohēziju un veicinot svarīgu mērķu sasniegšanu klimata un ilgtspējas jomā, šajā procesā ņemot vērā perifēro reģionu īpatnības;

21. uzskata, ka papildus EMS padziļināšanai un tās izveides pabeigšanai par tādu politiku objektu, kuras ir izšķiroši svarīgas euro starptautiskās lomas pastiprināšanai un veicina to, cita starpā varētu noteikt finanšu pakalpojumus un kapitāla tirgus, darba tirgu, maksājumu sistēmas, starptautisko tirdzniecību, enerģētiku, digitālo pārveidi, cīņu pret klimata pārmaiņām un ārpolitiku un drošības politiku; uzsver, ka šādas politikas ir jāīsteno ar mērķi sasniegt Savienības vispārējos mērķus;

22. atzīmē, ka spēcīgi un konkurētspējīgi finanšu tirgi ir ļoti svarīgi jebkuras valūtas starptautiskās lomas stiprināšanā, un tāpēc uzsver nepieciešamību pēc efektīva, samērīga un prognozējama regulējuma šajā jomā;

23. atzīst, ka centralizēta klīringa — it īpaši euro denominēto procentu likmju atvasināto instrumentu klīringa, kas ir ļoti lielā mērā atkarīgs no Apvienotajā Karalistē reģistrētiem centrālajiem darījumu partneriem (CDP), — tirgus ir ļoti koncentrēts; šajā sakarā pieņem zināšanai Komisijas ierobežota termiņa līdzvērtības lēmumu un mudina nozari sekot Komisijas aicinājumam samazināt savus riska darījumus, it īpaši riska darījumus ar euro un citās Savienības valūtās denominētiem ārpusbiržas atvasinātiem instrumentiem, un pašlaik uz trešo valstu CDP; šajā sakarā atbalsta ES CDP centienus palielināt kapacitāti klīringa jomā, kā arī Komisijas, Eiropas Uzraudzības iestādes un ECB centienus palīdzēt nozarei turpmākajos mēnešos identificēt un novērst jebkādas tehniskus šķēršļus, kas kavē pārmērīgu riska darījumu nodošanu ES, kā arī mudināt to uz šādu identificēšanu un novēršanu; šajā sakarā uzsver, ka liela nozīme ir ES un Apvienotās Karalistes sadarbībai regulējuma jomā, balstoties uz brīvprātīgu, nesaistošu satvaru ārpus Tirdzniecības un sadarbības nolīguma, kura ļautu veidot dialogu par visiem attiecīgajiem regulatīvajiem jautājumiem, vienlaikus pilnībā ievērojot abu pušu regulatīvo un uzraudzības autonomiju;

24. atzīmē, ka valūtas globālā nozīme pasaulē ir tieši saistīta ar to emitējošās valsts lomu pasaules tirdzniecībā; uzsver, ka ES kā viens no pasaules lielākajiem tirdzniecības blokiem, kas ir uzņēmies saistības attiecībā uz atvērtiem un brīviem starptautiskiem tirgiem, varētu gūt labumu no savas valūtas starptautiskās lomas pastiprināšanas; uzsver, ka mudināšana izvēlēties euro kā tirdzniecības valūtu mazinās ar valūtas maiņu saistīto risku un ar valūtu saistītās izmaksas, it īpaši ES maziem un vidējiem uzņēmumiem; tomēr konstatē, ka, neraugoties uz Eiropas uzņēmumu kā lielu pircēju un ražotāju stāvokli, tie stratēģiskos tirgos reizēm priekšroku dod tirdzniecībai citās valūtās vai saskaras ar grūtībām tirgoties euro tirgus struktūras un atkarības no iepriekšējās pieredzes dēļ; pieņem zināšanai pētījumus, kas rāda, ka euro īpatsvars uzņēmumu faktūrās ir atkarīgs no daudziem faktoriem, tostarp no uzņēmuma lieluma, valsts, kurā tas atrodas, preču viendabīguma un pastāvošajām piegādes ķēdēm; tādēļ aicina Komisiju veicināt euro izmantošanu cenu noteikšanā un faktūru sagatavošanā tirdzniecības darījumos un izmantot euro denominētiem finanšu instrumentiem piemītošo lielo potenciālu, aktīvi sadarbojoties ar privātā sektora ieinteresētajām personām un tirdzniecības partneriem un sekmējot euro izmantošanu ES tirdzniecības nolīgumos; turklāt šajā kontekstā norāda uz tādu piegādes ķēžu potenciālu, kuras atbilst Savienības mērķiem klimata un ilgtspējas jomā, kā arī citiem svarīgiem standartiem;

25. uzskata, ka Komisija varētu vēl vairāk veicināt euro izmantošanu tirdzniecības cenu noteikšanā un faktūru sagatavošanā un sekmēt euro denominētas investīcijas, uzturot atklātu dialogu ar privātām un publiskām ieinteresētajām personām, valstu iestādēm un institucionāliem investoriem un nodrošinot visaptverošu informāciju un veidojot izpratni par



Ceturtdiena, 2021, 25 marts

savām iniciatīvām un dažādajiem centieniem, kuru mērķis ir stiprināt eurozonas un euro pievilcīgumu un noturību; ļoti atzinīgi vērtē Eiropas ekonomiskās diplomātijas ietekmes palielināšanu, regulāri sadarbojoties ar G20 partneriem, kā arī ar kaimiņvalstīm un kandidātvalstīm, lai noteiktu konkrētus savstarpējas intereses politikas pasākumus nolūkā palielināt euro lomu trešās valstīs;

26. norāda, ka euro tirgotu enerģētikas jomas līgumu daļas palielināšana varētu pastiprināt vienotās valūtas starptautisko lomu, un tāpēc atbalsta politikas, kas veicina šī mērķa sasniegšanu; šajā sakarā uzsver, ka liela nozīme ir zaļiem enerģijas un izejvielu tirgiem kā priekšgājējiem pasaules mērogā tirgotām euro denominētām precēm, kuros ES emisiju tirdzniecības sistēmas (ETS) ietvaros noteiktās ES kvotas palīdzētu stiprināt euro lomu starptautiskajā tirdzniecībā, kā arī sasniegt ES klimata mērķus; turklāt prasa veikt pasākumus, lai atvieglotu jaunu inovatīvu līgumu tirdzniecību, it īpaši attiecībā uz ilgtspējīgiem enerģijas avotiem un jauniem enerģijas tirgiem, kas nodrošinās iespēju vairāk enerģētikas jomas līgumu tirgot euro, tādējādi stiprinot euro starptautisko lomu; mudina Komisiju turpināt apspriešanos un pētījumu izstrādi, lai noteiktu euro izmantošanas palielināšanas potenciālu citās nozarēs, it īpaši transportā, kā arī lauksaimniecībā un pārtikas izejvielu jomā, lai vēl vairāk atbalstītu un veicinātu euro izmantošanu attiecībā uz šāda veida līgumiem; tādēļ prasa veikt turpmākus pasākumus, lai pārskatītu finanšu tirgus noteikumus, tostarp Finanšu instrumentu tirgu direktīvu<sup>(35)</sup> (*MiFID II*) un Finanšu instrumentu tirgu Regulu<sup>(36)</sup> (*MIFIR*), un vienkāršotu un vēl vairāk saskaņotu vērtspapīru tirgu pārredzamības satvaru nolūkā palielināt euro denominētu parāda instrumentu otrreizējo tirdzniecību, kā arī Etalonu regulu nolūkā atbalstīt euro etalonu izstrādi preču tirgiem un stiprināt euro kā atsauces valūtas lomu;

27. uzsver ECB lomu uzticēšanās euro saglabāšanā un monetārās autonomijas — globālā kontekstā —, kā arī cenu stabilitātes aizsardzībā; uzsver, ka šādu uzticēšanos veicina valūta, kuras vērtība ir stabila ilgtermiņā; šajā sakarā uzsver, ka liela nozīme ir cenu stabilitātes mērķa sasniegšanai un monetārās politikas ticamībai; tomēr atzīmē, ka sistemātiski nav ticis sasniegts mērķis inflācijas jomā;

28. uzsver, ka liela nozīme ir finanšu tirgu stabilitātei eurozonā, jo tā ir priekšnoteikums starptautiskas valūtas statusam; uzsver ECB monetārās politikas ietekmi uz finanšu tirgu stabilitāti; atzinīgi vērtē ECB ātro un nozīmīgo reakciju uz Covid-19 krīzi ārkārtas situācijas kontekstā, izmantojot monetāro politiku; atzīst ECB operatīvi veikto pasākumu — finanšu tirgu stabilizēšanas, euro likviditātes pieejamības saglabāšanas, finansēšanas nosacījumu atbalstīšanas eurozonas ekonomikā un pasaulē un uzticēšanās tirgum veicināšanas — labvēlīgo ietekmi uz eurozonas ekonomisko stāvokli un finanšu stabilitāti, kā arī uz euro pievilcīgumu;

29. uzsver mijmaiņas darījumu līniju un repo darījumu līniju nozīmi euro finansēšanas tirgu trūkuma pasaulē novēršanā, nodrošinot atbilstošu euro likviditātes piedāvājumu un netiešā veidā — pastiprinot euro starptautisko lomu, un tādējādi sūtīt signālu par Eurosistēmas apņemšanos atbalstīt finanšu tirgu likviditāti un stabilitāti krīzes laikā, kā arī tās monetārās politikas gludu transmisiju; šajā sakarā aicina ECB vēl vairāk paplašināt savas mijmaiņas darījumu līnijas, tās attiecinot arī uz kaimiņvalstīm un citām valstīm ārpus eurozonas; aicina ECB izpētīt vēl citus veidus, kā palielināt euro starptautisko lomu, lai pastiprinātu savu neatkarīgo politikas nostāju globālā kontekstā un Eiropas autonomiju lēmumu pieņemšanā par ekonomikas un finanšu jautājumiem;

30. uzsver, ka pienākums pildīt Eiropas CDP pieprasījumus papildināt rezervi ar valūtām, kas nav euro, pēc TARGET 2 (eurozonas Automatizētās reālā laika bruto norēķinu sistēmas) slēgšanas laika nostāda Eiropas bankas daudz neizdevīgākā stāvoklī, it īpaši tirgus spriedzes laikā, piemēram, Covid-19 pandēmijas pirmajās nedēļās; uzsver, ka TARGET 2 darba laika pagarināšana, saskaņojot to ar valūtas maiņas tirgus darba laiku, pastiprinātu euro lomu un Eiropas kapitāla tirgu autonomiju, tādējādi ļaujot Eiropas bankām izvairīties no citās valūtās denominētu likviditātes izmantošanas CDP pieprasījumu papildināt rezervi izpildē; atzinīgi vērtē 2022. gada novembrī plānoto TARGET 2-T2S nostiprināšanu, izmantojot pagarinātu darba laiku; mudina ECB un citas ieinteresētās puses paātrināt TARGET 2 darba laika pagarināšanu;

<sup>(35)</sup> Eiropas Parlamenta un Padomes 2014. gada 15. maija Direktīva 2014/65/ES par finanšu instrumentu tirgiem un ar ko groza Direktīvu 2002/92/EK un Direktīvu 2011/61/ES (OV L 173, 12.6.2014., 349. lpp.).

<sup>(36)</sup> Eiropas Parlamenta un Padomes 2014. gada 15. maija Regula (ES) Nr. 600/2014 par finanšu instrumentu tirgiem un ar ko groza Regulu (ES) Nr. 648/2012 (OV L 173, 12.6.2014., 84. lpp.).

**Ceturtdiena, 2021, 25 marts**

31. uzsver, ka papildus ECB galvenajam pilnvarojumam, proti, uzturēt cenu stabilitāti, un tās sekundārajam pilnvarojumam — atbalstīt vispārējās ekonomikas politikas Savienībā, lai palīdzētu sasniegt Savienības mērķus, kā noteikts Līguma par Eiropas Savienību 3. pantā, — tās uzdevums ir arī atvieglot maksājumu un norēķinu sistēmu gludu darbību; uzsver, ka liela nozīme ir autonomiem Eiropas maksājumu risinājumiem; aicina ECB nodrošināt atbilstošu līdzsvaru starp finanšu inovāciju, stabilitāti un patērētāju aizsardzību; atzinīgi vērtē 16 Eiropas banku iniciatīvu uzsākt Eiropas maksājumu iniciatīvu, kuras mērķis ir ieviest vienotu maksājumu risinājumu patērētājiem un tirgotājiem visā Eiropā;

32. atzinīgi vērtē ECB ziņojumu par digitālo euro, kurā uzsvērts ieguldījums, ko digitāla valūta var sniegt euro starptautiskās lomas stiprināšanā, tostarp cilvēku uzticēšanās kopējai valūtai; pieņem zināšanai par Eurosistēmas augsta līmeņa darba grupu centrālo banku digitālās valūtas jautājumos atbildīgā ECB Valdes locekļa Fabio Panetas paziņojumu, ka digitālais euro papildinās, nevis aizstās skaidru naudu; mudina ECB turpināt darbu pie digitālā euro un ar nepacietību gaida ECB nākamo soli šajā procesā, balstoties uz tās Padomes lēmumu, ko paredzēts pieņemt 2021. gada vidū; uzsver, ka ir svarīgi nodrošināt augsta līmeņa kiberneturību un kiberdrošību, un atbalsta ECB centienus veicināt tās; prasa turpināt digitālas valūtas izmantošanas priekšrocību un trūkumu izvērtēšanu, lai panāktu līdzsvaru starp globālo konkurētspēju, inovāciju, drošību un privātumu;

33. uzsver, ka euro lomas pastiprināšana digitālajā laikmetā ir jāatbalsta ar inovatīviem risinājumiem digitālā finansējuma jomā un efektīviem digitāliem maksājumiem euro; prasa veicināt iepriekš minēto, īstenojot visaptverošas stratēģijas attiecībā uz digitālo finansējumu un neliela apjoma maksājumiem; uzskata, ka, ņemot vērā digitālo pārveidi, ES būtu jāievieš satvars tam, lai aizsargātu finanšu stabilitāti, stingri ievērojot augstākos kiberdrošības un patērētāju aizsardzības, tostarp privātuma un datu aizsardzības, standartus, kā arī lai aizsargātu vismazāk aizsargātās grupas, piemēram, vecāka gadagājuma cilvēkus un personas ar invaliditāti, kas varētu saskarties ar problēmām jaunu tehnoloģiju izmantošanā; uzsver nepieciešamību turpināt cīņu pret nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizāciju, šajā nolūkā izveidojot Eiropas uzraudzības un finanšu izlūkošanas vienību, pārvarot ekonomisko nacionālismu, kas ir novedis pie pašreizējās decentralizētās uzraudzības sistēmas; atzīst EBI šajā sakarā veiktos centienus, tostarp nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas novēršanas kolēģiju izveidi, lai uzraudzītāji varētu vienoties par kopīgu pieeju, tostarp par koordinētām darbībām, informācijas apmaiņu un riska izvērtēšanu;

34. atzīmē kryptoaktīvu parādīšanos un uzsver, ka ir svarīgi uzraudzīt to attīstību un iespējamo t. s. stabilnaudas (*stable coins*) radīto apdraudējumu monetārajai suverenitātei; atzinīgi vērtē centrālo banku un citu iestāžu un organizāciju darbu pie kryptoaktīviem; uzsver, ka ES līmenī ir nepieciešami skaidri un konsekventi norādījumi par pašreizējiem regulatīvajiem un prudenciālajiem procesiem, kas veicinās inovāciju, nodrošinās finanšu stabilitāti un saglabās patērētāju aizsardzību; šajā sakarā atzinīgi vērtē Komisijas priekšlikumu regulai, kuras mērķis ir uzlabot juridisko noteiktību kryptoaktīvu regulēšanas režīmā;

35. atzinīgi vērtē Komisijas 2021. gada 19. janvāra paziņojumu "ES ekonomikas un finanšu sistēma: veicināt atvērību, stiprumu un noturību", kurā izklāstīta visaptveroša stratēģija tam, kā pastiprināt Eiropas atvērto stratēģisko autonomiju makroekonomikas un finanšu jomā; it īpaši atbalsta Komisijas ierosinātās svarīgākās darbības euro globālas izmantošanas veicināšanai;

o

o o

36. uzdod priekšsēdētājam šo rezolūciju nosūtīt Padomei un Komisijai.

Ceturtdiena, 2021, 25 marts

P9\_TA(2021)0111

**Komisijas izvērtēšanas ziņojums par Vispārējās datu aizsardzības regulas īstenošanu divus gadus pēc tās piemērošanas sākuma****Eiropas Parlamenta 2021. gada 25. marta rezolūcija par Komisijas novērtējuma ziņojumu attiecībā uz Vispārīgās datu aizsardzības regulas īstenošanu divus gadus pēc tās piemērošanas (2020/2717(RSP))**

(2021/C 494/11)

*Eiropas Parlaments,*

- ņemot vērā ES Pamattiesību hartas 8. pantu,
  - ņemot vērā Līguma par Eiropas Savienības darbību 16. pantu,
  - ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes 2016. gada 27. aprīļa Regulu (ES) 2016/679 par fizisku personu aizsardzību attiecībā uz personas datu apstrādi un šādu datu brīvu apriti un ar ko atceļ Direktīvu 95/46/EK (Vispārīgā datu aizsardzības regula (VDAR)) <sup>(1)</sup>,
  - ņemot vērā Komisijas 2020. gada 24. jūnija piezīmes par Komisijas paziņojumu Eiropas Parlamentam un Padomei "Datu aizsardzība kā iedzīvotāju tiesību nodrošināšanas un ES digitālās pārkārtošanās pilārs — Vispārīgās datu aizsardzības regulas piemērošanas divi gadi",
  - ņemot vērā Komisijas 2020. gada 24. jūnija paziņojumu Eiropas Parlamentam un Padomei "Datu aizsardzība kā iedzīvotāju tiesību nodrošināšanas un ES digitālās pārkārtošanās pilārs — Vispārīgās datu aizsardzības regulas piemērošanas divi gadi" (COM(2020)0264),
  - ņemot vērā Komisijas 2019. gada 24. jūlija paziņojumu Eiropas Parlamentam un Padomei "Datu aizsardzības noteikumi kā uzticības vairotājs ES un ārpus tās — izvērtējums" (COM(2019)0374),
  - ņemot vērā Eiropas Datu aizsardzības kolēģijas (EDAK) ieguldījumu 97. pantā minētā VDAR novērtējuma sagatavošanā, kas pieņemts 2020. gada 18. februārī <sup>(2)</sup>,
  - ņemot vērā EDAK 2019. gada 26. februārī publicēto pirmo pārskatu par VDAR īstenošanu un valstu uzraudzības iestāžu uzdevumiem un izmantotajiem līdzekļiem <sup>(3)</sup>,
  - ņemot vērā vadlīnijas, ko EDAK pieņēmusi saskaņā ar VDAR 70. panta 1. punkta e) apakšpunktu,
  - ņemot vērā Reglamenta 132. panta 2. punktu,
  - ņemot vērā Pilsoņu brīvību, tieslietu un iekšlietu komitejas rezolūcijas priekšlikumu,
- A. tā kā VDAR ir piemērojama kopš 2018. gada 25. maija; tā kā visas dalībvalstis, izņemot Slovēniju, ir pieņēmušas jaunus tiesību aktus vai pielāgojušas savus valsts tiesību aktus datu aizsardzības jomā;
- B. tā kā Pamattiesību aģentūras veiktajā pamattiesību apsekojumā konstatēts, ka cilvēki aizvien biežāk ir informēti par savām tiesībām, kas paredzētas VDAR; tā kā, neskatoties uz to, ka organizācijas ir ieviešas pasākumus, kas datu subjektiem atvieglo tiesību izmantošanu, cilvēkiem joprojām ir sarežģīti izmantot šīs tiesības, jo īpaši piekļuves tiesības, tiesības uz datu pārnesamību un labāku pārredzamību;
- C. tā kā kopš VDAR piemērošanas sākuma uzraudzības iestādes ir saņēmušas ievērojami vairāk sūdzību; tā kā tas apliecina, ka datu subjekti labāk apzinās savas tiesības un vēlas aizsargāt savus personas datus saskaņā ar VDAR; tā kā tas arī apliecina, ka joprojām lielā apmērā tiek veiktas nelikumīgas datu apstrādes darbības;

<sup>(1)</sup> OV L 119, 4.5.2016., 1. lpp.

<sup>(2)</sup> [https://edpb.europa.eu/sites/edpb/files/files/file1/edpb\\_contributiongdprevaluation\\_20200218.pdf](https://edpb.europa.eu/sites/edpb/files/files/file1/edpb_contributiongdprevaluation_20200218.pdf)

<sup>(3)</sup> [https://edpb.europa.eu/sites/edpb/files/files/file1/19\\_2019\\_edpb\\_written\\_report\\_to\\_libe\\_en.pdf](https://edpb.europa.eu/sites/edpb/files/files/file1/19_2019_edpb_written_report_to_libe_en.pdf)

**Ceturtdiena, 2021, 25 marts**

- D. tā kā daudzi uzņēmumi pārejas periodu līdz brīdim, kad VDAR stājās spēkā un bija jāsāk piemērot, izmantoja datu "pavasara tīrīšanu", lai noskaidrotu, kādi dati faktiski tiek apstrādāti un kādu datu apstrāde turpmāk ir lieka vai vairs nav pamatota;
- E. tā kā daudzas datu aizsardzības iestādes (DAI) nespēj apstrādāt lielo sūdzību skaitu; tā kā daudzām DAI nepietiek darbinieku, līdzekļu un nav arī pietiekams skaits informācijas tehnoloģijas jomas ekspertu;
- F. tā kā VDAR ir atzīts, ka dalībvalstu tiesību aktos būtu jāsiglabā līdzsvars starp noteikumiem, ar kuriem reglamentē vārda un informācijas brīvību, tostarp žurnālistu izteiksmes, akadēmiskās, mākslinieciskās vai literārās izpausmes brīvību, un tiesībām uz personas datu aizsardzību; tā kā 85. pantā ir noteikts, ka dalībvalstu tiesību aktos būtu jāparedz izņēmumi attiecībā uz datu apstrādi žurnālistikas vajadzībām vai akadēmiskās, mākslinieciskās vai literārās izpausmes vajadzībām, ja tas ir nepieciešams, lai panāktu līdzsvaru starp tiesībām uz personas datu aizsardzību un vārda un informācijas brīvību;
- G. tā kā, kā atzinusi arī EDAK, žurnālistu informācijas avotu aizsardzība ir preses brīvības pamats; tā kā VDAR nedrīkstētu ļaunprātīgi izmantot, lai apspiestu žurnālistus un ierobežotu piekļuvi informācijai; tā kā valsts iestādes to nekādos apstākļos nedrīkstētu izmantot, lai ierobežotu plašsaziņas līdzekļu brīvību;

**Vispārēji novērojumi**

1. atzinīgi vērtē to, ka VDAR ir kļuvusi par globālu standartu personas datu aizsardzībā un ir konverģences faktors standartu noteikšanā; atzinīgi vērtē to, ka ES ar VDAR ir izvirzījusies starptautisko diskusiju par datu aizsardzību priekšplānā un vairākas trešās valstis savus datu aizsardzības tiesību aktus ir saskaņojušas ar VDAR; norāda, ka Eiropas Padomes Konvencija Nr. 108 par datu aizsardzību ir pielīdzināta VDAR ("Konvencija 108+") un to jau ir parakstījušas 42 valstis; mudina Komisiju un dalībvalstis izmantot šo iespēju un, nemazinot VDAR nozīmi, ANO, ESAO, G8 un G20 līmenī panākt starptautisku standartu izveidošanu, pamatojoties uz Eiropas vērtībām un principiem; uzsver, ka Eiropas dominējošais stāvoklis šajā jomā palīdzētu mūsu kontinentam labāk aizstāvēt mūsu iedzīvotāju tiesības, aizsargāt mūsu vērtības un principus, veicināt uzticamu digitālo inovāciju un, novēršot sadrumstalotību, paātrināt ekonomikas izaugsmi;
2. secina, ka divus gadus pēc piemērošanas sākuma VDAR kopumā ir bijusi veiksmīga, un piekrīt Komisijai, ka pašlaik šos tiesību aktus nav nepieciešams atjaunināt vai pārskatīt;
3. atzīst, ka līdz Komisijas nākamajam novērtējumam uzmanība joprojām ir jāvērs uz īstenošanas uzlabošanu un darbībām VDAR izpildes stiprināšanai;
4. atzīst, ka VDR stingri un efektīvi ir jāīsteno lielajās digitālajās platformās, integrētajos uzņēmumos un citos digitālajos pakalpojumos, jo īpaši tādās jomās kā tiešsaistes reklāma, mērķauditorijas atlase, algoritmiskā profilēšana, kā arī satura pielāgošana, izplatīšana un izvēršana;

**Apstrādes juridiskais pamats**

5. uzsver, ka visi seši juridiskie pamati, kas noteikti VDAR 6. pantā, ir līdzvērtīgi piemērojami personas datu apstrādei un ka uz vienu apstrādes darbību var attiecināt vairāk nekā vienu juridisko pamatu; mudina datu uzraudzības iestādes precizēt, ka datu pārziņiem katrs atsevišķais apstrādes darbību nolūks ir jāpamato tikai ar vienu juridisko pamatu un precīzi jānorāda, kā katrs konkrētais juridiskais pamats ir izmantots apstrādes darbībās; pauž bažas par to, ka datu pārziņi, sīkāk nepaskaidrojot un nenorādot attiecīgo konkrēto apstrādes darbību, savā privātuma politikā bieži ir minējuši visus VDAR paredzētos juridiskos pamatus; saprot, ka, pastāvot šādai praksei, datu subjekti un uzraudzības iestādes nespēj pienācīgi novērtēt, vai attiecīgie juridiskie pamati ir piemēroti; atgādina — lai apstrādātu īpašas personas datu kategorijas, jānosaka likumīgs pamats saskaņā ar 6. pantu un jāievēro 9. panta atsevišķais nosacījums par apstrādi; atgādina pārziņiem juridisko pienākumu veikt novērtējumu par ietekmi uz datu aizsardzību (DPIA) gadījumos, kad datu apstrāde varētu radīt augstu risku fizisku personu tiesībām un brīvībām;

Ceturtdiena, 2021, 25 marts

6. atgādina, ka kopš VDAR piemērošanas sākuma “piekrišana” nozīmē jebkādu brīvi sniegtu, konkrētu, ar informāciju pamatotu un nepārprotamu norādi par datu subjekta vēlmēm; uzsver, ka tas pats attiecas arī uz E-privātuma direktīvu; norāda, ka derīgas piekrišanas īstenošanu joprojām sarežģī nelikumīgu modeļu izmantošana, visuresoša izsekošana un citas neētiskas prakses; pauž bažas par to, ka uz cilvēkiem bieži tiek izdarīts finansiāls spiediens sniegt piekrišanu apmaiņā pret atlaidēm vai citiem komerciāliem piedāvājumiem vai viņi ir spiesti sniegt piekrišanu, jo piekļuve pakalpojumam ir pakļauta saistošiem nosacījumiem, kas ir VDAR 7. panta pārkāpums; atgādina EDAK saskaņotos noteikumus attiecībā uz jēdziena “derīga piekrišana” interpretāciju, kas aizstāj dažādās interpretācijas, ko ieviesušas daudzas DAI, un novērš sadrumstalotību digitālajā vienotajā tirgū; atgādina arī EDAK un Komisijas vadlīnijas, kurās noteikts, ka gadījumos, kad datu subjekts sākotnēji ir devis piekrišanu, bet personas datu apstrāde turpinās nolūkā, kas atšķiras no nolūka, kuram datu subjekts ir piekritis, sākotnējā piekrišana nevar padarīt likumīgu turpmāko apstrādi, jo, lai piekrišana būtu derīga, tai ir jābūt apzinātai un konkrētai; ņem vērā EDAK plānotās vadlīnijas par personas datu apstrādi zinātniskās pētniecības nolūkos, kas precizēs VDAR 50. apsvēruma nozīmi;

7. pauž bažas par to, ka jēdzienu “legitīmas intereses” pārāk bieži ļaunprātīgi izmanto kā apstrādes juridisko pamatu; norāda, ka pārziņi joprojām izmanto legītīmas intereses, neveicot vajadzīgo interešu līdzsvara pārbaudi, kas ietver arī pamattiesību novērtējumu; pauž nopietnas bažas par to, ka dažas dalībvalstis pieņem valsts tiesību aktus, lai paredzētu nosacījumus attiecībā uz datu apstrādi, pamatojoties uz legītīmām interesēm, ar kuriem nosaka, ka attiecīgās pārziņa intereses ir jālīdzsvaro ar attiecīgo personu interesēm, lai gan VDAR ir noteikts, ka katram atsevišķam pārziņim pašam ir jāveic šāda līdzsvarošanas pārbaude un jāizmanto šis juridiskais pamats; pauž bažas par to, ka dažas valstis, interpretējot jēdzienu “legitīmas intereses”, neievēro 47. apsvērumu un, pamatojoties uz legītīmām interesēm, faktiski aizliedz apstrādi; atzinīgi vērtē to, ka EDAK jau ir sākusi darbu, lai atjauninātu 29. panta darba grupas atzinumu par legītīmo interešu kā juridiskā pamata piemērošanu un tādējādi risinātu jautājumus, kas uzsvērti Komisijas ziņojumā;

### ***Datu subjektu tiesības***

8. uzsver, ka ir jāatvieglo VDAR paredzēto individuālo tiesību, piemēram, tiesību uz datu pārnesamību vai ar automatizēto apstrādi, tostarp profilēšanu, saistīto tiesību īstenošana; atzinīgi vērtē EDAK vadlīnijas par automatizēto lēmumu pieņemšanu un datu pārnesamību; norāda, ka vairākās nozarēs pilnībā nav ievērotas tiesības uz datu pārnesamību; aicina EDAK mudināt tiešsaistes platformas izveidot vienotu kontaktpunktu visām to pamatā esošajām digitālajām platformām, no kurām lietotāju pieprasījumus var nosūtīt pareizajam saņēmējam; norāda, ka saskaņā ar datu minimizēšanas principu tiesību uz anonimitāti īstenošana faktiski novērš nesankcionētu atklāšanu, identitātes zādzību un citus personas datu ļaunprātīgas izmantošanas veidus;

9. uzsver — lai īstenotu tiesības saņemt informāciju, uzņēmumiem ir jāsniedz informācija kodolīgā, pārredzamā, saprotamā un viegli pieejamā veidā un, izstrādājot paziņojumus par datu aizsardzību, ir jāizvairās no juridiskas pieejas; pauž bažas par to, ka daži uzņēmumi joprojām nepilda pienākumus, kas paredzēti VDAR 12. panta 1. punktā, un nesniedz visu vajadzīgo EDAK ieteikto informāciju, nenorādot arī vienības, ar kurām tie koplieto datus; atgādina, ka pienākums sniegt vienkāršu un pieejamu informāciju sevišķi stingri ir jāievēro gadījumos, kad iesaistīti bērni; pauž bažas par to, ka datu subjektu piekļuves mehānismi ļoti bieži pienācīgi nedarbojas; norāda, ka cilvēki bieži vien nespēj panākt, ka interneta platformas viņiem atklāj savus uz uzvedību balstītos profilus; pauž bažas par to, ka uzņēmumi pārāk bieži neņem vērā to, ka atvasinātie dati arī ir personas dati un arī tiem ir jāpiemēro visi VDAR paredzētie aizsardzības pasākumi;

### ***Mazie uzņēmumi un organizācijas***

10. konstatē, ka dažas ieinteresētās personas ziņo par to, ka VDAR ir bijis ārkārtīgi sarežģīti piemērot, jo īpaši maziem un vidējiem uzņēmumiem (MVU), jaunuzņēmumiem, organizācijām un apvienībām, tostarp skolām, klubiem, kā arī sabiedrībām; tomēr norāda, ka daudzas tiesības un pienākumi, kas paredzēti VDAR, nav jauni, bet bija jau spēkā — lai gan

Ceturtdiena, 2021, 25 marts

reti tika īstenoti — saskaņā ar Direktīvu 95/46/EK<sup>(4)</sup>; uzskata, ka VDAR un tās izpilde maziem uzņēmumiem atbilstības ievērošanas ziņā nedrīkst radīt tādas nevēlamas sekas, kādas nebūtu lieliem uzņēmumiem; uzskata, ka ar valstu iestāžu un Komisijas informācijas kampaņās būtu jāsniedz lielāks atbalsts, informācija un apmācība, lai palīdzētu uzlabot zināšanas, īstenošanas kvalitāti un informētību par VDAR prasībām un nolūku;

11. norāda, ka MVU, jaunuzņēmumiem, organizācijām un apvienībām, tostarp skolām, klubiem, kā arī sabiedrībām, atkāpes nav paredzētas un ka uz tiem attiecas VDAR piemērošanas joma; tādēļ aicina EDAK sniegt skaidru informāciju, lai novērstu jebkādu neskaidrību par VDAR īstenošanu, un izveidot praktiski piemērojamu VDAR rīku, lai MVU, jaunuzņēmumiem, organizācijām un apvienībām, tostarp skolām, klubiem, kā arī sabiedrībām, atvieglotu VDAR īstenošanu attiecībā uz zema riska apstrādes darbībām; aicina dalībvalstis nodrošināt DAI pietiekamus līdzekļus zināšanu izplatīšanai par šiem praktiski izmantojamiem rīkiem; mudina EDAK izstrādāt privātuma politikas veidnes, ko organizācijas varētu izmantot, lai palīdzētu tām praksē pierādīt, kā tās faktiski nodrošina atbilstību VDAR, un nebūtu jāizmanto dārgi trešo pušu pakalpojumi;

### **Izpildes panākšana**

12. pauž bažas par to, ka vairāk nekā divus gadus pēc VDAR piemērošanas sākuma VDAR izpilde valstu datu aizsardzības iestādēs nav vienāda un dažkārt nenotiek vispār, tāpēc pauž nožēlu par to, ka izpildes situācija nav ievērojami uzlabojusies salīdzinājumā ar Direktīvas 95/46/EK izpildes situāciju;

13. ņem vērā, ka pirmajos 18 mēnešos pēc VDAR piemērošanas sākuma tika saņemti 275 000 sūdzību un par dažādiem pārkāpumiem 785 reizes tika piemērots administratīvais sods, tomēr norāda, ka līdz šim ir pārbaudīta tikai neliela daļa iesniegto sūdzību; apzinās problēmas, ko rada personas datu aizsardzības pārkāpumi, un atgādina nesenos EDAK norādījumus, kas cita starpā sniedza skaidrojumu par paziņošanas grafiku, paziņojumu datu subjektiem un tiesiskās aizsardzības līdzekļiem; norāda, ka Eiropas personas datu aizsardzības pārkāpumu paziņošanas standartveidlapa varētu būt noderīgs līdzeklis dažādu valstu pieeju saskaņošanai; tomēr pauž nožēlu par to, ka naudas soda apmērs dalībvalstīs ir krasi atšķirīgs un ka dažkārt lieliem uzņēmumiem uzliktā naudas soda apmērs ir pārāk mazs, lai spētu tos atturēt no personas datu aizsardzības pārkāpumu izdarīšanas; aicina DAI pastiprināt datu aizsardzības pārkāpumu izmeklēšanu, atklāšanu un sodus par šiem pārkāpumiem un pilnībā izmantot iespējas, kas VDAR paredzētas naudas sodu uzlikšanai un citu korektīvo pasākumu piemērošanai; uzsver, ka datu apstrādes aizliegumam vai pienākumam dzēst personas datus, kas iegūti VDAR neatbilstīgā veidā, var būt naudas sodiem līdzvērtīga vai pat lielāka atturoša ietekme; aicina Komisiju un EDAK saskaņot sodus, izmantojot vadlīnijas un skaidrus kritērijus, kā to izdarījusi Vācijas uzraudzības iestāžu konference, lai uzlabotu juridisko noteiktību un novērstu uzņēmumu pārceļšanu uz citām vietām, kurās piemēro viszemākos sodus;

14. pauž bažas par lietu izmeklēšanas ilgumu dažās datu aizsardzības iestādēs un par tā nelabvēlīgo ietekmi uz efektīvu izpildi un iedzīvotāju uzticēšanos; mudina DAI paātrināt lietu atrisināšanu un izmantot pilnīgi visas VDAR paredzētās iespējas, jo īpaši sistemātisku un noturīgu pārkāpumu gadījumos, tostarp tādos gadījumos, kas saistīti ar interesēm peļņas nolūkos un lielu skarto datu subjektu skaitu;

15. pauž bažas par to, ka no kopējā 31 valsts skaita, kas piemēro VDAR, proti, tās ir visas Eiropas Savienības dalībvalstis, Eiropas Ekonomikas zonas valstis un Apvienotā Karaliste, 21 dalībvalsts uzraudzības iestādes ir skaidri norādījušas, ka tām nav pietiekamu cilvēkresursu, tehnisko un finansiālo līdzekļu, telpu un infrastruktūras, lai efektīvi izpildītu uzticētos uzdevumus un īstenotu pilnvaras; pauž bažas par to, ka visā ES lielākajai daļai uzraudzības iestāžu trūkst tehnisko speciālistu, tādējādi sarežģījot izmeklēšanu un izpildi; ar bažām norāda, ka uzraudzības iestādēs ir saspringta situācija, ņemot vērā aizvien pieaugošo neatbilstību starp atbildību par personas datu aizsardzību un šim nolūkam paredzētajiem līdzekļiem; norāda, ka, aizvien vairāk izmantojot tādas inovācijas kā mākslīgais intelekts, digitālie pakalpojumi kļūst aizvien sarežģītāki (t. i., pasliktinot datu apstrādes nepietiekamās pārredzamības problēmu, jo īpaši algoritmiskās tirdzniecības

<sup>(4)</sup> Eiropas Parlamenta un Padomes 1995. gada 24. oktobra Direktīva 95/46/EK par personu aizsardzību attiecībā uz personas datu apstrādi un šādu datu brīvu apriti (OV L 281, 23.11.1995., 31. lpp.).



Ceturtdiena, 2021, 25 marts

gadījumā); tādēļ norāda, ka ir svarīgi, lai ES uzraudzības iestāžu, kā arī EDAK rīcībā būtu pietiekami tehniskie līdzekļi un cilvēkresursi, lai ātri un tomēr rūpīgi spētu risināt aizvien lielāku skaitu resursietilpīgu un sarežģītu lietu un koordinēt un atvieglot valstu DAI darbību, pienācīgi uzraudzīt VDAR piemērošanu un aizsargāt pamattiesības un pamatbrīvības; pauž bažas par to, ka DAI resursu nepietiekamība, jo īpaši salīdzinājumā ar lielo informācijas tehnoloģiju uzņēmumu ieņēmumiem, var veicināt vienošanās par neregulējumu, jo tā varētu mazināt ilgstošu un aprūtināšu tiesvedību izmaksas;

16. aicina Komisiju izvērtēt iespēju, ieviešot ES digitālo nodokli, panākt, ka lieli starpvalstu tehnoloģiju uzņēmumi paši maksā par savu uzraudzību;

17. ar bažām norāda, ka DAI nepietiekamā izpilde un Komisijas bezdarbība, lai atrisinātu DAI resursu nepietiekamības problēmu, izpildes nodrošināšanas slogu uzliek iedzīvotājiem, kuriem jāsniedz tiesā prasība par datu aizsardzību; pauž bažas par to, ka tiesas dažkārt liek individuāliem prasītājiem izmaksāt kompensāciju, neliekot organizācijai vai uzņēmumam atrisināt strukturālas problēmas; uzskata, ka privāta izpildes nodrošināšana var ierosināt svarīgu judikatūru, taču nevar uzskatīt, ka tā aizstāj izpildi, ko veic DAI, vai Komisijas darbības resursu trūkuma problēmas risināšanai; pauž nožēlu par to, ka dalībvalstis pārkāpj VDAR 52. panta 4. punktu; tāpēc aicina dalībvalstis ievērot VDAR 52. panta 4. punktā paredzēto juridisko pienākumu piešķirt pietiekamus līdzekļus savām DAI, lai tās savu darbu spētu veikt maksimāli labi, un Eiropas līmenī nodrošināt vienlīdzīgu konkurences apstākļus VDAR izpildei; pauž nožēlu par to, ka Komisija vēl nav sākusī pārkāpuma procedūras pret tām dalībvalstīm, kas nav izpildījušas VDAR paredzētos pienākumus, un mudina Komisiju to steidzami izdarīt; aicina Komisiju un EDAK rīkot papildu pasākumus saistībā ar Komisijas 2020. gada 24. jūnija paziņojumu, lai izvērtētu VDAR darbību un tās izpildi;

18. pauž nožēlu par to, ka lielākā daļa dalībvalstu nolēma neīstenot VDAR 80. panta 2. punktu; aicina dalībvalstis izmantot 80. panta 2. punktu un īstenot tiesības iesniegt sūdzību un vērsties tiesā bez datu subjekta pilnvarojuma; aicina dalībvalstis valsts administratīvo procedūru tiesību aktos, kas piemērojami uzraudzības iestādēm, precizēt sūdzību iesniedzēju stāvokli tiesvedībā; norāda, ka tas būtu jāprecizē, lai sūdzību iesniedzēji tiesvedībā neieņemtu tikai pasīvu lomu, bet varētu iesaistīties dažādos tiesvedības posmos;

### **Sadarbība un saskaņošana**

19. norāda, ka vājo izpildi acīmredzami apliecina jo īpaši pārrobežu sūdzības, un pauž nožēlu par to, ka 14 dalībvalstu DAI nav pietiekamu resursu, lai iesaistītos sadarbības un saskaņošanas mehānismos; aicina EDAK darīt vairāk, lai nodrošinātu VDAR 60. un 63. panta pareizu piemērošanu, un atgādina uzraudzības iestādēm, ka izņēmuma gadījumos tās var izmantot VDAR 66. pantā paredzēto procedūru steidzamiem gadījumiem, jo īpaši pagaidu pasākumus;

20. uzsver vienas pieturas aģentūras mehānisma nozīmi juridiskās noteiktības nodrošināšanā un uzņēmumu un iedzīvotāju administratīvā sloga mazināšanā; tomēr pauž lielas bažas par mehānisma darbību, jo īpaši saistībā ar Īrijas un Luksemburgas DAI; norāda, ka šim DAI ir jāizskata liels skaits lietu, jo daudzi tehnoloģiju uzņēmumi savus galvenos birojus ir reģistrējuši Īrijā un Luksemburgā; pauž nopietnas bažas par to, ka Īrijas datu aizsardzības iestādē lielāko daļu lietu parasti slēdz, pieņemot neregulējumu, nevis sodu, un ka 2018. gadā Īrija vēl nebija sagatavojusi lēmuma projektu, kā paredzēts VDAR 60. panta 3. punktā; aicina šīs DAI paātrināt pašreiz notiekošās svarīgāko lietu izmeklēšanas, lai apliecinātu ES iedzīvotājiem, ka tiesības uz datu aizsardzību ES ir īstenojams tiesības; norāda, ka vienas pieturas aģentūras mehānisma panākumi ir atkarīgi no laika un darba, ko DAI var veltīt atsevišķu pārrobežu lietu izskatīšanai un sadarbībai EDAK, un ka politiskās gribas un resursu trūkums tieši ietekmē to, cik lielā mērā šis mehānisms var pienācīgi darboties;

21. konstatē dalībvalstu norādījumu neatbilstību EDAK vadlīnijām; norāda, ka valstu DAI var atšķirīgi interpretēt VDAR, tādējādi dalībvalstīs izraisot tās atšķirīgu piemērošanu; norāda, ka šī situācija uzņēmumiem rada ne vien ģeogrāfiskas priekšrocības, bet arī trūkumus; mudina Komisiju izvērtēt, vai valstu administratīvās procedūras traucē panākt pilnīgu

Ceturtdiena, 2021, 25 marts

sadarbības efektivitāti, kā paredzēts VDAR 60. pantā, kā arī tās efektīvu īstenošanu; aicina DAI ar EDAK palīdzību censties izstrādāt konsekventu interpretāciju un norādījumus; jo īpaši aicina EDAK noteikt kopējās administratīvās procedūras pamatelementus sūdzību izskatīšanai pārrobežu lietās, īstenojot sadarbību, kas izveidota saskaņā ar 60. pantu; mudina to darīt, izdodot norādījumus par vienotiem izmeklēšanas un lēmumu pieņemšanas termiņiem; aicina EDAK stiprināt konsekvences mehānismu un noteikt, ka tas ir obligāts visiem vispārējās piemērošanas jautājumiem vai visiem gadījumiem ar pārrobežu ietekmi, lai novērstu, ka katra DAI pieņem nesaskaņotas pieejas un lēmumus, jo tas apdraudētu vienādu VDAR interpretāciju un piemērošanu; uzskata, ka šāda vienota interpretācija, piemērošana un norādījumi veicinās digitālā vienotā tirgus izveidi un sekmīgu īstenošanu;

22. aicina EDAK pirms sanāksmēm publicēt sanāksmju darba kārtību un sniegt sabiedrībai un Parlamentam detalizētākus sanāksmju kopsavilkumus;

### ***Sadrumstalotība VDAR īstenošanā***

23. pauž nožēlu par to, ka dalībvalstu izmantotās neobligātās specifiskāciju klauzulas (piemēram, apstrāde sabiedrības interesēs vai apstrāde, ko veic publiskās iestādes, pamatojoties uz dalībvalsts tiesību aktiem, un bērnu vecums piekrišanas sniegšanai) ir traucējušas panākt datu aizsardzības pilnīgu saskaņošanu un likvidēt neatbilstīgos tirgus nosacījumus ES uzņēmumiem, un pauž bažas, ka tas var paaugstināt VDAR īstenošanas izmaksas; aicina EDAK nākt klajā ar norādījumiem par to, kā risināt jautājumu par neobligāto specifiskāciju klauzulu atšķirīgo īstenošanu dalībvalstīs; aicina Komisiju izmantot savas pilnvaras iejaukties gadījumos, kad dalībvalstu valsts līmeņa pasākumi, darbības un lēmumi grauj VDAR garu, mērķi un tekstu, lai novērstu iedzīvotāju aizsardzības nevienlīdzību un tirgus izkropļojumus; šajā ziņā uzsver, ka dalībvalstis attiecībā uz vecāku piekrišanu ir pieņēmušas atšķirīgu vecuma diapazonu; tāpēc aicina Komisiju un dalībvalstis novērtēt šīs sadrumstalotības ietekmi uz bērnu darbībām un viņu aizsardzību tiešsaistē; uzsver, ka dalībvalsts valsts tiesību aktu un VDAR tiesību normu kolīziju gadījumā noteicošiem vajadzētu būt VDAR noteikumiem;

24. pauž nopietnas bažas par to, ka dažu dalībvalstu publiskās iestādes ļaunprātīgi izmanto VDAR, lai ierobežotu žurnālistus un nevalstiskās organizācijas; pilnībā piekrīt Komisijai, ka datu aizsardzības noteikumi nedrīkstētu ietekmēt vārda un informācijas brīvības īstenošanu, jo īpaši radot atturošu ietekmi vai interpretējot to kā līdzekli, ar ko izdarīt spiedienu uz žurnālistiem, lai atklātu to informācijas avotus; tomēr pauž vilšanos, ka Komisija joprojām nav pabeigusi novērtējumu par to, kā saglabāt līdzsvaru starp tiesībām uz personas datu aizsardzību un tiesībām uz vārda un informācijas brīvību, kā izklāstīts VDAR 85. pantā; aicina Komisiju bez liekas kavēšanās šajā ziņā pabeigt valsts tiesību aktu izvērtējumu un izmantot visus pieejamos instrumentus, tostarp pārkāpuma procedūras, lai nodrošinātu, ka dalībvalstis ievēro VDAR, un ierobežot jebkādu datu aizsardzības satvara sadrumstalotību;

### ***Integrēta datu aizsardzība***

25. aicina uzraudzības iestādes novērtēt 25. panta par integrētu datu aizsardzību pēc noklusējuma īstenošanu, jo īpaši nolūkā nodrošināt tehniskos un operatīvos pasākumus, kas vajadzīgi, lai īstenotu datu minimizēšanas un izmantošanas mērķa ierobežojuma principus, un noteikt, kā šis noteikums ir ietekmējis datu apstrādes tehnoloģiju ražotājus; atzinīgi vērtē to, ka EDAK 2020. gada oktobrī pieņēma vadlīnijas Nr. 04/2019 par 25. pantu attiecībā uz integrētu datu aizsardzību pēc noklusējuma, lai palīdzētu panākt šo jēdzienu juridisko noteiktību; aicina uzraudzības iestādes novērtēt arī 25. panta 2. punktā paredzēto noklusējuma iestatījumu pareizu īstenošanu, jo īpaši, kā to veic lielākie tiešsaistes pakalpojumu sniedzēji; iesaka EDAK pieņemt vadlīnijas, lai noteiktu, ar kādiem īpašiem nosacījumiem un kādos gadījumos (gadījumu kategorijās) IKT ražotāji saskaņā ar 4. panta 7. punktu ir uzskatāmi par pārziņiem tādā nozīmē, ka tie nosaka apstrādes līdzekļus; norāda, ka datu aizsardzībā joprojām lielā mērā izmanto manuālas darbības un patvaļīgi noteiktus formātus un to sadrumstalo nesaderīgas sistēmas; aicina EDAK izstrādāt vadlīnijas, kas palīdzētu praksē īstenot datu aizsardzības prasības, tostarp pamatnostādnes attiecībā uz datu aizsardzības ietekmes novērtējumiem (35. pants), integrētu datu aizsardzību un datu aizsardzību pēc noklusējuma (25. pants), datu subjektiem paredzētu informāciju (12.–14. pants), datu subjektu tiesību īstenošanu (15.–18., 20.–21. pants) un apstrādes darbību reģistriem (30. pants); aicina EDAK nodrošināt, ka šādas vadlīnijas ir vienkārši piemērojamas un nodrošina arī iespēju izmantot mašīnas-mašīnas sakarus starp datu subjektiem, pārziņiem un

Ceturtdiena, 2021, 25 marts

DAI (automatizēta datu apstrāde); aicina Komisiju, cieši saskaņojot ar EDAK, izstrādāt 12. panta 8. punktā minētās mašīnlasāmās ikonās datu subjektu informēšanai; mudina EDAK un uzraudzības iestādes izmantot pilnīgi visu 21. panta 5. punkta potenciālu attiecībā uz tiesību iebilst īstenošanu ar automatizētiem līdzekļiem;

### **Vadlīnijas**

26. aicina EDAK saskaņot datu aizsardzības prasību īstenošanu praksē, izstrādājot vadlīnijas, cita starpā attiecībā uz nepieciešamību novērtēt riskus, kas saistīti ar datu apstrādes informācijas sniegšanu datu subjektiem (12.–14. pants), datu subjektu tiesību īstenošanu (15.–18., 20.–21. pants) un pārskatatbildības principa īstenošanu; aicina EDAK izdot vadlīnijas, kurās klasificēti dažādi profilēšanas likumīgas izmantošanas gadījumi atbilstīgi riskiem, ko tie rada datu subjektu tiesībām un brīvībām, kā arī sniegti piemērotu tehnisko un organizatorisko pasākumu ieteikumi un skaidri iezīmēti nelikumīgas lietošanas gadījumi; aicina EDAK pārskatīt 2014. gada 10. aprīļa 29. panta darba grupas atzinumu Nr. 05/2014 par anonimizācijas metodēm un izveidot nepārprotamu kritēriju sarakstu, lai panāktu anonimizāciju; mudina EDAK precizēt datu apstrādi cilvēkresursu vajadzībām; ņem vērā EDAK secinājumu, ka būtu jāsauglabā VDAR paredzētā nepieciešamība novērtēt riskus, kas saistīti ar datu apstrādi, jo datu subjektu riski nav saistīti ar datu pārziņu lielumu; prasa labāk izmantot mehānismu, saskaņā ar kuru Komisija var pieprasīt EDAK konsultāciju par jautājumiem, uz kuriem attiecas VDAR;

27. norāda, ka Covid-19 pandēmija ir uzskatāmi parādījusi — ir vajadzīgi skaidri DAI un EDAK norādījumi par VDAR atbilstīgu īstenošanu un izpildi sabiedrības veselības politikā; šajā ziņā atgādina Pamatnostādnes 03/2020 par veselības datu apstrādi zinātniskās pētniecības nolūkos saistībā ar Covid-19 pandēmiju un Pamatnostādnes 04/2020 par atrašanās vietas datu un kontaktu izsekošanas rīku izmantošanu saistībā ar Covid-19 pandēmiju; aicina Komisiju, veidojot kopējo Eiropas veselības datu telpu, nodrošināt pilnīgu atbilstību VDAR;

### **Starptautiskas personas datu plūsmas un sadarbība**

28. uzsver, ka ir svarīgi atļaut personas datu brīvas plūsmas starptautiskā līmenī, nepazeminot VDAR garantēto aizsardzības līmeni; atbalsta Komisijas praksi datu aizsardzību un personas datu plūsmas skatīt atsevišķi no tirdzniecības nolīgumiem; uzskata, ka starptautiskā sadarbība datu aizsardzības jomā un attiecīgo noteikumu saskaņotība ar VDAR uzlabos savstarpējo uzticēšanos, veicinās tehnisko un juridisko problēmu izpratni un visbeidzot atvieglos pārrobežu datu plūsmas, kam ir izšķiroša nozīme starptautiskajā tirdzniecībā; atzīst, ka uzņēmumiem, kuri veic datu apstrādes darbības ES, kā arī trešo valstu jurisdikcijās, jo īpaši ASV, ir jāievēro pretrunīgas juridiskās prasības;

29. uzsver, ka lēmumiem par aizsardzības līmeņa pietiekamību nebūtu jābūt politiskiem, bet gan juridiskiem; mudina turpināt centienus veicināt globāla tiesiskā regulējuma izveidi, lai nodrošinātu datu nosūtīšanu, pamatojoties uz VDAR un Eiropas Padomes Konvenciju 108+; turklāt norāda, ka ieinteresētās personas uzskata — attiecībā uz šādām datu plūsmām lēmumi par aizsardzības līmeņa pietiekamību ir svarīgs instruments, jo, viņuprāt, tie nav papildu nosacījumi vai atļaujas; tomēr uzsver, ka līdz šim lēmumi par aizsardzības līmeņa pietiekamību ir pieņemti tikai par deviņām valstīm, lai gan daudzas citas valstis datu aizsardzības jomā nesen ir pieņēmušas jaunus tiesību aktus, kuros ir VDAR līdzīgi noteikumi un principi; norāda, ka līdz šim vēl neviens vienots mehānisms, kas garantē komerciālu vai personas datu nosūtīšanas likumīgumu starp ES un ASV, nav izturējis apstrīdēšanu Eiropas Savienības Tiesā (EST);

30. atzinīgi vērtē pirmo ES un Japānas divpusējo lēmumu par aizsardzības līmeņa pietiekamību, kas ir radījis pasaulē lielāko brīvu un drošu datu plūsmu zonu; tomēr aicina Komisiju ņemt vērā visus jautājumus, ko Parlaments izvirzīja šā instrumenta pirmajā pārskatīšanā, un pēc iespējas drīzāk publikot rezultātus, jo pārskatītajam variantam vajadzēja būt pieņemtam līdz 2021. gada janvārim;

31. aicina Komisiju publicēt kritēriju kopumu, kas izmantots, lai noteiktu, vai kāda trešā valsts sniedz "būtībā līdzvērtīgu" aizsardzības līmeni tam, kāds noteikts Eiropas Savienībā, jo īpaši attiecībā uz piekļuvi tiesiskās aizsardzības līdzekļiem un valdības piekļuvi datiem; prasa nodrošināt, ka efektīvi tiek piemēroti un ievēroti VDAR 48. panta noteikumi

**Ceturtdiena, 2021, 25 marts**

attiecībā uz datu nosūtīšanu vai izpaušanu, kas saskaņā ar Savienības tiesību aktiem nav atļauta, jo īpaši attiecībā uz trešo valstu iestāžu pieprasījumiem piekļūt personas datiem Savienībā, un aicina EDAK sniegt norādījumus un izpildīt šos noteikumus, tostarp attiecībā uz personas datu nosūtīšanas mehānismu novērtēšanu un izstrādi;

32. aicina Komisiju pieņemt deleģētos aktus, lai noteiktu prasības, kas jāņem vērā attiecībā uz 42. panta 1. punktā minētajiem datu aizsardzības sertifikācijas mehānismiem, lai veicinātu to piemērošanu, kā arī datu starptautiskai nosūtīšanai piemērojamas juridiski saistošas un īstenojamas trešās valsts datu pārziņa vai apstrādātāja saistības piemērot atbilstīgas garantijas, tostarp attiecībā uz datu subjektu tiesībām, kā minēts 46. panta 2. punkta f) apakšpunktā;

33. atkārtoti pauž, ka masveida uzraudzības programmas, kas ietver datu vākšanu lielā apmērā, liedz konstatēt aizsardzības līmeņa pietiekamību; mudina Komisiju, izvērtējot lēmumus par aizsardzības līmeņa pietiekamību, kā arī pašreiz notiekošajās un turpmākajās sarunās vienmēr piemērot EST secinājumus lietās *Schrems I*<sup>(5)</sup>, *II*<sup>(6)</sup> un *Privacy International & al* (2020. gads)<sup>(7)</sup>; atgādina, ka VDAR 49. pantā paredzētās atkāpes īpašās situācijās būtu jā saglabā tikai izņēmuma gadījumos; šajā ziņā atzinīgi vērtē EDAK un DAI vadlīnijas un aicina tās nodrošināt šādu atkāpju piemērošanas un uzraudzības konsekventu interpretāciju atbilstīgi EDAK Pamatnostādnēm 02/2018;

34. aicina DAI un Komisiju sistemātiski izvērtēt, vai trešās valstīs datu aizsardzības noteikumi tiek piemēroti praksē saskaņā ar ES Tiesas judikatūru;

35. mudina Komisiju nekavējoties publicēt savu pārskatu par lēmumiem par aizsardzības līmeņa pietiekamību, kas pieņemti saskaņā ar 1995. gada direktīvu; uzsver — ja nav pieņemts lēmums par aizsardzības līmeņa pietiekamību, datu nosūtīšanai starptautiskā mērogā visbiežāk izmanto līguma standartklauzulas (SCC); atzīmē, ka ES Tiesa apstiprināja Lēmuma 2010/87/ES par SCC<sup>(8)</sup> spēkā esamību, vienlaikus prasot novērtēt, kādu aizsardzības līmeni nodrošina datiem, kurus nosūta uz trešo valsti, kā arī šīs trešās valsts tiesību sistēmas aspektus, kas attiecas uz publisko iestāžu piekļuvi nosūtītajiem personas datiem; mudina Komisiju ātrāk pabeigt darbu SCC atjaunināšanai attiecībā uz starptautisko datu nosūtīšanu, lai maziem un vidējiem uzņēmumiem (MVU) starptautiskā līmenī nodrošinātu vienlīdzīgus konkurences apstākļus; atzinīgi vērtē Komisijas publicēto SCC projektu un nodomu padarīt SCC lietotājdraudzīgākas un novērst apzinātās pašreiz spēkā esošo standartu nepilnības;

36. atgādina EDAK Pamatnostādnes 1/2019 par rīcības kodeksiem un uzraudzības struktūrām saskaņā ar Regulu (ES) 2016/679; atzīst, ka šo instrumentu patlaban izmanto maz, lai gan tas nodrošina atbilstību VDAR, ja to izmanto kopā ar juridiski saistošām un īstenojamām trešās valsts datu pārziņa vai apstrādātāja saistībām piemērot atbilstīgas garantijas; uzsver, ka šis instruments varētu sniegt labāku atbalstu MVU un nodrošināt lielāku juridisko noteiktību par starptautisko datu nosūtīšanu dažādās nozarēs;

**Turpmākie es tiesību akti**

37. uzskata, ka, esot tehnoloģiski neitrāla, GDPR nodrošina stabili tiesisko regulējumu jaunām tehnoloģijām; tomēr uzskata, ka ir jā dara vairāk, lai ar īpašu regulējumu risinātu tādas plašākas digitalizācijas problēmas kā monopolu situācijas un ietekmes nelīdzsvarotība un rūpīgi izvērtētu VDAR saikni ar ikvienu jaunu likumdošanas iniciatīvu un tādējādi

<sup>(5)</sup> Tiesas 2015. gada 6. oktobra spriedums lietā C-362/14 *Maximilian Schrems* pret *Data Protection Commissioner*, ECLI:EU:C:2015:650.

<sup>(6)</sup> Tiesas 2020. gada 16. jūlija spriedums lietā C-311/18 *Data Protection Commissioner* pret *Facebook Ireland Limited and Maximilian Schrems*, ECLI:EU:C:2020:559.

<sup>(7)</sup> Spriedumi lietā C-623/17 *Privacy International*, kā arī apvienotajās lietās C-511/18, *La Quadrature du Net* un citi, C-512/18 *French Data Network* un citi un C-520/18 *Ordre des barreaux francophones et germanophones* un citi.

<sup>(8)</sup> Komisijas 2010. gada 5. februāra Lēmums 2010/87/ES par līguma standartklauzulām attiecībā uz personas datu pārsūtīšanu trešās valstīs reģistrētiem apstrādātājiem saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 95/46/EK, kas grozīts ar Komisijas Īstenošanas lēmumu (2016. gada 16. decembris) (ES) 2016/2297 (OV L 39, 12.2.2016., 5. lpp.).

Ceturtdiena, 2021, 25 marts

nodrošinātu konsekvenci un novērstu juridiskas nepilnības; atgādina Komisijai pienākumu nodrošināt, ka tiesību aktu priekšlikumiem, jo īpaši attiecībā uz datu pārvaldību, datu aktu, digitālo pakalpojumu aktu un mākslīgo intelektu, ir jāatbilst VDAR un Tiesībaizsardzības direktīvai<sup>(9)</sup>; uzskata, ka galīgajos dokumentos, ko līdztiesīgie likumdevēji pieņem iestāžu sarunās, pilnībā ir jāievēro datu aizsardzības tiesību aktu kopums; tomēr pauž nožēlu par to, ka tiesību aktu priekšlikumos Komisija pati ne vienmēr ievēro konsekventu pieeju attiecībā uz datu aizsardzību; uzsver, ka norāde uz VDAR piemērošanu vai piebilde “neskarot VDAR” automātiski nenodrošina priekšlikuma atbilstību VDAR; aicina Komisiju apspriesties ar Eiropas Datu aizsardzības uzraudzītāju (EDAU) un EDAK, ja tiesību akts pēc priekšlikumu pieņemšanas ietekmēs cilvēku tiesību un brīvību aizsardzību saistībā ar personas datu apstrādi; turklāt aicina Komisiju, sagatavojot priekšlikumus vai ieteikumus, tomēr apspriesties ar EDAK, lai nodrošinātu datu aizsardzības noteikumu konsekvenci visā Savienībā, un vienmēr veikt ietekmes novērtējumu;

38. norāda, ka profilēšana, lai gan VDAR 22. pantā ir atļauta, ievērojot stingrus un konkrētus nosacījumus, tiek izmantota aizvien biežāk, jo, izsekojot cilvēku darbības tiešsaistē, var gūt padziļinātu priekšstatu par viņu psiholoģiju un privāto dzīvi; norāda — tā kā, izmantojot profilēšanu, var ietekmēt lietotāju uzvedību, personas datu vākšana un apstrāde saistībā ar digitālo pakalpojumu izmantošanu būtu jāierobežo tikai līdz tādām apjomam, kas vajadzīgs, lai sniegtu pakalpojumu un izrakstītu lietotājiem rēķinus; aicina Komisiju attiecībā uz sensitīvu kategoriju personas datiem ierosināt stingrus tiesību aktus datu aizsardzības jomā nozarēs, kurās tas vēl nav izdarīts; prasa panākt stingru VDAR īstenošanu attiecībā uz personas datu apstrādi;

39. prasa nostiprināt patērētāju iespējas, lai viņi varētu pieņemt apzinātus lēmumus par jauno tehnoloģiju izmantošanas ietekmi uz privātumu, un nodrošināt godīgu un pārredzamu datu apstrādi, sniedzot viegli lietojamus risinājumus VDAR paredzētās piekrišanas sniegšanai un atsaukšanai attiecībā uz savu personas datu apstrādi;

### ***Tiesībaizsardzības direktīva***

40. pauž bažas par to, ka datu aizsardzības noteikumi, ko izmanto tiesībaizsardzības nolūkos, ļoti lielā mērā neatbilst jaunizveidotajām pilnvarām tiesībaizsardzības jomā; tāpēc aicina Komisiju Tiesībaizsardzības direktīvu izvērtēt pirms direktīvā paredzētā termiņa un izvērtēšanas rezultātu publikot;

### ***E-privātuma regula***

41. pauž nopietnas bažas par E-privātuma direktīvas<sup>(10)</sup> īstenošanas trūkumu dalībvalstīs, ņemot vērā izmaiņas, ko radīja VDAR; aicina Komisiju paātrināt savu izvērtējumu un uzsākt pārkāpuma procedūras pret tām dalībvalstīm, kuras nav pienācīgi īstenojušas E-privātuma direktīvu; pauž nopietnas bažas par to, ka vairākus gadus ieilgusi e-privātuma reforma rada ES juridiskās vides sadrumstalotību, kas kaitē uzņēmumiem un iedzīvotājiem; atgādina, ka E-privātuma regula<sup>(11)</sup> tika izstrādāta, lai papildinātu un konkretizētu VDAR un pielīdzinātu to VDAR piemērošanas sākumam; uzsver, ka, veicot e-privātuma noteikumu reformu, nav jāpazemina pašreizējais aizsardzības līmenis, kas nodrošināts VDAR un E-privātuma direktīvā; pauž nožēlu par to, ka Padomei bija vajadzīgi vairāki gadi, lai beidzot pieņemtu savu nostāju sarunās par E-privātuma regulas priekšlikumu, toties Parlaments savu nostāju sarunās pieņēma 2017. gada oktobrī; atgādina, ka, papildinot VDAR, ir svarīgi atjaunināt 2002. un 2009. gada e-privātuma noteikumus, lai uzlabotu iedzīvotāju pamattiesību aizsardzību un juridisko noteiktību uzņēmumiem;

<sup>(9)</sup> Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva (ES) 2016/680 (2016. gada 27. aprīlis) par fizisku personu aizsardzību attiecībā uz personas datu apstrādi, ko veic kompetentās iestādes, lai novērstu, izmeklētu, atklātu noziedzīgus nodarījumus vai sauktu pie atbildības par tiem vai izpildītu kriminālsodus, un par šādu datu brīvu apriti, ar ko atceļ Padomes Pamatlēmumu 2008/977/TI (OV L 119, 4.5.2016., 89. lpp.).

<sup>(10)</sup> Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2002/58/EK (2002. gada 12. jūlijs) par personas datu apstrādi un privātās dzīves aizsardzību elektronisko komunikāciju nozarē (OV L 201, 31.7.2002., 37. lpp.).

<sup>(11)</sup> Priekšlikums Eiropas Parlamenta un Padomes Regulai par privātās dzīves neaizskaramību un personas datu aizsardzību elektronisko sakaru jomā un ar ko atceļ Direktīvu 2002/58/EK (COM(2017)0010).

Ceturtdiena, 2021, 25 marts

o

o o

42. uzdod priekšsēdētājam šo rezolūciju nosūtīt Komisijai, Eiropadomei, valdībām un dalībvalstu parlamentiem, Eiropas Datu aizsardzības kolēģijai un Eiropas Datu aizsardzības uzraudzītājam.

---



Ceturtdiena, 2021. gada 25. marts

P9\_TA(2021)0112

**2019. un 2020. gada ziņojumi par Albāniju****Eiropas Parlamenta 2021. gada 25. marta rezolūcija par Komisijas 2019. un 2020. gada ziņojumiem par Albāniju (2019/2170(INI))**

(2021/C 494/12)

*Eiropas Parlaments,*

- ņemot vērā Stabilizācijas un asociācijas nolīgumu starp Eiropas Kopienām un to dalībvalstīm, no vienas puses, un Albānijas Republiku, no otras puses <sup>(1)</sup>,
- ņemot vērā Eiropadomes 2018. gada 28. jūnija secinājumus, Padomes 2019. gada 18. jūnija secinājumus un Eiropadomes 2019. gada 17. un 18. oktobra secinājumus, ar ko atlika lēmumu pieņemšanu par pievienošanās sarunu sākšanu ar Albāniju un Ziemeļmaķedoniju,
- ņemot vērā Eiropadomes locekļu 2020. gada 26. marta kopīgo paziņojumu par pievienošanās sarunu sākšanu ar Albāniju un Ziemeļmaķedoniju, ar ko tika apstiprināti Padomes 2020. gada 25. marta secinājumi par paplašināšanos un stabilizācijas un asociācijas procesu,
- ņemot vērā Komisijas 2020. gada 5. februāra paziņojumu “Uzlabot pievienošanās procesu — ticama ES perspektīva Rietumbalkāniem” (COM(2020)0057),
- ņemot vērā Eiropadomes 2003. gada 19. un 20. jūnija secinājumus un Saloniku darba kārtību Rietumbalkānu valstīm,
- ņemot vērā Komisijas 2019. gada 29. maija paziņojumu “2019. gada paziņojums par ES paplašināšanās politiku” (COM(2019)0260), kam pievienots Komisijas dienestu darba dokuments “2019. gada ziņojums par Albāniju” (SWD(2018)0215),
- ņemot vērā Komisijas 2020. gada 6. oktobra paziņojumu “2020. gada paziņojums par ES paplašināšanās politiku” (COM(2020)0660), kam pievienots Komisijas dienestu darba dokuments “2020. gada ziņojums par Albāniju” (SWD(2018)0354),
- ņemot vērā Komisijas 2020. gada 24. jūlija paziņojumu “ES 2020.–2025. gada rīcības plāns attiecībā uz šaujamoču nelikumīgu tirdzniecību” (COM(2020)0608),
- ņemot vērā Komisijas 2020. gada 29. aprīļa paziņojumu “Atbalsts Rietumbalkāniem cīņā pret Covid-19 un augšupejai laikposmā pēc pandēmijas” (COM(2020)0315),
- ņemot vērā Berlīnes procesa ietvaros 2020. gada 10. novembrī Sofijā notikušo ES un Rietumbalkānu samitu,
- ņemot vērā Eiropadomes 2014. gada 26.–27. jūnija secinājumus, kas ietvēra lēmumu piešķirt Albānijai ES kandidātvalsts statusu,
- ņemot vērā 2020. gada 25. novembra rezolūciju “Mediju brīvības stiprināšana: žurnālistu aizsardzība Eiropā, naida runa, dezinformācija un platformu nozīme” <sup>(2)</sup>,
- ņemot vērā 2019. gada 24. oktobra rezolūciju par pievienošanās sarunu ar Ziemeļmaķedoniju un Albāniju sākšanu <sup>(3)</sup>,
- ņemot vērā Komisijas 2020. gada 6. oktobra paziņojumu “Ekonomikas un investīciju plāns Rietumbalkāniem” (COM(2020)0641),

<sup>(1)</sup> OV L 107, 28.4.2009., 166. lpp.

<sup>(2)</sup> Pieņemtie teksti, P9\_TA(2020)0320.

<sup>(3)</sup> Pieņemtie teksti, P9\_TA(2019)0050.

**Ceturtdiena, 2021, 25 marts**

- ņemot vērā ES un Rietumbalkānu 2018. gada 17. maija samita Sofijas deklarāciju un tai pievienoto Sofijas prioritāšu programmu,
  - ņemot vērā Zagrebas deklarāciju, par ko panākta vienošanās ES un Rietumbalkānu augstākā līmeņa sanāksmē, kura 2020. gada 6. maijā norisinājās videokonferences formātā,
  - ņemot vērā ODIHR (Eiropas Drošības un sadarbības organizācijas (EDSO) Demokrātisku iestāžu un cilvēktiesību biroja) Vēlēšanu novērošanas misijas 2019. gada 5. septembra galīgo ziņojumu par Albānijas Republikas 2019. gada 30. jūnija vietējā līmeņa vēlēšanām un Venēcijas komisijas un EDSO/ODIHR 2020. gada 11. decembra kopīgo atzinumu par 2020. gada 30. jūlija grozījumiem Albānijas konstitūcijā un par grozījumiem vēlēšanu kodeksā,
  - ņemot vērā Demokrātijas atbalsta un vēlēšanu koordinācijas grupas 2021. gada darba programmu,
  - ņemot vērā Parlamenta 2020. gada 19. jūnija ieteikumu Padomei, Komisijai un Komisijas priekšsēdētājas vietniekam / Savienības augstajam pārstāvim ārlietās un drošības politikas jautājumos par Rietumbalkāniem pēc 2020. gada samita <sup>(4)</sup>,
  - ņemot vērā vairāk nekā 20 Eiropas Parlamenta deputātu 2020. gada 8. decembra kopīgo paziņojumu par Ziemeļmaķedonijas un Albānijas pievienošanās sarunām,
  - ņemot vērā iepriekšējās rezolūcijas par Albāniju,
  - ņemot vērā Reglamenta 54. pantu,
  - ņemot vērā Ārlietu komitejas ziņojumu (A9-0041/2021),
- A. tā kā paplašināšanās ir viens no ES efektīvākajiem ārpolitikas instrumentiem, jo tas palīdz vērst plašumā Savienības pamatvērtības proti, cilvēka cieņas, brīvības, demokrātijas un tiesiskuma ievērošanu, miera veicināšanu un cilvēktiesību ievērošanu;
- B. tā kā Albānija ir turpinājusi neatlaidīgi strādāt virzībā uz ES, lielākoties izpildot ES izvirzītos nosacījumus pirmās starpvadību konferences rīkošanai;
- C. tā kā tiesiskums ir svarīgs kritērijs, lai novērtētu kandidātvalsts progresu ES pievienošanās virzienā;
- D. tā kā Albānijai ir jāturpina gūt panākumus demokrātisko iestāžu un procedūru konsolidēšanā, nodrošinot savu tiesu iestāžu pienācīgu darbību, cīnoties pret korupciju un aizsargājot plašsaziņas līdzekļu brīvību un minoritāšu tiesības;
- E. tā kā, lai īstenotu konsekventus centienus attiecībā uz galvenajām reformām Albānijā, ir vajadzīga visu ieinteresēto personu kopīga iesaistīšanās;
- F. tā kā uz nopelniem balstītas izredzes Albānijai kļūt par dalībvalsti ir pašas Savienības politiskajās, drošības un ekonomiskajās interesēs, tā kā vajadzīgo reformu kvalitātei un valsts mērķtiecībai attiecībā uz tām būtu jānosaka pievienošanās grafiks;
- G. tā kā ES paplašināšanās un demokrātijas progress, tiesiskums un labklājība Rietumbalkānos palīdz stiprināt drošību un stabilitāti Rietumbalkānu reģionā, kurā ietilpst Albānija;
- H. tā kā 2021. gada 25. aprīlī Albānijā notiks vispārējās vēlēšanas un tā kā nav pilnībā īstenoti EDSO/ODIHR ieteikumi;
- I. tā kā Komisija 2020. gada 1. jūlijā iesniedza Albānijas sarunu programmas projektu,
- J. tā kā pašreizējā pandēmija ir skaidri parādījusi, ka ES un Rietumbalkāniem ir jāturpina kopā risināt kopīgas problēmas;

<sup>(4)</sup> Pieņemtie teksti, P9\_TA(2020)0168.

Ceturtdiena, 2021, 25 marts

- K. tā kā Albānijai vēl ir jāatgūstas no plašajiem zaudējumiem, ko radījuši 2019. gada 26. novembra zemestrīce un Covid-19 pandēmija, jāveicina sava gatavība civilajai aizsardzībai un reaģēšanai uz katastrofām, kā arī jāsekmē sagatavošanās, lai pievienotos Savienības civilās aizsardzības mehānismam;
- L. tā kā ES ir mobilizējusi piešķirumus 115 miljonu EUR apmērā atjaunošanai un rekonstrukcijai pēc zemestrīcēm — kā daļu no tās solītā 400 miljonu EUR atbalsta;
- M. tā kā Albānijas ekonomiku ir smagi skārusi Covid-19 pandēmija un vīrusa izplatības novēršanas pasākumi negatīvi ietekmē valsts budžetu;
- N. tā kā ES ir mobilizējusi 3,3 miljardus EUR cīņai ar Covid-19 pandēmiju Rietumbalkānos, tostarp 38 miljonus EUR tūlītējam atbalstam veselības aprūpes nozarei, 467 miljonus EUR veselības aprūpes sistēmu noturības palielināšanai un pandēmijas sociālekonomiskās ietekmes mazināšanai, 750 miljonus EUR makrofinansālās palīdzības veidā, 385 miljonus EUR privātā sektora atbalstīšanai un reaktivizēšanai un 1,7 miljardus EUR Eiropas Investīciju bankas preferenciālu aizdevumu veidā;
- O. tā kā ES ir mobilizējusi 51 miljonu EUR, lai palīdzētu Albānijai pārvarēt Covid-19, un darījusi pieejamu makrofinansālo palīdzību līdz pat 180 miljonu EUR apmērā;
- P. tā kā ES ir Albānijas lielākais tirdzniecības partneris un lielākais līdzekļu devējs un tā kā šī valsts ir kopš 2007. gada saņēmusi no ES pirmspievienošānās finansējumu 1,25 miljardu EUR apmērā;
- Q. tā kā ekonomikas un investīciju plāns (EIP) Rietumbalkāniem sekmēs reģiona ilgtermiņa atveseļošanu pēc Covid-19 pandēmijas un atbalstīs ekonomikas attīstību un reformas;
- R. tā kā Albānijas pilsoņiem kopš 2010. gada decembra ir bijusi iespēja bez vīzas ceļot Šengenas zonā;
- S. tā kā Albānijas pilsoņiem kopš 2015. gada ir iespējams piedalīties studentu, mācībbspēku un jauniešu apmaiņā programmas "Erasmus+" ietvaros;
- T. tā kā ES saglabā nelokāmu apņēmību atbalstīt Albānijas stratēģisko izvēli par integrāciju ES, balstoties uz tiesiskumu un labām kaimiņattiecībām;
- U. tā kā Albānija, pateicoties tās centieniem sekmēt reģionālo sadarbību un labas kaimiņattiecības, arī turpmāk ir uzticams ārpolitikas partneris,
1. atzinīgi vērtē Albānijas skaidro stratēģisko virzību un apņemšanos attiecībā uz ES integrāciju, kas izpaužas kā labas kaimiņattiecības un ar pievienošanās saistīto reformu pastāvīga īstenošana; šajā saistībā atzinīgi vērtē Eiropadomes 2020. gada 26. marta paziņojumu par pievienošanās sarunu sākšanu ar Ziemeļmaķedoniju un Albāniju; uzsver integrācijas procesa kā reformu katalizatora būtisko nozīmi un atzinīgi vērtē Albānijas iedzīvotāju pausto atbalstu;
  2. uzskata, ka konferencē par Eiropas nākotni gan valdības, gan pilsoniskās sabiedrības līmenī būtu pienācīgi jāiekļauj un aktīvi jāiesaista Albānijas un citu Rietumbalkānu valstu pārstāvji, tostarp jaunieši;
  3. atbalsta to, lai tiktu nekavējoties sasaukta pirmā starpvaldību konference, kad būs pilnībā izpildīti Eiropadomes paredzētie nosacījumi un kad Padome būs pieņēmusi sarunu programmu; atgādina, ka Albānija ir kandidātvalsts kopš 2014. gada un ka kopš 2018. gada Komisija iesaka uzsākt pievienošanās sarunas;
  4. atgādina par pievienošanās sarunu pārveides raksturu un norāda, ka pievienošanās procesa ticamības panākšanai ir jāsasniedz starpposma mērķrādītāji, kurus atspoguļo progress ES dalības virzienā; atgādina, ka sāncensī tiecas apdraudēt turpmāku integrāciju un Rietumbalkānu valstu politisko stabilitāti;
  5. uzskata, ka galvenā sarunu vedēja un sarunu grupas iecelšana, kā arī rīcības plāna pieņemšana, lai pievērstos Padomes 2020. gada marta secinājumos izvirzītajām prioritātēm, apliecina skaidru politisko apņemšanos turpināt virzīt ES integrācijas procesu;

**Ceturtdiena, 2021, 25 marts**

6. uzsver, ka progress virzībā uz pievienošanās saskaņā ar pārskatīto paplašināšanās metodiku ir atkarīgs no ilgstošām, padziļinātām un neatgriezeniskām reformām visās pamatjomās, sākot no tiesiskuma, demokrātisku iestāžu un valsts pārvaldes efektīvas darbības, kā arī ekonomikas; šajā saistībā atgādina, cik svarīga nozīme ir tiesu reformai un cīņas pastiprināšanai pret korupciju un organizēto noziedzību, līdzās labām kaimiņattiecībām un reģionālajai sadarbībai;

7. mudina Albānijas iestādes pastiprināt centienus stiprināt politisko dialogu un valsts demokrātisko iestāžu darbību, vienlaikus uzlabojot plašsaziņas līdzekļu plurālisma un pilsoniskās sabiedrības gaisotni;

**Demokrātijas institūciju darbība**

8. mudina politiskos līderus Albānijā radīt uzticības gaisotni, palielinot pārredzamību un pārvarot dialoga trūkumu, un pauž nopietnas bažas par polarizēto politisko klimatu un ilgtspējīgas partiju sadarbības trūkumu, kas joprojām kavē demokrātisko procesu; atgādina par konstruktīva politiskā dialoga nozīmīgumu, lai virzītu reformu procesu un gūtu tālākus panākumus Albānijas iestāžu normālas demokrātiskas darbības nodrošināšanā;

9. atgādina, ka politiskie spēki ir kopīgi atbildīgi par to, lai atstātu pagātnē savstarpējas apsūdzības, vienpusējus lēmumus un boikotēšanu, tā vietā izmantojot pozitīvus piemērus par centieniem panākt vienprātību, piemēram, par 2020. gada 5. jūnija vienošanos par vēlēšanu reformu;

10. aicina Albānijas valsts iestādes rīkoties pārredzami un īstenot labu pārvaldības praksi; uzsver, ka ir svarīgi ar proaktīviem pasākumiem laikus un sakārtoti darīt informāciju pieejamu pilsoniskajai sabiedrībai, plašsaziņas līdzekļiem un plašākai sabiedrībai, it sevišķi ja tā attiecas uz sabiedrībai ļoti svarīgiem jautājumiem, piemēram, aktuālo veselības ārkārtas situāciju;

11. uzsver, ka vispārējām vēlēšanām 2021. gada 25. aprīlī būs izšķiroši svarīga nozīme, lai konsolidētu un atjaunotu valsts demokrātiskās procedūras un struktūras un sasniegtu augstāku politiskās stabilitātes līmeni; uzsver, ka brīvām un godīgām vēlēšanām ir fundamentāla nozīme ES integrācijai;

12. pauž bažas par apgalvojumiem par vēlēšanu balsu pirkšanu un atgādina, ka kriminālvajāšana par to ir ietverta nosacījumos, ko Padome izvirzīja 2020. gada 25. martā; uzsver, ka ir svarīgi nodrošināt, lai sagatavošanās 2021. gada vēlēšanām notiktu pārredzami un iekļaujoši; norāda, ka visiem politiskajiem spēkiem, valsts sektora struktūrām, pilsoniskajai sabiedrībai un plašsaziņas līdzekļiem ir kopīgs pienākums nodrošināt, lai vēlēšanu kampaņa būtu pārredzama, ticama un objektīva, un bez dezinformācijas, iebiedēšanas un nepatiesām apsūdzībām;

13. uzsver, ka ir svarīgi īstenot 2020. gada jūlijā kodificētos vēlēšanu reformas pasākumus, kas atbilst EDSO/ODIHR un Eiropas Padomes ieteikumiem; uzsver, ka ir svarīgi pilnībā un savlaicīgi īstenot Venēcijas komisijas un EDSO/ODIHR 2020. gada decembra kopīgo atzinumu; atzinīgi vērtē 2020. gada 5. jūnija vienošanās pozitīvo rezultātu, ar kuru tiek īstenoti daži no EDSO/ODIHR ieteikumiem; norāda, ka to neizmantoja par pamatu un ka, neraugoties uz atkārtotiem starptautiskiem aicinājumiem sagaidīt Venēcijas komisijas atzinumu, turpmāki pasākumi ir veikti bez plašas partiju vienprātības, kā rezultātā Albānijas parlaments 2020. gada oktobrī pieņēma apstrīdētos Vēlēšanu kodeksa grozījumus;

14. uzsver nepieciešamību pastiprināt Albānijas parlamenta iesaistīšanos ES integrācijas procesā, vēl vairāk uzlabojot tā likumdošanas, pārraudzības un budžeta kontroles spējas, lai nodrošinātu tiesību aktu saskaņošanu ar ES *acquis*;

15. mudina Albāniju uzlabot starpvaldību koordināciju, paātrināt decentralizāciju administratīvi teritoriālās reformas ietvaros, veicināt sabiedriskās apspriešanās vietējā līmenī un sekmēt valsts pārvaldes reformu;

**Tiesiskums**

16. atgādina, ka tiesu iestāžu reformā ir ārkārtīgi svarīgi aizsargāt tiesiskumu un stabili un konsekventi izvirzīt apsūdzības augsta līmeņa korupcijas gadījumos; uzteic progresu, kas panākts, īstenojot visaptverošu tiesu sistēmas reformu, kuras pamatā ir vēl nepieredzēts pārbaudes process un attiecīgo iestāžu un specializēto struktūru izveide, un aicina paātrināt šīs procedūras, lai panāktu reālu pāreju uz atbildīgu, neatkarīgu un darbojošos tiesu sistēmu, kas ir priekšnoteikums pirmās starpvaldību konferences rīkošanai;

Ceturtdiena, 2021, 25 marts

17. uzsver, ka Albānijai ir jāizstrādā stratēģiskāka pieeja tiesu sistēmas reformai, kas risinātu pieaugošā neizskatīto lietu apjoma problēmu; aicina nodrošināt tiesu sistēmā augstus pārredzamības standartus un no jauna aktivizēt tādas instrumentus kā tiešsaistes datubāzes, kuras iepriekš darbojās; atzinīgi vērtē jauno Konstitucionālās tiesas locekļu iecelšanu, ar kuru tika atjaunota tās darbotiespēja, un mudina Albānijas iestādes ātri pabeigt iecelšanas procesu, atjaunojot Konstitucionālās tiesas spēju pilnībā un efektīvi darboties; uzsver, ka ir jānodrošina arī apelācijas tiesu nepārtraukta darbība un pienācīga nodrošināšana ar personālu;

18. atzinīgi vērtē to, ka Augstā tiesa ir atguvusi savu spēju darboties un ka tā ir izskatījusi vairāk nekā tūkstoš lietu, un mudina to panākt turpmāku progresu papildu tiesnešu iecelšanā, lai sasniegtu darbotiespēju pilnā apmērā un ievērojami samazinātu neizskatīto lietu skaitu, kas nav ilgtspējīgs;

19. pauž gandarījumu par to, ka ir izveidots Valsts izmeklēšanas birojs, ka tā direktore pilda savus pienākumus un ka pašlaik tiek pieņemti darbā izmeklēšanas darbinieki;

20. uzsver nepieciešamību Albānijā apkarot korupciju visos sabiedrības, valdības un pārvaldes līmeņos; pauž bažas par pašreizējo praksi, kas ļauj valsts policijai saņemt privātus ziedojumus un sponsorēšanu; ar bažām atzīmē, ka korupcijas apsūdzības joprojām iedragā sabiedrības uzticēšanos valdībai un demokrātiskām iestādēm kopumā;

21. uzsver, ka ir jānodrošina tiesu iestāžu, tiesībsardzības un korupcijas apkarošanas iestāžu efektīva darbība, sadarbība un finansiālā un operatīvā neatkarība, nodrošinot pienācīgus finanšu, tehniskos un cilvēkresursus; uzsver, ka ir svarīgi nodrošināt reālus rezultātus neatkarīgu un objektīvu izmeklēšanu veidā, lai īstenotu sekmīgu kriminālvajāšanu saistībā ar augsta profila noziegumiem, tostarp korupciju;

22. atzinīgi vērtē pretkorupcijas struktūru izveidi un norāda uz panākto progresu pretkorupcijas tiesību aktos; atzīst, ka jaunizveidotā Īpašā pretkorupcijas un organizētās noziedzības apkarošanas struktūra (SPAK) veic padziļinātas izmeklēšanas un ka korupcijas un organizētās noziedzības apkarošanas tiesas izvirza apsūdzības; uzsver, ka ir jāsaģlabā to neatkarība, lai efektīvi un proaktīvi cīnītos pret nesodāmību un augsta līmeņa korupciju;

23. aicina visās ministrijās ātri pieņemt un īstenot konkrētus integritātes plānus, kā paredzēts starpnozaru stratēģijā korupcijas novēršanai un šīs stratēģijas īstenošanas rīcības plānā; atgādina, ka ir jāuzlabo pārredzamība un politisko partiju finansējuma uzraudzība saskaņā ar grozīto likumu par politisko partiju finansējumu; atzīmē, ka ir svarīgi efektīvi īstenot Albānijas Augstākās valsts revīzijas iestādes ieteikumus;

24. norāda, ka pieaug proaktīva izmeklēšana, kriminālvajāšana un galīgie notiesājošie spriedumi, kas vērsti pret nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanu, kuru rezultātā notiek sistemātiska noziedzīgi iegūti līdzekļu iesaldēšana un konfiskācija, un aicina vēl vairāk pastiprināt kriminālvajāšanu un galīgos notiesājošos spriedumus šajās lietās saskaņā ar tiesu iestāžu neatkarības, pienācīga procesa un taisnīgas tiesas principiem; uzsver lielās nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanas problēmas, jo īpaši celtniecības un nekustamā īpašuma nozarēs;

25. atzinīgi vērtē pasākumus, kas veikti, lai uzlabotu tiesību aktus un mehānismus cīņai pret nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanu un terorisma finansēšanu, un aicina veikt turpmākus pasākumus, kuru mērķis ir ātri īstenot Finanšu darījumu darba grupas rīcības plānu, jo īpaši attiecībā uz ēnu ekonomikas samazināšanu;

26. uzsver, ka ir svarīgi Albānijai turpināt censties un sistēmiski uzlabot cilvēku kontrabandas, šaujammieroču un viltotu preču nelikumīgas tirdzniecības, kā arī kibernetikas un terorisma draudu apkarošanu;

27. aicina Albāniju vēl vairāk pastiprināt tās visaptverošos un stingros centienus, lai likvidētu vietējos un starptautiskos noziedzīgos tīklus un izskaustu narkotiku ražošanu un tirdzniecību, balstoties uz ievērojamiem centieniem, ko tā ir veikusi pēdējos gados; atzinīgi vērtē valsts pastiprināto sadarbību ar Eiropoli un ES dalībvalstu tiesībsardzības iestādēm, kas ir novedusi pie vairākām sekmīgām liela mēroga tiesībsardzības operācijām, tostarp īstenojot priekšzīmīgu sadarbību starp Albānijas un Itālijas iestādēm kopējās izmeklēšanas grupas aizbildnībā; mudina Albānijas iestādes ātri pabeigt Albānijas koordinācijas prokurora norīkošanu darbā Eiropas Savienības Aģentūrā tiesu iestāžu sadarbībai krimināllietās (Eurojust); iesaka Albānijai pieņemt jaunu stratēģiju un rīcības plānu par narkotikām, cita starpā novērst tiesību aktu neesību narkotisko vielu prekursoru jomā;

Ceturtdiena, 2021, 25 marts

### **Pamattiesības**

28. pauž atbalstu iekļaujošai politikai un aicina panākt progresu, pieņemot pasākumus, lai efektīvi aizsargātu visu cilvēku pamatbrīvības un tiesības, īpašu uzmanību pievēršot sievietēm, bērniem, personām ar invaliditāti, etniskajām minoritātēm un LGBTIK+ personām;

29. atzinīgi vērtē to, ka Albānija ir iecēlusi novērotāju ES Pamattiesību aģentūrā (*FRA*), un mudina iestādes pilnībā izmantot *FRA* zināšanas, lai Albānijas tiesību aktus un praksi saskaņotu ar ES *acquis* un ES standartiem;

30. atzinīgi vērtē diskriminācijas novēršanas valsts tiesību aktu atjaunināšanu un aicina iestādes pastiprināt centienus saistībā ar stabilu diskriminācijas novēršanas tiesību aktu pieņemšanu; mudina iestādes nodrošināt nauda runas un nauda noziegumu, tostarp antisemitisma, efektīvu novēršanu un saukšanu pie atbildības par tiem;

31. norāda, ka Albānijas 2016.–2020. gada valsts rīcības plāna LGBTI jautājumos termiņš ir beidzies, un aicina valdību izstrādāt jaunu rīcības plānu, izmantojot pārredzamu un iekļaujošu apspriešanos ar pilsonisko sabiedrību, un nodrošināt pienācīgus resursus tā īstenošanai; aicina Albānijas iestādes sekmēt LGBTIK+ personu pieņemšanu sabiedrībā, jo šīs personas joprojām regulāri saskaras ar diskrimināciju un nauda runu; atzinīgi vērtē lēmumu izskaust nepieņemamo “pārveidošanas terapiju”, tādējādi stiprinot tiesības uz dzimumidentitāti un dzimuma pašizpausmi;

32. mudina iestādes nodrošināt, ka attiecīgajām struktūrām, piemēram, Ombuda birojam, Diskriminācijas novēršanas komisāra birojam un Tiesību uz informāciju un datu aizsardzības komisāra birojam, tiek nodrošināti pietiekami resursi un ka to attiecīgie ieteikumi tiek sistemātiski īstenoti; uzsver, ka šajos amatos būtu jāieceļ tikai tādas personas, par kuru neatkarību un profesionālismu nav ne mazāko šaubu;

33. aicina izveidot efektīvu mehānismu Covid-19 pandēmijas pastiprinātās ar dzimumu saistītas vardarbības, tostarp uzņēmējdarbības, vardarbības ģimenē un vardarbības pret bērniem novēršanai un aizsargāt un atbalstīt tās upurus, kā arī efektīvi un iedarbīgi saukt pie atbildības vainīgos;

34. atgādina par savu aicinājumu Albānijai nodrošināt nediskriminējošu piekļuvi sabiedriskajiem pakalpojumiem un veikt turpmākus uzlabojumus attiecībā uz personu ar invaliditāti, romu, ēģiptiešu un citu etnisko minoritāšu izglītību, nodarbinātības līmeni un dzīves un veselības apstākļiem; atzinīgi vērtē 2019. gada Poznaņas Deklarāciju par romu integrāciju ES paplašināšanās procesā; mudina iestādes turpināt īstenot romu integrācijas politiku saskaņā ar ES stratēģisko satvaru romu jautājumos;

35. mudina ātri pieņemt atlikušos piecus iekšējos normatīvos aktus, lai nodrošinātu, ka tiek pilnībā īstenots 2017. gada Ietvarlikums par nacionālo minoritāšu aizsardzību un saistītajām tiesībām uz pašidentifikāciju, minoritāšu valodu izmantošanu, ja nepieciešams, vietējā administratīvajā līmenī un tiesības uz kopizglītību minoritāšu valodās; aicina Albāniju aizsargāt un popularizēt savu nacionālo minoritāšu kultūras mantojumu, valodas un tradīcijas un nodrošināt īpašu plašsaziņas līdzekļu telpu valsts un vietējos plašsaziņas līdzekļos minoritāšu valodās;

36. šajā sakarā atzinīgi vērtē to, ka 2021. gada rudenī tiks pieņemts likums par tautas skaitīšanu, un aicina Albāniju veikt visus nepieciešamos pasākumus, lai to efektīvi īstenotu, tostarp sagatavojot anketu un rokasgrāmatu, kas aptver visas atzītās minoritāšu grupas;

37. aicina Albāniju nodrošināt, lai minoritāšu grupām būtu vienlīdzīgas iespējas un atbilstīga pārstāvība politiskajā dzīvē, valsts pārvaldē un tiesu iestādēs;

38. aicina Albāniju panākt turpmāku progresu īpašuma reģistrācijas, īpašumtiesību atjaunošanas un kompensācijas tiesību konsolidācijas pasākumos, īstenojot likumu par pārejas posma īpašumtiesību procedūrām (galvenokārt — pārredzami veicinot īpašumu reģistrācijas procesu) un pabeidzot visaptverošu zemes sektora reformu, tostarp minoritāšu apgabalos;

39. atzinīgi vērtē Albānijas centienus veicināt iecietību un reliģisko saskaņu un novērst aizspriedumus un diskrimināciju, tostarp antisemitismu, kā apliecina Starptautiskās Holokausta piemiņas alianses formulētās antisemitisma definīcijas pieņemšana parlamentā, tādējādi kļūstot par pirmo valsti, kur vairākums iedzīvotāju ir musulmaņi un kura atzīst šo formulējumu; aicina turpināt centienus nodrošināt, ka tiek ievērota vārda brīvība un ticības vai reliģijas brīvība;



Ceturtdiena, 2021, 25 marts

40. aicina iestādes nodrošināt pulcēšanās brīvību kā pamattiesības, ievērojot proporcionalitātes principu, tostarp ārkārtas situācijās vai dabas katastrofas situācijās; uzsver šajā saistībā sniegtos ombuda ieteikumus;
41. norāda, ka ir svarīgi izskatīt apgalvojumus par policijas amatpārkāpumiem un izmeklēt nesamērīgu spēka lietošanu un saukt pie atbildības par to, arī saistībā ar Covid-19 pandēmiju; atgādina, ka ir jāizskauž slikta izturēšanās pret aizdomās turētajiem un ieslodzītajiem;
42. atgādina par iestāžu pienākumu nodrošināt patvēruma meklētājiem pienācīgu procesu saskaņā ar Albānijas starptautiskajām saistībām un pienācīgi risināt bēgļu, patvēruma meklētāju un migrantu vajadzības, vienlaikus palielinot gatavību migrācijas plūsmu iespējamam pieaugumam un uzlabojot sadarbību ar dalībvalstu iestādēm; aicina palielināt spējas apstrādāt patvēruma pieprasījumus un izmeklēt paziņotos gadījumus par atgriešanas procedūru pārkāpšanu, tostarp cilvēktiesību pārkāpumiem;
43. uzsver, ka robežu aizsardzība un pārrobežu noziedzības novēršanai jābūt prioritārai un tā ir jāveic, pilnībā ievērojot pamattiesības, kas noteiktas piemērojamos starptautiskajos un reģionālajos tiesību aktos un principos; atzinīgi vērtē pirmās pilnvērtīgās apvienotās operācijas — kopīgi ar Eiropas Robežu un krasta apsardzes aģentūru (*Frontex*) uzsākšanu ārpus Eiropas Savienības;
44. uzsver, ka Albānijas ieguldījums Eiropas Savienības ārējo robežu aizsardzībā ir ļoti svarīgs, un aicina ES pastiprināt atbalstu robežu aizsardzībai šajā reģionā, kā arī apmierināt Albānijas iestāžu vajadzības, kas strādā ar bēgļiem, patvēruma meklētājiem un migrantiem;
45. atzinīgi vērtē Albānijas iestāžu centienus un mudina tās izmantot stingru pieeju, lai novērstu, izmeklētu, sauktu pie atbildības un sodītu par cilvēku tirdzniecību un tās upuru, kuru vidū ir bērni un citas neaizsargātas grupas, ekspluatāciju, kā arī lai palielinātu reintegrācijas dienestu skaitu un nodrošinātu liecinieku aizsardzību;
46. atzinīgi vērtē notiekošos pasākumus un aicina panākt turpmāku progresu, ievērojami samazinot neatbilstīgu migrāciju un nepamatotu patvēruma pieteikumu no Albānijas valstspiederīgajiem skaitu, tostarp nepavadītu nepilngadīgo ierašanos ES dalībvalstīs; atzīmē, ka Albānija joprojām atbilst vīzu režīma liberalizācijas kritērijiem;

### **Pilsoniskā sabiedrība un plašsaziņas līdzekļi**

47. uzsver nepieciešamību uzlabot apstākļus pilsoniskās sabiedrības darbībai Albānijā un mudina iestādes lēmumu pieņemšanas procesā dažādos pārvaldības līmeņos nodrošināt jēgpilnas, savlaicīgas un reprezentatīvas konsultācijas un uzlabot tiesisko un fiskālo regulējumu, tādējādi pilnveidojot nevalstiskā sektora finansiālo ilgtspēju;
48. uzsver pilsoniskās sabiedrības organizāciju līdzdalības nozīmi regulārās konsultācijās par sabiedrības darbību, kas ļauj pilsoņiem piedalīties valsts lietās;
49. uzsver nepieciešamību uzlabot apstākļus un radīt vidi, kas veicina valsts iestāžu pārskatatbildību un kontroli, jo īpaši sadarbojoties ar pilsonisko sabiedrību un žurnālistiem, nodrošinot tiesu iestāžu pieejamību un juridisko noteiktību; pauž nopietnas bažas par satraucošajiem apgalvojumiem, ka dezinformācija ir ierasts līdzeklis, ko izmanto pret pētnieciskajiem žurnālistiem, pilsoniskās sabiedrības aktīvistiem un citiem, kas cenšas panākt, lai sauktu pie atbildības ietekmīgus dalībniekus;
50. ar bažām norāda uz progresa trūkumu vārda brīvības jomā un šķēršļiem, kas traucē pienācīgi darboties neatkarīgajiem plašsaziņas līdzekļiem;
51. atgādina, cik svarīgi ir nodrošināt kvalitatīvu žurnālistiku un palielināt medijpratību, lai nodrošinātu, ka Albānijā darbojas demokrātija, un cīnītos pret dezinformāciju, naida runu un viltus ziņām; aicina Eiropas Ārējās darbības dienestu (EĀDD) un Komisiju uzlabot koordināciju un vērsties pret dezinformāciju un hibrīddraudiem — kuru mērķis ir graut ES perspektīvu —, stratēģiskāk uzsverot ES nozīmi Rietumbalkānu iedzīvotājiem, un mudina tos veicināt uz Balkānu valstīm orientēta izcilības centra izveidi dezinformācijas apkarošanai;
52. aicina ierosināt iniciatīvas, lai veicinātu plašsaziņas līdzekļu vidi, kurā nav ārējas ietekmes un kura sekmē profesionālu plašsaziņas līdzekļu rīcību, ietverot pētniecisko žurnālistiku;

**Ceturtdiena, 2021, 25 marts**

53. uzsver, ka ir jāstiprina valsts un privāto plašsaziņas līdzekļu pašregulācija, ētikas standarti, neatkarība, objektivitāte, finansiālā ilgtspēja un informācijas kvalitāte un ka ir jāuzlabo plašsaziņas līdzekļu īpašumtiesību, finansējuma un valsts reklāmas pārredzamība; aicina veikt pasākumus, lai nodrošinātu pārredzamību attiecībā uz plašsaziņas līdzekļu apraides sabiedrību īpašumtiesībām; atzīmē, ka ir jāuzlabo plašsaziņas līdzekļu darba un sociālie nosacījumi, lai nodrošinātu kvalitatīvu žurnālistiku;

54. nosoda pret žurnālistiem vērsto vardarbību, iebiedēšanu, nomelnošanas kampaņas un netiešo politisko un finansiālo spiedienu, kas nopietni ierobežo plašsaziņas līdzekļu brīvību, izraisa pašcenzūru un būtiski grauj centienus atklāt noziedzību un korupciju; aicina iestādes uzsākt izmeklēšanu par nesenantiem vardarbības gadījumiem pret žurnālistiem un viņu nepamatoto apcietināšanu un nekavējoties reaģēt uz ziņojumiem par to, ka policija, iespējams, īsteno vardarbību pret aizmūrētajiem reportieriem;

55. atzinīgi vērtē iestāžu apņemšanos atsaukt ierosināto grozījumu projektu plašsaziņas līdzekļu likumā un pilnībā īstenot Venēcijas komisijas 2020. gada 19. jūnija ieteikumus par visiem turpmākajiem priekšlikumiem; atkārtoti pauž bažas par sākotnēji ierosinātajiem pasākumiem tā dēvētajā “neslavas celšanas novēršanas tiesību aktu kopumā” un norāda, ka jebkāda plašsaziņas līdzekļu un komunikācijas tiesību aktu pārskatīšana būtu jāveic pārredzamā un iekļaujošā veidā, nodrošinot, ka tiek uzklautas pilsoniskās sabiedrības balsis un viedokļi, lai uzlabotu plašsaziņas līdzekļu brīvību un neatkarīgo žurnālistu darba vidi;

***Sociālekonomiskās reformas***

56. mudina Albānijas valdību par prioritāti noteikt pasākumus, kuru mērķis ir mazināt Covid-19 pandēmijas ietekmi uz veselību un sociālekonomisko ietekmi, īpašu uzmanību pievēršot marginalizētām un neaizsargātām grupām, piemēram, romiem, ēģiptiešiem, LGBTIK+ kopienai, cilvēkiem ar invaliditāti un vientuļajiem vecākiem, vienlaikus veicot turpmākus pasākumus, lai uzlabotu dažādošanu, konkurētspēju un digitalizāciju, palielinātu sociālā dialoga reprezentativitāti un risinātu problēmu, kas attiecas uz plaši izplatīto neoficiālo ekonomiku;

57. atgādina, ka ilgtspējīga izaugsme ir atkarīga no endēmiskas korupcijas izskaušanas, pārredzamības uzlabošanas, juridiskās noteiktības un efektivitātes, godīgas konkurences un administratīvo procedūru vienkāršošanas;

58. mudina Albānijas iestādes stiprināt sociālās aprūpes segumu un uzlabot piekļuvi sociālajiem un veselības aprūpes pakalpojumiem, it sevišķi neaizsargātām grupām, lai samazinātu nabadzības un sociālās atstumtības risku;

59. aicina pastiprināt konkrētus pasākumus demogrāfiskās lejupslīdes un intelektuālā darbaspēka emigrācijas novēršanai, izmantojot aktīvu darba tirgus politiku, kas risina prasmju neatbilstības problēmu un samazina ilgtermiņa bezdarbu, it sevišķi jauniešu un marginalizētāko grupu vidū; uzsver, ka ir svarīgi radīt ilgtspējīgas ilgtermiņa darba iespējas jauniešiem, veicinot pieejamu, kvalitatīvu un iekļaujošu izglītību un risinot problēmas, kas attiecas uz mājokļiem; aicina Albānijas valdību uzlabot piekļuvi internetam un tā pieejamību cenas ziņā, tostarp izglītības vajadzībām;

60. atzinīgi vērtē pozitīvās tendences sieviešu līdzdalībā politikā un aicina veikt papildu pasākumus, lai novērstu dzimumu nelīdzsvarotību, vīriešu un sieviešu darba samaksas atšķirības un diskrimināciju darbavietā;

61. mudina iestādes pastiprināt centienus izskaust bērnu darbu visā neoficiālajā sektorā un veicināt saukšanu pie atbildības par vardarbību pret bērniem;

62. uzsver, ka ir jāuzlabo pamanāmība un informācija attiecībā uz ES atbalstu un Savienības finansējumu Albānijā; šajā saistībā atgādina par izpildes bonusu saskaņā ar Pirmspievienošanās palīdzības instrumentu Ziemeļmaķedonijai un Albānijai un it sevišķi par ievērojamo atbalstu, ko ES ir sniegusi Rietumbalkāniem Covid-19 pandēmijas apkarošanā;

63. atzinīgi vērtē Komisijas centienus stratēģiskāk veikt ieguldījumus Rietumbalkānos, izmantojot tam paredzētu EIP; uzsver, ka jebkādam investīcijām ir jāatbilst Parīzes nolīguma mērķiem un ES dekarbonizācijas mērķrādītājam; atzīst EIP nozīmi, atbalstot ilgtspējīgus savienojumus, cilvēkkapitālu, konkurētspēju un iekļaujošu izaugsmi, kā arī stiprinot reģionālo

Ceturtdiena, 2021, 25 marts

un pārrobežu sadarbību; aicina nodrošināt atbilstīgu līdzfinansējumu un vēl vairāk uzlabot ES finansējuma pārredzamību un pamanāmību; uzsver, ka Albānijas kontekstā finansējums ir jākoncentrē uz notiekošo demokrātisko pāreju un cīņu pret demogrāfisko lejupslīdi un intelektuālā darbaspēka emigrāciju;

### **Vide, enerģētika un transports**

64. atgādina, ka vēl ir jāpieliek ievērojamas pūles, lai sasniegtu energoefektivitātes, piegādes drošības, emisiju samazināšanas, atjaunojamās enerģijas un tās dažādošanas mērķus, pārkārtojoties uz ilgtspējīgu enerģētiku, siltumapgādi un transportu;

65. mudina Albāniju dažādot enerģijas ražošanu, nodrošināt ekonomiski piemērotus un videi nekaitīgus ieguldījumus darbībās ar hidroenerģijas izmantošanu un palielināt rentablus ieguldījumus vēja un Saules enerģijas avotos; mudina valdību līdz minimumam samazināt ietekmi uz bioloģisko daudzveidību, pārtraucot hidroenerģijas attīstīšanu aizsargājamās teritorijās, it sevišķi pie Valbonas un Vjosas upēm, un pēc iespējas ātrāk izveidot Vjosas nacionālo parku, kas stiepsies visas upes garumā, kā ir ticis paziņots; uzsver, ka ir jāuzlabo ietekmes uz vidi novērtējums, stratēģiskais ietekmes uz vidi novērtējums un procedūru pārredzamība visās ekoloģiski jutīgās nozarēs un jāpastiprina kriminālvajāšana par noziegumiem pret vidi; uzsver, ka ir svarīgi uzlabot Albānijas stratēģiju attiecībā uz kodolenerģiju, kodoldrošību un aizsardzību pret starojumu; atgādina, ka Albānijas tiesību akti vēl ir pilnībā jāsaskaņo ar Padomes Direktīvu 2013/59/Euratom (2013. gada 5. decembris), ar ko nosaka drošības pamatstandartus aizsardzībai pret jonizējošā starojuma radītajiem draudiem;

66. mudina iestādes nodrošināt pilnīgu atbilstību Enerģētikas kopienas līgumam, tostarp nodrošinot Albānijas elektroenerģijas biržas darbību, turpinot tirgus atvēršanu, nodrošinot sadales sistēmu operatoru funkcionālu atsaisti un nodrošinot elektroenerģijas tirgu sasaisti; uzsver nesen iedarbinātā Adrijas jūras cauruļvada un pārveidotās Vloras termoelektrostacijas gaidāmā savienojuma devumu reģionālajā energoapgādes drošībā; atgādina, ka ir jāpabeidz elektroenerģijas tirgus reforma un jāiedarbina *Bitola-Elbasan* elektroenerģijas starpsavienojums ar Ziemeļmaķedoniju;

67. aicina turpināt progresu stratēģisko transporta tīklu stiprināšanā saskaņā ar Eiropas transporta tīkla (TEN-T) tiesisko regulējumu, turpināt darbu pie maģistrāles “*Blue Highway*” Albānijas posmiem, pabeigt dzelzceļa nozares reformas un panākt turpmāku progresu attiecībā uz Tirānas-Podgoricas-Duresi dzelzceļa savienojumu;

68. pauž nopietnas bažas par konkrētiem ekonomikas projektiem Albānijā, kas ir radījuši kaitējumu videi aizsargājamās teritorijās; uzsver, ka ekoloģiski jutīgu tūrisma un enerģētikas infrastruktūras projektu plānošana un būvniecība ir jāveic kā daļa no plašas valsts mēroga apspriešanās ar pilsonisko sabiedrību un vietējām kopienām pirms jebkādu lēmumu pieņemšanas, un tiem ir jāatbilst starptautiskajām un ES normām par ietekmes novērtējumiem un vides aizsardzību;

69. mudina Albānijas iestādes izstrādāt valsts enerģētikas stratēģiju, kas garantē pilnīgu atbilstību Parīzes nolīgumam, attiecīgajām ES klimata politikas nostādņēm, dekarbonizācijas mērķiem un oglekļa cenu noteikšanas instrumentiem saskaņā ar Eiropas zaļo kursu un politiskajām saistībām, kas noteiktas 2020. gada Sofijas deklarācijā; aicina Albānijas iestādes nekavējoties pieņemt klimata pārmaiņu likumprojektu un likumu un lēmumu par siltumnīcefekta gāzu emisiju uzraudzīšanu un ziņošanu; pieprasa ātrāk pabeigt integrētā nacionālā enerģētikas un klimata plāna projektu, lai to varētu izskatīt Enerģētikas kopienas Sekretariāts;

70. aicina īstenot turpmākus centienus lauksaimniecības un lauku attīstības jomā; uzskata, ka ir svarīgi izveidot stabilu sistēmu apspriedēm starp politikas veidotājiem un dažādām interešu grupām lauku apgabalos; uzsver, ka ir jāattīsta moderna, ekoloģiska un klimatam nekaitīga mazā un vidējā lauksaimniecība, kas nodrošina iztiku lauksaimniekiem un aizsargā Albānijas dabas resursus un biodaudzveidību;

71. atgādina, ka Albānijai par prioritāti jānosaka jaunās nacionālās atkritumu apsaimniekošanas stratēģijas 2020.–2035. gadam īstenošana un integrētas reģionālās atkritumu apsaimniekošanas sistēmas izveide, kā arī pārstrādes veicināšana, bīstamo atkritumu apglabāšanas vietu slēgšana, saskaņošana ar ES standartiem, jo īpaši attiecībā uz

Ceturtdiena, 2021, 25 marts

sadedzināšanu, un atmežošanas un jūras plastmasas piesārņojuma novēršana; vērš uzmanību uz Adrijas jūras piesārņotību un to, ka bieži tiek izmesti atkritumi, ko aiznes jūras straumes; uzsver nepieciešamību pastiprināt ūdens kvalitātes monitoringu un notekūdeņu attīrīšanas spējas un stiprināt to aģentūru spējas, kuras ir atbildīgas par vidi un aizsargājamām teritorijām;

### **Reģionālā sadarbība un ārpolitika**

72. atzinīgi vērtē Albānijas nepārtrauktos centienus veicināt labas kaimiņattiecības un reģionālo integrāciju; uzsver, ka ir svarīgi veikt turpmākus pasākumus, lai veicinātu izlīgumu ar kaimiņvalstīm un reģionālo sadarbību, kuras pamatā vajadzētu būt ES pamatvērtību ievērošanai un kopīgai nākotnei Eiropas Savienībā;

73. aicina radīt jaunas iespējas augsta līmeņa politikajam un politikas dialogam ar Rietumbalkānu valstīm, organizējot regulārus ES un Rietumbalkānu samitus un uzturot pastiprinātu ministru saziņu, lai stiprinātu paplašināšanās procesa politiskās līdzdalības iesaisti un nodrošinātu stingrāku vadību un augsta līmeņa iesaisti, kā paredz arī pārskatītā paplašināšanās metodika;

74. atzinīgi vērtē konstruktīvos pasākumus, lai atrisinātu vēl risināmos divpusējos jautājumus, tostarp Grieķijas un Albānijas kopīgo apņemšanos nodot jūras zonu robežu noteikšanu Starptautiskajai tiesai;

75. atzinīgi vērtē iekļaujošos pasākumus, kas veikti, lai padziļinātu reģionālo integrāciju, veicinātu savienojamību un personu brīvas pārvietošanās, preču, kapitāla un pakalpojumu brīvas aprites īstenošanu un sekmētu kopējo reģionālo tirgu;

76. atzinīgi vērtē Albānijas konstruktīvo lomu daudzpusējās iniciatīvās, tostarp — tai atrodoties Centrāleiropas Brīvās tirdzniecības nolīguma un EDSO vadībā;

77. atzinīgi vērtē Albānijas līdzdalību mini-Šengenas iniciatīvā, lai uzlabotu kaimiņattiecības un sniegtu jaunas iespējas Albānijas iedzīvotājiem un uzņēmumiem;

78. aicina visus politiskos līderus steidzami rīkoties, lai izveidotu Reģionālo komisiju faktu konstatēšanai par kara noziegumiem un citiem cilvēktiesību pārkāpumiem, kas izdarīti bijušās Dienvidslāvijas teritorijā no 1991. gada 1. janvāra līdz 2001. gada 31. decembrim (RECOM), un balstīties uz nozīmīgo darbu, ko paveikusi RECOM koalīcija; mudina politiskos līderus Rietumbalkānos veicināt reģionālo izlīgumu un atturēties no šo jautājumu izmantošanas iekšējās politiskajās cīņās;

79. atzinīgi vērtē to, ka Albānija turpina pilnībā ievērot kopējās ārpolitikas un drošības politikas lēmumus un deklarācijas, kas pieņemtas kopš 2012. gada, un uzteic tās aktīvo piedalīšanos ES krīzes pārvarēšanas misijās un operācijās, kā arī tās aktīvo devumu Eiropas Savienībai stratēģiski svarīgās NATO misijās; mudina Albāniju ievērot ES nostāju par Starptautiskās Krimināltiesas jurisdikciju;

80. uzsver, ka ES un ASV ir jāstiprina partnerība un koordinācija Rietumbalkānos, lai veicinātu būtiskas reformas un uzlabotu pārvaldību un izlīgumu; aicina EĀDD un Komisiju palielināt Albānijai atbalstu cīņā pret ļaunprātīgu iejaukšanos no tādām valstīm kā Krievija, Ķīna un Irāna; uzskata — paturot prātā augstāk minēto atbilstību un Albānijas pievienošanās ES procesu, Tirānai būtu vēl ciešāk jāsadarbojas ar ES un NATO dalībvalstīm drošības un aizsardzības jautājumos;

o

o o

81. uzdod priekšsēdētājam nosūtīt šo rezolūciju Eiropadomes priekšsēdētājam, Padomei, Komisijai, Komisijas priekšsēdētājas vietniekam / Savienības augstajam pārstāvim ārlietās un drošības politikas jautājumos, dalībvalstu valdībām un parlamentiem, kā arī Albānijas Republikas prezidentam, valdībai un parlamentam.

Ceturtdiena, 2021. 25. marts

P9\_TA(2021)0113

**2019. un 2020. gada ziņojumi par Kosovu****Eiropas Parlamenta 2021. gada 25. marta rezolūcija par Komisijas 2019. un 2020. gada ziņojumiem par Kosovu (2019/2172(INI))**

(2021/C 494/13)

*Eiropas Parlaments,*

- ņemot vērā Stabilizācijas un asociācijas nolīgumu (SAN), kurš stājās spēkā 2016. gada 1. aprīlī, starp Eiropas Savienību un Eiropas Atomenerģijas kopienu, no vienas puses, un Kosovu, no otras puses,
- ņemot vērā Eiropas reformu programmu (ERA) Kosovai, kas tika uzsākta 2016. gada 11. novembrī Prištinā, kā arī ERA 2 uzsākšanu 2020. gada oktobrī,
- ņemot vērā pamatnolīgumu ar Kosovu par dalību Savienības programmās, kurš ir spēkā kopš 2017. gada 1. augusta,
- ņemot vērā Saloniku Eiropadomes prezidentūras 2003. gada 19.–20. jūnija sanāksmes secinājumus,
- ņemot vērā ES un Rietumbalkānu 2018. gada 17. maija augstākā līmeņa sanāksmes Sofijas deklarāciju un tās “Sofijas prioritāšu programmu”,
- ņemot vērā ANO Drošības padomes 1999. gada 10. jūnija Rezolūciju Nr. 1244, Starptautiskās Tiesas (ST) 2010. gada 22. jūlija konsultatīvo atzinumu par to, vai vienpusējā Kosovai neatkarības pasludināšana atbilst starptautiskajām tiesībām, un ANO Ģenerālās asamblejas 2010. gada 9. septembra Rezolūciju Nr. 64/298, kurā atzīts šā ST atzinuma saturs un pausta atzinība ES gatavībai veicināt dialogu starp Serbiju un Kosovu,
- ņemot vērā 2013. gada 19. aprīļa pirmo vienošanos par principiem, ar ko pārvalda attiecību normalizēšanu starp Serbijas un Kosovai valdībām, 2015. gada 25. augusta nolīgumus un notiekošo ES veicināto dialogu attiecību normalizēšanai,
- ņemot vērā Padomes 2020. gada 11. jūnija Lēmumu (KĀDP) 2020/792, ar ko groza Vienoto rīcību 2008/124/KĀDP par Eiropas Savienības Tiesiskuma misiju Kosovā (EULEX KOSOVO), ar kuru misijas termiņu pagarināja līdz 2021. gada 14. jūnijam,
- ņemot vērā ANO ģenerālsēkretāra ziņojumus par ANO Pagaidu pārvaldes misijas Kosovā (UNMIK) darbību, tostarp jaunāko 2020. gada 31. marta ziņojumu, un 2018. gada 7. februāra ziņojumus par Kosovai bruņoto spēku (KFOR) darbībām,
- ņemot vērā 2014. gada 28. augustā uzsākto Berlīnes procesu,
- ņemot vērā ES un Kosovai Stabilizācijas un asociācijas parlamentārās komitejas (SAPK) līdzpriekšsēdētāju kopīgo paziņojumu pēc SAPK sestās sanāksmes, kas notika Strasbūrā 2019. gada 14. februārī,
- ņemot vērā Komisijas 2020. gada 5. februāra paziņojumu “Pievienošanās procesa uzlabošana — ticama ES perspektīva Rietumbalkāniem” (COM(2020)0057),
- ņemot vērā Padomes 2020. gada 5. jūnija secinājumus par ciešāku sadarbību ar Rietumbalkānu partneriem migrācijas un drošības jomā,
- ņemot vērā Komisijas 2019. gada 29. maija paziņojumu “2019. gada paziņojums par ES paplašināšanās politiku” (COM(2019)0260), kam pievienots Komisijas dienestu darba dokuments “2019. gada ziņojums par Kosovu” (SWD(2019)0216),
- ņemot vērā Komisijas 2020. gada 6. oktobra paziņojumu “2020. gada paziņojums par ES paplašināšanās politiku” (COM(2020)0660), kam pievienots Komisijas dienestu darba dokuments “2020. gada ziņojums par Kosovu” (SWD(2020)0356),

**Ceturtdiena, 2021, 25 marts**

- ņemot vērā Komisijas 2020. gada 6. oktobra paziņojumu “Ekonomikas un investīciju plāns Rietumbalkāniem” (COM(2020)0641) un Komisijas dienestu 2020. gada 6. oktobra darba dokumentu “Pamatnostādnes zaļās programmas Rietumbalkāniem īstenošanai” (SWD(2020)0223),
  - ņemot vērā Komisijas un Savienības Augstā pārstāvja ārlietās un drošības politikas jautājumos 2020. gada 8. aprīļa kopīgo paziņojumu par ES globālo atbildes reakciju uz Covid-19 (JOIN(2020)0011) un Komisijas 2020. gada 29. aprīļa paziņojumu “Atbalsts Rietumbalkāniem cīņā pret Covid-19 un augšupejai laikposmā pēc pandēmijas” (COM(2020)0315),
  - ņemot vērā Komisijas 2020. gada 21. aprīļa novērtējumu par Kosovas ekonomikas reformu programmu 2020.–2022. gadam (SWD(2020)0065) un Padomes 2020. gada 19. maija kopīgos secinājumus par ekonomikas un finanšu jautājumu dialogu starp ES, Rietumbalkānu valstīm un Turciju,
  - ņemot vērā ES vēlēšanu novērošanas misijas galīgo ziņojumu par 2019. gada 6. oktobrī notikušajām likumdošanas varas pirmstermiņa vēlēšanām Kosovā,
  - ņemot vērā Komisijas 2016. gada 4. maija priekšlikumu Eiropas Parlamenta un Padomes regulai, ar kuru groza Regulu (EK) Nr. 539/2001, ar ko izveido to trešo valstu sarakstu, kuru pilsoņiem, šķērsojot dalībvalstu ārējās robežas, ir jābūt vīzām, kā arī to trešo valstu sarakstu, uz kuru pilsoņiem šī prasība neattiecas (Kosova) (COM(2016)0277), kā arī Eiropas Parlamenta 2019. gada 28. marta normatīvo rezolūciju, ar ko pieņem nostāju pirmajā lasījumā <sup>(1)</sup>, pārņemot Komisijas priekšlikumu,
  - ņemot vērā iepriekšējās rezolūcijas par šo valsti,
  - ņemot vērā Eiropas Parlamenta 2020. gada 19. jūnija ieteikumu Padomei, Komisijai un Komisijas priekšsēdētājas vietniekam/ Savienības Augstajam pārstāvim ārlietās un drošības politikas jautājumos par Rietumbalkāniem pēc 2020. gada samita <sup>(2)</sup>,
  - ņemot vērā Zagrebas deklarāciju, par ko panākta vienošanās ES un Rietumbalkānu samitā, kas notika videokonferences formātā 2020. gada 6. maijā,
  - ņemot vērā Eiropas Parlamenta priekšsēdētāja un Rietumbalkānu valstu parlamentu vadības kopīgi sasauktās Eiropas Parlamenta un Rietumbalkānu valstu parlamentu priekšsēdētāju augstākā līmeņa sanāksmes 2020. gada 28. janvāra kopīgo deklarāciju,
  - ņemot vērā 2020. gada 10. novembrī notikušo ES un Rietumbalkānu samitu saistībā ar Berlīnes procesu,
  - ņemot vērā Reglamenta 54. pantu,
  - ņemot vērā Ārlietu komitejas ziņojumu (A9-0031/2021),
- A. tā kā Kosova, tāpat kā jebkura valsts, kas vēlas kļūt par ES dalībvalsti, ir jāvērtē pēc tās sasniegumiem kritēriju un kopīgu vērtību kopuma, kas ir pievienošanās priekšnoteikums, izpildē, īstenošanā un atbilstības nodrošināšanā un tā kā pievienošanās grafiku un virzību nosaka vajadzīgo reformu kvalitāte un nodošanās tām;
- B. tā kā Kosovai ir jāvērs uzmanība uz fundamentālām reformām, kam jānovērš strukturāli trūkumi tiesiskuma, pamattiesību, demokrātisku institūciju darbības un valsts pārvaldes reformas jomā, kā arī uz ekonomikas attīstību un konkurētspēju;
- C. tā kā Kosova turpina cīnīties ar politisku nestabilitāti, jo īpaši kopš likumdošanas varas pirmstermiņa vēlēšanām 2019. gada 6. oktobrī; tā kā pēc *Albin Kurti* vadītās valdības pastāvēšanas beigām izgaismojās vairākas strukturālas problēmas, tostarp ārējo rīcībspēku nesankcionēta iejaukšanās Kosovā valdības un Asamblejas darbā, Konstitucionālās tiesas neatkarība un skaidrības trūkums attiecībā uz likumību balsojumā par valdību;

<sup>(1)</sup> Pieņemtie teksti, P8\_TA(2019)0319.

<sup>(2)</sup> Pieņemtie teksti, P9\_TA(2020)0168.



Ceturtdiena, 2021, 25 marts

- D. tā kā transatlantisko rīcībspēku darbības pēdējā laikā nav bijušas saskaņotas un jaunā ASV administrācija sniegs jaunas — labākas sadarbības — iespējas;
- E. tā kā Kosova joprojām ir vienīgā Rietumbalkānu valsts, kuras pilsoņiem ir vajadzīga vīza, lai dotos uz Šengenas zonu, lai gan visi kritēriji vīzu režīma liberalizācijai bija izpildīti jau 2018. gadā;
- F. tā kā neoficiālā ekonomika Kosovā kavē ilgtspējīgas ekonomikas vispārēju attīstību valstī;
- G. tā kā Kosovai noteikti ir jāpastiprina centieni korupcijas un organizētās noziedzības apkarošanā un jāveido spēcīgas, koordinētas un neatkarīgas iestādes šo problēmu risināšanai;
- H. tā kā bijušais prezidents *Hashim Thaçi* atkāpās no amata 2020. gada 5. novembrī, lai stātos Kosovos specializēto palātu priekšā Hāgā par apsūdzībām kara noziegumos un noziegumos pret cilvēci; tā kā 2020. gada 30. novembrī tika reģistrēta apsūdzība pret *Hashim Thaçi*; tā kā Kosovos Asamblejas spīkere *Vjosa Osmani* pilda prezidentes pienākumus Kosovā;
- I. tā kā Kosova ir panākusi progresu, pielāgojot savu tiesisko regulējumu ES tiesību aktu kopumam, bet tai ir jāpalielina centieni un resursi, lai efektīvi īstenotu jaunus tiesību aktus un noteikumus apņēmīgāk un vērienīgāk visās politikas jomās;
- J. tā kā saskaņā ar Kosovos valdības sniegto informāciju Kosovos neatkarību ir atzinušas 117 valstis, tostarp 22 no 27 ES dalībvalstīm;
- K. tā kā Covid-19 pandēmija ir vēl nebijis slogs Kosovos veselības aprūpes, ekonomikas un sociālās aizsardzības sistēmām un ir skaidri parādījis, ka ES un Rietumbalkāniem kopīgās problēmas turpmāk jārisina kopā;
- L. tā kā ES ir sniegusi Rietumbalkānu valstīm finansiālu atbalstu vairāk nekā 3,3 miljardu EUR apmērā sabiedrības veselības krīzes tūlītējai risināšanai un Covid-19 pandēmijas sociāli ekonomiskās ietekmes mazināšanai reģionā;
- M. tā kā ES ir lielākā palīdzības un atbalsta sniedzēja Kosovai Covid-19 pandēmijas ekonomiskās un sociālās ietekmes mazināšanai; tā kā Kosova ir saņēmusi tūlītēju atbalstu 5 miljonu EUR apmērā veselības nozarei, atbalstu 63 miljonu EUR apmērā sociālajai jomai un ekonomikas atveseļošanai, palīdzības finansējumu 60 miljonu EUR apmērā un makrofinansiālo palīdzību 100 miljonu EUR apmērā;
- N. tā kā ekonomikas veicināšanas un ieguldījumu plāns Rietumbalkānu reģionam ilgtermiņā veicinās atgūšanos no Covid-19 pandēmijas, nodrošinot atbalstu reģiona ekonomikas attīstībai un reformām;
- O. tā kā Kosova saņēma atbalstu no Pirmspievienošanās palīdzības instrumenta (*IPA II*), kura kopējais paredzamais piešķirums 2014.–2020. gadā ir 602,1 miljons EUR, un tā kā Kosovai jāturpina uzlabot finansējuma apguves spējas;
- P. tā kā ES iesaiste Rietumbalkānu reģionā pārsniedz iesaisti jebkurā citā partnervalstī un tādējādi uzskatāmi parāda savstarpējās stratēģiskās saistības,

### **Apņemšanās saistībā ar paplašināšanos**

1. atzinīgi vērtē Kosovos pastāvīgo un stingro apņemšanos tiekties iestāties Eiropas Savienībā un paātrināt reformas, kā arī Kosovos iedzīvotāju spēcīgo atbalstu integrācijai Eiropā un Eiropas identitātei;
2. pauž nožēlu par ierobežoto progresu *ERA 1* īstenošanā, taču atzīst valdības apņemšanos īstenot plašu reformu procesu, ko paredz *ERA 2*; aicina Kosovos iestādes uzņemties atbildību par šo procesu, apliecināt lielāku politisko gribu un uzlabot administratīvo spēju nolūkā veicināt ar ES saistīto reformu īstenošanu;
3. pauž bažas par ministrijas ES integrācijas jautājumos likvidāciju un aicina Kosovos valdību šīs ministrijas bijušās struktūras pilnībā un pienācīgi integrēt Premjerministra biroja organizatoriskajā struktūrā, kā to paredz nesen apstiprinātie noteikumi par Premjerministra biroja organizatorisko struktūru, un nodrošināt, lai jaunajai struktūrai tiktu piešķirtas tāda līmeņa pilnvaras un pienākumi, kādas nepieciešamas integrācijas procesa pienācīgas koordinācijas nodrošināšanai;

**Ceturtdiena, 2021, 25 marts**

4. atzinīgi vērtē 2019. gada 6. oktobrī un 2021. gada 14. februārī notikušo likumdošanas varas pirmstermiņa vēlēšanu miermīlīgo un pienācīgo norisi, tomēr pauž bažas par būtisko konkurences, izvēles brīvības un runas brīvības trūkumu Kosovas serbu kopienā, kā arī problēmām saistībā ar vēlētāju balsīm, kas nodotas ārpus Kosovas; uzsver, ka ir svarīgi novērst visus ES vēlēšanu novērošanas misijas konstatētos trūkumus un īstenot tās paustos ieteikumus; sagaida, ka visi politiskie spēki, veidojot jaunu valdību un izvēlot jaunu prezidentu, respektēs demokrātijas kultūru un Kosovas pilsoņu gribu;
5. pauž nožēlu, ka Kosova turpina cīnīties ar politisko nestabilitāti pēc vēlēšanām, un šai sakarā aicina visus politiskos spēkus Kosovā īstenot politiskās sistēmas reformu, veicot konstitucionālas izmaiņas, lai uzlabotu juridisko noteiktību un jaunas valdības veidošanas procesu;
6. atzinīgi vērtē to, ka Komisija savā 2020. gada ziņojumā par Kosovu ir apstiprinājusi savu vērtējumu par Kosovas spēju izmantot vīzu režīma liberalizācijas sniegtās priekšrocības, un aicina Padomi steidzami turpināt bezvīzu režīma nodrošināšanu Kosovas pilsoņiem; šai sakarā atgādina, ka Kosova turpina īstenot vīzu režīma liberalizācijas programmas kritērijus, kā to Komisija kopš 2018. gada jūlija ir konsekventi apstiprinājusi;
7. pauž nožēlu, ka Padome 2020. gadā nav pieņēmusi vīzu režīma liberalizāciju attiecībā uz Kosovu; uzskata, ka vīzu režīma liberalizācija veicinās stabilitāti un tuvinās Kosovu Eiropas Savienībai, atvieglojot ceļošanu un darījumdarbības veikšanu; norāda, ka Kosovas pilsoņu izolācija ietekmē ES programmu īstenošanu un ka Padomes kavēšanās pieņemt lēmumu liedz Kosovas pilsoņiem izmantot steidzami nepieciešamās iespējas, mazinot ES uzticamību, turklāt tas var ietekmēt Belgradas–Prištinas dialogu;
8. aicina ES dalībvalstis turpināt atbalstīt paplašināšanos un īstenot efektīvāku komunikācijas politiku attiecībā uz ES pilsoņiem saistībā ar paplašināšanos; aicina Komisiju un ES biroju Kosovā palielināt centienus, lai stiprinātu ES un Kosovas ciešākas partnerības nozīmi un prasības un palielinātu tās sniegtos ieguvumus;
9. atzinīgi vērtē Kosovas valdības lēmumu atcelt tarifus importam no Serbijas un Bosnijas un Hercegovinas, kas ļāva atsākt ES veicināto dialogu;
10. atzīmē, ka 2020. gada 4. septembrī Vašingtonā tika parakstīts nolīgums par Kosovas un Serbijas ekonomisko attiecību normalizāciju; tomēr pauž nožēlu par nolīgumā iekļautajiem noteikumiem, kas prasa Kosovai atteikties no nodoma kļūt par starptautisko organizāciju dalībnieci; atzinīgi vērtē ASV atjaunoto iesaistīšanos un uzsver, ka ES un ASV jāstiprina to partnerība un koordinēšana Rietumbalkānu reģionā; uzsver, ka transatlantiskā sadarbība ir būtisks faktors, lai panāktu stabilitāti reģionā, un uzsver ES vadošo lomu kā mediatorai Kosovas un Serbijas attiecību normalizēšanas procesā;
11. pauž nožēlu par Kosovas vēstniecības Izraēlā atvēršanu Jeruzalemē, kas ir pretrunā Eiropas Savienības nostājai attiecībā uz Izraēlas un Palestīnas strīda divu valstu risinājumu;
12. atzīst Kosovas bruņoto spēku (KFOR) un valstu, kuras iesaistījušās, būtisko devumu, lai saglabātu drošu vidi, pārvietošanās brīvību visiem Kosovas pilsoņiem un veicinātu Rietumbalkānu eiroatlantisko integrāciju;
13. aicina rast jaunas iespējas augsta līmeņa politiskajam un politikas veidošanas dialogam ar Rietumbalkānu valstīm, regulāri rīkojot ES un Rietumbalkānu valstu augsta līmeņa sanāksmes un stiprinot kontaktus ministru līmenī; aicina aktīvi iesaistīties un pienācīgi iesaistīt Rietumbalkānu valstis konferencē par Eiropas nākotni;

**Demokrātija un tiesiskums**

14. atzinīgi vērtē progresu tiesiskuma regulējuma pielāgošanā, tostarp likuma par tiesnešu un prokuroru disciplinārbildību un likuma par mediāciju pielāgošanā, kā arī progresu saistībā ar elektroniskas lietu pārvaldības sistēmas un centralizēta sodāmības reģistra ieviešanu; tomēr pauž nožēlu par vājo īstenošanas līmeni;
15. aicina Kosovas varas iestādes pastiprināt centienus tiesību aktus īstenošanā pilsoņu labā, kā arī nodrošināt, ka labāk tiek koordinētas dažādu līdzekļu devēju atbalstītās dažādās programmas tiesiskuma jomā, ietverot vispārēja novērtējuma un pēc tam arī stratēģijas sagatavošanu attiecībā uz tiesiskuma jomu kopumā;

Ceturtdiena, 2021, 25 marts

16. uzsver nepieciešamību pastiprināt cīņu pret korupciju un pauž nopietnas bažas par īpašās korupcijas apkarošanas darba grupas likvidēšanu Kosovas policijā; uzsver, ka, lai efektīvi cīnītos pret korupciju, vajadzīga spēcīga politiskā griba, un aicina Kosovas iestādes pārādīt apņēmību korupcijas apkarošanā visos līmeņos;

17. aicina valdību izveidot un uzturēt spēcīgas un mērķtiecīgas struktūras, kas cīnīsies pret organizēto noziedzību un korupciju, un aicina pārtraukt izmaiņu veikšanu tiesībsardzības un korupcijas apkarošanas iestādēs, pamatojoties uz partiju politiskajām interesēm;

18. aicina Kosovu uzlabot reglamentējošo pasākumu īstenošanu attiecībā uz aktīvu iesaldēšanu, konfiskāciju un atgūšanu, kā arī uz galīgu notiesājošu spriedumu pieņemšanu augsta līmeņa korupcijas, organizētās noziedzības un finanšu noziegumu, nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanas un terorisma finansēšanas gadījumos un uz tādu amatpersonu atcelšanu no amata, kurām izvirzītas apsūdzības par šādiem pārkāpumiem, un nodrošināt, lai nenotiktu iejaukšanās tiesībsardzības iestāžu un prokuratūras darbā;

19. pauž bažas, ka, neskatoties uz atbilstīgu tiesisko regulējumu, Kosovas tiesu sistēmu joprojām apdraud pārskatatbildības nepilnības un pārredzamības problēmas, kā arī politiska iejaukšanās; pauž nožēlu par pamanāmu rezultātu trūkumu cīņā pret organizēto noziedzību un sagaida, ka tiks panākts lielāks progress, uzlabojot rezultātus augsta līmeņa korupcijas un organizētās noziedzības lietu, tostarp cilvēku un narkotiku tirdzniecības lietu, izmeklēšanā un kriminālvajāšanā;

20. atzinīgi vērtē to, ka Kosovas Tiesu padome ir pieņēmusi tādus pasākumus, kas palīdz ierobežot ārēju iejaukšanos un nepamatotu ietekmes izmantošanu tiesas procesos; atzinīgi vērtē arī publicēto galīgo tiesas spriedumu skaita pieaugumu; uzskata, ka ir vajadzīgi turpmāki pasākumi, kas nodrošinātu tiesu iestāžu lielāku neatkarību un depolitizāciju un nepieļautu nepamatotu iejaukšanos nozīmīgās lietās;

21. aicina Kosovu nodrošināt, lai pastāvīgi būtu pieejami politisko partiju finanšu pārskati un revīzijas ziņojumi un lai attiecīgā gadījumā tiktu piemērotas sankcijas; norāda, ka jāuzlabo valstij piederošo uzņēmumu finansiālā uzraudzība un pārskatatbildība; šai sakarā atzinīgi vērtē priekšlikumu jaunam likumam par politisko partiju finansēšanu un mudina Kosovas Asambleju pieņemt tiesisko regulējumu, lai reglamentētu politisko partiju finansēšanu atbilstīgi Venēcijas komisijas ieteikumiem;

22. atkārtoti uzsver, ka lielas bažas joprojām rada amatpersonu atlase un iecelšana augsta līmeņa amatos, kas saistīti ar lēmumu pieņemšanu civildienestā un valsts uzņēmumos, un norāda, ka iecelšana šādos amatos jāveic, īstenojot uz nopelniem balstītu, godīgu un konkurenci veicinošu procedūru; atzīst Kosovas valdības centienus, parakstot saprašanās memorandus ar Apvienoto Karalisti par šā procesa uzraudzību; atkārtoti aicina panākt progresu un paust skaidru politisko apņemšanos īstenot valsts pārvaldes reformu, ko var panākt, uzlabojot attiecīgo tiesību aktu īstenošanu;

23. atzinīgi vērtē uzlabojumus Kosovas Asamblejas darbības organizēšanā un plenārsēžu vadīšanā, pamatojoties uz reglamentu; tomēr pauž nožēlu par to, ka bieži trūkst kvoruma un pastāvīgi kavējas parlamentārais darbs, kas īpaši negatīvi ietekmē ar pandēmiju saistītā atbalsta tiesību aktu kopuma pieņemšanas procesu;

24. pauž nožēlu, ka Kosovas Asambleja ar pirmo mēģinājumu nevarēja pieņemt otro ekonomikas atveseļošanas tiesību aktu kopumu, uzsver politiskās stabilitātes nozīmi un aicina Asambleju un valdību konstruktīvi sadarboties un ievērot paraugpraksi parlamenta darbā;

25. uzteic Kosovas centienus cīņā pret radikalizāciju, terorismu un vardarbīgu ekstrēmismu, tostarp centienus apturēt ārvalstu kaujinieku plūsmu; uzsver, ka nepieciešami papildu centieni, lai risinātu jautājumus saistībā ar terorisma finansēšanu, kā arī ārvalstu kaujinieku rehabilitāciju un reintegrāciju;

26. aicina īstenot aktīvu reģionālo sadarbību un nodrošināt labāku koordinēšanu un informācijas apmaiņu Kosovas Republikas un ES un tās dalībvalstu drošības dienestu starpā, lai ierobežotu potenciālo teroristu darbību; mudina Kosovu risināt jautājumu par radikalizāciju tiešsaistē un ārējo ekstrēmistu ietekmi un aicina Komisiju un dalībvalstis sniegt atbalstu Kosovai šo nozīmīgo centienu īstenošanā;

27. pauž bažas par trešo valstu centieniem atbalstīt radikalizāciju, it īpaši jauniešu vidū, bieži vien finansējot vai nodrošinot ievērojamus resursus, piemēram, izglītības iestādēm Kosovā, kas var būt radikalizācijas perēkļi, kā arī pauž bažas par to, ka pašreizējai situācijai saistībā ar Covid-19 varētu būt negatīva ietekme uz radikalizācijas mazināšanas centieniem, jo ekonomiskā situācija pasliktinās;

**Ceturtdiena, 2021, 25 marts**

28. atzinīgi vērtē sadarbības līguma noslēgšanu starp Kosovas policiju un Eiropolu, kas būs pamats ciešākai sadarbībai terorisma un ekstrēmisma, kā arī starptautiskās organizētās noziedzības apkarošanā, un aicina to pēc iespējas drīzāk īstenot;
29. norāda, ka saskaņā ar pēdējām aplēsēm Kosovas iedzīvotājiem pieder aptuveni 250 000 nelegālu ieroču; pauž nopietnas bažas par šo satraucošo situāciju, kas negatīvi ietekmē sabiedrības drošību; aicina Kosovas iestādes pastiprināt centienus, lai risinātu šo problēmu, un uzsākt efektīvu programmu, kas paredzētu šo ieroču konfiskāciju vai brīvprātīgu nodošanu policijai;
30. uzteic Kosovas pastāvīgo un konstruktīvo sadarbību migrācijas jomā un to, ka pastāvīgi samazinās Kosovas pilsoņu iesniegto patvēruma pieteikumu skaits, kā arī Kosovas pilsoņu atpakaļuzņemšana, un tāpat atzinīgi vērtē sekmīgo sadarbību ar Kosovas iestādēm atpakaļuzņemšanas jomā;
31. atzinīgi vērtē noteikumu par ārvalstnieku integrāciju pieņemšanu un aicina tos pilnībā īstenot; uzsver, ka ir jāturpina darbības, lai nodrošinātu pietiekamu administratīvo un izpildes kapacitāti migrācijas problēmu risināšanai, tostarp cīņai pret migrantu kontrabandu;
32. atkārtoti pauž pilnīgu atbalstu Kosovas specializēto palātu un specializētās prokuratūras darbībai, kas uzskatāmi parāda Kosovas apņemšanos ievērot tiesiskumu, turklāt to darbs ir arī Kosovas interesēs; uzsver, ka ir svarīgi, lai specializētās palātas varētu turpināt darboties patstāvīgi bez jebkādiem traucējumiem no ārienes; atzinīgi vērtē Kosovas specializēto palātu mandāta pagarināšanu un to darbu Hāgā;
33. atzinīgi vērtē EULEX misijas mandāta pagarināšanu un aicina Kosovu pilnībā un labticīgi sadarboties ar EULEX, kā arī ar specializētajām palātām un specializēto prokuratūru; pauž nožēlu par centieniem apdraudēt EULEX mandātu; atkārtoti aicina EULEX palielināt savu efektivitāti un ievērot visaugstākos pārredzamības standartus un absolūtas neietiecības pieeju attiecībā uz korupciju;
34. atzinīgi vērtē likuma par publisko dokumentu pieejamību pieņemšanu; aicina īstenot turpmākus centienus, lai uzlabotu pārredzamību un panāktu publiskā finansējuma labāku uzraudzību, tostarp uzlabojot publiskā iepirkuma sistēmu;
35. atzinīgi vērtē veiktos pasākumus kiberdrošības spēju veidošanā, it īpaši pirmās Valsts kiberdrošības stratēģijas pieņemšanu; uzskata, ka ir ļoti svarīgi saglabāt šo virzību, lai panāktu likumdošanas iniciatīvu pilnīgu īstenošanu šajā jomā un lai risinātu kvalificētu profesionāļu trūkuma problēmu IKT un kiberdrošības jomā;

***Pamatbrīvību un cilvēktiesību ievērošana***

36. atzīmē, ka Kosovas tiesiskā un institucionālā sistēma kopumā nodrošina cilvēktiesību, minoritāšu tiesību un pamattiesību aizsardzību; uzsver, ka joprojām pastāv problēmas tās īstenošanā, jo īpaši attiecībā uz valodas tiesībām, it sevišķi daudzvalodu pārraidēm, kuru trūkums ietekmē minoritāšu kopienu piekļuvi informācijai un ir radījis īpaši negatīvu ietekmi Covid-19 pandēmijas laikā;
37. aicina Kosovu bez diskriminācijas nodrošināt līdzvērtīgu valsts izglītību minoritāšu valodās un visā Kosovā nodrošināt piekļuvi oficiālajiem dokumentiem visās oficiālajās valodās, kā arī nodrošināt vienādas iespējas, vienādu pārstāvību politikajā dzīvē un piekļuvi valsts pārvaldei un tiesu iestādēm;
38. aicina labāk aizsargāt un integrēt personas, kas pieder minoritātēm, tostarp romus, aškalus, ēģiptiešus, serbus, bosniešus, turkus un goranus, kā arī personas ar invaliditāti un pārvietotās personas, nodrošinot tām pienācīgu veselības un sociālo aizsardzību, it īpaši Covid-19 pandēmijas laikā un ņemot vērā tās sociālekonomisko ietekmi;
39. mudina pielikt lielākas pūles diskriminācijas un pret romiem vērsta noskaņojuma apkarošanai; pauž īpašas bažas par sociālo diskrimināciju pret romu, aškalu un ēģiptiešu kopienām, to izslēgšanu no politisko un sociālo lēmumu pieņemšanas, kā arī par pastāvīgu resursu trūkumu un piekļuves trūkumu nodarbinātības iespējām, tiesu iestādēm, sabiedriskajiem pakalpojumiem, mājokļiem, veselības aprūpei, kanalizācijas sistēmām un tekošam ūdenim;
40. pauž nožēlu, ka valsts parlaments joprojām nav izskatījis lūgumrakstu, ko parakstījušas gandrīz 500 personas, kuras vēsturisku apsvērumu dēļ sevi atzinušas par bulgāriem, lai gan šo lūgumrakstu Kosovas Asambleja reģistrēja jau 2018. gada maijā; uzsver, ka otrajā Kosovas tautas skaitīšanā, kas paredzēta 2021. gadā, ir jāparedz arī tautība "bulgārs";

Ceturtdiena, 2021, 25 marts

41. atzīmē, ka netiek nodrošināta sabiedriskās raidorganizācijas finanšu un redakcionālā brīvība; atkārtoti uzsver nepieciešamību nodrošināt mediju pārredzamību, tostarp īpašumtiesību pilnīgu pārredzamību un to neatkarību no jebkāda veida politiskas ietekmes; šai sakarā aicina nekavējoties iecelt Informācijas un privātuma aģentūras vadītāju;
42. uzsver, ka jāpastiprina cīņa pret draudiem un uzbrukumiem žurnālistiem, kā arī jāizbeidz nesodāmība par šādiem noziegumiem; atzīst, ka, neskatoties uz šīm problēmām, runas brīvība ir paredzēta Kosovas konstitūcijā un ka Kosovā ir pluralistiska un aktīva mediju vide;
43. atbalsta daudznacionālas un daudzvalodu sabiedriskās raidorganizācijas izveidi, kas, sekojot ARTE piemēram, vienotu iedzīvotājus un veicinātu mieru un izlīgumu Eiropas dienvidaustrumu valstu starpā;
44. pauž nožēlu, ka arvien pieaug stratēģisku tiesas procesu pret sabiedrības līdzdalību (SLAPP) skaits, kuri tiek izmantoti, lai iebiedētu žurnālistus un iedzīvotājus un izvīrētu apsūdzības ar mērķi viņus apklusināt un apspiest publiskās debates;
45. atzinīgi vērtē likuma par trauksmes cēlēju aizsardzību pieņemšanu un mudina pieņemt visus nepieciešamos noteikumus tā efektīvai un sekmīgai īstenošanai; šai sakarā aicina nekavējoties iecelt Informācijas un privātuma aģentūras komisāru;
46. pauž bažas par dezinformācijas kampaņām ar mērķi deleģitimizēt Kosovas valsts statusu; mudina stiprināt Eiropas sadarbību ar Kosovu, risinot dezinformācijas un hibrīddraudu problēmu, kas var apdraudēt Eiropas perspektīvu reģionā, un cīnīties pret reģionālām dezinformācijas kampaņām, tostarp stratēģiski uzsverot ES nozīmi reģiona iedzīvotājiem;
47. atgādina par stipro saikni starp nepilnībām mediju brīvības jomā un vietējo un ārvalstu dalībnieku iespējām manipulēt ar faktiem un izplatīt dezinformāciju; aicina Komisiju un EĀDD cieši sadarboties, lai risinātu šīs saiknes un problēmas, kas pārklājas, kā arī veicināt uz Balkāniem orientēta izcilības centra izveidi dezinformācijas jautājumos;
48. atzinīgi vērtē Kosovas Republikas Asamblejas 2020. gada 25. septembrī vienprātīgi pieņemto lēmumu tieši īstenot Eiropas Padomes Konvenciju par vardarbības pret sievietēm un vardarbības ģimenē novēršanu un apkarošanu (Stambulas konvencija); sagaida, ka Kosovas valdība nekavējoties uzsāks konvencijas īstenošanu un nodrošinās tam nepieciešamos resursus un infrastruktūru;
49. atzinīgi vērtē Kosovas dzimumu līdztiesības programmas pieņemšanu, kā arī Sieviešu partijas darbu Kosovas Asamblejā; aicina Kosovas varas iestādes pastiprināt centienus dzimumu līdztiesības veicināšanā un sieviešu ekonomiskās situācijas stiprināšanā, tostarp nosakot par prioritāti integrētu pieeju dzimumu līdztiesībai un pastiprinot sadarbību ar pilsonisko sabiedrību, tostarp sieviešu organizācijām, kā arī radot vidi, kas sekmētu sieviešu labāku pārstāvību ar lēmumu pieņemšanu saistītos amatos, un nodrošinot, ka mācību grāmatās netiek uzturēti stereotipi un veicināta diskriminācija; šai sakarā aicina nodrošināt sieviešu dalību sarunu grupā, kas atbildīga par Belgradas un Prištinas dialogu; prasa ES atbalstīt šos centienus un pasākumus, ievērojot iepriekš minētos ieteikumus;
50. pauž bažas par sieviešu neaktivitāti, ko cita starpā veicina darba tirgū notiekošā diskriminācija dzimuma dēļ, un aicina Kosovas iestādes veicināt sieviešu dalību darba tirgū; aicina Kosovu pielāgot jauno darba likumu, lai cita starpā reglamentētu arī tiesības uz atvaļinājumu, lai izvairītos no diskriminācijas dzimuma dēļ, paredzot tiesības saistībā ar grūtniecības un dzemdību atvaļinājumu, paternitātes atvaļinājumu un vecāku atvaļinājumu;
51. atkārtoti pauž bažas par vardarbības ģimenē un ar dzimumu saistītas vardarbības izplatību; šajā sakarā atzinīgi vērtē kriminālkodeksa pārskatīšanu, kā arī EULEX ziņojumā minētos uzlabojumus vairākās jomās saistībā ar to, kā Kosovas policija risina seksuālās vardarbības lietas; tomēr atzīmē, ka bažas joprojām rada tas, ka netiek uzsākta kriminālvajāšana un piemēroti nopietni sodi, kā arī pastāv vainīgo nesodāmība, izsekošanas sistēmu un lietu datubāžu nepietiekamība, trūkst atbilstīgu resursu un cietušajiem sniegtu pakalpojumu (patvēruma vietas, pārbaužu veikšanas centri, atbalsts traumas pārvarēšanai, konsultācijas), kā arī bažas rada tas, ka netiek nodrošināta apmācība un tiesu sistēmā kopumā netiek izmantoti institucionalizēti darbības protokoli;

**Ceturtdiena, 2021, 25 marts**

52. uzsver, ka Covid-19 pandēmijai ir bijusi ļoti negatīva ietekme uz sievietēm un minoritātēm, jo tā ir palielinājusi nevienlīdzību un padziļinājusi pastāvošās problēmas, tostarp veicinājusi vardarbības ģimenē pieaugumu, un aicina Kosovas valdību un iestādes šos aspektus ņemt vērā, reaģējot uz pandēmiju;

53. atzinīgi vērtē likuma par bērnu aizsardzību pieņemšanu — tas ir būtisks solis bērnu tiesību aizsardzībā Kosovā; uzsver arī, ka ir svarīgi cīnīties pret vardarbību pret bērniem; uzsver, ka nepieciešami atbilstīgi finanšu resursi un cilvēkresursi, lai nodrošinātu šā mērķa efektīvu īstenošanu; norāda, ka ir īpaši svarīgi risināt ilgstošo problēmu saistībā ar bērnu un piespiedu laulībām, it īpaši romu, aškalu un ēģiptiešu kopienās, nosakot likumīgo laulībā stāšanās vecumu un veicot atbilstīgus pasākumus, kā arī paredzot ziņošanu tiesībaizsardzības un tiesu iestādēm;

54. atzinīgi vērtē panākumus LGBTI tiesību aizsardzībā likumdošanas un rīcībpolitikas līmenī; tomēr norāda uz nepieciešamību pilnībā īstenot spēkā esošo regulējumu diskriminācijas novēršanai un aicina pienācīgi izmeklēt pret LGBTI personām vērstus naida noziegumus; aicina valdību civilt kodeksa projektā iekļaut arī viena dzimuma partnerību, kā to paredz valsts konstitūcija;

55. atzinīgi vērtē Kosovas iestāžu pastāvīgos centienus uzlabot pilsoniskās sabiedrības spēju jēgpilni iesaistīties politikas veidošanā; aicina turpināt uzlabot sadarbību starp valdību un pilsonisko sabiedrību un palielināt pilsoniskās sabiedrības līdzdalību politikas veidošanā; atkārtoti norāda, ka ir jāuzlabo pārskatatbildība par pilsoniskajai sabiedrībai piešķirtā publiskā finansējuma izlietojumu, kā arī finansējuma izlietojuma pārredzamība;

56. pauž bažas par koordinācijas trūkumu starptautisko līdzekļu devēju starpā, uz ko norādījušas vairākas organizācijas, kas veic aktīvu darbību valstī; aicina Kosovas valdību rīkoties, lai izvairītos no centienu dublēšanās un nevajadzīgas pārklāšanās, kā arī efektīvāk pārvaldīt attiecības ar starptautiskajiem līdzekļu devējiem;

57. atzinīgi vērtē pašreizējā ombuda darbu cilvēktiesību ievērošanas kultūras veicināšanā, kā arī to, ka Kosovas iestādes īsteno arvien vairāk ombuda ieteikumu, tādējādi cita starpā efektīvi veicinot spīdzināšanas un cita veida nežēlīgas, necilvēcīgas un degradējošas izturēšanās novēršanu;

***Samierināšana un labas kaimiņattiecības***

58. atzinīgi vērtē Kosovas centienus saglabāt konstruktīvas kaimiņattiecības ar visām reģiona valstīm un proaktīvi pielāgoties ES kopējai ārpolitikai un drošības politikai (KĀDP); atzinīgi vērtē Kosovas apņemšanos īstenot reģionālās iniciatīvas un aicina īstenot saistības dažādās reģionālajās struktūrās, kas veicina kopējo reģionālo tirgu;

59. uzsver, ka Serbijas un Kosovas attiecību normalizēšana ir prioritāte un abu valstu pievienošanās Eiropas Savienībai priekšnoteikums un ka attiecību normalizēšanai ir būtiska nozīme, lai nodrošinātu stabilitāti un labklājību reģionā kopumā; atzīst abu pušu ciešāku iesaistīšanos ES veicinātajā dialogā un aicina aktīvi un konstruktīvi līdzdarboties šajā dialogā, ko vada ES īpašais pārstāvis, cenšoties panākt visaptverošu, ilgtspējīgu un juridiski saistošu nolīgumu saskaņā ar starptautiskajām tiesībām;

60. atkārtoti pauž aicinājumu labticīgi un savlaicīgi virzīties uz visu jau panākto vienošanos pilnīgu īstenošanu un beidzot bez liekas kavēšanās izveidot serbu vairākuma pašvaldību asociāciju vai kopienu; aicina EĀDD izveidot mehānismu visu līdz šim panākto nolīgumu īstenošanas uzraudzībai un kontrolei un periodiski ziņot par esošo situāciju Eiropas Parlamentam; šai sakarā atkārtoti pauž pilnīgu atbalstu ES īpašajam pārstāvim Belgradas un Prištinas dialogā *Miroslav Lajčāks*;

61. mudina Serbijas un Kosovas valdības atturēties no jebkādas rīcības, kas varētu mazināt pušu starpā panākto uzticību un apdraudēt savstarpējā dialoga konstruktīvu turpināšanu; uzsver, ka gan Kosova, gan Serbija ir etniski daudzveidīgas un ka šajā reģionā par mērķi nedrīkst izvirzīt etniski homogēnu valstu izveidošanu;



Ceturtdiena, 2021, 25 marts

62. aicina Kosovu risināt iekšējās problēmas saistībā ar Kosovas pieeju dialogam, izveidot īpašu pārstāvju grupu dalībai sarunās, kā arī izveidot kopīgu sarunu platformu un veidot dialogu starp valdošo koalīciju un opozīcijas partijām; uzskata, ka Belgradas un Prištinā dialogam ir jābūt atklātam un pārredzamam un ka par to atbildīgajām amatpersonām būtu regulāri jāapspriežas ar Kosovas Asambleju par dialoga norisēm; aicina valdību Kosovas iedzīvotājus efektīvāk informēt par dialoga rezultātiem;
63. atzīmē, ka piecas ES dalībvalstis vēl nav atzinušas Kosovu, un atkārtoti aicina tās to darīt un apstiprināt ticamu Eiropas apņemšanos īstenot paplašināšanās procesu; uzsver, ka Kosovas neatkarība ir nenovēršama un ka atzīšana vēl vairāk veicinātu attiecību normalizēšanos starp Kosovu un Serbiju, sekmētu un stiprinātu stabilitāti reģionā, kā arī veicinātu abu valstu integrāciju ES;
64. atzinīgi vērtē to, ka Vašingtonā parakstīto nolīgumu saistībā ar Kosovas neatkarību nesēn ir atzinusi Izraēla, taču nosoda Serbijas īstenoto neatzīšanas kampaņu pret Kosovu, kuras rezultātā vairākas valstis atsauc savu atzīšanu;
65. atzinīgi vērtē sekmīgo reģionālo sadarbību starp Kosovu un Serbiju cīņā pret Covid-19 pandēmijas izplatīšanos, tostarp sadarbību starp Mitrovicas reģiona ziemeļdaļas un dienviddaļas mēriem un saziņu starp abu valstu veselības ministriem;
66. pauž nožēlu, ka Mitrovicas tilts joprojām nav atvērts visai satiksmei, kaut arī atjaunošanas darbi ir pabeigti; aicina Serbijas un Kosovas iestādes veicināt cilvēku savstarpējos kontaktus starp vietējām kopienām, lai stiprinātu dialogu, tostarp nevalstiskā līmenī; aicina Komisiju, EĀDD un Padomi atbalstīt premjerministru un viņa komandu iekšējā samierināšanas dialogā ar Kosovas serbiem, sniedzot konkrētas drošības garantijas un sociālekonomiskās integrācijas iespējas;
67. norāda, ka bezvīzu režīms starp Bosniju un Hercegovinu un Kosovu ir nepieciešams priekšnosacījums reģionālās sadarbības paplašināšanai;
68. atzinīgi vērtē Komisijas centienus veikt lielākā mērā stratēģiski pārdomātus ieguldījumus Rietumbalkānos, īstenojot īpašu Ekonomikas un investīciju plānu (EIP); atzīst EIP nozīmi ilgtspējīgas savienojamības, cilvēkkapitāla, konkurētspējas un iekļaujošas izaugsmes atbalstīšanā, kā arī reģionālās un pārrobežu sadarbības stiprināšanā; uzsver, ka visiem ieguldījumiem jāatbilst Parīzes nolīguma mērķiem un ES dekarbonizācijas mērķiem;
69. atkārtoti uzsver savu atbalstu iniciatīvai izveidot reģionālo komisiju, kas atbildīga par faktu konstatāciju saistībā ar kara noziegumiem un citiem rupjiem cilvēktiesību pārkāpumiem bijušajā Dienvidslāvijā (RECOM); uzsver Jauniešu reģionālās sadarbības biroja (RYCO) veiktā darba svarīgumu un atzinīgi vērtē Kosovas aktīvo iesaisti; atkārtoti norāda, ka ir aktīvāk jāvērsas pie jauniešiem ziemeļu pašvaldībās un ka viņi jāintegre valsts sociālekonomiskajās struktūrās;
70. aicina pielikt lielākas pūles, lai izskatītu ģimenes locekļu lūgumus attiecībā uz pazudušām personām, kā arī nolūkā padarīt pieejamus kara laika arhīvus un atklāt informāciju par cilvēkiem, kas joprojām tiek uzskatīti par pazudušiem 1998.–1999. gada Kosovas kara rezultātā; aicina turpināt īstenot Kosovas Prokuratūras padomes stratēģiju par kara noziegumiem, kas joprojām būtiski kavējas politisku apsvērumu, resursu trūkuma un starptautiskās un reģionālās sadarbības trūkuma dēļ;
71. uzsver, ka būtiska nozīme ir informācijai par apbedīšanas vietām un visu kara noziegumu izmeklēšanai un notiesāšanai par tiem, lai nodrošinātu taisnīgumu upuriem; aicina Serbiju veikt izmeklēšanu par triju cilvēku mirstīgajām atliekām, kas līdz šim izraktas meklējumu laikā masu kapos Kizevakas ciemā Raskas pašvaldībā Kosovas robežas tuvumā un kas tika atklātas 2020. gada novembrī un tiek uzskatītas par Kosovas albanu mirstīgajām atliekām;
72. pauž atzīību Kosovai par reliģisko kopienu mierīgu līdzāspastāvēšanu un uzsver, ka ir svarīgi arī turpmāk aizsargāt visu reliģisko kopienu kultūras mantojumu un īpašumtiesības; aicina Kosovas iestādes izmantot kultūras mantojumu, lai tuvinātu dažādās kopienas, un efektīvāk popularizēt valsts daudznacionālo kultūras un reliģisko mantojumu;
73. pauž bažas par arvien pieaugošo vienvalodības tendenci un par to, ka iedzīvotāji un it īpaši jaunieši nesaprot dažādās Kosovas kopienu valodas; tādēļ uzsver, ka ir jānācās citu kopienu valodas, jāievieš sadarbības platformas, jāpielāgo izglītības sistēma un jāvērsas pret mazākuma kopienu nepietiekamu pārstāvību civildienestā;

**Ceturtdiena, 2021, 25 marts**

74. uzsver, ka Kosovas ilgtermiņa stabilitāte un labklājība joprojām ir atkarīga no kosoviešu, albāņu un serbu attiecībām un ka visi politiskie spēki ir atbildīgi par to, lai tiktu stiprināta un veicināta politiskā kultūra, kas balstīta uz iecietību, iekļautību un savstarpēju izpratni un cieņu;

**Ekonomika**

75. atzīmē, ka ir vajadzīgs spēcīgs politisks atbalsts, efektīva īstenošana un cieša uzraudzība cīņā pret Kosovas ievērojamo neoficiālo ekonomiku, kas ir nopietns šķērslis privātā sektora attīstībai valstī un ietekmē tās spēju nodrošināt kvalitatīvus sabiedriskos pakalpojumus;

76. aicina Kosovas iestādes un Komisiju arī turpmāk atbalstīt MVU, lai attīstītu dzīvotspējīgu ekonomiku Kosovā;

77. uzsver, ka steidzami jāīsteno aktīva darba tirgus politika, tostarp prasmju pilnveide, arodizglītība un apmācība darba vietā ar mērķi palielināt neaizsargātu iedzīvotāju grupu nodarbinātību; uzsver, ka, lai nodrošinātu darba tirgus un tirgus vajadzības, jāveic reforma mācību un izglītības sistēmā, un aicina izglītības un nodarbinātības pasākumu izstrādē un īstenošanā iekļaut pie minoritāšu grupām piederošas personas; atkārtoti norāda, ka ir svarīgi nodrošināt lielākas iespējas jauniešiem un sievietēm;

78. pauž nopietnas bažas par augsti kvalificēta darbaspēka masveida emigrāciju no Kosovas un aicina ieviest visaptverošus sociālekonomiskus pasākumus, lai atrisinātu iedzīvotāju skaita samazināšanās problēmu; aicina Komisiju un Rietumbalkānu valstis izstrādāt reģionālu stratēģiju, lai risinātu pastāvīga jauniešu bezdarba situāciju, novēršot prasmju neatbilstību starp izglītības sistēmu un darba tirgu, uzlabojot mācīšanas kvalitāti un nodrošinot atbilstošu finansējumu aktīviem darba tirgus pasākumiem un profesionālās izglītības programmām, kā arī atbilstīgām bērnu aprūpes un pirmsskolas izglītības iestādēm;

79. aicina panākt ievērojamus uzlabojumus izglītības un izglītības kvalitātes jomā; aicina Kosovu strādāt, lai panāktu turpmākus uzlabojumus izglītības iestāžu reformas īstenošanā, nodrošinot nepieciešamos mācību materiālus un atbilstīgus mācību apstākļus visiem skolēniem un studentiem, it īpaši pievēršoties izglītības pieejamības problēmām pašreizējās pandēmijas apstākļos;

80. atzinīgi vērtē Kosovas lēmumu iesaistīties tā dēvētajā mini Šengenas iniciatīvā, lai uzlabotu attiecības ar kaimiņvalstīm un sniegtu jaunas iespējas Kosovas iedzīvotājiem un uzņēmumiem;

81. atzinīgi vērtē to, ka Kosova izmanto arī ES digitālā vienotā tirgus sniegtos ieguvumus, un uzsver nepieciešamību ieguldīt digitalizācijā, lai uzlabotu iedzīvotājiem sniegtos pakalpojumus, mazinātu digitālo plaisu un nodrošinātu vienlīdzīgu piekļuvi internetam, tostarp vismazāk aizsargātajām iedzīvotāju grupām, kā arī lauku apvidos; norāda, ka digitalizācijai piemīt liels potenciāls veicināt Kosovas ekonomikas attīstību;

82. atzinīgi vērtē jaunā reģionālā viesabonēšanas nolīguma, kurš tika parakstīts 2019. gada aprīlī, stāšanās spēkā, kas ir skaidrs piemērs tam, kā reģionālā sadarbība var nodrošināt konkrētus ieguvumus reģiona iedzīvotājiem un uzņēmumiem;

83. atzīmē, ka pandēmija apdraud veselības aprūpes sistēmu; mudina Kosovu stiprināt veselības aprūpes nozari, lai visiem iedzīvotājiem nodrošinātu atbilstošus un pieejamus primārās veselības aprūpes pakalpojumus, jo īpaši izmantojot vajadzībām atbilstošus sociālos pabalstus tām iedzīvotāju grupām, kuras visvairāk skārusi Covid-19 krīze; norāda, ka Kosovu ir pametis liels skaits veselības jomas profesionāļu un tas padziļina veselības aprūpes profesionāļu trūkuma problēmu un negatīvi ietekmē veselības aprūpes sistēmu;

84. norāda, ka Covid-19 pandēmija ir palielinājusi strukturālās nepilnības, it īpaši tādēļ, ka kavējas likuma par ekonomikas atveseļošanu pieņemšana, un aicina Kosovas iestādes īstenot efektīvas strukturālās reformas, lai mazinātu pandēmijas ietekmi un paātrinātu ekonomikas atveseļošanu pēc krīzes, tostarp risinot jautājumu par sabiedrības veselības apdrošināšanas neesamību, kā arī jautājumu par prezidenta un premjerministra kompetenču sadalījumu pandēmijas seku mazināšanā, kura aktualitāti skaidri izgaismoja ārkārtas stāvokļa izsludināšana, lai varētu noteikt valsts mēroga pārvietošanās ierobežojumus;

Ceturtdiena, 2021, 25 marts

85. atkārtoti uzsver, ka ES ātri mobilizēja tūlītēju atbalstu Rietumbalkāniem, lai novērstu ārkārtas situāciju veselības jomā, ko izraisījusi Covid-19 pandēmija, un veicinātu reģiona sociālekonomisko atveseļošanu; norāda, ka, pieņemot IPA 2019. un 2020. gada programmas, tika paredzēts atbalsts Kosovai vairāk nekā 138 miljonu EUR apmērā un ka no šīs summas 50 miljonu EUR izlietojums ir pārdaļīts, lai īstermiņā un vidējā termiņā risinātu Covid-19 krīzes radītās sociālās un ekonomiskās problēmas;

86. uzsver Eiropas solidaritātes nozīmi un aicina Komisiju turpināt atbalstīt Kosovu un citas Rietumbalkānu valstis to centienos ierobežot pandēmiju; aicina Komisiju un Padomi iekļaut Kosovu kopīgā ES vakcīnu iepirkumā un paredzēt pietiekamu daudzumu Covid-19 vakcīnu visiem Rietumbalkānu valstu iedzīvotājiem;

87. aicina uzlabot valsts uzņēmumu ieņēmumu iekasēšanu un tās uzraudzību; atzinīgi vērtē sākotnējos panākumus nodokļu parāda mazināšanā; uzsver, ka jāveic turpmāki centieni, lai palielinātu nodokļu ieņēmumus, samazinot neoficiālo ekonomiku un uzlabojot nodokļu ieņēmumu iekasēšanas efektivitāti, tādējādi nodrošinot lielāku finansējumu prioritārajām jomām, tostarp izglītībai un veselībai;

### **Vide, enerģētika un transports**

88. aicina varas iestādes nodrošināt pielāgošanos ES standartiem un politikas mērķiem klimata un vides jomā saskaņā ar saistībām, kas noteiktas Parīzes nolīgumā, un Eiropas zaļā kursa stratēģisko mērķi panākt oglekļneitralitāti līdz 2050. gadam, un aicina Kosovu strādāt, lai īstenotu zaļo programmu Rietumbalkāniem, kurā iekļautas Eiropas zaļā kursa prioritātes;

89. atzinīgi vērtē saistībā ar Berlīnes procesu 2020. gada 10. novembrī Sofijā notikušās Rietumbalkānu augstākā līmeņa sanāksmes rezultātus un turpina paust atbalstu visām kopīgām iniciatīvām, kuru mērķis ir uzlabot integrāciju un labas kaimiņattiecības reģionā; atzinīgi vērtē deklarācijas par zaļo programmu apstiprināšanu, kas atbilst ES zaļajam kursam, un vadītāju pausto gatavību veikt pasākumus un pielāgoties attiecīgajām ES rīcībpolitikām, kas paredz mērķi līdz 2050. gadam panākt klimatneitralitāti;

90. pauž nopietnas bažas par to, ka lielākā daļa enerģijas Kosovā tiek iegūta no oglēm, kā arī par plāniem būvēt jaunas ogļu elektrostacijas; mudina Kosovu palielināt enerģētikas nozares ilgtspēju, dažādojot enerģijas avotus, nekavējoties pārtraucot visas neatbilstīgās ogļu subsīdijas, decentralizējot enerģijas ražošanu un pārejot uz atjaunojamiem energoresursiem;

91. norāda, ka valsts tiesiskais regulējums jāpielāgo ES direktīvām par lielām sadedzināšanas iekārtām un rūpniecības emisijām; aicina Kosovu veikt starptautiskiem standartiem atbilstīgus ietekmes uz vidi novērtējumus un pieņemt nepieciešamos pasākumus, lai saglabātu un aizsargātu ekoloģiski sensitīvas teritorijas;

92. aicina Kosovas iestādes pildīt uzņemtās saistības slēgt Kosovas spēkstaciju "A" un pārtraukt tās ekspluatāciju; atzinīgi vērtē Eiropas Komisijas vēlmi gan finansiāli, gan arī tehniski palīdzēt Kosovas valdībai šajā procesā;

93. atgādina, ka prioritātes piešķiršana energoefektivitātes pasākumiem un to pilnveidošana, tostarp esošo centralizētās siltumapgādes sistēmu, kuru pamatā ir ogļu un naftas produktu kurināmā izmantošana, pārveide par efektīvām koģenerācijas un atjaunojamo energoresursu enerģijas sistēmām, ir būtisks faktors klimata mērķu sasniegšanai; uzsver, ka ir svarīgi mazināt enerģētisko nabadzību;

94. pauž nopietnas bažas par joprojām lielo priekšlaicīgas nāves gadījumu skaitu gaisa piesārņojuma dēļ, ko rada emisijas, kas pārsniedz tiesību aktos noteiktos ierobežojumus lielām sadedzināšanas iekārtām; mudina Kosovas iestādes nekavējoties vērsties pret gaisa piesārņojumu un izstrādāt ticamu plānu, lai izmaksu ziņā efektīvā veidā pakāpeniski pārtrauktu ogļu kurināmā izmantošanu; atzīst neseno enerģētikas stratēģijas pārskatīšanu ar mērķi risināt šo problēmu un aicina Kosovu īstenot tās nacionālo emisiju samazināšanas plānu;

95. mudina Kosovas iestādes piešķirt lielāku prioritāti vides tiesību aktu un biodaudzveidības standartu izpildes panākšanai atbilstīgi ES *acquis*, kā arī izpratnes par vides jautājumiem vairošanai un Kosovas iedzīvotāju izglītošanai; aicina Kosovu pēc iespējas drīzāk pieņemt likumu par klimata pārmaiņām, kā arī aicina nekavējoties izstrādāt un pieņemt valsts enerģētikas un klimata plānu;

**Ceturtdiena, 2021, 25 marts**

96. aicina Kosovu turpināt paplašināt atkritumu savākšanas sistēmu, it īpaši uzlabojot atkritumu šķirošanu un pārstrādi, ieviest aprites ekonomikas pasākumus atkritumu samazināšanai un risināt nelikumīgu atkritumu izgāztuvju problēmu, kā arī steidzami rast iespēju likvidēt bīstamos atkritumus;

97. pauž bažas par ierobežotajiem pieejamajiem ūdens resursiem; aicina Kosovas iestādes, plānojot hidroelektrostaciju būvniecību, ievērot prasības attiecībā uz īpašajām dabas un aizsargājamajām teritorijām un neapdraudēt ūdensapgādes ilgtspēju;

98. aicina pilnībā īstenot Enerģētikas kopienas līgumu, tostarp īstenot valsts atbalsta tiesību aktus, kā arī pilnībā atvērt valsts elektroenerģijas tirgu, virzoties uz reģionālā tirgus integrāciju; mudina Kosovu strādāt reģionālās savienojamības jomā un pabeigt reģionālā enerģijas tirgus izveidi;

99. aicina Kosovu īstenot pamatotu un ilgtspējīgu sabiedriskā transporta un mobilitātes politiku, lai novērstu ieilgušas infrastruktūras problēmas, tostarp nodrošinātu regulāru sabiedriskā transporta savienojumu ar Mitrovicas reģiona ziemeļdaļu un starp visām valsts lielākajām pilsētām;

100. atzinīgi vērtē *IPA 2020.* gada darbības programmas Kosovai pieņemšanu, kuras kopējā vērtība ir 90 miljoni EUR, un uzstāj, ka *IPA* finansējums būtu jāizlieto, lai veicinātu zaļās programmas īstenošanu, uzlabojot vides aizsardzību, veicinot klimata pārmaiņu mazināšanu un noturību pret tām, kā arī paātrinot pāreju uz mazoglekļa ekonomiku; aicina uzlabot Kosovai piešķirtā finansējuma pārredzamību un veikt stingrāku parlamentāro kontroli un prasa Komisijai labāk uzraudzīt ES finansējuma izlietojumu un ziņot par visiem tā neatbilstīga izlietojuma gadījumiem;

101. aicina Komisiju *IPA III* finansējumu piešķirt ne tikai infrastruktūras projektiem, bet arī Kosovas pašreizējai pārejai uz demokrātiju, it īpaši ņemot vērā pastāvīgās problēmas saistībā ar ieguldījumu vidi, finansējuma apguves spēju un vides standartiem Kosovā;

102. aicina nākamajā Pirmspievienošanās palīdzības instrumentā (*IPA III*) paredzēt gan stimulus, gan arī nosacījumus; uzskata, ka ir būtiski, lai *IPA III* atbalstītu pamatvērtību un labas pārvaldības turpmāku stiprināšanu un lai palīdzība tiktu pārtraukta sistēmiska apdraudējuma Savienības interesēm un vērtībām gadījumā; uzskata, ka pievienošanās procesa atgriezeniskuma princips saskaņā ar atjaunināto metodiku ir skaidri jāatspoguļo arī pirmspievienošanās finansējumā; atkārtoti pauž, ka finansiālās palīdzības apmēram būtu jāatbilst Kosovas Eiropas perspektīvas mērķim;

o

o o

103. uzdod priekšsēdētājam šo rezolūciju nosūtīt Eiropadomes priekšsēdētājam, Komisijai, Komisijas priekšsēdētājas vietniekam/ Savienības Augstajam pārstāvim ārlietās un drošības politikas jautājumos, dalībvalstu valdībām un parlamentiem, kā arī Kosovas prezidentam, valdībai un parlamentam.

---

Ceturtdiena, 2021, 25 marts

P9\_TA(2021)0114

**2019. un 2020. gada ziņojumi par Ziemeļmaķedoniju****Eiropas Parlamenta 2021. gada 25. marta rezolūcija par Komisijas 2019. un 2020. gada ziņojumiem par Ziemeļmaķedoniju (2019/2174(INI))**

(2021/C 494/14)

*Eiropas Parlaments,*

- ņemot vērā Eiropadomes 2018. gada 28. jūnija secinājumus, Padomes 2019. gada 18. jūnija secinājumus un Eiropadomes 2019. gada 17. un 18. oktobra secinājumus, ar ko atlika lēmumu pieņemšanu par pievienošanās sarunu sākšanu ar Ziemeļmaķedonijas Republiku un Albānijas Republiku,
- ņemot vērā Eiropadomes 2020. gada 26. marta secinājumus par pievienošanās sarunu sākšanu ar Ziemeļmaķedoniju un Albāniju, ar ko tika apstiprināti Padomes 2020. gada 25. marta secinājumi par paplašināšanos un stabilizācijas un asociācijas procesu,
- ņemot vērā Bulgārijas Republikas un Ziemeļmaķedonijas Republikas sadraudzības, labu kaimiņattiecību un sadarbības līgumu, kas parakstīts 2017. gada 1. augustā un ratificēts 2018. gada janvārī,
- ņemot vērā 2018. gada 17. jūnija Galīgo nolīgumu par to domstarpību atrisināšanu, kuras izklāstītas ANO Drošības padomes rezolūcijās 817 (1993) un 845 (1993), par 1995. gada pagaidu nolīguma izbeigšanu un stratēģiskās partnerības izveidi starp Grieķiju un Ziemeļmaķedoniju, dēvētu arī par Prespas nolīgumu,
- ņemot vērā ES un Rietumbalkānu 2018. gada 17. maija samītā pieņemto Sofijas deklarāciju un tai pievienoto Sofijas prioritāšu programmu,
- ņemot vērā 2020. gada 10. novembrī Berlīnes procesa ietvaros notikušo ES un Rietumbalkānu samitu,
- ņemot vērā Ziemeļmaķedonijas pievienošanās NATO 2020. gada 27. martā,
- ņemot vērā Komisijas 2020. gada 5. februāra paziņojumu “Uzlabot pievienošanās procesu — ticama ES perspektīva Rietumbalkāniem” (COM(2020)0057),
- ņemot vērā Komisijas 2020. gada 6. oktobra paziņojumu “Ekonomikas un investīciju plāns Rietumbalkāniem” (COM(2020)0641), tā pielikumu un Komisijas dienestu darba dokumentu “Pamatnostādnes zaļās programmas Rietumbalkāniem īstenošanai”,
- ņemot vērā Komisijas 2019. gada 29. maija paziņojumu “2019. gada paziņojums par ES paplašināšanās politiku” (COM(2019)0260), kam pievienots Komisijas dienestu darba dokuments “2019. gada ziņojums par Ziemeļmaķedoniju” (SWD(2019)0218),
- ņemot vērā Zagrebas deklarāciju, par ko panākta vienošanās ES un Rietumbalkānu samītā, kas notika videokonferences formātā 2020. gada 6. maijā,
- ņemot vērā Padomes 2020. gada 5. jūnija secinājumus par ciešāku sadarbību ar Rietumbalkānu partneriem migrācijas un drošības jomā,
- ņemot vērā Komisijas un Savienības Augstā pārstāvja ārlietās un drošības politikas jautājumos 2020. gada 8. aprīļa kopīgo paziņojumu par ES globālo atbildes reakciju uz Covid-19 (JOIN(2020)0011) un Komisijas 2020. gada 29. aprīļa paziņojumu “Atbalsts Rietumbalkāniem cīņā pret Covid-19 un ekonomikas atveseļošanai laikposmā pēc pandēmijas” (COM(2020)0315),
- ņemot vērā Komisijas 2020. gada 6. oktobra paziņojumu “2020. gada paziņojums par ES paplašināšanās politiku” (COM(2020)0660), kam pievienots Komisijas dienestu darba dokuments “2019. gada ziņojums par Ziemeļmaķedoniju” (SWD(2020)0351),

**Ceturtdiena, 2021, 25 marts**

- ņemot vērā Saloniku Eiropadomes prezidentūras 2003. gada 19. un 20. jūnija sanāksmes secinājumus,
  - ņemot vērā 2020. gadā Berlīnes procesa ietvaros notikušo Sofijas samitu, kuru kopīgi vadīja Bulgārija un Ziemeļmaķedonija,
  - ņemot vērā Eiropadomes 2005. gada 16. decembra lēmumu piešķirt Ziemeļmaķedonijai ES kandidātvalsts statusu,
  - ņemot vērā 2015. gada 2. jūnijā un 15. jūlijā Skopjē panākto Pržinas vienošanos starp četrām galvenajām politiskajām partijām un 2016. gada 20. jūlijā un 31. augustā panākto četru partiju vienošanos par tās īstenošanu,
  - ņemot vērā 2020. gada 25. novembra rezolūciju par mediju brīvības stiprināšanu: žurnālistu aizsardzība Eiropā, naida runa, dezinformācija un platformu nozīme <sup>(1)</sup>,
  - ņemot vērā Eiropas Parlamenta deputātu 2020. gada 8. decembra kopīgo paziņojumu par pievienošanās sarunām ar Ziemeļmaķedoniju un Albāniju,
  - ņemot vērā 2019. gada 24. oktobra rezolūciju par pievienošanās sarunu ar Ziemeļmaķedoniju un Albāniju sākšanu <sup>(2)</sup>,
  - ņemot vērā iepriekšējās rezolūcijas par šo valsti,
  - ņemot vērā Reglamenta 54. pantu,
  - ņemot vērā Ārlietu komitejas ziņojumu (A9-0040/2021),
- A. tā kā Ziemeļmaķedonija ir panākusi pastāvīgu progresu un parādījusi mērķtiecīgu apņemšanos virzībā uz ES, stiprinot savstarpējas uzticības gaisotni, un līdz ar to 2020. gada 26. martā Eiropadome nolēma sākt pievienošanās sarunas;
- B. tā kā Ziemeļmaķedoniju būtu jāizvērtē individuāli, ņemot vērā Eiropadomes noteikto kritēriju izpildes progresu, un tas, pēc kāda grafika tā pievienosies ES, būs atkarīgs no reformu ātruma un kvalitātes; tā kā izredzes uz pievienošanos ES ir ievērojami stimulējušas reformu īstenošanu un tā kā paplašināšanās procesam ir bijusi izšķiroša loma Rietumbalkānu stabilizācijā;
- C. tā kā tiesiskums ir svarīgs kritērijs, pēc kura novērtēt demokrātiskās pārveides stāvokli un virzību uz pievienošanos ES;
- D. tā kā Eiropadomes 2019. gada 17. un 18. oktobra lēmums atlikt pievienošanās sarunu sākšanu ar Ziemeļmaķedoniju valsti izraisīja politisku nestabilitāti un pirmstermiņa vēlēšanas 2020. gadā;
- E. tā kā Eiropas Komisija 2020. gada 1. jūlijā iesniedza sarunu programmas projektu,
- F. tā kā tas, ka ES dalībvalstis pievienošanās procesu ļaunprātīgi izmanto kultūrvēsturisku strīdu risināšanai, radītu bīstamu precedentu pārējo Rietumbalkānu valstu turpmākajiem pievienošanās procesiem, jo īpaši ņemot vērā minētā reģiona vēsturisko kontekstu;
- G. tā kā šī valsts vienmērīgā ritmā pieņem ES reformas, jo īpaši tādās svarīgās jomās kā tiesiskums, korupcijas un organizētās noziedzības apkarošana, izlūkdienestu un valsts pārvaldes reforma un demokrātijas institūciju un procedūru darbība;
- H. tā kā ir vajadzīgi turpmāki konsekventi centieni saistībā ar stratēģiskām ar ES saistītām reformām, kurās ir kopīgi jāiesaistās visiem līderiem un ieinteresētajām personām;
- I. tā kā ES joprojām ir pilnībā apņēmusies atbalstīt Ziemeļmaķedonijas stratēģisko izvēli par labu Eiropas integrācijai un visbeidzot dalībai ES, kas pamatojas uz tiesiskumu, harmonisku etnisko daudzveidību un labām kaimiņattiecībām, atbilstīgi 2003. gada Saloniku darba kārtību Rietumbalkāniem;

<sup>(1)</sup> Pieņemtie teksti, P9\_TA(2020)0320.

<sup>(2)</sup> Pieņemtie teksti, P9\_TA(2019)0050.



Ceturtdiena, 2021, 25 marts

- J. tā kā ES iesaiste Rietumbalkānos ir daudz lielāka nekā jebkurā citā reģionā un liecina par savstarpēju stratēģisku apņemšanos;
- K. tā kā ES būtu arī turpmāk jāveicina investīcijas un jāattīsta tirdzniecības attiecības ar Ziemeļmaķedoniju, jo ir ārkārtīgi svarīgi, lai notiktu valsts ekonomiskā attīstība;
- L. tā kā ES viennozīmīgi ir Ziemeļmaķedonijas lielākā tirdzniecības partnere, kas ir atbildīga par 75 % valsts eksporta un 62 % importa, un tai sniedz vislielāko finansiālo palīdzību, proti, šī valsts kopš 2007. gada ir saņēmusi pirmspievienošānās finansējumu vairāk nekā 1,25 miljardu EUR apmērā;
- M. tā kā Ziemeļmaķedonijas ekonomikai ir ievērojami kaitējusi Covid-19 pandēmija un vīrusa izplatības novēršanas pasākumi negatīvi ietekmē valsts budžetu;
- N. tā kā ES Ziemeļmaķedonijai ir sniegusi vislielāko atbalstu Covid-19 pandēmijas ietekmes mazināšanai, piešķirot 66 miljonus EUR steidzamām veselības aprūpes vajadzībām un sociālajai un ekonomikas atveseļošanai laikposmā pēc pandēmijas; tā kā ES Ziemeļmaķedonijai ir darījusi pieejamu makrofinansiālo palīdzību līdz 160 miljoniem EUR apmērā;
- O. tā kā ES ir mobilizējusi 3,3 miljardus EUR koronavīrusa pandēmijas risināšanai Rietumbalkānos, tostarp 38 miljonus EUR tūlītējam atbalstam veselības aprūpes nozarei, 467 miljonus EUR veselības aprūpes sistēmu noturības palielināšanai un sociālekonomiskās ietekmes mazināšanai, 750 miljonus EUR makrofinansiālās palīdzības veidā, 385 miljonus EUR privātā sektora atbalstīšanai un reaktivizēšanai un 1,7 miljardus EUR Eiropas Investīciju bankas preferenciālu aizdevumu veidā;
- P. tā kā Ziemeļmaķedonija joprojām ir viens no neatbilstīgas migrācijas tranzīta ceļiem;
- Q. tā kā, lai saglabātu un stiprinātu Rietumbalkānu stabilitāti un uzlabotu reģiona labklājību, ir ļoti svarīgi, lai starp Rietumbalkānu valstīm notiktu reģionālā sadarbība; tā kā Ziemeļmaķedonijas virzībā uz pievienošanos ES neatsverama nozīme ir labām kaimiņattiecībām;
- R. tā kā Prespas nolīgums un līgums par labām kaimiņattiecībām ir svarīgi nolīgumi, kas simbolizē visa Rietumbalkānu reģiona stabilitātes un samierināšanas modeli un jau ir uzlabojuši labu kaimiņattiecību un reģionālās sadarbības gaisotni;
- S. tā kā Eiropadome līdz šim vēl nav apstiprinājusi Ziemeļmaķedonijas sarunu programmu, tādējādi graujot uzticību Savienībai un mazinot ES pārveidojošo ietekmi Rietumbalkānos;
- T. tā kā 2020. gada martā pēc tam, kad spēkā stājās vēsturiskais Prespas nolīgums un Ziemeļmaķedonijas un Bulgārijas sadraudzības līgums, šī valsts kļuva par 30. NATO dalībvalsti un ES nolēma atvērt pievienošānās sarunas;
- U. tā kā 2020. gadā notikusī pievienošānās NATO ir noteikts solis ceļā uz lielāku stabilitāti, sadarbību un aizsardzības jomas integrāciju eiroatlantiskajā kopienā, kas uzlabo valsts izredzes kādreiz pievienoties ES;
- V. tā kā konference par Eiropas nākotni var veicināt Rietumbalkānu valstu apņemšanos pievienoties ES;
- W. tā kā pašas Savienības politiskajās, drošības un ekonomiskajās interesēs ir Ziemeļmaķedonijai piešķirt pilntiesīgas ES dalībvalsts statusu,
1. atzinīgi vērtē Ziemeļmaķedonijas skaidro stratēģisko virzību un apņemšanos veicināt Eiropas integrāciju, par ko liecina ar pievienošanos saistīto reformu pastāvīga īstenošana un darbs pie divpusēju jautājumu atrisināšanas ar kaimiņvalstīm;
  2. atkārtoti pauž pilnīgu atbalstu Eiropadomes 2003. gadā Salonikos izteiktajam solījumam, ka Rietumbalkānu valstu nākotne ir Eiropas Savienībā;
  3. aicina ES dalībvalstis ievērot savas apņemšanās un izrādīt skaidru politisko gribu, ļaujot Padomei apstiprināt sarunu programmu un pēc iespējas ātrāk noturēt pirmo starpvaldību konferenci ar Ziemeļmaķedoniju, lai novērstu turpmāku kavēšanos un tādējādi apstiprinātu pievienošānās procesa ticamību, objektivitāti un uzticamību;

**Ceturtdiena, 2021, 25 marts**

4. atgādina dalībvalstīm, ka paplašināšanās politika ir jāīsteno, balstoties uz objektīviem kritērijiem, un to nedrīkst kavēt vienpusējas intereses; atkarīgo, ka ES paplašināšanās politika ir bijis visefektīvākais Savienības ārpolitikas instruments un ka tās turpmāka demontāža var izraisīt nestabilu situāciju ES tuvākajās kaimiņvalstīs;
5. solidarizējas ar Ziemeļmaķedonijas iedzīvotājiem un uzskata, ka ir svarīgi nodrošināt pastāvīgu apņēmīgu un aktīvu atbalstu šīs valsts virzībai uz Eiropas Savienību;
6. atzinīgi vērtē to, ka Ziemeļmaķedonija 2023. gadā būs Eiropas Drošības un sadarbības organizācijas (EDSO) priekšsēdētājvalsts;
7. uzskata, ka konferencē par Eiropas nākotni gan valdības, gan pilsoniskās sabiedrības līmenī būtu pienācīgi jāiekļauj un aktīvi jāiesaista Ziemeļmaķedonijas un citu Rietumbalkānu valstu pārstāvji, tostarp jaunieši;
8. mudina Ziemeļmaķedonijas iestādes un politiskās partijas atbalstīt vienprātīgus centienus stiprināt demokrātiju un pārveides procesu, turpināt cīņu pret korupciju un atjaunot tiesiskumu, labas kaimiņattiecības un reģionālo sadarbību, vienlaikus uzlabojot apstākļus mediju brīvībai un pilsoniskajai sabiedrībai;
9. atgādina, ka pievienošanās sarunas, kuras īsteno, izmantojot pārskatīto paplašināšanās metodiku, arī turpmāk būs atkarīgas no tā, vai pamatjomās tiks īstenotas pastāvīgas, padziļinātas un neatgriezeniskas reformas;

**Tiesiskums**

10. uzsver, ka ir ārkārtīgi svarīgi saglabāt tiesiskumu, veicot tiesu sistēmas reformas un konsekventi īstenojot kriminālvajāšanu attiecībā pret augsta līmeņa korupciju un noziedzīgiem tīkliem;
11. atzinīgi vērtē progresu, kas panākts, īstenojot steidzamās reformu prioritātes, kā arī ieteikumus, kurus sniegusi Venēcijas komisija un Augsta līmeņa ekspertu grupa sistēmiskajos tiesiskuma jautājumos;
12. atzīst, ka ir pieņemti tiesību akti par korupcijas un interešu konfliktu novēršanu, lobēšanu, piekļuvi informācijai, trauksmes cēlēju aizsardzību, prokuratūru, un aicina tos efektīvi un stabili īstenot;
13. ņem vērā to, ka valdība ir pieņēmusi divus reformu plānus, proti, programmu "Eiropa mājās" un rīcības plānu cīņai pret korupciju, kuru mērķis ir racionalizēt reformu programmu izvēlētajās prioritārajās jomās pārskatītās pievienošanās metodikas pamatjautājumu ietvaros;
14. atgādina, ka ir vajadzīgi pietiekami finanšu līdzekļi un cilvēkresursi, lai ar pasākumiem, kas skar interešu konfliktus, lobēšanu, ētikas kodeksus un trauksmes cēlēju aizsardzību, nodrošinātu efektīvu un pastāvīgu atturēšanas, novēršanas, atklāšanas, proaktīvas izmeklēšanas un sankciju mehānismu, ko piemēro amatpersonām;
15. atzinīgi vērtē to, ka ir izveidots premjerministra vietnieka amats korupcijas un noziedzības novēršanas, ilgtspējīgas attīstības un cilvēkresursu jautājumos, kas liecina par skaidru politisku apņemšanos prioritārā kārtā risināt šos jautājumus;
16. mudina efektīvi īstenot pasākumus, lai nodrošinātu tiesu un prokuratūras profesionalitāti, neatkarību, integritāti un pārskatatbildību, tostarp efektīvi īstenojot ētikas kodeksus un nozīmīgo likumu par prokuratūru, kas nodrošina ilgtspējīgus risinājumus lietām, kuras izskata Īpašā prokuratūra, un atbildību par noziegumiem, kas izriet no plaša mēroga nelikumīgas noklausīšanās lietās; prasa visām tiesu iestādēm darīt vairāk, lai palīdzētu atjaunot sabiedrības uzticēšanos tiesu varai;
17. atzinīgi vērtē Tieslietu padomes proaktīvos pasākumus tiesu iestāžu objektivitātes, pārredzamības un pārskatatbildības stiprināšanai un aicina efektīvi īstenot pārskatīto tiesību aktu par Prokuroru padomi; aicina pilnībā izmantot mehānismus, kas paredz ar pārbaudēm, finanšu izmeklēšanām un aktīvu konfiskāciju konsolidēt tiesu iestāžu profesionalitāti un integritāti; pauž bažas par ierobežotu tiesu iestāžu pieejamību Covid-19 pandēmijas laikā, mudina iestādes paātrināt tiesu iestāžu un ar tām saistītās administrācijas digitalizāciju;

Ceturtdiena, 2021, 25 marts

18. mudina noslēgt iestāžu reformas un īstenot pašreizējās reformas drošības un izlūkošanas jomās, nodrošinot jaunās Valsts drošības aģentūras un Operatīvās tehniskās aģentūras operatīvo un funkcionālo neatkarību, kā arī veikt jēgpilnu parlamentāro uzraudzību slepenajiem dienestiem;

19. aicina pastāvīgi īstenot proaktīvus centienus, lai sistemātiski apkarotu organizēto noziedzību un korupciju, izmantojot sistemātiskus preventīvus pasākumus, finanšu izmeklēšanu, kriminālvajāšanu par finanšu noziegumiem, tostarp nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanu, un pieņemot pienācīgas sankcijas; prasa arī turpmāk īstenot operācijas, kas paredz izjaukt noziedzīgos tīklus, kuri ir iesaistīti dažāda veida nelikumīgajā tirdzniecībā, piemēram, ieroču, cilvēku un narkotiku tirdzniecībā; mudina valsti vēl vairāk pielāgoties ES tiesību aktu kopumam un veikt sistemātiskas finanšu izmeklēšanas, pastiprinot nelikumīgu līdzekļu identifikāciju, izsekošanu, iesaldēšanu, konfiskāciju un pārvaldību;

20. mudina īstenot pasākumus, ar kuriem stiprina jaunizveidoto Līdzekļu atguves dienestu un uzlabo cīņu pret nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanu un finanšu noziegumiem; aicina pastiprināt kopīgus centienus organizētās noziedzības, finanšu noziedzības un kibernetiskās noziedzības apkarošanai, tostarp īstenojot labāku koordināciju un partnerību ar Eiropoli;

21. atzinīgi vērtē progresu plaši izplatītās korupcijas apkarošanā, kas panākts, cita starpā uzlabojot rādītājus saistībā ar augsta līmeņa korupcijas, dienesta stāvokļa ļaunprātīgas izmantošanas un nelikumīgas iedzīvošanās lietu izmeklēšanu, kriminālvajāšanu un izskatīšanu tiesā; norāda, ka šajā sakarā svarīga ir Korupcijas novēršanas komisijas vadošā loma un sadarbība ar to;

22. mudina prokuratūru izskatīt nopietnas lietas un proaktīvi sekot līdzi svarīgākajām lietām, kuras ir iesniegušas korupcijas apkarošanas un revīzijas aģentūras un trauksmes cēlēji;

23. mudina Ziemeļmaķedonijas iestādes turpināt un pastiprināt centienus apkarot radikalizāciju un terorismu un risināt jautājumu par ārvalstu kaujiniekiem teroristiem, veicot nepārtrauktu pārrobežas informācijas apmaiņu un pastiprinot sadarbību starp drošības aģentūrām un pilsoniskās sabiedrības organizācijām (PSO), reliģiskajiem līderiem, vietējo sabiedrību un izglītības, veselības aprūpes un sociālajām iestādēm, kā arī īstenojot pienācīgus reintegrācijas centienus;

### **Demokrātijas institūciju darbība**

24. atgādina, ka konstruktīva opozīcija ir svarīga, lai varētu darboties *Sobranie*, Ziemeļmaķedonijas asambleja, un lai varētu pieņemt svarīgus tiesību aktus, piemēram, ar ES un NATO reformām saistītos tiesību aktus;

25. uzteic *Sobranie* valdošo un opozīcijas partiju iesaistīšanos galveno lēmumu pieņemšanā valsts kopīgajās interesēs; norāda, ka labas pārvaldības un legislatīvās funkcionalitāte priekšnoteikums ir spēcīgāks politikas dialogs starp visām politiskajām partijām; aicina visas parlamenta partijas arī turpmāk būt konstruktīvām, izvairīties no nacionālistiskas un sakāpinātas retorikas un labticīgi iesaistīties politikas dialogā, jo īpaši par svarīgiem veselības, ekonomikas, sociālajiem un politiskajiem pasākumiem Covid-19 krīzes risināšanai;

26. uzsver Žana Monē dialoga (*JMD*) procesa nozīmi uzticības veidošanā, demokrātijas kultūras stiprināšanā un parlamentāro spēju stiprināšanā, veicinot politisko dialogu *Sobranie*; atzinīgi vērtē partiju konstruktīvo iesaistīšanos *JMD* un apņemšanos īstenot tā secinājumus un sasaukt tā ceturto kārtu;

27. mudina *Sobranie* uzlabot likumdošanas procesu, līdz minimumam samazinot paātrināto procedūru izmantošanu, palielinot pārredzamību, nodrošinot savlaicīgu un iekļaujošu piekļuvi informācijai par likumdošanu un īstenojot pienācīgas apspriešanās un ietekmes novērtējumus; atgādina, ka ir jāuzlabo parlamenta reglaments — šo lēmumu pieņemot vienprātīgi —, lai sniegtu lielākas iespējas *Sobranie* un stiprinātu tiesiskās pārraudzības un budžeta kontroles mehānismus; atkārto, ka ir svarīgi sadarboties ar pilsonisko sabiedrību un tai paredzēt ilgtspējīgu finansējumu, lai nodrošinātu publiskā sektora iestāžu rūpīgu pārbaudi;

**Ceturtdiena, 2021, 25 marts**

28. norāda, ka 2020. gada 15. jūlija parlamentārās vēlēšanas noritēja bez starpgadījumiem, tomēr atgādina, ka to juridisko stabilitāti nelabvēlīgi ietekmēja tiesiskā regulējuma un reglamentējošo noteikumu biežā pārskatīšana; uzsver, ka ir pilnībā jāīsteno pārējie ieteikumi, kas sniegti EDSO Demokrātisku iestāžu un cilvēktiesību biroja (ODIHR) galīgajā ziņojumā, tostarp pirms nākamajām vēlēšanām savlaicīgi, iekļaujoši un visaptveroši pārskatīt vēlēšanu kodeksu, turklāt veikt turpmākas darbības, lai nodrošinātu atjauninātus un precīzus vēlētāju sarakstus;

29. aicina īstenot papildu pasākumus, lai uzlabotu politisko partiju finansēšanas pārredzamību un nodrošinātu demokrātiskus, konkurētspējīgus un reprezentatīvus partiju iekšējās darbības mehānismus, tostarp veicot pienācīgu neatkarīgu pārraudzību; atgādina, ka ir efektīvi jāīsteno Valsts revīzijas biroja ieteikumi;

30. mudina jauno valdību noteikt prioritāti valsts pārvaldes reformai, publisko amatpersonu amatā iecelšanas un paaugstināšanas procedūrās iestrādājot un sistemātiski piemērojot uz nopelniem balstītus standartus, visā civildienestā un valstij piederošos uzņēmumos attīstot pārredzamības kultūru, profesionālo neatkarību, pārskatatbildību un integritāti un taisnīgu dzimuma un etnisko pārstāvību, vienlaikus nodrošinot pienācīgu trauksmes cēlēju aizsardzību; aicina rūpīgi ievērot Valsts korupcijas novēršanas komisijas ieteikumus;

31. mudina iestādes nodrošināt pilnīgu pārredzamību, vēl vairāk uzlabojot piekļuvi informācijai, tostarp par Covid-19, nodrošinot regulāri sniegtu transversālu aģentūru informāciju atvērta pārvaldes datu portālā un pilnībā darbotiespējīgu Publiskās informācijas brīvas pieejamības aizsardzības aģentūru;

32. mudina iestādes atgūt un atvērt attiecīgos Dienvidslāvijas slepenā dienesta arhīvus; uzskata, ka ar totalitāro pagātni saistīto jautājumu pārredzama risināšana, tostarp slepenā dienesta arhīvu atvēršana, ir solis virzībā uz turpmāku demokratizāciju, pārskatatbildību un institucionālu stabilitāti gan valstī, gan arī Rietumbalkānu reģionā kopumā;

33. stingri prasa, ka ir turpmāk jāuzlabo ES finansējuma pārskatāmība un pamanāmība, nodrošinot efektīvu kontroli, revīziju un turpmākos pasākumus;

***Pamattiesības***

34. pauž atbalstu centieniem nodrošināt iekļaujošu politiku, lai aizsargātu visu pilsoņu pamatbrīvības un tiesības, īpašu uzmanību pievēršot sievietēm, jauniešiem, personām ar invaliditāti, etniskajām grupām, mazākuma etniskajām grupām, LGBTIQ+ personām un mazkvalificētiem bezdarbniekiem; aicina iestādes mazināt Covid-19 pandēmijas nesamērīgi smago ietekmi uz mazākuma grupām un pastiprināt cīņu pret nevienlīdzību;

35. atzinīgi vērtē to, ka joprojām tiek garantēta reliģijas, domas un apziņas brīvība un ka principā ir aizliegta diskriminācija reliģijas dēļ;

36. aicina valsts koordinācijas struktūru, kas ir atbildīga par valsts rīcības plāna īstenošanu saistībā ar ANO Konvenciju par personu ar invaliditāti tiesībām, sistemātiski sadarboties ar invaliditātes atbalsta organizācijām; uzsver, ka ir vajadzīga turpmāka deinstitutionalizācija un ir jāatceļ noteikumi, kas ļauj piespiedu kārtā atņemt brīvību; uzsver, ka ir vajadzīgi pienācīgi resursi un infrastruktūra, lai nodrošinātu vajadzīgo sociālo aizsardzību un pienācīgus dzīves apstākļus personām ar invaliditāti; atzinīgi vērtē valsts rīcības plānu saistībā ar ANO Konvenciju par personu ar invaliditāti tiesībām un to, ka regulāri notiek par konvencijas īstenošanu atbildīgās valsts koordinācijas struktūras sanāksmes;

37. atzinīgi vērtē lielāku uzmanību un finansējumu romu iekļaušanas politikai un mudina iestādes uzlabot īstenošanas, koordinācijas, uzraudzības un līdzekļu izmantošanas tempu un kapacitāti, tostarp mājokļu un aktīva darba tirgus politikas jomā, atbilstīgi 2019. gada Poznaņas deklarācijai par romu integrāciju ES paplašināšanās procesa ietvaros; mudina iestādes nodrošināt, ka tiek netraucēti īstenoti tiesību akti par personām bez reglamentēta civilstāvokļa un atrisināt jautājumu par to, ka romiem nav personas dokumenti;

38. ar bažām norāda uz plaši izplatīto naida runu, tostarp sociālajos medijos, jo īpaši attiecībā uz romiem, LGBTIQ+ personām un citām neaizsargātām grupām, valstīm un tautām; aicina efektīvi īstenot attiecīgo tiesisko regulējumu, skaidri nodalot brīvas publiskas debates no naida runas, neslavas celšanas vai kūdīšanas uz vardarbību, pastiprinot kriminālvajāšanas kapacitāti aizsardzībā pret naida noziegumiem, naida runu un dzimumbalstītu vardarbību; pauž bažas par gadījumiem, kad ir notikusi policijas vardarbība pret neaizsargātām kopienām;

Ceturtdiena, 2021, 25 marts

39. atzinīgi vērtē pozitīvos soļus virzībā uz to, lai iestādes atbalstītu LGBTI+ personu cilvēktiesību īstenošanu, tomēr norāda, ka joprojām ir problēmas ar LGBTI+ kopienas diskrimināciju un ka būtu jānosaka prioritāte tiesiskā regulējuma īstenošanai no valsts iestāžu puses; aicina vairāk rīkoties, lai apkarotu naida runu un naida noziegumus pret LGBTI+ personām, mudinātu ziņot par šiem noziegumiem un pārtrauktu nesodāmību;

40. atzinīgi vērtē to, ka no jauna ir pieņemti diskriminācijas novēršanas tiesību akti, kurus atbalsta visas politiskās partijas, un atzinīgi vērtē pārredzamo procesu, ieceļot Aizsardzības pret diskrimināciju komisiju, kas nodrošina visu marginalizēto grupu aizsardzību un iekļaušanu; mudina Sobranie pieņemt tiesību aktus, kas nodrošinās vienkāršotu, pārredzamu un pieejamu dzimuma juridiskās atzīšanas procedūru, kas balstīta uz pašnoteikšanos, un novērst diskrimināciju seksuālās orientācijas vai dzimtes identitātes dēļ; norāda, ka 2019. gada jūnijā Skopjē tika rīkots pirmais praidis;

41. aicina pastāvīgi īstenot konstruktīvus centienus, lai stiprinātu parasti mierīgās etnisko grupu savstarpējās attiecības, atzīt, aizsargāt un pienācīgi atbalstīt visas kopienas un to kultūras mantojumu; aicina aizsargāt mazākuma kopienu tiesības, šīs kopienas pienācīgi integrēt un nodrošināt to pārstāvību sabiedriskajā dzīvē un medijos, nodrošinot pietiekamus cilvēkresursus un finanšu resursus iestādēm, kas ir atbildīgas par minoritāšu politiku, pilnībā izmantojot Kopienas tiesību apmierinājuma aģentūras palielinātās pilnvaras, lai uzraudzītu un virzītu publiskā sektora iestādes attiecībā uz to juridisko pienākumu īstenošanu minoritāšu jomā;

42. aicina Ziemeļmaķedoniju turpināt Ohridas pamat nolīguma īstenošanu; atbalsta Valodu lietojuma likuma atkārtotu izskatīšanu saskaņā ar Venēcijas komisijas ieteikumiem, kurus tā izstrādājusi, apspriežoties ar visām ieinteresētajām personām; atzinīgi vērtē to, ka ir izveidota aģentūra un inspekcija, kas pārrauga Valodu lietojuma likuma vispārējo īstenošanu, un atgādina, ka ir jānodrošina līdzvērtīga un nediskriminējoša izglītība minoritātes valodās;

43. aicina Politiskās sistēmas un kopienu attiecību ministriju veicināt sociālo kohēziju, īstenojot stratēģiju "viena sabiedrība visiem", un mudina iestādes risināt vēl neatrisinātās problēmas saistībā ar diskrimināciju, atstumtību un nepietiekamu pārstāvību; uzsver, ka ir jānodrošina, lai visas Ziemeļmaķedonijā dzīvojošās minoritātes saņemtu pienācīgu atbalstu un dzīvotu bez iebiedēšanas vai cita veida diskriminācijas;

44. atzinīgi vērtē pastāvīgos uzlabojumus sabiedriskajā apspriešanā un aicina panākt turpmāku progresu jēgpilnā un savlaicīgā pilsoniskās sabiedrības iekļaušanā lēmumu pieņemšanas procesos dažādās politikas jomās, kā arī nevalstiskā sektora finansiālās ilgtspējas nodrošināšanā; norāda, ka budžeta pārstrukturēšana būtu jāveic, īstenojot pienācīgas apspriežu procedūras, un tai nebūtu negatīvi jāietekmē pilsoniskās sabiedrības jomas ilgtspēja;

45. aicina Ziemeļmaķedoniju garantēt pamattiesību struktūru funkcionālo neatkarību, pienācīgu līdzekļu piešķiršanu tām un to locekļu pilnīgi pārredzamu, iekļaujošu un uz nopelniem balstītu iecelšanu, tādējādi palīdzot valstī uzlabot cilvēktiesību stāvokli; atzinīgi vērtē jaunā ombuda iecelšanu un aicina palielināt sadarbību ar pilsonisko sabiedrību; atzinīgi vērtē Ombuda biroja nostiprināšanu un mudina iestādes paātrināt tā ieteikumu īstenošanu; atzinīgi vērtē ārējā policijas pārraudzības mehānisma izveidi Ombuda birojā un aicina pastāvīgi censties risināt policijas nesodāmību, sistemātiski īstenojot aizsardzības pasākumus pret policijas spēku sliktu izturēšanos, izmantojot patiesi neatkarīgus izmeklētājus un paredzot labākus mehānismus policijas uzraudzībai;

46. atzinīgi vērtē nesen ieviestos jauninājumus likumā par vardarbības pret sievietēm un vardarbības ģimenē novēršanu un aizsardzību pret to; aicina iestādes šos likumus efektīvi īstenot un novērst dzimumbalstītu vardarbību un vardarbību pret bērniem, nodrošinot aizsardzību ar efektīva mehānisma izveidi pierādījumu vākšanai un vainīgo saukšanai pie atbildības; uzsver, ka liela nozīme ir preventīviem pasākumiem, kā arī to personu aizsardzībai un atbalstam, kas cietušas no dzimumbalstītas vardarbības un vardarbības ģimenē, ko saasinājusi Covid-19 pandēmija;

47. aicina Ziemeļmaķedoniju pastiprināt centienus, kas vērsti uz dzimumu līdztiesību un sieviešu tiesībām, tostarp par prioritāti nosakot integrētu pieeju dzimumu līdztiesībai un pastiprinātu sadarbību ar pilsonisko sabiedrību, jo īpaši sieviešu organizācijām;

**Ceturtdiena, 2021, 25 marts**

48. aicina Ziemeļmaķedonijas likumdevējus un visas politiskās partijas rīkoties, lai uzlabotu sieviešu pārstāvību visos vēlētajos un ieceltajos lēmumpieņemšanas amatos, sekojot pozitīvajām tendencēm parlamentārā pārstāvībā, ko sekmēja obligātās dzimumu kvotas; mudina iestādes arī turpmāk risināt darba ņēmēju sieviešu tiesību nepietiekamo īstenošanu, dzimumu nelīdzsvarotību un vīriešu un sieviešu darba samaksas atšķirību, rīkoties attiecībā uz dzimtisko stereotipizēšanu, diskrimināciju juridiskajos noteikumos saistībā ar grūtniecības un dzemdību atvaļinājumu un aizskaršanu darba vietā, kā arī nodrošināt pienācīgas bērnu aprūpes iespējas;

49. atzinīgi vērtē valsts centienus uzlabot sadarbību neatbilstīgas migrācijas pārvaldībā, robežu aizsardzībā un bēgļu, patvēruma meklētāju un migrantu pamatvajadzību apmierināšanā; aicina turpmāk nostiprināt starptautisko aizsardzību tiem, kam tā ir nepieciešama, un novērst starptautisko tiesību pārkāpumus, piemēram, iespējamo promraidišanu; aicina iestādes ieviest aktīvu uzraudzības mehānismu un veikt vajadzīgos pasākumus, lai novērstu šos starptautisko tiesību pārkāpumus; uzsver, ka Ziemeļmaķedonijas ieguldījums Eiropas Savienības ārējās robežas aizsardzībā ir ļoti svarīgs, un aicina ES pastiprināt atbalstu robežu aizsardzībai reģionā; norāda uz sasniegto progresu cilvēku tirdzniecības un kontrabandas apkarošanā un atgādina, ka ir jāizveido dzīvotspējīgs mehānisms neatbilstīgas migrācijas plūsmu pārvaldībai un jācīnās pret cilvēku kontrabandas tīkliem, jo šī valsts joprojām ir viens no galvenajiem migrācijas tranzīta ceļiem; norāda uz notiekošo sadarbību un atbalsta statusa nolīguma noslēgšanu ar Eiropas Robežu un krasta apsardzes aģentūru (*Frontex*) — tas sekmētu labāku robežu aizsardzību un pārrobežu noziedzības apkarošanu, pilnībā ievērojot pamattiesības; mudina valsti virzīties uz to, lai tiktu pieņemta stratēģija par migrantu integrāciju, tostarp repatriantu reintegrāciju;

**Mediji**

50. atzīst, ka visumā labvēlīgā vide vārda brīvībai un mediju neatkarībai ir vēl vairāk jāuzlabo ar pilnveidotu tiesisko regulējumu, pašregulāciju un īpašumtiesību un reklāmas tirgus pārredzamību, vienlaikus palielinot publisko un privāto mediju elementu finansiālo ilgtspēju un objektivitāti, nodrošinot uz noteikumiem balstītu mediju budžeta finansēšanu, pārredzamību un samazinot politisko reklāmu apjomu, tādējādi garantējot godīgu konkurenci un neatkarīgu redakcionālo politiku;

51. mudina iestādes ātri īstenot sistēmiskas mediju reformas, kas atdzīvinātu konkurenci, palielinātu sabiedriskās apraides un medijus regulējošās iestādes neatkarību un kapacitāti, un atbalstīt pētniecisko žurnālistiku;

52. norāda uz pasākumiem, kas veikti, lai palielinātu mediju pašregulāciju ar Profesionālo tiešsaistes mediju reģistru un uzlabotu profesionālos standartus ar Žurnālistu darba apstākļu hartu un digitālo mediju godīgu darba līguma projektu;

53. mudina pieņemt pasākumus, lai nodrošinātu sabiedriskās raidorganizācijas un Audiovizuālo mediju pakalpojumu aģentūras finansiālo un darbības neatkarību; uzteic aģentūras centienus uzraudzīt mediju īpašumtiesību pārredzamību un apkārt pret žurnālistiem vērstas nauda runas, diskriminācijas un draudu gadījumus;

54. mudina visus politiskos un mediju dalībniekus arī turpmāk būt iekļaujošiem, tādējādi nodrošinot visu attiecīgo politisko uzskatu godīgu pārstāvību, lai palīdzētu iedzīvotājiem izdarīt informētu demokrātisko izvēli;

55. mudina turpmāk uzlabot tiesisko regulējumu, nodrošinot efektīvus pasākumus, ar kuriem uzlabo žurnālistu drošību un apkārt pret žurnālistiem izdarīto noziegumu nesodāmību; aicina efektīvi izmeklēt fiziskus draudus un verbālus uzbrukumus mediju profesionāļiem;

56. pauž bažas par dezinformāciju un ārvalstu iejaukšanās kampaņām, kas vērstas uz etniskas spriedzes pastiprināšanu, valsts starptautisko attiecību un reputāciju iedragāšanu, sabiedriskās domas un vēlēšanu procesa izkropļošanu un nopietni apdraud mediju brīvību, demokrātiskās sabiedrības un demokrātijas iestādes, pamattiesības un pamatbrīvības un tiesiskumu;



Ceturtdiena, 2021, 25 marts

57. norāda, ka ir ļoti svarīgi nodrošināt mediju brīvību un veicināt kvalitatīvu žurnālistiku un medijpratību, lai apkarotu plaši izplatīto dezinformāciju, viltus ziņas, nacionālistu retoriku un naida runu; uzsver, ka ir jāizmeklē medijos īstenoto dezinformācijas kampaņu un ārvalstu iejaukšanās izcelsme; aicina Eiropas Ārējās darbības dienestu (EĀDD) un Komisiju uzlabot koordināciju un stratēģiski pievērsties dezinformācijai un hibrīddraudiem, kuru mērķis ir reģionā apdraudēt Eiropas perspektīvu; aicina izveidot Balkānos specializētu izcilības centru, lai vērstos pret dezinformāciju;

### **Sociālekonomiskās reformas**

58. norāda uz Covid-19 nelabvēlīgo ekonomisko un sociālo ietekmi un pauž atbalstu pasākumiem, kas pieņemti, lai to mazinātu; mudina iestādes pilnībā izmantot ar Covid-19 saistīto ES atbalstu un attiecīgos mehānismus, izmantojot iespējas, ko sniedz Ekonomikas un investīciju plāns Rietumbalkāniem, kura mērķis ir pietuvināt šo reģionu ES vienotajam tirgum; atzinīgi vērtē tūlītējo atbalstu veselības nozarei 4 miljonu EUR apmērā un atbalstu sociālajai un ekonomikas atveseļošanai 62 miljonu EUR apmērā, ko ES piešķir Ziemeļmaķedonijai pandēmijas sākumā un ko papildināja makrofinansialās palīdzības pakete aizdevumos 160 miljonu EUR apmērā;

59. atzinīgi vērtē Pirmspievienošanās palīdzības instrumenta II (IPA II) dotāciju paketi 70 miljonu EUR vērtībā, kas paredzēta, lai finansētu Rietumbalkānu partneru piekļuvi Covid-19 vakcīnām; aicina Komisiju un dalībvalstis piešķirt pietiekamu daudzumu Covid-19 vakcīnu visu Rietumbalkānu valstu iedzīvotājiem; mudina īstenot reģionālo sadarbību veselības jomā, jo īpaši attiecībā uz pārrobežu slimībām, lai reģionā mazinātu slogu;

60. mudina valdību noteikt prioritāti pasākumiem, kas paredzēti ekonomikas recesijas mazināšanai un strukturālu vajadzību risināšanai, piemēram attiecībā uz izglītības un apmācības nepilnībām, kvalificētu darbinieku aizplūšanu un investīciju trūkumiem infrastruktūrā, kā arī diversifikācijas, konkurences un digitalizācijas veicināšanai un neoficiālās ekonomikas apkarošanai; atgādina, ka ir svarīgi stiprināt mazo un vidējo uzņēmumu (MVU) konkurētspēju;

61. norāda uz valdības centieniem ieviest likumu par minimālo algu un sociālās palīdzības darbības jomas paplašināšanu; mudina iestādes modernizēt nodokļu kodeksu, veikt uzlabojumus attiecībā uz publiskā sektora veselības aprūpes un veselības apdrošināšanas sistēmu kapacitāti, darbinieku skaitu, darba apstākļiem un pieejamību; mudina pieņemt mērķtiecīgus pasākumus, lai novērstu bērnu nabadzību un enerģētisko nabadzību, kas ir palielinājusies pandēmijas ietekmē;

62. aicina pastiprināt sociālekonomiskos pasākumus, lai novērstu demogrāfisko lejupslīdi un intelektuālā darbaspēka aizplūšanu, izmantojot aktīvu darba tirgus politiku, kas samazina ilgtermiņa bezdarbu;

63. uzsver, ka ir jāpastiprina centieni, lai nodrošinātu nediskriminējošu piekļuvi darba tirgum ES pilsoņiem, pakalpojumu sniegšanas brīvību, profesionālo kvalifikāciju savstarpējo atzīšanu un likvidētu netarifu tirdzniecības šķēršļus;

64. atgādina, cik svarīgi ir nodrošināt savlaicīgus, visaptverošus un kvalitatīvus starpnozaru statistikas datus, un mudina valsti veikt ilgtermiņa tautas skaitīšanu;

### **Enerģētika, transports un vide**

65. atgādina, ka joprojām ir jāpieliek ievērojamas pūles, lai sasniegtu energoefektivitātes, atjaunojamās enerģijas, energoapgādes drošības un emisiju samazināšanas mērķrādītājus;

66. iesaka publiskās investīcijas koncentrēt uz ilgtspējīgu izaugsmi un darbvietu radīšanu un mudina valsti palielināt energoapgādes drošību un ilgtspēju, palielinot efektivitāti un diversifikāciju, ilgtspējīgi izmantojot atjaunojamās energoresursus;

67. atzinīgi vērtē Energoefektivitātes likuma pieņemšanu un mudina Ziemeļmaķedoniju to īstenot; atzinīgi vērtē panākto progresu attiecībā uz lielākas atbilstības panākšanu trešajai enerģētikas paketei un integrēta reģionālā enerģētikas tirgus izveidi ar turpmākiem elektrības un gāzes starpsavienojumiem ar kaimiņvalstīm; aicina rīkoties, lai nodrošinātu konkurenci dzelzceļa tirgū, veicinātu attiecīgu dzelzceļa koridoru izveidi un nodrošinātu attiecīgo robežšķērsošanas vietu funkcionalitāti;

**Ceturtdiena, 2021, 25 marts**

68. aicina Komisiju stingri īstenot principu "vairāk par vairāk" un jo īpaši to piemērot Ziemeļmaķedonijai saistībā ar IPA III vai Rietumbalkānu ekonomikas un investīciju plānu, ņemot vērā valsts panākto ievērojamo progresu pārskata periodā un tādējādi apliecinot solidaritāti no Savienības puses;

69. atzinīgi vērtē ekonomikas un investīciju plānu (EIP) un zaļo programmu Rietumbalkāniem, kas paredzēti, lai reģionā atbalstītu zaļo un digitālo pārkārtošanos un sekmētu plašāku reģionālo un pārrobežu sadarbību un energoapgādes drošību; atgādina par to spēju palielināt sabiedrisko infrastruktūru un reģionu savienotību, jo īpaši ar dzelzceļa un automaģistrāles koridoru VIII uz Bulgāriju, gāzes starpsavienojumiem uz Kosovu, Serbiju un Grieķiju un Aleksandropoles sašķidrinātās dabasgāzes (LNG) termināļa projektu; atkārtoti, ka ir svarīgi izveidot gaisa transporta savienojumus Rietumbalkānu valstīs, lai tās savienotu savā starpā un ar ES dalībvalstīm; uzsver, ka EIP investīcijām ir jāsniedz ieguldījums Parīzes nolīguma mērķu un ES dekarbonizācijas mērķrādītāju sasniegšanā un attiecībā uz tām ir jāveic *ex ante* ietekmes uz vidi novērtējums; uzsver, cik vērtīgi no stratēģiskā viedokļa ir palielināt savienotību un ekonomisko integrāciju starp Ziemeļmaķedoniju un tās kaimiņvalstīm;

70. uzteic Ziemeļmaķedoniju kā pirmo Rietumbalkānu valsti, kas ir izstrādājusi integrētā nacionālā enerģētikas un klimata plāna projektu, kas nodrošina stabilu pamatu vērienīgam galīgajam plānam, kurš jāizstrādā atbilstīgi Enerģētikas kopienas saistībām;

71. aicina izrādīt politisko gribu un īstenot Parīzes nolīgumu un vērienīgus vides aizsardzības un ilgtspējīgas attīstības plānus, tostarp ierobežojot hidroenerģijas attīstīšanu aizsargājamās teritorijās, aizsargājot bioloģisko daudzveidību un nodrošinot atbildību vides jomā;

72. atkārtoti aicina mazināt satraucošo gaisa piesārņojuma līmeni, jo īpaši pilsētās, pārejot uz ilgtspējīgu enerģiju, apkuri un transportu un veicot investīcijas atjaunojamajos energoresursos, uzlabojot starpnozaru koordināciju, palielinot vietējo un valsts finansējumu, nodrošinot atbilstību lielajām sadedzināšanas iekārtām noteiktajām emisiju maksimālajām robežvērtībām un izstrādājot valsts stratēģiju ogļu izmantošanas pakāpeniskai pārtraukšanai;

73. atzinīgi vērtē progresu, kas panākts ūdens kvalitātes uzlabošanā, un atgādina, ka ir jāpalielina notekūdeņu attīrīšanas spēja, jāsamazina augstais plastmasas noplūdes apjoms jūrā, jānosaka prioritāte integrētas reģionālās notekūdeņu sistēmas izveidei un jāveicina reciklēšana;

74. aicina iestādes veikt vajadzīgos pasākumus, lai saglabātu Ohridas dabas un kultūras mantojumu, nodrošinot, ka tiek pilnībā īstenoti UNESCO ieteikumi par Ohridas reģionu;

**Reģionālā sadarbība un ārpolitika**

75. atgādina par Ziemeļmaķedonijas sadarbīgo un konstruktīvo pieeju sarunās ar Grieķiju par Prespas nolīguma noslēgšanu un ar Bulgāriju par Labu kaimiņattiecību līguma noslēgšanu, kas parāda valsts stratēģisko apņemšanos virzīties uz Eiropas integrāciju; norāda, ka ES dalībvalstīm būtu jāveicina pēc iespējas ātrāka starpvaldību konferences (SVK) rīkošana ar Ziemeļmaķedoniju, lai atzītu valsts centienus ES pievienošanās procesā un arī lai novērstu to, ka turpmāka kavēšanās mazina labumu, ko sniegusi reģionā panāktās samierināšana;

76. pauž nožēlu par pastāvīgo progresu trūkumu iepriekšējo Eiropas Parlamenta ieteikumu īstenošanā attiecībā uz diskrimināciju pret pilsoņiem, kas atklāti norāda uz savu bulgāru identitāti un/vai etnisko izcelsmi;

77. stingri mudina iestādes un pilsonisko sabiedrību veikt atbilstīgus pasākumus vēsturiska izlīguma panākšanai, lai pārvarētu plaisu starp dažādām etniskām un nacionālām grupām un šo grupu iekšienē, tostarp attiecībā uz pilsoņiem ar bulgāru identitāti;

78. atkārtoti pauž pilnīgu atbalstu pastiprinātai reģionālai sadarbībai reģionā un aicina visas puses nodrošināt Prespas nolīguma ar Grieķiju un Līguma par labām kaimiņattiecībām ar Bulgāriju pilnīgu un nepārtrauktu īstenošanu, jo tiem abiem ir liela nozīme divpusējo attiecību jomā; mudina partnerus arī turpmāk divpusēji iesaistīties un risināt visus vēl neatrisinātos divpusējos jautājumus, kas neietekmē pievienošanās procesu, rīkoties konstruktīvi un atturēties no darbībām, kas var apdraudēt Eiropas integrāciju un ES plašākās intereses;

Ceturtdiena, 2021, 25 marts

79. norāda, ka reģionālā sadarbība ir jābalsta uz ES kopīgu nākotni, atvērtu dialogu, kas sniedzas pāri reģionālajām domstarpībām un smagam pagātnes mantojumam, un Eiropas pamatvērtību ievērošanu; aicina radīt jaunas iespējas augsta līmeņa politiskam un politikas dialogam ar Rietumbalkānu valstīm, izmantojot regulāras ES un Rietumbalkānu augstākā līmeņa sanāksmes un intensīvākus ministru kontaktus, lai stiprinātu politisko līdzdalību paplašināšanās procesā, nodrošinātu stingrāku vadību un augsta līmeņa iesaisti, kā to paredz arī pārskatītā paplašināšanās metodika;

80. pauž nožēlu par to, ka Padome nav spējusi pieņemt sarunu programmu; cer, ka tā drīz tiks pieņemta, lai nepieļautu turpmāku kavēšanos un lai pēc iespējas ātrāk sarīkotu pirmo starpvaldību konferenci, kurā tiks sāktas pievienošanās sarunas; atbalsta visus centienus sekmēt dialogu un tādējādi likt pamatu dzīvotspējīgam nolīgumam; norāda, ka Eiropas Savienības vēlas, lai tiktu pārvarētas reģionālās domstarpības un smagais pagātnes mantojums ar mērķi strādāt pie labākas, miermīlīgas nākotnes un kopīgas labklājības;

81. pauž nožēlu, ka Bulgārijai un Ziemeļmaķedonijai vēl ir jāatrisina daži divpusēji jautājumi; atgādina, ka ir svarīgi uzturēt pastāvīgu dialogu, lai panāktu ilgtspējīgus rezultātus divpusējo nolīgumu labticīgā īstenošanā, pilnībā izmantojot abu valstu noslēgtā sadraudzības, labu kaimiņattiecību un sadarbības līguma satvaru un mērķus; atzinīgi vērtē to, ka Ziemeļmaķedonija ir iecēlusi īpašo pārstāvi Bulgārijā, un uzsver, ka ir svarīgi uzturēt pastāvīgu dialogu, lai panāktu ilgtspējīgu vienošanos pašreizējos divpusējos jautājumos; mudina Bulgāriju un Ziemeļmaķedoniju panākt kompromisu attiecībā uz konkrētu pasākumu rīcības plānu, kura īstenošanu regulāri novērtēs saskaņā ar Sadraudzības līgumu;

82. uzteic Ziemeļmaķedoniju un Bulgāriju par veiksmīgi kopīgi vadīto Berlīnes procesu attiecībā Rietumbalkāniem un tā nozīmīgajiem sasniegumiem;

83. aicina izveidot un pienācīgi finansēt institucionalizētu jauniešu dialogu starp Ziemeļmaķedoniju un Grieķiju un Ziemeļmaķedoniju un Bulgāriju, kas pamatotos un Francijas un Vācijas Jaunatnes biroju (FGYO);

84. atkārtoti aicina visus reģionālos politiskos līderus steidzami rīkoties, lai izveidotu Reģionālo komisiju (RECOM), kuras uzdevums būtu noskaidrot faktus par visiem bijušās Dienvidslāvijas teritorijā pastrādāto kara noziegumu un citu smagu cilvēktiesību pārkāpumu upuriem, balstoties uz RECOM koalīcijas veikto nozīmīgo darbu;

85. atzinīgi vērtē Ziemeļmaķedonijas pievienošanos NATO 2020. gada 27. martā un tās pastāvīgo apņemšanos īstenot eiroatlantisko drošības satvaru; atzinīgi vērtē valsts ieguldījumu NATO vadītajās misijās, kā arī Starptautiskajos spēkos Kosovā (KFOR) ar Uzņēmējvalsts koordinācijas centra starpniecību un oficiālo sadarbību ar Eiropas Aizsardzības aģentūru; aicina Ziemeļmaķedoniju turpināt pielāgošanu militārajiem un darbības standartiem, lai palielinātu sadarbību un saskaņotību ar ES un NATO dalībvalstīm; atzinīgi vērtē Ziemeļmaķedonijas apņemšanos īstenot iniciatīvu "Trais tīkls";

86. uzsver, ka ES un Amerikas Savienotajām Valstīm ir jāstiprina partnerība un koordinācija Rietumbalkānos, lai veicinātu galvenās reformas, uzlabotu pārvaldību un samierināšanu;

87. atzinīgi vērtē aizvien lielāku Ziemeļmaķedonijas atbilstību kopējai ārpolitikai un drošības politikai un aicina šo valsti turpināt atbilstības palielināšanu, jo īpaši attiecībā uz ierobežojošajiem pasākumiem pret Krieviju; uzteic Ziemeļmaķedoniju par pastāvīgu ieguldījumu ES krīzes pārvaldības un kopējā drošības un aizsardzības politikas (KDAP) misijās un operācijās un uzsver, ka šī apņemšanās būtu jāsaģlabā arī turpmāk; pauž bažas par tās aizvien lielāko ekonomisko un enerģētisko atkarību no trešām valstīm;

88. atzinīgi vērtē Ziemeļmaķedonijas pastāvīgo apņemšanos īstenot reģionālās iniciatīvas un aicina pastāvīgi īstenot saistības dažādās reģionālajās struktūrās, kas veicina kopējo reģionālo tirgu;

o

o o

89. uzdod priekšsēdētājam šo rezolūciju nosūtīt Eiropadomes priekšsēdētājam, Padomei, Komisijai, Komisijas priekšsēdētājas vietniekam / Savienības Augstajam pārstāvim ārlietās un drošības politikas jautājumos, dalībvalstu valdībām un parlamentiem, kā arī Ziemeļmaķedonijas Republikas prezidentam, valdībai un Ziemeļmaķedonijas Republikas Asamblejai.

Ceturtdiena, 2021. gada 25. marts

P9\_TA(2021)0115

## 2019. un 2020. gada ziņojumi par Serbiju

**Eiropas Parlamenta 2021. gada 25. marta rezolūcija par Komisijas 2019. un 2020. gada ziņojumiem par Serbiju (2019/2175(INI))**

(2021/C 494/15)

*Eiropas Parlaments,*

- ņemot vērā stabilizācijas un asociācijas nolīgumu (SAN) starp Eiropas Kopienām un to dalībvalstīm, no vienas puses, un Serbijas Republiku, no otras puses, kas stājās spēkā 2013. gada 1. septembrī,
- ņemot vērā Serbijas 2009. gada 19. decembra pieteikumu dalībai Eiropas Savienībā,
- ņemot vērā Komisijas 2011. gada 12. oktobra atzinumu par Serbijas pieteikumu dalībai Eiropas Savienībā (COM(2011)0668), Eiropadomes 2012. gada 1. marta lēmumu piešķirt Serbijai kandidātvalsts statusu un Eiropadomes 2013. gada 27. un 28. jūnija lēmumu sākt sarunas ar Serbiju par pievienošanu ES,
- ņemot vērā Saloniku Eiropadomes prezidentūras 2003. gada 19.–20. jūnija sanāksmes secinājumus,
- ņemot vērā ES un Rietumbalkānu 2018. gada 17. maija samita Sofijas deklarāciju un tai pievienoto Sofijas prioritāšu programmu,
- ņemot vērā ANO Drošības padomes 1999. gada 10. jūnija Rezolūciju Nr. 1244, Starptautiskās Tiesas (ST) 2010. gada 22. jūlija konsultatīvo atzinumu par to, vai vienpusējā Kosovas neatkarības pasludināšana atbilst starptautiskajām tiesībām, un ANO Ģenerālās asamblejas 2010. gada 9. septembra Rezolūciju Nr. 64/298, kurā atzīts šā ST atzinuma saturs un pausta atziņa ES gatavībai veicināt dialogu starp Serbiju un Kosovu,
- ņemot vērā 2013. gada 19. aprīļa pirmo vienošanos par principiem, ar ko pārvalda attiecību normalizēšanu starp Serbijas un Kosovas valdībām, kā arī 2015. gada 25. augusta nolīgumus un notiekošo ES veicināto dialogu attiecību normalizēšanai,
- ņemot vērā 2014. gada 28. augustā uzsākto Berlīnes procesu,
- ņemot vērā 2018. gada 29. novembra rezolūciju par Komisijas 2018. gada ziņojumu par Serbiju <sup>(1)</sup>,
- ņemot vērā ES un Serbijas Stabilizācijas un asociācijas parlamentārās komitejas (SAPK) 11. sanāksmē 2019. gada 30. un 31. oktobrī pieņemto deklarāciju un ieteikumus,
- ņemot vērā Komisijas 2020. gada 5. februāra paziņojumu “Pievienošanās procesa uzlabošana — ticama ES perspektīva Rietumbalkāniem” (COM(2020)0057),
- ņemot vērā Padomes 2020. gada 5. jūnija secinājumus par ciešāku sadarbību ar Rietumbalkānu partneriem migrācijas un drošības jomā,
- ņemot vērā Komisijas 2019. gada 29. maija paziņojumu “2019. gada paziņojums par ES paplašināšanās politiku” (COM(2019)0260), kam pievienots Komisijas dienestu darba dokuments “2019. gada ziņojums par Serbiju” (SWD(2019)0219),
- ņemot vērā Komisijas 2020. gada 6. oktobra paziņojumu “2020. gada paziņojums par ES paplašināšanās politiku” (COM(2020)0660), kam pievienots Komisijas dienestu darba dokuments “2020. gada ziņojums par Serbiju” (SWD(2020)0352),

<sup>(1)</sup> OV C 363, 28.10.2020., 119. lpp.

Ceturtdiena, 2021, 25 marts

- ņemot vērā Komisijas 2020. gada 6. oktobra paziņojumu “Ekonomikas un investīciju plāns Rietumbalkāniem” (COM(2020)0641) un Komisijas dienestu darba dokumentu “Pamatnostādnes zaļās programmas Rietumbalkāniem īstenošanai” (SWD(2020)0223),
  - ņemot vērā Komisijas un Savienības Augstā pārstāvja ārlietās un drošības politikas jautājumos 2020. gada 8. aprīļa kopīgo paziņojumu par ES globālo atbildes reakciju uz Covid-19 (JOIN(2020)0011),
  - ņemot vērā Komisijas 2020. gada 21. aprīļa novērtējumu par Serbijas ekonomikas reformu programmu 2020.–2022. gadam (SWD(2020)0064) un Padomes 2020. gada 19. maijā pieņemtos kopīgos secinājumus par ekonomikas un finanšu jautājumu dialogu starp ES un Rietumbalkānu valstīm un Turciju,
  - ņemot vērā Komisijas 2020. gada 29. aprīļa paziņojumu “Atbalsts Rietumbalkāniem cīņā pret Covid-19 un augšupejai laikposmā pēc pandēmijas” (COM(2020)0315),
  - ņemot vērā konferences par Serbijas pievienošanos Eiropas Savienībai 11. sanāksmi, kas notika 2019. gada 10. decembrī un kurā tika atklātas sarunas par 4. nodaļu “Kapitāla brīva aprīte”,
  - ņemot vērā Eiropas Parlamenta veicinātā partiju dialoga par parlamenta vēlēšanu norises apstākļu uzlabošanu pirmā posma secinājumus,
  - ņemot vērā EDSO/ODIHR īpašās vēlēšanu izvērtēšanas misijas Serbijas parlamenta vēlēšanās 2020. gada 21. jūnijā galīgo ziņojumu, kas publicēts 2020. gada 7. oktobrī,
  - ņemot vērā 2020. gada 11. novembrī publicēto ANO Augstā cilvēktiesību komisāra biroja ekspertu paziņojumu preseī par bažām saistībā ar nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanas un terorisma finansēšanas novēršanas likuma ļaunprātīgu izmantošanu, lai vērstos pret NVO darbu un to ierobežotu,
  - ņemot vērā Eiropas Pretkorupcijas starpvalstu grupas (GRECO) otro atbilstības ziņojumu par Serbiju, kurš publicēts 2020. gada 26. novembrī kā daļa no ceturtās novērtējuma kārtas par korupcijas novēršanu attiecībā uz parlamenta deputātiem, tiesniešiem un prokuroriem,
  - ņemot vērā Ekspertu grupas vardarbības pret sievietēm un vardarbības ģimenē novēršanai (GREVIO) 2020. gada 22. janvāra pamata novērtējuma ziņojumu par Serbiju,
  - ņemot vērā iepriekšējās rezolūcijas par šo valsti,
  - ņemot vērā Eiropas Parlamenta 2020. gada 19. jūnija ieteikumu Padomei, Komisijai un Komisijas priekšsēdētājas vietniekam/ Savienības Augstajam pārstāvim ārlietās un drošības politikas jautājumos par Rietumbalkāniem pēc 2020. gada samita <sup>(2)</sup>,
  - ņemot vērā Eiropas Parlamenta priekšsēdētāja un Rietumbalkānu valstu parlamentu vadošo amatpersonu kopīgi sasauktā Eiropas Parlamenta un Rietumbalkānu valstu parlamentu priekšsēdētāju 2020. gada 28. janvāra samita kopīgo deklarāciju,
  - ņemot vērā Zagrebas deklarāciju, par ko panākta vienošanās ES un Rietumbalkānu samitā, kas notika videokonferences formātā 2020. gada 6. maijā,
  - ņemot vērā Berlīnes procesa ietvaros notikušo ES un Rietumbalkānu samitu 2020. gada 10. novembrī,
  - ņemot vērā Reglamenta 54. pantu,
  - ņemot vērā Ārlietu komitejas ziņojumu (A9-0032/2021),
- A. tā kā Serbija, tāpat kā jebkura valsts, kas vēlas kļūt par ES dalībvalsti, ir jāvērtē pēc tās sasniegumiem kritēriju un kopīgu vērtību kopuma, kas ir pievienošanās priekšnoteikums, izpildē, īstenošanā un atbilstības nodrošināšanā un tā kā pievienošanās grafiku un virzību nosaka vajadzīgo reformu kvalitāte un nodošanās tām;

<sup>(2)</sup> Pieņemtie teksti, P9\_TA(2020)0168.

**Ceturtdiena, 2021, 25 marts**

- B. tā kā demokrātija, cilvēktiesības un tiesiskums ir pamatvērtības, uz kurām balstīta ES, un ir gan paplašināšanās, gan stabilizācijas un asociācijas procesu pamatā; tā kā ir vajadzīgas ilgtspējīgas reformas, lai risinātu būtiskas problēmas, kas joprojām pastāv šajās jomās;
- C. tā kā Serbijai iekšzemē un tās starptautiskajās attiecībās ir jāgūst neatgriezeniski sasniegumi, ievērojot, atbalstot un aizstāvēt cilvēka cieņas, brīvības, demokrātijas, vienlīdzības, tiesiskuma un cilvēktiesību ievērošanas vērtības, tostarp to personu tiesības, kas pieder pie nacionālajām un citām minoritātēm;
- D. tā kā, kopš notiek sarunas ar Serbiju, ir atvērtas 18 sarunu nodaļas, no kurām 2 ir provizoriski slēgtas; tā kā Serbija ir nolēmusi pieņemt jauno ES paplašināšanās metodiku;
- E. tā kā tiesu iestāžu un pamattiesību jomā (23. nodaļa), kā arī tiesiskuma, brīvības un drošības jomā (24. nodaļa) vēl nav gūti ilgtspējīgi panākumi; tā kā Padome nolēma pagaidām neatvērt vairāk nodaļu sarunās ar Serbiju;
- F. tā kā GRECO uzskata situāciju Serbijā par "globāli neapmierinošu" un tiek konstatēts, ka Serbija neievēro GRECO ieteikumus par korupcijas novēršanu attiecībā uz parlamenta deputātiem, tiesnešiem un prokuroriem;
- G. tā kā ES apņemšanās veicināt tiesiskumu ietver arī Serbiju, kur ES būtu jāturpina sadarbība ar Eiropas Padomi, lai palīdzētu Serbijai īstenot būtiskas reformas un apmācību attiecībā uz tiesiskumu, cīņu pret korupciju, cilvēktiesību veicināšanu, kā arī brīvu un neatkarīgu mediju un pilsoniskās sabiedrības lomu, un uzraudzītu šajās jomās panākto progresu saskaņā ar pārskatīto paplašināšanās metodiku;
- H. tā kā Serbija ir ieinteresēta attiecību normalizēšanā ar Kosovu;
- I. tā kā Serbija nav zaudējusi apņemšanos reģionālās sadarbības un labu kaimiņattiecību jomā;
- J. tā kā Serbija joprojām ir apņēmusies izveidot funkcionējošu tirgus ekonomiku un ir turpinājusi īstenot stabilizācijas un asociācijas nolīguma saistības, lai gan joprojām pastāv vairākas problēmas atbilstības aspektā; tā kā korupcija turpina kavēt ekonomikas attīstību;
- K. tā kā Serbija ir ratificējusi visas Starptautiskās Darba organizācijas pamatkonvencijas;
- L. tā kā attiecībā uz vārda brīvību un mediju neatkarību joprojām pastāv ievērojamas problēmas, kas ir jārisina prioritāri;
- M. tā kā Eiropas Parlamenta veicinātais partiju dialogs par parlamenta vēlēšanu norises apstākļu uzlabošanu joprojām ir unikāla platforma vienprātības panākšanai par saistībām vēlēšanu apstākļu uzlabošanai;
- N. tā kā ES piekrita pārdalīt 374 miljonus EUR no Pirmspievienšanās palīdzības instrumenta (IPA), lai palīdzētu mazināt Covid-19 sociālekonomiskās sekas reģionā;
- O. tā kā ES ir izrādījusi savu apņemšanos attiecībā uz Rietumbalkānu valstu Eiropas perspektīvu un mobilizējusi 3,3 miljardus EUR tūlītējās veselības krīzes risināšanai un koronavīrusa pandēmijas ekonomisko un sociālo seku mazināšanai;
- P. tā kā ES ir lielākā atbalsta un palīdzības sniedzēja Serbijai Covid-19 pandēmijas ekonomisko un sociālo seku mazināšanā; tā kā Serbija ir saņēmusi tūlītēju atbalstu 15 miljonu EUR apmērā veselības aprūpes nozarei, 78,4 miljonus EUR lielu atbalstu sociālajai un ekonomikas atveseļošanai un 93,4 miljonus EUR palīdzības līdzekļos;
- Q. tā kā Serbija saņem ES palīdzību saskaņā ar Pirmspievienšanās palīdzības instrumentu (IPA) un tā kopējais indikatīvais piešķirums ir 1,5391 miljardi EUR 2014.–2020. gadam;



Ceturtdiena, 2021, 25 marts

- R. tā kā ES ir Serbijas lielākā finansiālās palīdzības sniedzēja; tā kā ES pēdējos 18 gados ir piešķirusi Serbijai vairāk nekā 3,6 miljardus EUR dotācijās visās jomās — sākot ar tiesiskumu, valsts pārvaldes reformu, sociālo attīstību, vidi un lauksaimniecību; tā kā Serbija kopš 2008. gada ir saņēmusi ES palīdzību saskaņā ar Pirmspievienošanās palīdzības instrumentu kopumā 2,79 miljardu EUR apmērā;
- S. tā kā Serbija ir guvusi ievērojamu labumu no tirdzniecības un ekonomiskās integrācijas ar ES; tā kā ES ir Serbijas lielākā tirdzniecības partnere un savstarpējie darījumi veido 67 % no Serbijas kopējā eksporta un vairāk nekā 60 % no Serbijas kopējā preču importa 2018. gadā; tā kā ES ieguldījumi Serbijā laikposmā no 2010. līdz 2018. gadam sasniedza vairāk nekā 13 miljardus EUR,
1. atzinīgi vērtē to, ka daļība Eiropas Savienībā joprojām ir Serbijas stratēģiskais mērķis un ka tā ir viena no jaunizveidotās valdības prioritātēm; atzīmē apstākli, ka visas parlamentārās partijas atbalsta Serbijas ES integrācijas procesu; mudina Serbijas iestādes sabiedriskajās debatēs aktīvāk un vienprātīgāk paust savu apņemšanos ievērot Eiropas vērtības un sagaida, ka Serbija skaidri un nepārprotami apņemas gan vārdos, gan darbos skaidri un pārbaudāmi izpildīt visas savas saistības attiecībā uz pievienošanos ES;
  2. uzsver, ka pievienošanās sarunās ar Serbiju ir svarīgi panākt lielāku dinamiskumu un ātri īstenot pārskatīto paplašināšanās metodiku, pamatojoties uz tematiskajām sarunu nodaļām, kā arī pakāpeniski ieviest atsevišķas ES politikas jomas un programmas, uzsverot skaidrus un taustāmus stimulus Serbijas iedzīvotāju tiešās interesēs;
  3. uzsver, ka situācija, ko radīja jaunais pilnvaru termiņš pēc 2020. gada 21. jūnija vēlēšanām Serbijā, ir iespēja gūt ievērojamu progresu, Serbijai tuvinoties ES; atbalsta viedokli, ka jaunas sarunu nodaļas nebūtu jāatver, kamēr Serbija nepilda vajadzīgās saistības un neveic reformas prasītajās jomās; norāda, ka nodaļu atvēršana ir svarīgs veids, kā sasniegt ilgtspējīgas, uz Eiropu vērstas pārmaiņas Serbijā;
  4. aicina Komisiju un Padomi, vajadzības gadījumā iekļaujot Serbijas partnerus, veikt vajadzīgos pasākumus, lai īstenotu jaunās paplašināšanās metodikas noteikumus, jo īpaši tos, kas attiecas uz tematiskajām sarunu kopām, un izmantot šo jauno metodiku kā iespēju paātrināt paplašināšanas procesu Rietumbalkānos un kopā ar Serbiju noteikt jaunas darbības Serbijas sarunu procesā;
  5. atzinīgi vērtē Serbijas valdības un Nacionālās asamblejas sadarbību attiecībā uz Nacionālo konvenciju par Eiropas Savienību (NCEU); aicina Serbijas valdību iecelt jaunu grupas vadītāju sarunās par Serbijas pievienošanos Eiropas Savienībai; aicina Serbiju uzlabot Eiropas integrācijas ministrijas administratīvās spējas, lai labāk vadītu pievienošanās sarunas, un darīt visu iespējamo, lai Eiropas integrācijas procesu padarītu iespējami iekļaujošāku un atvērtāku;
  6. norāda, ka Serbija ir turpinājusi un tai ir jāturpina stiprināt savu tiesību aktu saskaņošanu un īstenošanu saskaņā ar *acquis*; pauž nožēlu, ka saskaņošanas temps ir bijis ievērojami lēnāks, nekā valdība sākotnēji plānoja; uzsver ierobežoto progresu 23. nodaļā (Tiesu vara un pamattiesības) un 24. nodaļā (Tiesiskums, brīvība un drošība); uzsver, ka joprojām būtiska ir attiecību normalizēšana ar Kosovu un pamattiesību faktiska ievērošana, un tas noteiks pievienošanās sarunu tempu;
  7. pauž nožēlu par progresa trūkumu daudzās Serbijas reformu programmas jomās un pat sasniegtā zaudēšanu pamatjautājumos saistībā ar pievienošanos ES; aicina Komisiju mainīt ziņošanas metodiku, lai ņemtu vērā būtisku atpalcību un sniegtu skaidru vēstījumu pievienošanās valstīm, tostarp Serbijai;
  8. uzsver, ka ir svarīga Serbijas ieinteresēto personu stratēģiskā komunikācija par ieguvumiem, ko sniedz pievienošanās ES; uzsver, ka sabiedriskajām diskusijām par pievienošanos ES jābūt balstītām uz faktiem un ir jāveicina ES pamatā esošo pamattiesību un demokrātisko vērtību pilnīga ievērošana;
  9. mudina Serbijas iestādes sabiedriskajās debatēs aktīvāk paust savu apņemšanos ievērot Eiropas vērtības un palielināt savas komunikācijas pārredzamību, tostarp informācijas pieejamību plašai sabiedrībai, kā arī paplašināt sadarbību starp valsts iestādēm un pilsonisko sabiedrību; pauž bažas, ka valsts finansētie plašsaziņas līdzekļi, kas bieži vien citē amatpersonas, veicina pret ES vērstas retorikas izplatīšanu Serbijā;

**Ceturtdiena, 2021, 25 marts**

10. aicina Serbiju un ES dalībvalstis izmantot aktīvāku un efektīvāku komunikācijas politiku attiecībā uz Eiropas perspektīvu, to vērojot gan uz Serbijas, gan ES iedzīvotājiem, tostarp tiem, kas pieder pie nacionālajām minoritātēm; uzsver vēsturiskās draudzības un brālības saites, kas pastāv starp Eiropas Savienības tautām un Serbijas tautu;

11. atzīmē nesamērīgo redzamību, ko Serbija piešķir trešām valstīm; aicina Serbiju, Komisiju un ES delegāciju Serbijā pastiprināt centienus, lai sekmētu ES un Serbijas ciešās partnerības lomu, centienus un ieguvumus, tostarp informējot par projektiem un reformām, ko īsteno ar Eiropas atbalstu; atzīmē, ka steidzami ir jāsadarbojas ar Serbijas iedzīvotājiem ārpus lielākajām pilsētām un aicina ES vēl vairāk palielināt atbalstu vietējai pilsoniskajai sabiedrībai;

12. aicina radīt jaunas iespējas augsta līmeņa politiskam un politikas dialogam ar Rietumbalkānu valstīm, lai nodrošinātu stingrāku vadību un augsta līmeņa iesaisti, kā to paredz arī pārskatītā paplašināšanās metodika; uzskata, ka konferencē par Eiropas nākotni būtu aktīvi un atbilstīgi jāiesaista Serbijas, kā arī citu Rietumbalkānu valstu pārstāvji gan valdības, gan pilsoniskās sabiedrības un jauniešu organizāciju līmenī;

13. ņem vērā EDSO/ODIHR īpašās vēlēšanu izvērtēšanas misijas galīgā ziņojuma secinājumus, ka 2020. gada 21. jūnijā parlamenta vēlēšanas bija administrētas efektīvi, taču bažas radīja valdošās partijas dominēšana, tostarp medijos; pauž nožēlu par ilgtermiņa tendencēm, tādām kā spiediens uz vēlētajiem, mediju neobjektivitāte un robežu izplūšana starp valsts ierēdņu darbību un partejiskām kampaņām; šajā sakarā norāda uz valsts sponsorētu dezinformācijas kampaņu lomu, kuru mērķis ir mainīt viedokļu attiecībā uz vēlēšanām;

14. atzinīgi vērtē darba grupas izveidi, lai īstenotu ODIHR ieteikumus; aicina Serbijas iestādes jau laikus pirms nākamajām vēlēšanām pilnībā ņemt vērā visus ODIHR ieteikumus; uzsver, ka pilsoniskās sabiedrības organizācijām, kurām ir īpašas zināšanas par vēlēšanu apstākļiem, arī turpmāk būtu jāiesaistās šajā procesā;

15. ar bažām atzīmē izmaiņas svarīgos vēlēšanu sistēmas elementos, tostarp vēlēšanu sliekšņa pazemināšanu, ko tikai dažas nedēļas pirms paredzētajām vēlēšanām bez pienācīgas sabiedriskās apspriešanas pieņēma parlaments; norāda, ka saskaņā ar Venēcijas komisiju vēlēšanu likuma pamatelementus nevajadzētu būtiski grozīt mazāk nekā gadu pirms vēlēšanām;

16. pauž nožēlu par to, ka daļa opozīcijas nolēma vēlēšanas boikotēt, un uzsver, ka, ņemot vērā EDSO/ODIHR īpašās vēlēšanu novērtēšanas misijas konstatējumus, kuros uzsvērts patiesa plurālisma trūkums un politiskās vides sadrumstalotība Serbijā, par vēlēšanu apstākļu uzlabošanu ir atbildīgi visi politiskie spēki, it īpaši valdības iestādes; uzskata, ka vienīgais veids, kā garantēt savu vēlētajū politisko pārstāvētību un spēju ietekmēt lēmumu pieņemšanas procesu, ir piedalīties politiskajos un vēlēšanu procesos; aicina opozīciju atgriezties pie sarunu galda un atsākt dalību politiskajā un parlamentārajā darbībā; norāda, ka dažu opozīcijas partiju īstenotā vēlēšanu boikota dēļ jaunizveidotajā Serbijas parlamentā ir pārliecinošs valdošās koalīcijas vairākums un nav dzīvotspējīgas opozīcijas, un šāda situācija neveicina politiskā plurālisma panākšanu valstī;

17. atgādina par Venēcijas komisijas noteiktajiem vēlēšanu principiem un ar bažām atzīmē, ka prezidents *Aleksandar Vučić* paziņoja par pirmstermiņa vēlēšanu rīkošanu bez konstitucionālas un politiskas nepieciešamības, vienlaikus kā Serbijas prezidents un lielākās politiskās partijas priekšsēdētājs pasludinot vienu vēlēšanu dienu prezidenta, parlamenta un pašvaldību vēlēšanām Belgradā 2022. gada pavasarī;

18. atzinīgi vērtē Eiropas Parlamenta veicinātā partiju dialoga izveidi ar Serbijas Nacionālo asambleju un sākotnējos pasākumus, ko Serbijas iestādes un parlamenta vairākums veica, lai uzlabotu vēlēšanu apstākļus; aicina turpināt īstenot atlikušās saistības, kas noteiktas partiju dialoga ietvaros;

19. atzinīgi vērtē otrā posma uzsākšanu Eiropas Parlamenta veicinātajā partiju dialogā ar Serbijas Nacionālo asambleju, iesaistot visas attiecīgās ieinteresētās personas un uz Eiropu vērstos politiskos spēkus Serbijā, lai uzlabotu politisko klimatu un uzticēšanos visā politiskajā spektrā un atbilstoši starptautisko novērošanas misiju ieteikumiem panāktu saprašanos neatrisinātajos jautājumos, kas saistīti ar vēlēšanu procesu; mudina iespējami drīzāk uzsākt jaunas, iekļaujošākas partiju dialoga kārtas un aicina visas puses noteikt skaidrus mērķus, kritērijus, mērķrādītājus un sarunu partnerus; uzsver, ka

Ceturtdiena, 2021, 25 marts

partiju dialogs būtu jānoslēdz krietnu laiku pirms nākamajām vēlēšanām, tā dodot pietiekami daudz laika nepieciešamo juridisko un citu izmaiņu veikšanai vēlēšanu nosacījumos un šo izmaiņu ieviešanai praksē, lai vēl pirms vēlēšanām radītu vienlīdzīgus konkurences apstākļus; atgādina, ka valdībai un neatkarīgajām struktūrām ir jānodrošina, lai pilnībā un pienācīgi tiktu īstenots tiesiskais regulējums, kas saistīts ar partiju dialoga gaitā uzņemtajām saistībām;

20. nosoda nepieņemamos verbālos uzbrukumus un naida runas gadījumus, kas vērsti pret Eiropas Parlamenta deputātiem, it īpaši tiem, kuri pārstāv Parlamentu attiecībā ar Serbiju, tostarp priekšsēdētāju, SAPK locekļiem un partiju dialoga veicinātājiem, kā rīcību, kas neatbilst Serbijas pienākumiem saskaņā ar SAN; aicina Nacionālās asamblejas priekšsēdētāju un tajā pārstāvēto politisko grupu priekšsēdētājus ievērot demokrātisku pārrunu standartus;

21. aicina jauno valdību īstenot efektīvas un pārbaudāmas fundamentālās reformas un novērst strukturālos trūkumus tiesiskuma, pamattiesību, mediju brīvības, cīņas pret korupciju, kā arī demokrātisku institūciju darbības un valsts pārvaldes jomās;

22. ar bažām norāda, ka kopumā korupcija joprojām ir problēma, kuras risināšanā gūti ierobežoti panākumi; atzinīgi vērtē pasākumus, kas veikti, lai nodrošinātu Pretkorupcijas aģentūras neatkarību, un līdz šim sasniegtos rezultātus korupcijas lietu pabeigšanā; mudina turpināt centienus panākt progresu, jo īpaši attiecībā uz izmeklēšanas, apsūdzības un galīgas notiesāšanas rezultātu uzlabošanu augsta līmeņa korupcijas lietās, un īstenot tiesību aktus par korupcijas novēršanu saskaņā ar ES *acquis*, kā arī ieteikumus, ko sniegusi Eiropas Padomes Pretkorupcijas starpvalstu grupa (GRECO); atzinīgi vērtē nesen publicēto GRECO ziņojumu un mudina Tieslietu ministriju strādāt pie tā ieteikumu īstenošanas;

23. norāda, ka saskaņā ar GRECO jaunāko ziņojumu Serbija tikai daļēji ir īstenojusi tai 2015. gadā sniegtos ieteikumus un ka situācija valstī ir "globāli neapmierinoša"; uzsver, cik svarīgi ir efektīvi cīnīties pret korupciju, un aicina Serbijas varas iestādes iespējami drīzāk nodrošināt atbilstību šiem ieteikumiem; pauž bažas par Korupcijas novēršanas likumā nesen sasteigti un nepārredzami izdarītajām izmaiņām, kas attiecas uz valsts amatpersonas definīciju un ievērojami sašaurina to personu loku, uz kurām šis likums attiecas, tādējādi vēl vairāk vājinot korupcijas apkarošanas mehānismus un paverot iespējas ļaunprātīgai valsts līdzekļu izmantošanai, kas iepriekš bija uzskatāma par nelikumīgu;

24. mudina Serbiju sasniegt pārliecinošus rezultātus, tostarp ilgtspējīgus efektīvu izmeklēšanu rezultātus jautājumos, kas rada bažas, piemēram, tiesu varas, vārda brīvības, kā arī korupcijas un organizētās noziedzības apkarošanas jomās, it īpaši attiecībā uz gadījumiem, kas izraisa lielu sabiedrības interesi, tostarp *Krušik*, *Jovanjica* un *Telekom Srbija* lietām, kā arī uzlabot rādītājus augsta līmeņa korupcijas lietu izmeklēšanā, apsūdzībā un notiesāšanā, tostarp arestējot un konfiscējot noziedzīgi iegūtos līdzekļus; atkārtoti pauž savu 2018. gada aicinājumu nodrošināt taisnīgumu attiecībā uz privātīpašuma nelikumīgu nojaukšanu Savamalas rajonā Belgradā; norāda, ka jaunais likums par korupcijas novēršanu ir spēkā no 2020. gada 1. septembra;

25. atgādina Serbijai pastiprināt centienus, lai efektīvi risinātu korupcijas problēmu, koncentrējoties uz korupcijas novēršanu un apspiešanu, tostarp pieņemot jaunu pretkorupcijas stratēģiju, kuras pamatā ir uzticams un reālistisks rīcības plāns, kā arī efektīvs koordinācijas mehānisms;

26. aicina Serbiju uzlabot cīņu pret organizēto noziedzību un pāriet no pieejas, kas balstīta uz individuālām lietām, uz stratēģiju pret organizācijām nolūkā likvidēt lielas un starptautiski izplatītas organizācijas, norāda, ka šādai stratēģijai būtu jāparedz efektīva izmeklēšana, kriminālvajāšana un galīga notiesāšana smagu un organizētu noziegumu gadījumos, ietverot arī finanšu izmeklēšanu, naudas plūsmu sistemātisku izsekošanu, stingra uzraudzības mehānisma ieviešanu, lai novērstu pārkāpumus, kā arī lielākas finanšu un cilvēkresursu kapacitātes nodrošināšanu Organizētās noziedzības prokuratūrai, kam jābūt neatkarīgai no jebkādas nepamatotas politiskas ietekmes;

27. pauž bažas par pieaugošo ekstrēmistu grupu un organizētās noziedzības vardarbību un aicina iestādes nodrošināt, ka pētniecisko žurnālistu vai trauksmes cēlēju atklātie gadījumi tiek pienācīgi izmeklēti un ka visas iesaistītās valsts amatpersonas tiek sauktas pie atbildības;

**Ceturtdiena, 2021, 25 marts**

28. ar bažām atzīmē, ka tiesu iestādes joprojām tiek politiski ietekmētas, un norāda, ka ir jāstiprina aizsardzības pasākumi, lai nodrošinātu tiesu varas pārskatatbildību, profesionalitāti, neatkarību un vispārējo efektivitāti, kā arī vajadzības gadījumā pārskatot pašreizējo darbā pieņemšanas un cilvēkresursu pārvaldības sistēmu; norāda, ka valdība ir izstrādājusi konstitucionālo reformu priekšlikumu, ko Venēcijas komisija ir pozitīvi novērtējusi, un nosūtījusi to Nacionālās asamblejas kompetentajai komitejai;

29. uzsver, ka konstitucionālajā reformā svarīgs ir plašs apspriešanās process; pauž nožēlu, ka iepriekšējais Serbijas parlaments nav pieņēmis konstitucionālas reformas ar mērķi stiprināt tiesu varas neatkarību; iesaka konstitucionālās reformas pieņemt pēc iespējas drīzāk, apspriežoties ar tiesnešu un prokuroru asociācijām un citiem attiecīgajiem politiskajiem rīcībspēkiem, tostarp parlamentā nepārstāvētās opozīcijas pārstāvjiem;

30. atkārtoti uzsver, ka ir svarīgi pieņemt likumu par Vojvodinas autonomās provinces finansēšanu;

31. pauž bažas par jaunā parlamenta efektīvu darbību, jo tajā nav parlamentārās opozīcijas, tā leģitimitāti apstrīd opozīcijas partijas un tā pilnvaru termiņu paredzēts saīsināt, kā to jau pavēstījis Serbijas prezidents, turklāt tas pieņem tālejošas konstitucionālas izmaiņas bez atklātām, iekļaujošām un demokrātiskām sabiedriskajām debatēm, jo īpaši tiesu varas jomā;

32. atzinīgi vērtē izmaiņas Nacionālās asamblejas darbībā, lai atjaunotu prakses un procedūras un ievērotu reglamentu; pauž nožēlu, ka vispārējā parlamentārā izpildvaras uzraudzība ir saglabājusies diezgan formāla; uzsver, ka ir nepieciešamas turpmākas būtiskas procedūras un prakses reformas, lai uzlabotu likumdošanas procesa kvalitāti, nodrošinātu efektīvu parlamentāro uzraudzību un novērstu sistēmiskus Nacionālās asamblejas trūkumus, tostarp ierobežotu obstrukcionismu, samazinātu steidzamu procedūru skaitu un nesaistītu jautājumu pārgrupēšanas tajos pašos darba kārtības punktos praksi;

33. uzsver, ka joprojām ir jāuzlabo likumdošanas procesa kvalitāte, palielinot pārredzamību un sociālo un politisko dialogu un nodrošinot, ka neatkarīgām regulatīvajām iestādēm tiek sniegtas iespējas efektīvi veikt savus pārraudzības uzdevumus; ņem vērā, ka Nacionālās asamblejas plenārsēdē tika izskatīti neatkarīgu struktūru gada pārskati un pieņemti secinājumi;

34. aicina jaunievēlēto parlamentu pastiprināt centienus, lai nodrošinātu likumdošanas procesa pārredzamību, iekļautību un kvalitāti, kā arī efektīvu parlamentāro uzraudzību; aicina arī īstenot papildu pasākumus, lai nodrošinātu partiju dialogu, un palielināt pilsoniskās sabiedrības lomu, kas joprojām ir būtisks labi funkcionējošas demokrātijas elements; ar bažām norāda uz pārredzamības trūkumu saistībā ar līdztiesības komisāra atkārtotu iecelšanu;

35. aicina nodrošināt efektīvu sadarbību ar neatkarīgām un regulatīvām iestādēm un palielināt Nacionālās asamblejas iesaisti valdības un pārvaldes uzraudzībā un kontrolē; aicina Nacionālo asambleju būtiski iesaistīties sarunu procesā par Serbijas pievienošanos ES saskaņā ar 2013. gada 16. decembrī pieņemto rezolūciju par Nacionālās asamblejas lomu un principiem sarunās par Serbijas pievienošanos ES;

36. uzsver, ka ir pilnībā jāatzīst un jāatbalsta neatkarīgu regulatīvo struktūru, tostarp valsts Ombuda, Pretkorupcijas aģentūras, Valsts revīzijas iestādes un sabiedrībai svarīgas informācijas un personas datu aizsardzības komisāra loma; aicina Serbijas Nacionālo asambleju iesaistīties neatkarīgu regulatīvo iestāžu konstatējumā un ieteikumu, īpaši to, kurus paudis Ombuds, īstenošanā;

37. atgādina, ka sociālais dialogs ir viens no Eiropas sociālā modeļa pilāriem un ka regulāra apspriešanās starp valdību un sociālajiem partneriem ir svarīga, lai novērstu sociālo spriedzi un konfliktus; uzsver, ka ir svarīgi, lai sociālais dialogs neaprobežotos ar informācijas apmaiņu, un ka svarīgi tiesību akti pirms to nonākšanas parlamenta procedūrā būtu jāapspiež ar ieinteresētajām personām;

38. ar bažām atzīmē, ka Nacionālā asambleja tikās vien 44 dienas pēc ārkārtas stāvokļa pasludināšanas 2020. gada martā, kas apdraudēja tās kā Serbijas konstitūcijā noteiktās parlamentārās demokrātijas galvenās institūcijas statusu; ar bažām norāda, ka, neraugoties uz skaidru parlamentāro vairākumu, Nacionālā asambleja pilnībā neuzsāka darbu ilgu laiku pēc vēlēšanu galīgo rezultātu pasludināšanas 2020. gada 5. jūlijā; aicina Nacionālo asambleju izvairīties no aizvainojošas valodas un apkarot naidīgu runu parlamentāro debašu laikā; uzsver opozīcijas darba būtisko nozīmi demokrātiskā valstī;

Ceturtdiena, 2021, 25 marts

39. uzsver, ka aizvainojoša valoda, iebiedēšanas un nomelnošanas kampaņas pret politiskajiem oponentiem un mediju pārstāvjiem, ko parlamenta deputāti izmanto Nacionālās asamblejas plenārsēdē, ir demokrātijas un demokrātijas pamatvērtību pārkāpums, pret ko ir stingri jāvērsas un jāsoda saskaņā ar reglamentu; pauž sašutumu par vairāku parlamenta deputātu un valdību atbalstošu tabloīdu nesēn īstenotajiem saskaņotajiem uzbrukumiem, kas bija vērsti pret pētnieciskajiem žurnālistiem un pilsoniskās sabiedrības pārstāvjiem, tostarp neatkarīgo plašsaziņas līdzekļu tīkla KRIK un nevalstisko organizāciju, piemēram, CRTA un "Open Parliament", dalībniekiem, attēlojot viņus kā organizētās noziedzības grupējumu līdzdalībniekus un valsts apvērsuma plānotājus un tādējādi rupji pārkāpjot pašu nesēn pieņemtā Parlamenta deputātu rīcības kodeksa noteikumus;

40. atzinīgi vērtē jaunā mediju stratēģijas rīcības plāna pieņemšanu un to, ka ir izveidota darba grupa, lai uzraudzītu stratēģijas un rīcības plāna īstenošanu;

41. pauž bažas par pētniecisko žurnālistu apgalvojumiem par valdības iespējamām manipulācijām ar Covid-19 statistiku politisku un vēlēšanu mērķu vārdā; pauž nožēlu par valdības amatpersonu īstenotu dezinformācijas kampaņu attiecībā uz ES palīdzību pandēmijas laikā; uzsver, ka uzticamībai un pārredzamībai ir īpaši svarīga nozīme valdības centienos uzveikt Covid-19, un tādēļ aicina Serbijas valdību sniegt iedzīvotājiem visu būtisko informāciju par pandēmiju, tostarp vakcīnām;

42. uzskata faktu, ka ar valdošo partiju saistīta fiziska persona 2018. gada decembrī iegādājās divus televīzijas kanālus ar valsts mēroga pārklājumu, par soli ceļā uz mediju vides monopolizāciju valstī, ko tiecas panākt valdošā partija; mudina varas iestādes attiecībā uz visiem turpmākajiem ar plašsaziņas līdzekļiem saistītajiem īpašumtiesību darījumiem nodrošināt un saglabāt nepieciešamos nosacījumus godīgai konkurencei un pārredzamībai; aicina Serbijas valsts televīzijas kanālu raidījumu veidotāju komandas ievērot augstākos profesionālos standartus un regulāri nodrošināt atšķirīgu viedokļu uzklaušānu;

43. pauž nožēlu par situācijas pasliktināšanos mediju brīvības jomā un aizvainojošas valodas, iebiedēšanas un pat naida runas pieaugumu pret parlamentāro opozīciju, neatkarīgiem intelektuāļiem, NVO, žurnālistiem un ievērojamām personām, un par to, ka tajā iesaistīti arī valdošo partiju biedri, kuru pienākums ar cieņu izturēties pret visiem mediju pārstāvjiem ir vissvarīgākais; mudina Serbijas iestādes nekavējoties veikt pasākumus, lai garantētu vārda brīvību un mediju neatkarību, kā arī gādāt par šo lietu pienācīgu izmeklēšanu;

44. pauž nožēlu, ka Serbijas iestādes tikai daļēji īstenoja partiju dialoga ietvaros uzņemtās saistības attiecībā uz Regulatīvo elektronisko mediju padomi (REM) un sabiedriskajām raidorganizācijām (RTS) vai neīstenoja tās vispār; atgādina, ka brīviem un neatkarīgiem medijiem ir liela nozīme demokrātijā; pauž nožēlu par to, ka kopš partiju dialoga pirmā posma noslēgšanas REM un RTS darbs nav spējis no jauna iemantot uzticību sabiedrībā un opozīcijas partiju vidū; norāda, ka valdība ir izveidojusi žurnālistu drošības darba grupu, taču visas neatkarīgo žurnālistu un plašsaziņas līdzekļu apvienības Serbijā jau ir izstājušās no tās, jo grupa nespēja reaģēt uz uzbrukumiem, ko valdību atbalstošie tabloīdi vērsa pret Noziedzības un korupcijas izmeklēšanas tīkla (KRIK) pētnieciskās žurnālistikas portāla žurnālistiem;

45. ar bažām norāda, ka pilsoniskās sabiedrības organizāciju darbs notiek vidē, kas nav atvērta kritikai; aicina Serbijas Finanšu ministrijas Nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas novēršanas pārvaldi pilnībā noskaidrot situāciju saistībā ar NVO un žurnālistu darbības izmeklēšanām, pamatojoties uz apsūdzībām par nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizāciju, un mudina iestādes atturēties no patvaļīgas vērsšanās pret šādām organizācijām un personām; aicina Serbijas iestādes novērst pilsoniskās sabiedrības telpas un neatkarīgo mediju skaita samazināšanos un nodrošināt, ka tie var darboties bez jebkādiem ierobežojumiem, tostarp iebiedēšanas vai šo organizāciju kriminalizācijas; mudina iestādes iespējami drīzāk nodrošināt gaisotni, kas veicina visu pilsoniskās sabiedrības organizāciju darbu;

46. aicina Komisiju un EĀDD stiprināt sadarbību ar pilsonisko sabiedrību, NVO un vietējiem neatkarīgajiem medijiem un atbalstīt tos; atkārtoti pauž atbalstu Eiropas politisko fondu darbam, lai stiprinātu Serbijas demokrātiskos procesus un veicinātu jaunas politisko līderu paaudzes rašanos;

47. vienlaikus stingri nosodot visus vardarbības aktus, atzīmē, ka policijas spēku nesamērīgās izmantošanas gadījumi 2020. gada jūlija protestu laikā ir pelnījuši iestāžu īpašu uzmanību — arī tāpēc, ka saistībā ar šiem notikumiem policijas darbinieki nav sadarbojušies ar tiesu sistēmu un prokuratūru; aicina Serbijas iestādes pienācīgi izmeklēt visus policijas pilnvaru pārsniegšanas gadījumus, lai novērstu nesodāmību un stiprinātu sabiedrības uzticēšanos policijai, kā arī veicināt to,



**Ceturtdiena, 2021, 25 marts**

ka personas, kas apgalvo, ka ir policijas pārkāpumu upuri, var iesniegt sūdzību un saņemt kompensāciju, kā arī aicina izrādīt absolūtu neiecietību pret tiesībsardzības iestāžu darbiniekiem, kuri pārkāpj profesionālo ētiku vai krimināltiesības;

48. konstatē, ka kopumā tiesiskais un institucionālais regulējums cilvēktiesību ievērošanai formāli ir ieviests, taču trūkst mehānismu, lai nodrošinātu šo pamattiesību efektīvu ievērošanu; prasa, lai visi turpmākie grozījumi spēkā esošajos tiesību aktos par cilvēktiesību ievērošanu, tostarp Likumā par brīvu piekļuvi sabiedrībai nozīmīgai informācijai, tiktu veikti pārredzamā veidā, iesaistot visas attiecīgās ieinteresētās personas; aicina to efektīvāk īstenot, īpaši ņemot vērā visneaizsargātākās sabiedrības grupas, tostarp nacionālās minoritātes izglītības jomā; aicina Serbiju nodrošināt un aizsargāt minoritāšu valodu nediskriminējošu izmantošanu izglītībā, īpašā mediju telpā valsts un vietējos medijos, kā arī nodrošināt vienlīdzīgas iespējas pienācīgai pārstāvētībai politiskajās norisēs, valsts pārvaldē un tiesu sistēmā;

49. atzinīgi vērtē Serbijas pastiprinātos centienus sadarbībā ar Eiropas Savienību romu kopienas integrācijas jomā, jo īpaši viņu mājokļu stāvokļa uzlabošanā; aicina Serbijas iestādes novērst strukturālu diskrimināciju, ar ko saskaras romi attiecībā uz viņu pilsonības statusu, kā arī veselības aprūpi, izglītību un nodarbinātību; mudina Serbiju uzlabot un vienkāršot institucionālo struktūru, kas nodarbojas ar romu integrāciju, tostarp skaidri sadalot uzdevumus, koordinējot valsts un vietējo iestāžu darbību, kā arī ņemot vērā romu kopienu vajadzības budžeta veidošanā;

50. atzinīgi vērtē to, ka ir pabeigta ilgi aizkavējusies pamatskolas mācību grāmatu tulkošana bulgāru valodā, kas ļaus Bulgārijas nacionālajai minoritātei izglīties dzimtajā valodā; ar bažām atzīmē, ka joprojām nav pārtulkotas visas vidējās izglītības mācību grāmatas; mudina Serbijas iestādes gādāt par procesa ilgtspēju, nodrošinot pietiekamu skaitu skolotāju, mācību grāmatu un papildu materiālu (skolu dienasgrāmatas, skolēnu atzīmju grāmatas utt.), lai pienācīgi apmierinātu mazākumtautību skolēnu vajadzības;

51. pauž bažas par Serbijas iestāžu nespēju *de facto* veicināt reģionālo vai minoritāšu valodu lietošanu;

52. aicina Serbiju stiprināt cilvēktiesību iestādes, nodrošināt to neatkarību, piešķirt tām nepieciešamos finanšu un cilvēkresursus un nodrošināt savlaicīgu to ieteikumu izpildi, kā arī pieņemt un īstenot jaunu diskriminācijas novēršanas stratēģiju;

53. aicina Serbiju uzlabot savu spēju nodrošināt statistiku un savlaicīgi veikt tautas skaitīšanu, ievērojot visaugstākos starptautiskos standartus un iesaistot neatkarīgus novērotājus; atkārtoti aicina uzlabot ieinteresēto personu koordināciju un iekļaušanu, lai īstenotu un periodiski pārskatītu rīcības plānu nacionālo minoritāšu tiesību īstenošanai;

54. pauž dziļas bažas par apgalvojumiem, ka Serbijas iestādes, iespējams, ļaunprātīgi izmanto Pilsoņu dzīvesvietas likumu, sistemātiski un diskriminējoši "pasivizējot" Serbijas dienvidos dzīvojošo albāņu tautības iedzīvotāju pastāvīgās dzīvesvietas adreses; prasa veikt neatkarīgu un rūpīgu izmeklēšanu par šiem apgalvojumiem un aicina Serbijas iestādes pārtraukt jebkādu diskriminējošu praksi un mērķtiecīgu vēršanos pret noteiktām grupām;

55. ar bažām norāda uz lielo skaitu sieviešu un bērnu, kas ir vardarbības un vardarbības ģimenē upuri; ņem vērā Serbijas centienus cīnīties pret vardarbību pret sievietēm un bērniem un pret vardarbību ģimenē; tomēr mudina panākt turpmāku un efektīvāku īstenošanu un konkrētus uzlabojumus, it īpaši pašreizējās pandēmijas laikā, lai uzlabotu piekļuvi kvalitatīviem pakalpojumiem šajā jomā;

56. atzinīgi vērtē GREVIO ziņojumu par Serbiju, kurā uzsvērts saskaņotas politikas pieejas trūkums attiecībā uz Stambulas konvencijas īstenošanu, profilakses pasākumu nepieciešamība, nepilnības pakalpojumu sniegšanā cietušajiem, zems informētības, izpratnes par līdztiesību un spēju veidošanas līmenis, kā arī īpaši šķēršļi, ko plašam sieviešu lokam rada tādi faktori kā etniskā piederība, nabadzība, sociālā izcelsme un invaliditāte;

57. pauž bažas par to, ka jauns dzimumu līdztiesības likums ir ievērojami aizkavējies, ka joprojām trūkst koordinācijas un efektīvas institucionālās struktūras ar pietiekamiem resursiem šajā jomā, ka sieviešu sociālekonomiskais stāvoklis joprojām ir ievērojami sliktāks nekā vīriešu stāvoklis, par patriarhālo attieksmi un dzimumu stereotipiem sabiedrībā un publiskajās diskusijās, kā arī par to, ka tiesu iestādēm, prokuroriem un advokātiem trūkst zināšanu šajos jautājumos;



Ceturtdiena, 2021, 25 marts

58. aicina Serbiju pastiprināt centienus, kas vērsti uz dzimumu līdztiesību un sieviešu tiesībām, tostarp par prioritāti nosakot integrētu pieeju dzimumu līdztiesībai un pastiprinātu sadarbību ar pilsonisko sabiedrību, jo īpaši sieviešu organizācijām; uzsver, ka ir svarīgi iekļaut dzimumperspektīvu ekonomikas programmās;
59. atzinīgi vērtē sieviešu spēcīgo pārstāvību jaunajā parlamentā un valdībā, cerot, ka tas ļaus būtiski veicināt sieviešu un neaizsargātu grupu cilvēktiesības un politiskās brīvības; atzinīgi vērtē nacionālo minoritāšu būtisko pārstāvību parlamentā;
60. uzsver vajadzību turpināt LGBTI tiesību aizsardzību; aicina iestādes pienācīgāk un efektīvāk reaģēt uz naida runu un uz naida motivētiem noziegumiem; atzinīgi vērtē divu praida gājieni miermīlīgo norisi 2019. gadā; uzsver, ka visām iestādēm ir svarīgi atbalstīt *EuroPride 2022* sagatavošanu un garantēt visu dalībnieku drošību;
61. atzinīgi vērtē valdības iniciatīvu turpināt izvērst darbu pie likuma par viendzimuma savienībām un transpersonu vārdu un dzimumu maiņu saskaņā ar Eiropas Cilvēktiesību tiesas attiecīgo praksi un aicina valdību radīt drošu vidi LGBTI un veicināt tolerances kultūru pret šīm personām;
62. mudina Serbiju uzlabot veselības aprūpes pakalpojumu pieejamību personām ar invaliditāti, personām ar HIV, bērniem un pieaugušajiem, kas lieto narkotikas, ieslodzītajiem, seksa nozares darbiniekiem, LGBTI, valsts iekšienē pārvietotām personām un romiem, jo īpaši ņemot vērā pašreizējo pandēmiju un veselības aprūpes nozares problēmas;
63. atzinīgi vērtē Serbijas iesaistīšanos reģionālās sadarbības iniciatīvās; mudina Serbiju visos līmeņos turpināt centienus stiprināt samierināšanos un labas kaimiņattiecības; aicina Serbiju pilnībā īstenot divpusējos nolīgumus un iesaistīties visu neatrisināto robežu strīdu ar kaimiņvalstīm konstruktīvā un savlaicīgā risināšanā, tostarp jautājumos par bijušo Dienvidslāvijas valstu samierināšanu; norāda, ka papildu pūles ir jāiegulda pierobežas reģionu sociālekonomiskajā attīstībā; atzinīgi vērtē reģionālās integrācijas iniciatīvu, veicinot ekonomikas attīstību;
64. atzinīgi vērtē Reģionālās sadarbības padomes (RSP) konstruktīvo lomu un Serbijas aktīvo līdzdalību RSP; uzsver reģionālās sadarbības nozīmi saistībā ar Covid-19 krīzi un uzsver arī, ka reģionālā sadarbība un labas kaimiņattiecības ir saistītas ar Serbijas mērķi sekmīgi iestāties Eiropas Savienībā;
65. uzsver, ka Serbijas un Kosovas attiecību normalizēšana ir prioritāte un abu valstu pievienošanās Eiropas Savienībai priekšnoteikums un ka attiecību normalizēšanai ir būtiska nozīme, lai nodrošinātu stabilitāti un labklājību reģionā kopumā; atzīst abu pušu ciešāku iesaistīšanos ES veicinātajā dialogā un aicina aktīvi un konstruktīvi līdzdarboties šajā dialogā, ko vada ES īpašais pārstāvis, cenšoties panākt visaptverošu, ilgtspējīgu un juridiski saistošu nolīgumu saskaņā ar starptautiskajām tiesībām;
66. atkārtoti pauž aicinājumu labticīgi un savlaicīgi virzīties uz visu jau panākto vienošanos pilnīgu īstenošanu un beidzot bez liekas kavēšanās izveidot serbu vairākuma pašvaldību asociāciju vai kopienu; aicina EĀDD izveidot mehānismu visu līdz šim panākto nolīgumu īstenošanas uzraudzībai un kontrolei un periodiski ziņot par esošo situāciju Eiropas Parlamentam; šai sakarā atkārtoti pauž pilnīgu atbalstu ES īpašajam pārstāvim Belgradas un Prištinas dialogā *Miroslav Lajčāks*;
67. mudina Serbijas un Kosovas valdības atturēties no jebkādas rīcības, kas varētu mazināt pušu starpā panākto uzticību un apdraudēt savstarpējā dialoga konstruktīvu turpināšanu; uzsver, ka gan Serbija, gan Kosova ir etniski daudzveidīgas un ka šajā reģionā par mērķi nedrīkst izvirzīt etniski homogēnu valstu izveidošanu;
68. aicina Serbijas un Kosovas iestādes veicināt cilvēku savstarpējos kontaktus starp vietējām kopienām, lai stiprinātu dialogu, tostarp nevalstiskā līmenī; atkārtoti aicina iestādes atturēties no aizskarošas valodas lietošanas pret citām etniskajām grupām; pauž nožēlu, ka Mitrovicas tilts joprojām nav atvērts visai satiksmei, kaut arī atjaunošanas darbi ir pabeigti;
69. atzinīgi vērtē Belgradas aktīvu un konstruktīvu līdzdalību dialogā ar Prištinu un Briseles nolīgumā noteikto saistību īstenošanu;
70. atzinīgi vērtē sekmīgo reģionālo sadarbību starp Serbiju un Kosovu cīņā pret Covid-19 pandēmijas izplatīšanos, tostarp sadarbību starp Mitrovicas reģiona mēriem un saziņu starp abu valstu veselības ministriem;

**Ceturtdiena, 2021, 25 marts**

71. uzsver reģionālās sadarbības nozīmi kara noziegumu un pazudušu personu lietu izmeklēšanā, tostarp lai pastiprinātu centienus tiesas verdiktu par kara noziegumiem atzīšanā un īstenošanā, izmeklētu apbedījuma vietas, noraidītu naida runu un kara noziedznieku slavināšanu un atbalstītu valsts prokurorus noziedzīgu nodarījumu izdarītāju saukšanā pie atbildības; aicina Serbijas iestādes turpināt centienus šo jautājumu risināšanā un nosodīt visu veidu naida runu, iebiedēšanas kampaņas, kā arī genocīda noziegumu pret cilvēci un kara noziegumu publisku atbalstīšanu un to esības noliegšanu; pauž nožēlu, ka vairākas Serbijas iestādes un daži Serbijas politiķi turpina noliegt Srebrenicas genocīdu; atzinīgi vērtē pilsoniskās sabiedrības organizāciju darbu izlīguma, pārejas tiesiskuma un pienācīgas reparācijas jomā;

72. atzinīgi vērtē Serbijas pastāvīgo sadarbību Sarajevas deklarācijas procesa ietvaros un atgādina, ka sadarbības un asociācijas nolīgumā ir noteikts pienākums pilnībā sadarboties ar Starptautisko Kara noziegumu tribunālu bijušajai Dienvidslāvijai (ICTY) un ar Apvienoto Nāciju Organizācijas Starptautisko kara noziegumu tribunālu mehānismu, un mudina Serbiju cīnīties pret visiem centieniem mazināt līdz šim sasniegtos rezultātus, kā arī pret ICTY konstatēto faktu viltošanu;

73. atkārtoti uzsver savu atbalstu iniciatīvai izveidot reģionālo komisiju, kas atbildīga par faktu konstatāciju saistībā ar kara noziegumiem un citiem rupjiem cilvēktiesību pārkāpumiem bijušajā Dienvidslāvijā (RECOM); uzsver Jauniešu reģionālās sadarbības biroja (RYCO) nozīmi; atzīmē, ka sakarā ar koronavīrusa pandēmiju Eiropas Komisija ierosina atlikt gadu, kurā Novisada kļūs par Eiropas kultūras galvaspilsētu, no 2021. uz 2022. gadu;

74. atzinīgi vērtē to, ka programmā "Erasmus+" 2019. gadā Serbijai tika piešķirts programmas valsts statuss;

75. atzinīgi vērtē Serbijas gūto progresu funkcionālas tirgus ekonomikas veidošanā; aicina Serbiju turpināt darbu konkurētspējas uzlabošanā un ilgtermiņa un iekļaujošā izaugsmē, veicot strukturālas reformas, jo īpaši enerģētikas nozarē, darba tirgū, kā arī uzlabojot pārredzamību un paredzamību normatīvajā vidē; uzsver, ka ir svarīgi attīstīt jauniešu uzņēmējdarbības prasmes, un aicina Serbijas valdību tieši risināt korupcijas problēmu, kas kavē funkcionējošas tirgus ekonomikas attīstību, un kļūst GRECO 2020. gadā paustās bažas;

76. norāda, ka Serbijas veselības aprūpes sistēmā joprojām trūkst resursu un pastāvīgi aizplūst profesionālais darbaspēks, kā rezultātā Covid-19 pandēmijas laikā jāsaskaras ar medicīniskā aprīkojuma, medicīnas speciālistu un laboratorisko pārbaužu kapacitātes trūkumu; mudina Serbiju īstenot reformas, lai stiprinātu sabiedrības veselības nozari, uzlabotu sociālo aizsardzību un sniegtu atbalstu privātajam sektoram ar mērķi mazināt Covid-19 ekonomiskās sekas;

77. atzinīgi vērtē Serbijas labo progresu tādās ekonomikas un finanšu jomās kā uzņēmējdarbības tiesības, intelektuālā īpašuma tiesības, konkurence un finanšu pakalpojumi, kā arī vadības pārskatatbildība un revīzija; taču atzīmē, ka ir vajadzīgs turpmāks progress publiskā iepirkuma jomā;

78. pauž bažas par Ķīnas arvien pieaugošo ietekmi Serbijā un Rietumbalkānos, kā arī par Ķīnas ieguldījumu un aizdevumu pārredzamības un vides un sociālās ietekmes novērtējumu trūkumu; aicina Serbiju stiprināt tās juridiskās atbilstības standartus attiecībā uz Ķīnas uzņēmumu darbībām;

79. aicina Serbiju palielināt savas enerģētikas nozares ilgtspēju, dažādojot energoresursus, uzsākot pāreju uz energoapgādi ar zemu oglekļa dioksīda emisiju līmeni un virzoties uz atjaunojamo energoresursu enerģiju un mazāk piesārņojošiem kurināmajiem, tajā pašā laikā arī likvidējot visas neatbilstīgās ogļu subsīdijas; mudina Serbiju pieņemt vajadzīgos pasākumus, lai saglabātu un aizsargātu vides ziņā sensitīvas zonas, un pastiprināt emisiju samazināšanas valsts plāna īstenošanas uzraudzību;

80. atzinīgi vērtē lielākā vērparka Čibuk 1 atklāšanu un panākumus, kas gūti saistībā ar gāzes starpsavienotāju starp Serbiju un Bulgāriju; ar bazām atzīmē konsekvento neatbilstību Enerģētikas kopienas līgumam un tādējādi arī tā pārkāpumu; atkārtoti aicina piešķirt Rietumbalkānu valstīm svarīgāko nozīmi ES stratēģijā par savienojamību;

81. atzinīgi vērtē Serbijas aktīvo līdzdalību transporta kopienas un Eiropas transporta tīkla projektos, tostarp saistībā ar Niš-Merdares-Prištinas maģistrāles būvniecību;

82. atzinīgi vērtē to, ka ir stājies spēkā jaunais reģionālais viesabonēšanas līgums, kas parakstīts 2019. gada aprīlī;

Ceturtdiena, 2021, 25 marts

83. mudina iestādes nodrošināt atbilstību ES standartiem un politikas mērķiem klimata aizsardzības un vides, kā arī energoefektivitātes jomā — jo īpaši, ņemot vērā Sofijas deklarāciju par zaļo programmu Rietumbalkāniem — tostarp, bet neaprobežojoties tikai ar oglekļa emisiju cenu ieviešanu, energoefektivitātes tiesību aktu atjaunināšanu un integrēta enerģētikas un klimata valsts plāna izstrādi un pieņemšanu, lai veicinātu pāreju uz aprites ekonomiku un pieņemtu nepieciešamos pasākumus vides ziņā sensitīvu zonu saglabāšanai un aizsardzībai;
84. mudina Serbiju pabeigt valsts elektroenerģijas un gāzes nozares reformas, jo īpaši nodrošinot sistēmu operatoru nodalīšanu, strādāt reģionālās savienojamības jomā un pabeigt reģionālā enerģijas tirgus izveidi atbilstīgi Parīzes nolīgumam un starptautiskajām saistībām saskaņā ar Enerģētikas kopienas līgumu;
85. pauž bažas par augsto gaisa piesārņojuma līmeni Serbijā un mudina iestādes ātri veikt pasākumus gaisa kvalitātes uzlabošanai, jo īpaši lielajās pilsētās un rūpnieciskajās teritorijās, piemēram, Smederevā, Borā un Kolubarā; uzsver, cik svarīgi ir rast ilgtspējīgus risinājumus un ierobežot lignīta un citu mazkaloriju ogļu izmantošanu enerģijas ražošanā, kā arī apkurei;
86. pauž nožēlu par rīcības trūkumu attiecībā uz Dragovišticu upes piesārņošanu no raktuvēm, kas darbojas šajā reģionā;
87. atzinīgi vērtē to, ka Serbija pastāvīgi atbalsta ES globālo ārpolitikas un drošības politikas stratēģiju;
88. atkārtoti pauž, ka ir svarīga saskaņotība ar ES kopējo ārpolitikas un drošības politiku (KĀDP), kurai pakāpeniski ir jāklūst par neatņemamu Serbijas ārpolitikas daļu kā izšķirošu pievienošanās procesa nosacījumu; pauž bažas par Serbijas saskaņotības līmeni, kas ir zemākais reģionā; atzīmē, ka vairākas valdības amatpersonas un politiķi turpina laiku pa laikam sniegt paziņojumus, kas liek apšaubīt Serbijas ārpolitikas orientāciju; pauž bažas par to, ka Serbija vairākkārt ir paudusi atbalstu Krievijai ANO Ģenerālajā asamblejā par Krimas aneksiju;
89. atzinīgi vērtē to, ka Serbija ir pievienojusies ES nostājamai attiecībā uz prezidenta vēlēšanām Baltkrievijā; tomēr joprojām pauž bažas par to, ka Serbija nav pievienojusies Baltkrievijas amatpersonu sankcijām un ES nostājamai attiecībā uz jauno drošības likumu Ķīnā; aicina Serbiju palielināt saskaņotību ar Savienības Augstā pārstāvja ārlietās un drošības politikas jautājumos deklarācijām ES vārdā un ar Padomes lēmumiem, tostarp attiecībā uz sankcijām;
90. atzīmē, ka 2020. gada 4. septembrī Vašingtonā tika parakstīts nolīgums par Kosovas un Serbijas ekonomisko attiecību normalizāciju; tomēr pauž nožēlu par nolīgumā iekļautajiem noteikumiem, kas prasa Kosovai atteikties no nodoma kļūt par starptautisko organizāciju dalībnieci; atzinīgi vērtē ASV atjaunoto iesaistīšanos un uzsver, ka ES un ASV jāstiprina to partnerība un koordinēšana Rietumbalkānu reģionā; uzsver, ka transatlantiskā sadarbība ir būtisks faktors, lai panāktu stabilitāti reģionā, un uzsver ES vadošo lomu kā mediatorai Kosovas un Serbijas attiecību normalizēšanas procesā;
91. atgādina, ka Serbijas vēstniecības Izraēlā pārceļšana no Telavivas uz Jeruzalemi būtu pretrunā Eiropas Savienības nostājamai attiecībā uz Izraēlas un Palestīnas strīda divu valstu risinājumu;
92. aicina pastiprināt Eiropas sadarbību ar Serbiju manipulatīvas dezinformācijas un kiberdraudu un hibrīddraudu mazināšanā, kuru mērķis ir šķelt sabiedrību, diskreditēt ES un vājināt Eiropas perspektīvu reģionā; aicina veikt konkrētus pasākumus, lai veidotu noturību un kiberdrošību, un aicina Serbiju, Komisiju un EĀDD atbalstīt pasākumus ar mērķi stiprināt mediju plurālismu un kvalitatīvu žurnālistiku; uzsver, ka ir jāuzlabo koordinēšana Eiropā, lai cīnītos pret reģionālām dezinformācijas kampaņām, kuru izcelsme bieži vien meklējama Serbijā, piemēram, izveidojot uz Balkāniem orientēta izcilības centra izveidi dezinformācijas jautājumos;
93. pauž īpašas bažas par dezinformācijas vēstījumiem, kas tiek sūtīti no Kremļa un izplatīti caur *Sputnik Serbia* un citiem vietējiem rīcībspēkiem; aicina Serbijas iestādes pārskatīt noteikumus, kas pieļauj šādas darbības, lai tādējādi mazinātu dezinformāciju gan valstī, gan ārpus tās, un aicina Serbiju pastiprināt centienus cīņā pret dezinformācijas kampaņām, kuru skaits ir eksponenciāli pieaudzis kopš Covid-19 pandēmijas sākuma;
94. ņem vērā nolīguma par robežu pārvaldības sadarbību noslēgšanu starp Serbiju un Eiropas Robežu un krasta apsardzes aģentūru (*Frontex*), kas dos iespēju *Frontex* palīdzēt Serbijai robežu pārvaldībā un kopīgi veikt operācijas; norāda, ka Serbijai ir bijusi aktīva, uz sadarbību vērsta un konstruktīva loma ES ārējo robežu pārvaldībā;

**Ceturtdiena, 2021, 25 marts**

95. atkārtoti norāda, ka ES ir Serbijas vadošā tirdzniecības partnere, ieguldītāja un līdzekļu devēja; ņem vērā Serbijas lēmumu 2019. gada oktobrī parakstīt brīvās tirdzniecības nolīgumu ar Eirāzijas Ekonomikas savienību; taču gaida, ka Serbija ievēros ES tirdzniecības politiku; atgādina par Eiropas Savienības apņemšanos aizstāvēt savas intereses, mazinot negatīvo ietekmi, ko rada brīvās tirdzniecības nolīgumi ar Eirāzijas Ekonomikas savienību, kurus noslēgušas valstis, kas pieteikušās dalībai Eiropas Savienībā un parakstījušas SAN, piemēram, Serbija; pauž nožēlu, ka Serbija joprojām nav Pasaules Tirdzniecības organizācijas locekle;

96. aicina Serbiju uzlabot saskaņotību ar ES darba tiesībām, pieņemt jaunu likumu par tiesībām streikot, cīnīties pret nedeklarētu darbu un grozīt likumu par pārbaužu uzraudzību, lai tas atbilstu attiecīgajām Starptautiskās Darba organizācijas konvencijām, kuras Serbija ir ratificējusi;

97. mudina Serbiju nodrošināt pietiekamus finanšu un institucionālos resursus sociālajai un nodarbinātības politikai;

98. atzinīgi vērtē Serbijas pastāvīgo līdzdalību krīzes pārvaldības misijās un operācijās saskaņā ar kopējo drošības un aizsardzības politiku (KDAP); mudina Serbiju saglabāt pašreizējās saistības nodrošināt personālu četrām KDAP misijām un operācijām, kā arī tikties uz turpmāku līdzdalību nākotnē; atzinīgi vērtē starp ES un Serbiju parakstīto režīmu terorisma apkarošanai; šajā sakarā atzinīgi vērtē uzlabojumus reģionālajā un starptautiskajā sadarbībā terorisma un vardarbīga ekstrēmisma apkarošanas jomā;

99. pauž bažas par Serbijas augošo atkarību no Ķīnas Tautas Republikas aizsardzības un drošības aprīkojuma un tehnoloģijām, tostarp masu uzraudzības sistēmu Beļgradā un personas datu vākšanu plašā mērogā bez atbilstīgiem aizsardzības pasākumiem, kā arī par drošības nozares nepietiekamo pārredzamību publiskā iepirkuma praksēs; joprojām pauž bažas par Serbijas ciešo politisko un militāro sadarbību ar Krieviju, tostarp Krievijas gaisa spēku pastāvīgo klātbūtni Nišā; aicina Serbiju panākt atbilstību KDAP un tās instrumentiem;

100. atkārtoti aicina Serbijas iestādes turpināt centienus likvidēt bijušo komunistisko slepeno dienestu atstāto mantojumu, padarot to lietas publiski pieejamas, kas būtu solis Serbijas demokratizācijas virzienā; aicina Serbiju stiprināt pēctecības procesu un pienākumu izpildi attiecībā uz bijušās Dienvidslāvijas kopējā arhīva sadalīšanu; šajā sakarā atkārtoti uzsver, ka būtiska nozīme ir pilnīgai piekļuvei visiem arhīva materiāliem, jo īpaši bijušās Dienvidslāvijas slepeno dienestu (UDBA) un Dienvidslāvijas Tautas armijas slepeno dienestu (KOS) materiāliem; atkārtoti aicina iestādes atvieglot piekļuvi tiem arhīviem, kas attiecas uz bijušajām Dienvidslāvijas republikām, un nodot tos atpakaļ attiecīgajām valdībām, ja šīs valdības to pieprasa;

101. atgādina, ka ES ir lielākā finansiālās palīdzības sniedzēja Serbijai; atzinīgi vērtē Komisijas centienus veikt lielākā mērā stratēģiski pārdomātus ieguldījumus Rietumbalkānos, īstenojot īpašu Ekonomikas un investīciju plānu (EIP); atzīst EIP nozīmi ilgtspējīgas savienojamības, cilvēkkapitāla, konkurētspējas un iekļaujošas izaugsmes atbalstīšanā, kā arī reģionālās un pārrobežu sadarbības stiprināšanā, lai uzlabotu vietējo un reģionālo pārvaldes iestāžu iespējas gūt labumu no šiem ieguldījumiem; uzsver, ka visiem ieguldījumiem jāatbilst Parīzes nolīguma un Eiropas zaļā kursa mērķiem;

102. uzsver, ka EIP būtu jāveicina nepieciešamās strukturālās reformas infrastruktūrā, enerģētikā, vidē un izglītībā un ka ir ļoti svarīgi iespējami drīzāk un efektīvāk īstenot EIP, lai uzlabotu ES finansēto projektu redzamību un palielinātu Serbijas iedzīvotāju uzticēšanos Eiropas Savienībai un tās iestādēm;

103. aicina likumdevējus gaidāmajā Pirmspievienošanās palīdzības instrumentā (*IPA III*) precizēt gan stimulus, gan nosacījumus un izmantot apturēšanas mehānismus nopietnas atkāpšanās no noteiktajām normām gadījumā; uzskata, ka ir būtiski, lai *IPA III* atbalstītu pamatvērtību un labas pārvaldības turpmāku stiprināšanu; uzskata, ka pievienošanās procesa atgriezeniskuma princips "vairāk par vairāk" un "mazāk par mazāk" saskaņā ar atjaunināto metodiku ir skaidri jāatspoguļo arī pirmspievienošanās finansējumā; atkārtoti pauž, ka finansiālās palīdzības apmēram būtu jāatbilst reformu īstenošanas faktiskajam līmenim;

104. aicina Serbijas iestādes optimāli izmantot Eiropas Savienības Pirmspievienošanās palīdzības instrumenta ietvaros piešķirtā finansējuma pārdali, lai palīdzētu mazināt Covid-19 pandēmijas sociālekonomisko ietekmi; uzsver, cik svarīgi ir pievērst īpašu uzmanību neaizsargātām grupām;

---

**Ceturtdiena, 2021, 25 marts**

105. atkārtoti uzsver, ka ES ātri mobilizēja tūlītēju atbalstu Rietumbalkāniem, lai novērstu ārkārtas situāciju veselības jomā, ko izraisījusi Covid-19 pandēmija, un veicinātu reģiona sociālekonomisko atveseļošanu;

106. aicina Eiropas Komisiju un dalībvalstis paredzēt pietiekami daudz vakcīnu pret Covid-19 visu Rietumbalkānu valstu iedzīvotājiem;

107. uzdod priekšsēdētājam šo rezolūciju nosūtīt Eiropadomes priekšsēdētājam, Komisijai, Komisijas priekšsēdētājas vietniekam un Augstajam pārstāvim ārlietās un drošības politikas jautājumos, dalībvalstu valdībām un parlamentiem un Serbijas prezidentam, valdībai un parlamentam.

---

Ceturtdiena, 2021, 25 marts

## II

(Informācija)

### EIROPAS SAVIENĪBAS IESTĀŽU UN STRUKTŪRU SNIEGTI PAZIŅOJUMI

## EIROPAS PARLAMENTS

P9\_TA(2021)0091

### **Pieprasījums atcelt *Lívia Járóka* imunitāti**

**Eiropas Parlamenta 2021. gada 25. marta lēmums par pieprasījumu atcelt *Lívia Járóka* imunitāti (2020/2198(IMM))**

(2021/C 494/16)

*Eiropas Parlaments,*

- ņemot vērā Briseles Apelācijas tiesas ģenerālprokurora 2020. gada 9. jūlija pieprasījumu atcelt *Lívia Járóka* imunitāti, kas tika paziņots 2020. gada 14. septembra plenārsēdē,
  - ņemot vērā to, ka *Lívia Járóka* ir atteikusies no savām tiesībām tikt uzklausi tai saskaņā ar tā Reglamenta 9. panta 6. punktu,
  - ņemot vērā Protokola Nr. 7 par privilēģijām un imunitāti Eiropas Savienībā 8. un 9. pantu, kā arī 1976. gada 20. septembra Akta par Eiropas Parlamenta deputātu ievēlēšanu tiešās vispārējās vēlēšanās 6. panta 2. punktu,
  - ņemot vērā Eiropas Savienības Tiesas 2008. gada 21. oktobra, 2010. gada 19. marta, 2011. gada 6. septembra, 2013. gada 17. janvāra un 2019. gada 19. decembra spriedumu <sup>(1)</sup>,
  - ņemot vērā Reglamenta 5. panta 2. punktu, 6. panta 1. punktu un 9. pantu,
  - ņemot vērā Juridiskās komitejas ziņojumu (A9-0050/2021),
- A. tā kā Briseles Apelācijas tiesas ģenerālprokurors ir iesniedzis pieprasījumu atcelt no Ungārijas ievēlētās Eiropas Parlamenta deputātes *Lívia Járóka*, imunitāti saistībā ar 11. panta 1. punkta pirmās daļas pārkāpumu Beļģijas 1975. gada 1. decembra Karaļa dekrētā, ar ko nosaka vispārējos noteikumus par ceļu satiksmes un koplietošanas ceļu izmantošanu, un 1968. gada 16. marta Likuma par ceļu satiksmes policiju 29. panta 3. punkta pārkāpumu; tā kā pārkāpums galvenokārt ir saistīts ar atļautā braukšanas ātruma pārsniegšanu;

<sup>(1)</sup> Tiesas 2008. gada 21. oktobra spriedumi, *Marra/De Gregorio un Clemente*, C-200/07 un C-201/07, ECLI:EU:C:2008:579; Vispārējās tiesas 2010. gada 19. marta spriedums, *Gollnisch/Parlaments*, T-42/06, ECLI:EU:T:2010:102; Tiesas 2011. gada 6. septembra spriedums, *Patriciello*, C-163/10, ECLI: EU:C:2011:543; Vispārējās tiesas 2013. gada 17. janvāra spriedumi, *Gollnisch/Parlaments*, T-346/11 un T-347/11, ECLI:EU:T:2013:23. Tiesas 2019. gada 19. decembra spriedums, *Junqueras Vies*, C-502/19, ECLI:EU:C:2019:1115.



Ceturtdiena, 2021, 25 marts

- B. tā kā 2018. gada 17. novembrī plkst. 10:30 Uklē esošā fiksētā automātiskā ierīce, kas darbojas kvalificēta aģenta prombūtnē, reģistrēja maksimālā atļautā braukšanas ātruma pārsniegšanu transportlīdzeklī, kas reģistrēts uz *Lívia Járóka* vārda; tā kā ir sagatavots administratīvais protokols un 2018. gada 29. novembrī *Lívia Járóka* tika nosūtīta protokola kopija kopā ar veidlapu atbildes sniegšanai; tā kā prokuratūra, lai konstatētu, vai *L. Járóka* ir bijusi attiecīgā transportlīdzekļa vadītāja, vairākas reizes ir mēģinājusi iegūt viņas paskaidrojumus, bet bez panākumiem; saskaņā ar Federālā ārlietu dienesta Protokola dienesta sniegto informāciju *Lívia Járóka* nebija legalizējusi savu dzīvesvietu Beļģijā; tā kā piecpadsmit dienas pēc administratīvā protokola kopijas nosūtīšanas lietas materiāli tika pārsūtīti Briseles prokuratūrai;
- C. tā kā saskaņā ar Protokola Nr. 7 par privilēģijām un imunitāti Eiropas Savienībā 9. panta pirmo daļu Eiropas Parlamenta deputātiem savā teritorijā ir imunitāte, ko piešķir viņu valsts parlamenta locekļiem un jebkuras citas dalībvalsts teritorijā attiecībā uz jebkādam aizturēšanas darbībām un jebkuru tiesvedību;
- D. tā kā, no vienas puses, Parlaments nevar tikt pielīdzināts tiesai un, no otras puses, deputāts imunitātes atcelšanas procedūras kontekstā nevar tikt uzskatīts par apsūdzēto<sup>(2)</sup>;
- E. tā kā tikai Parlaments var lemt par imunitātes atcelšanu vai neatcelšanu šajā gadījumā; tā kā Parlaments, pieņemot lēmumu par kāda deputāta imunitātes atcelšanu vai neatcelšanu, var ņemt vērā attiecīgā deputāta viedokli<sup>(3)</sup>;
- F. tā kā deliktam, par kuru pastāv aizdomas, nav tiešas vai acīmredzamas saiknes ar *Lívia Járóka* kā Eiropas Parlamenta deputātes pienākumu pildīšanu, kā arī tas nav uzskatāms par viedokli vai balsojumu, kas pausts, viņai pildot savus pienākumus kā Eiropas Parlamenta deputātei 7. protokola par privilēģijām un imunitāti Eiropas Savienībā 8. panta izpratnē;
- G. tā kā šajā lietā Parlamentam nav pierādījumu par *fumus persecutionis*, proti, faktiskiem apstākļiem, kas norāda uz to, ka attiecīgais process ir ierosināts, lai kaitētu deputāta politiskajai darbībai;
1. nolemj atcelt *Lívia Járóka* imunitāti;
  2. uzdod priekšsēdētājam šo lēmumu un atbildīgās komitejas ziņojumu nekavējoties nosūtīt Beļģijas kompetentajām iestādēm un *Lívia Járóka*.

<sup>(2)</sup> Vispārējās tiesas 2019. gada 30. aprīļa spriedums, *Briois*/Parlaments, T-214/18, ECLI:EU:T:2019:266.

<sup>(3)</sup> Vispārējās tiesas 2008. gada 15. oktobra spriedums, *Mote*/Parlaments, T-345/05, ECLI:EU:T:2008:440, 28. punkts.

Ceturtdiena, 2021. gada 25. marts

P9\_TA(2021)0092

## Pieprasījums atcelt *Jean-Francois Jalkh* imunitāti

**Eiropas Parlamenta 2021. gada 25. marta lēmums par pieprasījumu atcelt *Jean-François Jalkh* imunitāti (2020/2110(IMM))**

(2021/C 494/17)

Eiropas Parlaments,

- ņemot vērā 2020. gada 16. jūnija pieprasījumu atcelt *Jean-François Jalkh* imunitāti, kuru Parīzes Apelācijas tiesas prokurors nosūtījis saistībā ar lietu, kuru izskata izmeklēšanas tiesneši, kas saskaņā ar likumu izmeklē iespējamus tādus noziedzīgus nodarījumus kā uzticības laušana, organizēta krāpšana, viltošana un viltotu dokumentu izmantošana, nelikumīga nodarbinātība, kas ir saistīta ar darbinieka nedeklarēšanu, publisko līdzekļu nelikumīgu piesavināšanās un piesavināto publisko līdzekļu nelikumīgu slēpšana, un par kuru paziņots 2020. gada 8. jūlijā,
  - pēc *Jean-François Jalkh* aizvietoāja *Thierry Mariani* uzklaušanās saskaņā ar Reglamenta 9. panta 6. punktu,
  - ņemot vērā 7. protokola par privilēģijām un imunitāti Eiropas Savienībā 8. un 9. pantu, kā arī 1976. gada 20. septembra Akta par Eiropas Parlamenta deputātu ievēlšanu tiešās vispārējās vēlēšanās 6. panta 2. punktu,
  - ņemot vērā Eiropas Savienības Tiesas 2008. gada 21. oktobra, 2010. gada 19. marta, 2011. gada 6. septembra, 2013. gada 17. janvāra un 2019. gada 19. decembra spriedumu<sup>(1)</sup>,
  - ņemot vērā Francijas Republikas Konstitūcijas 26. pantu,
  - ņemot vērā Reglamenta 5. panta 2. punktu, 6. panta 1. punktu un 9. pantu,
  - ņemot vērā Juridiskās komitejas ziņojumu (A9-0051/2021),
- A. tā kā minētie izmeklēšanas tiesneši ir pieprasījuši atcelt *Jean-François Jalkh* parlamentāro imunitāti, lai viņu varētu noprotināt saistībā ar iespējamiem noziedzīgiem nodarījumiem;
- B. tā kā pieprasījums atcelt *Jean-François Jalkh* imunitāti attiecas uz iespējamiem tādiem noziedzīgiem nodarījumiem kā uzticības laušana, viltošana un viltotu dokumentu izmantošana, organizēta krāpšana, nelikumīga nodarbinātība, kas ir saistīta ar darbinieka nedeklarēšanu, publisko līdzekļu nelikumīga piesavināšanās un tīša nelikumīgi iegūto publisko līdzekļu slēpšana – nodarījumiem, kuri ir paredzēti Francijas 314-1., 314-10., 321-2., 321-3., 321-4., 321-9., 321-10., 441-1., 441-10., 441-11., 313-1., 313-2., 313-3., 313-7., 313-8., 313-9, 432-15 un 432-17. pantā un Francijas Nodarbinātības kodeksa L8221-1., L8221-5., L8224-1., L8224-3., L8224-4. un L8224-5. pantā un par kuriem šajos pantos ir paredzēts sods;
- C. tā kā 2016. gada 5. decembrī pēc iepriekšējas izmeklēšanas, kuru sāka, pamatojoties uz toreizējā Eiropas Parlamenta priekšsēdētāja 2015. gada 9. martā sniegto informāciju par zināmu skaitu *Front National* piederīgu Eiropas Parlamenta deputātu palīgu, tika sākta tiesas izmeklēšana;
- D. tā kā 2015. gada februārī publicētajā *Front National* štatu sarakstā bija iekļauti tikai 15 EP deputāti (no kopā 23), 21 vietējais deputāta palīgs un 5 reģistrēti deputātu palīgi (no kopā 54); tā kā vairāki deputātu palīgi deklarēja, ka viņu darba vieta bija *Front National* galvenā mītne Nantērā, dažos gadījumos norādot, ka viņi tur veica pilnas slodzes darbu, lai gan dzīvoja 120-945 km attālumā no deklarētās darba vietas; tā kā šajā izmeklēšanas posmā tika konstatēts, ka astoņi deputātu palīgi parlamentārās palīdzības darbu faktiski neveica vai arī to darīja tikai ļoti nelielā apjomā vispārējo pienākumu ietvaros;

(1) Tiesas 2008. gada 21. oktobra spriedumi, *Marra/De Gregorio un Clemente*, C-200/07 un C-201/07, ECLI:EU:C:2008:579; Vispārējās tiesas 2010. gada 19. marta spriedums, *Gollnisch*/ Eiropas Parlaments, T-42/06, ECLI:EU:T:2010:102; Tiesas 2011. gada 6. septembra spriedums, *Patriciello*, C-163/10, ECLI: ES C 2011 543; Vispārējās tiesas 2013. gada 17. janvāra spriedumi, *Gollnisch*/ Eiropas Parlaments, T-346/11 un T-347/11, ECLI:EU:T:2013:23; Tiesas 2019. gada 19. decembra spriedums, *Junqueras Vies*, C-502/19, ECLI:EU:C:2019:1115.

Ceturtdiena, 2021, 25 marts

- E. tā kā izmeklēšanu gaitā papildus tam atklājās apstākļi, kas liek domāt, ka attiecīgie palīgi diezin vai realitātē pildīja ar Eiropas Parlamentu saistītus uzdevumus, piemēram:
- Eiropas Parlamenta palīgu darba līgumi ir datēti ar laikposmu starp diviem ar *Front National* noslēgtiem darba līgumiem;
  - Eiropas Parlamenta palīgu darba līgumi, kas ir noslēgti ar Eiropas Parlamentu, un darba līgumi, kas ir noslēgti ar *Front National*, ir spēkā vienā un tajā pašā termiņā;
  - ar *Front National* noslēgto darba līgumu termiņš uzreiz seko ar Eiropas Parlamentu noslēgto parlamentāro palīgu darba līgumu termiņam;
- F. tā kā izmeklēšanā atklājās, ka *Jean-François Jalkh* no 2009. gada jūlija līdz 2014. gada aprīlim strādāja par *Jean-Marie Le Pen* vietējo deputāta palīgu uz pilnu slodzi ar bruto mēnešalgu 3 011,14 EUR apmērā; tā kā tajā pašā laikā viņš secīgi vai paralēli ieņēma vairākus vadošos amatus *Front National* un saņēma atļaušanu no diviem dažādiem uzņēmumiem par kampaņas kontu revīziju; tā kā 2016. gada 29. janvārī Eiropas Parlamenta ģenerālsēdētārs nolēma no *Jean-Marie Le Pen* piedzīt summu 3 20 026,23 EUR apmērā, ko Parlaments izmaksāja, pamatojoties uz līgumu ar *Jean-François Jalkh*; tā kā par šo lēmumu iesniegtās apelācijas sūdzības tika noraidītas –, konkrēti runājot ar Eiropas Savienības Vispārējās tiesas 2018. gada 7. marta spriedumu <sup>(2)</sup> un Eiropas Savienības Tiesas 2018. gada 28. novembra rīkojumu <sup>(3)</sup>;
- G. tā kā izmeklēšana atklāja arī tas, ka *Jean-François Jalkh* kā Eiropas Parlamenta deputāts laikposmā no 2014. gada 1. jūlija līdz 2016. gada 4. janvārim, izņemot laikposmu no 2015. gada 24. augusta līdz 2015. gada 14. decembrim, pieņēma darbā uz pilnu slodzi vietējo deputāta palīdzi ar bruto mēnešalgu 2 950 EUR; tā kā netika atrastas ne e-pasta vēstules, ne gūti citi pierādījumi, kas apliecinātu viņas darbu deputāta palīdzes amatā; tā kā minētā deputāta palīdze tika iekļauta 2015. gada februārī publicētajā *Front National* štatu sarakstā, kā par juridiskajiem jautājumiem atbildīgā priekšsēdētāja vietnieka *Jean-François Jalkh* palīdze; tā kā tika atrastas viņas e-pasta vēstules, kuras viņa bija parakstījusi kā "*Jean-François Jalkh* palīdze – Vēlēšanu vienība" un kuras attiecās uz kampaņas laiku 2015. gada Francijas parlamentārām vēlēšanām un 2014. gada pašvaldību vēlēšanām; tā kā tika atrasti arī laikposmā no 2015. gada jūnija līdz 2015. gada 21. decembrim nosūtīti e-pasti, no kuriem varēja saprast, ka viņa strādāja pie to vēlēšanu kampaņas, kurās kā vadošais *Front National* kandidāts reģionālajās vēlēšanās *Ildefransas* vēlēšanu apgabalā balotējās *Wallerand de Saint-Just*, lai gan viņas kā deputāta palīdzes līgums kampaņas sakarībā uz laiku tika apturēts tikai no 2015. gada 24. augusta līdz 14. decembrim; tā kā 2019. gada 11. decembrī viņai tika izvirzīta apsūdzība par tīšu publisko līdzekļu piesavināšanos;
- H. tā kā minētie izmeklēšanas tiesneši uzskata, ka *Jean-François Jalkh* ir jānopratina;
- I. tā kā pēc tam, kad izmeklētāji *Jean François Jalkh* ar pavēsti izsauca ierasties 2018. gada 18. decembrī, un pēc tam, kad viņš bija apstiprinājis savu ierašanos, viņš tomēr neieradās, jo viņa juriskonsults četras dienas pirms norunātā ierašanās datuma bija iesniedzis lūgumu par atlikšanu, to pamatojot ar *Jean-François Jalkh* vēlmi izmantot savas tiesības klusēt; tā kā, neraugoties uz viņa advokāta 2019. gada 19. februāra vēstuli, kurā tika apliecināts, ka paskaidrojumus sniegt viņš vēlas brīvprātīgi, *Jean-François Jalkh* pēc tam, kad izmeklētāji viņu ar pavēsti aicināja ierasties 2019. gada 25. jūnijā, neieradās atkal, un savas neierašanās pamatojumu nesniedza; tā kā pēc tam viņš, pamatojoties uz savu parlamentāro imunitāti, atteicās sniegt klātienē paskaidrojumus izmeklēšanas tiesnešiem, kuri viņu ar pavēsti aicināja ierasties 2019. gada 15. novembrī;
- J. tā kā, lai veiktu *Jean-François Jalkh* nopratināšanu saistībā ar viņam izvirzītajām apsūdzībām, kompetentā iestāde nosūtīja pieprasījumu par viņa imunitātes atcelšanu;
- K. tā kā, no vienas puses, Parlaments nevar tikt pielīdzināts tiesai un, no otras puses, deputāts imunitātes atcelšanas procedūras kontekstā nevar tikt uzskatīts par apsūdzēto <sup>(4)</sup>;

<sup>(2)</sup> Tiesas (Sestās palātas) 2018. gada 7. marta spriedums lietā *Jean-Marie Le Pen* / Eiropas Parlaments, T-140/16 P, ECLI:EU:C:2019:122.

<sup>(3)</sup> Tiesas (Ceturtais palātas) 2018. gada 28. novembra spriedums lietā *Jean-Marie Le Pen* / Eiropas Parlaments, C-303/18 P, ECLI:EU:C:2019:962.

<sup>(4)</sup> Vispārējās tiesas 2019. gada 30. aprīļa spriedums, *Briois* / Eiropas Parlaments, T-214/18, ECLI:EU:T:2019:266.

**Ceturtdiena, 2021, 25 marts**

- L. tā kā saskaņā ar 7. protokola par privilēģijām un imunitāti Eiropas Savienībā 9. pantu Eiropas Parlamenta locekļiem savā valstī ir tāda pati imunitāte, kāda ir noteikta attiecīgās valsts parlamenta locekļiem;
- M. tā kā Francijas Konstitūcijas 26. panta otrajā daļā ir teikts: “Nevienam deputātu, kurš ir izdarījis noziedzīgu nodarījumu vai citu nozīmīgu pārkāpumu, nedrīkst nedz apcietināt, nedz viņam piemērot citus drošības līdzekļus, kas paredz brīvības atņemšanu vai ierobežošanu, ja nav saņemta tās palātas prezidija atļauja, kuras deputāts viņš ir. Šāda atļauja nav vajadzīga gadījumos, kad deputāts tiek aizturēts noziedzīga nodarījuma vai cita nozīmīga pārkāpuma izdarīšanas brīdī (*flagrante delicto*) vai kad spēkā ir stājies galīgs, notiesājošs spriedums.”;
- N. tā kā deputāta imunitātes mērķis ir aizsargāt Parlamentu un tā deputātus pret tiesas procesiem saistībā ar darbībām, kuras tiek veiktas, pildot parlamentāros pienākumus, un kuras atrauti no šiem pienākumiem skatīt nevar;
- O. tā kā Parlamentam šajā lietā pierādījumu par *fumus persecutionis* nav, proti, tas nav konstatējis faktiskos apstākļus, kas norādītu uz to, ka attiecīgais kriminālprocess ir ierosināts, lai kaitētu viņa kā Eiropas Parlamenta deputāta politiskajai darbībai,
1. nolēmjam atcelt *Jean-François Jalkh* imunitāti;
  2. uzdod priekšsēdētājam šo lēmumu un atbildīgās komitejas ziņojumu nekavējoties nosūtīt Francijas iestādēm un *Jean-François Jalkh*.
-

Ceturtdiena, 2021. 25. marts

## III

(Sagatavošanā esoši tiesību akti)

## EIROPAS PARLAMENTS

P9\_TA(2021)0093

**Eiropas Savienības pašu resursu sistēma \*\*\***

**Eiropas Parlamenta 2021. gada 25. marta normatīvā rezolūcija par projektu Padomes regulai, ar ko nosaka Eiropas Savienības pašu resursu sistēmas īstenošanas pasākumus un atceļ Regulu (ES, Euratom) Nr. 608/2014 (10045/2020 – C9-0024/2021 – 2018/0132(APP))**

**(Īpašā likumdošanas procedūra — piekrišana)**

(2021/C 494/18)

*Eiropas Parlaments,*

- ņemot vērā projektu Padomes regulai (10045/2020),
- ņemot vērā piekrišanas pieprasījumu, ko Padome iesniegusi saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienības darbību 311. panta ceturto daļu un Eiropas Atomenerģijas kopienas dibināšanas līguma 106.a pantu (C9-0024/2021),
- ņemot vērā 2020. gada 16. decembra Iestāžu nolīgumu starp Eiropas Parlamentu, Eiropas Savienības Padomi un Eiropas Komisiju par budžeta disciplīnu, sadarbību budžeta jautājumos un pareizu finanšu pārvaldību, kā arī par jauniem pašu resursiem, tostarp par ceļvedi jaunu pašu resursu ieviešanai <sup>(1)</sup>,
- ņemot vērā Padomes 2020. gada 14. decembra Lēmumu (ES, Euratom) 2020/2053 par Eiropas Savienības pašu resursu sistēmu un ar kuru atceļ Lēmumu 2014/335/ES, Euratom un jo īpaši tā 10. pantu <sup>(2)</sup>,
- ņemot vērā 2018. gada 14. marta rezolūciju par nākamo DFS: Parlamenta nostājas sagatavošana attiecībā uz DFS laikposmam pēc 2020. gada <sup>(3)</sup> un rezolūciju par Eiropas Savienības pašu resursu sistēmas reformu <sup>(4)</sup>,
- ņemot vērā 2018. gada 30. maija rezolūciju par daudzgadu finanšu shēmu 2021.–2027. gadam un pašu resursiem <sup>(5)</sup>,
- ņemot vērā 2018. gada 14. novembra rezolūciju par daudzgadu finanšu shēmu 2021.–2027. gadam: Parlamenta nostāja ar nolūku panākt vienošanos <sup>(6)</sup>,
- ņemot vērā 2019. gada 10. oktobra rezolūciju par daudzgadu finanšu shēmu 2021.–2027. gadam un pašu resursiem: laiks attaisnot pilsoņu cerības <sup>(7)</sup>,

<sup>(1)</sup> Iestāžu Nolīgums (2020. gada 16. decembris) starp Eiropas Parlamentu, Eiropas Savienības Padomi un Eiropas Komisiju par budžeta disciplīnu, sadarbību budžeta jautājumos un pareizu finanšu pārvaldību, kā arī par jauniem pašu resursiem, tostarp par ceļvedi jaunu pašu resursu ieviešanai (OV L 433 I, 22.12.2020., 28. lpp.).

<sup>(2)</sup> OV L 424, 15.12.2020., 1. lpp.

<sup>(3)</sup> OV C 162, 10.5.2019., 51. lpp.

<sup>(4)</sup> OV C 162, 10.5.2019., 71. lpp.

<sup>(5)</sup> Pieņemtie teksti, P8\_TA(2018)0226.

<sup>(6)</sup> Pieņemtie teksti, P8\_TA(2018)0449.

<sup>(7)</sup> Pieņemtie teksti, P9\_TA(2019)0032.

**Ceturtdiena, 2021, 25 marts**

- ņemot vērā Komisijas un Padomes 2019. gada 10. oktobra rezolūciju par daudzgadu finanšu shēmu 2021.–2027. gadam un pašu resursiem: laiks attaisnot pilsoņu cerības,
  - ņemot vērā 2020. gada 15. maija rezolūciju par jauno DFS, pašu resursiem un atveseļošanas plānu <sup>(8)</sup>,
  - ņemot vērā 2020. gada 16. septembra normatīvo rezolūciju par projektu Padomes lēmumam par Eiropas Savienības pašu resursu sistēmu <sup>(9)</sup>,
  - ņemot vērā Reglamenta 105. panta 1. un 4. punktu,
  - ņemot vērā Budžeta komitejas ieteikumu (A9-0047/2021),
1. sniedz piekrišanu Padomes regulas projektam;
  2. uzdod priekšsēdētājam Parlamenta nostāju nosūtīt Padomei un Komisijai, kā arī dalībvalstu parlamentiem.
- 

---

<sup>(8)</sup> Pieņemtie teksti, P9\_TA(2020)0124.

<sup>(9)</sup> Pieņemtie teksti, P9\_TA(2020)0220.



Ceturtdiena, 2021, 25 marts

P9\_TA(2021)0094

## Iebildumu neizteikšana pret deleģēto aktu: liellopu, aitu un kazu identifikācijas un reģistrācijas sistēma

**Eiropas Parlamenta lēmums par iebildumu neizteikšanu pret Komisijas 2021. gada 19. februāra deleģēto regulu, ar ko Deleģēto regulu (ES) Nr. 640/2014 groza attiecībā uz noteikumiem par neatbilstībām, kuras saistītas ar liellopu, aitu un kazu identifikācijas un reģistrācijas sistēmu, un noteikumiem par to, kā aprēķināmi administratīvie sodi attiecībā uz dzīvniekiem, kas deklarēti dzīvnieku atbalsta shēmu vai ar dzīvniekiem saistīta atbalsta pasākumu satvarā (C(2021)00993 – 2021/2566(DEA))**

(2021/C 494/19)

*Eiropas Parlaments,*

- ņemot vērā Komisijas deleģēto regulu (C(2021)00993),
  - ņemot vērā Komisijas 2021. gada 26. februāra vēstuli, kurā tā lūdz paziņot, ka Parlaments neizteiks iebildumus pret Komisijas deleģēto regulu,
  - ņemot vērā Lauksaimniecības un lauku attīstības komitejas 2021. gada 17. marta vēstuli Komiteju priekšsēdētāju konferences priekšsēdētājam,
  - ņemot vērā Līguma par Eiropas Savienības darbību 290. pantu,
  - ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 1306/2013 <sup>(1)</sup> un jo īpaši tās 63. panta 4. punktu, 64. panta 6. punktu, 77. panta 7. punktu un 115. panta 5. punktu,
  - ņemot vērā Reglamenta 111. panta 6. punktu,
  - ņemot vērā Lauksaimniecības un lauku attīstības komitejas ieteikumu lēmumam,
  - ņemot vērā to, ka netika izteikti iebildumi Reglamenta 111. panta 6. punkta trešajā un ceturtajā ievilkumā noteiktajā termiņā, kurš beidzās 2021. gada 25. martā,
- A. tā kā Padomes Regulā (EK) Nr. 21/2004 <sup>(2)</sup> paredzēts, ka dalībvalstīm jāizveido aitu un kazu identifikācijas un reģistrācijas sistēma un Eiropas Parlamenta un Padomes Regulā (EK) Nr. 1760/2000 <sup>(3)</sup> ir ietvertas prasības, kas līdzīgas liellopu identifikācijas un reģistrācijas sistēmas prasībām, un ir lietderīgi saskaņot noteikumus par to, kā ņemt vērā neatbilstības, kas saistītas ar minēto trīs dzīvnieku kategoriju identifikācijas un reģistrācijas sistēmu;
- B. tā kā, ņemot vērā integrētās administrācijas un kontroles sistēmas attīstību un tiecoties pēc vienkāršošanas, ir lietderīgi pielāgot administratīvos sodus, kas Komisijas deleģētajā regulā (ES) Nr. 640/2014 <sup>(4)</sup> noteikti attiecībā uz dzīvnieku atbalsta shēmām un ar dzīvniekiem saistīta atbalsta pasākumiem, proti, gadījumos, kad konstatē, ka nav noteikti ne vairāk kā trīs dzīvnieki, administratīvos sodus nepiemērot un pielāgot piemērojamo sodu apmēru gadījumos, kad konstatē, ka nav noteikti vairāk nekā trīs dzīvnieki;

(1) Eiropas Parlamenta un Padomes 2013. gada 17. decembra Regula (ES) Nr. 1306/2013 par kopējās lauksaimniecības politikas finansēšanu, pārvaldību un uzraudzību un Padomes Regulu (EEK) Nr. 352/78, (EK) Nr. 165/94, (EK) Nr. 2799/98, (EK) Nr. 814/2000, (EK) Nr. 1290/2005 un (EK) Nr. 485/2008 atcelšanu (OV L 347, 20.12.2013., 549. lpp.).

(2) Padomes 2003. gada 17. decembra Regula (EK) Nr. 21/2004, ar ko izveido aitu un kazu identifikācijas un reģistrācijas sistēmu un ar ko groza Regulu (EK) Nr. 1782/2003 un Direktīvas 92/102/EEK un 64/432/EEK (OV L 5, 9.1.2004., 8. lpp.).

(3) Eiropas Parlamenta un Padomes 2000. gada 17. jūlija Regula (EK) Nr. 1760/2000, ar ko izveido liellopu identifikācijas un reģistrācijas sistēmu un paredz liellopu gaļas un liellopu gaļas produktu marķēšanu, kā arī atceļ Padomes Regulu (EK) Nr. 820/97 (OV L 204, 11.8.2000., 1. lpp.).

(4) Komisijas 2014. gada 11. marta Deleģētā regula (ES) Nr. 640/2014, ar ko papildina Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 1306/2013 attiecībā uz integrēto administrācijas un kontroles sistēmu, maksājumu atteikšanas vai atsaukšanas nosacījumiem un administratīvajiem sodiem, kas piemērojami tiešo maksājumu, lauku attīstības atbalsta un savstarpējās atbilstības kontekstā (OV L 181, 20.6.2014., 48. lpp.).

---

**Ceturtdiena, 2021, 25 marts**

1. paziņo, ka neizsaka iebildumus pret deleģēto regulu;
  2. uzdod priekšsēdētājam šo lēmumu nosūtīt Padomei un Komisijai.
-

Ceturtdiena, 2021, 25 marts

P9\_TA(2021)0099

**Vispārējs regulējums vērtspapīrošanai un īpašs satvars attiecībā uz vienkāršu, pārredzamu un standartizētu vērtspapīrošanu, lai palīdzētu atgūties no Covid-19 krīzes \*\*\*I**

**Eiropas Parlamenta 2021. gada 25. marta normatīvā rezolūcija par priekšlikumu Eiropas Parlamenta un Padomes regulai, ar kuru groza Regulu (ES) 2017/2402, ar ko nosaka vispārēju regulējumu vērtspapīrošanai un izveido īpašu satvaru attiecībā uz vienkāršu, pārredzamu un standartizētu vērtspapīrošanu, lai palīdzētu atgūties no Covid-19 pandēmijas (COM(2020)0282 – C9-0207/2020 – 2020/0151(COD))**

(Parastā likumdošanas procedūra: pirmais lasījums)

(2021/C 494/20)

*Eiropas Parlaments,*

- ņemot vērā Komisijas priekšlikumu Eiropas Parlamentam un Padomei (COM(2020)0282),
  - ņemot vērā Līguma par Eiropas Savienības darbību 294. panta 2. punktu un 114. pantu, saskaņā ar kuriem Komisija tam ir iesniegusi priekšlikumu (C9-0207/2020),
  - ņemot vērā Līguma par Eiropas Savienības darbību 294. panta 3. punktu,
  - ņemot vērā Eiropas Centrālās bankas 2020. gada 23. septembra atzinumu <sup>(1)</sup>,
  - ņemot vērā Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejas 2020. gada 29. oktobra atzinumu <sup>(2)</sup>,
  - ņemot vērā provizorisko vienošanos, kuru atbildīgā komiteja apstiprinājusi saskaņā ar Reglamenta 74. panta 4. punktu, un Padomes pārstāvja 2020. gada 16. decembra un 2021. gada 17. marta vēstulē pausto apņemšanos apstiprināt Eiropas Parlamenta nostāju saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienības darbību 294. panta 4. punktu,
  - ņemot vērā Reglamenta 59. pantu,
  - ņemot vērā Ekonomikas un monetārās komitejas ziņojumu (A9-0215/2020),
1. pieņem pirmajā lasījumā turpmāk izklāstīto nostāju;
  2. prasa Komisijai priekšlikumu Parlamentam iesniegt vēlreiz, ja tā savu priekšlikumu aizstāj, būtiski groza vai ir paredzējusi to būtiski grozīt;
  3. uzdod priekšsēdētājam Parlamenta nostāju nosūtīt Padomei un Komisijai, kā arī dalībvalstu parlamentiem.

**P9\_TC1-COD(2020)0151**

**Eiropas Parlamenta nostāja, pieņemta pirmajā lasījumā 2021. gada 25. martā, lai pieņemtu Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2021/..., ar kuru groza Regulu (ES) 2017/2402, ar ko nosaka vispārēju regulējumu vērtspapīrošanai un izveido īpašu satvaru attiecībā uz vienkāršu, pārredzamu un standartizētu vērtspapīrošanu, lai palīdzētu atgūties no Covid-19 krīzes**

(Tā kā starp Parlamentu un Padomi tika panākta vienošanās, Parlamenta nostāja atbilst galīgajam tiesību aktam Regulai (ES) 2021/557.)

<sup>(1)</sup> OV C 377, 9.11.2020., 1. lpp.

<sup>(2)</sup> OV C 10, 11.1.2021., 30. lpp.

Ceturtdiena, 2021. gada 25. marts

P9\_TA(2021)0100

### **Priekšlikums, ar ko Regulu (ES) Nr. 575/2013 groza attiecībā uz korekcijām vērtspapīrošanas regulējumā, lai atbalstītu ekonomikas atveseļošanu, reaģējot uz Covid-19 krīzi \*\*\*I**

**Eiropas Parlamenta 2021. gada 25. marta normatīvā rezolūcija par priekšlikumu Eiropas Parlamenta un Padomes regulai, ar ko Regulu (ES) Nr. 575/2013 groza attiecībā uz korekcijām vērtspapīrošanas regulējumā, lai atbalstītu ekonomikas atveseļošanu, reaģējot uz Covid-19 pandēmiju (COM(2020)0283 – C9-0208/2020 – 2020/0156(COD))**

(Parastā likumdošanas procedūra: pirmais lasījums)

(2021/C 494/21)

*Eiropas Parlaments,*

- ņemot vērā Komisijas priekšlikumu Eiropas Parlamentam un Padomei (COM(2020)0283),
  - ņemot vērā Līguma par Eiropas Savienības darbību 294. panta 2. punktu un 114. pantu, saskaņā ar kuriem Komisija tam ir iesniegusi priekšlikumu (C9-0208/2020),
  - ņemot vērā Līguma par Eiropas Savienības darbību 294. panta 3. punktu,
  - ņemot vērā Eiropas Centrālās bankas 2020. gada 23. septembra atzinumu <sup>(1)</sup>,
  - ņemot vērā Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejas 2020. gada 29. oktobra atzinumu <sup>(2)</sup>,
  - ņemot vērā provizorisko vienošanos, kuru atbildīgā komiteja apstiprinājusi saskaņā ar Reglamenta 74. panta 4. punktu, un Padomes pārstāvja 2020. gada 16. decembra vēstulē pausto apņemšanos apstiprināt Eiropas Parlamenta nostāju saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienības darbību 294. panta 4. punktu,
  - ņemot vērā Reglamenta 59. pantu,
  - ņemot vērā Ekonomikas un monetārās komitejas ziņojumu (A9-0213/2020),
1. pieņem pirmajā lasījumā turpmāk izklāstīto nostāju;
  2. prasa Komisijai priekšlikumu Parlamentam iesniegt vēlreiz, ja tā savu priekšlikumu aizstāj, būtiski groza vai ir paredzējusi to būtiski grozīt;
  3. uzdod priekšsēdētājam Parlamenta nostāju nosūtīt Padomei un Komisijai, kā arī dalībvalstu parlamentiem.

### **P9\_TC1-COD(2020)0156**

**Eiropas Parlamenta nostāja, pieņemta pirmajā lasījumā 2021. gada 25. martā, lai pieņemtu Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2021/..., ar ko Regulu (ES) Nr. 575/2013 groza attiecībā uz korekcijām vērtspapīrošanas regulējumā, lai atbalstītu ekonomikas atveseļošanu, reaģējot uz Covid-19 krīzi**

*(Tā kā starp Parlamentu un Padomi tika panākta vienošanās, Parlamenta nostāja atbilst galīgajam tiesību aktam Regulai (ES) 2021/558.)*

<sup>(1)</sup> OV C 377, 9.11.2020., 1. lpp.

<sup>(2)</sup> OV C 10, 11.1.2021., 30. lpp.

Ceturtdiena, 2021. 25 marts

P9\_TA(2021)0101

**Divējāda lietojuma preču eksporta, starpniecības, tehniskās palīdzības, tranzīta un pārvadājumu kontrole \*\*\*I**

Eiropas Parlamenta 2021. gada 25. marta normatīvā rezolūcija par priekšlikumu Eiropas Parlamenta un Padomes regulai, ar ko izveido Savienības režīmu divējāda lietojuma preču eksporta, pārvadājumu, starpniecības, tehniskās palīdzības un tranzīta kontrolei (pārstrādāta redakcija) (COM(2016)0616 – C8-0393/2016 – 2016/0295(COD))

(Parastā likumdošanas procedūra – pārstrādāšana)

(2021/C 494/22)

Eiropas Parlaments,

- ņemot vērā Komisijas priekšlikumu Eiropas Parlamentam un Padomei (COM(2016)0616),
  - ņemot vērā Līguma par Eiropas Savienības darbību 294. panta 2. punktu un 207. panta 2. punktu, saskaņā ar kuriem Komisija tam ir iesniegusi priekšlikumu (C8-0393/2016),
  - ņemot vērā Līguma par Eiropas Savienības darbību 294. panta 3. punktu,
  - ņemot vērā Iestāžu 2001. gada 28. novembra nolīgumu par tiesību aktu pārstrādāšanas tehnikas strukturētāku izmantošanu <sup>(1)</sup>,
  - ņemot vērā Juridiskās komitejas 2017. gada 27. marta vēstuli Starptautiskās tirdzniecības komitejai, kura nosūtīta saskaņā ar Reglamenta 110. panta 3. punktu,
  - ņemot vērā provizorisko vienošanos, kuru atbildīgā komiteja apstiprinājusi saskaņā ar Reglamenta 74. panta 4. punktu, un Padomes pārstāvja 2020. gada 18. novembra vēstulē pausto apņemšanos apstiprināt Eiropas Parlamenta nostāju saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienības darbību 294. panta 4. punktu,
  - ņemot vērā Reglamenta 110. un 59. pantu,
  - ņemot vērā Starptautiskās tirdzniecības komitejas ziņojumu un Ārlietu komitejas atzinumu (A8-0390/2017),
- A. tā kā saskaņā ar Eiropas Parlamenta, Padomes un Komisijas juridisko dienestu konsultatīvās darba grupas atzinumu Komisijas priekšlikumā nav ietverti nekādi citi būtiski grozījumi kā vien tie, kas tajā skaidri norādīti, un tā kā attiecībā uz iepriekšējo aktu negrozīto noteikumu un minēto grozījumu kodifikāciju priekšlikumā ir paredzēta tikai spēkā esošo tekstu kodifikācija, negrozot to būtību,
1. pieņem pirmajā lasījumā turpmāk izklāstīto nostāju, ņemot vērā Eiropas Parlamenta, Padomes un Komisijas juridisko dienestu konsultatīvās darba grupas ieteikumus;
  2. pieņem zināšanai Komisijas paziņojumu, kas pievienots šai rezolūcijai;
  3. prasa Komisijai priekšlikumu Parlamentam iesniegt vēlreiz, ja tā savu priekšlikumu aizstāj, būtiski groza vai ir paredzējusi būtiski grozīt;
  4. uzdod priekšsēdētājam Parlamenta nostāju nosūtīt Padomei un Komisijai, kā arī dalībvalstu parlamentiem.

<sup>(1)</sup> OV C 77, 28.3.2002., 1. lpp.

Ceturtdiena, 2021, 25 marts

**P9\_TC1-COD(2016)0295**

**Eiropas Parlamenta nostāja, pieņemta pirmajā lasījumā 2021. gada 25. martā, lai pieņemtu Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2021/..., ar ko izveido Savienības režīmu divējāda lietojuma preču eksporta, starpniecības, tehniskās palīdzības, tranzīta un pārvadājumu kontrolei (pārstrādāta redakcija)**

*(Tā kā starp Parlamentu un Padomi tika panākta vienošanās, Parlamenta nostāja atbilst galīgajam tiesību aktam Regulai (ES) 2021/821.)*

---



Ceturtdiena, 2021, 25 marts

## NORMATĪVĀS REZOLŪCIJAS PIELIKUMS

**Komisijas paziņojums par spēju veidošanas programmu attiecībā uz divējāda lietojuma preču eksporta kontroli**

Komisija atzīst, ka efektīvas ES eksporta kontroles sistēmas nodrošināšanai ir svarīga kopīga spēju veidošanas un mācību programma licencēšanas un noteikumu izpildes jomā. Komisija, apspriežoties ar Divējāda lietojuma preču koordinācijas grupu, apņemas izpētīt šādas programmas iespējamo ietekmi uz cilvēkresursiem un finanšu resursiem ar mērķi apzināt iespējas attiecībā uz spēju veidošanas un mācību programmas izstrādi, nosacījumiem un īstenošanu.

---

Ceturtdiena, 2021. gada 25. marts

P9\_TA(2021)0104

## **Pašu resursi, kas pamatojas uz neregistrēta izlietotā plastmasas iepakojuma daudzumu, un daži aspekti attiecībā uz pašu resursiem, kas pamatojas uz NKI \***

**Eiropas Parlamenta 2021. gada 25. marta normatīvā rezolūcija par projektu Padomes regulai par pašu resursa aprēķināšanu, kas pamatojas uz neregistrēta izlietotā plastmasas iepakojuma daudzumu, par metodēm un procedūru, lai darītu pieejamu minēto pašu resursu, par pasākumiem, lai izpildītu kases vajadzības, un par dažiem aspektiem attiecībā uz pašu resursu, kas pamatojas uz nacionālo kopienākumu (13142/2020 – C9-0018/2021 – 2018/0131(NLE))**

(Apspriešanās)

(2021/C 494/23)

*Eiropas Parlaments,*

- ņemot vērā Padomes projektu (13142/2020),
- ņemot vērā Līguma par Eiropas Savienības darbību 322. panta 2. punktu un Eiropas Atomenerģijas kopienas dibināšanas līguma 106.a pantu, saskaņā ar kuru Padome ar to ir apspriedusies (C9-0018/2021),
- ņemot vērā 2020. gada 16. decembra Iestāžu nolīgumu starp Eiropas Parlamentu, Eiropas Savienības Padomi un Eiropas Komisiju par budžeta disciplīnu, sadarbību budžeta jautājumos un pareizu finanšu pārvaldību, kā arī par jauniem pašu resursiem, tostarp par ceļvedi jaunu pašu resursu ieviešanai <sup>(1)</sup>),
- ņemot vērā Padomes 2020. gada 14. decembra Lēmumu (ES, *Euratom*) 2020/2053 par Eiropas Savienības pašu resursu sistēmu un ar kuru atceļ Lēmumu 2014/335/ES <sup>(2)</sup>), *Euratom* un jo īpaši tā 10. pantu,
- ņemot vērā 2018. gada 14. marta rezolūciju par nākamo DFS: Parlamenta nostājas sagatavošana attiecībā uz DFS laikposmam pēc 2020. gada <sup>(3)</sup> un rezolūciju par Eiropas Savienības pašu resursu sistēmas reformu <sup>(4)</sup>),
- ņemot vērā 2018. gada 30. maija rezolūciju par daudzgadu finanšu shēmu 2021.–2027. gadam un pašu resursiem <sup>(5)</sup>),
- ņemot vērā 2018. gada 14. novembra rezolūciju par daudzgadu finanšu shēmu 2021.–2027. gadam: Parlamenta nostāja ar nolūku panākt vienošanos <sup>(6)</sup>),
- ņemot vērā 2019. gada 10. oktobra rezolūciju par daudzgadu finanšu shēmu 2021.–2027. gadam un pašu resursiem: laiks attaisnot pilsoņu cerības <sup>(7)</sup>),
- ņemot vērā Komisijas un Padomes 2019. gada 10. oktobra paziņojumus par daudzgadu finanšu shēmu 2021.–2027. gadam un pašu resursiem: laiks attaisnot pilsoņu cerības,
- ņemot vērā 2020. gada 15. maija rezolūciju par jauno DFS, pašu resursiem un atveseļošanas plānu <sup>(8)</sup>),

<sup>(1)</sup> Iestāžu Nolīgums (2020. gada 16. decembris) starp Eiropas Parlamentu, Eiropas Savienības Padomi un Eiropas Komisiju par budžeta disciplīnu, sadarbību budžeta jautājumos un pareizu finanšu pārvaldību, kā arī par jauniem pašu resursiem, tostarp par ceļvedi jaunu pašu resursu ieviešanai (OV L 433 I, 22.12.2020., 28. lpp.).

<sup>(2)</sup> OV L 424, 15.12.2020., 1. lpp.

<sup>(3)</sup> OV C 162, 10.5.2019., 51. lpp.

<sup>(4)</sup> OV C 162, 10.5.2019., 71. lpp.

<sup>(5)</sup> Pieņemtie teksti, P8\_TA(2018)0226.

<sup>(6)</sup> Pieņemtie teksti, P8\_TA(2018)0449.

<sup>(7)</sup> Pieņemtie teksti, P9\_TA(2019)0032.

<sup>(8)</sup> Pieņemtie teksti, P9\_TA(2020)0124.

Ceturtdiena, 2021, 25 marts

- ņemot vērā 2020. gada 16. septembra normatīvo rezolūciju par projektu Padomes lēmumam par Eiropas Savienības pašu resursu sistēmu <sup>(9)</sup>,
  - ņemot vērā Reglamenta 82. pantu,
  - ņemot vērā Budžeta komitejas ziņojumu (A9-0048/2021),
1. apstiprina grozīto Padomes projektu;
  2. aicina Padomi informēt Parlamentu, ja tā ir paredzējusi izmaiņas Parlamenta apstiprinātajā tekstā;
  3. prasa Padomei vēlreiz ar to apspriesties, ja tā ir paredzējusi būtiski grozīt savu projektu;
  4. uzdod priekšsēdētājam Parlamenta nostāju nosūtīt Padomei un Komisijai.

### Grozījums Nr. 1

#### Regulas projekts

#### 13. apsvēruma

---

*Padomes projekts*

---

*Grozījums*

- (13) *Lai izšķirtu iespējamus strīdus, kas var rasties starp kādu dalībvalsti un Komisiju attiecībā uz jebkuru pielāgojumu summu pārskatos, kuri attiecas uz pašu resursu, kas pamatojas uz neregistrēta izlietotā plastmasas iepakojuma daudzumu, vai attiecībā uz to vai dalībvalsts ir atbildīga par datu sniegšanas neizpildi, tādējādi izvairoties no laikietilpīgām un dārgām pārkāpuma procedūrām Eiropas Savienības Tiesā, būtu jāizveido uzticama un ātra pārskatīšanas procedūra.*

*svītrots*

### Grozījums Nr. 2

#### Regulas projekts

#### 15. apsvēruma

---

*Padomes projekts*

---

*Grozījums*

- (15) *Lai nodrošinātu vienādus nosacījumus šīs regulas īstenošanai, būtu jāpiešķir īstenošanas pilnvaras Komisijai attiecībā uz veidlapu izveidi pārskatiem saistībā ar pašu resursu, kas pamatojas uz neregistrēta izlietotā plastmasas iepakojuma daudzumu, un attiecībā uz sīkāku procedūru izklāstu, lai veiktu pārskatīšanu, izšķirot iespējamus strīdus, kas var rasties starp kādu dalībvalsti un Komisiju. Minētās pilnvaras būtu jāīsteno saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 182/2011.*

- (15) *Lai nodrošinātu vienādus nosacījumus šīs regulas īstenošanai, būtu jāpiešķir īstenošanas pilnvaras Komisijai attiecībā uz veidlapu izveidi pārskatiem saistībā ar pašu resursu, kas pamatojas uz neregistrēta izlietotā plastmasas iepakojuma daudzumu. Minētās pilnvaras būtu jāīsteno saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 182/2011.*

---

<sup>(9)</sup> Pieņemtie teksti, P9\_TA(2020)0220.

Ceturtdiena, 2021, 25 marts

### Grozījums Nr. 3

#### Regulas projekts

9. pants – 4. punkts

Padomes projekts

Grozījums

4. Attiecīgā dalībvalsts var pieprasīt Komisijai pārskatīt pielāgojumu, par kuru paziņots 3. punktā minētajā vēstulē, divu mēnešu laikā no minētās vēstules saņemšanas dienas. Pārskatīšana beidzas ar lēmumu, kuru Komisija pieņem ne vēlāk kā trīs mēnešus no dalībvalsts pieprasījuma saņemšanas dienas. Ja ar Komisijas lēmumu pilnībā vai daļēji tiek pārskatīta pielāgojumam atbilstošā summa, kas paziņota 3. punktā minētajā vēstulē, dalībvalsts dara pieejamu attiecīgo summu. Dalībvalsts pienākumu darīt pieejamu pielāgojumam atbilstošo summu neietekmē ne dalībvalsts pieprasījums pārskatīt pielāgojumu, ne prasība atcelt Komisijas lēmumu.

svītrots

### Grozījums Nr. 4

#### Regulas projekts

9. pants – 5. punkts

Padomes projekts

Grozījums

5. Komisija var pieņemt īstenošanas aktus, sīkāk precizējot šā panta 4. punktā minētās pārskatīšanas procedūru. Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar 14. panta 3. punktā minēto pārbaudes procedūru.

svītrots

### Grozījums Nr. 5

#### Regulas projekts

11. pants – 1. punkts – 4. daļa

Padomes projekts

Grozījums

Strīdus starp dalībvalsti un Komisiju par to, vai par iespējamo šā punkta pirmās daļas d) apakšpunktā minētā pienākuma neizpildi atbildība ir jāuzņemas dalībvalstij, risina, izmantojot 9. panta 4. punktā minēto pārskatīšanu.

svītrots

Ceturtdiena, 2021, 25 marts

**Grozījums Nr. 6**  
**Regulas projekts**  
**11. pants – 2. punkts**

---

*Padomes projekts*

---

*Grozījums*

**(2) Ja dalībvalsts uzsāk 9. panta 4. punktā minēto pārskatīšanu, procentus aprēķina no dienas, ko noteikusi Komisija saskaņā ar 9. panta 3. punktu.**

---

**svītrots**

---

Ceturtdiena, 2021. 25 marts

P9\_TA(2021)0105

## Tādu pašu resursu iekasēšana, ko veido pievienotās vērtības nodokļi \*

**Eiropas Parlamenta 2021. gada 25. marta normatīvā rezolūcija par projektu Padomes regulai, ar ko groza Regulu (EEK, Euratom) Nr. 1553/89 par galīgajiem vienotajiem pasākumiem, lai iekasētu pašu resursus, ko veido pievienotās vērtības nodokļi (12771/2020 – C9-0364/2020 – 2018/0133(NLE))**

(Apspriešanās)

(2021/C 494/24)

Eiropas Parlaments,

- ņemot vērā Padomes projektu (12771/2020),
- ņemot vērā Līguma par Eiropas Savienības darbību 322. panta 2. punktu un Eiropas Atomenerģijas kopienas dibināšanas līguma 106.a pantu, saskaņā ar kuru Padome ar to ir apspriedusies (C9-0364/2020),
- ņemot vērā 2020. gada 16. decembra Iestāžu nolīgumu starp Eiropas Parlamentu, Eiropas Savienības Padomi un Eiropas Komisiju par budžeta disciplīnu, sadarbību budžeta jautājumos un pareizu finanšu pārvaldību, kā arī par jauniem pašu resursiem, tostarp par ceļvedi jaunu pašu resursu ieviešanai <sup>(1)</sup>,
- ņemot vērā Padomes 2020. gada 14. decembra Lēmumu (ES, Euratom) 2020/2053 par Eiropas Savienības pašu resursu sistēmu un ar kuru atceļ Lēmumu 2014/335/ES <sup>(2)</sup>, Euratom un jo īpaši tā 10. pantu,
- ņemot vērā 2018. gada 14. marta rezolūciju par nākamo DFS: Parlamenta nostājas sagatavošana attiecībā uz DFS laikposmam pēc 2020. gada <sup>(3)</sup> un rezolūciju par Eiropas Savienības pašu resursu sistēmas reformu <sup>(4)</sup>,
- ņemot vērā 2018. gada 30. maija rezolūciju par daudzgadu finanšu shēmu 2021.–2027. gadam un pašu resursiem <sup>(5)</sup>,
- ņemot vērā 2018. gada 14. novembra rezolūciju par daudzgadu finanšu shēmu 2021.–2027. gadam: Parlamenta nostāja ar nolūku panākt vienošanos <sup>(6)</sup>,
- ņemot vērā 2019. gada 10. oktobra rezolūciju par daudzgadu finanšu shēmu 2021.–2027. gadam un pašu resursiem: laiks attaisnot pilsoņu cerības <sup>(7)</sup>,
- ņemot vērā Komisijas un Padomes 2019. gada 10. oktobra paziņojumus par daudzgadu finanšu shēmu 2021.–2027. gadam un pašu resursiem: laiks attaisnot pilsoņu cerības,
- ņemot vērā 2020. gada 15. maija rezolūciju par jauno DFS, pašu resursiem un atveseļošanas plānu <sup>(8)</sup>,
- ņemot vērā 2020. gada 16. septembra normatīvo rezolūciju par projektu Padomes lēmumam par Eiropas Savienības pašu resursu sistēmu <sup>(9)</sup>,
- ņemot vērā Reglamenta 82. pantu,
- ņemot vērā Budžeta komitejas ziņojumu (A9-0049/2021),

<sup>(1)</sup> Iestāžu Nolīgums (2020. gada 16. decembris) starp Eiropas Parlamentu, Eiropas Savienības Padomi un Eiropas Komisiju par budžeta disciplīnu, sadarbību budžeta jautājumos un pareizu finanšu pārvaldību, kā arī par jauniem pašu resursiem, tostarp par ceļvedi jaunu pašu resursu ieviešanai (OV L 433 I, 22.12.2020., 28. lpp.).

<sup>(2)</sup> OV L 424, 15.12.2020., 1. lpp.

<sup>(3)</sup> OV C 162, 10.5.2019., 51. lpp.

<sup>(4)</sup> OV C 162, 10.5.2019., 71. lpp.

<sup>(5)</sup> Pieņemtie teksti, P8\_TA(2018)0226.

<sup>(6)</sup> Pieņemtie teksti, P8\_TA(2018)0449.

<sup>(7)</sup> Pieņemtie teksti, P9\_TA(2019)0032.

<sup>(8)</sup> Pieņemtie teksti, P9\_TA(2020)0124.

<sup>(9)</sup> Pieņemtie teksti, P9\_TA(2020)0220.



Ceturtdiena, 2021, 25 marts

1. apstiprina grozīto Padomes projektu;
2. aicina Padomi informēt Parlamentu, ja tā ir paredzējusi izmaiņas Parlamenta apstiprinātajā tekstā;
3. prasa Padomei vēlreiz ar to apspriesties, ja tā ir paredzējusi būtiski grozīt savu projektu;
4. uzdod priekšsēdētājam Parlamenta nostāju nosūtīt Padomei un Komisijai.

### Grozījums Nr. 1

#### Regulas projekts

#### 1. pants – 1. daļa – 8. punkts

Regula (EEK, Euratom) Nr. 1553/89

9. pants

Padomes projekts

“9. pants

1. Šīs regulas 7. panta 1. punktā minētajos pārskatos visas jebkāda iemesla dēļ vajadzīgās korekcijas par iepriekšējiem finanšu gadiem veic, Komisijai vienojoties ar attiecīgo dalībvalsti.

Ja dalībvalsts un Komisija nespēj vienoties par korekciju, Komisija ar vēstuli informē attiecīgo dalībvalsti par nepieciešamo korekciju. Šī vēstule ir “pasākums” Padomes Regulas (ES, Euratom) Nr. 609/2014 12. panta 2. punkta c) apakšpunkta nozīmē.

**2. Attiecīgā dalībvalsts divu mēnešu laikā pēc 1. punkta otrajā daļā minētās vēstules saņemšanas var pieprasīt Komisiju pārskatīt korekciju, kas paziņota saskaņā ar 1. punkta otro daļu. Šī pārskatīšanas procedūra beidzas ar Komisijas lēmumu, kuru Komisija pieņem ne vēlāk kā trīs mēnešus pēc dalībvalsts pieprasījuma saņemšanas dienas.**

**Ja ar Komisijas lēmumu pilnībā vai daļēji tiek pārskatīta korekcijai atbilstošā summa, dalībvalsts dara pieejamu attiecīgo summu. Dalībvalsts pienākumu darīt pieejamu korekcijai atbilstošo summu neietekmē ne dalībvalsts pieprasījums pārskatīt korekciju, ne prasība atcelt Komisijas lēmumu.**

**Visas korekcijas iestrādā tajos kopējos pārskatos, ar kuriem groza iepriekšējos pārskatus par attiecīgajiem finanšu gadiem.**

Grozījums

“9. pants

1. Šīs regulas 7. panta 1. punktā minētajos pārskatos visas jebkāda iemesla dēļ vajadzīgās korekcijas par iepriekšējiem finanšu gadiem veic, Komisijai vienojoties ar attiecīgo dalībvalsti.

Ja dalībvalsts un Komisija nespēj vienoties par korekciju, Komisija ar vēstuli informē attiecīgo dalībvalsti par nepieciešamo korekciju. Šī vēstule ir “pasākums” Padomes Regulas (ES, Euratom) Nr. 609/2014 12. panta 2. punkta c) apakšpunkta nozīmē.

Ceturtdiena, 2021, 25 marts

*Padomes projekts*

**3. Komisija pieņem īstenošanas aktus, sīkāk precizējot 2. punktā minētās pārskatīšanas procedūras procesuālo kārtību. Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar pārbaudes procedūru, kas minēta 13. panta 3. punktā. Šo īstenošanas aktu pieņemšana neskar 2. punktā izklāstītās pārskatīšanas procedūras piemērošanu.**

4. Pārskatos, kas minēti 7. panta 1. punktā, turpmākas korekcijas neizdara pēc 31. jūlija ceturtajā gadā pēc attiecīgā finanšu gada, ja vien minētās korekcijas neattiecas uz gadījumiem, par ko Komisija vai attiecīgā dalībvalsts ziņojusi iepriekš.”

*Grozījums*

2. Pārskatos, kas minēti 7. panta 1. punktā, turpmākas korekcijas neizdara pēc 31. jūlija ceturtajā gadā pēc attiecīgā finanšu gada, ja vien minētās korekcijas neattiecas uz gadījumiem, par ko Komisija vai attiecīgā dalībvalsts ziņojusi iepriekš.”

Ceturtdiena, 2021, 25 marts

P9\_TA(2021)0106

**2022. gada budžeta pamatnostādnes — III iedaļa****Eiropas Parlamenta 2021. gada 25. marta rezolūcija par 2022. gada budžeta izstrādes vispārējām pamatnostādnēm, III iedaļa — Komisija (2020/2265(BUI))**

(2021/C 494/25)

*Eiropas Parlaments,*

- ņemot vērā Līguma par Eiropas Savienības darbību (LESD) 314. pantu,
- ņemot vērā Eiropas Atomenerģijas kopienas dibināšanas līguma 106.a pantu,
- ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes 2018. gada 18. jūlija Regulu (ES, *Euratom*) 2018/1046 par finanšu noteikumiem, ko piemēro Savienības vispārējam budžetam, ar kuru groza Regulas (ES) Nr. 1296/2013, (ES) Nr. 1301/2013, (ES) Nr. 1303/2013, (ES) Nr. 1304/2013, (ES) Nr. 1309/2013, (ES) Nr. 1316/2013, (ES) Nr. 223/2014, (ES) Nr. 283/2014 un Lēmumu Nr. 541/2014/ES un atceļ Regulu (ES, *Euratom*) Nr. 966/2012<sup>(1)</sup> ("Finanšu regula"),
- ņemot vērā Padomes 2020. gada 17. decembra Regulu (ES, *Euratom*) 2020/2093, ar ko nosaka daudzgadu finanšu shēmu 2021.–2027. gadam<sup>(2)</sup> ("DFS regula"), un kopīgās deklarācijas, par kurām šajā saistībā vienojās Parlaments, Padome un Komisija<sup>(3)</sup>, kā arī saistītās vienpusējās deklarācijas<sup>(4)</sup>,
- ņemot vērā 2020. gada 16. decembra Iestāžu nolīgumu starp Eiropas Parlamentu, Padomi un Komisiju par budžeta disciplīnu, sadarbību budžeta jautājumos un pareizu finanšu pārvaldību, kā arī par jauniem pašu resursiem, tostarp par ceļvedi jaunu pašu resursu ieviešanai<sup>(5)</sup>,
- ņemot vērā Padomes 2020. gada 14. decembra Lēmumu (ES, *Euratom*) 2020/2053 par Eiropas Savienības pašu resursu sistēmu un ar ko atceļ Lēmumu 2014/335/ES, *Euratom*<sup>(6)</sup>,
- ņemot vērā Padomes 2020. gada 14. decembra Regulu (ES) 2020/2094, ar ko izveido Eiropas Savienības Atveseļošanas instrumentu atveseļošanas atbalstam pēc Covid-19 krīzes<sup>(7)</sup>,
- ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes 2020. gada 16. decembra Regulu (ES, *Euratom*) 2020/2092 par vispārēju nosacītības režīmu Savienības budžeta aizsardzībai<sup>(8)</sup>,
- ņemot vērā Eiropas Savienības 2021. finanšu gada vispārējo budžetu<sup>(9)</sup> un tam pievienotos Parlamenta, Padomes un Komisijas kopīgos paziņojumus,
- ņemot vērā Klimata pārmaiņu starpvaldību padomes (IPCC) 2018. gada 8. oktobra īpašo ziņojumu par globālo sasilšanu par 1,5 °C,
- ņemot vērā globālo novērtējuma ziņojumu par biodaudzveidību un ekosistēmu pakalpojumiem, ko sagatavoja ANO Biodaudzveidības un ekosistēmu pakalpojumu starpvaldību zinātnes politikas platforma,

<sup>(1)</sup> OV L 193, 30.7.2018., 1. lpp.

<sup>(2)</sup> OV L 433 I, 22.12.2020., 11. lpp.

<sup>(3)</sup> OV C 444 I, 22.12.2020.

<sup>(4)</sup> Eiropas Parlamenta 2020. gada 16. decembra normatīvā rezolūcija par projektu Padomes regulai, ar ko nosaka daudzgadu finanšu shēmu 2021.–2027. gadam, 2. pielikums: Deklarācijas. Pieņemtie teksti, P9\_TA(2020)0357.

<sup>(5)</sup> OV L 433 I, 22.12.2020., 28. lpp.

<sup>(6)</sup> OV L 424, 15.12.2020., 1. lpp.

<sup>(7)</sup> OV L 433 I, 22.12.2020., 23. lpp.

<sup>(8)</sup> OV L 433 I, 22.12.2020., 1. lpp.

<sup>(9)</sup> OV L 93, 17.3.2021., 1. lpp.

**Ceturtdiena, 2021, 25 marts**

- ņemot vērā Padomes 2020. gada 8. jūnija secinājumus “Demogrāfiskās problēmas: skatījums uz nākotni”,
- ņemot vērā ANO Ģenerālās asamblejas 2015. gada 25. septembra rezolūciju 70/1 “Pārveidosim mūsu pasauli: ilgtspējīgas attīstības programma 2030. gadam”, kas stājās spēkā 2016. gada 1. janvārī,
- ņemot vērā Eiropas sociālo tiesību pīlāru un 2017. gada 19. janvāra rezolūciju par to <sup>(10)</sup>,
- ņemot vērā 2020. gada 15. janvāra rezolūciju par Eiropas zaļo kursu <sup>(11)</sup>,
- ņemot vērā Padomes 2021. gada 16. februāra secinājumus par 2022. gada budžeta pamatnostādņiem,
- ņemot vērā 2018. gada 11. decembra rezolūciju par Šengenas *acquis* noteikumu pilnīgu piemērošanu Bulgārijā un Rumānijā: kontroles atcelšana pie iekšējām sauszemes, jūras un gaisa robežām <sup>(12)</sup>,
- ņemot vērā Komisijas 2020. gada 19. marta paziņojumu par pagaidu regulējumu valsts atbalsta pasākumiem, ar ko atbalsta ekonomiku pašreizējā Covid-19 uzliesmojuma situācijā (C(2020)1863),
- ņemot vērā Reglamenta 93. pantu,
- ņemot vērā Rūpniecības, pētniecības un enerģētikas komitejas, Transporta un tūrisma komitejas, Lauksaimniecības un lauku attīstības komitejas un Kultūras un izglītības komitejas atzinumus,
- ņemot vērā Nodarbinātības un sociālo lietu komitejas nostāju grozījumu veidā,
- ņemot vērā Ārlietu komitejas, Attīstības komitejas, Budžeta kontroles komitejas, Vides, sabiedrības veselības un pārtikas nekaitīguma komitejas, Iekšējā tirgus un patērētāju aizsardzības komitejas, Reģionālās attīstības komitejas, Pilsuņu brīvību, tieslietu un iekšlietu komitejas, Konstitucionālo jautājumu komitejas un Sieviešu tiesību un dzimumu līdztiesības komitejas vēstules,
- ņemot vērā Budžeta komitejas ziņojumu (A9-0046/2021),

***Atpakaļ uz pareizā ceļa: 2022. gada budžets atveseļošanai no Covid-19 krīzes***

1. uzskata — ņemot vērā īpaši nenoteikto ekonomikas prognozi (netiek sagaidīts, ka 2022. gadā ekonomika būs atguvusies līdz pirmspandēmijas līmenim) un to, ka ir obligāti nepieciešams ātri, taisnīgi un iekļaujoši atgūties no Covid-19 pandēmijas izraisītā ekonomiskā, sociālā un ar nodarbinātību saistītā kaitējuma, Savienības 2022. gada budžetam vajadzētu būt vēl izšķirošākai lomai, nodrošinot pozitīvu un jūtamu ietekmi uz iedzīvotāju dzīvi un veicinot Eiropas ekonomikas izaugsmi, piesaistot ilgtspējīgas investīcijas un atbalstot darbvietu saglabāšanu un kvalitatīvu darbvietu radīšanu visā Savienībā, kā arī risinot ar klimata pārmaiņām un digitālo pārkārtošanos saistītās problēmas un Savienības vērienīgākos klimata mērķus 2030. gadam, lai līdz 2050. gadam panāktu klimatneitralitāti un veicinātu ekonomisko, sociālo, teritoriālo, izglītības, paaudžu un dzimumu atšķirību mazināšanu;

2. tāpēc vēlas izveidot uz nākotni vērstu budžetu, kam būs svarīga nozīme atveseļošanas procesā un kas dos iespēju Savienībai stimulēt investīcijas un risināt bezdarba problēmu, veicināt digitālo un zaļo pārkārtošanos, koncentrēties uz spēcīgu Eiropas veselības savienību, veicināt iekļaujošu atveseļošanu, galveno uzmanību pievēršot jaunajai paaudzei, un nodrošināt drošu un pārticīgu vidi ES iedzīvotājiem; uzskata, ka šīs prioritātes ir būtiskas, lai atbalstītu atveseļošanu un veidotu pamatus noturīgākai Savienībai saskaņā ar Parīzes nolīgumu;

<sup>(10)</sup> OV C 242, 10.7.2018., 24. lpp.

<sup>(11)</sup> Pieņemtie teksti, P9\_TA(2020)0005.

<sup>(12)</sup> OV C 388, 13.11.2020., 18. lpp.

Ceturtdiena, 2021, 25 marts

**Dinamiska ekonomika investīciju veicināšanai un bezdarba novēršanai**

3. atgādina, ka mazie un vidējie uzņēmumi (MVU) ir Eiropas ekonomikas mugurkauls, kas pārstāv gandrīz 99 % no visiem uzņēmumiem dalībvalstīs un nodrošina aptuveni trīs ceturtdaļas no visām darbvietām; uzsver MVU nozīmīgo devumu darbvietu radīšanā, ekonomikas izaugsmē un stabilitātē; pauž bažas par krīzes smagajām un ilgstošajām sekām MVU un plāno nodrošināt tiem pietiekamu finansējumu, izmantojot dažādas ES programmas;

4. šajā kontekstā uzsver, cik svarīgi ir piešķirt pienācīgu finansējumu Vienotā tirgus programmai, lai palielinātu konkurētspēju, veicinātu uzņēmējdarbību, uzlabotu piekļuvi tirgiem un efektīvi atbalstītu mazos uzņēmumus, tostarp attīstot digitālās un uzņēmējdarbības prasmes; turklāt uzsver programmas *InvestEU* sniegtās iespējas ilgtspējīgu, inovatīvu un sociālu investīciju piesaistīšanā, kā arī kapitāla atbalsta sniegšanā tiem MVU, ko krīze ietekmējusi negatīvi; atzīst, ka steidzami ir jāizveido MVU labvēlīga uzņēmējdarbības vide un jāatbalsta MVU kopas un tīkli, kā arī jāsamazina administratīvais slogs uzņēmumiem; jo īpaši uzsver nepieciešamību atbalstīt ES līmeņa iniciatīvas, kuru mērķis ir veicināt jaunu jaunuzņēmumu izveidi un uzlabot to piekļuvi finansējumam, lai veicinātu inovāciju, darbvietu radīšanu un jauniešu uzņēmējdarbību;

5. uzsver, ka joprojām ir būtiski jāpalielina investīcijas pētniecībā, izstrādē un inovācijā, lai ES varētu kļūt par Eiropas zaļā kursa un digitālās pārejas virzītājspēku; šajā sakarā uzsver pamatprogrammas "Apvārsnis Eiropa" īpašās priekšrocības, tostarp Eiropas Pētniecības padomes darbību; uzskata, ka ir būtiski nodrošināt MVU, jaunuzņēmumiem un universitātēm pienācīgu, individuāli pielāgotu atbalstu pētniecībai un inovācijai, lai tie varētu aktīvi piedalīties šo milzīgo problēmu risināšanā; norāda, ka ir svarīgi veicināt sadarbību starp akadēmiskajām aprindām un rūpniecību; uzsver, ka Covid-19 pandēmija ir skaidri parādījusi, cik svarīgi ir Eiropas pētījumi par farmaceitiskajiem produktiem un vakcīnām kā līdzeklis ES noturības stiprināšanai veselības krīzes gadījumā;

6. uzsver, ka Savienības atbildes reakcija uz Covid-19 pandēmijas radītajām problēmām ir jāpadara iespējama ar ātriem un mērķtiecīgiem lēmumiem par budžetu; šajā kontekstā prasa, lai negaidīti lielais atcelto pētniecības saistību apjoms pilnībā tiktu darīts pieejams pamatprogrammā "Apvārsnis Eiropa", precīzi ievērojot Finanšu regulas 15. panta 3. punktu, jo tas ir viens no galvenajiem līdzekļiem, ar ko neitralizēt jaunus vīrusa variantus un vienlaikus gatavoties turpmākiem draudiem, tādējādi rīkojoties sabiedrības veselības interesēs un glābjot dzīvības; uzsver, ka šāds atcelto saistību līmenis nebija plānots un līdz ar to netika iestrādāts daudzgadu finanšu shēmas (DFS) nolīgumā;

7. uzsver, ka ES kohēzijas politikai ir izšķiroša nozīme kā galvenajai Savienības investīciju politikai un vienam no ilgtspējīgās un iekļaujošās atveseļošanas stūrakmeņiem, un norāda uz tās unikālo Eiropas pievienoto vērtību un devumu ES un tās dalībvalstu un reģionu vispārējā harmoniskā attīstībā; jo īpaši uzsver tās potenciālu stimulēt ekonomikas izaugsmi un radīt vairāk kvalitatīvu darbvietu, kam ir būtiska nozīme ekonomikas atveseļošanas procesā; uzsver tās būtisko lomu tādu ES stratēģisko mērķu sasniegšanā kā ekonomiskā, sociālā un teritoriālā kohēzija un konverģence starp dalībvalstīm un to iekšienē, taisnīga pārkārtošanās, kvalitatīva nodarbinātība, konkurētspējīga, sociāla, zaļa un aprites ekonomika un inovācija, kā arī kā taisnīgas, iekļaujošas un ilgtspējīgas Savienības virzītājspēks;

8. norāda uz ilglaicīgo ietekmi, kādu uz dalībvalstīs ar ierobežotiem publiskajiem līdzekļiem un ierobežotām fiskālajām spējām pašreizējās krīzes laikā vienotajā tirgū rada atkāpes no valsts atbalsta noteikumiem pagarināšana; uzsver, ka ES budžetam ir būtiska nozīme, nodrošinot, ka dalībvalstīs un ES cieši sadarbosies, lai mazinātu pandēmijas sociālekonomiskās sekas, vienlaikus meklējot konkrētus risinājumus, lai vienotajā tirgū saglabātu vienlīdzīgus konkurences apstākļus un stiprinātu ekonomisko un sociālo kohēziju starp ES reģioniem;

9. uzsver, ka kopējā lauksaimniecības politika (KLP) un kopējā zivsaimniecības politika (KZP) ir Eiropas integrācijas stūrakmeņi, kuru mērķis ir nodrošināt drošas, cenas ziņā pieejamas un kvalitatīvas pārtikas piegādi un uztursuverenitāti Eiropas iedzīvotājiem, lauksaimniecības tirgu pienācīgu darbību, lauku reģionu ilgtspējīgu attīstību un lauksaimnieku paaudžu maiņu; atgādina par šo politikas virzienu būtisko nozīmi stabili un pieņemamu ienākumu nodrošināšanā lauksaimniekiem, zvejniecēm un zvejniekiem, jo īpaši pašreizējā sarežģītajā kontekstā; prasa īpašu uzmanību pievērst mazapjoma lauksaimniecībai, jaunajiem lauksaimniekiem un mazajiem zvejniecības uzņēmumiem un uzturēt stabili un drošu pārtikas ķēdi Eiropas iedzīvotājiem; norāda, ka Covid-19 uzliesmojums un citas krīzes ir smagi skārušas vairākas

Ceturtdiena, 2021, 25 marts

lauksaimniecības nozares, un attiecīgā gadījumā atbalsta mērķtiecīgus palielinājumus attiecīgajās budžeta pozīcijās, kas paredzētas tirgus atbalsta pasākumiem; atgādina, ka šīs problēmas ir jārisina, vienlaikus gatavojoties reformēt KLP, kurai paredzama būtiskāka loma Eiropas zaļā kursa mērķu sasniegšanā;

10. uzsver, ka īpaši jāatbalsta tūrisma nozare, jo īpaši viesmīlības nozare, kas Covid-19 pandēmijas dēļ ir piedzīvojusi īpaši smagu lejupslīdi ar postošu ietekmi, jo īpaši reģionos, kuri ir ļoti atkarīgi no tūrisma; uzsver, ka tūrisma nozare ir būtisks Savienības ekonomikas balsts, kurā ir nodarbināta ievērojama daļa tās darbaspēka, jo īpaši MVU un ģimenes uzņēmumos; sagaida, ka attiecīgās ES programmas, tostarp Atveseļošanas un noturības mehānisms (ANM), reģionālā politika, "Digitālā Eiropa" un "InvestEU", sniegs būtisku devumu nozares ilgtermiņa konkurētspējā un ilgtspējā un ka nepieciešamie resursi tiks darīti pieejami ES 2022. gada budžetā; atkārtoti pauž vilšanos par to, ka Parlamenta prasība izveidot īpašu ES tūrisma programmu netika izpildīta;

11. uzsver, ka ir vajadzīga visaptveroša Eiropas kosmosa stratēģija, un atzīst ES kosmosa programmas pievienoto vērtību; jo īpaši uzsver, ka Savienībai ir jāveicina inovatīvu un konkurētspējīgu augšupējo (smagās kosmosa rūpniecības) un lejupējo nozaru (lietojumi, kas pamatojas uz kosmosa datiem) attīstību; norāda uz ES Kosmosa programmas aģentūras (EUSPA) svarīgo lomu un vajadzību nodrošināt nepieciešamo finansējumu un personālu;

### **Digitālās un zaļās pārkārtošanās uzdevumu risināšana**

12. uzsver Covid-19 krīzes saasināto steidzamo vajadzību novērst digitālo plaisu, jo īpaši pabeidzot Eiropas izglītības telpas izveidi un īstenojot digitālās izglītības rīcības plānu, lai sasniegtu digitālo prasmju mērķus un veicinātu iekļaujošu mācīšanos un pastiprinātu Eiropas digitālo pārveidi; norāda, ka ir svarīgi nodrošināt pietiekamu finansējumu un sinerģijas starp ES programmām, lai radītu labvēlīgus apstākļus revolucionāru tehnoloģiju un inovāciju straujākai ieviešanai tirgū un lai Eiropas ekonomika un publiskais sektors varētu būt digitālās pārkārtošanās priekšgalā; uzskata, ka programmai "Digitālā Eiropa" ir būtiska nozīme, lai uzlabotu Eiropas konkurētspēju globālajā digitālajā ekonomikā un panāktu tehnoloģisko suverenitāti; sagaida, ka šī programma stimulēs investīcijas ES augstas veiktspējas datu apstrādē, ētiskā mākslīgajā intelektā, 5G tehnoloģijā, un kibernetiķībā, kā arī veicinās padziļinātas digitālās prasmes visās ekonomikas jomās un sabiedrībā; aicina dalībvalstis un Komisiju ievērot kritērijus, kas paredz, ka vismaz 20 % no ANM finansējuma būtu jāpiešķir digitālajai pārejai;

13. uzsver, ka ES budžets ir ļoti svarīgs, lai nodrošinātu panākumus Eiropas zaļajam kursam, tostarp biodaudzveidības stratēģijai, un principa "nekaitēt" piemērošanu, veicinātu dalībvalstu ekonomisko un sociālo atveseļošanu no koronavīrusa krīzes, pārveidojot zaļos izaicinājumus investīcijās un strukturālu reformu iespējās, un veicinātu taisnīgu pārkārtošanos uz ilgtspējīgāku, iekļaujošāku un noturīgāku ekonomiku; atgādina, ka šai pārejai ir vajadzīgas būtiskas strukturālas pārmaiņas un ka ne visas dalībvalstis, reģioni un pilsētas sāk pāreju no vienāda līmeņa un tām nav vienādas spējas to risināt; jo īpaši uzsver, ka ir jānodrošina pietiekami resursi, tostarp atveseļošanas fondi, kā arī Taisnīgas pārkārtošanās mehānisms, jaunajai izaugsmes stratēģijai, lai Savienība varētu izpildīt savas saistības, vienlaikus nodrošinot, ka neviens netiek atstāts novārtā, un plāno cieši uzraudzīt šīs stratēģijas īstenošanu 2022. gada budžetā; šajā sakarā uzsver, ka investīcijas energoefektivitātē, aprites ekonomikā, ilgtspējīgā un cenu ziņā pieejamā viedā mobilitātē un modernā un noturīgā ES infrastruktūrā ir būtiski faktori, lai atjaunotu konkurētspēju, veicinātu ES klimata mērķu sasniegšanu un stiprinātu ES stratēģisko autonomiju, kā arī veicinātu ilgtspējīgas rūpniecības nozares; turklāt atzīst Eiropas infrastruktūras savienošanas instrumenta (EISI) svarīgo lomu Savienības un visu tās reģionu, tostarp tālāko reģionu, salu un mazapdzīvoto reģionu, savienošanā transporta, digitālajā un enerģētikas jomā;

14. uzsver, cik svarīgi ir atbalstīt klimata rīcību un vides aizsardzību, nodrošinot papildu resursus attiecīgajām programmām un instrumentiem ES budžetā, jo īpaši programmai "LIFE"; turklāt uzsver, ka klimata politikas integrēšanas garā būtu jāpastiprina centieni visās politikas jomās, lai sasniegtu kopējo klimata izdevumu mērķi visā DFS 2021.–2027. gadam vismaz 30 % apmērā no Savienības budžeta un Eiropas Savienības Atveseļošanas instrumenta izdevumu kopsummas; turklāt uzsver, ka ir pastāvīgi jāturpina darbs, lai 2024. gadā biodaudzveidības mērķiem nodrošinātu 7,5 % no



Ceturtdiena, 2021, 25 marts

DFS gada izdevumiem un no 2026. gada 10 %; prasa Parlamentu pilnībā iesaistīt stingrāku, pārredzamāku un visaptverošāku metodoloģiju izstrādē šādu izdevumu īstenošanai un izsekošanai un ar nepacietību gaida ikgadējās apsardzes ar Komisiju un Padomi, kā paredzēts Iestāžu nolīgumā;

15. aicina Komisiju un dalībvalstis nodrošināt pietiekamu finansējumu tam, lai īstenotu ES Ilgtspēju sekmējošu ķīmikāliju stratēģiju, tostarp veicinot pētniecību un inovāciju pārejā uz konceptuāli drošām un ilgtspējīgām ķīmikālijām, materiāliem un produktiem un nodrošinot pienācīgus un ilgtspējīgus resursus Eiropas Ķīmikāliju aģentūrai (ECHA), aprītes ekonomikas rīcības plānu, kas pamatojas uz netoksisku materiālu aprītes cikliem, un gaidāmo nulles piesārņojuma rīcības plānu ūdenim, gaisam un augsnei;

### **Spēcīga Eiropas veselības savienība**

16. atkārtoti uzsver programmas “ES — veselībai” nozīmi un potenciālu un to, ka jaunajā DFS šī programma ir kļuvusi par apjomīgāko veselības programmu, kas jebkad finansēta no ES budžeta; sagaida, ka tiks stiprinātas sinerģijas starp visām ES programmām, kas iesaistītas ES veselības sistēmu spēju stiprināšanā, kā arī to sagatavotības un novēršanas spējām krīzes gadījumā un tām, kuras nodrošina papildu investīcijas veselības nozarē, piemēram, Eiropas Sociālais fonds Plus (ESF+), Eiropas Reģionālās attīstības fonds (ERAF), “Apvārsnis Eiropa” un “Digitālā Eiropa”; uzskata, ka rezervju uzkrāšanai arī turpmāk vajadzētu būt ES budžeta prioritātei, izmantojot programmu *RescEU* un “ES — veselībai”; uzsver ES civilās aizsardzības mehānisma nozīmi, lai nodrošinātu labāku ES sagatavotību un reakciju uz visu veidu dabas katastrofām, pandēmijām un ārkārtas situācijām;

17. atgādina, ka Covid-19 krīze ir radījusi vēl nepieredzētu spriedzi dalībvalstu veselības sistēmām un atklājusi trūkumus vakcīnu un citu svarīgu zāļu ražošanas jaudā Savienībā; tādēļ uzsver, ka Savienībai ir vajadzīga solidaritāte un kolektīva atbildība, kas nozīmē palielināt ES kompetenci veselības jomā un veikt konkrētākus soļus ceļā uz spēcīgāku Eiropas veselības savienību; uzsver vajadzību pēc lielākām investīcijām veselības aprūpes infrastruktūrā un prasmēs, kā to parādīja pašreizējā krīze, un vajadzību atgūties no iepriekšējās investīciju nepietiekamības; šajā kontekstā atzinīgi vērtē Komisijas paziņojumu par *HERA* inkubatoru (COM(2021)0078) kā instrumentu, ar ko pastiprināt centienus atklāt Covid-19 variantus, pielāgot vakcīnas, uzlabot klīnisko izmēģinājumu efektivitāti, paātrināt regulatīvo apstiprināšanu un būtiski palielināt vakcīnu ražošanu; norāda, ka liela daļa ražošanas jaudas atrodas ārpus Savienības un tas sarežģī zāļu piegādi vajadzības gadījumā un rada šķērslī, kas jāpārvar, veidojot Eiropas veselības savienību; uzsver, ka ir svarīgi nodrošināt pietiekamu finansējumu, lai palīdzētu palielināt vakcīnu, antidotu un citu svarīgu zāļu ražošanas jaudu dalībvalstīs un ļautu ES 2022. gada budžetam ātri reaģēt ārkārtas situācijā;

18. pauž nožēlu par to, ka 2020. gadā 2,7 miljoniem cilvēku Eiropas Savienībā tika diagnosticēts vēzis un aptuveni 1,3 miljoni cilvēku šīs slimības dēļ zaudēja dzīvību; atzinīgi vērtē Eiropas Vēža uzveikšanas plānu, kas ir svarīgs pilārs spēcīgākai Eiropas veselības savienībai; ievērojot šo plānu, atzīst vajadzību pastiprināt un īstenot Savienības pieeju vēža profilaksei, ārstēšanai un aprūpei; prasa pienācīgu budžeta piešķirumu 2022. gadā attiecīgajām ES programmām, proti, “ES — veselībai”, “Apvārsnis Eiropa” II pilāra kopai “Veselība” un “Digitālā Eiropa”, lai finansētu jaunas tehnoloģijas, pētniecību un inovāciju kā daļu no Savienības cīņas pret vēzi;

19. jo īpaši norāda uz Eiropas Zāļu aģentūras (EMA) un Eiropas Slimību profilakses un kontroles centra (ECDC) izšķirošo lomu pašreizējās Covid-19 pandēmijas laikā; prasa 2022. gada budžetā paredzēt pienācīgu finansējumu, lai šīs būtiskās aģentūras varētu turpināt darbu; gaida priekšlikumu izveidot ES Veselības ārkārtas situāciju gatavības un reaģēšanas iestādi (*HERA*), lai nodrošinātu Savienībai efektīvas un koordinētas sagatavotības un reaģēšanas spējas turpmāko veselības krīžu gadījumā; atgādina, ka *HERA* ir jāpiešķir jauni resursi, lai nodrošinātu, ka tā neietekmē negatīvi pašreizējās programmas, politikas jomas un aģentūras, un lai nodrošinātu efektīvas sinerģijas ar EMA un ECDC;

### **Iekļaujoša atveseļošana, pievēršot uzmanību jaunajai paaudzei**

20. uzsver, ka Covid-19 krīzes rezultātā atkal īpaši smagi skarti ir jaunieši — tāpat kā pēc 2008. gada finanšu krīzes ir palielinājies jauniešu bezdarbs un vērojama nelabvēlīga ietekme uz izglītību un garīgo veselību, jo īpaši tiem, kas ienāk darba tirgū; tādēļ uzsver, ka ir pilnībā jāizpēta visas finansējuma iespējas, lai sekmīgi uzlabotu iekļaušanu darba tirgū, jo

**Ceturtdiena, 2021, 25 marts**

īpaši izmantojot profesionālo apmācību, pasākumus sociālās iekļaušanas, darba apstākļu un sociālās aizsardzības uzlabošanai, tostarp personām ar invaliditāti, kā arī jauniešu ģimenes un dzīves izredžu uzlabošanu, ņemot vērā Darba un privātās dzīves līdzsvara direktīvu;

21. uzstāj, ka Savienība bez strukturētas stratēģijas attiecībā uz jauno paaudzi nevar nostāties uz ilgtspējīgas atveseļošanas ceļa; šajā sakarā norāda uz to, cik ārkārtīgi svarīgi ir piešķirt vairāk finanšu līdzekļu tādām Savienības programmām kā "Erasmus+", kuru panākumi izglītības, apmācības un darba iespēju paplašināšanā visā Savienībā nav apstrīdami; uzsver, ka "Erasmus+" ir viena no Savienības pamatprogrammām, kas ir plaši pazīstama iedzīvotāju vidū un ir sniegusi konkrētus rezultātus; uzsver šīs programmas potenciālu izcilības veicināšanā un inovācijas un uzņēmējdarbības pieejamības nodrošināšanā jauniešiem, iekļaujotā veidā sniedzot konsultācijas un izglītību, kā arī vajadzību pieaugušo izglītībā iekļaut apmācības un mobilitātes pasākumus; pauž nožēlu par Covid-19 krīzes negatīvo ietekmi uz programmu "Erasmus+", kā rezultātā ievērojami samazinājās to dalībnieku skaits, kas varēja gūt šo pieredzi; šajā kontekstā uzsver, cik svarīgs ir 2022. gada budžets, lai kompensētu neizmantotās iespējas; aicina Komisiju turpināt veicināt Eiropas pilsonisko izglītību un pilsonisko līdzdalību; atkārtoti pauž aicinājumu dalībvalstīm vismaz 10 % no atveseļošanas un noturības plānos paredzētā finansējuma atvēlēt kvalitatīvai un iekļaujošai izglītībai;

22. uzsver, ka ir jārod ilgtspējīgi un ilgtermiņa risinājumi, kā sekmīgi risināt strukturālās demogrāfiskās problēmas, kā arī mazināt intelektuālā darbaspēka aizplūšanu no lauku, salu, attāliem un mazāk attīstītiem ES apgabaliem un reģioniem; uzsver, ka ir vajadzīgi finanšu līdzekļi, lai ar investīcijām sociālajā un demogrāfijas politikā, kas atbalsta ģimenes, atdzīvinātu reģionus, kas cieš no iedzīvotāju skaita samazināšanās, un lai nodrošinātu Eiropas novecojošajiem iedzīvotājiem pienācīgu atbalstu attiecībā uz piekļuvi veselības aprūpei, mobilitātei un sabiedriskajiem pakalpojumiem; uzsver, ka ir jāizveido piemērotas struktūras, lai pētītu tendences un ierosinātu pasākumus demogrāfisko pārmaiņu pienācīgai risināšanai, nākotnē pievienojot, piemēram, struktūrfondu piešķiršanas metodikai īpašus kritērijus;

23. uzsver, ka Covid-19 krīzes sekas ir nesamērīgi ietekmējušas sievietes; uzsver, ka ir svarīgi īstenot dzimumu līdztiesības principa ievērošanu budžeta plānošanā, lai nodrošinātu, ka sievietes un vīrieši gūst vienādu labumu no publiskajiem izdevumiem; šajā sakarā aicina Komisiju ciešā sadarbībā ar Parlamentu pārraudzināt efektīvas, pārredzamas un visaptverošas metodikas ieviešanu nolūkā novērtēt attiecīgos ar dzimumu saistītos izdevumus, kā noteikts Iestāžu nolīgumā, lai varētu uzrādīt taustāmus rezultātus 2022. gada budžetā un lai metodika turpmāk tiktu attiecināta uz visām DFS programmām; turklāt prasa ātri īstenot ES Dzimumu līdztiesības stratēģiju; uzsver satraucošo un arvien pieaugošo negatīvo reakciju pret dzimumu līdztiesību un sieviešu tiesībām un to, cik svarīgi cīnīties pret šo situāciju ir izmantot visus ES instrumentus; prasa piešķirt papildu resursus, lai atbalstītu seksuālās un reproduktīvās veselības un tiesību aizsardzību, veicināšanu un vispārēju pieejamību un atbalstītu sieviešu cilvēktiesību aizstāvjus;

24. uzsver, ka atveseļošanas procesā nevienam nedrīkst atstāt novārtā un ka tādēļ Savienībai un dalībvalstīm ir jānovērš nabadzības un sociālās atstumtības risks; uzsver, ka Savienības 2022. gada budžetam un Eiropas Savienības Atveseļošanas instrumentam (URI) būtu jāveicina ANO ilgtspējīgas attīstības mērķu īstenošana un jāīsteno Eiropas sociālo tiesību pilārs, atbalstot mūžizglītību, stiprinot sociālo dialogu un garantējot visiem piekļuvi tādiem izšķiroši svarīgiem pakalpojumiem kā veselības aprūpe, mobilitāte, atbilstošs uzturs un pienācīgs mājoklis; šajā sakarā uzsver Eiropas Sociālā fonda Plus (ESF+) pievienoto vērtību un uzskata, ka Garantijas jauniešiem un gaidāmās Garantijas bērniem īstenošanai būtu jāpiešķir pienācīgs finansējums dalītā pārvaldībā; atzinīgi vērtē to, ka nākamajā sociālajā samītā, kas notiks Portu, galvenā uzmanība tiks pievērsta Eiropas sociālajai dimensijai;

25. uzsver, ka kultūras un radošās nozares, kā arī kultūrtūrisms ir un būs starp tām nozarēm, kuras visvairāk cieš no krīzes, ar ko saskaras ES; prasa ieviest papildu pasākumus šo nozaru labā un piešķirt papildu finansējumu saistītajām ES programmām, jo īpaši programmai "Radošā Eiropa"; atzinīgi vērtē radošo un starpdisciplināro iniciatīvu "Jauns Eiropas Bauhaus";

**Drošas un pārticīgas vides nodrošināšana Eiropas iedzīvotājiem**

26. uzskata, ka ekonomikas izaugsme un labklājība, iekšējā drošība, ES ārējo robežu aizsardzība, pamattiesības, Šengenas zonas pienācīga darbība un pārvietošanās brīvība ES robežās ir nesaraucjami saistīti un savstarpēji izdevīgi jomas; uzsver, ka uz ekspertu novērtējumiem balstīta Šengenas zonas turpmāka integrācija sniegtu dalībvalstīm pie Savienības ārējām robežām lielākas finanšu iespējas robežu pārvaldībai; atgādina, ka Šengenas zona sniedz ekonomiskus

Ceturtdiena, 2021, 25 marts

labumus tās dalībvalstīm; uzsver, ka ES ekonomiku varētu veicināt, ja Šengenas zonai pievienotos tās kandidātvalstis, kas jau atbilst visām tehniskajām prasībām; uzsver, ka šo dalībvalstu pievienošanās Šengenas zonai palielinātu ES budžeta un atveseļošanas fondu ietekmi un tiešā veidā veicinātu straujāku ekonomikas atveseļošanos; atkārtoti prasa ātri integrēt Rumāniju, Bulgāriju un Horvātiju Šengenas zonā; uzsver, ka ir svarīgi nodrošināt stabilas ES investīcijas iekšējās drošības jomā, lai uzlabotu ES tiesībaizsardzības un tiesu iestāžu reakciju uz pārrobežu noziedzības draudiem un veicinātu informācijas apmaiņu;

27. pieņem zināšanai to, ka daudzgadu finanšu shēmā 2021.–2027. gadam migrācijas, patvēruma un integrācijas politikas īstenošanai ir paredzētas lielākas summas nekā iepriekšējos gados; sagaida, ka patvēruma un migrācijas jautājumi arī turpmāk ieņems nozīmīgu vietu ES darba kārtībā; uzsver, ka laikā, kad vēl nav jēgpilni reformēta kopējā Eiropas patvēruma sistēma, joprojām izšķiroša nozīme ir tādiem solidaritātes pasākumiem kā ārkārtas pārcelšanas mehānismi, pārmitināšana vai humanitārā uzņemšana; šajā sakarā uzsver, ka dalībvalstīm joprojām būs vajadzīgs finansiāls atbalsts patvēruma pieteikumu saņemšanai, reģistrēšanai un izskatīšanai, kā arī atgriešanai un pārcelšanai; prasa lielāku finansējumu novirzīt koordinācijai ar tranzītvalstīm un neatbilstīgas migrācijas izcelsmes valstīm, lai kontrolētu un apturētu cilvēku tirdzniecību un cilvēku kontrabandu; pauž dziļas bažas par to, ka Vidusjūrā joprojām iet bojā cilvēki, un uzskata, ka meklēšana un glābšana ir atbildība, ko nevar atstāt tikai nevalstisko dalībnieku ziņā; piebilst, ka arī trešām valstīm pie Savienības ārējām robežām, kuras saskaras ar migrācijas plūsmām uz ES, joprojām būs vajadzīgs finansiāls atbalsts; uzsver Eiropas Robežu un krasta apsardzes (*Frontex*) svarīgo lomu šajā sakarā un tās neseno paplašinātās pilnvaras un aicina piešķirt pienācīgu finansējumu *Frontex*, lai tā varētu pilnvērtīgi darboties visās atbildības jomās, kas ietilpst tās jaunajās pilnvarās; uzskata, ka ārējo robežu efektīva pārvaldība ir jāveic atbilstīgi Savienības un starptautiskajiem tiesību aktiem, jo īpaši ievērojot patvēruma tiesības un neizraidīšanas principu un jo īpaši ņemot vērā nesenos apgalvojumus par iespējamu iesaistīšanos promraidīšanā; tādēļ atgādina, ka saskaņā ar Regulas (ES) 2019/1896<sup>(13)</sup> 110. pantu ir jāpieņem darbā pamattiesību amatpersonas, lai palīdzētu veicināt pamattiesības kā daļu no Eiropas integrētās robežu pārvaldības; uzsver, ka ar budžeta piešķirumu palielināšanos *Frontex* ir attiecīgi jāpalielinās arī pārskatatbildībai un pārredzamībai un ka šie palielinājumi ir atkarīgi no Aģentūras apņemšanās ievērot Savienības tiesību aktus;

28. uzsver, ka visām aģentūrām, kas darbojas drošības, tiesiskuma, tiesībaizsardzības, pamattiesību, patvēruma un migrācijas, kā arī robežu pārvaldības jomā, ir vajadzīgs pienācīgs finansējums, personāls un personāla apmācība, lai tās varētu izpildīt savus pienākumus, kuru apjoms ir pieaudzis, kā arī vērš uzmanību uz to sadarbības nozīmi, tehnoloģiskās inovācijas un pielāgošanās nepieciešamību un šo aģentūru būtisko lomu dalībvalstu sadarbības un koordinācijas stiprināšanā; uzsver, ka ir svarīgi pareizi īstenot un operatīvi pārvaldīt lielapjoma ES IT sistēmas brīvības, drošības un tiesiskuma telpā;

29. stingri atbalsta to ES centienu pastiprināšanu, kuru mērķis ir novērst aizvien lielākos draudus drošībai, piemēram, terorismu, radikālizāciju un vardarbīgu ekstrēmismu, noziedzīgu kontrabandu, cilvēku tirdzniecību, narkotiku tirdzniecību, kibernetiskās drošības un hibrīddraudus, Eiropā un kaimiņvalstīs, pret Eiropas demokrātijām vērstas dezinformācijas kampaņas, kuras tiek koordinētas no trešām valstīm, kā arī uzlabot šādu programmu koordinēšanu ES līmenī; atgādina, ka nesenie teroristu uzbrukumi pierāda, ka ir vajadzīgi informācijas sistēmu sadarbības uzlabojumi tieslietu un iekšlietu jomā, lai stiprinātu Savienības iekšējo drošību; norāda, ka pandēmija ir radījusi jaunas noziedzības problēmas; tādēļ atzinīgi vērtē Komisijas 2020. gada 24. jūlijā iesniegto Drošības savienības stratēģiju un prasa piešķirt pienācīgu finansējumu tajā iekļautajiem rīcības plāniem;

30. atgādina, ka tiesiskuma ievērošana ir būtisks priekšnoteikums LESD 317. pantā noteikto pareizas finanšu pārvaldības principu ievērošanai; atzinīgi vērtē to, ka 2021. gada 1. janvārī stājās spēkā Tiesiskuma regula, ar kuru nosaka vispārēju nosacītības režīmu Savienības budžeta aizsardzībai, un stingri apņemas nodrošināt tās pilnīgu, tūlītēju un pareizu īstenošanu; prasa ievērojami palielināt finansējumu, kas paredzēts šo pamatprincipu aizsardzības nodrošināšanai; tādēļ uzsver, cik svarīga ir labi aprīkota, pietiekami finansēta un ar personālu nodrošināta Eiropas Prokuratūra (*EPPO*), lai apkarotu noziegumus pret Savienības budžetu, un uzstāj, ka tai ir jāspēj pārskatīt uzkrātās neizskatītās lietas un jāspēj izskatīt un izmeklēt visas jaunās lietas;

<sup>(13)</sup> Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2019/1896 (2019. gada 13. novembris) par Eiropas Robežu un krasta apsardzi un ar ko atceļ Regulas (ES) Nr. 1052/2013 un (ES) 2016/1624 (OV L 295, 14.11.2019., 1. lpp.).

**Ceturtdiena, 2021, 25 marts**

31. uzsver, ka Eiropas vērtību un kultūru popularizēšanai ir aktīva loma demokrātijas, nediskriminēšanas un dzimumu līdztiesības atbalstīšanā un dezinformācijas un viltus ziņu apkarošanā; pauž bažas par tiesiskuma, demokrātijas un pamattiesību pasliktināšanos dažās dalībvalstīs un uzsver, ka ir vajadzīgi finanšu resursi, lai atbalstītu presi, plašsaziņas līdzekļus un māksliniecisko brīvību Savienībā; uzsver, ka jaunā programma "Pilsoni, vienlīdzība, tiesības un vērtības" ir stratēģiski svarīga, lai stiprinātu Eiropas pilsonību un demokrātiju, līdztiesību un tiesiskumu Eiropas Savienībā, kā arī lai atbalstītu ar dzimumu saistītas vardarbības upurus; atgādina arī, ka programmā "Tiesiskums" ir iekļauts īpašs mērķis, kura mērķis ir atbalstīt un veicināt tiesisko apmācību, lai veicinātu kopēju juridisko, tiesu un tiesiskuma kultūru; prasa, lai šo programmu finansējums tiktu vienmērīgi izlietots DFS periodā, un mudina gada līdzekļus pilnībā izlietot konkrētajiem izceltajiem mērķiem. turklāt atzinīgi vērtē Pamattiesību aģentūras pastāvīgo plašo darbu, kas aptver dalībvalstu tiesību aktus un praksi šajās jomās; uzskata, ka konference par Eiropas nākotni ir viens no instrumentiem, ar ko risināt vairākas problēmas demokrātijas un pamattiesību jomā, un uzskata, ka ir ārkārtīgi svarīgi, lai katrai nākamās konferences izveidē un pārvaldībā iesaistītajai ES iestādei būtu nodrošināti pienācīgi administratīvie budžeti;

32. atgādina par Kaimiņattiecību, attīstības sadarbības un starptautiskās sadarbības instrumenta (NDICI) būtisko devumu migrācijas un piespiedu pārvietošanas pamatcēloņu novēršanā un ilgtspējīgas attīstības, demokrātijas, politisko un ekonomisko reformu, tiesiskuma un cilvēktiesību veicināšanā un vēlēšanu procesu atbalstīšanā; turklāt uzsver paplašināšanās politikas stratēģisko nozīmi Rietumbalkānu valstīs; šajā sakarā prasa piešķirt papildu finansējumu Rietumbalkāniem un austrumu un dienvidu kaimiņreģiona valstīm, kā arī ANO Palīdzības un darba aģentūrai Palestīnas bēgļiem Tuvajos Austrumos (UNRWA) un humānajai palīdzībai; uzsver, ka ES ir atbildīga par to, lai nodrošinātu, ka tai ir pietiekami resursi Covid-19 krīzes ģeopolitisko seku novēršanai, drošas un stabilas globālās vides nodrošināšanai un solidaritātei ar smagi skartajām trešām valstīm, mobilizējot ES ārējās finansēšanas instrumentus, lai palīdzētu šīm valstīm stiprināt savu veselības aprūpes sistēmu spējas, tostarp uzlabot piekļuvi vakcīnām un mazināt krīzes sociālekonomisko ietekmi; uzsver, cik svarīgi ir ievērot Covid-19 vakcīnu izplatīšanas sistēmu COVAX, lai nodrošinātu vienlīdzīgu piekļuvi vakcīnām nestabilākajās valstīs; turklāt atzinīgi vērtē to, ka tiks sniegts tiešais atbalsts ES kaimiņvalstīm un jo īpaši tās tuvākajām kaimiņvalstīm;

33. atgādina, cik svarīgi ir nodrošināt ES budžetu ar pietiekami detalizētu nomenklatūru, lai budžeta lēmējinstānce varētu efektīvi pildīt savu lēmumu pieņemšanas funkciju un jo īpaši lai Parlaments varētu pildīt savas demokrātiskās pārraudzības un kontroles funkcijas visās izdevumu kategorijās; tādēļ uzstāj, ka budžeta nomenklatūrā ir pilnībā un pēc iespējas ātrāk jāatspoguļo vienošanās par NDICI regulu; šajā sakarā aicina Komisiju iesniegt ES 2021. gada budžeta grozījuma projektu, īstenojot sarunās par NDICI regulu panākto vienošanos par pieciem atsevišķiem līdzekļu piešķirumiem ģeogrāfiskajām programmām Āzijā, jo īpaši Tuvajos Austrumos, Dienvidāzijā, Vidusāzijā, Ziemeļāzijā, Dienvidaustrumāzijā un Klusā okeāna reģionā, izveidojot attiecīgas atsevišķas budžeta pozīcijas; uzskata, ka šādu saskaņošanu varētu un vajadzētu veikt pirms 2022. gada budžeta procedūras;

34. uzsver, ka ir svarīgi nodrošināt pienācīgu finansiālu atbalstu gan no dalībvalstīm, gan arī Eiropas Aizsardzības fonda, lai pakāpeniski izstrādātu ES kopējo aizsardzības politiku un palielinātu ES drošību un stratēģisko autonomiju; turklāt uzsver, ka ir jāuzlabo Eiropas aizsardzības rūpniecības konkurētspēja un inovācija, kas var veicināt izaugsmi un darbvietu radīšanu, kā arī jāpalielina izvietojamība un operatīvā efektivitāte, pastiprinot centienus kopīgu militāro un civilo spēju attīstībā;

**Īpaši un transversāli jautājumi 2022. gada budžetā**

35. sagaida, ka līdz 2022. gada budžeta pieņemšanai DFS paketes sniegtās iespējas tiks pilnībā izmantotas, un plāno cieši uzraudzīt visu panāktās vienošanās elementu īstenošanu; atgādina, ka 2022. gads būs pirmais gads, kurā saskaņā ar DFS regulas 5. pantu piemēros konkrētām programmām paredzētas korekcijas, cita starpā attiecībā uz ES pamatprogrammu finansējumu, kuru paredzēts iegūt no jaunā uz soda naudām balstītā mehānisma;

36. norāda uz to, ka nopietni kavējas ES 2014.–2020. gada programmu un fondu, jo īpaši dalīti pārvaldīto fondu, īstenošana; aicina dalībvalstis paātrināt šo programmu īstenošanu, lai neapdraudētu jauno ES programmu savlaicīgu uzsākšanu saskaņā ar DFS 2021.–2027. gadam, kā arī to programmu uzsākšanu, ko finansē ar EURI; pauž bažas par risku,

Ceturtdiena, 2021, 25 marts

ka jaunās DFS programmu īstenošana varētu vēl vairāk aizkavēties, jo dalībvalstīm vispirms ir jāievēro ļoti saspringtais ANM īstenošanas grafiks;

37. turklāt pauž nožēlu par DFS 2021.–2027. gadam novēloto pieņemšanu un uzskata, ka šīs kavēšanās sekas būs jūtamas visā pašreizējās DFS periodā; uzsver, ka līdz ar to visu ES pamatprogrammu uzsākšana, kā arī Eiropas zaļā kursa un digitalizācijas stratēģijas finansēšana ievērojami aizkavējās; tāpēc sagaida, ka tiks pieliktas visas pūles, lai nodrošinātu, ka 2022. gadā visas jaunās ES programmas būs pilnībā darbotiespējīgas; šajā sakarībā atgādina par Parlamenta, Padomes un Komisijas kopīgo paziņojumu par Covid-19 krīzes ietekmes novēršanu, kas publicēts kopīgajos secinājumos par 2021. gada budžetu un kur noteikts, ka īpaša uzmanība būtu jāpievērš krīzes vissmagāk skartajām ekonomikas nozarēm, piemēram, tūrismam un MVU, kā arī krīzes vissmagāk skartajiem cilvēkiem;

38. turklāt sagaida, ka 2022. gada budžetā tiks iekļauts pietiekams apjoms maksājumu apropriāciju gan jaunajām programmām, gan iepriekšējo programmu pabeigšanai, jo īpaši ņemot vērā, ka kohēzijas un lauku attīstības jomā gaidāmas lielākas maksājumu vajadzības, un lai nodrošinātu, ka Savienības budžets sniedz nepieciešamos ekonomiskos stimulus; ir apņēmies nepieļaut jebkādas turpmākas maksājumu krīzes, kas līdzīgas tām, kas tika pieredzētas iepriekšējās DFS perioda sākumā, un šajā nolūkā plāno ļoti cieši uzraudzīt neizpildīto saistību (RAL) līmeni; aicina Komisiju nekavējoties iesniegt budžeta grozījuma projektu, kas tiek uzskatīts par nepieciešamu maksājumu palielināšanai saistībā ar ES programmu turpmāku paātrināšanu;

39. uzsver, ka ES budžetu 2022. gadā būtiski pastiprinās *EURI*, jo līdz minētā gada beigām dažādu programmu saistībām ir jāparedz vismaz 60 % no instrumenta kopējā piešķiruma; uzsver, ka Parlaments cieši uzraudzīs kopējo *EURI* īstenošanu, īpašu uzmanību pievēršot ANM pārbaudei; tomēr pauž bažas par šā instrumenta satvarā paredzēto aizņēmumu un aizdevumu operāciju novēloto sākšanu, ņemot vērā, ka vēl nav spēkā jaunais pašu resursu lēmums (PRL), ar ko tiktu atļautas šādas operācijas; tādēļ uzsver, ka dalībvalstīm ir steidzami jāratificē jaunais PRL, lai neapdraudētu savlaicīgu atvēršanos, kaitējot nākamajām paaudzēm;

40. norāda uz to, ka ceļvedis jaunu pašu resursu ieviešanai pašreizējās DFS darbības laikā ir juridiski saistošs un ka tas ir paredzēts Iestāžu nolīgumā, un atkārtoti apliecina savu stingro apņemšanos īstenot šo procesu; uzsver, ka Savienības 2022. gada budžets veidos saikni starp pirmā un otrā posma pasākumiem šajā ceļvedī; aicina jo īpaši Padomi, tiklīdz Komisija nāks klajā ar tiesību aktu priekšlikumiem par jaunajiem pašu resursiem, kuru pamatā ir oglekļa ievērošanas mehānisms, digitālā nodeva un ES emisijas kvotu tirdzniecības sistēma (ES ETS), nekavējoties sākt tos apspriest, lai pieņemtu lēmumu līdz 2022. gada 1. jūlijam; turklāt sagaida, ka diskusijas par finanšu darījumu nodokli ciešākas sadarbības ietvaros tiks sekmīgi pabeigtas līdz 2022. gada beigām, kas ļaus Komisijai nākt klajā ar priekšlikumu par jaunu pašu resursu; šajā sakarā norāda, ka ir jānodrošina netraucēta īstenošana, lai jaunie pašu resursi segtu vismaz tos izdevumus, kas saistīti ar atvēršanas instrumenta kapitāla un procentu atmaksu;

41. turklāt uzsver, ka ES budžetu un valstu budžetus negatīvi ietekmē krāpšana nodokļu jomā, izvairīšanās no nodokļu maksāšanas un nodokļu apiešana; prasa uzlabot koordināciju nodokļu jomā, lai aizsargātu ES un valstu ieņēmumu avotus;

42. uzsver centrālo lomu, kāda ir Savienības decentralizētajām aģentūrām, sniedzot operatīvo atbalstu un speciālās zināšanas, lai nodrošinātu ES politikas mērķu efektīvu īstenošanu; atgādina, ka aģentūrām ir jābūt pienācīgi nodrošinātām ar personālu un apgādātām ar pietiekamiem resursiem, lai tās varētu pilnībā pildīt savus pienākumus un panākt vislabākos iespējamus rezultātus; uzsver, ka aģentūru uzdevumi attīstās saskaņā ar politikas prioritātēm, un uzsver, ka jaunu pienākumu gadījumā ir jāpiešķir jauni resursi;

43. uzsver izmēģinājuma projektu un sagatavošanas darbību (IP un SD) nozīmi jaunu politikas iniciatīvu izmēģināšanā un pamata radīšanā turpmākām Savienības darbībām; tādēļ plāno ierosināt IP un SD paketi saskaņā ar politiskajām prioritātēm; aicina Komisiju nodrošināt, ka budžetā pieņemtie IP un SD tiek pilnībā, savlaicīgi un sadarbībā ar Parlamentu īstenoti un padarīti pamanāmāki, lai maksimāli palielinātu to ietekmi;

**Ceturtdiena, 2021, 25 marts**

44. aicina Komisiju, sagatavojot 2022. gada budžeta projektu, pienācīgi ņemt vērā Parlamenta politiskās un budžeta prioritātes, kas izklāstītas šajā rezolūcijā; tomēr ir gatavs optimāli izmantot pašreizējo elastību un citus noteikumus saskaņā ar DFS regulu un Finanšu regulu, lai 2022. gada budžetā pastiprinātu galvenās ES programmas un pienācīgi reaģētu uz steidzamām vajadzībām, kas cita starpā rodas saistībā ar Covid-19 veselības krīzi un atveseļošanas procesu; šajā kontekstā prasa savlaicīgi aktivizēt Ārkārtas atbalsta instrumentu, kā arī izmantot DFS īpašos instrumentus, piemēram, Eiropas Globalizācijas pielāgošanās fondu, lai sniegtu finansiālu atbalstu, kur vien tas ir vajadzīgs;

o

o o

45. uzdod priekšsēdētājam šo rezolūciju nosūtīt Padomei, Komisijai un Revīzijas palātai.

---





ISSN 1977-0952 (elektroniskais izdevums)  
ISSN 1725-5201 (papīra izdevums)



Eiropas Savienības  
Publikāciju birojs  
L-2985 Luksemburga  
LUKSEMBURGA

LV